1963

GOD. XXXII BROJ 1 BEOGRAD, JANUAR 1963. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

BLAGOVESTI

SVEPSTI MESEČNIK

Fra Filippo Lippi: **KRISTOVO ROĐENJE**

Neka se raduju nebesa, i neka kliče zemlja pred licem Gospodnjim, jer je došao.

BOŽIĆNO RAZMATRANJE

Došao je Božić 1962 godine. Tome se blagdanu radujemo ne samo mi kršćani nego svi ljudi dobre volje. Zimsko doba sa snegovima i mrazevima, vetrovima i jasnim noćima daje vanjski okvir božićnim praznicima, a u toploj obiteljskoj sobi okićena jelka sa jaslicama, melodične božićne pesme, darivanja ukućana, čestitke i posete poznanika i prijatelja stvaraju božićno raspoloženje, koje tako blagotvorno deluje i na modernog čoveka.

Odakle Božiću ta magična snaga nad ljudskim srcima? Zadržimo se malo na razmišljanju božićne tajne.

1) NOVI ADAM. Kristovim rođenjem u betlehemskoj štalici čovečanstvo je dobilo novu glavu, novog Adama, početnika natprirodnog života. Po prvom, starom Adamu primili smo prirodni, zemaljski život, po Isusu Kristu natprirodni, božanski. Dok je prvi Adam svojim grehom na široko otvorio vrata grehu i smrti za ljudski rod, to je betlehemsko Dete donelo oproštenje i besmrtni život. Dok se prva Eva dala zavesti lažnim đavolovim obećanjima, sama jela od zabranjenog voća i potakla Adama da jede, to je druga Eva Marija poverovala rečima nebeskog poslanika te u poniznoj poslušnosti službenice Gospodnje poklonila novom Adamu kolevku pod svojim srcem, da je mogao darovati svetu otkupljenje. Kako ne bismo onda o Božiću radosno slušali propoved pape Leona Velikog, koji nas poziva: »Danas nam se rodio naš Spasitelj, radujmo se! Niko se ne sme žalostiti na blagdan rođenja Života koji je uništio strah pred smrću i doneo radost i nadu blažene večnosti. Neka niko ne bude isključen od ove radosti.« Rodio se Spasitelj celog sveta; ko mu još ne pripada, svaki mu se trenutak može pridružiti, bilo da se kao izgubljeni sin povrati u očinsku kuću, bilo da uzveruje i primi sveto krštenje. Stvarno, Krist nam se rodio, dođite, poklonimo se!

2) SIN DEVIČANSKE MAJKE. Dete u betlehemskoj štalici je Bog i čovek u jednoj osobi. Kao Bog ima samo Oca, kao čovek samo majku. Kao Bog se pre svih vekova rodio od nebeskog Oca, a svoju ljudsku prirodu primio je iz prečiste krvi Bl. Device. A uloga sv. Josipa? Litanije ga nazivaju stidljivim čuvarom Device i hraniteljem Sina Božjega. Bog se pobrinuo da su se našla čista i plemenita srca Bl. Device i sv. Josipa, koja će pružiti utelovljenom Sinu Božjem svu moguću obiteljsku ljubav i brigu.

Dete koje je Bl. Devica začela prigodom anđelovog navještenja u Nazaretu po Duhu Svetom, rodilo se u svetoj božićnoj noći u betlehemskoj štalici. Kao što je kasnije isti Isus Krist uskrsnuo iz zapečaćenog groba i pojavio se svojim učenicima kroz zatvorena vrata, tako je tu u betlehemskoj štalici ostavio nežnu kolevku pod majčinskim srcem, a da je ostalo Marijino devičanstvo netaknuto, jer — kako reče arhanđeo — Bogu nije ništa nemoguće. Crkva je ljubomorno čuvala kroz svu crkvenu povest versku istinu u devičansko materinstvo Bl. Device protiv svih nasrtaja krivoveraca. Ta je istina ušla u samo apostolsko veroispovedanje: rođen iz Marije Device.

Sveta Obitelj u betlehemskoj štalici, gde se mlada Majka i njezin prečisti Zaručnik klanjaju novorođenom Detetu i zahvaljuju nebeskom Ocu za veliki Dar, pruža divnu pouku i našem pokoljenju. Najbolji put do skladnog i srećnog braka jeste neokaljana i radišna mladost. Ako bračni drugovi hoće živeti u međusobnoj ljubavi i jedinstvu, moraju proći kroz školu Marijine dece.

I opet, sveta Obitelj u betlehemskoj štalici prauzor je svake ljudske obitelji. Ako hoćemo imati zdravu ljudsku zajednicu, moramo imati zdrave obitelji, te osnovne ćelije ljudskog društva. Roditelji se moraju smatrati saradnicima Božjim u velikom planu širenja ljudskog roda. Oni moraju primati svako dete kao poklon i znak poverenja s neba. U poteškoćama Bog neće uskratiti svoju pomoć onima koji se pouzdaju u Njega.

3) NEDOKUČIVA ZAMENA. S malim Detetom u betlehemskoj štalici Bog je poklonio svetu najskupocenije što je imao. Isus Krist je dakle najviši dokaz ljubavi Božje prema nama. Ovim rođenjem se izvršila kao neka zamena. Ljudski rod je preko prečiste Device omogućio Sinu Božjem da bude jedan od nas, pravi čovek, a Isus je u zamenu stavio svim pripadnicima ljudskog roda u izgled da postanu deonici njegove božanske prirode, dakle deca Božja i njegova braća.

Ta je misao izražena kod prikazanja kada misnik sipa u kalež vino i vodu: »Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da postanemo deonici božanstva onoga koji se udostojao biti deonikom našega čovečanstva.«

Lepo je istraživati prirodu, ulaziti u proučavanje prirodnih pojava; sasvim je na mestu ispitivanje ljudske povesti i čovečje sličnosti s ostalim vidljivim stvorovima; ali najveća je odlika za svakog pojedinca i za čitav ljudski rod, što imamo u Kristu, koji već sedi Bogu Ocu s desne, svoga brata i što smo po toj divnoj zameni postali Božja deca i baštinici nebeskog kraljevstva. Jer na sve one koji veruju u Krista i prime sveto krštenje, odnose se reči sv. Ivana: »dade vlast da postanu deca Božja: onima koji veruju u njegovo ime, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od telesne strasti, ni od ljudske volje, već od Boga« (Iv 1, 12. 13).

No, Bog toliko poštuje slobodnu ljudsku volju, da nikome silom ne nameće svojih darova, nego mu ostavlja na slobodu da ih primi ili odbaci. Svakako je težak prekor sadržan u rečima: »Dođe k svojima, a njegovi ga ne primiše« (Iv 1, 11). Nisu bili to samo stanovnici grada Betlehema na badnje veče, nisu bili to sami farizeji, pismoznanci i narodni starešine židovske, koji su odbacili Isusa; njihovih sledbenika ima i danas. Ispitaj svoju savest, nisi li ti možda među njima, da si prodao kao Ezav Božje posinaštvo za šoljicu sočiva.

4) KNEZ MIRA. Obično se stavlja nad betlehemsku štalicu natpis koji drži jedan anđeo: »Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima koji su dobre volje.« Taj program novorođenog Kneza mira navestili su svetu u svetoj božićnoj noći sami anđeli nebeski.

Mir je veliko dobro za kojim čeznu svi ljudi. O miru možemo govoriti tamo gde se svaka stvar nalazi na svome mestu, gde niko drugome ne smeta, gde ima svaki ono što mu pripada, gde se nailazi na razumevanje vlastitih potreba a i na uvažavanje potreba bližnjega. Mir, dakle, predpostavlja poznavanje stvarnih činjenica odnosno istinu, priznavanje tih činjenica odnosno pravednost, sućut prema potrebama bližnjemu odnosno ljubav.

Čovek može živeti u miru sa svojim bližnjim, ako živi u miru sa svojim Bogom. U zemaljskom raju je čovek živeo u savršenom miru. Postojali su prijateljski odnosi između Boga i čoveka, prijateljstvo između muža i žene, prijateljstvo sa životinjama. Kad je Adam grehom porušio prijateljstvo s Bogom, sve se ostalo porušilo; i zemlja i životinje su postale neprijateljski raspoložene prema čoveku. U kolikoj meri čovek uspe da se pomiri s Bogom, ima osnovu za međusobne uređene odnose s ljudima. Međutim, gde su grešnici, tamo je uzalud očekivati mir, tamo su svi napori za izmirenje osuđeni na propast.

Novorođeni Knez mira je Bog i čovek ujedno; On ima sve znanje, svu svetost, On je ljubav, dobrota i milosrđe

samo. Svaki njegov pogled, svaka njegova reč, svaki njegov čin donosi smirenje, red, mir, utehu i veselje.

Današnji svet toliko trpi od međusobnih razmirica, svađa, prepirki, većih i manjih sukoba, gotovo se nalazi na ivici propasti. Šta da se radi? Pođimo svi u betlehemsku štalicu, kleknimo pred Kneza mira, proglasimo ga kraljem svoga srca, svojih obitelji, svoga naroda, vratimo njegovim zakonima neprikosnovenost koja im pripada, smatrajmo za čast i ponos što smo njegovi podanici, pa će se vraćati u međusobne odnose mir, razumevanje, ljubav.

Jeste, potreban nam je Božić, korisna su božićna razmatranja!

Spomen medaljica
prigodom II Vatikanskog općeg sabora

Opći Sabor

Apel Koncila svemu svijetu

(Prva deklaracija II. Vat. Koncila, koju su jednoglasno prihvatili Koncilski oci na Generalnoj Kongregaciji 20. X., upravljena je svim ljudima i narodima svijeta).

Želimo poslati svima ljudima i svim narodima vijest spasenja, ljubavi i mira, što ga je Isus Krist, Sin živoga Boga donio svijetu i povjerio Crkvi. Radi toga smo se mi nasljednici apostola na poziv Pape Ivana XXIII svi skupa ujedinili s Marijom Majkom Isusovom u jedno apostolsko tijelo, čija je glava nasljednik Petrov.

Za vrijeme našeg zasjedanja pod vodstvom Duha Svetoga tražit ćemo najuspješnije putove da obnovimo sami sebe te postanemo što vjerniji vjesnici Evanđelja. Trudit ćemo se da izložimo ljudima našeg vremena cijelu i čistu istinu Božju da je oni mogu razumjeti i slobodno prihvatiti. Svijesni pak svoje odgovornosti, živo želimo odgovoriti zahtjevima svih onih, koji traže Boga i trude se da ga nađu tapkajući, premda nije daleko ni od jednog od nas. Vjerni stoga zapovijedi Kristovoj, koji je prinio samoga sebe kao žrtvu, da bi mu se ova Crkva prikazala slavna, bez ljage i nabora i neporočna, posvetit ćemo sve svoje sile i sve svoje misli, da obnovimo sami sebe i povjerene nam vjernike. Da bi Kristovo lice, koje sjaji u našim srcima kao odsjev sjaja Božjega, pokazalo se svim narodima.

Vjerujemo da je Otac tako ljubio svijet, da je dao svoga Sina, da ga spasi i da nas odkupi od ropstva grijeha po istom svom Sinu, pomirivši sve po Njemu i uspostavivši mir Krvlju Njegova križa, da bismo se svi zvali i stvarno bili njegovi sinovi. Osim toga nam je Otac dao Duha Svetoga, da živeći životom Božjim ljubimo Boga i braću, koji su ujedinjeni u Kristu.

Ujedinjeni stoga s Kristom, mi ne zanemarujemo brige i tereta sv. Majke Crkve. Pače nas vjera, ufanje i ljubav Kristova nukaju, da služimo svojoj braći, slijedeći u tom primjer našega božanskog Učitelja, koji nije došao da mu služe, nego da služi. Tako i Crkva ne postoji, da gospodari, već da služi. On je dao svoj život za nas, mi moramo dati svoj život za braću.

Stoga, dok se nadamo, da će radom sabora jasnije i življe zasjati svijetlo vjere, očekujemo duhovnu obnovu, koja će sretno unaprijediti i ljudska dobra, tj. izume znanosti, napredak umjetnosti, tehnike i proširenje kulture.

Ujedinjeni ovdje od svih naroda, koji su pod nebom, nosimo u svojim srcima tjeskobe svih povjerenih nam naroda, nevolje duše i tijela, boli, želje i nade. Stalno smo praćeni tjeskobama, koje danas tište ljude. Radi čega se napose brinemo za siromašnije i slabije, slijedeći Kristov primjer, žaleći narod, koji trpi glad, bijedu i neznanje. Neprestano smo upravljeni prema onima, koji još nisu dostigli radi manjka potrebne pomoći do načina života dostojna čovjeka. Stoga ćemo se u svom radu mnogo brinuti za sve ono, što iziskuje dostojanstvo čovjeka i što doprinosi pravom bratstvu među ljudima. Ljubav Kristova nas potiče, jer ako tko ima dobra zemaljska i vidi svoga brata u potrebi i zatvori mu svoje srce, kako će ostati u njemu ljubav Božja.

Sv. Otac Ivan XXIII u svom radionagovoru 11. rujna 1962. naglasio je napose dvije točke. Prije svega je preporučio, što pomaže miru među narodima. Ne postoji čovjek, koji ne mrzi rat i žarko ne teži k miru. No ovo je najživlja želja Crkve, koja je Majka sviju. Ona preko rimskih papa nikada nije prestala naviještati ljubav prema miru, a također i svoju odluku da dođe do mira. Uvijek je spremna da svim silama surađuje u svakoj iskrenoj akciji. Osim toga ona nastoji svim silama da ujedini narode, da probudi među njima međusobno štovanje osjećaja i djela. Ova naša saborna skupština divna raznolikošću plemena, naroda, jezika — zar nije dokaz zajednice vezane bratskom ljubavlju, kojom sjaji na vidljiv način. Mi navještavamo, da su svi narodi braća, koje god rase bili, kojem god narodu pripadali.

Osim toga sv. Otac potiče sve na socijalnu pravdu. Nauka izložena u enciklici Mater et Magistra jasno dokazuje, kako je Crkva danas neophodno potrebna svijetu. Da osudi nepravde, nedostojne nejednakosti, da uspostavi pravi red sredstava i stvari, da ljudski život postane prema načelima Evanđelja dostojniji čovjeka.

Mi nemamo ni bogatstva ni zemaljske moći, nego stavljamo svoje pouzdanje u Duha Svetoga, kojega je Krist obećao svojoj Crkvi. Stoga ponizno i žarko pozivamo sve na suradnju s nama, da se u svijetu uspostavi vredniji društveni život i veće bratstvo. Pozivamo sve, ne samo našu braću, kojima smo pastiri, nego i svu našu braću, koja vjeruje u Krista, i sve ljude dobre volje, koje Bog hoće spasiti i dovesti do spoznaje istine, jer je božanska volja da preko ljubavi zasjaji kraljevstvo Božje već na zemlji, kao predosjet vječnog kraljevstva. Živo želimo, da ovaj svijet, koji je tako daleko od živoga mira radi prijetnje, koja dolazi od samoga znanstvenog napretka, divnog napretka, no koji nije uvijek u skladu s višim zakonom ćudoređa, zasja svijetlo velike nade u Isusu Kristu, našem jedinom Spasitelju.

Sveta liturgija

Prva shema na II vatikanskom saboru

Prvi predmet o kome se raspravljalo na II vatikanskom saboru bila je liturgija. Za nju je utrošeno 16 plenarnih sednica, dok se liturgijska komisija od 25 članova sastajala gotovo svako posle podne. Na sednicama je nastupilo preko 300 govornika, među kojima i 4 jugoslovenska biskupa. Zagrebački nadbiskup je govorio o udelu narodnog jezika u liturgiji, splitski o glagoljici; zadarski nadbiskup o hrvatskom ritualu, a mostarski biskup o tome da se uvede ime sv. Josipa u kanon.

Saborskim ocima je bio predložen tekst liturgijske rezolucije o kojoj se govorilo, unosile su se izmene, dopune kako su koncilski oci smatrali celishodnim. U razmatranje se uzela čitava liturgija pod svim njenim vidovima. Stalo se na stanovište, da velika važnost liturgije za pastoraciju u katoličkoj Crkvi nameće dužnost da se pod vidikom pastoralnih potreba revidiraju liturgijske knjige, obredi pročiste od zastarelih oblika, dopusti veći udeo narodnog jezika, duha i tradicija pojedinih naroda i rasa u liturgičnom životu tih naroda. Napose se mislilo na potrebe misijskih zemalja:

1) Prvi deo tog teksta sadrži općenita pravila i upute za reviziju liturgije i obnovu liturgijskog života. Kako se u liturgiji ogleda naša vera te je ona vrlo podesno sredstvo verske obuke, izražena je tendencija da prikladni biblijski tekstovi budu jače zastupljeni u liturgiji. Iako se ne dira u načelo da u suštini ostaje jedinstveni latinski obred, ipak se daje više mesta opravdanim potrebama i težnjama, da pojedini katolički narodi unesu i svoj duh i svoj narodni genij u bogoštovlje. Drugo općenito pravilo koje je usvojeno, jest to da liturgijski obredi treba da budu kratki, jasni, razumljivi običnom narodu. Već u sastavljanju revidiranih liturgičnih knjiga neka se označe delovi koje mole vernici. Naglašena je potreba liturgijskih komisija kod pojedinih biskupskih konferencija kao i u svakoj biskupiji. Te komisije imale bi zadatak da unapređuju liturgijski život u određenim područjima.

2) Misa. Kod revizije Misala valja voditi računa da bi čitanje lekcija kao i evanđelja postala raznovrsnija te bi vernici tokom više godina čuli veći deo Svetog Pisma. Posle evanđelja neka se uvede »molitva vernika« na narodnom jeziku za konkretne potrebe vremena. U misama, kada sudeluje narod, daje se veći udeo narodnom jeziku.

Govorilo se je o koncelebraciji, da bi svećenici zajednički misili, napose na Veliki četvrtak i na sastancima odnosno kongresima, na kojima učestvuje mnogo svećenika. U tom slučaju svi bi svećenici bili obučeni u misna odela te stajali oko oltara, ali bi samo glavni misnik pravio kretnje. Govorilo se i o pričesti vernika pod oba vida, kruha i vina, u izuzetnim prilikama. U misama za pokojne treba jače naglasiti misao uskrsnuća. Crna boja neka bi se ukinula. Obnovio bi se čitav obred sahrane malene dece i uvela bi se posebna misa.

3) Iza Mise raspravljalo se o sakramentima odnosno o ritualu, knjizi u kojoj su sadržana pravila o deljenju svetih sakramenata i blagoslovina. Po pitanju sakramenta svetog krštenja uspostavlja se katehumenat, tj. odrasli kandidati za sveto krštenje podvrgavaju se posebnoj obuci, koja ih priprema za samo krštenje, te onda za kršćanski život. U taj katehumenat i pripravne obrede za krštenje u misijama neka se unesu domaći elementi koji odgovaraju duhu dotične zemlje. Uvodi se posebni misni obrazac za krštenje odraslih.

I obred krizmanja neka se tako revidira da jače naglasi misao, da je krizmanik potvrđen u veri. Krizma neka se po mogućnosti deli pod svetom Misom kao i ženidba. Peti sakramenat neka se više ne naziva »poslednje pomazanje« nego »sveto pomazanje«. Odmah kad je neko teško bolestan, može i treba da primi taj sakramenat. Ako bolest duže potraje, može se obnoviti. Taj se sakramenat podeljuje odmah iza svete pokore još pre svete pričesti, ne više iza nje.

I venčanje neka se obavlja pod svetom Misom, posle evanđelja. Ukoliko postoje u nekim zemljama posebni običaji prigodom venčanja, neka se očuvaju. Ako se venčanje obavi izvan Mise, neka se barem pročita poslanica i evanđelje iz spomenute Mise.

Preporučeno je da se revidira i ostali deo obrednika gde su sakupljeni razni blagoslovi. Želja jest da bude manje zadržanih blagoslova, a i ti samo biskupu.

4) Časoslov. Svečeničke molitve ili brevijar bio je isto predmet raspravljanja. Tom molitvom svećenici i druge Bogu posvećene osobe u ime Crkve odavaju Bogu počast te prose pomoć Božju na narod. Predviđeno je da se novi psalterij i jezikovno usavrši, pročiste himni i dodaju novi iz riznice himana. Poželjno je da u lekcijama bude veći izbor biblijskih tekstova kao i tekstova crkvenih otaca i crkvenih naučitelja. Osobe, koje nisu svećenici, mogu moliti brevijar na narodnom jeziku. Svećenik koji predvodi takve osobe u njihovoj molitvi brevijara, ispunio je svoju dužnost. Tekstovi u brevijaru, prevedeni na narodni jezik, mogu vrlo dobro poslužiti propovedniku.

5) Crkvena godina. Ona je određena da obnavljamo uspomenu na tajne iz života, smrti, uskrsnuća i uzašašća našeg Spasitelja Isusa Krista te primamo plodove njegovoga odkupljenja. Gospodnji blagdani imaju prednost pred svetačkim. Crkveno doba adventa i korizme valja jače naglasiti, napose korizme. Vanjski post kao i nutarnji duh pokore mora imati mesta u životu kršćanina. Kako odrediti dan Uskrsa, bilo je predloženo više rešenja. Da bi takva reforma postigla željeni cilj, valja postupati polagano i po dogovoru sa drugim kršćanskim zajednicama i sa UNO. Možda bi bio najpogodniji datum Uskrsa ona nedelja koja je najbliže 9 aprilu.

6) Govorilo se još posebno o crkvenoj opremi; crkvenoj glazbi i crkvenoj umetnosti. Nekih bitnih promena ne možemo očekivati na tim područjima. Koral ostaje; on najviše odgovara duhu latinskog obreda, iako se ne isključuje višeglasno pevanje. Obim pučkog pevanja u liturgiji predlaže za svaku zemlju tamošnja biskupska konferencija.

Crkva nije vezana ni na jedan umetnički stil ili školu. Ona je uvek podupirala pravu umetnost te joj otvarala vrata u svoje hramove. No, prava religiozna umetnost mora podsticati zdravu pobožnost vernika te odavati čast Svevišnjemu.

U načelu saborski oci su na plenarnoj sednici sa 2162 glasa od 2215 prisutnih prihvatili predloge liturgijske komisije, da se razni liturgijski delovi tako preudese, kako bi odgovarali savremenim pastoralnim potrebama te pružili vernicima bolju pouku i više duhovne životne snage. Predložene ispravke, kad ih koncilska liturgijska komisija sredi i razvrsta, neka se onda predlože plenarnoj sednici da bi se na temelju toga moglo pristupiti izradi konačnog teksta.

Rad koncila na toj shemi »O svetoj liturgiji« bio je srazmerno dugotrajan, pošto se nije znalo kako će raditi tako ogromno telo kao što je parlament od blizu 2500 koncilskih otaca. Isto tako liturgija je predmet o kome se srazmerno lako govorilo.

Utisak koji je načinilo slobodno raspravljanje saborskih otaca na delegirane posmatrače i novinare bio je odličan. Niko si ranije nije mogao predstavljati, da u krilu katoličke Crkve ima toliko mogućnosti slobodne raz-

Poštuj ljudsko tijelo

Iz katekizma znamo, da je Bog sazdao tijelo iz zemlje, to jest iz tvarnih djelova; tome je tijelu udahnuo besmrtnu dušu, po kojoj je tijelo počelo živjeti ljudskim životom.

Dok je Bog oblikovao tijelo iz tvari, stvorio je dušu neposredno ni iz čega, a stvorio ju je na sliku i priliku svoju; kao takva duša je besmrtni duh, opremljena razumom i slobodnom voljom. Duši je Bog doznačio kao stan tijelo; što je kuća za stanara, što je okvir za sliku, to je tijelo za dušu.

Pogrešna mnijenja o tijelu

Stari su manihejci učili, da je tijelo zlo, jer je iz tvari; da je sazdano od nekog zla prapočela. Oni su si naime predstavljali da pored Boga, koji je početak i izvor svake dobrote, postoji neko zlo prapočelo. Tomu prapočelu pripisivali su početak čovječjeg tijela. Zato su i učili, da treba mrziti tijelo. To je posvema pogrešno, jer Sveto Pismo nam jasno kaže, da je tijelo od Boga.

Opet neki grčki mudraci (Platonci) učili su da je tijelo »zatvor« duše. I to ne stoji. Bog je stvorio naime tijelo, da bude duši za stan. A između stana i zatvora velika je razlika. U stanu se nalazi slobodan čovjek, a u zatvoru osuđenik.

Opet neki misle, da je čovjek s a m o tijelo, dakle samo tvarno biće bez duha. Ovakvi dolaze do obožavanja tijela; a duhovne vrednote, koje čine pravo odličje čovjeka, posvema su zapostavljene; ovakvim ljudima je krepak futbaler više vrijedan nego veliki znanstvenik.

Vlasnik tijela

Rekli, smo, da je tijelo od Boga. A što je Bog stvorio, ne može biti zlo.

Duša je u tijelu kao stanar; ali stanar nije vlasnik stana, nego samo upravitelj i užívalac.

Od upravitelja nekog dobra se traži, da bude vjeran; on ne smije upravljati dobrom samovoljno ili po svojim hirima, nego prema naređenju i željama vlasnika.

Tako i duša ne smije upotrebljavati tijela samovoljno i lakoumno, nego mora imati pred očima, da je tijelo oruđe, koje je Bog njoj izručio, da može njime činiti izvanjska dobra djela, a oruđe mora biti poslušno gospodaru te izvršiti samo ono, što gospodar hoće.

Ali, odakle to, da se to oruđe (tijelo) toliko puta opire svome gospodaru?

Odakle nesklad između duše i tijela?

Taj nesklad osjećamo svi... ali iz početka nije bilo tako.

Kad je Bog stvorio čovjeka, vladala je između duše i tijela potpuna saglasnost; tijelo je bilo poslušno oruđe duše.

Između tijela i duše vladao je pravi sklad kao između dvije muzičke note, koje spadaju zajedno.

Odakle onda današnji nesklad?

Iz Sv. Pisma znamo, da je prvi čovjek prekršio Božju zapovijed, kad se je kao niže biće opro Najvišemu Biću i tako poništio sinovski odnos, koji je vladao između čovjeka i Boga.

Kad je Adam učinio taj sudbonosni korak, osjetio je, da je poništio i sklad u svojoj prirodi.

Kao što je on, nisko biće, ustao protiv Najvišeg Bića, tako se u njegovoj prirodi niži dio čovjeka opro višem dijelu.

Otada čovjek osjeća ono što piše sv. Pavao: »Vidim drugi zakon u udima svojim, koji se protivi zakonu uma mojega« (Rim. 7, 23).

Svi osjećamo kako je istinito ono, što veli Apostol: »Tijelo želi protiv duha, a duh protiv tijela« (Gal 5, 17).

Te riječi nas uče, da i pravednik osjeća u sebi p o ž u d u kao tužnu posljedicu istočnoga grijeha... i dok smo živi, treba da se neprestano borimo protiv požude.

Posvećivanje tijela

Iako je tijelo postalo sijelo požude, radi toga nije samo po sebi postalo zlo.

Tijelo je slično mladomu konju, koji može biti seljaku od velike koristi, ako mu znade nametnuti uzde. Neobuzdan konj je samo na smetnju; obuzdan konj ide tamo, kamo ga gospodar upravlja.

Stvar je duše, da obuzdava svoje tijelo. Da je tome tako, uči nas i sv. Pavao: »Trapim tijelo svoje i zarobljavam« (I Kor 9, 27).

Obliči trapljenja mogu biti različiti; ali svi idu za tim, da podrede tijelo duši.

Vježbe, kojima čovjek trapi svoje tijelo, zovu se a s k e z a.

Askeza nije sama sebi svrha; njezin je cilj podrediti neuređene tjelesne sklonosti gospodarstvu duha.

Dakako, ta borba nije uvijek laka, ali je potrebita, a ujedno i zdrava.

Malokad se čovjek osjeća tako zadovoljan, kao kad može kazati: savladao sam samoga sebe.

Ovakvim samosvladavanjem posvećujemo svoje tijelo i svoju dušu.

Ali kršćanska riznica ima i druga sredstva za posvećivanje tijela.

U sakramentima krštenja i krizme te svete pomasti Crka posvećuje tijelo mazanjem svetim uljem.

Još je veća posveta tijela, kad primimo svetu Pričest. Tada postaje naše tijelo živo svetohranište... Kako sveto i čisto mora da bude tijelo, u koje dolazi sam Spasitelj pod prilikama Hostije.

Tijelu dakle pripada i visoko dostojanstvo, koje nam slika sv. Pavao, kad uči, da je naše tijelo hram Duha Svetoga. »Ne znate li da ste hram Božji i Duh Božji da stanuje u vama« (I Kor 3, 16).

Kolikim poštivanjem dakle moramo gledati na svoje vlastito tijelo i na tijelo svoga bližnjega. Nikada ne smijemo oskvrniti ljudskog tijela. »Ako tko oskvrne hram Božji, upropastit će njega Bog« (I Kor 3, 17).

Da je dostojanstvo našeg tijela veliko, možemo zaključiti naročito iz toga, što je Sin Božji uzeo na se pravo ljudsko tijelo, kao što je naše, samo što je bilo bez požude. Tako je Krist Gospodin posvetio ljudsko tijelo.

Ali ne samo to. Krist je Gospodin obećao, da će On naše tijelo uskrisiti na sudnji dan; opet ga spojiti s duhom i proslaviti ga te ga uvesti u vječnu domovinu.

Za to obećanje nam je Krist Gospodin dao i zalog, naime svoje vlastito Tijelo u svetoj Pričesti: »Tko jede moje Tijelo, i pije moju Krv, ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan« (Iv 6, 54).

P o s t

Od asketičnih vježbi Crkva je propisala pozitivno samo jedno, to jest: p o s t.

Kad govorimo o postu, razlikujemo takozvani »s t r o g i« post, o b i č n i post i n e m r s.

Sadašnja crkvena posna disciplina tako je blaga, da je može svaki zdrav čovjek vršiti bez poteškoća.

Mi žalimo samo jedno: što i pobožni ljudi tako malo razumiju važnost posta za duhovni život. A ipak nas katekizam uči, da post spada među n a j i z v r s n i j a dobra djela (molitva, post i milostinja).

U molitvi čovjek nalazi mnogo puta utjehu i radost.

Kod milostinje drago mu je, što vidi, da se i siromah raduje njegovoj milostinji.

Ali kod posta valja nešto uskratiti tijelu, ne džepu. A tu vidimo u praksi, kako je ljudima teško uskratiti nešto tijelu.

Sada razumijemo riječi sv. Pavla: »Mrtvite ude svoje, koji su na zemlji« (Kol 3, 5), to jest, svladavajte neuredne sklonosti svoga tijela.

Bogu moramo žrtvovati ne samo svoje molitve i svoje imanje u obliku milostinje, nego i svoja tijela.

Taj zahtjev naglašava vrlo ozbiljno sv. Pavao, kad svečano poziva braću: »Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim, da prikažete tjelesa svoja za žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu« (Rim 12, 1).

»Mi moramo nositi smrt Isusovu na našem tijelu, da se Krist proslavi u našem tijelu« (2 Kor 4, 10; Fil 1, 20).

Cio čovjek mora biti svet. »Vaša duša i vaše tijelo neka se sačuva bez prijekora za dolazak našeg Gospodina Isusa Krista« (I Sol 5, 23).

Čast tijela

Iz navedenog bit će čitatelju jasno, kakvo dostojanstvo pripada tijelu u katoličkom ćudoređu.

Tijelo moramo poštivati dok se još nalazi pod majčinim srcem pa sve do samrtne postelje.

Nikada ne smijemo izbaciti ljudsko tijelo iz one nježne kolijevke koju mu je Bog pripravio pod majčinim srcem.

Nikada ne smijemo skratiti tjelesni život ni kod umirućega, makar to bilo s namerom, da mu skratimo bolove, jer nismo mi gospodar tijela nego Bog.

I kad je tijelo mrtvo, Crkva ga prati svojim molitvama i majčinskim srcem polaže ga u grob, da tamo čeka uskrsnuće mrtvih.

Groblje nije samo groblje, nego i svetište, koje nas podsjeća, da su mrtva tijela nalik na sjeme, koje će ispod zemlje uzrasti na vječni život.

---

mene mišljenja te toliko jednakopravnosti. Kardinali i biskupi bili su jednakopravni; jedni i drugi morali su se držati određenog vremena za iznošenje svojih misli.

Prema izloženom, možemo očekivati izvesne korisne promene u našoj svetoj liturgiji, u tom smislu, da bi ona bolje odgovarala potrebama našeg vremena te bolje poslužila svojoj svrsi.

PAPINE NAKANE ZA MESEC JANUAR: Da bi želja, koja postoji među Protestantima, za crkvenim jedinstvom dovela do spoznaje prave Kristove Crkve. — Da bi Opći sabor bio uspešan doprinos misionarskoj delatnosti Crkve na celom svetu.

Kraljevstvo božje

»Bog, koji je negda mnogo puta i različnim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nama u posljednje ove dane po Sinu« (Hebr. 1, 1). Tim riječima sveti Pavao izražava bitnu sličnost između Starog i Novog Zavjeta, a ujedno ukazuje i na veliku razliku među njima. Bog, koji se objavljuje, isti je i u Starom i u Novom Zavjetu. Stoga ne može biti bitnih suprotnosti između nauke Starog Zavjeta i nauke Novog Zavjeta. U tome je sličnost i jedinstvo obaju Zavjeta Božjih. Ali, rekli smo, u riječima svetog Pavla imamo i jasno izraženu misao o velikoj razlici između Starog i Novog Zavjeta. I doista, u Starom Zavjetu Bog govori »mnogo puta različnim načinom« i to »po prorocima«. Objava Božja, dakle, dolazi postepeno i teško sebi krči put u svijet. Bog se kod toga služi nesavršenim ljudskim sposobnostima: pojmovima, mišljenjem, znanjem i načinom izražavanja onog vremena. Božju Objavu prenose ljudima proroci, ljudi dakle, koji narodu »tvrdovratnom i neobrezanih srca i ušiju (Dj. Ap. 7, 51) nastoje protumačiti tajne Božje.

U Novom Zavjetu, međutim, Bog govori neposredno ljudima. Utjelovljeni Sin Božji »postavljen je baštinikom svemu, po kojemu Bog stvori i svijet; koji je sjajnost slave njegove i prilika bića njegova i nosi sve riječju sile svoje« (Hebr. 1, 2—3). Isus Krist, dakle, neće mucati o stvarima, koje on sam ne razumije; on neće govoriti o tuđim stvarima. Isus će navjestiti svijetu cijelu istinu o Bogu, jer po Njemu »dođe milost i istina« (Iv. 1, 17). »Boga, naime, nitko nije vidio nikada. Jedinorođeni, koji je Bog, koji počiva na srcu Očevu, on je donio vijest« (Iv 1, 1). Isus sam je »svijetlo istinito, koje prosvjetljuje svakoga čovjeka« (Iv 1, 9), a »od punine njegove mi svi primismo milost za milošću« (Iv 1, 16).

Srce cijelog Svetog Pisma je Isus Krist. Stari ga Zavjet naviješta i čovječanstvo pripravlja na njegov dolazak; Novi Zavjet, međutim, daje nam samoga Krista. Čitava Božja Objava ima kao središte Isusa Krista: ili kao svoj cilj, ili kao svoj izvor. Stari Zavjet vodi Kristu, Novi Zavjet otkriva sve blagodati Spasitelja. Stoga je Isus Krist središte cijele ljudske povijesti: »Sve je po njemu i za njega stvoreno« (Kol. 1, 16). »Sve je po njemu postalo, i bez njega nije ništa postalo, što je postalo« (Iv 1, 3).

Srž, dakle, cijele objave, kao i cijele ljudske povijesti, mogla bi se jezgrovito izraziti riječima: Isus Krist i njegovo kraljevstvo.

Blaga vijest Sina Božjega

Isus Krist je govorio kao pravi Sin Božji. On naviješta blagu i veselu vijest »ne kao književnici, nego kao jedan, koji ima moć« (Mat 7, 29). Svoje propovijedanje Isus započinje lozinkom: »Obratite se, jer je blizu kraljevstvo nebesko« (Mat. 4, 17). S tim poklikom Isus prolazi kroz cijelu svoju domovinu. Odjek tog poklika nalazimo gotovo u svim Njegovim govorima kao i u svim prilikama. »Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično« (Mat. 13, 31), »Kraljevstvo je nebesko kao kvasac« (Mat 13, 33), »Nebesko je kraljevstvo kao mreža« (Mat 13, 47), »Nebesko je kraljevstvo kao sakriveno blago« (Mat 13, 44).

Najviše što Isus Krist može obećati svojim vjernicima, jest ulazak u nebesko kraljevstvo; najgore, čime prijeti grešnicima, jest isključenje iz kraljevstva nebeskoga. Najvažnija molba, kojom se imamo obratiti Bogu, jest: »Dođi kraljevstvo tvoje« (Mat 6, 10). A najveća pohvala, koju zaslužuje pobožni i svet čovjek, jest u tome, da je vrijedan kraljevstva nebeskoga. Misao o kraljevstvu Božjem prožima čitavo djelovanje Isusovo od početka pa do same smrti. O nebeskom kraljevstvu govori Isus i na samoj zadnjoj večeri prije smrti kao i na samom suđenju: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta... da, ja sam kralj« (Iv 18, 36 i 37). O nebeskom kraljevstvu Isus raspravlja sa svojim učenicima i poslije svoga uskrsnuća: »Kroz četrdeset dana on im se je javljao i govorio im o kraljevstvu Božjem« (Dj. Ap. 1, 3).

Nema sumnje, da je misao o nebeskom kraljevstvu temeljna istina u cijelom Isusovom propovijedanju. Ipak ne smijemo tražiti u Svetom evanđelju neku sistematsku razrađenu nauku o kraljevstvu Božjem. Isus govori priprostom narodu, prilagođuje se njihovom načinu izražavanja, otkriva postepeno razne vlastitosti svojega kraljevstva. Inače misao o kraljevstvu Božjem bila je poznata Židovima već iz Starog Zavjeta. Izraelski je narod bio duboko prožet spoznajom, da nad njim vlada Bog-Kralj. Osim toga, svijest o grešnom padu prvog čovjeka, kao i o vlastitim grijesima, bila je temeljna povijesna i objavljena istina, u kojoj su Židovi gledali pravi razlog svih nevolja u svijetu. Kraljevstvo Božje i uloga čovjeka, kralja, prema Božjoj zamisli, na ovoj zemlji, sukobljavaju se žalosnom stvarnošću čovjeka, koji je pao sa svoga dostojanstva. Otuda čežnja za otkupljenjem, očekivanje Mesije, koga je Bog naviještao kroz cijeli Stari Zavjet.

Vijest o nebeskom kraljevstvu nije bila nova za Židove. Ipak sam smisao tog izraza veoma je različit kod Isusa Krista u poredbi s pojmovima židovskim. Židovi su očekivali, istina, Mesiju, ali nisu prodrli u pravi smisao Mesijinog zadatka, nisu shvatili narav njegovog kraljevstva. Židovi su očekivali Mesiju kao političkog izbavitelja i silnog ovozemnog kralja, koji će uspostaviti veliko i trajno židovsko kraljevstvo na ovoj zemlji. Isus, međutim, sav prožet idejom kraljevstva Božjeg, izjavljuje: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta« (Iv. 18, 36).

Isus je svjestan, da su Židovi iskrivili ideju o kraljevstvu Božjem. Stoga postepeno i oprezno otkriva vlastitosti svojeg kraljevstva. Njegove prispodobe upravo majstorski suzbijaju krive pojmove, a ujedno otkrivaju veličanstvene istine otkupiteljske Božje zamisli kao i pravi pojam o Božjem kraljevstvu.

Političkoj moći, tjelesnoj sili i ovozemnoj slavi Isus suprotstavlja blagost, duhovne vrednote i slavu Božju; osveti i mržnji, oproštenje i bratsku ljubav; zabludama i laži, istinu Božju; nepravdi i neredu, red i mir duha kao temelj reda i mira na svijetu. Pokvarena ljudska narav obnavlja se snagom Kristove milosti, kojom grešni čovjek opet postaje dijete Božje i baštinik nebeskog kraljevstva.

Istina, otkupiteljsko djelo Sina Božjega ne odstranjuje ovozemne posljedice grijeha ljudi. Ali za svaki grijeh daje mogućnost preporađanja u Njegovoj dragocjenoj krvi. Tjelesno trpljenje bit će i dalje pratilac čovječjeg života na zemlji, ali će trpljenje pravednika biti spojeno s trpljenjem Sina Božjega kao temelj i zasluga buduće neprolazne slave. Ljudska će narav i dalje biti sklona na zlo, ali će se snagom Kristove milosti uspješno liječiti i obnavljati i roditi obilne plodove svetosti. S pravom Crkva u svojoj liturgiji kliče: »Bože, koji si divno sazdao ljudsku narav, ali si je još divnije obnovio«. Kod čitavog djela otkupljenja, međutim, Bog računa i sa slobodom ljudskom. Ako je istina, da Bog hoće spasenje svih ljudi, istina je također, da Bog poštuje slobodu svakog pojedinca. Stoga u Kristovom otkupiteljskom djelu moramo gledati otvorena vrata u njegovo kraljevstvo, sredstva kojima ćemo lako ući na put spasenja, milosti, kojima ćemo ustrajati do konačne slave, ali sve ovisi o našoj slobodnoj odluci. Čak i kod naše slobodne odluke, Bog sudjeluje, potiče i jača svojom milosti. Kristova milost prožela je čitavu ljudsku narav, a suprostaviti joj se može samo svjesna i zlobna ljudska sloboda.

Sve što Isus govori o kraljevstvu Božjem možemo podijeliti na dva smjera: ovozemno Kristovo Kraljevstvo i nebesko kraljevstvo. Rekli smo: ovozemno Kristovo kraljevstvo. Izgleda kao da se to kosi s Isusovim riječima »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta« (Iv. 18, 36). Međutim, kada malo bolje proučimo Kristov nauk o njegovom kraljevstvu, vidimo, da doista njegovo kraljevstvo nije kao što su ovozemna kraljevstva. S njima nema nikakve sličnosti. Kristovo kraljevstvo je kraljevstvo duha, istine, pravde, milosti, ljubavi i mira. Preporođenjem duha čovjek se ubraja već na ovom svijetu među članove Isusovog kraljevstva, postaje živi ud Njegovog mističnog Tijela, tj. njegove Crkve. Ta je pripadnost uvjet i uvod da bude ubrojen u članstvo vjernog i slavnog Kristovog kraljevstva na nebu. Ovozemno Kristovo kraljevstvo, dakle, sastoji se u skupu Kristovih vjernika, koje on vodi svojom milosti preko svetih sakramenata, hrani vrhunaravnim istinama preko crkvenog živog i neprevarljivog učiteljstva, ujedinjuje pod vodstvom duhovne vlasti crkvene hijerarhije sa svojim Namjesnikom na čelu, a sve posvećuje i oživljava snagom Duha Svetoga. Divno je ustrojstvo Kristove Crkve, Isusovog kraljevstva. To kraljevstvo ne zna za granice među narodima, ne poznaje razlike među rasama, ne računa sa materijalnom silom ili moći, ne oslanja se na svjetovne vlasti, ne pravi nikakve razlike među ljudima. Isusovo kraljevstvo (Sveta Crkva) širom otvara vrata svim narodima, jer su svi ljudi bez razlike otkupljeni Kristovom krvlju, svi su pozvani, da uđu u spasonosnu lađu, koja jedina plovi sigurnim putem vječnog spasenja. Dakako, pripadnost Kristovom kraljevstvu donosi i obilne plodove za ovozemni život: mir, slogu, ljubav, pravdu, snošljivost, strpljivost, milosrđe itd. itd., a to su temelji sretnog života pojedinaca i naroda. Da se o tom uvjerimo, dovoljno je obratiti pogled na divan skup crkvenih pastira, skupljenih sa cijele zemaljske kugle na Općem Saboru u Rimu. Baš će na tom Saboru zasjati prava narav Kristovog ovozemnog kraljevstva, Njegove Crkve. A to kraljevstvo je samo predvorje ili uvod u kraljevstvo slave, koje je Bog pripravio onima, koji Ga ljube.

Časopis Uruhun u Tanganjiki priznaje velike zasluge belog čoveka za razvoj zemlje i zdravlje njihovog stanovništva, ali odlučno odbacuje kontracepcijska sredstva, pošto afrikanci ne usvajaju načelo ograničenja porođaja.

Kanadski kardinal Lažer, nadbiskup Montreala uzeo je sobom na crkveni Sabor 100 hiljada dolara, koje su Kanađani skupili za jednu bolnicu gubavaca u Aziji i Africi. Kardinal bi želeo ovaj dar lično izručiti.

Sveta Franja Ksaverija Kabrini

I *Mladost*

U svako se doba u Crkvi rađaju sveci i svaki rod dobiva u njima svoje posebne zaštitnike.

Tako je sveta Franja Ksaverija jedna od najnovijih svetica i zaštitnica iseljenika.

Rodila se 15. jula 1850. kao trinaesto dijete kršćanskih roditelja u Sant Angelo Lodigiano u Lombardiji. Roditelji su joj ubrzo umrli za nju se brinula njena starija sestra Roza, dobra i pobožna, ali dosta stroga.

U svojoj šestoj godini ide ona na sv. ispovijed, u osmoj godini prima svetu Potvrdu, a godinu dana kasnije prvu svetu Pričest.

Sestra Roza poslala ju je u internat Kćeri presvetog Srca Isusova, gdje je svršila učiteljsku školu te se kao mlada učiteljica vratila kući.

II *Učiteljica*

Prvo službeno mjesto dobila je Franja u svom domaćem kraju. Njena je duša težila za samostanskim životom, ali ju je domaći župnik zamolio, da ostane kao učiteljica na školi u Vidardu. Slušala ga je te odlično vršila službu učiteljice i odgojiteljice djevojčica. Sama je živjela anđeoski čistim životom.

U Vidardu je djelovala 4 godine. Kad joj je bilo 24 godine, zamolili su je da preuzme mjesto odgojiteljice u sirotištu »Kuće Božje Providnosti« u Kodonju, gdje je ostala 6 godina. U to doba zamolila je biskupa, da dozvoli njoj i nekim njenim dobrim drugaricama, da polože tri zavjeta. Biskup je dozvolio te imenovao Franju za starešicu Kuće Božje Providnosti.

III *Misijonarka*

U Kući Božje Providnosti činio se Franji suviše uzak krug djelovanja.

Uvijek je željela postati misijonarka. U školi je najviše voljela geografiju te često po geografskoj karti tražila misijske krajeve. Kao mala igrala se kraj potoka, gdje je u papirnate barčice stavljala ljubičice, te ih kao misijske časne sestre vodom slala u misije.

Kako kod članica u Kući Božje Providnosti nije vladao najbolji duh, biskup je ukinuo družbu, te savjetovao Franji, neka ustanovi novu redovničku zajednicu.

Franja je u Kodonju kupila malu kućicu te u njoj osnovala novu družbu Misijonarki Presvetog Srca Isusova.

Tada joj je bilo 30 godina. Gesla njene nove družbe bila su:

1. nasljedovanje Krista,
2. odreći se samoljublja,
3. čuvati srce od svake zemaljske ljubavi i
4. živjeti prema trim zavjetima: poslušnosti, siromaštvu i čistoće.

Mnogo je poštovala misijonara Franju Ksaverskog, pa si je zato dala ime Franja Ksaverska.

Njoj je zaista Bog bio na pomoći. Njezina se družba počela brzo širiti. Osnivala je najprije po Italiji sirotišta, bolnice, zavode za djevojke.

IV *Majka iseljenika*

Tada su u Italiji vladale loše prilike osobito za radnike. U velikim grupama ostavljali su domovinu i odlazili u Sjevernu i Južnu Ameriku. Franja je odlučila, da ih slijedi.

Tako je u Sjevernoj i Južnoj Americi ustanovila škole, sirotišta, bolnice za iseljenike. Pohađala je te svoje ustanove i čak zatvorenike i osuđenike na smrt.

Uskoro, nevjerovatno ali istinito, kako kaže i sam Papa Pio XII, ona je devetnaest puta putovala preko Atlantskog Oceana, dvaput obilazila obale Tihog Oceana i triput obale Atlantskog Oceana.

Zvale su je također strane zemlje: Francuska, Španija, Engleska. Posvuda su išle njezine sestre te otvarale zavode.

Razumljivo je, da je svaku kuću i sama lično posjetila.

Bila je malenog stasa, ali jake volje. Sve svoje tjelesne i duhovne snage usmjerila je na Boga; tražila je jedino Njegovu slavu i spas duša.

Umrla je u Čikagu u Americi 22. decembra 1917.

Papa Pijo XI proglasio ju je 13. XI 1938. blaženom, a Pijo XII 7. VII 1946. svetom, i to na temelju čudesnih ozdravljenja od teških neizlječivih bolesti četiriju bolesnika, koja je ozdravljenja Crkva proglasila čudesima.

SAD. Iz te velike zemlje otišlo je prošle godine u misije 736 misionara odnosno misionarki. Trenutno radi u misijama 7 146 Amerikanaca, i to: 3 203 svećenika, 270 braće pomoćnika, 2 764 redovnice i 152 skolastika te 307 laika.

Družba Salezijanaca

Osnivač salezijanske družbe je sv. Ivan Bosko, na daleko poznat svetac. Njegova je posebna misija bila kršćanski odgoj mladeži. Rodio se 16. kolovoza 1815. u naseobini Beki. Roditelji su mu bili veoma siromašni ali ujedno i pobožni seljaci. Otac je umro, kad su malome Ivici bile tek dvije godine. Dječačke godine sproveo je Ivica u velikoj oskudici i završio je niže škole uz teške napore. Već tada je osjećao izrazito nagnuće za apostolat među mladeži i stao ga je odmah vršiti među svojim vršnjacima. A imao je za takav rad posebna svojstva i izvanredne nadnaravne darove. Majka, neuka žena ali puna kršćanske mudrosti, pomagala mu je riječju i primjerom da je mogao rasti u krepostima pred Bogom i pred ljudima. Od dna svoje mladenačke duše je težio za svećeničkim staležom. Božja Providnost otvorila mu je vrata sjemeništa 1835. Uz pripomoć raznih dobrotvora sretno je završio bogoslovne studije 1841. U tadašnjem popisu pokraj njegova imena čita se primjedba: »Gorljiv i sposoban«.

Kao mladomisnik stupio je u Crkveni konvikt u Turinu, gdje je pod vodstvom sv. Josipa Kafasa nastavio učenje praktičnog moralnog bogoslovlja. Ujedno je na blagdan Imakulate započeo vršiti svoj apostolat s time da si je pridobio povjerenje napuštenog dječaka i stao ga poučavati u kršćanskome nauku. Dječak je slijedeće nedjelje doveo don Bosku nekoliko svojih drugova. Broj mladih don Boskovih prijatelja je iz nedjelje na nedjelju sve više rastao. Nastala je tako ustanova poznata pod imenom »oratorij« ili dom molitve. Prvi don Boskov oratorij nije imao stalnog boravišta, nego se kroz pet mukotrpnih godina selio iz kraja u kraj. Istom 1846. uspjelo je don Bosku steći pomoću dobrotvora mizernu kućicu u turinskom pregrađu Valdoko, kamo se naselio sa svojom majkom. Na tom mjestu se ustalio oratorij sv. Franje Saleškog. Naskoro mu je dodan mali internat za đake niže gimnazije i prostorije za šegrte. Bila je to kolijevka salezijanskih ustanova.

Kad se je djelatnost tako razvila da don Bosko nije mogao više sam raditi, potražio si je pomoćnike. Bili su to stariji đaci i koji svećenik. Kroz neko vrijeme je taj posao njima dojadio te su uglavnom svi otišli. Uvidio je don Bosko da mora odgojiti sebi pomoćnike. Sretnom rukom je izabrao nekoje od svojih dječaka te se tako okružio suradnicima, koje je sam oblikovao i na koje se mogao osloniti. Oni su godine 1854. dali obećanje da će pomoći don Bosku kod spasavanja duša. 1859. im je don Bosko razotkrio da kani ustanoviti redovničku družbu. Oni su skoro svi, 17 po broju, pristali da postanu njeni članovi, našto su izabrali vodstvo: u njemu je bio don Bosko rektor, a duhovni vođa Mihael Rua, kojemu je bilo tada istom 22 godine. I ostali su članovi bili svi mladi, tek rektorov zamjenik imao je 47 godina. Na taj je način privatno ustanovljena salezijanska družba, koju je sv. Stolica 10 godina kasnije potvrdila a njena je pravila odobrila 1874. Još daljnih deset godina se je morao don Bosko boriti, da bi za svoju družbu postigao privilegije, koji su potrebni svakoj ekzemptnoj družbi. Bilo je dakle potrebno skoro 40 godina intenzivnog rada, neprestanih borbi i poniženja, ali je don Bosko ustrajao: postavio je svojoj družbi čvrst temelj, oblikovao ju je u svojem duhu i dao joj za uzornika i nebeskog zaštitnika sv. Franju Saleškog. Kad je 1888. don Bosko umro, imala je družba 6 provincija, 64 zavoda, 774 člana i 276 novaka. 1910., kad je umro prvi don Boskov nasljednik Mihael Rua, bilo je preko 4000 članova, 341 zavod, 34 provincija i 3 biskupa. Sada ima družba 70 provincija, 1287 zavoda, 20.155 članova, 1200 novaka, jednog kardinala, 8 nadbiskupa i 40 biskupa.

Salezijanska družba je redovnička kongregacija. Njezina je svrha kršćanska savršenost članova i svakojaka djela duhovnog i tjelesnog milosrđa prema mladićima osobito prema najsiromašnijima i ugroženima. U tu svrhu osniva družba blagdanske i svakidašnje oratorije, koji se kod nas zovu omladinski domovi, zatim zavode za zanatske i poljoprivredne škole, domove za svećenički naraštaj, konvikte za pitomce osnovnih i srednjih škola. Gdje okolnosti traže, družba se posvećuje i dušo-pastirskom djelovanju po župama, naročito u misijskim krajevima. I širenje dobrog tiska jedan je od ciljeva družbe.

U našim krajevima rade salezijanci po župama, razvijaju pastvu u diaspori, odgajaju svoj redovnički i svećenički naraštaj. Bave se i pučkim misijama.

U oratoriju sakuplja se mladež nedjeljom i blagdanom a gdje prilike dozvoljavaju i svakim danom. Ovdje joj se nuđa prilika za poštenu zabavu a ujedno za pouku u katekizmu i za vršenje vjerskih dužnosti. Pokazalo se bezbroj puta da oratorij čudesno obnavlja zanemarene gradske periferije. Družba ima danas 710 takovih oratorija širom svijeta.

Često se nailazi na toliko zapuštene djećake da je uzaludno svako odgojno nastojanje, ako ih se ne zakloni u kakav dom, gdje će oni imati stan, hranu, odjeću i izobrazbu, te se tako osposobiti za čestit život.

Zato je družba pristupila osnivanju zanatlijskih i poljoprivrednih škola, ima ih danas oko 400, i zavoda za nutarnje i vanjske pitomce osnovnih i srednjih škola. Takovih zavoda ima više od tisuću. Don Bosko je dobar dio pitomaca primao besplatno u svoje zavode, a i danas u svakom salezijanskom zavodu ima besplatnih mjesta a i sa sniženom mjesečninom.

Svaka provincija ima usto poseban zavod za svećenički i redovnički naraštaj, gdje se primaju dječaci i mladići, koji osjećaju u sebi takovo zvanje i imaju za nj potrebite odlike. Njihov je nebeski zaštitnik sv. Dominik Savio, pitomac don Boskov. Sv. Ivana Boska je Crkva 1958. proglasila zaštitnikom svih zanatlijskih učenika.

Važno poprište rada salezijanske družbe jesu misije. Don Bosko je kao mladomisnik htio otići u misije, ali mu je duhovni vođa to odsavjetovao. Čim je dospio, poslao je svoje sinove u misije. Bilo je 1875. Deset prvih misionara uputilo se u Argentinu i na Ognjenu zemlju. Vođa te prve skupine bio je Ivan Kaljero, kasniji kardinal. Od tada se je misijski rad salezijanaca proširio na sve kontinente: ima već oko 300 misijskih centara.

Tisak je također grana salezijanske djelatnosti. Osnivač sam je napisao veći broj knjiga i knjižica vjerskog i odgojnog sadržaja. Osnovao je svoju tiskaru i knjigovežnicu. Crkva ga je 1936. postavila za zaštitnika svih katoličkih izdavača. Družba uspješno nastavlja i na tom polju djelo što ga je započeo osnivač.

Za višu naobrazbu salezijanskih svećenika pristupilo se 1940. osnivanju Papinskog salezijanskog ateneja u Turinu. Ima tri fakulteta: teološki, filozofski i pravni. Podignut je i Viši pedagoški institut. Univerza izdaje reviju »Salesianum«, a Pedagoški institut »Orientamenti pedagogici« i »Pregled publikacija«. Od 1956. ima Institut pravo podjeljivati i akademske titule za pedagogiku. Naskoro će se univerza preseliti u Rim.

Uredivši sve potrebno za odgoj dječaka se je don Bosko stao zanimati i za odgoj djevojčica. Providnost mu je pripravila životnu klicu nove družbe u zavjetrini male župe Morneze, koju je vodio pobožan i revan svećenik. On je 1855. ustanovio u svojoj župi Društvo Imakulate za djevojke. Kasnije je taj svećenik postao salezijanac, ali ga je don Bosko izabrao za kamen temeljac da vodi i dalje djevojačko društvo. Među članicama tog društva najviše se je odlikovala po uzornom životu Marija Macarelo. Baš nju je don Bosko izabrao za kamen temeljac nove redovničke družbe koju je ustanovio 1872. U prvoj skupini preobučenih i zavjetovanih bilo je 15 djevojaka. Zvale su se Kćeri Marije Pomoćnice. Nova družba imala je isti cilj, isti program i geslo kao salezijanska družba. Brzo se razvijala. Kad je devet godina nakon osnivanja umrla prva poglavarica Marija Macarelo, družba je brojila 189 sestara i 26 kuća u Europi i Južnoj Americi. Sada broji družba preko 16.000 članica i 1.300 zavoda. Marija Macarelo proglašena je sveticom 1951.

Treću salezijansku obitelj, koja je bila kanonično priznata 1876, čine suradnici i suradnice. Slična je franjevačkom trećem redu, a cilj su joj uz uzoran kršćanski život djela kršćanskog milosrđa naročito u korist mladeži. Don Bosko je izričito naglasio da kod osnivanja treće salezijanske obitelji nije imao za glavni cilj podupiranje svojih ustanova nego uzoran, radišan i kršćanski život suradnika, koji moraju biti u svojim župama širitelji prisnog katoličkog duha. »Savez suradnika osnovao sam zato, — tako je tumačio sam svetac — da bi se kršćani trgnuli iz letargije koja je premnoge obuhvatila i stali se svim marom zauzeti za djela kršćanske ljubavi«. Suradnici i suradnice se ponajprije brinu da su njihove obitelji uzorne. Usto surađuju koliko mogu u pouci kršćanskog nauka i u radu oko svećeničkih i redovničkih zvanja tražeći i podupirajući kandidate moralno i materijalno. Od suradnika postigao je čast oltara sv. Pio X, a od suradnica sv. Marija Josipa Roselo. Savez ima i svoj mjesečnik. Zove se Salezijanski Vjesnik; izlazi u milijon primjeraka na 32 jezika.

Don Bosko je ponajviše poznat kao odgojitelj. Ima i svoj odgojni sistem, koji se zove preventivni, jer mu je bitna značajka zauzeti se za pitomce u tolikoj mjeri da im se tako rekuć onemoguće pogreške. Temelji se na razumu, vjeri i ljubavi. Zato isključuje svaku nasilnu kaznu a nastoji odstraniti i ostale manje kazne. Opomene su dobrohotnog značaja te su lišene svake oštrine i ponizivanja. Nadzor, potreban u svakom sistemu a koji je često pitomcima mrzak, u preventivnom sistemu je stalan a ipak je pitomcima po volji i koristan je u sebi. Asistent, tako se nazivlje nadziratelj, nije stražar nego stariji brat, prijatelj i pomoćnik, koji je pitomcu od koristi kod njegova učenja ili rada. Veliku žrtvu predstavlja neprestani nadzor, jer i odgojitelj ima svoje lične nacrte i omiljeli rad a ipak mora se toga odreći da ne zanemari nadzor nad pitomcima te da se uživi u njihov svijet. Don Boskov preventivni sistem posebno cijeni i primjenjuje nadnaravna sredstva: molitvu i sakramente. Služeći se tom polugom uspjeva odgojiti savjesne ljude koji su potrebni svakoj generaciji pa i današnjoj.

Svoj rad je don Bosko započeo i nastavio pobudama odozgor. Već u devetoj godini je imao značajne sanje o svom budućem apo-

GODIŠTE
XXXI
1962

BEOGRAD

S A D R Ž A J

Članci

Str.

Božićna tajna — — — — — — — — 3
Svetlost — — — — — — — — — 4
Sretan brak — — — — — — — — 23
Svećnica — — — — — — — — — 26
Poziv na jedinstvo svih kršćana — — 39
O općem crkvenom saboru — Korizmena poslanica katoličkih biskupa Jugoslavije — — — — — — 49
U novi život s uskrslim Kristom — — 66
Kroz noć svladavanja — — — — — 67
Gde sedi Bogu s desne — — — — 90
Majska pobožnost — — — — — 91
U školi najvećeg umetnika — — — 114
Rad na kršćanskom jedinstvu — — — 120
Svećenička zvanja — — — — — 130
Na putevima crkvenog jedinstva — — 132
Na nebo uznesena — — — — — 146
Bog — Kralj — — — — — — — 149
U očekivanju crkvenog sabora — — 162
Pod Kristovim žezlom — — — — 178
Na koncilu će vera sjajnije zasjati — 179
Misijska obaveza — — — — — — 183
Naši heroji — — — — — — — 194
Mesto o pobožnosti — — — — — 195
Advent — — — — — — — — 210
Papin govor na početku sabora — — 211
O prvim danima II Vatikanskog sabora 212

Naši uzori i svetli primeri

Život pod križem — Od židovstva preko Karmela u logor smrti — — 10, 31, 45
Sveti Josip naš uzor i zaštitnik — — 42
Devica Orleanska — — — — — — 47
Smrt naučnika obraćenika — Franjo Severi — — — — — — — — 73
Monsinjor Soria i njegovi momci — 80
Ivan Meštrović — Kršćanski umjetnik 95
Paulina Žariko — — — — — — — 100
Marija Vard — — — — — — — 116
Toma Mor — — — — — — — — 133
Sveti Martin Poreski — — — — — 135
Bijela golubice — Marija Goretti — — 136
Bogato nasledstvo sluge Božjeg Antona Martina Slomšeka — — — — — 147
Ana Marija Marović — — — — — 165
O blaženom Graciji Kotorskom — — 197
Sveta Elizabeta Tirinška — — — — 200
Sveti Franjo Asiški — — — — — 214

Biblijske i liturgijske rasprave

Zemaljski raj — — — — — — 5
Pjevamo psalme Gospodu — — 7, 29
Istočni greh — — — — — — — 27
Kazna praroditelja i obećanje Spasitelja 43
Opći potop — — — — — — — 93

Katolički redovi — jubileji

Istorijski pregled redovništva — — — 69
Sinovi i kćeri sv. Benedikta — — — 97
Dominikanski red — — — — — 151
Djelovanje Družbe Isusove kod nas — 180
Sveti Franjo i njegovo potomstvo 198, 217
Petstogodišnjica ljubljanske nadbiskupije — — — — — — — — 163

Prilog: Našim mladomisnicima (slike i članak) I—VIII, — — — — 136—137

Iz misija

Savremeni Tarzicije — — — — — 12
Zvezda nad šatorom nomada — — — 55
Iz prašume ka oltaru Gospodnjem — Križni put prvog kongoanskog svećenika Stefana Kaoza — — — — 56
Mali Te-Čian Velikom Kamisanu — — 76
Lotosov cvet — — — — — — — 99
Izvanredan katehista među Nigerijcima 120
Čarobnjakov sin Mažubu — — — — 174
Prezreni — zavoljeni — — — — — 182
Put moga obraćenika — Priča mlade japanske redovnice — — — — — 215

Str.

Božićne svećice — — — — — — 2
Čovjek i Bog — — — — — — — 2
Na početku godine — — — — — 2
Skandal u stričevoj kući — — — — 21
Čovek se neprestano čudi — — — 32
Gost raskošna života — — — — — 33
Milosti puna — — — — — — — 57
Anđeo bijeli s gordih crnih gora — — 71
Spasiteljevi minuti — — — — — 74
Aleluja — — — — — — — — 77
Isus je ipak došao — — — — — 78
Zločin u parku — — — — — — 103
Sinovljeva želja — — — — — — 119
Duhovi — — — — — — — — 119
Još da se molim? — — — — — 160
Na majčinom Srcu — — — — — 167
Odrješenje — oproštenje — — — — 169
I ne baciše kamenje — — — — — 192
Pripravimo put Gospodnji — — — 222

Str.

Snježne tišine — — — — — — 2
Pepeo — — — — — — — — 62
Križ — — — — — — — — — 62
Dobri Pastir — — — — — — — 72
Molitva malenih za sjedinjenje — — 72
Veronika — — — — — — — — 72
Uskrsnuće — — — — — — — 86
Zovni me — — — — — — — — 120
Vječno suvremen — — — — — 128
Glad — — — — — — — — — 131
Na dlanu Kristovu — — — — — 131
Mladomisnici — — — — — — — 137
Čemu nemiri — — — — — — — 144
Živo vrelo — — — — — — — 144
Majka, blažena u vijeke — — — — 144
Majci Božjoj od Kamenitih vratiju — 167
Čežnja za kišom milosti — — — — 167
Pesma o Marijinim rukama — — — 184

Razno

Vesti iz Katoličkog sveta 13, 35, 58, 81, 106, 121, 137, 153, 170, 185, 202, 219.

Urednikova pošta 23, 40, 63, 87, 111, 127, 143, 159, 175, 191, 207, 223.

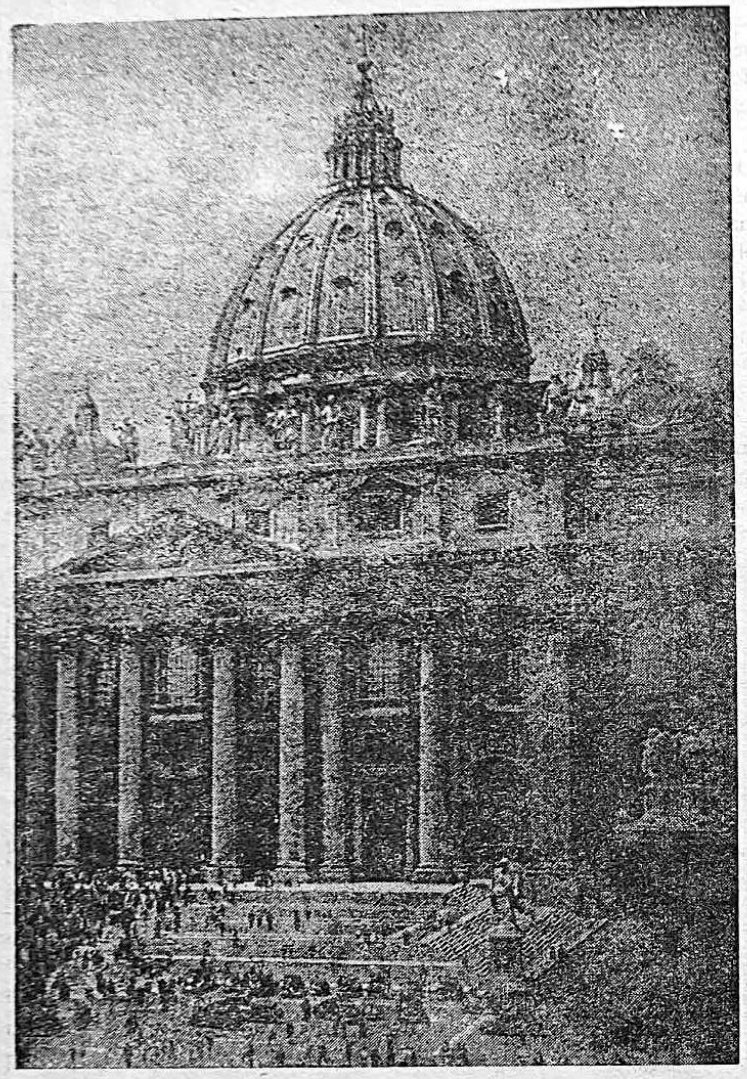

Crkva svetog Petra u Rimu
u kojoj se održava
II Vatikanski opći sabor

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br. 20-268.

stolatu. Budući da nije shvatio njihov smisao, zatražio je tumačenje. Rečeno mu je: »Sve ćeš razumjeti u svoje vrijeme.« Kad je 1887. u novoposvećenoj crkvi Presv. Srca Isusova u Rimu misio kod oltara Marije Pomoćnice obuzelo ga je nesavladivo ganuće. Jedva je izdržao do kraja, jer su ga više od 15 puta zalile suze. Razlog toj silnoj razdraganosti bio je taj što je jasnije nego ikada prije uočio čitav slijed nadnaravnih zahvata u svoje poslanstvo i što su mu ponovno odjeknule u duši riječi prvih sanja: »Sve ćeš razumjeti u svoje vrijeme.«

Don Boskov život, njegova djela, njegove inicijative, njegova Kongregacija, sve je to bilo predviđeno u snovima koji su ga pratili od mladih nogu sve do kraja života. Svaki nov san bio je nastavak i tumačenje prijašnjeg: svi su snovi bili međusobno povezani i ocrtavali su razvoj salezijanske družbe, koja ima zadatak da nastavlja don Boskov rad.

Svagdanji susreti:

Mamice, zašto si me ubila

Jedna između mnogih. Sa suzama u očima, puna strahovanja i nervoze ušla je u župsku kancelariju. »Oprostite, molim. Želim s vama razgovarati o važnoj stvari. Molim, pomognite mi, spasite me, ako samo ikako možete. Ja više ne mogu dalje. Neizdržljivo je. Poludeću...«

Tako je sipala rečenice uz mnoge uzdisaje. Župnik, naučen na takve susrete, zamoli gospođu, da mirno ispriča o čemu se radi, pa će dati potrebni savet i upute.

»Mira nemam. Neprekidno me nešto progoni. Pogotovo kada sam sama kod kuće, u besanim noćima. Najstrašnije su noći. Jedva malo zadremam već čujem neko uzdisanje, prigušen plač.... Trgnem se. A kad tamo, iz tame zasvetle sitne divne detinje oči pune suza. Gledaju me, probadaju... Okrenem se na drugu stranu da se sakrijem pred tim strašnim pogledom punim ukora i optuživanja. A eto, i sa druge strane se pojavljuju opet oči, opet suze, opet prekor, optužba... Kao kroz maglu nazirem lik deteta. A onda, užas. Sa svih strana su ti likovi, te oči, koje pale i prodiru u dubinu duše, približuju se, sve jače plaču, uzdišu, da osećam njihov dah i šapat... I počinje najstrašnije: ledena ručica se dotakne moga oznojenog čela, a u horu, sa svih strana, svi optužuju i plačući ponavljaju: »Mamice, zašto si me ubila, Pogledaj me, svoga sinčića, svoju kćerkicu. Pod svojim si me srcem nosila, a jednog dana si me ubila. Moju si krv prolila. Nisi mi dozvolila da ugledam svetlo sveta, da se radujem životu. U tami sam, u tami smo, a želimo svetlosti, radosti. Ti si nam to oduzela, ti si nas ubila... Zašto si to učinila?«

Krupne suze su potekle niz lice i ona je očajnički čekala spasonosnu reč i utehu. Navikli su dušobrižnici na ovakve pojave. Žalosno je da su tako česte. U pitanju je grižnja savesti zbog ubistva nerođenih. Život je velik dar Božji, a ubistvo je greh. Ubistvo je zlo pa bilo iz kakvih motiva se izvršilo. Strašno je zlo i greh, naročito kada se oduzima život nevinom, koji nije ništa skrivio i koji se braniti ne može. A takvo je nerođeno dete, po Božjoj providnosti, skriveno na sigurno mesto pod majčinim srcem, koje treba da učini sve, da se taj život razvije do svoje punine.

Nesretna je žena bez mnogo okolišanja priznala, da ima na duši mnogo takvih greha. Davno je to bilo. Ranije nije na to mislila. A sada ima stalno ta žalosna priviđenja, koja uništavaju živce. Uzima sve moguće lekove za smirenje, ali to slabo pomaže. U svojoj duši oseća vatru koja pali. Crv je to koji ne umire, koji grize bez prekida...

Osuđujemo one koji muče i ubijaju nemilosrdno životinje. S gnušanjem se osuđuju zločinci ubice. A ubistvo je svako oduzimanje života bez obzira da li je u pitanju dan, godina, decenij starosti, pre ili posle rođenja, jer život čovečji ne počinje rođenjem nego začećem. Jasna je Božja zapoved »Ne ubij!«. Bog je tako proglasio na gori Sinaju. Nikada Bog od te zapovedi nije otstupio. Što nevinija i nemoćnija je žrtva ubijstva, to veći je zločin, to strašniji greh, koji vapije k Bogu, jedinom Gospodaru života, za osvetom. Ništa ne menja na stvari, ako se širi zabluda, koja to opravdava. Greh ostaje greh, činio ga jedan ili milioni. I za svaki će se greh davati odgovor pred Bogom.

Župnik je potsetio uplakanu gospođu na lepu priču slavnog pisca Lava Tolstoja. On opisuje kako se je mala ptičica, u obrani svog mladunčeta, koje je ispalo iz gnezda, bacala pred ždrelo psa dok ga nije odvela daleko od mladunčeta. Majčinska ljubav u nerazumnoj životinjici nadvladala je prirođeni strah pred psom i ulila joj spremnost žrtvovati svoj život da spasi život nejakog mladunčeta. Tako nerazumna životinja. Što bi trebalo da učini tek razumna majka, koja zna da je dete produžetak života svojih roditelja?! A kakvom tek ljubavlju i pažnjom treba da čuva život svoga deteta kad je

svesna, da se u tom nejakom telu nalazi besmrtna duša, koja treba preko krštenja da se uključi u kraljevstvo Božje na zemlji — u svetu Kristovu Crkvu te da nakon čestito provedenog zemaljskog života postigne večni život, gde će zajedno s roditeljima i svim ljudima slaviti Boga i uživati neizmernu sreću!

Bog je naime roditeljima poverio uzvišenu, ali i odgovornu zadaću u braku, da sudeluju u stvaranju novog ljudskog bića. Oni daju telesnu građu u koju Bog ulaže besmrtnu dušu. Tako roditelji najuže sudeluju s Bogom u stvaranju. Razume se da je strašno zlo, ako roditelji preokrenu taj poredak te uništavaju umesto da stvaraju. Razume se da će Bog takav postupak strašno kazniti na zemlji i u večnosti.

Dete koje umre kršteno, sretno je, jer ide odmah u nebeske dvore, među anđele, u blizinu nebeske Majke i samog Boga. Ako pak otiđe na drugi svet bez krštenja, bez tog najvažnijeg i prvog sakramenta (svete tajne), pa bilo dete rođeno ili ne, ono neće u nebesku radost, jer nosi na sebi ljagu istočnog ili praroditeljskog greha, koji onemogućuje ulazak u nebo. Kroz svu večnost takvo će dete proklinjati svoje nemilosrdne roditelje, koji su mu onemogućili spasenje. Ta kletva je tako silna da probija pregradu između zemaljskog i zagrobnog života, između živih i mrtvih, između vremena i večnosti. Zato takve nesretne majke, pogotovo ako su bile o stvari dobro poučene, osećaju taj vapaj iz večnosti, osećaju onu strašnu grižnju savesti, koja ih neprekidno progoni. Najstrašnije je to što se popraviti ne može.

Kako veliko zlo je taj greh vidi se i iz toga, što Crkva izopćuje sve one koji u takvom poslu sudeluju, pomažu, naređuju... (Kan. 2350). Zato od ovoga greha, pogotovo ako je ponovno izvršen, ne može dati odrešenje u ispovedi običan ispovednik bez posebnog ovlaštenja biskupa.

Kad je župnik sve ovo nesretnoj ženi protumačio, ona je sva zdvojna zavapila: »A šta da radim da se smirim, da se spasim? Ima li za mene odrešnje?«

Svećenik joj je govorio o Božjem milosrđu. Isus je umro da spasi grešnike. On je spreman sve oprostiti, ali treba ispuniti propisane uslove: treba najpre skrušeno priznati učinjene grehe u ispitivanju savesti. Ne može se ništa postići ako nema iskrenosti u toj stvari. Istinu treba priznati. Treba se zgroziti nad svojim nedelima. Onda treba po uzoru velikih pokornika u duši gorko plakati, iskreno se kajati, jer je grehom Bog uvređen i jer je duša lišena Božjeg prijateljstva, posvećujuće milosti i jer je time zaslužila pakao. Kajanje nije iskreno ako u duši nema želje da toga nikada ne bi bilo, i spremnosti primiti svako trpljenje kao pokoru i zadovoljštinu. Dalje, mora biti čvrsta odluka da se to neće nikada više ponoviti. Tek nakon svega toga (a da se to postigne treba mnogo moliti Duha Svetoga za pomoć) može se ući u ispovedaonicu i zatražiti odrešenje posle iskrenog priznanja.

»Vratite se svom Spasitelju. Bacite mu se pred noge sa suzama pokajnicama kao nekada Marija Magdalena. Dobri Bog će se smilovati. On će Vam grehe oprostiti. On će vam dati svoj mir, kojega u svetu ne možete nikada naći. Samo budite puni pouzdanja i vere u Boga-Spasitelja!«

»Jadna moja dečica, koja mojom krivicom nisu u večnosti sretna. Neka mi se dobri Bog smiluje. Neka mi oprosti moje grehe. Sve ću učiniti, sve ću pretrpeti, samo da nađem mir svojoj duši. A svim ću majkama poručiti, da se kane toga zla, jer teška je Božja ruka kada kažnjava. Molite se za mene jadnicu, da mi se Bog smiluje, da mi se smiluju i jadna dečica, da me više iz večnosti ne progone, jer im pomoći ne mogu. A do smrti ću greh svoj oplakivati. Molite se za mene, grešnicu — nesretnicu!«

Nakon duže vremena opet se povratila u župsku kancelariju. Bila je smirena. Zahvaljivala se za pomoć, jer je našla mir svojoj duši. Deca iz večnosti je više ne progone. Dobri Pastir je prihvatio izgubljenu ovcu i vratio joj izgubljeni mir.

TVOJ GLAS, SPASITELJU

Čini mi se neki put, da zaglušna buka sadašnjosti nadjačava Tvoj glas, Spasitelju. Kadikad osjetim strepnju: tako si sam, Isuse, među ljudima, koji Te ne poznaju. Kroz tisuće godina Tvoj poziv kuca na naša srca, ali mnogi ostaju ravnodušni ili te mrze, jer Ti ne nosiš privlačne radosti i uživanja.

Spasitelju, Ti ne progovaraš obećanjima, koja nude ispunjenje u jednom kratkom danu; Ti ne progovaraš olujnom silom prijetnji, koje zavlju srdžbu bez praštanja. Tvoj je glas zov dobrote, koju ranjavaju i raspinju, ali ne mogu spriječiti njezino uskrsnuće. Tvoj je poziv putokaz u neizvjesnosti, neugasiva svjetlost u noći.

Nitko mu i ne može prisluhnuti, dok ne ožedni vječne istine.

Nitko ga ne može razumjeti, dok ne sagne čelo pred božanskom tajnom. Ali kada Tvoja ljubav, Spasitelju, povede naše težnje, uvijek ćemo razabirati Tvoj glas. Živ si, Isuse, na svim našim putovima, prisutan si u svim našim traganjima. Ne dopusti, da ikada osirotimo, da nam utihne Tvoj poziv, tako povučen prema glasnoj pomami razvitlanih nemira, a tako uporan da ostaje i poslije svih razočaranja i poslije svih lomova u svijetu prolaznosti.

Život katoličke Crkve u SAD u brojkama

Oko 120 miliona stanovnika ili 70% svih stanovnika SAD pripada jednoj od 259 verskih zajednica ili konfesija. Katolici su među njima najjači sa preko 42 miliona vernika. Njihov se broj umnožava godišnje za 3,2% prirodnim prirastom, useljavanjem i obraćenjima.

Godine 1960. katolici su imali 54 682 svećenika, i to 33 141 mirskog i 21 541 redovničkog svećenika. Za godinu dana broj svećenika porastao je za 886. Prošlih 30 godina svake je godine prosečno bilo otvoreno 170 župa, tako da je bilo 1960. godine 16.996 župa, od kojih samo 508 nisu imale svog vlastitog župnika. Godišnje se izgradi 180 crkava, dakle svaka dva dana po jedna. Iste je godine bilo 114 biskupija i 26 metropolija, jedan ap. vikarijat i jedan egzarhat bizantskog obreda.

Po župama se razvija ozbiljan religiozni život. Do 82% odraslih vernika dolazi nedeljno u crkvu. Vernici mnogo doprinose za održavanje škola i drugih katoličkih ustanova, za misije i za bedne i siromašne širom sveta. Svaki župnik početkom nove godine polaže vernicima račun o prihodima i rashodima župe u protekloj godini.

U mnogim državama SAD još uvek je na životu rasna podeljenost. Vernici bele boje neće da se druže sa Crncima. Crkva načelno uvek jasno uči jednakost svih rasa, naroda i jezika, ali vodeći računa o stvarnom stanju morala je za Crnce često imati posebne crkve i škole. Od 14 miliona Crnaca u SAD samo je 664 230 katolika. Godine 1960. 12 248 odraslih Crnaca primljeno je u krilo katoličke Crkve. Za crnačke katolike radi posebno 770 svećenika u 507 crkava, oko 2000 redovnica i 600 učitelja u 340 škola u kojima uči 97 887 crnačke dece.

U SAD živi još 285 000 Indijanaca, od kojih 128.000 katolika. Za njih radi 229 svećenika u 399 crkava i kapela. Crkva je za njih postavila 54 škole koje pohađa 10 000 indijanske dece.

Katolici u SAD ogromno žrtvuju za svoje škole. Stoga je razumljivo i opravdano da nastoje prebaciti jedan deo tereta na državnu kasu. Katolici, naime, plaćaju sve poreze i daće kao ostali građani. Dok se deca ostalih građana školuju besplatno, katolici moraju još jednom platiti školovanje svoje dece. Katolički odgoj dece nije neki luksuz, nego osnovno pravo katoličkih roditelja, više, njihova teška dužnost. Opravdano ističe kardinal Spellman da je odbijanjem države da plaća katoličke škole doveden u pitanje član 14 Ustava prema kojemu su svi građani jednakopravni.

Američke se škole dele u elementarne (osnovne) koje traju 8 godina, u visoke (srednje) škole, u koledže (liceje) sa dvogodišnjim studijem — kao pripravom na univerzitete. Godine 1960. u SAD su katolici potrošili 577 miliona dolara za izgradnju 281 osnovne, 95 visokih i za 221 univerzitetsku zgradu i proširenje ostalih 550 zgrada. To je omogućilo prijem 200 000 novih đaka u škole. Jedna obična katolička župa u biskupiji Albany, koja ima 2000 obitelji, plati godišnje za svoje škole 107 502 dolara. Gotovo polovina te svote — 51 299 dolara — otpada za redovne izdatke.

Katolici u SAD imaju 267 koledža i univerziteta, 2 528 visokih škola i 11 044 osnovne škole. Koledži i univerziteti imaju 322 000 studenata, visoke škole 886 295 đaka, a osnovne škole 4,4 miliona učenika. Nastavničko osoblje iznosi 169 000. Katoličke škole predstavljaju najjaču katoličku snagu u zemlji. Katolički učenici stiču sasvim prirodan familijarni odnos prema svećenicima i zdrav religiozni život. Za pet miliona ostale katoličke omladine koja posećuje državne škole, brinu se bratovštine kršćanskog nauka da primaju veronaučnu obuku.

Godine 1960. u SAD bilo je 205 katoličkih nakladnih kuća. Katolici izdaju 130 duevnika i 376 revija s ukupnim tiražem od 29 miliona primeraka. Glavna katolička novinska agencija NCWC imala je 146 dopisnika u inozemstvu i 115 kod kuće.

U SAD ima 96 dicezanskih seminara i 441 studijska redovnička kuća; u njima se priprema 41 671 đak za svećenika.

Bogu posvećenih osoba ima 223 458 redovnika i redovnica, i to 21 541 redovnički svećenik, 20 551 student, 10 928 braće laika 170 438 redovnica. Najjači prirast od svih redovnika imali su trapisti. Broj njihovih članova je za poslednjih 20 godina porastao od 150 na 1200, a kuća od 3 na 12.

Godine 1960. iz SAD u misije su otišle 533 osobe. Samo isusovci američki imaju u misijama 1 117 članova, i to u 21 zemlji.

1958. osnovano je u Bostonu posebno društvo za duhovnu pomoć Latinskoj Americi, kuda je već otišlo 40 mirskih svećenika. S njima odlaze i mnogi laici: profesori, lekari, stručnjaci svih struka kao papini dobrovoljci.

Na karitativnom polju katolici SAD imaju 949 bolnica ili klinika sa 151.252 kreveta gde se izvrši godišnje oko 14 miliona pregleda. I civilne bolnice imaju bolničke svećenike — kurate koji su pri ruci bolesnicima i bolničkom osoblju. Godine 1960. katolici su imali 280 sirotišta sa 47 000 dece, 339 staračkih domova sa 31 000 staraca. Za katoličke bolničarke radi 350 škola sa 38 894 učenice.

Godine 1960 NCWC poslala je u 67 zemalja pomoć u vrednosti od 125 miliona dolara koju je uživalo 28 miliona osoba.

Valja imati poštovanje prema ogromnom radu i naporima kojima se manifestuje životna mladost američkih katolika.

PROPOVED ŽONA GLENA

Kratko nakon svog puta u svemir, astronaut Glenn je u malenoj crkvi svoje rodne župe Arlington održao govor u kojemu je između ostaloga kazao:

Zašto gubiš vrijeme time što ideš u crkvu? — pitao me jednog dana moj drug letač. Zove se Sam.

Sam nije tajio da je u crkvi bio svega dva puta: prvi puta kad je kršten i drugi puta, jer je njegova zaručnica svakako htjela da se crkveno vjenčaju.

Njegovo pitanje, zašto gubiti vrijeme idući u crkvu, zaslužuje da se na nj jedanput zauvijek odgovori. A to se pitanje može i drukčije izraziti: Zašto vjerovati u Boga? Ja sam naime uvjeren: tko zaista vjeruje u Boga, taj ide i u crkvu, Božju kuću.

Kad sam bio izabran za tim svemirskih letača, kao prvo dali su nam malen priručnik u kojemu je bilo mnogo podataka o neizmjernosti svemira, a ti su na me ostavili dubok utisak.

Za pojam što je svemir, treba poznavati samo malo brojki. Treba npr. znati što je godina svjetlosti: daljina što je svjetlost prevali u jednoj godini. Valjda znate da svjetlost u sekundi preleti oko 300.000 kilometara, a to znači da u jednoj sekundi obiđe našu zemaljsku kuglu nekako sedam puta. A sada, molim, sami izračunajte koliku udaljenost ostavi svjetlost iza sebe u jednoj godini.

Kad ste koliko toliko zamislili godinu svjetlosti, dozvolite da vam rečem: naša »mliječna staza« ima u promjeru 100.000 godina svjetlosti i jedna od neznatnih zvijezda u njoj je naše sunce (ipak 1,300.000 puta veće od zemlje), koje je od središta »mliječne staze« udaljeno 30.000 godina svjetlosti i svoj krug oko tog središta preleti tek u 200 milijona godina.

Ovo nam malo brojeva daje naslutiti kako smo mi posve malen djelčić ogromne vasione i kako je teško stvoriti pojam o svemiru iznad našeg sunčanog sustava.

Nakon što smo bacili kratak pogled u neizmjerne daljine, bit će dobro ustanoviti da isto tako zadivljuju podaci o neizmjernosti malenoga svijeta. Atomi se vrte između sebe slično kao planeti našeg sunčanog sustava. Elektroni su neke vrsti sateliti koji se okreću oko jezgre.

Možda pitate: čemu nabrajam sve to? Evo zašto! Je li vjerojatno da je sve to u neizmjerno velikom i nepojmljivo malenom svijetu uređeno matematičkom tačnošću jednostavno nekim — slučajem? Je li moguće da su sve te divote pukim slučajem postale? To ja ne mogu vjerovati. Ja sam dakle osvjedočen da je to divno uređenje svemira rezultat dobro promišljenog plana — a to je jedan od razloga zašto vjerujem u Boga, u višu moć koja je to gigantsko uređenje zamislila i izvela.

Često mislimo da smo postigli nešto izvanredno kad nam je uspjelo otkačiti se od zemljine sile teže i s našim raketama postići 28.000 km brzine u satu. Prema zemaljskim pojmovima ti su rezultati za nas sigurno laskavi. Ali, ako ih usporedimo s vrtoglavim udaljenostima, o kojima smo uprav govorili, onda moramo priznati da je naš uspjeh, mjeren u svemiru, zapravo smiješno malen. Ostaju nam još »neke« daljine da ih svladamo...

Ne govorimo ipak previše s brojevima: Bog se ne da mjeriti. Ili bolje rečeno: mi ga ne možemo dostići niti vidjeti. Tu se nalazimo u istoj situaciji kao zrakoplovni pilot. Neka je njegov stroj najjači na svijetu, neka postizava neobične brzine, ipak se mora njim upravljati, kormilariti. Kako? Tim što se vjeruje kompasu na tabli stroja. Mi ne možemo vidjeti silu koja čini da kompas radi, a ipak slijepo vjerujemo u onu silu koja pokreće kompas. Mi letači smo tisuću puta povjerili svoj život kompasu na tabli stroja u uvjerenju da nam pokazuje pravi smjer i da će nas dovesti kamo hoćemo.

Tako je posve isto i kod vjerskih stvarnosti. Ako se prepustimo svojoj vjeri, nije nam ni potrebno da njezine stvarnosti pipamo rukama. Mi vjernici uzimamo kao istinita njezina djelovanja u našem životu i u životu drugih. To nas navodi da slijedimo Kristovu nauku.

Bolničarke iz Linca otišle su u Tanganjiku. To su dve mlade katolikinje Katarina Furtner i Hildegarda Hauzer. Obvezale su se, da će tri godine raditi u bolnici Ifakara u blizini Daresalama. U toj bolnici, koju su pre 50 godina osnovali švajcarski kapucini rade već dva austrijska lekara.

Burma. Od 1939 godine broj se katolika u toj zemlji povisio za 50% i sada ih ima 215 869. Međuvremeno se broj svećenika vrlo malo povećao, tek za 2%. Tada ih je bilo 233, a danas samo 238.

Tajvan. Biskup Lokvang je otvorio na Formozi semenište za kasna zvanja. Šest seminarista, koji su stari od 23 do 26 godina, svršili su već gimnazijske studije i odslužili vojni rok, te započeli bogoslovske nauke.

Škole u Isusovo doba

Među Jevrejima Isusova doba kolale su ovakve izreke: »Čovek ne sme nikada praviti razliku među svojom decom«; ili »Ne sme se nikada samo pretiti, nego treba i kazniti ili ništa kazati. Nemoj govoriti detetu da ćeš mu nešto pokloniti, a posle ne držiš obećanja; to je naime isto kao učiti ga lagati«.

Odgajalo se tada bez preteranog popuštanja. »Onaj koji štedi batinu, mrzi svoga sina«, stoji u svetoj knjizi »Priče«. Neki drugi redak dodaje: »Ako ga ti udaraš, sin neće umreti«, tj. njegove mane ga neće dovesti da bi završio smrću zločinca. I još: »Glupost je učvršćena u mladom srcu; štap je istera napolje«.

Prve škole

Jevreji su davali prednost moralnom odgoju. »Uči mladića put kojim treba da hoda, — preporučuje Biblija — jer kad ostari, neće se od njega udaljiti«. I pošto je moralni zakon bio jedno s verskim zakonom, prva je dužnost bila svakog oca da uči svoju decu zapovedi Božje; Bog je čak dao formalni zakon preko Mojsija svim Izraelcima, koji su ponavljali u jutarnjoj i večernjoj molitvi: »Ti ćeš uliti u glavu moje zapovedi svojoj deci«. Otac je pričao svojim mališanima o čudesnim stvarima koje je Gospod učinio Izraelskom narodu, objašnjavali su sveti smisao svakog starog jevrejskog običaja. Uspostavljajući praznik Vazam, Bog je odredio: »Rastumačićeš svome sinu smisao tog obreda i kazaćeš mu: znak je na tvojoj ruci, opomena za tvoje oči«.

Pouka se nikako nije zanemarivala. Rabini su neprestano ponavljali neophodno potrebne stvari. »Ako si stekao znanje, — glasila je neka izreka onog vremena — imaš sve; ako nemaš znanja, nemaš ništa«. Neki bolji poznavaoci Zakona su proglasili: »Bolje je da se pre sruši jedno svetište, nego da se zatvori jedna škola«. Škole u pravom smislu reči u Isusovo doba još nisu postojale u Palestini. Škola je ustanova mlađeg datuma. Neki rabin, predsednik sinedrija, Simeon Ben Šedah (brat kraljice Aleksandre Salome) otvorio je u Jerusalemu prvu »kuću knjige«. Njegov su primer sledili drugi, i malo po malo razvila se prava javna škola. Nekih 30 godina posle Kristove smrti, oko godine 64, veliki je svećenik Jozue Ben Gamala izdao dekret koji se može smatrati kao uzakonjenje školskih propisa: obaveza roditelja da šalju svoju decu u školu; kazne za neuredne i lenje učenike, viša pouka za bolje učenike.

Sve napamet

Osnovna je škola bila priključena sinagogi, kao što je bila u srednjem veku priključena župskoj crkvi. Dolazila su tamo deca sa svršenom petom godinom kako siromašnih tako i bogatih roditelja. Učitelj je bio onaj koji je bio crkvenjak ili kantor verske zajednice. Kasnije je bilo određeno: ako ima učenika preko 25, onda treba kvalificirani učitelj. Na školskog se nastavnika gledalo kao na Božjeg poslanika. Izgleda da su bili određeni i nadzornici da nadziru pouku.

Sedeći na zemlji oko učitelja, đaci su morali ponavljati u zboru, napamet, reč po reč rečenice koju je izgovorio učitelj. U poučavanju bila je uobičajena tehnika pamćenja ponavljanjem, prispodobama, upotrebom istih početnih slova itd. Čak u dvorištu su se đaci zabavljali i takvim mnemotehničkim igrama. U evanđelju sv. Luka govori o dečacima, koji su sedeli na javnim trgovima i deklamirali retke, svakako mnemotehnički: »Svirali smo na flautu, ali niste igrali; pevali smo pogrebne pesme, ali niste plakali«.

U školi se u prvom redu učio Torah tj. Knjiga svetih Božjih zakona. Načela Zakona, naučena u mladosti, »ulaze u krv i izlaze preko usana«, govorilo se. Zakon se upotrebljavao za sve, pa i za učenje alfabeta. Jezik, gramatika, istorija, zemljopis, ili barem osnovni pojmovi tih predmeta, učili su se iz Biblije. Josip Flavije rekao je: »Jeste, tamo se nalazi najbolje znanje i izvor sreće«. On se ponosio što je svu Bibliju naučio u starosti od 14 godina. Sv. Pavao kaže za svog učenika Timoteja da je od mladosti poznavao celo Sveto Pismo.

Bilo je rabina koji su odvraćali devojke od prava na obrazovanje. Svakako, neki ženomrzac pošao je tako daleko da je rekao: »Bilo bi bolje da oganj proguta Mojsijeve knjige, nego da bi čuo svete reči na ženskim usnama«. Većina se, međutim, držala sledeće izreke: »Svaki je čovek dužan poučavati svoju kćerku u Mojsijevom zakonu«. Ako uzmemo za primer Bl. Devicu Mariju, možemo misliti da su mnoge jevrejske devojke odlično poznavale Sveto Pismo kao i njihova braća. Zaista, kada Bl. Devica iznenada zapeva pesmu »Veliča duša moja Gospodina« — kroz njene reči prolaze brojne biblijske uspomene: nabrojanih je više od 30.

Studij se izmenjivao s odmorom. Prorok Zaharija govori o ulicama Jerusalema na kojima se igraju dečaci i devojčice. Evan-

Iz katoličkog sveta

Sa Koncila

Sadašnje zasedanje koncila završeno je 8 decembra. 9 decembra je obavljeno više kanonizacija. Drugo će zásedanje početi u septembru 1963. Međuvremeno će raditi koncilskn komisije.

Rad saborskih komisija. U deset saborskih komisija bilo je izabrano 160 članova, među kojima su tri Jugoslovena: u liturgijsku komisiju izabran je banjalučki biskup Msgr Alfred Pihler, u dogmatsku zagrebački metropolit Msgr. Dr. Šeper, a u komisiju za istočnu crkvu beogradski nadbiskup-koadjutor Dr. Bukatko. U tim komisijama su srazmerno zastupljeni svi biskupi sveta. — Papa je imenovao splitskog biskupa Dr. Franića u dogmatsko-moralnu komisiju.

Saborske rasprave o liturgiji. Liturgija je bio prvi predmet koji je bio postavljen pred saborske oce. Nacrt sadrži opća pravila liturgije, onda obrede svete Mise, sakramente i sakramentale, brevijar i korne molitve, crkvenu godinu, liturgijska odela i liturgijsko posuđe i knjige, crkvenu arhitekturu, crkvenu muziku, sakralnu umetnost kao i odgoj vernika u liturgijskom duhu. Po pitanju liturgije uočavaju se dva pravca. Neki crkveni oci traže da se zadrži koliko moguće ono staro, da se tako lakše izbegnu nastranosti te da se jače manifestuje crkveno jedinstvo, kad se vernici koji putuju po svetu u svakoj katoličkoj crkvi nađu kao kod kuće. Drugi, međutim, žele da se i u liturgiji pokažu znaci razvoja i napretka. Liturgija neka se više približi duhu i potrebama pojedinih naroda. Stoga neka dođe i u liturgiju narodni jezik, obredi da se približe shvaćanju pojedinih zemalja, pa će tako liturgija lakše postati temelj i osnova duhovnog života svih vernika.

Crkva želi služiti. Saborski oci upravili su 20. okt. 1962. na čitav svet poruku o spasenju, ljubavi i miru koje je Isus Krist doneo svetu i predao Crkvi. U toj poruci se ističe da Crkva nije postavljena da vlada nego da služi. Saborski oci koji predstavljaju gotovo sve narode i sve jezike, osećaju potrebe i stiske čovečanstva. Sabor oseća potrebu da poradi za mir i socijalnu pravdu među narodima. Crkva je uvek pripravna da pomaže svakome ko traži pravi mir. Njezin je cilj bratstvo svih naroda. Doslovno kaže poruka: »Mi ispovedamo, da su svi ljudi svih rasa i naroda braća međusobno. Crkva nema zemaljske vlasti, ali živi u pouzdanju u moć Duha Svetoga. Zato ne nazivamo svojom braćom samo one kojima smo pastiri, nego sve ljude koji veruju u Krista i sve ljude dobre volje, neka zajedno s nama sarađuju na ostvarenju pravednijeg i bratskijeg poretka u svetu.«

Na II Vatikanskom saboru crna je rasa predstavljena sa jednim kardinalom, sa 13 nadbiskupa i 47 biskupa. Ukupni broj od 61 biskupa svakako je impozantan.

Na općem saboru bilo se skupilo 15 ukrajinskih katoličkih biskupa, od kojih ni jedan nije iz SSSR.

Saborski sekretarijat za izvanredne poslove broji 8 članova: 4 italijanska i četiri kardinala drugih narodnosti. Italijanski su: Čikonjani, Sidi, Montini, Confalonjeri; minhenski Döpfner, čikaški Meyer, varšavski Višinski i briselski Suenens.

Papa je imenovao u pomoć glavnom sekretaru koncila 5 podsekretara: španskog nadbiskupa Gonzales, francuskog nadbiskupa Villot, nemačkog biskupa Kempfa, američkog nadbiskupa Krol-a te melkitskog nadbiskupa Filipa Naba iz Beiruta.

Na saboru učestvuje 50 biskupa koji su ranije radili u Kini te su proterani odnosno su pobegli. Najodličniji među njima je kardinal Toma Tien Čen Sin, inače nadbiskup u Pekingu. Od onih biskupa koji se još nalaze u Kini, Severnoj Koreji i Severnom Vijetnamu nije stigao ni jedan na sabor.

Oko 855 misijskih biskupa učestvuje na saboru. Oko 400 iz Azije, 300 iz Afrike, 80 iz misijskih područja Južne Amerike i 75 iz Okeanije.

Nemački žurnalisti koji su prisustvovali radu Vatikanskog sabora imali su svoje središte u generalnoj kući Salvatorijanaca pod vodstvom pomoćnog biskupa Valtera Kampe iz Limburga. Tamo su se održavale konferencije za štampu o koncilskim pitanjima.

Na misijsku nedelju 21. oktobra je rimskim novinarima služio svetu Misu Fulton Sheen, pomoćni njujorški biskup. U svom vrlo uvaženom govoru on je novinarima rekao neka se čuvaju svetovnog duha kome je više do senzacije nego do istine. Crkveni sabor se bitno razlikuje od svih ostalih zborova.

Sekretarijat za jedinstvo kršćana održavao je svaki utorak posle podne posebne sastanke s delegiranim posmatračima i gostima koji prisustvuju radu II Vatikanskog sabora. Svrha sastanaka je bila, da se ti predstavnici bolje informiraju o predmetima o kojima se raspravlja na plenarnim sastancima.

Msgr Karare, biskup iz Verone je vrlo dobro kazao novinarima: Saborski oci nisu ni anđeli s neba koji bi mogli činiti čudesa, nisu ni narodni poslanici koji bi morali polagati račun svojim biračima. Oni imaju dobru nakanu andjela i granice narodnih poslanika.

Među 97 vrhovnih poglavara Redova koji su bili prisutni na saboru, bilo je najpre 5 generala regularnih kanonika, 35 opata raznih monaških redova koji imaju ukupno 18.915 članova, dalje 15 generala mendikantskh redova sa ukupno 74.069 članova. Onda dolazi Isusovački general sa 35.086 članova, pa svećeničke kongregcije marijanista, pasionista, i redemptorista sa ukupno 13.540 članova. Na saboru učestvovalo je još 24 generala raznih svećeničkih organizacija koje nemaju javnih zaveta, kao što su lazaristi i salezijanci.

Izmene pravilnika o izboru Pape. Papa je izdao 5. septembra 1962. Motuproprij kojim je uredio neka pitanja o izboru papinom. Prema novim odlukama zapisnici kardinala u Konklavu se više ne spaljuju nego ih skupi kardinal Kamerlengo koji načini zapisnik o papinom izboru te sve to preda u tajnu arhivu. Kad Papa umre, zabranjuje se svako fotografisanje mrtvog Pape. Kamerlengo može dozvoliti dokumentarno fotografisanje tek posle, kad je Papa obučen u papinska odela. Papa se sahranjuje u Vatikanskim grotama uz prisustvo specijalnih radnika, najviših kardinala, arhiprezbitera Vatikanske bazilike, poslednjeg državnog sekretara i papine rodbine. Kod izbora Pape dovoljna je dvotrećinska većina. Jedino ako nije broj glasova podeljiv sa tri onda je za izbor potreban jedan glas iznad dve trećine.

U posebni upravni sud za Koncil Papa je imenovao za predsednika kurijskog kardinala Robertija i deset članova. U njihovu kompetenciju spadaju juridična pitanja koja mogu iskrsnuti na Koncilu. Preporna se pitanja rešavaju po turnusu od 3 člana; u rekurzu sudeluju svi članovi.

Generalni sekretar Svetskog saveza crkava Viser Huft je u Ženevi izjavio, da je čovek iznenađen i duboko impresioniran nad otvorenošću i širokogrudnosti koja vlada na Koncilu. Protestantski posmatrači već dugo »nisu samo posmatrači«. Razgovori između njih i koncilskih otaca se razvijaju na način, koji nikada nisu mogli smatrati mogućim.

Ime sv. Josipa u Kanonu. Papa je odredio, da se u Kanon Mise umetne ime sv. Josipa odmah iza spomena Bl. Dj. Marije. To neka bi bila večita uspomena na II vatikanski koncil. Odredba važi od 8 decembra 1962.

Strasburska biskupija ima 12 biskupa na Koncilu. Poznato je naime, da je ta Elsaška biskupija bogata na misionarima. Tako ima ona 10 misijskih biskupa, koji sudeluju na saboru.

Predsedniku Izraelske republike Papa je poklonio jednu seriju spomen medaljica od 21 Koncila. Medalje je predao apostolski nuncije u Italiji izraelskom poslaniku na Kvirinalu, da ih ovaj izruči predsedniku Ben Zviju.

Još četiri sovjetska novinara stigla su u Rim koncem oktobra, da prate rad Koncila. Dvojica od njih predstavljaju agenciju »Novosti«, jedan je od strane »Literaturnaja gazeta«, dok je četvrti poslan od strane revije »Nauka i religija.«

Koncil za prava čoveka. Međunarodna institucija za promicanje ljudskhi prava »Grotius« dodelila je kardinalu Bea počasnu medalju u znak priznanja važnosti II vatikanskog koncila za unapređenje čovečanskih prava, kao i u

---

đelje spominje dečake koji oponašaju svadbu i sahranu.

Za one koji su se želeli usavršiti u posebnoj struci bila je viša škola. Trebalo je otići u Jerusalem i upisati se u jednu od takvih škola, koje su vodili najugledniji stručnjaci u Mojsijevom zakonu. Tako je učinio mladić iz Tarza, Saul, budući apostol Pavao, koji je posećivao školu rabina Gamaliela... I tamo su se učile stvari koje su imale vezu s verom i životom. Ideja o svetovnoj kulturi za Izraelce je bila neshvatljiva.

Iz Meridiana 12. 1—15 jun 1692. Str. 83—85. od Carlo De Ambrogio.

znak zahvalnosti za napore što ih Koncli vrši za ostvarenje mira među kršćanima, koji je mir, prema »Grotiusu«, osnov za međunarodni mir.

Naši biskupi na Koncilu. Do sada su na generalnim kongregacijama Koncila govorili ovi naši biskupi: Preuzv. GG. zagrebački nadbiskup dr Šeper, zadarski nadbiskup Mons. Garković, te biskupi: dr Franić, dr Zazinović, Mons. Arnerić, Mons. Pichler, dr Čule. — Preko vatikanskog radija govorili su o raznim pitanjima u vezi s Koncilom Preuzvišena Gospoda: dr Šeper, dr Franić, dr Čekada, dr Lach, Mons. Zvekanović, Mons. Arnerić, Mons. Garković i dr Zazinović.

Kardinal König je izjavio u jednom predavanju na bečkom univerzitetu, da je jedan od bitnih uspeha Koncila već danas postignut: da se je naime po prvi puta Crkva iz zaista svih krajeva sveta mogla međusobno upoznati, da je preko svih ograda rase, kulture i tradicije postala svesna svoga jedinstva. — U proteklim stolećima kršćanstvo je bilo odeveno u prekrasnu haljinu, rekao je dalje kardinal, koja je našla izraza u romanskoj jasnoći i u germanskoj sposobnosti za simbolizam. Rezultat toga je bio, da su na drugim kontinentima poistovetili evropski način života sa katoličkom Crkvom. — Na Koncilu postajemo sve više svesni, da će Crkva biti prinuđena da odloži svoje evropske haljine. Evropa treba da bude svesna, da više nije upućena Crkva na Evropu, nego Evropa na Crkvu.

Iz Vatikana

Raspisan natečaj za najbolja dva naučna rada o temi: »Socijalni nauk Crkve od Leona XIII do Ivana XXIII«, prigodom 70 godišnjice socijalne enciklike 'Rerum novarum.' Prva nagrada iznosi jedan milion, druga pola miliona lira. Iz svake nacije uzima se samo jedno delo.

Četiri kanonizacije. 15 novembra održana je konzistorija, na kojoj je Papa pitao kardinale za mišljenje u pogledu četiriju kanonizacija, Kandidati za kanonizaciju su bl. Vinko Paloti, osnivač Družbe katoličkog apostolata, Petar Julij Ejmar, osnivač svećenika adoratora, Anton Marija Pući, osnivač Servita BDM, Franjo de Kampo Roso, kapucin.

Melkitski patrijarh iz Antiohije Maksimos izjavio je novinarima obzirom na odnose između istočne i latinske Crkve: »Iako je katolička Crkva bila uvek na strani istine, katolicima je često nedostajalo ljubavi. Stare prepirke između latina i istočnjaka nisu se odnosile toliko na doktrinarne razlike koliko na rasnu netrpeljivost, političke interese itd. Danas postoje svakako razne doktrinarne razlike. Odnose se pre svega na nauku o ustavu Crkve, koja nauka nije bila blagovremeno objašnjena. Te se razlike mogu prebroditi dobrom voljom i umerenošću. Sa katoličke strane trebalo bi objasniti versku nauku s vidika patristike i tradicije izbegavajući nepotrebne oštrice. Drugi prinos za ujedinjenje katolici bi mogli doprineti time, da bolje shvate u teoriji i praksi, da jedinstvo nije jednoobraznost, niti asimilacija, niti sredstvo za ljudsku prevlast.

Mikelandjelova Pieta. Ovo divno umetničko delo sada su spustili za 1,5 m niže na njegovu podnožju i pomakli ga jedan metar od zida te ga prignuli malo unapred, da bi kip pružio gledaocu lepši utisak. Otkako je ovaj godine 1499 bio izrađen, to je njegovo šesto mesto.

Monte Cassino. Krajem novembra Papa je sam posvetio znameniti benediktinski samostan Monte Cassino, koji je tokom Drugog svetskog rata bio potpuno razrušen. Samostan je obnovljen u starom sjaju i veličini, ali se čovek pita, da li će biti te ogromne prostorije racionalno upotrebljene.

Papa je posetio u početku novembra jedan popravni zavod za mladoletnike. Skupljenim omladincima govorio je očinski, neka poučeni lošim iskustvom učvrste svoju volju te se pripreve za budući život u zajednici. Mladi prestupnici bili su ganuti toplim rečima sv. Oca.

Radio Vatikan je u svom neobično oštro formuliranom komentaru od 12-XI zauzeo stav prema presudi u procesu protiv belgijskih supruga, koji su »iz motiva milosrđa« usmrtili svoju devojčicu rođenu bez ruku, koja je živela samo nekoliko dana. »Presuda upravo zaprepašćuje« kaže se u komentaru, koji nastavlja: Protiv oslobađanja od krivnje rečenih roditelja diže se glas umorenoga deteta, glas majki koje drugačije postupaju, glas celokupnog čovečanstva. U procesu su saslušani samo optuženi, ali ne i žrtva. I oni koji su telesno osakaćeni, koji su od prirode prikraćeni — i oni ipak vole živeti. I oni imaju vruću želju za životom, i oni traže jednu ljubav, koja će ih zaštititi i potpomoći njihovu životnu moć. Oni se oslanjaju na jednu sućut — koja ih ubija. Tko se usuđuje i kojim pravom ustvrditi, da bi dete, kad bi moglo govoriti, tražilo za sebe smrtnu presudu? Kojim pravom je društvo, koje snosi u tome najveću krivicu, oslobodilo jednu majku, koja je smatrala pravednom smrtnu presudu svoga nevinog i bezpomoćnog deteta? Ono je bilo čovek, i kao takvo posedovalo je sva prava koja pripadaju čoveku. Čovečanstvo je zaprepašteno, izvršen je prodor na bedemu, koji je štitio slabe, bogalje, sakate, stare i bolesne. Dobrotu, predanost, spremnost za žrtve, samoodricanje prekrila je senka. Najsvetijem i najnepovredivijem od svih dobara, životu samome, nanesena je duboka rana.

Povodom četvrte godišnjice krunisanja Pape Ivana XXIII, predao je visokom slavljeniku kardinal Montini, milanski nadbiskup, jedan primerak misala ambrozijanskog obreda, na kojem obredu je kardinal toga dana služio svečani pontifikal u bazilici sv. Petra.

Japanski predsednik vlade Ikeda učinio je dne 20 novembra službenu posetu Sv. Ocu Ivanu XXIII.

Iz Evrope

Neobjašnjeno ozdravljenje. Gospođa S. iz Ajhšteta je bolovala od teške krvne bolesti. Stanje se bolesti toliko pogoršalo, da se svaki čas očekivala smrt. Tada je ona čula za smrt Terezije Nojman. Vruće joj se je preporučila u molitvi. Idućeg dana bolesnica je već obavljala svoje svakodnevne molitve. Iza 8 dana lekarski pregled u Minhenu je pokazao iznenađenim lekarima potpuno ispravnu krvnu sliku.

Križ u sudnici. U novouređenu sudsku dvoranu, u kojoj se je 1945 održavao poznati sudski proces protiv glavnih nemačkih ratnih zločinaca, postavljen je 2 metra visok brončani križ, koji je težak 400 kilograma. Ovaj je umetničko delo profesora Hermana Sorera te predstavlja Krista Kralja.

Štrajk učitelja. Članovi katoličkog učiteljskog sindikata njih 2.500 na broju, od toga 900 redovničkih osoba, u departmanu Men e Loar štrajkovali su jedan dan di bi izrazili protest što državne vlasti još nisu uredile prinadležnosti katoličkim učiteljima, koje bi prema postojećim zakonima morale urediti. Dosad su svim nastavnicima bez obzira na godine službe i položaj davali mesečnu pomoć od 450 novih franaka.

U Engleskoj se ponovo pokreće pitanje proglašenja blaženima za 100 mučenika, koje je papa Leon XIII počastio naslovom venerandus. Tada se je proces proglašenja blaženima obustavio, jer njihovo mučeništvo nije bilo još dovoljno kritički proučeno.

Protestantska redovnička zajednica u Francuskoj u Taize poslala je 400 funti potpore čileanskom biskupu za jednu zemljoradničku zadrugu, koju je osnovao tamošnji biskup odstupivši im crkveno zemljište. Svakako lep primer međusobne pomoći.

Nemačka katolička filmska liga postavila je japanski film Hadakanošima (Goli otok) među najbolje filmove godine. Ovaj obrađuje životnu borbu sa vrlo zdravim smislom za vrednost obitelji i dostojanstvo ljudskog rada.

Ruski patrijarh Aleksej je 9 novembra slavio 85 godišnjicu života. Rodio se u plemićkoj obitelji u Moskvi, zakaluđerio se 1902, zaređen za svećenika 1905; godine 1913 je posvećen za episkopa, a 1914 je bio izabran za patrijarha Sveruske pravoslavne crkve.

Crkva u logoru. Blizu Bilefelda u Nemačkoj sagrađena je jedna crkva u izbegličkom logoru. Ova služi kako katolicima, tako i protestantima i pravoslavnima, koji se još uvek tamo nalaze.

»Kriminalitet blagostanja« — bila je tema nastupnog predavanja novog bečkog rektora univerziteta Prof. Grasbergera. Nasuprot pretpostavci nekojih učenjaka — rekao je govornik — privredni uspon nije doveo do smanjenja kriminaliteta. U današnjoj općoj visokoj konjunkturi i standardu blagostanja kaznionice nisu postale suvišne. Naprotiv, moramo zabeležiti povećan broj delinkvenata. I to je karakteristično za sve zemlje. Jedan od korena za alarmirajuće povećanje prije svega mladih zločinaca, valja tražiti u zaposlenosti majki. Pomanjkanje vremena kod majki za odgoj deteta i njihova razdražljivost koja je plod preopterećenosti, sprečava normalni društveni razvoj dece. Pod uplivom visoke gospodarske konjunkture, ljudi su promenili svoj životni cilj. Odlučujući je trenutak i žeđa za povećanjem užitka. Da bi održali visoki standard što su si ga preduzeli, nekoji posižu za prevarom, za lakoumnim podvizima.

IZ MISIJA

U Johanesburgu (Južna Afrika) zamolila je neka katolička organizacija jednog protestantskog pastora i jednog grčkog svećenika, da im održe predavanja. Poslednji je izjavio: »Sve kršćanske Crkve moraju danas raditi na povratku ka istinama nevidljive Crkve, opće Crkve, i to u duhu poniznosti i pokore. Samo tako će se obnoviti čista vera, jedinstvo u veri, ostavljajući više slobode u običajima, obredima, kroz koje se ta vera izražava. Mi se nadamo, i molimo, da se to jedinstvo mogne slaviti krajem 20 veka.

U Tokiju je održao direktor Instituta za verska istraživanja pred protestantskim pastorima predavanje o katoličkom apostolatu. Na svršetku konferencije predsednik skupa se zahvalio predavatelju: »Mi protestanti, mi možemo mnogo naučiti od katoličkih iskustava u Japanu. Mislim da je dan, kada ćemo morati ozbiljno misliti, vrlo blizu. Nastupom Pape Ivana XXIII stvari su se mnogo promenile. Mi ovde nemamo nikakvih zamerki protiv katoličke Crkve. Za mnoge od nas je podela sablažnjiva te bi trebalo što prije da se ona ukloni.

Ganski svećenik P. Doli slavio je pred kratkim vremenom 40 godišnjicu svećeničkog rada. Prvo je bio katehista i otac jedne kćerke. Kad mu je umrla žena, stupio je u Družbu Red afričkih misija u Lionu te bio 1922 zaređen za svećenika. Sada je župnik u Bazlu, svom domaćem mestu, gde je njegova kćerka učiteljica.

U Izraelu su otkrili stari Sihem od 1000 godina pre Krista, a u Betlehemu su otkrili Herodove banje i ruševine bizantinskog samostana.

Južna Koreja ima za svoje katoličke vojnike vojne svećenike, slično kao i Južni Vijetnam. Prigodom praznika oružanih snaga katolički kadeti su prisustvovali sv. Misi, koja je bila služena u kripti katoličke katedrale. Katolici predstavljaju samo 2 procenta, a svi kršćani jedva 6% stanovništva zemlje.

Apostolski vikarijat Samaraj u Novoj Gvineji, odnosno u Zapadnom Irijanu ima 85 000 stanovnika, od kojih 6 792 katolika. Za njih se brine 18 svećenika, 15 braće pomoćnika, 26 redovnica i 6 laičkih misionara.

Neko japansko filmsko preduzeće odlučilo se, da izradi više filmova o domovini i životu sv. Franje Ksaverskog i sv. Ignacija Lojolskog. U Japanu se naime sve više širi interes za sv. Franju Ksaverskog kao čoveka, koji je otvorio vrata Japanu na zapad i njegovoj civilizaciji.

U Južnom Vijetnamu štampano i podeljeno je 10 hiljada primeraka papinske socijalne okružnice »Majka i učiteljica«. Tekstu su dodate korisne primedbe kako ta načela primeniti u Vijetnamu.

Sajgon. Pre kratkog vremena izvršen je napad na bolnicu gubavaca, koju vode milosrdnice sv. Vinka. Zgrada i kapela su oštećene, medicinski materijal odnesen, a više osoba ubijeno. U bolnici ima više stotina vijetnamskih i kineskih gubavaca.

U Sudanu se zatvaraju misijske škole, koje su od ogromne važnosti svake nerazvijene zemlje, a ujedno se grade velike upravne zgrade iz pomoći, koju zapadne kršćanske zemlje šalju kao pomoć nerazvijenim zemljama, kazao je Dr. Hans Merkt na povratku sa puta po Africi.

U Alžiru su opet otvorene katoličke škole. Oko 60% ranijih nastavnika se javilo na posao. Osnovne škole imaju dovoljno nastavnika, dok će ih u srednjim školama nedostajati. U svim školama će arapski jezik imati jednako mesto kao i francuski. Trenutno će katoličke škole imati priličan broj muslimanske dece, jer su mnogi Francuzi otišli.

Meksiko. Iako su još na snazi veri neprijateljski zakoni, (koji polagano gube oštrinu), verska obnova tamo sve jače raste. Napose ima mnogo svećeničkih i redovničkih zvanja.

Laos. Zbog neuređenih političkih prilika 17 misijskih stanica u biskupiji Vientiane bilo je zatvorenih. Preko 6000 katolika ostalo je bez svojih duhovnih pastira.

Japanska filmska zvezda Fujiko Jamanoto dala je veliki poklon zavodu za sirotu decu dozvolom svoga zaručnika, namesto da bi tu sumu potrošila za svadbu.

OBAVEST PRETPLATNICIMA. U ovom broju »Blagovesti« umetnut je u sredini s a d r ž a j za prošlo godište. Oni koji žele uvezati to godište, neka umetak izvade.

Bili su to Božići, očekivani s nestrpljenjem zbog obećanih darova i provedeni u kratkoj, bučnoj radosti. Velika, topla soba i u njoj mirisi pečenja i slastica. Bor, od poda do stropa, okićen raznobojnim kuglicama i bonbonima, osvijetljen električnim žaruljicama. Na vrhu bora ljuljao se doduše anđeo sa trubom, u zlatnoj haljinici, a pod borom raširile se jaslice, ali i anđeo na boru i Djetešce u štalici pričinjali se samo kao lutkice, koje su stavili onamo, jer je vrijeme bilo božićno.

Tada se porodica Tome Krena skupljala u sobi, palili su praskavice, navijali gramofon i pjevali božićne pjesme, žurno i nezainteresirano, jer su njihovi pogledi željno prekapali po zamotanim darovima na stolu, po obilju nakita, odjeće i krzna, sve one raskoši, koju je Tomo Kren neštedimice darovao svojima o Božiću. Bile su to blagdanske večere, kada su se točila skupa vina, a otac nazdravljao ženi i djeci i prijateljima, koje su pozivali na ove svečanosti, a kasnije započelo bi razgledavanje darova s ponekim prigovorima: tata opet nije pogodio ono pravo, ili mama je izabrala desene po svojem ukusu, a taj ukus... Iz godine u godinu tako su prolazili blagdani u Krenovu domu, a djeca rasla.

Onda je Tomo Kren umro, a mama je nastavljala s kućnom tradicijom, (zaboga, sve mora ostati onako, kako je bilo nekada, za tatinog života!) ali radosti su se primjetno stišavale, raskoš se neugodno umanjila, koješta je već nedostajalo, a sakrivalo se to dosta nevješto.

Kada je i mama umrla, Braco i Beba bili su već odrasli i osirotjeli. Rasplinuo se roditeljski imetak i oboje se braće zaposlilo, kako bi zaradili svakidašnji kruh. Braco je odlutao preko mora u tuđinu, a Beba ostala sama u velikome gradu. Samo, nije to više bila Beba, nego Vlasta, (strani ljudi zvali su je sada njezinim pravim imenom) i nije to više bila razmažena djevojčica, kojoj su svi ugađali, već tiha djevojka, ozbiljna i prerano sazrela, povučena u samoću.

Opet su dolazili Božići, ali nisu donosili senzacije ranijih godina — uostalom, u Vlastinu domu nitko nije više pripremao gozbe, nitko nije darivao poklone. Vlasta se zapravo plašila blagdana, u takve je dane još gorče osjećala razliku između nekadašnje »ljepote« i ovakvih sivih dana, kada se za nju ništa nije događalo. Ona bi najviše voljela, da blagdani ne dolaze. Nego, zbog običaja, (tako su i njezini nekada činili) okitila bi borić u svojoj sobi, štaviše, i anđela bi pričvrstila na vršku bora, i jaslice bi donijela, a ipak, dosada se uvlačila u njezino srce i tupa žalost trovala njezinu misao, dok je radio kriještao plesnu muziku sa crnačkog kontinenta i činilo se, da su i drugdje, u svijetu, zaboravili na božićni ugođaj ili preskočili u kalendaru jedan dan, koji bi trebao da bude drugačiji od ostalih dana.

Začudo, Vlasta je otkrivala da je tada muči nemir, koji nije samo tugovanje za prošlim vremenom, već je to upravo bunovna težnja za nečim novim, još nedoživljenim — težnja za punijim smislom trajanja, koji bi, naročito u ovakve dane, obogatio njezinu svijest jednom nepropadljivom vrijednošću. Što je to trebalo biti, ona još nije znala i neutješena u svom traganju ponovo se vraćala tragom davno izgubljenog djetinjstva. Bilo je bogato i raskošno, ona se sjećala, pa ipak je sada razabirala, da ni ono davno nije bilo veliko. Roditelji su mnogo trošili — zašto nisu uspjeli kupiti takvu skupocjenost, koja bi zadržala i sjaj i privlačnost za sve godine kasnije u Vlastinu životu? Koliko je ruku, napokon, radilo i skrbilo za obilje svakog njihovog Božića. Bile su to ruke očevih namještenika u poduzeću i ruke majčine služinčadi. Ali na kraju, i Vlasta i njezin brat primjećivali su, zasićeni i razočarani, da je trebalo biti nešto više ili je naprosto moglo biti drugačije.

Opet je svanuo jedan Badnjak, kada su takva sjećanja saletjela Vlastu i zagorčila je mukom. Onda je otišla u kino, na posljednju prestavu, da ondje provede ostatak večeri.

Dosadan film produljio se do kasno u noć. Kada je izašla iz bioskopa, mnogo je ljudi prolazilo ulicama, ljudi su se žurili za nekim ciljem i Vlasta je i nehotice pošla za njihovim koracima. Ljudi su ulazili u crkvu, gdje je započinjala ponoćka, i ona se uputila za njima.

Prvi puta je zastala pred osvijetljenim žrtvenikom i zagledala se u borove pokraj oltara — prviput ona je ugledala štalicu s Djetešcem, kojem su prilazili svi, stari i mladi, odrasli i djeca. Onda su zagrmjele orgulje i pronijela se pjesma u slavu Spasitelja svijeta. Kada je pjesma utihnula, svećenik je progovorio o rođenju Onoga, koga su očekivali nebo i zemlja, koga pozdravljaju ljudi i anđeli.

Vlasta je slušala. Nikada nisu njezini spominjali ovakvo značenje Božića, nikada nije ona prisluhnula, zadivljeno i sretno, velikom objavljenju Ljubavi.. Na žrtveniku, u njezinoj blizini, sam Gospodar svjetova blagoslivao je ljude. Sigurno, bilo je među njima i ljudi žalosnih, umornih i opterećenih. Ali Djetešce u štalici nije bilo bazarska lutka, kakvom se njoj pričinjalo nekada, u njihovu domu — bilo je to uzvišeni lik Čovjeka-Boga, koji je postao bratom ljudi.

Prviput, njezin je nemir taknuo sveti mir Božjeg poslanstva i njezina se tuga stala ra-

splinjavati u dodiru sa živom prisutnošću vječne utjehe. Ovo je bio, dakle, smisao svetkovine, njezina punina, njezina sreća! Ovo je bila svetkovina, u kojoj ni samoća ne boli kao prije, siromaštvo prestaje biti nepravda i sva se traganja završavaju pred raskriljenim rukama Sina Božjega, koji razumije slabosti, prašta krivice i zove kroz vjekove.

Potekle su njezine suze — nije ih se stidjela — sagnula se njena koljena — nije to bilo neobično, ni smiješno. U ispovjedaonici priznala je tada svu svoju prazninu i bol se njezin razriješio.

— Slava Bogu na visini, a mir ljudima dobre volje! — uzdizala se pjesma — radosnica, krilila do stropa i još dalje, do zvijezda u noći.

— Božić! — sjajile su oči, na molitvu se sklapale ruke.

— Božić, moj prvi Božić! — Vlasta je primila najskuplji dar, onakav, kakvog je davno željela primiti, a nije znala da će ga dočekati u jednoj svetoj noći.

RODIO SE ISUS

Vjekovima čekali smo Tvoj dolazak, Isuse Sine Božji, i proroci su naviještali ovu svetu noć, kada u čovječjem liku silaziš na zemlju. Grijesi i nevolje izgrizali su naša srca u pustoši, koju nije obasjavala Tvoja blizina. Zaziv i prošnje nebrojenih ljudskih pokoljenja uzdizali su nebesima svoje boli, a Ti dolaziš, da svojim milosrđem pomogneš zalutalima, da svojom ljubavlju obraduješ sirote. Dolaziš kao siromah, neprepoznat u velikome času, a donosiš svu utjehu i svu sreću, koju možemo naći u ovome svijetu i u kraljevstvu Tvoga mira, u vječnosti.

Isuse, Spasitelju čovječanstva, naši očevi u dalekoj prošlosti nisu bili pripravni, da Te prime, kada si pokucao na njihova vrata. I odonda, u mijeni stoljeća, u svima danima, koji sviću i nestaju nad ljudskim rodom, čekamo Te, Isuse, da se rodiš u našem srcu, a kada dolaziš, mnogo puta Te ne prepoznajemo. Priznajemo, krivi smo i sputani slabošću i neznanjem, možda zato, jer se plašimo ozbiljnosti Tvoga poziva, možda zato, jer kukavički strepimo pred Tvojim križem, koji nosiš na čitavu svome putu na zemlji. Ne prepoznajemo Te, jer puštaš, da sami svojom voljom gradimo i rušimo svoj život — ne poznajemo Te, jer su naše oči mnogo puta pune blještavih priviđenja onakove sudbine, u kojoj nema mjesta trpljenju za Tebe.

A ipak, Isuse, čekamo Te velikom čežnjom i u ovoj svetoj noći, kada se opet otvara nebo, da anđeoskom pjesmom pozdravi Tvoje rođenje. Čekamo Te, žedni Tvoje ljubavi, koja se iz sirotinjske betlehemske štalice širi čitavim svijetom. Molimo Te, probudi u nama vjeru i radost dobrih pastira, koji se Tebi pokloniše sa skromnim svojim darovima. Uđi u naše domove, blagoslovi naša djela i naše puteve.

MI RADIMO, GOSPODINE

Gospodine, dao si nam riječ, da bude iskrom za svjetlost. Dao si nam zvukove da stvaramo himne ljubavi. Dao si nam boje, da slikom prikažemo veličinu i dlijeto i kamen, da izvajamo oblike tvojih tvorevina. Dao si nam srca, otvorena za uzvišenost neba i cijenu zemlje.

Što činimo, Gospodine? Želimo prikazati život, kakav nam se objavljuje, pokušavamo graditi spomenike sitnim vrijednostima, pirujemo na slavlju svojih razmahanih iluzija i jadujemo nad svojim poništenim očekivanjima. Otimamo se za najviša dostignuća, rušimo i gradimo ponovo, što se ne može održati.

Pokušavamo približiti svoje zanose visinama zvjezdanih svjetova, željni da viziju ljepote zadržimo u odrazima bliskih ljudi i dostižnih stvari.

Prikazujemo i Tebe, Gospodine, i zvjezdana bića, krunu tvoje dobrote, i nebesa tvoja.

Kako da radimo najbolje, da nam darovi, koje primamo, nisu uzalud darovani? Pravedni sud ispitat će jednom naše misli, ogledati naša djela.

Pomozi nam, Gospodine, da tražimo vrednote, koje vrijeme ne mijenja i smrt ne obara. Pomozi nam, da gledamo ljepotu, tvojim plamom zapaljenu, tvojim trnjem okrunjenu. Daj, da smrtno u našim naporima bude preobraženo u besmrtno. Učini, da svako naše djelo bude molitva tvojoj mudrosti i istini.

Tvoja je ova riječ, koju si nam dao, da rasprši tminu.

Tvoji su zvuci, i boje, i kamen.

Tvoja su naša srca, otvorena za uzvišenost neba i cijenu zemlje.

Naša srca, Gospodine.

R. A. Odgovor: Žalim vas što imate muža koji je odan piću, a neće da radi, neće da se brine za svoju decu. Ako on neće da vrši te svoje svete dužnosti, onda niste ni vi više dužni da mu dozvoljavate bračna prava. Ali ni u Vašem teškom položaju ne možete bez teškog greha oduzimati bračnom činu njegovu prirodnu snagu. Potražite savet kod ispovednika!

I. R. Odgovor: Nema takvog greha koji se kršćaninu ne bi oprostio, ukoliko ga iskreno okaje sa čvrstom odlukom da se popravi, skrušeno se ispovedi i popravi krivicu, ako je bližnjemu pričinjena.

Urednikova pošta

V. H. Pitanje: Šta znači »Abbas nullius« — samostalni opat? Odgovor: Abbas je poglavar nekog benediktinskog samostana odnosno poglavar samostana onih redova koji su se razvili iz benediktinskog reda. Ako ima taj samostan odnosno opat više župa koje nisu podređene nekoj biskupiji, onda ima on višu pastirsku vlast nad njima. I takav se opat naziva — »nullius«, nije nikome podređen dakle samostalan. Takvih opata je trenutno 12.

H. V. Pitanje: Na saboru se raspravlja o pojedinim shemama. Šta je shema? Odgovor: Shema je stvarno pisani tekst koji imaju saborski oci pred sobom i o kome raspravljaju. Te su tekstove ranije pripravljale pripravne komisije. Svaki saborski otac je pozvan da kaže svoje mišljenje na predloženi tekst koji je bilo u obliku pouke, preporuke, zakona itd. Sheme bismo dakle nazvali »zakonskim predlozima« pred parlamentima o kojima parlament raspravlja i odlučuje.

T. A. Pitanje: Što je lepše i bliže kršćanskom shvatanju: jaslice ili božićna jelka? Odgovor: Svakako su jaslice najlepša i najsimboličnija manifestacija ideje božićnog blagdana. Time se jasno ispoveda vera u Kristovo rođenje u Betlehemu. Razvija se također kršćanski estetski i umetnički osećaj, tako da čovek uživa u samoj lepoti stvari, a još više u uzvišenosti božićne ideje, koja se tako zorno pred nama prikazuje. Jaslice su za decu najlepša škola verskog doživljavanja, koja tako puno jače utisnu u dušu najveći događaj svih vremena: Kristovo rođenje, koje je granica između Novog i Starog Zaveta, između naše, tj. kršćanske ere i predkršćanskih vremena. Roditeljima se pruža vrlo zgodna prilika da uz jaslice decu pouče o smislu i veličini dolaska Spasitelja na svet te da im time uliju duh vere, a i ljubavi prema Bogu i bližnjemu, jer je Krist došao za sve ljude. — Božićna jelka je često prikrivanje verskih ubeđenja pred svetom, iako ima i ona svoje značenje, ako se pravilno shvati. Krist je naime stablo života koji donosi milosti i darove za sve ljude dobre volje. — Može se vrlo lepo ujediniti jaslice i jelku. Ispod lepo okićene jelke naprave se jaslice, koje može svaki sam načiniti, ako nema prilike da si gotove nabavi. Može za to poslužiti kakova lepa razglednica s motivom Kristova rođenja ili svete Obitelji.

K. n. Pitanje: Roditelji me nagovaraju, da se za Božić ispovedim. Da li je greh, ako to ne učinim, jer mislim da je dovoljno da se pričestim za Uskrs? Odgovor: Istina je, da smo prema crkvenoj zapovedi pod smrtnim grehom dužni ispovediti se i pričestiti samo za Uskrs; ali to ne znači, da je to dovoljno. To je najmanje što se traži. Dobar se kršćanin neće zadovoljiti da učini samo ono najmanje. Već po samom pravilu o duhovnom životu niko ne sme živeti u smrtnom grehu, jer time stavlja svoju dušu u opasnost večne propasti. U takvom slučaju treba se što pre ispovediti. Ko se retko ispoveda teško se čuva smrtnih greha. Naši stari, koji su imali živu veru, primali su svete sakramente barem četiri puta godišnje, a onoga koji se za Božić i Uskrs nije ispovedio nisu smatrali pravim kršćaninom. — A sada razmislimo malo o suštini pitanja. Da li se može govoriti o istinskom svetkovanju Božića — rođenja Kristova, ako nema toga događaja u duši? A Krist se rađa u duši po milosti, Krista primamo u dušu baš po sakramentu svete pričesti. To je pravo božićno praznovanje: da uz vanjsko slavlje duša po pričesti postaje Kristovo prebivalište, žive jaslice. Zato rado i u tome slušaj svoje roditelje.

Mir. — Pitanje: Zašto slavimo Božić 25. decembra? — Odgovor: Nemamo sigurnih podataka na koji je dan bio rođen Isus u Betlehemu. Za prve kršćane nije bilo to toliko važno koliko smrt i uskrsnuće Kristovo, jer je u žrtvi Kristovoj naše spasenje. U prvo vreme, dok su se kršćani borili za život, nisu bili važni datumi nego činjenice, verske istine. Svi su verovali da se Krist rodio, da je za nas umro, uskrsnuo, na nebo uzašao i Duha Svetoga poslao. Istom kad je kršćanstvo dobilo slobodu, mogli su svečano slaviti praznike na uspomenu pojedinih događaja iz Kristova života. Nema sumnje da su najpre slavili Uskrs i Duhove, koji su imali svoje slike u Starom Zavetu i zato su kršćaćni te praznike iz židovstva najlakše vremenski odredili. Na Istoku su vrlo rano počeli slaviti Bogojavljenje (6. I.), kada su se spominjali i rođenja i krštenja Kristova i njegovih čudesa, jer se po njima Bog objavio. — Iz starih spomenika vidimo da su u Rimu već 336 slavili Božić na 25. XII. Prema nekim starim zapisima to bi bio datum rođenja Kristova. Drugi pak misle, da su kršćani izabrali taj datum, jer su u to vreme inače imali narodi velike svečanosti u čast božanstva Sunca, koju je svečanost bilo teško iskoreniti. Zato su kršćani toj svetkovini dali novi sadržaj. Počeli su na taj dan slaviti rođenje Isusa, koji je jedino svetlo — sunce sveta, kako ga je bio nazvao starac Simeon u hramu.

N. M. Pitanje: Zašto smije na Božić svaki svećenik da služi tri svete mise? — Odgovor: To je vrlo star običaj, koji

ima razloge u načinu svetkovanja božićne tajne. Tako su već u četvrtom veku u Betlehemu na Badnji dan vernici imali ponoćnu službu posle bdenja, a zatim su išli u procesiji u Jeruzalem, gde su imali drugu svečanu božićnu misu u Konstantinovoj katedrali. Taj su običaj primili i proširili u istom veku u Rimu, kad su tamo sagradili kapelicu rođenja Isusova, gde su čuvali komadić betlehemskih jaslica. Ponoćka potseća vernike na rođenje Isusovo, jutarnja misa na dolazak pastira, a treća na dolazak kraljeva-mudraca. — Simbolički pak trojna svećenikova božićna misa znači trojni dolazak Spasitelja: prvi je istorijski (njegovo telesno rođenje), drugi mistični (dolazak po milosti, pogotovo po pričesti u duše vernika), a treći je dolazak na sudnji dan. — Time je Crkva omogućila svim ljudima, da taj dan prisustvuju svetoj misi, gde se istinski, iako tajanstveno, obnavlja život, muka i pobeda Isusova. — Po crkvenim zakonima zadovolji vernik svojoj obavezi, ako je na jednoj misi, iako se preporuča sudelovanje na više misa, u znak proslave i zahavalnosti. Ko je bio na ponoćki, već je udovoljio svojoj obavezi. — Pamti, da je iza pretvorbe na misi prisutan na oltaru isti onaj Isus, koji je rođen u betlehemskim jaslicama.

H. K. Pitanje: Šta su to generalne kongregacije na saboru? Na saboru su predviđene tri vrste sednica: prve se nazivaju koncilske komisije; njih bismo mogli uporediti sa parlamentarnim odborima za pojedina pitanja. Drugi su skupovi generalne kongregacije; to su kao redovne parlamentarne sednice na kojima prisustvuju svi saborski oci. Na njima se raspravlja i upotpunjuje predloženi tekst ili se želi nešto preinačiti, nešto suprotno metnuti. Tamo se onda i glasa o pojedinim predlozima. Traži se dvotrećinska većina za usvajanje nekog predloga. Treća vrsta sednica su najsvečanije sednice koje se nazivaju sessiones publicae — javne sednice. Kod ovih je prisutan sam Papa i tu se samo čitaju zakonski predlozi te se vrši glasanje, a na kraju Papa ili odobri ili odbaci usvojeni predlog.

L. M. Pitanje: Roditelji su me kao devojčicu prisilili da se udam za jednog mladića... Brak je bio nesretan... Nakon dvije godine smo se rastali. Da li postoji mogućnost da se taj brak crkveno poništi?... — Odgovor: Pravovaljani brak se nikada ne može poništiti. Ako se pak dokaže, da je prilikom sklapanja braka nedostajao jedan od bitnih uslova za valjani brak, onda se sudskom presudom crkvenog suda proglasi takav brak ništetnim (nevaljanim) i stranke mogu slobodno sklopiti novi crkveni brak. Bitni uslov za sklapanje braka je slobodni pristanak. Ako možete dokazati pred crkvenim sudskim vlastima, da ste bili zaista prisiljeni i da se za taj brak niste slobodno odlučili, onda ćete postići presudu u svoju korist. Potrebni su sigurni svedoci. Obratite se svom župniku, koji će sve ispitati i dostaviti na nadležno mesto.

S. A. Odgovor: Krunica je istovremeno i usmena molitva i razmatranje. Dok se opetuju Zdravo Marije treba razmatrati pojedina otajstva iz života Kristova i njegove Majke. Veliki se oprosti dobiju, kad se ovo moli u crkvi pred presvetim Otajstvom i sa krunicom blagoslovljenom papinskim blagoslovom. Ali može se i ova i svaka druga molitva moliti na svakom pristojnom mestu. Može se moliti šetajući, držeći krunicu u džepu, sa pokrivenom glavom. Ako vas neko prekine u molitvi, možete zatim mirno nastaviti. Mirno se zato molite dalje i uzdajte se da će vaša molitva biti zapisana u knjigu života. Samo neka bude to zaista iskreno i pobožno. I trudite se za uzoran verski život.

M. U. K. Odgovor: Iz vašeg pisma zrači mržnja. Ogovaranjem i klevetom nećete sebi zaslužiti nebo. Svako će dati odgovor za sebe, zato ispitujte svoju a ne tuđu savest. — I po pitanju naziva u katekizmu niste u pravu: pogledajte poslednja izdanja »Kršćanskog nauka«, pa ćete se uveriti.

G. L. Odgovor: Neki američki naučnik je izračunao da je dosad živelo oko 77 milijardi ljudi. Ne mogu da vam kažem kako je došao do tog rezultata niti koliko se približio istini.

ZIDNIH KALENDARA još ima nešto na skladištu. Reflektanti neka požure s narudžbom dok zaliha traje. — Izašao je **JUBILARNI ŠEMATIZAM KRIŽEVAČKE EPARHIJE** prigodom 350 godišnjice sjedinjenja u našim krajevima. Naručuje se: Računarski ured Križevačke biskupije, Zagreb I, Ćirilometodska 1. Cena 650.— din. — **SV. MISA ZA NEDJELJE I BLAGDANE,** dodatak liturgijskog časopisa **MOLITE BRAĆO,** naručuje se: Dr o. Jure Radić, Makarska, Žrtava fašizma, 1. Cijena godišnje 270.— din. — **Uredništvo i Uprava »Blagovesti«** čestitaju svim pretplatnicima i čitaocima Božićne blagdane i žele blagoslovljenu Novu godinu!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br. 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 2 BEOGRAD, FEBRUAR 1963. CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

Pompeo Batoni: **SVETA OBITELJ**

Njegov otac i Majka divili su se onome što se govorilo o Njemu. (Lk 2,33)

Svećnica — sveće

Četrdeseti dan iza Božića slavimo Svećnicu na spomen prikazanja Isusova u hramu i obred očišćenja Bl. Device Marije. Crkva tog dana blagosilje sveće, pa se stoga taj blagdan naziva Svećnica. U istočnoj se Crkvi taj blagdan zove Sretenje, jer su se sreli u jerusalemskom hramu Sveta Obitelj sa starcem Simeonom i proročicom Anom.

Po Mojsijevom zakonu trebalo je da se žrtvuje Bogu sve prvorođeno, ako je muško, a otkupi prvorođeno muško dete, prema rečima: »Zato žrtvujem Gospodu sve, što je prvorođeno, ako je muško, i otkupim svakoga prvorođenca sinova svojih« (2 Mojs 13, 15). A svaka židovska žena trebalo je četrdeseti dan iza porođaja muškog deteta da prinese posebnu žrtvu za očišćenje.« Kad prođu dani očišćenja njezina, neka donese na ulaz u šator svedočanstva jednogodišnje janje za žrtvu paljenicu i golubića ili grlicu za žrtvu radi greha... Ako li nije u stanju da dadne janje, onda neka uzme dve grlice ili dva golubića, jedno za žrtvu paljenicu, drugo za žrtvu radi greha« (3 Mojs 12, 6. 8). Marija, razume se, nije bila dužna da izvrši ove obaveze, jer je bila devičanska majka, a njeno Dete Sin Božji. Ali ona je u poniznosti to ipak učinila, da nam dade primer kako moramo istom mi savesno ispunjavati ne samo Božje nego i crkvene zapovedi.

Tom prilikom prepoznali su po Božjem nadahnuću Spasitelja proročica Ana i starac Simeon, koji je pun radosti zapevao: »Sad otpuštaš, Gospode, službenika svoga prema reči svojoj u miru, jer su oči moje videle spasenje tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda: Svetlo narodima poganskim na rasvetljenje, a Izraelu, narodu tvome, na slavu« (Lk 2, 29—32).

Isus je stvarno duhovno svetlo sveta. U duše svojih vernika unosi jasnu spoznaju smisla života i potrebnih sredstava za postignuće večne sreće. Na tu nas istinu dakle spominju sveće, koje se tog dana blagosilju i nose u ophodu. Taj ophod ima ovo značenje: Ako hodamo s Kristom u duši, s Kristom sjedinjeni u njegovoj Crkvi, onda ne lutamo u tami, nego hodamo u svetlosti po sigurnom putu prema večnoj domovini. — Ove sveće ponesemo kući, da nas neprekidno upozoravaju na ove uzvišene istine.

***

Crkva daje svojim članovima prvi puta sveću u ruke prilikom krštenja u znak, da je tada u duši zapaljeno svetlo prave vere i posvećujuće milosti. U nekim krajevima čuvaju ovu sveću da mladog kršćanina stalno upozorava na milost krštenja i na primljene kršćanske obaveze.

Sveće palimo na oltarima prilikom službe Božje ne samo zbog rasvetljenja, nego i da nas podsećaju da moramo kao kršćani biti uvek s Kristom sjedinjeni po milosti i kršćanskom životu. Tako ćemo biti svetlo drugima prema Kristovom zahtevu: »Tako neka svetli vaše svetlo pred ljudima, da vide vaša dobra dela i slave Oca vašega koji je na nebesima« (Mt, 5, 16).

Blagoslovljenu sveću palimo u kući prigodom raznih opasnosti, nesreća i kada se naročito vruće molimo za pomoć u velikoj obiteljskoj nevolji. Ista se sveća daje u ruke umirućemu da njega i ukućane podseti na veliku i utešnu istinu da je ona ista vera, po kojoj smo postali na krštenju deca Božja, i umirućemu preko potrebna da spasi svoju dušu. Po toj veri on se priznaje grešnikom pred Bogom, prima svete sakramente za umiruće, nada se u Božje milosrđe i srećnu večnost, gde će se svetlo vere pretvoriti u blaženo gledanje samoga Boga. Goruća sveća kod umirućeg pobuđuje njegovu okolinu da kršćanskim očima gledaju na rastanak u smrti. Smrt nije svršetak nego tek početak lepšeg zagrobnog života.

Sveće palimo i na grobu dragih pokojnika. Samo po sebi paljenje sveće pokojniku ništa ne koristi, nego samo toliko koliko su s tim sjedinjena naša dobra dela, molitva, post i milostinja... Više nego naše privatne molitve vrede molitve Crkve, a napose sveta Misa, pričesti i oprosti.

Svaka zapaljena sveća neka te dakle podseća na Isusa koji je izvor svega duhovnog svetla i života. Da li ima toga svetla i u tvojoj duši? Da li si ti sam svetlo svojoj okolini, drugovima na tvom radnom mestu? Pažljivo ispitaj svoju savest i gledaj da isteraš svaku tamu greha iz svoje duše! Neka bi Kristovo svetlo uzimalo u tebi sve više i više maha, dok prožet tim svetlom ne budeš otišao kao mudra devica sa zapaljenom svećom u ruci na nebesku gozbu.

(Lilski nadbiskup kardinal Lienar je dao dopisniku francuskog dnevnika »La Croix« Žanu Pelisije-u intervju, objavljen u listu 8. i 9. dec. 1962, koji u izvacima donosimo.)

Kardinal Lienar je jedan od desetorice kardinala koji su bili predsednici na koncilskim sednicama. Njihov zadatak je bio prema njegovoj izjavi dosta ograničen: određivali su dnevni red i vodili sednice. Predsedstvo se odlučilo da stavi nacrt o liturgiji na prvo mesto, pošto je taj nacrt najviše mogao zainteresovati javnost. Papa nije ništa tačno preodredio, nego je sve prepustio predsedstvu, od koga je tražio da održava dobro razumevanje i bratsku ljubav među koncilskim ocima. Predsedstvo samo nije imalo unapred određenih sednica, nego se sastajalo prema potrebi. Imali su svega nekih 10 sednica. Odluke su se donosile većinom glasova, ostali su se uvek povinovali većini.

Po mišljenju kardinala Lienara taj zbor od preko 2000 koncilskih otaca bio je najdisciplinovaniji i naslobodniji. Dešavalo se da je neko izneo svoj stav, a odmah iza njega je nastupio drugi s oprečnim mišljenjem. Jednog i drugog se jednako mirno slušalo. Onaj koji je govorio protivno nego njegov prečasnik isto tako nije bio u neprilici kao ni onaj pred njim. Ako je neko govorio predugo bila mu je oduzeta reč. Ako se neko udaljio od predmeta, bio je isto pozvan na red. Sve se to obavljalo bez najmanjeg prkosa i uvređenosti.

Bilo je upadljivo primetiti da su uvek svi želeli poslužiti Crkvi i naći najbolja sredstva za obavljanje njenog evanđeoskog poslanstva, iako su se različno izražavali te nisu bili istih misli. Razlikovali su se u izboru sredstava, dok su bili u želji za postizavanjem cilja svi saglasni. Mnogi novinari su isticali dve oprečne struje na koncilu: one koji su u brizi da se izbegne zabluda, držali i naglašali istinu, i one koji su u prvom redu bili zabrinuti kako da predstave svetu versku nauku te da je predstave možda na manje učen ali zato lakše prihvatljiv način.

Sasvim je razumljivo da postoje dve struje, pošto predstavljaju dve dužnosti Crkve; jednoj je više na srcu jedno gledanje, drugoj drugo. Raskol bi došao kad bi neko postavio te struje jednu protiv druge, a ne bi gledao kako se one upotpunjuju.

Glavno pitanje koje valja rešiti jeste: verno i tačno izraziti svu kršćansku nauku, ništa umanjiti njezin sadržaj, ali to na način koji će zainteresovati svet, jer smo svi ubeđeni da Crkva ima štošta kazati sadašnjem svetu.

Ono što mnogi ne mogu shvatiti jeste, da nismo odjednom svi saglasni, kao da bi crkveni ljudi tvorili neki monolitni blok. Kada valja dve stvari složiti, uvek imaju neki ljudi tendenciju da stave jednu protiv druge. Dužnost je

međutim Crkve da zadrži obadve brige. Može biti jednom više zabrinuta za jednu, drugi puta za drugu, pod uslovom da nikada ne isključuje druge.

Izvana izgleda da je rezultat prvog zasedanja koncila neznatan, ali njegov nevidljivi bilans je ogroman. Potpuno slobodna izmena mišljenja koncilskih otaca izvanredno je obogatila same koncilske oce. Ponestajalo je početne podvojenosti ne izjednačavanjem nego vrlo primetnom usklađenošću. Ta je usklađenost očitovala usvajanjem amandmana na liturgijski nacrt, koja je daleko nadmašila dvotrećinsku većinu.

Mešovita komisija za usklađivanje nacrta o izvorima Objave je gotovo već završila svoj rad. Radilo je pet podkomisija u kojima su bili podjednako zastupane teološka komisija i sekretarijat za crkveno jedinstvo. U izvanredno kratko vreme izrađen je nov zajednički nacrt.

Za budućnost kardinal Lienar predviđa lakši i brži rad na temelju stečenih saznanja i iskustava. Od ukupnih 70 nacrta ili shema, koliko ih je bilo od centralne pripravne komisije, sada će biti izrađeno 25. Kako su se dovoljno očitovale opće ideje i usmerenost koncilskih otaca, sada se bolje vidi, kako moraju biti nacrti izrađeni, da bi odgovarali željama velike većine koncilskih otaca.

U međuvremenu će raditi koncilske komisije. Njihov rad će usklađivati koordinaciona komisija sa kardinalom državnim sekretarom Čikonjanijem na čelu. U nju je imenovano nekoliko nekurijalnih kardinala. Tako će imati Papa neposredniji pregled nad radom, koji mu je toliko na srcu.

Biskupi maronitske, melkitske, sirske, kaldejske, jermenske i koptske crkve, koji su se nalazili u Rimu na koncilu, sastavili su zajedničku konferenciju, koja ima od svakog obreda po dva člana. Ti članovi imaju zadatak da se savetuju u stvarima od zajedničkog interesa te predlažu svojim patrijarsima zajedničke predloge.

KADA BIH TE SUSRELA, KRISTE...

Nekiput, kada se živa bol zagrize u moje srce, bol, o kojoj nikome ne govorim, pomišljam, kako bi bilo dobro, kada bih susrela Tebe, Kriste.

Mislim, kada bi Ti još prolazio zemljom, izašla bih pred Tebe i zamolila Te, da mi pomogneš. Čekala bih, da se pojaviš na putu, trčala bih, da Te dostignem prije, no što bi mi drugi to zapriječili, ali ako me ipak ne bi pustili, da Ti se približim, zazvala bih Tvoje ime.

Mislim, Kriste, Ti, koji si liječio boli i čudom vraćao mir i zdravlje, Ti, Kriste, ispunio bi moju prošnju.

Ali dok ovakvom vizijom sreće ovijam svoju tugu, koju nitko osim Tebe ne može ukloniti, gledam u duhu i drugačiji svoj susret s Tobom, Spasitelju.

Gledam: Tvoj je pogled na meni, ponire u moju dušu, znade sve, što me mori. Ali i Tvoje blijedo čelo kiti vijenac trnja i Tvoja krv kaplje Ti na lice. I na Tvojim je ramenima teret, koji Te pritište, i Tvoje su stope, stope samotnika u gorkome času.

Tada zaklapam oči, jer plamen Tvojega pogleda sunčanim bljeskom razotkriva moje srce.

Tada slušam Tvoj glas i čujem Tvoj poziv:

— Uzmi svoj križ i pođi za mnom.

GOSPODINE, POMOZI!

Evo, idemo Tebi, Kriste — idemo po uzburkanome moru i strah nas je valova, što rastu. Strah nas je, Dobri, jer snaga naša neće nadvladati pogibli i mi ćemo propasti. Zazivljemo Te svim srcem: pomozi nam, Gospodine!

Kako smo slabi, kako izgubljeni u ovoj nemirnoj noći! Pošli smo Tebi, a ne znamo, da li ćemo stići. Upustili smo se u borbu sa silama dubina, a samo si Ti Onaj, koji zapovijedaš olujama. Pruži nam ruku, Kriste, povedi nas u svoj mirni zaklon. Malovjerni smo i nismo hrabri i zaboravljamo kako nitko ne pogiba, tko Tvoju dobrotu zazove.

Pomozi nam, Pobjeditelju, i oluje će utihnuti, valovi će se smiriti.

Povuci nas sebi i nestati će strahota noći, i smirit će se vjetrovi na moru. Povedi nas sa sobom i mi ćemo se odmoriti u tihoj luci, gdje je sigurnost Tvojega okrilja.

Evo, idemo Tebi, Kriste — idemo po uzburkanome moru.

Strah nas je tamnih pogibli i zazivljemo Te svim srcem:

Gospodine, pomozi!

Prvo razdoblje II vatikanskog sabora

Prvo zasedanje II Vatikanskog sabora već je prošlo. Saborski oci vratili su se u svoje biskupije. Koncilskim komisijama ostavljeno je 9 meseci da sastave, skrate i preudese predloge-sheme, kako bi što bolje odgovarale težnjama saborskih otaca te što lakše prošle kroz plenarne sednice. Predviđeno je da se tako izrađene sheme pošalju svim saborskim ocima da ih prouče, te do određenog vremena šalju sa svojim primedbama natrag u ponovno proučavanje komisijama. Tako će se vreme između dva zasedanja dobro iskoristiti te ubrzati rad idućeg zasedanja.

Pitaće se što se na prvom zasedanju postiglo. Kakvi su njegovi rezultati? U to doba od 11 oktobra do 7 decembra bilo je 36 plenarnih sednica, 617 otaca je govorilo, 523 oca predalo je pismene predloge, obrađivalo se pet nacrta: liturgijski, o izvorima Objave, o sredstvima društvenog saobraćaja, o jedinstvu Crkve i o Crkvi. Prvi, treći i četvrti nacrt je bio obrađen, drugi je bio predat posebnoj komisiji da ga preinači, a o petom će se još raspravljati na jesenskom zasedanju.

Samo liturgijski nacrt obrađivao se gotovo tri nedelje. Nastupilo je preko 300 govornika a nešto manji broj saborskih otaca dostavio je pismene predloge.

Plenarne sednice su se održavale u sve radne dane izuzev četvrtka u 9 sati svetom Misom pred saborskim ocima. Misilo se gotovo na svim obredima zapadne i istočne Crkve, službu su vršili pripadnici različitih naroda. Iza toga se svečano donelo na oltar Evanđelje, a tek onda su počele rasprave same koje su se završavale nešto posle 12 sati. Članovi raznih komisija su bili zauzeti još posle podne.

Rasprave su se vodile na latinskom jeziku, ali razni narodi različno izgovaraju latinski. Za naše crkvene oce bilo je najteže razumeti one sa portugalskim i severoameričkim izražavanjem latinskih reči. Neki predstavnici istočnih crkava govorili su francuski.

Na tom zasedanju je bilo dakle obrađenih malo nacrta. Ni liturgijski nije bio spremljen da se iznese u konačnoj redakciji na glasanje. Iz toga se ne sme zaključiti da su bili rezultati, gledano sa šireg vidika, mali, neznatni.

Na koncilu je vladala potpuna sloboda mišljenja i govora, što je prijatno iznenadilo prisutne posmatrače drugih veroispovesti. Pravila ili disciplina su se poštovali. Nastupali su biskupi iz svih kontinenata, iz svih naroda i jezika te iznosili svoje poglede na postavljena pitanja. Manifestirala se tako univerzalnost Crkve, pitanja su bila razmatrana u najširoj perspektivi. Interesi jednog naroda, jednog kontinenta izgledali su manji.

Sva su se pitanja postavljala i rešavala pod vidikom savremene pastoracije i želje za sjedinjenjem svih kršćana. Čak i više, pod vidikom mira među svim narodima i spasenja čitavog čovečanstva.

II Vatikanski sabor je tek dobro počeo. Trebaće još mnogo napornog rada pa i velikih materijalnih troškova pre nego će se moći srećno zaključiti. Stoga je potrebno da se i dalje usrdno molimo i prinosimo duhovne žrtve za uspeh sabora koji treba da katoličku Crkve usposobi za uspešniji blagovesnički rad danas i u bližoj budućnosti.

Naši jugoslovenski biskupi, 24 na broju, tek su bili 1% od ukupnog broja. U komisijama su 4 biskupa. Nije gotovo bilo pretresa nijednog nacrta, a da nije govorio koji od naših biskupa. 12 pravih nastupa i biskup Franić, koji je bio izvestitelj teološke sheme, zatim biskup Arnerić i Bukatko, koji su služili koncilsku misu, prvi na rimskom obredu, a staroslovenskom jeziku, a drugi staroslovenski po istočnom obredu. Još su se neki naši biskupi javili za raspravu, ali su se jedni odrekli, jer je o tom već bilo govoreno, a drugi su to učinili pismeno.

SVIJEĆNICA

Sinulo je svijetlo u hramu.

Presveta Majka prikazala je Bogu maleno dijete, rođeno da privede zalutale ljude Izvoru pravde.

U svetu radost ovoga prikazanja zasjekoše se proročke Simunove riječi: »I Tebi će, Majko, mač probosti dušu.«

Još nedavno nebo i zemlja prozdravljali su Sina Božjega, a već se podiže krvavi Herod da uništi Spasitelja.

Sinulo je svijetlo u hramu da ogrije ljude prozeble i sustale, da ozari njihove nevolje.

Svijetlo vječne Istine, u kojoj će nalaziti zakrilje lutaoci daljinama.

Sunce ljubavi Božje, koja zauvijek pobjeđuje strah i tmine.

Smisao religije za ljudski život

Ima li Boga ili nema? — Vrlo važno pitanje. I još važniji odgovor. O njemu ovisi, kakav će tko zauzeti pravac u životu, kakav će dati smisao svima svojim životnim nastojanjima. Da, posve je drugo, ako ima Boga, kome treba jednom doći na obračun; a opet posve drugo, ako Ga nema, ako sve svršava ovim zemaljskim životom i brigama koje ga prate. Pitanje o Bogu, zanimanje za religiju provlači se kroz sve vjekove ljudskih istraživanja, daje im jednu zajedničku i stalnu oznaku: svi su ljudi svih vremena imali interesa za rješenje tog pitanja: kakav je odnos između čovjeka i Stvoritelja Boga?

Čovjek religiozno stvorenje

Treba li Bog ljude ili ljudi trebaju Boga? Između mnogih opisa i oznaka za čovjeka, netko ga sažeo u kratku formulu: religiozno stvorenje. Filozof novijeg vremena Bergson ovako tumači taj pojam: Kako je religija jednako proširena kao i naš rod, to ona sačinjava dio naše naravi.

Već je rimski filozof i govornik Ciceron govorio o »osjećanju božanstva« kao nekom nutarnjem iskustvu, koje je duboko, stalno i općenito među ljudima. Quatrefages, proučavatelj ljudskog roda iz prošloga vijeka, tvrdi: »Čudesna je činjenica da ni na jednom mjestu ne nalazimo da bi koja ljudska rasa ne vjerovala u Boga«. Messina, drugi moderni proučavatelj religije, uspoređujući ih među sobom dodaje: »Mišljenje nekog osamljenog pisca, koji drži da postoje narodi ili plemena, koja nemaju religioznih pojmova i potreba, posve je bez temelja. Proučavanjem zemljinih slojeva, u koja postoje sigurni znakovi o postojanju čovjeka (vatra i obrađeno kamenje), antropolozi općenito nalaze i tragove pogrebnih obreda (štovanje lubanja, pokop, žrtvena mjesta, kamene spomenike), što sve predpostavlja vjerovanje u prekogrobni život i dokaze štovanja božanstva.«

Velike stare civilizacije: asirsko-babilonska, egipatska, iransko-perzijska, kinesko-japanska, indijska, grčko-rimska, arapska, meksikanska: sve su prožete mitologijama, štovanjem bogova, religijom. Razvaline starih hramova pokazuju putniku utjecaj religije na civilizaciju različitih naroda. Najslavniji muzeji svijeta ubjedljivo pokazuju, šta su ljudi učinili na raznim područjima pod uticajem onoga religioznog u sebi.

Davno je ustvrdio stari povjesničar Plutarh, da je uzaludno tražiti na zemlji narod bez bogova. Možeš naći gradove bez utvrda i obrambenih zidova, zemlje bez sudišta, narode bez kuća, bez novaca, kazališta, ali ne bez oltara.

Istraživači religiozne pojave, polazeći i s raznih strana, dolaze do zaključka da nijedan pojedini čovjek ne može potpuno odbaciti misao na Boga, već zato jer nema čovjeka bez duše i jer je dosta sam razum da izvede iz postojanja i savršenstva svijeta, koji nije nužan, postojanje Početnika svijeta. Pamet i savjest mogu se prepustiti zastranjenjima iz nekih nepriznatih interesa, ali ne mogu postići da On posve umre u duši.

Značajan razgovor

Krajnji slučaj potpune areligioznosti iznosi jedan svećenik iz razgovora s jednom studenticom. Djevojka dobro odgojena, sređena, otvorena, izrasla u sredini bez religioznih utjecaja. Jedino se iz starosti moglo zaključiti da je bila kršteна. Svećenik je upita o problemu duše, općenito duhovnog svijeta. Odgovorila je da su sve to samo moždane tvorevine, koje znanost sve može jednostavno proučiti i odbaciti. Nije nikad razmišljala o tim znanstvenim tumačenjima, zadovoljila se s onim što je primila od drugih, kako su joj to drugi tumačili. Na uporno ispitivanje uzroka svih stvari, djevojka je prostodušno odgovorila: »ne znam« i vragoljasto uzvratila: »Vi ste pravi g. Zašto«.

Prelazeći na moralno područje djevojka je razlikovala pojam dobra i zla, znala je to primijeniti na različite slučajeve, pokazivala se u svom životu bitno moralno zdrava; tvrdila je da poštuje pravednost prema bližnjemu i dostojanstvo ponašanja, rekla je da nije nikad pretjerala u preponosnosti, izbjegavala je laž, priznajući da je nekad popustila u kućnoj poslušnosti. A kad je svećenik htio da dovede do kraja konačni »zašto« za razlikovanje dobra od zla, dužnosti i zabrane, ne bi li je doveo do priznavanja Nekoga, kome je čovjek podložan u tom svom razlikovanju, djevojka je u neprilici prebacila na to: jer mi se sviđa, odnosno ne sviđa. Na poziv svećenika da pomisli o nužnom priznanju Zakonodavca iz svega onog, što je sama istakla, djevojka je ljupko odgovorila: Vidjet ću, proučit ću.

Takvi slučajevi nisu tako rijetki. Ljudi ne vjeruju u Boga, ne zato što imaju neke čvrste dokaze da Boga nema, nego što bezazleno, bez ikakvih predrasuda ne razmišljaju o stvorovima i pojavama oko sebe i u sebi.

Kamenita sfinga

Možda će netko reći: Religiozni osjećaj je plod pradjedovske predaje ili misao što neposredno izbija iz duše pred nepoznatim stvarima, ili da je plod straha ili puki osjećaj ili iznašašće stanovitog društvenog stanja. Takva tumačenja ne zadovoljavaju. Njima se religiozne pojave ne mogu protumačiti.

Sigurno je da si čovjek svakog vremena mora protumačiti svijet, njegov početak i njegov smisao. A to nije moguće protumačiti bez razumnog i svemoćnog Stvoritelja. To ne priznati znači tražiti neprestano čudo slučajnosti koje bi čudesno upravljale strojem svemira. Poricanje čudesa stvarno dovodi do traženja istih. Dobro je rekao P. Richter: »Niko nije tako osamljen u svemiru kao onaj koji ne vjeruje. Sav svijet stoji pred njim kao velika kamenita sfinga napola zakopana u pijesku; svemir je pred njim kao hladna željezna maska o nepoznatoj vječnosti.«

Kršćanski Bog

Nasuprot neutješnoj osamljenosti onog koji ne dopušta postojanje Boga, po kome se jedino može protumačiti i svijet i život, posve je drugačiji položaj onog koji vjeruje, napose kršćanina. Kršćanstvo je u početku puno zahtjeva i strogosti. Crkva ne dopušta kolebanje u vjerskim istinama, jer se osjeća sigurna u istini.

Naše vjerovanje u Boga je osnovano na razumskim organski povezanim dokazima, znanstveno opravdanim i skladno iznesenim. Dokazavši razumom da Bog postoji i da se objavio ljudima, kršćanstvo traži vjeru u objavljenu riječ. To je apologetski, znanstveni put do vjere za neke duše.

No u pojedinačnim slučajevima, za one male ljude kod kojih se više osjeća srce nego um, put do vjere biva brži i kraći, praktičnim djelovanjem psihološkog momenta. Ne znači, da je vjera sva osnovana na osjećanju. No veći dio ljudi nalazi Boga, ili Mu se vraća iza lutanja, osim onim nužnim pozivima milosti, više potrebom srca nego strogim razmišljanjem. Onaj kardinal Federik u knjizi »Zaručnici« ne drži predavanje Bezimenom, koji više: »Bog, o Bog! Samo kad bih ga vidio, osjetio. Gdje je taj Bog? ... Jest, imam ovdje nešto, što me pritište, proždire. Ali Bog! Ako ima taj Bog, ako je ono što kažu, šta hoćete da učini od mene? — Kardinal koji je poznavao bogoslovlje, pred tim čovjekom poremećenim od sumnje i grižnje savjesti, upotrebljava dokaze najbolje prema prilikama: »Vi me to pitate? Vi? A kom je bliži nego vama? Ne osjećate li ga u srcu, kako vas tišti, trese, ne da vam stajati, u isto vrijeme vas privlači, daje vam predosjećati nadu mira, utjehe koja će biti potpuna, neograničena, čim ga priznate, ispovjedite, zamolite? Šta može učiniti Bog od vas? Šta hoće da učini? Dokaz svoje moći i dobrote; želi iskopati iz vas onu slavu, koju mu drugi ne može dati.« — I taj postupak Kardinala bio je dobar: od onog dana život jednog krupnog zločinca promijenio je smjer.

Ovo je stvarnost ljudske naravi, istinskija i shvatljivija, nego neke izazovne izjave od slave ili sreće pijanih ljudi. Budimo zadovoljni što imamo razum da možemo razmišljanjem upoznati Boga, a da ga možemo naći i srcem. U svojoj dobroti Bog se i objavljivao na mnogo načina, napose po svojem Sinu Isusu Kristu.

Starozavjetni Psalmista izdiže vjeru u pravog Boga iznad neznabožačkog vjerovanja: »Gdje je Bog njihov? Naš Bog je na nebu. Štogod je htio, učinio je. Poganski idoli su zlato i srebro, rad ljudskih ruku. Imaju usta, a ne govore: imaju oči, a ne vide; imaju nos, ali bez mirisa ... A nada našeg naroda stavljena je u Gospodina, on mu je pomoć i zaštita« (Ps 113, 3—9).

To je temelj naše vjere. Takav je naš pravi i jedini Bog.

---

7. decembra bila je poslednja radna sednica koncila u prvom zasedanju. Taj su dan bili novinari pripušteni u koncilsku dvoranu da prisustvuju svetoj Misi i vide kako se nosi Evanđelje na oltar. Predsedavajući kardinal Lienar održao je zaključni govor te čestitao svim kardinalima i biskupima sretan Božić. Onda se malo još raspravljalo o Crkvi. U 12 sati došao je Papa i održao uz radost koncilskih otaca kraći govor.

Temelji kraljevstva Božjeg na zemlji

Preteča Kristov, sv. Ivan Krstitelj, počinje svoje propovijedanje pozivom na pokoru i obraćenje: »Obratite se; jer je blizu kraljevstvo nebesko« (Mat. 3,2). Ivan je »glas onoga, što viče: popravite put Gospodnji u pustinji! Poravnajte staze njegove!« (Mat. 3,3). Gornjim je riječima već prorok Izaija navijestio zadatak Mesijinog preteče. Slika je uzeta iz običaja, koji je vladao na Istoku, kada bi se neki vladar odlučio na duži put. Tom bi zgodom razni tekliči naviještali dolazak vladara, a narod bi spremao put, kojim će vladar proći. Taj bi ga put često vodio po pustinjama; a u pustinji je naročito teško spremiti ugodan put kraljevskim kolima.

Uvjeti, dakle, da kraljevstvo nebesko stigne do nas, do svakog pojedinca, jesu: obraćenje, pokora za grijehe, a time i spremanje puta Kristu Kralju u pustinji naših duša i srdaca iznakaženih grijesima i zabludama. Stoga Ivan dovikuje Židovima: »Rodite rodove obraćenja... svako drvo, koje ne rađa dobra roda, sjeće se i u oganj se baca« (Lk. 3,8—9). A konkretno, pojedinim staležima, Ivan pokazuje kakve dobre plodove imaju roditi: »Tko ima dvoje haljine, neka da jednu onome, koji nema nijednu; i tko ima hrane, neka čini isto tako«; carinicima savjetuje: »Ne tražite više, nego što vam je naređeno«; vojnicima zatim: »Nikome ne činite sile i prijevare, i budite zadovoljni svojom plaćom« (Lk. 3,11—14). Dobar rod, koji treba roditi, svodi se, dakle, na djela ljubavi, milosrđa, pravde, istine i mira. Ovim dobrim djelima treba spremati put Kraljevstvu Božjem. Ponori nepravde i sebičnosti trebaju nestati, a zapreke mržnje i nemira imaju se ukloniti: »Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne; što je krivo neka bude pravo, što je neravno, neka bude ravan put« (Lk. 3,5). Tek pod tim uvjetima »svako će tijelo vidjeti spasenje Božje« (Lk. 3,6).

Po takvom putu dolazi nebeski Sijač, takav treba biti teren (srca i duše), po kojem će padati nebesko sjeme. »Izađe sijač da sije. I kad je sijao, nekoje zrno pade na put, i dođoše ptice nebeske i pozobaše ga. Drugo pade na kamenito tlo, gdje nije imalo mnogo zemlje. Ono brzo izniknu, jer nije ležalo duboko u zemlji. Ali kad obasja sunce, uvenu, i jer nije imalo korjena, usahnu. Opet drugo pade među trnje. Uzraste zajedno trnje i uguši ga. Drugo pade na dobru zemlju, i donosilo je stostruki, šezdesetorostruki, tridesetorostruki rod. (Mt. 13, 3—8). Ovom prispodobom Isus osvijetljuje nutarnje Božje kraljevstvo i njegove temelje.

Teško je bilo govoriti Židovima o nutarnjem, vrhunaravnom, duhovnom Kraljevstvu Božjem. Oni su, naime, zadojeni krivim nazorima o ulozi Mesije. Prema njihovom mišljenju, Mesija ima osloboditi narod od rimskog ropstva, podići sjaj ovozemnog političkog izraelskog kraljevstva, podložiti ostale narode izraelskom gospodstvu. Te su ideje bile toliko obljubljene, da su i sami apostoli, iza Kristove Muke i Uskrsnuća, na sam dan slavnog Uzašašća na nebo, postavili pitanje svojem Učitelju: »Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme podignuti kraljevstvo Izraelovo?« (Dj. Ap. 1,6). Nitko, dakle, nije shvatio pravi smisao Kristove prispodobe. A ipak je prispodoba tako jasna. Sami apostoli traže objašnjenje: »Tada pristupe učenici njegovi i upitaše ga: zašto im govoriš u pričama?« (Mt. 13,10). »Tada ga upitaše učenici njegovi, što znači priča ova« (Lk. 8,9).

Isus je odabrao najjednostavniju prispodobu, da objasni temelje svojega Kraljevstva. Onaj, koji poznaje Palestinu, lako shvaća kako je Isusova priča jednostavna i zorna. Sijač sije svoje sjeme po njivi, koja često u Palestini nije uopće ograđena živicom ili zidom, pa vrlo lako nekoliko sjemena padne na put. Ovo će sjeme biti hrana nebeskim pticama. Palestinske su njive često malene po površini, a okružene kamenitim tlom. Sjeme, koje dospije na takav teren, ne može donijeti ploda. Osim toga, palestinski se poljoprivrednici ne brinu baš mnogo, da bi pročistili svoje njive od trnja i korova. Samo su ga porezali prilikom žetve. Sjeme, koje dospije na takav teren, uguši se, jer su korov i trnje jači. Tek preostali dio sjemena padne na dobru, čistu i duboku zemlju. To sjeme donosi stostruki plod.

Kad bi se Izraelci bili barem zamislili nad ovom pričom! Ali oni ostaju ravnodušni, ne interesiraju se za smisao prispodobe. Sam im Isus nekako sugerira interes za taj smisao. On poviče: »Tko ima uši, neka čuje« (Mt. 13,9). Ali uzalud. Samo Kristovi učenici dirnuti su tim riječima, samo se oni izravno interesiraju za smisao Isusovih riječi: »Tada ga upitaše učenici njegovi, što znači priča ova« (Lk. 8,9). Na taj upit Isus progovara: »Vama je dano, da razumijete tajne kraljevstva nebeskoga. A onima nije dano. Jer tko ima, još će mu se dati, i imat će izobila; a tko nema, njemu će se još oduzeti, što ima. Zato im govorim u pričama, jer otvorenim očima ne vide i otvorenim ušima ne čuju i ne razumiju... Otvrdnulo je srce naroda ovoga... Očima neće da vidi, ušima neće da čuje, srcem neće da razumije, niti da se obrati, da ga iscjelim.« (Mt. 13, 11—15).

Sam Spasitelj, dakle, tumači svoju prispodobu. Sredstvo, kojim se nebesko kraljevstvo širi, jest riječ Božja, tj. Kristove nauke evanđelja. To je sjeme zdravo, božansko i po sebi sposobno da prinese najveće plodove. Zapreka može biti samo na terenu, u duši samog čovjeka. I doista. Božansko sjeme pada u srca, koja su otvrdnula u zabludi i opačini, pa ne mare za riječi života. Đavao, koji prebiva u takvim dušama, grabi i uništava božansko sjeme istine, tako da nema nikakve mogućnosti da nikne i donese spasonosni plod obraćenja i spasenja.

Drugi je slučaj sa sjemenom, koje pada na plitku zemlju, ispod koje se nalazi kamen. To su oni ljudi »koji slušaju riječ i primaju je odmah s radošću. Ali ne uhvati korjena, nego je nestalan. Kad radi riječi navali nevolja i progonstvo, odmah zaluta« (Mt. 13, 20—21). Doista, takvih ljudi ima mnogo. Vide ljepotu Kristove nauke, shvaćaju istinu koja se u njoj krije, ali su nestalni. To su oportunisti, koji su slični »trsku, koju ljulja vjetar tamo i amo« (Mt. 11,7): nisu kadri svjedočiti za istinu, ne žele sukoba radi istine, bježe od nevolja, koje bi ih mogle zadesiti radi pristajanja uz istinu. Sasvim je jasno da takvi ljudi, iako su članovi Crkve, nisu sposobni da uđu u nebo.

Treći je slučaj, možda, još češći: »što je bilo posijano među trnje, to je onaj, koji sluša riječ. Ali brige svjetske i bogatstvo varavo zaguše riječ, tako te ostane bez roda« (Mt. 13,22). Nebrojeni su ljudi, koji izdaju riječ Božju radi svjetskih briga (oholost, sebičnost, čast, tjelesne neuredne težnje itd.) a i radi varavog bogatstva (škrtost, nepravde, varanja itd.). Takvi, čije je srce zauzeto zemaljskim stvarima, nemaju smisla za nebeske vrednote. Niti takvi ne mogu postati plodni članovi nebeskog kraljevstva. Konačno »što je bilo posijano na zemlju dobru, to je onaj, koji sluša riječ i razumije, te donosi rod« (Mt. 13,23).

Božje se kraljevstvo, dakle, širi riječju Božjom. Nikakvo nasilje, ikakvo oružje, ikakva prisila ne dolazi uopće u obzir. Bog, koji je obdario čovjeka slobodnom voljom, poštuje čovječju slobodu do kraja. Božji se nauk dijeli obilato svima, bez obzira na raspoloženje pojedinaca. Svijetlo istine, pravde, ljubavi i mira prosvijetljuje svakog čovjeka. Uz ove darove Božje, sve je onda ovisno o raspoloženju volje čovječje. Samo onima, koji »slušaju riječ Božju i razumiju«, tj. svojom voljom prihvaćaju i ustraju u istini, otvaraju se vrata Kraljevstva nebeskoga.

Očito je, da u ovoj priči Isus ne misli na kraljevstvo slave u raju, nego na Kraljevstvo Božje na zemlji, tj. na svoju Crkvu. Samo na ovom svijetu, naime među članovima Božjeg kraljevstva na zemlji mogu postojati tako oprečno raspoloženi ljudi obzirom na Kristovu nauku jer ima u Crkvi pravednika i grješnika. Kristova se Crkva, dakle, temelji na živoj riječi Božjoj i na slobodnom pristanku čovjeka. Suradnja između riječi Božje i slobode čovječje, to je temelj plodne duhovne rasti u Kristovoj Crkvi na zemlji.

Pred Kristom, dosljedno i pred Njegovom Crkvom, čovjek ne može ostati neopredjeljen: ili će ući u svijetlo istine i ljubavi Kristove ili će biti protivnik, tj. u opreci s istinom. Silna je, naime, snaga Riječi Božje »jer je živa riječ Božja, i djelotvorna i oštrija od svakoga mača oštra s obje strane i prodire sve do rastavljanja duše i duha, i zglavaka i mozga, i sudi mislima i namjerama srdaca« (Hebr. 4,12). Kristova Crkva prava su vrata u nebesko kraljevstvo, u koje ulaze samo pravedni čianovi sa posvećujućom milošću iz Kraljevstva Božjeg na zemlji. Nebeski Kralj dovikuje svijetu: »Ja sam alfa i omega, prvi i posljednji, početak i svršetak. Blaženi oni, koji peru haljine svoje u krvi Jagnjeta, da imadnu pravo na drvo života, i da uđu na vrata u Grad. Vani su psi, vračari i bludnici, i ubojice i idolopoklonici i svi, koji ljube i govore laž« (Otk. 22, 13—14).

A što sam vam ja kriva...

U danima duhovne obnove u župi, propovednik je toplo preporučivao čestu ispoved i naglašivao, da oni koji namerno izbegavaju svetu ispoved i pričest stavljaju u opasnost svoje spasenje. U potkrepu svojih reči citirao je reči koje je Isus, izgovorio u Kafarnaumu posle umnoženja hlebova: »Zaista, zaista, kažem vam, ako ne jedete tela Sina čovekovog i ne pijete njegove krvi, nećete imati života u sebi. Ko jede moje telo i pije moju krv, ima večni život, i ja ću ga uskrsiti u poslednji dan . . .« (Iv 6, 53—54).

A dok je propovednik sa jedne strane oduševljavao slušaoce za često pristupanje svetim tajnama, on je sa druge strane upozoravao na opasnosti, koje se mogu u vezi s time pojaviti, ! čak upozoravao na strašne posledice. Citirao je i naglašivao reči apostola Pavla: »Tako, svaki put kad jedete ovaj hleb i pijete ovaj kalež, navešćujete smrt Gospodnju, dok On ne dođe. Zato će onaj, koji nedostojno jede ovaj hleb ili nedostojno pije ovaj kalež Gospodnji, biti krivac tela i krvi Gospodnje. Neka svako ispita sama sebe, te onda jede od hleba i pije iz kaleža; jer tko jede i pije, svoju osudu jede i pije, ako ne drži više do tela Gospodnjeg.« (1 Kor 11, 26—29).

Većina prisutnih pažljivo je slušala tumačenja. Videlo se na licima da su se neki ozbiljno zamislili, skoro zabrinuli. Shvatili su ozbiljnost ovih istina za duhovni život i za spasenje duše. A primetilo se i neko negodovanje, mrštenje . . .

Jedva je pobožnost u crkvi završila, već se pred crkvom skupila grupa žena. Jedna je nešto glasno komentarisala, a druge u zboru potvrdile. Priča ona prva: »Jedva nam je došao ovaj svećenik i već misli, da će sav svet po svoje okrenuti. Raspali se pred oltarom i sve priča, kako trebamo ozbiljno shvatiti svoju veru, a pogotovo primanje svetih sakramenata. Koliko ti samo uslova za ispoved i pričest nabraja, kao da smo prvopričesnici. I kakva logika: s jedne strane te poziva na čestu pričest, a sa druge strane upozorava na ozbiljnost ispovedi te stavlja sto uslova. I kao da mu je to premalo, on ti još preti kaznama u večnosti, ako ne budemo učinili onako kako nas on uči . . .«

I upadne u reč druga: »Baš je tako. Ja sam ga odmah dobro procenila. Uobražen je. Sebe smatra za nepogrešivog učitelja, a nas za školsku decu, kojoj treba katekizmom pamet soliti. Trebalo bi se žaliti. On nas time vređa. Neka bude srećan što mu u ovo vreme uopšte dolazimo u crkvu i još k tome po nešto milostinje damo, da može sveće kupovati . . .«

Javlja se treća: »Treba se žaliti, i to oštro. Pomislite i slušajte! Pošla ja kao obično na ispoved. Znate ja se ne ispovedam baš često, a na pričest idem kad mi se hoće. I ispričam ti ja njemu one svakdanje stvari i to reda radi, jer ja i nemam greha. Nemam ni vremena da grešim. Zaposlena sam ti ja od jutra do mraka. U crkvu idem kad stignem. Bogu se pomolim ako ne zaspim. Opsujem samo kad me muž nešto naljuti. A kad se uz crnu kafu sastanemo, moramo malo i da popričamo o drugima, inače bi bilo dosadno.« Malo se zamisli, pogleda okolo da li je pažljivo slušaju i produžuje: »A sada ti dolazi najgore. Da vidite kako je nekulturan, da ne kažem bezobrazan. Zamislite! On je počeo da me ispituje jesam li crkveno venčana i kako živim u braku. A što se to njega tiče, molim vas lepo. Ja sam se i ranije ispovedala, pa me niko nije o tome pitao. To su moje privatne stvari. To se baš nikoga ništa ne tiče, a najmanje njega. Neka on čita svoj molitvenik i neka bude srećan, da mu uopšte ko dođe na ispoved. A bude li ovako postupao, brzo će mu opusteti ispovedaonica. Ostaće bez posla.«

Jedna skromna ženica, koja je sa strane slušala ove žučne rasprave, umešala se u razgovor: »Nemojte tako strogo, molim vas lepo. Eto, vidi se da nam želi ovaj svećenik pomoći, da bi postali pravi kršćani. U svemu se napreduje, pa moramo i u verskom znanju. Znate, čula sam ja, da je ispoved za svakog svećenika najteža obaveza, velika odgovornost. On u tumačenju reči Božje i u sv. ispovedi nastupa u ime Isusa, pa mora zato pažljivo i savesno raditi, jer inače će i sam teško odgovarati. Eto, on je dužan u ispovedi pitati, ako smatra da nešto nije u redu, jer samo tako može valjano grešnika odrešiti od svih njegovih greha i pomiriti ga sa Bogom. Nije vam dakle svećenik ništa zla učinio, ako vas je te stvari pitao, jer je to stvar svete ispovedi. Njega se lično, istina, baš ništa ne tiče, kako vi živite. A kad vi od njega zatražite da vas u ime Isusovo odreši od greha, on mora tačno poznavati stanje vaše duše. Ako ima naime nešto što sprečava odrešenje, on bi varao sebe i vas, a osim toga bi teško sagrešio. Što bi vama to pomoglo? To je isto tako, kao kad bi lekar na osnovu vaše pogrešne izjave postavio krivu dijagnozu te vam umesto lekova dao neke otrove . . .«

Nije ova jadnica još završila poslednje rečenice, kad je treća govornica graknula: »Sigurno si plaćena, da ga braniš. A što se uopšte mešaš u naš razgovor. Ako ti se ne sviđa, produži dalje«. Okrene se svojim sumišljenicama: ali kad sam ja kazala da nisam crkveno venčana, jer to nije više u modi i da se čuvamo dece upotrebljavajući savremena sredstva. on ti se naljutio i počeo da me ubeđuje, da tako ne ide, da više ne smem svetim sakramentima, da ću dušu izgubiti . . . Lepo mu ja kažem: A što sam vam ja kriva, kad su prilike takve. Ne mogu ja drugojače nego svi ostali. Lepo mu ja kažem: Budite srećni, da vam uopšte dolazimo u crkvu i na ispoved. Vi nas odbijate od crkve, vi ćete biti za sve krivi . . . Tako ti ja njemu lepo otkrešem. Mislila sam da će se on sada urazumeti i da će se opravdati. A on naprotiv počne da mi priča, da Božji zakoni nisu moda, koja se može promeniti; da moramo mi ozbiljno ispitivati svoju savest te sve Božje zapovedi održavati, ako želimo svoju dušu spasiti. I onda mi reče, da moram svoj brak pred Crkvom urediti i da moram u braku živeti po Božjim zakonima, jer da inače nema za mene spasenja . . . Ja onda njemu drsko: Kad je tako, čuvajte vi za sebe odrešenje, a mene više nećete u ispovedaonici ni videti ni čuti. I ljutito sam izašla.«

»Tako je«, dodaše neke iz društva. »Mnogo je radoznao. Sve hoće da zna. Sve ispituje. To zaista čoveku zagorčuje ispoved. Trebalo bi da se dogovorimo i da ga kolektivno tužimo biskupu. Neka ga pošalje u neko selo. Tamo mu je mesto, a ne ovde među kulturnim varošanima . . .«

Neko je sa strane slušao ovaj žučni razgovor. Došavši kući analizirao je sve iznete probleme i prigovore te došao do sledećih rezultata:

1. Svaki je katolički svećenik po svojoj službi dužan pod teškim grehom vernike poučavati u verskim istinama jasno prema katekizmu i propisanim udžbenicima a ne pričati slatke pričice, pa bilo to nekima drago ili ne.

2. Svaki je svećenik, a pogotovo župnik, dužan iskorenjivati versko neznanje i mane, koje se u župi pojavljuju. Naročito mora paziti da bi svi vernici primali dostojno svete sakramente, jer od toga zavisi večni život i spasenje duše.

3. Svećenik u toj svojoj dužnosti ne sme popuštati zbog prigovora ili iz obzira. Božji zakoni ostaju nepromenjeni. Oni su kao pećina. Ako se gore popneš, neće te odneti bujica, ako pak lupaš glavom o nju, svoju ćeš glavu a ne pećinu razbiti.

4. Upute za propovedanje dao je apostol Pavao u svojoj poslanici Timoteju: »Zaklinjem te — pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve — i njegovim dolaskom i njegovim kraljevstvom: Propovedaj reč, nastoj oko toga u zgodno i nezgodno vreme, kori, preti, opominji posve strpljivo i poučavajući! Uistinu, doćiće vreme, kad ljudi neće podnositi zdrave nauke, nego će prema svojim strastima nagomilavati učitelje, da im škaklju uši te će odvratiti uši od istine, a okrenuće se bajkama. . .« (2 Tim 4,1—5). — Bilo je dakle već u apostolskim vremenima takvih kršćana, koji su propovednicima prigovarali i tražili takvu nauku, koja bi opravdala njihov nemoralni život. A apostoli i Božji službenici moraju biti glasnici istine, pa makar primati za to prigovore i klevete. Kao što bi osudili lekara, koji bi popustio bolesniku te mu dozvolio štetne stvari iz obzira do njegove sklonosti, tako bi zaslužio osudu i svećenik, koji bi iz ljudskih obzira popuštao zabludama zalutalih duša. On mora svojim propovedima biti svetionik u tami zabluda i putokaz na raskrsnicama života. Mnogi će mu prigovarati, ali će ga zato večni Učitelj pohvaliti.

5. Nijednom svećeniku nije prijatno postavljati u ispovedi delikatna pitanja, ali je to dužan učiniti, ako smatra da je ispoved manjkava.

6. Svećenik je samo sluga i delitelj Božjih tajni, a ne vlasnik. Zato mora kod deljenja postupati tačno prema propisu Spasitelja i Crkve. On mora zatražiti da se ispune uslovi, da može sakramenat valjano podeliti, da bude uistinu izvor milosti a ne osude i duhovne smrti.

Zvezde će se pokrenuti

Na prvu i poslednju nedelju crkvene godine slušamo u misnom evanđelju Kristovo proročanstvo o propasti Jeruzalema i svršetku vidljivog sveta. Ovo su proročanstvo zapisali evanđelisti Matej (24,1—36), Marko (15, 1-31) i Luka (21, 5-33). Prvi se die toga proročanstva, naime o propasti Jeruzalema, ispunio doslovce godine 70, kada su rimski vojskovođe Titus i Vespazijan razrušili Jeruzalem i sveti hram. Mnogi, koji su osobno slušali Kristov govor, su doživeli ovu katastrofu. Tako su se lično uverili o tačnosti Kristovih proročanstava iako ranije u to nisu ni verovali ni shvatili.

Danas ovu činjenicu niko ne poriče. Ali ipak mnogi ne žele misliti i verovati, da će se i drugi deo proročanstva o propasti sadašnjeg vidljivog sveta isto tako tačno ispuniti, iako mnogošta mi danas ne možemo razumeti. Krist to sam najsvečanije naglašuje: »Nebo će i zemlja proći, ali moje reči neće proći« (Mt 24,35). Krist ovde nekako uslovljava istinitost svojih reči sa propašću sadašnjeg vidljivog sveta; te naime znače reči: nebo i zemlja. Ako bi se usudili posumnjati u istinitost proročanstva o propasti vidljivog sveta, onda bi morali dosledno sumnjati u sve ostale Kristove reči. Kako se je dakle ispunilo doslovno Kristovo proročanstvo o propasti Jeruzalema, tako će se ispuniti i proročanstvo o svršetku neba i zemlje, vidljivog sadašnjeg sveta.

Kada će se to dogoditi? Za propast Jeruzalema, dao je Krist neke predznakove. Upozorio je i na neke pojave pred svršetak sveta, ali je to za nas ipak tajna, čak anđelima nepoznata (Mt 24,36) i zato je bezumno nagoveštavati kada će se to dogoditi. Za nas to nije važno. Važno je samo to, da smo uvek spremni, tj. da smo uvek u milosti posvećujućoj, pa nam se onda ne treba bojati ni drugog dolaska Kristova, jer će sve pravednike uzeti k sebi u večnu radost.

Nekada je pojedincima činila poteškoće u verovanju ovog proročanstva nauka o večnosti i neuništivosti materije. Danas naprotiv većina naučnika misli, da je početak materije u svetlosnoj energiji (nekada su to zvali vatra), i da će se konačno ponovo sva materija pretvoriti u energiju. Priča se, da su u zadnje vreme naučnici otkrili u atomskom svetu zanimljive pojave kontra-čestica (kontra-protoni i kontra-elektroni). Kažu da prilikom sudara čestice i kontra-čestica sva materija nestaje odnosno prelazi u čistu energiju. Razume se, da su tu još nagađanja, a nama je jasno, da po volji Onoga, koji je sve iz ništa stvorio, može sve opet nestati. Tu ne može biti nikakve diskusije. Jasne su naime reči: »Nebo će i zemlja proći. . . «.

Mnogo veću poteškoću predstavljale su mnogima Kristove reči: »Odmah posle nevolje tih dana sunce će pomrčati, mesec neće sjati, s neba će zvezde pasti i nebeska će se zvežda pokrenuti« (Mt 24, 29). Doslovno se upotrebljavaju reči »nebeske će se sile pokrenuti«, ali se pod tim izrazom razumevaju zvežda, danas bi astronomskim rečnikom kazali svemirske maglice ili galaktici. Prema sadašnjim računima galaktici su sastavljeni od stotinu milijardi sunaca, a premer im je prosečno 40 hiljada svetlosnih godina. Sa najnovijim astronomskim aparatima do sada su nabrojili u svemiru već nekoliko stotina miliona takvih svemirskih maglica. Pogled u taj veličanstveni svet čoveka sve više utvrđuje u veri u svemogućeg i neizmernog Boga, jer se to veličanstvo i ta harmonija ne mogu protumačiti bez svemogućeg i premudrog Stvoritelja i večnog Zakonodavca.

Promatrajući te ogromne svetove, čovek se zaista pita, kako će se moći pokrenuti te nebesne sile, ta zvežda, kako će padati zvezde?... Na prvi pogled čini se to nemoguće, jer tu ne govorimo o nekim meteorima nego o nebesnim silama, tj. pravim zvezdama i zvezdama i zvezdanim grupama. Eto, opet se Božja providnost pobrinula te je baš u ovo naše doba, u naše dane pokazala kako bi to moglo biti i kako Bogu ništa nije nemoguće. Astronomska opservatorija na Monte Palomaro snimila je petmetarskim teleskopom vanredan, veličanstven i jeziv primer: sudar dva galaktika. Sudaraju, padaju i izgaraju zvezde i zvežde. Ova je slika registrovana pod oznakom L'NGC 5128. Tako nam i moderna nauka pomaže pravilno razumevati neka mesta Svetog pisma i mi moramo biti Bogu za to zahvalni. — Veličanstven je već sam snimak (fotografija), kako veličanstveno i strašno mora biti tek neposrednije posmatranje. I sada si možemo lako objasniti, kako će se one Kristove reči ispuniti. Kad će doći od Boga određeno vreme, naš bi se galaktik mogao sudariti sa drugim galaktikom. Na zemlji bi još bili ljudi kad bi taj proces počeo. Razume se, da bi takve katastrofe prouzrokovale kozmičko zračenje, a ovo strašne perturbacije na našoj malenoj planeti sve dok ne bi i naš sunčani sastav zahvatila konačna katastrofa.

Za uskrsla tela stvoriće svemogući Bog novi svet, koji neće biti podvrgnut promenljivosti, jer i za naše uskrslo telo neće važiti sadašnji ni biološki ni fizički zakoni. Sve će biti novo, neizmerno lepše i veličanstvenije.

---

7. Ona »A što sam vam ja kriva« nije bila u pravu kad se na svećenika zbog postavljenih pitanja i propovedi naljutila nego je trebala progutati opomenu kao gorak lek. I postupati kako je svećenik savetovao. Da se može naime greh oprostiti, mora se greh priznati, okajati i bližnje grešne prigode otkloniti. Ko je odbio sakramenat ženidbe, nema prava tražiti ni milosti sakramenta svete pokore i pričesti. Tu nema opravdanja zbog mode ili duha vremena. Božji je zakon jasan. Svaki je katolik dužan sklopiti brak po propisima svoje Crkve, inače je sebi zatvorio put do ostalih svetih tajni i do spasenja. — Isto važi za zloupotrebu bračnih prava. Pravilo je jasno? Ko se služi bračnim pravima u zakonitom braku, mora to činiti prirodno i primiti sve posledice. Svako otstupanje od ovog pravila je težak greh i dok se to ne prekine, ne može se dobiti odrešenje u ispovedi.

8. Grožnje i klevete neće svećenike prisiliti, da bi otstupili od propovedanja božanskih istina i zapovedi. A to neće ni klevetnicima ništa pomoći. Ko se želi uveriti da li je svećenik u pravu ili ne, neka otvori svete knjige: Sveto pismo i katekizam, pa će brzo doći do prave istine.

Ne zaboravimo na Isusove reči upućene svećenicima: »Ko vas sluša, mene sluša. Ko vas prezire, mene prezire. . .« (Lk 10,16).

Liturgija i crkvena godina

Mnogo se govori i piše o svetoj liturgiji i crkvenoj godini, a mnogima ipak ovi pojmovi nisu dovoljno poznati. Potrebno je o tome malo razmisliti, da bi od toga bilo više koristi za naš duhovni život.

Da je u pitanju vrlo važno poglavlje duhovnog života vernika vidi se po tome, što je Drugi Vatikanski Sabor posvetio početak svojih rasprava baš pitanju liturglje i sudelovanju vernika u toj svetoj stvari.

Liturgiju možemo nazvati domaćim imenom »bogoštovlje«. Sve čime se Bog slavi i spasavaju duše mogli bismo nazvati bogoštovljem. A kad govorimo o liturgiji, mislimo na skup svetih obreda, ustanovljenih od Isusa Krista i Njegove Crkve, sa kojima po zakonitim zastupnicima (tj. svećenicima) slavimo Boga i spasavamo svoje duše.

Obredi u liturgiji su štovanje Boga, javna ispoved i manifestacija naše vere u Boga, a sa druge strane garancija nevidljive milosti koju nam Bog baš po tim obredima deli, čime sebi osiguravamo večni život.

Čovek se nalazi u ljudskoj zajednici od svega početka svoga života. Zato mora kao član zajednice sa njom slaviti Boga i izvanjskim načinom, vanjskim obredima, što znači da mora uzimati aktivno učešće u liturgiji, u liturgijskim činima. Razume se, da mora vanjski čin biti izraz unutarnjeg uverenja, vere. U suprotnom je to samo formalnost bez vrednosti.

Kao što u organizmu svi organi nemaju jednakih funkcija, tako i u organizmu Crkve nemaju svi članovi iste zadaće u vršenju bogoslužena. Ali svi su članovi dužni sudelovati, niko ne sme ostati samo posmatrač, pasivan.

Vrhunac bogosluženja je sveta Misa, u kojoj se obnavlja čitav Kristov život, a naročito njegova žrtva na križu. Istina je, da ne može bilo ko služiti svetu misu nego samo onaj, koji ima za

to potrebno ovlaštenje, svećenički red. Ali niko nije primio to posvećenje samo za sebe, nego da kao Kristov vidljivi zastupnik prinosi žrtvu u ime svih vernika i za sve. Zato je razumljivo, da moraju svi kršćani barem u nedelje i praznike biti telesno prisutni na zajedničkoj žrtvi svete mise i da moraju svi aktivno sudelovati. Zato treba dobro poznavati ustroj i sadržaj svete mise, zato se treba pod misom duhovno potpuno sjediniti sa svećenikom i s njime zajedno prinositi Bogu presvetu žrtvu, da tako zajednički Boga slavimo, zahvaljujemo mu, molimo za oproštenje i za potrebne milosti.

Naći način kako bi svetu liturgiju što više približili današnjem čoveku, to je bilo predmet ozbiljnih rasprava na početku II Vatikanskog sabora. U tu svrhu svuda se po svetu, pa i kod nas izdaju knjižice i časopisi. Vernici će tako bolje upoznati svoju odliku, da mogu aktivno sudelovati u svećeničkoj službi saradnjom u liturgiji, ali i svoju odgovornost da se to ostvari.

Jer razni narodi različito osećaju i izražavaju svoje misli i osećanja, zato imamo u razna vremena i kod raznih naroda razne obrede. Ono što je bitno, od Krista samoga određeno, ne menja se; a ukras i sporedne stvari zakonita crkvena vlast može izmeniti. Zato je Crkva i odobrila različne liturgijske obrede.

Dužnost je dakle svakog katolika, da dolazi redovno u nedelje i zapovedne praznike na svetu misu te da u svetoj liturgiji učestvuje i molitvom i pesmom i ponašanjem, kako je to propisano. Ne plaši se otvoriti usta i glasno slaviti Boga, jer ti se inače neće otvoriti rajska vrata.

Crkvena liturgijska godina je obnavljanje života Kristova i javna manifestacija verskih istina u praznicima tokom jedne godine. Kao što imamo u liturgiji razvoj i prilagođavanje prilikama i potrebama, tako je bilo i sa crkvenom godinom. Svaka je misa, a pogotovo svaka je nedelja ispoved našeg kršćanskog verovanja. Ali je nemoguće sve istine imati istovremeno pred očima. Zato je crkva podelila Kristov život i verske istine na pojedine delove te nam ih predlaže postepeno, kako bi bolje razumeli pojedine istine te prema tome i usavršavali svoj duhovni život. Nije dovoljno naime samo svetkovati (ustima Boga slaviti), nego treba prema zapovedima i istinama i život svoj uskladiti.

Isus, istina, nije dao propise o praznovanju pojedinih praznika niti je odredio ustroj crkvene godine, ali je zato ustanovio zakonitu crkvenu vlast, apostolski zbor pod vodstvom pape, vidljivog Kristovog zamenika u nepogrešivom učiteljstvu božanske nauke, koja u njegovo ime prema prilikama i potrebama to određuje. Po tom ovlaštenju Crkva je uvodila, a i ukidala blagdane, i odredila određene obrede u svoje vreme. Osnov za crkvenu godinu imamo već u Mojsijevom zakoniku, gde su u slikama već naznačeni neki praznici (na primer židovska Pasha — kršćanski Uskrs). Crkvena godina dakle nije nastala preko noći niti dekretom jednog pape, nego je ona nastala pod uticajem delovanja Duha Svetoga tokom vremena. Besmisleno je dakle govoriti: nekada nije bilo tako. Crkva, i dosledno, njezino delovanje i njezini liturgijski obredi nisu okamenjeni nego su živ organizam kao izraz života Crkve — organizam tajastvenog Tela Kristova.

Prema sadašnjoj praksi i propisima crkvena godina počinje prvom adventnom nedeljom i završava se poslednjom nedeljom posle Duhova, a deli se u dva dela: Božićno i Uskrsno-duhovsko doba. U tome ima i logike i odgojnih momenata.

1. Advent nas podseća na Stari zavet, na vreme pre Krista. Pitajmo se, da li poznamo Božju objavu Starog zaveta, vreme čekanja Spasitelja? Kako jadni su bili ljudi onog vremena. Kako moraš biti Bogu zahvalan što si se rodio kao kršćanin u Novom zavetu, da imaš sva sredstva spasenja na raspolaganje. A advent te opominje da se lepo pripraviš na Božić čišćenjem svoje duše i na sjedinjenje s Kristom u svetoj pričesti. I tako ćeš se najlepše pripraviti za onaj večni Božić na nebesima.

Koliko lepote, utehe, topline i radosti donosi Božićni blagdan u duše sviju koji o tome razmatraju! Krist nije došao samo jedanput u prošlosti, on dolazi u svakoj svetoj misi na oltar, u svakoj pričesti u tvoju dušu, a doći će velikom slavom i na sudnji dan. Jesi li spreman?

Koliko je utehe i radosti u istini Božića, da je večni Sin Božji čovekom postao i kao malo dete se rodio, da bi po Njemu mi postali deca Božja, da bi se posle kratkog putovanja po ovoj

Apostol bez štole

U naše je doba živio apostol štovanja Majke Božje, apostol Marijine legije, Alfonz Lambe. Rodio se 1932. a umro već 1959. — Njegov je život sasvim ispunjen apostolskim djelovanjem, može da nam bude najljepši uzor. Pošto su mnoge osobe, s kojima je živio i djelovao, još žive, nećemo navoditi njihova imena. Ali će krajevi biti točno označeni.

I Mladost

U Tulamore u Irskoj živjela je radnička obitelj Lambe. 24. juna 1932. rodilo se toj obitelji osmo dijete te su mu na krštenju dali ime Alfonz.

Lambejeva kuća stajala je nešto udaljena od grada. Tako je obitelj dolazila u dodir s malim društvom, i oni, koji su je poznali, visoko

---

bednoj zemlji sjedinili s Bogom u večnoj sreći i slavi.

Božić te dakle uči, da si po Kristu dete Božje, razume se ako si u posvećujućoj milosti. Zato treba tu milost u svetim sakramentima obnavljati i umnožavati, zato treba s Kristom u Crkvi rasti i napredovati u nebeskoj mudrosti, u poznavanju svoje vere, Božje objave i u kreposti.

2. Uvod u Uskrsno vreme je karizma. Svakogodišnja pouka, koju inače rado zaboravljamo, da je naš život ozbiljna žrtva s Kristom — a ne luda šetnja kroz zabave. Krist je križ nosio, pa ga moramo i mi. Onako kako je odredila Božanska providnost. Vršeći svoje kršćanske obaveze moraćemo nekada i na Kalvariju, ali nam crkvena godina lepo svedoči, da na Kalvariji nije završetak ni cilj. Mi ćemo preko Kalvarije do uskrsnuća i slave uznesenja. Budemo li s Kristom sjedinjeni u nepokolebivoj veri i ljubavi, u radosti i žalosti, u trpljenju i iskušenju, bićemo s njime i u radosti i slavi večnosti.

Nedelje posle Duhova upozoravaju nas na pojedine događaje iz Kristova života, na pojedine verske istine i zapovedi. To treba što bolje upoznati, da bi sve više sebi i svetu odumirali, više se s Kristom sjedinjavali.

Koliko pouke i koliko utehe u pravilnom shvaćanju crkvene godine i svete liturgije! Ne budi dakle pasivni posmatrač, nego saradnik!

su je poštivali radi njenog poštenog vjerskog života.

Kad je mali Alfonz, koga su počeli nazivati Elfi, naučio čitati, najviše je volio vjerske knjige.

U društvu je uvijek bio dobre volje. Volio je dječačke igre, a najdraža mu je zabava bila otići s ocem u lov. Nikakav strah nije poznavao, ni s kim se nije svađao. Međusobne svađe kod dječaka bile su mu osobito mrske.

Jednom ga je brat poveo sobom na futbalsku utakmicu. Kao često kod takvih igrača, došlo je i u ovom slučaju do svađe. Jedan od igrača počeo je tući svoga protivnika. Elfiju je kod tog prizora postalo zlo. Nije mogao razumjeti, kako može čovjek zlostavljati svoga druga.

Kad mu je bilo 13 godina, izrazio je želju, da postane školski brat. Školska Braća su laička družba redovnika učitelja, te u svojim zavodima uče i odgajaju mladež.

Rodbina je Elfiju ozbiljno prigovarala; govorili su mu, da je još suviše mlad, da bi se mogao odlučiti za takvo zvanje. Ali Elfi nije odustao od svoje odluke.

Suznim očima pratila je majka svog najmlađeg sina jednog jutra vlakom u Dublin, glavni grad Irske, gdje su školska Braća imala svoj novicijat. 8. septembra 1948. Elfi je bio primljen u novicijat sa još 29 mladića. Dali su mu ime brat Ignacije.

Brata Ignacija su zbog njegove iskrene pobožnici svi poštivali i voljeli. Osobito se isticala njegova pobožnost prema Majci Božjoj. Među svojim drugovima u novicijatu organizirao je udruženje u čast Bezgrešne. Članovi su se obvezali, da će moliti posebne molitve u čast Majke Božje.

U novicijatu Elfi je prvi puta čuo za Marijinu legiju, koja je nikla u Dublinu prije 25 godina te se veoma brzo širila po čitavom svijetu.

Po svršenom novicijatu učio je učiteljsku školu. Jedan od njegovih školskih drugova pričao je o njemu:

»Prvi moj utisak o Elfiju bio je podijeljen. U mnogim pogledima bilo je na njemu nešto posebno, ali ipak je bio posvema normalan. Bio je slabašan te nije imao vremena za zabavu. Najviše je volio čitati u učionici. Vođa našeg

novicijata bio je prema njemu nekoliko blaži nego sa ostalima, što smo tek kasnije razumjeli. Elfi je naime bio veoma plašljiv i povučen. Malo je govorio, nije mu bilo do intimnijeg prijateljstva. Tri stvari bile su mi u njega osobito očite: bio je posve drugačiji od ostalih; od svojih roðaka primo je mnogo knjiga, ali samo o Majci Božjoj; često je iznenada pao u nesvijest te poslije toga duže ostao sasvim nemoćan«.

Kad je jednom opet izgubio svijest, zvali su liječnika, koji je utvrdio, da Elfi nije bolestan, nego suviše slabašan, te da neće moći izdržati u samostanu.

Činilo mi se strašno otpustiti ga kući, kad je bio toliko sretan u samostanu. Starješine su mu blago savjetovali, da bi najbolje učinio, ako se vrati svojim roditeljima, dok se malo ne oporavi; od kuće moći će se svaki čas vratiti u samostan.

Elfi nije imao nikakvih iluzija. Dobro je znao, da to znači kraj njegovom sretnom samostanskom životu i jedva se smirio od velike žalosti.

»Bio je veoma neraspoložen«, pričao je njegov brat Džek. »Jedva smo u njemu prepoznali svog veselog Elfija. Da ga za neko vrijeme odvratim od žalosnih misli, uzeo sam ga sa sobom u lov na pastrme. Ali kad nam je išlo najbolje, njega je odjednom nestalo: vratio se kući«.

Morao je misliti na neki posao. Uzeo je mjesto namještenika u nekoj kancelariji u Tulamore. Tako je došao najednom iz mirne atmosfere u okolinu, koja nikako nije odgovarala njegovom temperamentu. Padale su psovke, kletve i hule na Boga, što je bilo za njegovu nježnu dušu pravo mučeništvo.

Jednom je čuo, da u Tulamore postoji jedna sekcija organizacije Marijine legije. Odlučio je, da se upiše u to društvo, da barem u slobodnom vremenu učini nešto dobra za Boga.

Rado su ga primili u Marijinu legiju. Bilo mu je tada tek 18 godina. Naskoro mu je postalo jasno, da je Marijina legija mnogo više nego samo pobožno društvo.

Vanjsko djelovanje članova bilo je: posjeta kuća, bolesnika, priredbe u župama, sudjelovanje kod vjerske štampe, pomoć u župskim uredima, razgovori s otpalim katolicima. Nešto vanredno bio je apostolat među Ciganima, kojih je bilo mnogo u predgrađu Tulamora.

Čitavi taj apostolat vršio se po strogim pravilima i lijepo uređenom sistemu, kako bi se moglo izbjeći raznim samovoljnim i krivim postupcima pojedinih članova. Taj način veoma se sviđao Elfiju, a osobito pravi duh, u kome se sve razvijalo: gledati u svom bližnjem Krista, i to očima i Srcem Marijinim.

Elfi je već odavno živio za Mariju. Sad mu se pruži mogućnost, da joj se sav preda. Vidio je, da to djelovanje ne zaostaje za samostanskim životom.

Iz njegova srca nestalo je žalosti i melanholije koja ga je mučila, otkad je morao ostaviti samostan. Povratila se radost i velika snaga za apostolski rad.

Njegovi drugovi legionari uskoro su upoznali u njemu odličnog apostola te ga veoma zavoljeti. Kad je položio zakletvu, tri mjeseca nakon pristupa u legiju, kako to traže pravila, već je bio tako izvježban legionar, kao ostali nakon više godina članstva.

Svojoj majci je kazao: »Čini mi se, da mogu u svijetu još više dobra učiniti nego u samostanu«.

(Nastavit će se)

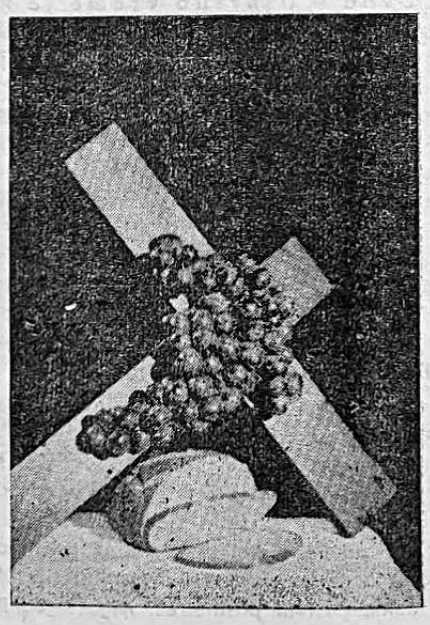

O slavenskim blagovjesnicima Sv. Ćirilu i Metodu

Uvod

Prije 100 godina — dakle 1863 godine — katolički su Sloveni, prije svega Česi, Slovaci, Hrvati i Slovenci svečano proslavljali tisuću-godišnjicu, otkako su naši sveti blagovjesnici Ćiril i Metod došli među Slovene u kneževini velikomoravskoj i počeli apostolsko, vjersko i kulturno djelovanje među Slovenima.

Proslava tisuću-godišnjice sv. Ćirila i Metoda bila je tada ograničena na slovenske zemlje i narode, jer je tada štovanje naših blagovjesnika bilo prošireno samo među Slovenima.

Istom veliki papa Leon XIII svojom je okružnicom »Grande munus — Veliki zadatak« od godine 1880 odredio štovanje slovenskih blagovjesnika za čitavu katoličku Crkvu. Taj Papa je uz sudjelovanje tadašnjeg đakovačkog biskupa Josipa Juraja Štrosmajera podigao u poznatoj crkvi sv. Klementa u Rimu kapelicu u čast sv. Ćirilu i Metodu s umjetničkim freskama, koje predstavljaju najznačajnije događaje iz njihova života. Osim toga počeli su tada iskopavati zasuti prostor pod sadašnjom crkvom sv. Klementa i našli su pod njom prostorije stare bazilike, u kojoj je bilo sahranjeno tijelo sv. Ćirila koji je u Rimu umro. Tamo je bila na zidu otkrivena i freska iz IX stoljeća, koja predstavlja svetu braću Ćirila i Metoda.

Staroslovenski književni spomenici i izvori o životu sv. Ćirila i Metoda, koji su ranije bili još malo istraženi i poznati, također su sada bolje proučeni i osvijetljeni. Tako je sada povijesni i svetački lik slovenskih apostola zablistao u čistom sjaju. Svetačko štovanje sv. Braće potvrđeno je ne samo po službenim odlukama katoličke Crkve, nego je poduprto rezultatima stručne međunarodne znanosti. Sve je to pomoglo da je danas život i rad sv. Ćirila i Metoda poznat po cijeloj katoličkoj Crkvi, po cijelom svijetu.

Stoga ovogodišnja proslava tisućistogodišnjice sv. Ćirila i Metoda neće biti ograničena samo na slovenske narode, nego će biti doista međunarodna, katolička, kao što je Crkva Isusova katolička, univerzalna, proširena među svim narodima svijeta. U vezi s time osvrnut ćemo se i mi u ovom našem pismu na čitav život i rad sv. braće Ćirila i Metoda.

Sv. Pavao, apostol Soluna, rodnog mjesta sv. Braće, svog je učenika Timoteja upozoravao: »Vježbaj se u pobožnosti! Pobožnost koristi svemu, jer joj pripada obećanje života, života sadašnjega i budućega« (1 Tim 4, 7—8). Prema toj opomeni i primeru apnaroda sv. Pavla sveta Braća odrekli su se svega zemaljskog. Nastojali su prije svega napredovati u pobožnosti i svetosti. Svojom bogoljubnošću i svetošću osposobili su se, da postanu čuveni blagovjesnici i prosvjetitelji slovenskih naroda, štovani ne samo po Božjim hramovima po cijelom svijetu, nego slavljeni i među svjetovnim naučnicima raznih naroda. A sav ovaj rad i život sv. Braće osvijetljen je svetačkim sjajem.

1. *Životni put sv. Ćirila i Metoda*

Ćiril i Metod bili su sinovi visokog vojnog i državnog dostojanstvenika u Solunu. Staroslovenska bogoslužna molitva (u glagoljskom časoslovu) imenuje ih »dvije masline iz solunskog vrta, dvije masline iz zagrađa solunskog«. Rodom bili su Grci, odgojeni u grčko-bizantskom rodoljublju. A već u mladosti naučili su slovenski jezik, jer je okolina solunska bila slovenska te su i u Solunu mnogi govorili slovenski. Stariji brat Metod (rođen 814) po očevom se primjeru spremao za upravnu i vojnu službu. Bizantski car imenovao ga je upraviteljem (carskim namjesnikom) u današnjoj Makedoniji. Ali u tadašnjim burnim vjerskim i političkim borbama upravitelj Metod povukao se nakon nekoliko godina u samostansku tišinu, kako se čita u njegovom životopisu: »Nakon što je Metod mnogo godina upravljao i upoznao mnoge neurednosti, zemaljsku je tamu zamijenio nebeskim mislima. Čestitu dušu nije htio uznemiravati prolaznim stvarima. Zato je odložio svjetovnu službu i povukao se u samostan.«

Konstantin, mlađi brat Metoda, redovničkim i svetačkim imenom Ćiril, rodio se 826 ili 827 godine. Već kao mali dječak odlikovao se pobožnošću, bistrinom duha i željom za naukom. Po primjeru učenog crkvenog oca Grgura Nazianskog, on se duhovno zaručio Božanskom Mudrošću i zavjetovao vječno djevičanstvo. Po očevoj smrti je 14 godišnjeg dječaka carski kancelar Teoktist pozvao u Carigrad, gdje se školovao kao državni pitomac na državnom sveučilištu. Pobožnog mladića nije zaslijepio raskoš carskog dvora. O njemu čitamo: »Jedino se trsio, da bi zemaljske stvari zamijenio nebeskim, da bi se oslobodio tijela te živio sa svojim Bogom.« Ponudu bogate zaručnice i visoku državnu službu odbio je izjavom da kao filozof teži samo za onim bogatstvom i onim častima,

koje je naš pradjed imao prije istočnog grijeha.

Poslije završenih studija bio je Ćiril posvećen za svećenika i imenovan patrijarhovim tajnikom. A iz visoke crkveno-političke službe pobjegao je i povukao se u samostansku tišinu. Preuzeo je službu profesora filozofije, službu, koja je bila neovisna o bizantskoj politici. Zbog svoje vanredne naobrazbe dobio je vanredno rijedak naslov: filozof. Taj naslov daju mu u svojim pismima i tadašnji pape Hadrijan II i Ivan VIII.

Kao profesor državnog sveučilišta služio je domovini i kao poslanik odbrani kršćanske vjere i države. Oko 851 godine on je u pratnji carskog izaslanstva branio kršćansku vjeru i državu na arapskom državnom zboru u Samari kod Bagdada. Znao je da je odbrana kršćanske vjere u dalekoj nekršćanskoj zemlji rizična i opasna. A išao je neustrašivo na put s riječima: »Za kršćansku vjeru rado idem. Što mi je naime slađe na ovom svijetu nego za presveto Trojstvo živjeti i umrijeti.«

Po povratku povukao se opet u samostan. Tamo se zajedno sa svojim bratom Metodom učvršćivao u bogoljubnom životu te se spremao za misijski rad među Slovenima. U samostanu su ih posjećivali Sloveni. Tako su imali priliku da su oko sebe okupili slovenske učenike te se tako u njihovom društvu još više uvježbali u slovenskom jeziku.

Godine 860 hazarski je vladar zamolio bizantskog cara, neka mu pošalje učenog čovjeka koji će u javnim vjerskim razgovorima ušutkati židovske i muslimanske propovjednike. Tako bi se otklonile prepreke savezništvu između Hazara i Grka protiv zajedničkih neprijatelja. Na molbu bizantskog cara sv. Ćiril i Metod otputovali su na čelu carske misije u hazarsku državu. Prije odlaska Metod je u društvu svoga brata junački izjavio: »Spreman sam za kršćanstvo umrijeti«. Sv. Braću je zagrijavala ljubav Kristova koji je za nas umro (prim. Kor 5, 14). Nakon napornog putovanja stigli su u hazarsku prestonicu pod Kavkazom kraj Kaspijskog mora. Na hazarskom državnom dvoru Ćiril je svetom riječitošću i primjerom svoje kršćanske kreposti ušutkao židovske i muslimanske propovjednike. Pridobio je Hazare za kršćansku vjeru i za savezništvo sa Carigradom. Hazarski je vladar pisao carigradskom caru: »Poslao si nam takvog čovjeka, koji nam je riječima i djelima dokazao da je kršćanska vjera sveta.., Svi smo mi drugovi i prijatelji Tvom carstvu«.

Putem ka Hazarima Ćiril je na krimskom poluostrvu pronašao moći (relikvije) sv. Klementa, rimskog pape, koji je tamo umro oko godine 100 mučeničkom smrti. Moći rimskog pape mučenika svraćale su misli sv. Braće na Zapad i Rim te ih živo upozoravale na općenito crkveno jedinstvo. Sveta su se Braća u hazarskoj državi susretala i sa Slovenima. Razumljivo je da su Sloveni bizantske države i zapadnih zemalja čuli o misijskoj revnosti sv. Braće i o njihovom poznavanju slovenskog jezika. To je doznao i moravski knez Rastislav.

Moravska je kneževina već bila pokrštena, ali samo površno. Ostalo je još mnogo poganskih običaja i nešto tvrdokornih pogana, jer su njemački i latinski misionari bili u službi Njemačke države te nisu govorili slovenskim jezikom. Rastislav je u nastojanju za državnu i crkvenu nezavisnost od Njemaca uputio u Carigrad izaslanike sa pismom bizantskom caru: »Naš se narod odrekao poganstva. A mi Sloveni smo jednostavni ljudi te nemamo nikoga koji bi nas razumljivo poučio. Pošalji nam dakle takvog čovjeka, koji će nas razumljivo poučavati u kršćanskoj vjeri.«

Car Mihajlo pozvao je Ćirila te mu saopćio što traži knez Rastislav. Ćiril se vratio umoran iz hazarske države, ali njegova apostolska revnost bila je neumorna. Pismo moravskog kneza bilo mu je Božji poziv. Slušao je opomenu sv. apostola Pavla: »To je dobro i ugodno pred licem Boga, našega Spasitelja, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine«. (1 Tim 2, 3—4).

Prije odlaska za Moravsku sv. Ćiril je sastavio slovensku azbuku te je nedjeljska evanđelja i najvažnije misne molitve preveo na slovenski jezik kao osnovu za vjersku obuku Slovena.

U proljeće 863 godine sv. Braća su u pratnji nekoliko slovenskih učenika stigla u moravsku kneževinu. Pod zaštitom kneza Rastislava skupili su oni izabrane učenike te ih pripremali za svećeničku službu. Glavni udžbenici bile su bogoslužne knjige, koje su u stvari prevodili na slovenski jezik. Tako su svoje učenike vježbali u slovenskom bogoslužju. Istovremeno su uz sudjelovanje svojih učenika poučavali narod te ga učvršćivali u kršćanskoj vjeri i savršenom kršćanskom životu. Za tri godine izabrane su učenike spremili za svećeničku službu te s njima zajedno otišli u Rim, da bi ih Papa zaredio za svećenike. Sa sobom su ponijeli moći sv. Klementa Rimskog, koje su ih već na Kerzonu i zatim u Carigradu neprekidno upozoravale na Rim.

Na putu u Rim zaustavili su se u Panoniji kod slovenskog kneza Kocelja kraj Blatnog jezera. Panonska se kneževina na zapadu prostirala daleko u sadašnju jugoistočnu Štajersku, a na jugu u Srijem. Panonija je bila podređena njemačkoj državi. Panonski je knez Kocelj bio njemački vazal, vanredno naobražen u tadašnjoj latinskoj naobrazbi, sposoban državnik, pobožan

kršćanin i veliki dobrotvor ne samo domaćih, nego i njemačkih crkava. Stekao je ljubav slovenačkog naroda, a i povjerenje njemačke države.

Susret sa sv. Ćirilom i Metodom, Kocelja je duhovno potpuno prenovio. Sv. Ćirila i Metoda tako je izljubio i postao im tako predan, da je bio spreman za njihov rad doprinijeti svaku žrtvu. U društvu uzornog panonskog kneza sv. su Braća više mjeseci boravila u Panoniji i poučavala oko 50 izabranih panonskih učenika.

Sv. Braća su iz Panonije sa svetim moćima sv. Klementa otputovala za Rim. Tamo su oni bili svečano dočekani. Papa Hadrijan II došao im je u susret na čelu rimskog klera i naroda sve do izvan rimskog gradskog bedema i počastio moći sv. Klementa. U svečanom su sprovodu sa svijećama i kadionicama prenijeli moći sv. Klementa u njemu posvećenu crkvu usred Rima. Ovim moćima i svojim svetačkim nastupom sv. su Braća pridobila papino povjerenje i ljubav rimskog naroda. To naglašava i apostolsko pismo sadašnjeg Svetog Oca ljubljanskom nadbiskupu kad kaže, da su moći sv. Pape Klementa, koje su sa velikim štovanjem donijeli u Rim, njihov posebni poklon, koji ostale njihove kreposti čini još dragocjenijim.

Papa Hadrijan II vidio je da ima pred sobom učene i svete ljude istočne Crkve. Radosno je blagoslovio slovenske bogoslužne knjige, potvrdio slovensko bogoslužje te izabrane Ćirilove učenike zaredio za svećenike. Oni su u glavnim rimskim crkvama na blagoglasnom slovenskom jeziku pjevali svoje mlade mise.

Bolešljivi Konstantin se u Rimu razbolio. 14 veljače 869. godine je umro. Pred smrt je položio svečane redovničke zavjete te si nađenuo redovničko ime Ćiril. (U Carigradu naime nije se mogao vezati svečanim zavjetima, jer je morao biti državi na raspolaganje za vjerskodiplomatske misije). Umirući je brata Metoda nagovarao neka se ne vraća natrag u samostan, nego neka produži misijski rad među Slovenima. Kao što se Metod nekada u domovini povukao u samostan da bi spasio svoju dušu, tako neka sada istraje u misijskom radu. Umirući Ćiril se molio za svoje učenike, za svoje stado i za jedinstvo Crkve, da bi svi složno hvalili i slavili Boga Oca i Sina i Duha Svetoga.

Ćiril je bio u Rimu svečano sahranjen u crkvi sv. Klementa. Papa, rimski svećenici i vjernici počeli su ga odmah poslе smrti štovati kao sveca. Time je Ćiril po tadašnjem običaju bio svečano priznat svecem opće Crkve.

Poslije Ćirilove smrti papa je Hadrijan II postavio Metoda za apostolskog delegata za širenje kršćanstva u slovenskim zemljama. U jesen 869 godine posvetio ga je za nadbiskupa i ustanovio panonsko-moravsku nadbiskupiju kao oživljavanje nekadašnje srijemske metropolije, koja je bila najezdom pogana opustošena i uništena. Metod je dakle bio srijemski nadbiskup. Papina je želja bila, da se Metodovoj metropoliji pridruže i Hrvati i Srbi.

Do 869. godine bila je Panonija pod crkvenom upravom salcburškog nadbiskupa. Obrazovanjem panonsko-moravske nadbiskupije njemačko-latinski svećenici povukli su se u Salcburg. Pod pokroviteljstvom pobožnog panonskog kneza Kocelja i uz sudjelovanje panonskih velikodostojnika nadbiskup Metod je sa svojim panonskim i drugim učenicima u Panoniji organizirao dušobrižništvo sa slovenskim bogoslužењem.

Sredinom 870. godine nadbiskup je Metod otišao u moravsku kneževinu, koju su poslije mnogih borbi privremeno zaposjeli Nijemci. U Moravskoj su ga Nijemci nasilno zarobili te ga na bavarskoj sinodi (Regensburg) u jesen 870. godine osudili i protjerali u unutrašnjost Njemačke.

Nakon dvije i po godine progonstva Papa Ivan VIII svojim je odlučnim nastupom izbavio Metoda iz progonstva, da se je mogao vratiti u Panoniju i odanle u moravsku kneževinu. Tadašnji moravski knez Svatopluk bio je silan ratnik, ali površan i slab kršćanin. Za Ćiril-Metodovo misijsko i kulturno djelovanje nije imao razumijevanja. Apostolsko djelo sv. solunske Braće bilo je među moravskim narodom već tako ukorijenjeno, da je morao Svatopluk time računati. Kad je Svatopluk svoju državnu moć već dovoljno utvrdio, počeo se očito družiti sa Metodovim protivnicima, otklanjao je slovensko bogoslužење, jer kao bezobziran ratnik nije mogao podnositi dosljedne kršćanske strogosti sv. Metoda, koji je tražio, da moraju i poglavari i kneževi živjeti po kršćanskim zapovijedima. A svetački nadbiskup bio je tako cijenjen među narodom i u Rimu, da ga Svatopluk nije mogao srušiti. Istom poslije Metodove svetačke smrti 885 godine, Metodovi su protivnici pod Svetoplukovom zaštitom protjerali Metodove učenike te uništili slovensko vjersko i kulturno djelo u Moravskoj i Panoniji.

Protjerani Metodovi učenici su slovensko misijsko i kulturno djelovanje prenijeli među južne Slovene: Hrvate, Srbe, Bugare i Makedonce. Odatle se je krajem 10 vijeka prenijelo i u Rusiju te preobrazilo polovinu Evrope.

2. *Svetački lik sv. Ćirila i Metoda*

Sveta su Braća bila već u domaćoj kući u Solunu pobožno odgojena. Njihov je otac Leon bio »pobožan te savjesno ispunjavao

sve Božje zapovijedi« (Žk 2); isto tako bila je pobožna i njihova majka. Ćiril je u ranim godinama položio zavjet djevičanstva. U raskošnom Carigradu tako se odlikovao »čistim životom, da je bio mio Bogu i ljudima«. Kao oštrouman filozof je shvatio filozofiju kao nastojanje da sačuva u sebi onu bogopodobnost (sliku Božju), kakvu je imao pradjed Adam prije istočnoga grijeha; prvu Adamovu bogopodobnost imenovao je pradjedovnu čast. Tu je čast naš Spasitelj po svom otkupljenju obnovio. Pošto je u otkupljenom čovjeku još ostala požuda, stoga treba kršćani da se trse kako očuvati u sebi natprirodnu bogopodobnost, tj., da očuvaju i obnavljaju prvobitnu krsnu nevinost. Kao štovan profesor filozofije on je svoj filozofski naslov ponizno i oštroumno tumačio da se kao Adamov unuk rodio u izgnanstvu i siromaštvu; njegova je filozofija samo rad na postignuću prvobitne bogopodobnosti u zemaljskom raju, tj. za krsnu nevinost.

Kao veliki crkveni oci sv. Ivan Zlatousti, sv. Grgur Nazianški, sv. Ambrozije i drugi, tako je i naš sveti blagovjesnik učio da je pravi filozof onaj, koji duhovnim stvarima pridaje višu vrijednost nego prolaznima, zemaljskima. Pravi su filozofi sveci, kako kazuje sv. Pismo: strah Božji, tj. čestito pobožno štovanje Boga, početak je mudrosti.

Misao vodilja pradjedovnih časti i krsne nevinosti Ćirila je i Metoda ujedno upozoravala da su svi po krštenju preporođeni Adamovi potomci braća međusobno, jedno u Kristu, kako to ističe sv. Pavao.

Adamove pradjedovne časti su izvorni izraz čovječanskih prava, koja se u naše vrijeme tako odlučno naglašavaju. Misao o pradjedovskoj časti sv. je Ćirila i Metoda podsticala da su se žrtvovali za tada prezrene Slovene, priredili im slovensko bogoslužene te ih uključili kao jednakopravne članove u kršćansku obitelj naroda.

Sv. Ćiril i Metod zato su se povukli u samostan, da bi se u samoći tako udubili u krćansku misaonost i život te mogli kršćansku vjeru širiti ne samo rječju nego i primjerom, pošto riječi potiču, a primjeri vuku. Sv. Pavao je opominjao svoga učenika Timoteja: »Budi uzorom vjernicima u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoći.... Vršeći ovo, spasit ćeš i sebe i svoje slušatelje« (1 Tim 4, 12. 16). Privlačnu snagu svetačkog primjera osjećali su Hazari, kad su se Ćirilu zahvaljivali: »Mi nismo obrazovani ljudi, ali to vjerujemo da si poslan od Boga«. Još jače su to okušali moravski i panonski Sloveni.

Odvažnog vojnika i državnika Metoda nam njegov staroslovenski životopisac predstavlja da se kao redovnik odlikovao »poniznom poslušnošću i savjesnim ispunjavanjem svih redovničkih pravila«. O misijskom poslanstvu u hazarskoj državi čitamo, da je bio »Metod poslušan sluga mlađemu bratu. Ćiril je pobjeđivao protivnike kršćanstva riječima, Metod molitvom«. Isto u Moravskoj, u Panoniji, u Rimu Metod se ponizno podređivao bratu Ćirilu. Tek posle Ćirilove smrti osamljen Metod preuzima upravu slovenske misije te u najtežim prilikama junački izdrži do smrti.

Duboka kršćanska poniznost sv. Braće bila je sjedinjena s herojskim junaštvom za širenje kršćanske vjere i za spasenje duša oni su riječima i djelima svjedočili da su spremni za svetu vjeru žrtvovati svoj život. Do smrti su istrajali u apostolskom radu među Slovenima.

3. Apostoli općenitog crkvenog jedinstva

Sveti slovenski blagovjesnici su kao grčki rodoljubi priznavali bizantskog cara, ali sa odlučnim naglaskom da on nema vlasti nad Crkvom. Najvišu Crkvenu vlast ima rimski papa. Kršćanski car je međutim zaštitnik sv. Crkve i podređen Papi.

Stara istočna predanja glasno naglašavaju jedinstvo istočne i zapadne Crkve pod papinim poglavarstvom. Tu svijest općenitog crkvenog jedinstva su u srcima sv. Braće osobito potpaljivale sv. moći rimskog pape Klementa, koje su našli u bizantskom gradu Kerzonu te ih onda nosili kroz Moravsku i Panoniju godine 867 u Rim.

U Rim su putovali zato, što su priznavali rimskog papu poglavarom opće Crkve. Rimskom papi podložili su svoj misijski rad te postigli da je Papa potvrdio i blagoslovio slovenske bogoslužne knjige. Papu su oni nazivali: apostolski gospodin, apostolik. Time su naglasili da je rimski biskup zato vrhovni poglavar sv. Crkve, jer je nasljednik sv. apostola Petra. Sv. Metodu i njegovim učenicima Rim je bio još posebno drag, jer je bio tamo grob sv. Klementa i pokraj njega grob našeg blagovjesnika Ćirila.

Sv. Metod je uprkos mnogim neprijatnostima i nepravdi sa strane njemačkih biskupa istrajao nepokolebljivo u jedinstvu sa rimskom Crkvom. Tu odanost za jedinstvo sveukupne Crkve je kao skupocjenu baštinu ostavio svojim učenicima. Metodovi učenici su na sahrani svog omiljenog nadbiskupa zapjevali bogoslužne pogrebne molitve u slovenskom, latinskom i grčkom jeziku. Tako su iz dubine svojih srdaca slavili jedinstvo istočnog i zapadnog kršćanstva.

Iz Moravske protjerani, Metodovi učenici su u zemljama južnih Slovena očuvali živu svijest jedinstva sa središtem u Rimu. To je osobito zorno učio prvi Metodov učenik Kliment Ohridski. U Klimentovoj crkvi u Ohridu još je danas očuvana slika sv. Petra sa crkvom na leđima. Ta jedinstvena slika zorno izražava da je sv. Petar ona stijena na kojoj je Krist sagradio svoju Crkvu i da su Petrovi nasljednici poglavari opće Crkve.

Prema nauci sv. Pavla pobožnost je u svakom pogledu korisna. Tako imaju i sve vanredne odlike Ćirilovog i Metodovog djelovanja svoj korijen u njihovoj dubokoj pobožnosti i odličnoj svetosti. Sveta su Braća bili kao pravi sveci u svim poteškoćama i preprekama predani crkvenom jedinstvu. U njihovim se srcima obistinjavala misao pobožnog kršćanskog pisca: »Toliko više se približavamo Bogu, koliko više smo jedinstveni« (Hugo a. s. Victoria, De amore sponsi PL 176, 994: Quanto magis Deo appropinquare incipimus, tanto magis in unum congregamur). U istoj njihovoj svetosti ima svoj korijen i njihov posebni način i uspjeh slovenskog misijskog rada, posebno slovensko bogosluženje.

4. Slovensko bogosluženje

Slovensko bogosluženje u srcima i ustima sv. Ćirila i Metoda nije toliko znak njihove nacionalne ili domoljubne svijesti, koliko izraz natprirodne krćanske univerzalnosti, izliv svetačke ljubavi prema Bogu, našem zajedničkom nebeskom Ocu. To je ujedno izraz uvjerenja da su Adamovi potomci po svetom krštenju jedno u Kristu i braća među sobom. Pokršteni Sloveni ne smiju biti manje vrijedna nacionalna zajednica podređena Grcima ili Latinima. Sloveni neka ne budu predmet političkog razdora i borbe između grčkog Istoka i latinsko-njemačkog Zapada, nego jednakopravna nacionalna zajednica učlanjena u međunarodnu kršćansku obitelj, most crkvenog jedinstva između Istoka i Zapada. U tom duhu sv. Ćiril je izoblikovao slovenski književni jezik i slovensko bogosluženje. U tom duhu su papa Hadrijan II i Ivan VIII potvrdili slovensko bogosluženje i slovensko misijsko djelovanje sv. Ćirila i Metoda.

Prije 11. stoljeća sv. je Ćiril sa svojim učenicima u poniznoj molitvi molio Boga za rasvijetljenje i pomoć, da bi mogao izoblikovati slovenski književni jezik i pravilno prevesti bogoslužne knjige za osnovnu vjersku pouku. Bog je ovu molitvu uslišio. Ćirilovi su učenici bili uvjereni da je njihov učitelj tako blagoglasni i savršeni književni jezik izoblikovao po Božjem nadahnuću.

Najveći jezikovni stručnjaci raznih naroda dive se crkvenoslovenskom jeziku i jedva mogu vjerovati da je Ćiril bio grčkog a ne slovenskog porijekla. Istina je, da je mogao to djelo izvršiti samo vanredno nadareni svetac, koji se iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu tako snizio do primitivnih Slovena i tako iskreno prisluhnuo kucanju slovenskih srdaca, da je visoku grčku naobrazbu sjedinio sa svježim slovenskim jezikom koji je poprimio iz ustiju mladih, zdravih slovenskih seljaka i pastira.

Po uništenju staroslovenske književne škole u Panoniji i Moravskoj crkvenoslovenski književni jezik nije se mogao održati na početnoj prvobitnoj visini. A najstariji crkvenoslovenski spomenici, naročito prevodi svetih evanđelja i najstarijih bogoslužnih molitava, obasjani su očaravajućim svetačkim sjajem. To su dragocjene svetačke moći naših blagovjesnika.

U crkvenoslovenskom jeziku i bogoslužnju su se u duhu kršćanske univerzalnosti ujedinili istočni i zapadni elementi. Sv. slovenski blagovjesnici poštovali su svoj domaći carigradski liturgijski jezik. Istovremeno pak su među zapadnim Slovenima širokogrudno gajili slovensko bogosluženje rimskog obreda, koje nam je i danas očuvano u hrvatskom glagoljaškom bogosluženju kao dragocjena baština velikodušnih svetih apostola kršćanske univerzalnosti i jedinstva.

Rimski je kardinal Hermenegildo Pellegrinetti, dugogodišnji nuncije u Jugoslaviji (1922—1937), u javnom predavanju pred međunarodnom publikom u Rimu izjavio o počecima slovenskog bogosluženja: »U Ćirilovom shvatanju Krista je zajednički cilj kojemu su pozvani svi narodi. Sv. Ćiril je ustanovio slovensko bogosluženje iz dubokog uvjerenja, da mora Krist koji rasvijetljuje svakoga čovjeka na ovom svijetu (Iv 1, 9) doći sa svakom dušom u vezu po onom po čemu se svako najdublje, najprirodnije i najsrdačnije sporazumijeva tj. po materinskom jeziku, narodnom jeziku....«

U novije vrijeme sve se više po čitavom svijetu naglašava važnost bogosluženja za vjersku pouku. Narodno bogosluženje nadomještа se molitvenicima i prevodima bogoslužnih knjiga, širi se liturgijska obnova. Zato bogoslovni stručnjaci slave sv. Ćirila i Metoda, jer su slovenskim bogosluženjem istočnog (carigradskog) i zapadnog (rimskog) naglasili važnost bogosluženja za vjersku pouku.

Zaključak

Sv. Ćirila i Metoda opravdano slavimo kao odlične zastupnike općeg crkvenog jedinstva iz vremena prije istočnog crkvenog raskola. Štujemo ih kao nebeske zaštitnike apostolskog djelovanja za crkveno jedinstvo.

U vezi s time moramo spomenuti i Božjeg službenika Antona Martina Slomšeka, lavantinskog biskupa, apostola crkvenog jedinstva. On je prije 100 godina počeo među Slovencima širiti štovanje sv. Braće Ćirila i Metoda. Neizmjerno ga je žalostilo što su listom svi istočni kršćani odvojeni od prave Kristove Crkve.

Godine 1851. ustanovio je bratovštinu sv. Ćirila i Metoda, koje zadaća je bila da molitvom radi na sjedinjavanju istočnih kršćana sa katoličkom Crkvom. Bratovštinu je potvrdila Sveta Stolica. Prigodom 100 godišnjice Papa Pijo XII godine 1951. posebnim je pismom pohvalio djelovanje ove bratovštine. Ona se brzo proširila i van granice lavantinske — sada mariborske — biskupije: po čitavoj Sloveniji. Hrvatskoj, Češkoj, a i ostalim biskupijama tadašnje Austrije. Bratovština se kasnije pretvorila u Apostolstvo sv. Ćirila i Metoda koje je prošireno među Česima, Hrvatima i Slovencima. Biskup Slomšek umro je na glasu svetosti 1862. godine.

U vezi s apostolatom sv. Ćirila i Metoda održavali su se međunarodni kongresi na Velehradu 1907—1947; 1925. godine bio je takav kongres u Ljubljani, a 1929. u Pragu. Na ovim kongresima predavali su katolički i pravoslavni stručnjaci o putevima do crkvenog jedinstva. Istovremeno molili su se i katolici i pravoslavni za sveto jedinstvo. Na ovim su kongresima učestvovali slovenski biskupi rimskog i istočnog obreda. Rimski su pape ovim kongresima slali svoja apostolska pisma i blagoslov.

I biskup Štrosmajer također je posvetio velik dio svoga rada sjedinjenju odvojene braće. Svoje najveće djelo, svoju katedralu sagradio je i posvetio sjedinjenju Crkve, ljubavi i slozi među narodima. Mnogo je pisama napisao u duhu pomirenja odvojene braće.

U naše vrijeme je, istina, na žalost Ćirilometodova ideja gotovo nestala, ali već se javlja poziv Božji po jednom od njegovih velikih službenika da tu ideju poživimo. Tko između nas nije čuo o službeniku Božjem p. kapucinu Leopoldu Mandiću, čiju 20 godišnjicu smrti baš sada spominjemo? Sav njegov život bio je posvećen Ćirilometodskoj ideji.

Sjedinjenje pravoslavnih kršćana sa Petrovim prijestolom prožimalo je sav njegov život od svega početka redovničkog zvanja pa do smrti. Očito je, da nas po njemu Bog poziva da nastavimo ondje gdje je djelo bilo prekinuto zbog smrti Slomšeka, Štrosmajera i drugih naših velikih duhova u prošlosti. Tako dakle stoje pred nama veliki sinovi naše domovine: — Slomšek, Štrosmajer, Mandić — sva trojica prožeti istom mišlju, zagrijani za iste ideale, do dubine duše predani velikoj povijesnoj zadaći svete Braće. Slušajmo dakle njihov glas, prihvatimo se svim snagama Ćirilmetodske ideje, nastojmo naročito da se Apostolstvo sv. Ćirila i Metoda među nama što bolje razvije i proširi! Ako je to ikada bilo potrebno i značajno, onda je to danas. Danas, kada se u duši Crkve ponovo oživljavaju nade da ćemo se uskoro približiti idealu vjerskog i crkvenog jedinstva u svijetu, o kojem je govorio Isus na tajnoj večeri. Danas kada katolička Crkva pod vodstvom pape Ivana XXIII ulaže svoje miroljubive snage da otkloni sve prepreke koje sprečavaju ostvarenje ove ideje. I na druge načine podupirimo razvoj duhovne poruke velikih slovenskih apostola. U tome neka jednako sudjeluju naši svećenici i vjernici. Svećenici neka u svojim propovijedima vjernicima otkrivaju ljepotu svetačkog lika velikih slovenskih blagovjesnika i njihovo povijesno poslanstvo. Vjernici pak neka se oduševljavaju za puninu vjernosti Crkvi i svetom Ocu, a kod toga neka sa razumijevanjem misle na onu kršćansku braću koja zajedno s nama vjeruju u Krista, ali su otišli iz zajednice i ne priznavaju vlasti zajedničkog vrhovnog pastira.

Vjernici i svećenici neka sjedine svoje napore, svoje pobožnosti na tom području. Naročito na blagdan sv. Braće (7. VII) neka daju oduška svojoj ljubavi za veliko djelo naših slovenskih blagovjesnika raznim naročitim pobožnostima (devetnice, trodnevnice...)

Nikako pak ne smijemo tom prilikom zaboraviti na još jednu povijesnu baštinu svete Braće: na crkvenoslovensko bogoslužene zapadnog obreda, koje se tokom stoljeća udomaćilo gotovo u svim biskupijama Istre, Hrvatskog Primorja i Dalmacije. Ako ništa drugo, ovo je bogoslužene dokaz, kako se katolička Crkva u želji da se u svijetu učvrsti kraljevstvo Božje istine i Kristova evanđelja, zna prilagoditi duhu, običajima i prilikama svakog naroda, držeći se kod toga Pavlove misli: Svima sam postao sve, da sve pridobijem za, Krista! (Prim 1 Kor 9, 22).

Istina, Crkva je velika, mila Majka sviju naroda. Nemojmo nikada ovo zaboraviti! Ne zaboravimo dalje da su sv. Ćiril i Metod postigli svoje uspjehe na polju crkvenog jedinstva, crkvenog književnog jezika, slovenskog bogoslužena i osnivanje posebne slovenske crkvene pokrajine uzornim svetim životom. Njihovo vjersko i književno djelovanje osvjetljeno svetačkim sjajem upozorava nas na Kristovu opomenu: »Vaše svijetlo neka tako svijetli pred ljudima, da vide vaša dobra djela te slave vašeg nebeskog Oca« (Mt 5, 16).

Blagoslov svemogućeg Boga Oca i Sina i Duha Svetoga sašao na Vas i ostao vazda. Amen.

Dano u Zagrebu, s Biskupskih konferencija, dne 12. rujna 1962.

VAŠI BISKUPI

Iz katoličkog sveta

SA KONCILA

Na liturgijski nacrt dato je bilo 325 pismenih predloga, a održano 329 govora. Sav taj materijal uručen je liturgijskoj koncilskoj komisiji da izradi konačni nacrt.

Osnovana je nova koordinaciona koncilska komisija sa državnim sekretarom kardinalom Čikonjanijem na čelu. U nju su imenovani kardinali Lienart, Suenens, Spellman, Döpfner, Confalonieri i Urbani, predsednici svih komisija te sekretar koncila Msgr Felici i njegovih pet podsekretara. Njen zadatak će biti da uskladi i vodi rad ostalih koncilskih komisija do idućeg koncilskog zasedanja u septembru 1963.

8. decembra prvo zasedanje bilo je formalno zaključeno. Kardinal Marella služio je u koncilskoj dvorani pontifikalnu službu Božju, pod kojom su pevali benediktinci iz zavoda sv. Anzelma u Rimu, a Misu de angelis pevali su zajedno i koncilski oci. Zatim je Papa sa svog prestola **pod kupolom** održao latinski govor, koji je sam podelio u tri tačke: a) iza uvoda s osvrtom na blagdan Bezgrešne govorio je o otvorenju ekumenskog koncila i radu do sada, b) u drugom delu o nastavku rada koncila u periodu od 9 meseci do idućeg nastavka u septembru 1963. godine; i c) u trećem delu o plodovima koncila za katoličku Crkvu na svim područjima rada kao i za čitav svet. Na kraju Papa daje izraza svome optimizmu da će Božjom pomoću i zagovorom jakih nebeskih zagovornika veliko delo koncila biti srećno dovršeno. Zatim sledi još pozdrav i apostolski blagoslov.

Oproštaj od posmatrača. Istog dana je kardinal Čikonjani kao državni sekretar primio koncilske posmatrače koji su pratili rad prvog zasedanja II Vatikanskog sabora. Svakome je izručio medalju Papinog pontifikata te im izrazio žalost Pape što ih zbog slabog zdravlja ne može osobno primiti. U ime posmatrača odgovorio je Lukas Višer, predstavnik svetskog saveza crkava. Zahvalio se što su imali na sve priredbe slobodan pristup, što su videli Iskrena nastojanja za sporazumevanje, ali put do željenog crkvenog jedinstva biće još težak i dug. Odlaze kući sa zahvalnošću i nadom u srcu.

Papa je pozvao francuskog akademika Žana Gitona da kao posmatrač prisustvuje radu koncila. 21 novembra prvi je puta bio na plenarnoj sednici. Taj naučnik radi već 40 godina na sjedinjenju kršćana. Bio je prijatelj velikog kardinala Mersjeja i lorda Halifaksa.

Taize u Rimu. Za vreme koncila deo protestantske redovničke zajednice u Francuskoj Taize nastanio se u Rimu. Tamo su bili prior i njegov zamenik uz dva mlada brata. Nastojali su živeti i raditi kao kod kuće. U određeno vreme obukli su se u bele albe te u svetlu sveća ispred kovanog križa recitirali psalme, molili se za koncil i sjedinjenje svih kršćana.

Koncilsko Evanđelje. Skupoceno evanđelje, koje se na prvom zasedanju II Vatikanskog sabora svaki radni dan posle Mise nosilo na koncilski oltar, jedna je skupocenost Vatikanske biblioteke. Zove se Urbinski latinski kodeks br. 10. Sadrži sva četiri evanđelja. Napisao ih je vrlo elegantno izvežbani prepisivač Matej de Contugi oko godine 1475—1482, po nalogu urbinskog vojvode Federico da Montefeltro. U zlatnim majuskulima je 1082 inicijala, 429 naslova i sve oznake paralelnih mesta na rubu.

Četiri divne minijature evanđelista i četiri početka evanđelja s okvirom načinili su Viljem Giraldi i Franco de Russi, učenici ferarske škole. Po odluci gradskog veća taj je kodeks sa drugim rukopisima već 1657 godine predan Vatikanskoj biblioteci.

Koncelebracija. P. Klajner, generalni opat nereformiranih cistercita, zastupao je mišljenje, da bi bilo vrlo lepo, kad bi konventualna Misa, koja znači za redovnike vrhunac božanskog oficija, bila zajednička misa svih svećenika, dakle takozvana koncelebracija. Za sada moraju svećenici na takvoj konventualnoj misi sudelovati kao laici odnosno pevači.

Maronitski nadbiskup iz Tira Msgr Kouri je predložio neka bi liturgijski dan trajao od večernje do večernje. Post bi u tom slučaju prestao u podne. Prisustvovanjem svetoj Misi u subotu uveče udovoljilo bi se nedeljnoj obavezi. To ne bi bilo ništa novo, jer je to bilo u praksi u zapadnoj Crkvi sve do 1158 godine.

IZ VATIKANA

Novi papin lekar. Kako je umro raniji papin lekar profesor Roki, to je Papa imenovao profesora Antonio Gasbarrini-a svojim lekarom.

Kardinal Spellman je zamolio Papu da 1964 prigodom svetske izložbe u Nju Jorku dođe u Ameriku i blagoslovi Vatikanski paviljon. Papa nije dao nikakav precizan odgovor.

Papa je primio u audijenciju u privatnoj biblioteci 28 budističkih redovnika. Kazao im je da iako pripadaju različnim religijama, ipak svi štuju Boga te rade za dobro čovečanstva. Papa je priznao da se u mladosti mnogo interesovao za istoriju Japana i budizam. Predstavnik budističkih redovnika se Papi zahvalio za prijem te mu odao priznanje za neumoran rad. Duhovni savetnik japanskog poslanstva kod Svete Stolice je izjavio da je poseta bila više nego samo prijateljska.

Papa u Propagandi. Papa je na svoj 82 rođendan, 25 novembra, posetio misijski studijski zavod Prapagandu, gde su mu pitomci, pripadnici većine misijskih naroda, priredili svečan doček. Tom zgodom Papa je kazao čak da je svaki dan dobar za rođenje i svaki dan jednako dobar za smrt. Visoku bogoslovsku školu Propagande Papa je podigao na stepen papinskog univerziteta. Otsad će nositi zvanično naslov: »Pontificia Universitas Urbana«.

Nov radijski odašiljač za Australiju i Novi Zeland u jačini od 100 kw bio je krajem novembra 1962 stavljen u pogon. Papa sam ga je blagoslovio i uputio prve reči katolicima dalekog petog kontinenta.

Osmogodišnja devojčica Kristina Bonetti iz Francuske, koja je od rane mladosti uzeta od dečje paralize, poslala je Papi pismo u kome izjavljuje da se mnogo moli te prikazuje svoju bolest za koncil. Papa Ivan XXIII joj je onda osobno poslao jednu krunicu i svoju fotografiju.

Papa je kralju Jordanije Huseinu poslao zbirku koncilskih medaljica sa propratnim pismom, u kome naziva kralja čuvarom Svete zemlje.

Papa spominje svog naslednika. Prilikom generalne audijencije u klementinskoj dvorani 12 decembra Papa je primio oko 1000 hodočasnika i govorio između ostalog da je srećan što je prvo zasedanje II Vatikanskog koncila tako lepo prošlo. Dva puta je spomenuo da se nada da će on ili njegov naslednik srećno zaključiti koncil za Božić 1963, kada će se napuniti 400 godina od svršetka Tridentskog crkvenog sabora. Papine reči o njegovom nasledniku pobudile su u Rimu veliku pažnju, jer daju naslutiti da Papa sam ozbiljno shvaća svoju bolest.

Kanonizirana tri sveca. 9 decembra u bazilici sv. Petra u Rimu obavljeno je svečano proglašenje bl. Petra Julija Ejmar, bl. Antuna Marije Puči i bl. Franje Marije da Kamporoso svetima. Obred je počeo u 9 sati litanijama svih svetih. Iza toga je Papi upućena zvanična molba za proglašenje. Kao odgovor Papa zaziva Duha Svetoga, a onda svečano proglašava blaženike za svece. Sledilo je darovanje sveća, kruha, vina i ptica u kavezu. Papa je onda održao govor najpre latinski, onda italijanski i zaključio francuski. U govoru je razvijao tri misli: kako su proglašeni sveci bili ljubitelji Euharistije, štovatelji Majke Božje i apostoli, radeći na spasenju bližnjega. Posle govora Papa se povukao u apostolsku palatu, a Kardinal dekan Tiseran služio je svečani pontifikal u čast ovih svetaca.

Papina Božićna poruka. U subotu, 22. dec. 1962. uveče u 8 sati Papa je iz svoje radne sobe održao Božićni govor. Na Božić je došao Sin Božji na svet u betlehemskoj štalici. Svoju božićnu poruku sažeo je u tri glavne misli: a) Slava Gospodnja. Tako su pevali već anđeli na betlehemskim poljanama, to je zadatak svakog stvorenja. Papa napominje kako se u koncilskoj dvorani slavio Gospod Bog, kad se služila Misa na svim obredima i na svim liturgijskim jezicima Zapada i Istoka. b) Želju za mirom. I na zemlji mir ljudima dobre volje, pevali su za Božić anđeli. Mir je potreba duše, potreba svakog pojedinca, obitelji, društva, naroda. Za mir se traži kao preduslov dobra volja. Pape su uvek radili za mir na svetu. Sveti je otac ponovio najvažnije reči svog poziva za mir 25. oktobra kada je bio mir ozbiljno ugrožen, neka se razgovara na svim nivoima te da treba biti spreman za mir pridoneti izvesne žrtve. c) Apostolat Crkve. Papine se misli često vraćaju na koncil. Cilj mu je, da bude Crkva bolje prilagođena za svoje veliko poslanstvo. Papa se raduje što su se dosadašnji radovi lepo razvijali, da se tako divno manifestirala univerzalnost i bratski duh Crkve. Onaj isti Duh koji je na početku stvaranja lebdio nad vodama, deluje i u Crkvi. Papa se nada da su nastojanja za sjedinjenje kršćana na dobrom putu. Na kraju govora Papa se neposredno obraća na Spasitelja Isusa Krista neka donese svim ljudima, koji rade i trpe, pojedincima i zajednicama božićne milosti. Sav njegov govor bio je prožet toplim optimizmom.

Papa je izručio trojici čehoslovačkih biskupa, koji su bili u Rimu na koncilu, posebnu poruku za čehoslovačke katolike, koja treba da se pročita sa propovedaonica. U poruci doslovce stoji: „Mi se bez prestanka molimo za vas, predragi katolički sinovi i kćeri, da bi istrajali u vernom ispunjavanju Božjih zapovedi, da bude vaša nada čvrsta i vaši koraci ispravni da biste tako junački svedočili za kršćanski život". Na kraju Papa izražava nadu da će na budućem zasedanju II Vatikanskog sabora moći osobno prisustvovati svi čehoslovački biskupi

IZ MISIJA

Severni Vietnam. Prema najnovijim podacima Severni Vietnam ima 10 biskupija i 193 000 vernika. Među njima radi 331 svećenika, tako da dolazi 2400 vernika na jednog svećenika. Biskupi nisu dobili u ruke poziv za Koncil, nego su pozivi bili vraćeni s primedbom: ne prima.

Biskupi, koji su ranije delovali u Kini, sastali su se u Rimu za vreme prvog koncilskog zasedanja te raspravljali o stanju kineskih svećenika koji žive danas širom sveta. Isto tako se postavilo pitanje da se pokrene proces za proglašenje blaženim Pavla Hsue i njegove kćerke Kandide, koji su živeli u 16 veku, a koje štuju u Kini kao svece.

Japanski biskup Lovro Nagaje iz Urava je na konferenciji za štampu u Rimu izjavio da su pokleki u rimskoj liturgiji uzeti iz bizantskog dvorskog ceremonijala. Japancima poklecanje ništa ne znači. Njima treba katolička Crkva da se predstavi kao mlada snaga koja može dati ozbiljan i vredan doprinos japanskoj kulturi, a ne sme biti samo kao obična religija kulta i organizacije.

Hvalijen na Formozi. Na području Hvalijena živi 180 000 stanovnika. Od 1952. na ovamo pokršteno je 41 000 osoba, dok se 20 000 sprema za krštenje. Od 1958. rade tamo Uršulinke te pripremaju novi urođenički svetovni institut od Svete Marte. Prvih 11 domaćih postulantinja počelo je prošlog maja novicijat. Tamošnji biskup Msgr Verine školuje na državnim školama 18 dečaka semeništaraca.

Družba Reči Božje ili Štajlski misionari su misijska družba, stara 90. godina. Danas broji ona 5000 članova, 656 novaka i 6000 kandidata, 25 njihovih članova saborski su oci. Najmlađi među njima je Indonežanin Msgr Pavle Sani, star 38 godina, najznamenitiji je kineski kardinal Tien, a najpoznatiji njihov liturgićar je biskup Van Bekum iz Floresa. Očekuje se da će u bližoj budućnosti njihov misionar otac Frajnademec biti podignut na čast oltara.

U Visokoj Volti 1922. osnovana je nova ženska domorodačka kongregacija. Sestara Bezgrešnog Začeća. Ta je postala 1955. autonomna Vrlo se lepo razvija, već ima 150 članica, od kojih 104 sa večnim zavetima, 9 novakinja, 40 postulantinja i 60 aspirantija.

Kongregacija Duha Svetog predala je britanskom majoru Rihardu Lawsonu na pergameni zahvalno pismo, pošto je svojom odvažnošću sprečio prošle godine daljnje prolivanje krvi iza pokolja 20 redovnika iste kongregacije u Kongolu.

Papina ustanova za širenje vere je u 1961. godini skupila 109 miliona novih franaka. SAD su skupile 57, Nemačka gotovo 14, Italija 6, a Francuska 5 miliona.

U Indiji je osnovan narodni savet štampe. Jedan član tog saveta je poznati katolički novinar iz Novog Delija i dopisnik katoličkog dnevnika George.

Jafna na Cejlonu. Sestre Svete Obitelji slavile su 100 godišnji jubilej, kako su došle na to ostrvo. Njih ima tamo 700, gotovo isključivo domaće. One vode 100 katoličkih škola sa 50 000 učenika i 4 sirotišta.

Kotoni. U Dahomeji u Africi ima trenutno 209 katoličkih škola s ukupno 40 000 učenika, 26 500 dečaka a 13 500 devojčica. Srednjoškolaca ima među njima samo 1400.

Jedan ministar prosvete u Africi je izjavio da je spreman pobiti tri četvrtine stanovništva, samo ako može postići cilj da bude ostalo stanovništvo potpuno poslušno. Jedan činovnik izjavio je nekoj časnoj sestri: Ova zemlja mora i hoće postati muslimanska.

Direktor papinskih misijskih ustanova u Belgiji Msgr Jadot vratio se sa studijskog i inspekcionog putovanja kroz Kongo. Na tog prelata načinila je jak dojam duboka pobožnost i apostolska revnost kongoanskih katolika.

Indonežanski biskup Msgr Pavle Sani je 9 decembra u bogosloviji štajlskih misionara

zaredio 22 mlada đakona za svećenike. Mladi misionari su iz SAD, Španije i Nemačke.

U bolnici u Skandiano u Italiji australijski biskup iz Bunbury snimio je na magnetofonsku traku pozdrave 79 godišnjeg teško bolesnog oca za njegova sina Don Luidji Mami koji već više godina radi kao misionar u Australiji.

Salezijanski misionari Barbaro i Del Kol završili su prevod čitavog Svetog pisma na govorni japanski jezik. Već je data crkvena dozvola za štampanje. Prevod će izaći u pet svezaka.

IZ EVROPE

Katarina Spaak filmska glumica, nećakinja belgijskog ministra spoljnih poslova Anri Spaka, kći najslavnijeg evropskog dramaturga, pred nekoliko je meseci srela patra Rotondi i tokom razgovora je rekla: »Mene interesuje samo život. Ja nisam nikada dobila nikakav religiozni odgoj. Meni se više dopada misliti na život nego smrt . . .« Pater Rotondi joj je rekao da će se moliti za nju. Brzo zatim Katarina je počela čitati katekizam, proučavala veronauku dva meseca. Posle je pod vodstvom patra Rotondija načinila duhovne vežbe u dva dana. 22 septembra 1962. je bila krštena u Roka di Papa, u vili Sorrizo blizu Marije del Tufo. Bila je krizmana te primila prvu svetu pričest. Na kraju je kazala: »Prvi sam put potpuno srećna i zahvalna sam svima koji su mi pomogli da sam postala katolikinja«. Misleći na svoj filmski rad i na svoje zaključene ugovore dodala je: »Razumem da za izvesno vreme moj kršćanski život neće biti lak. Neka mi Gospod pomogne!«

U Liežu je majka Suzana Koipet Vandeput ubila iz tobožnjeg milosrđa svoje žensko dete koje se rodilo bez ruku. Sud sa porotnicima je oslobodio majku i njene saučesnike svake krivice. Mnogi katolički i anglikanski krugovi su osudili takvo postupanje suda. Brzo iza toga desio se u istom Liežu i drugi slučaj da je majka ubila devojčicu pošto nije htela da jede. — **Kršćanska je nauka** da je Bog gospodar života i smrti, a čovek je samo upravitelj svoga života. Nevina čoveka ni pod kakvim okolnostima nije dozvoljeno ubiti. Već katekizam nabraja tri slučaja kada je dozvoljeno uzeti život bližnjemu: u nužnoj samoodbrani, u pravednom ratu i kao izvršenje smrtne presude koju je izrekao zakoniti sud za težak zločin.

Čehoslovačka. U Litomerice se nalazi jedina bogoslovija za Češku. Godine 1962. ona je dala 22 mladomisnika, a 1961. samo 19. To je za Češku i Moravsku vrlo malo. U Bratislavi radi bogoslovija za Slovačku. Iz nje je 1962. izašlo 15 mladomisnika. Prema pouzdanim računima Čehoslovačka ima još nekih 1500 aktivnih katoličkih svećenika.

Predviđeno je da se u Austriji 1965 održi kongres katoličke seljačke omladine iz svih evropskih zemalja.

Katedralnoj crkvi Krista Kralja u Beogradu **papa Ivan XXIII poklonio je** umetnički oltarni križ. Vernici su velikom zahvalnošću primili taj dar.

Među grupom od 150 biskupa koji su posle koncilskog zasedanja 9 decembra odleteli u Palestinu na hodočašće svetim mestima, nalazila su se četiri jugoslovenska biskupa: mariborski i splitski te pomoćni biskupi iz Krka i Dubrovnika.

Španski Pireneji. Većina svećenika u tim krajevima potiče iz brdskih sela. Selo Ceanuri sa 2362 stanovnika ima 311 svećenika i Bogu posvećenih osoba. Gauna sa 131 stanovnikom ima 13 svećenika, 7 redovnica i 5 bogoslova. Selo Guerenu od 100 stanovnika 4 svećenika, 8 bogoslova i 16 redovnica.

U Danskoj gradi američka opatija Konsepšen iz Misuri novi samostan. Istovremeno se planira podizanje zajedničke bogoslovije za sve skandinavske zemlje. Dosad nije bilo u tim zemljama nijedne katoličke bogoslovije. Pred reformacijom je samo u Danskoj bilo 37 benediktinskih opatija.

Italijansko filmsko preduzeće »Istituto Luce« je radilo u crkvi sv. Petra za vreme koncila sa 28 filmskih kamera i sa 127 osoba. Ono je već izradilo prvi dokumentarni film o dosadašnjem radu koncila. Zanimljivo je da je bila crkva sv. Petra odnosno koncilska dvorana opskrbljena sa 150 reflektora sa jačinom od 10 000 vati, dalje sa 100 reflektora od 5000 vati, sa 15 reflektora u obliku luka, sa 6 fotoelektričih aparata i sa 600 svetiljaka istosmerne struje.

8 dec. u Beču se održao zbor katoličkih muškaraca iz čitave bečke nadbiskupije. Nadbiskup Jahim je održao službu Božju pred 12 500 muškaraca, među kojima su bili i odlični predstavnici austrijskog javnog života. Svečani govor je imao ministar finansija dr Klaus. Pročitana je papina poruka.

Katedralu u St. Pöltenu u Austriji uhvatio je 6. decembra 1962. požar. Izgorela je drvena krovna konstrukcija. Izgleda da je požar izbio zbog nepažnje. Odmah se pristupilo obnavljanju crkve, kako bi se ona zaštitila od novih šteta. Unutrašnjost crkve srećom nije pretrpela veće štete.

Poljski kardinal Višinski je 8 dec. služio Misu u svojoj naslovnoj rimskoj crkvi Santa Maria Trastevere. Oko njega se skupilo 25 poljskih biskupa, bogoslovi poljskog zavoda i članovi poljske kolonije u Rimu. U svom govoru kardinal je kazao da stoje pred čovečanstvom dva velika problema: Kristov mir u kraljevstvu Kristovom i socijalna pravda, da budu materijalna dobra jednako pristupačna svim ljudima. Poljski će se katolici moliti za slobodu savesti, vere i religije. Duh Sveti će učiniti da će se od Petrovog prestola širiti nada i ljubav u čitav svet.

Danski arheolozi, koji rade za danski nacionalni muzej u Kopenhagenu, otkrili su posle višegodišnjih iskopavanja jednu drvenu kršćansku crkvu iz ranog srednjeg veka i groblje sa 15 ljudskih kostura. To otkriće potvrdilo je priču da je Thorhilde, supruga vođe vikinga Erika Crvenog osnovala crkvu u Grenlandiji. Stanovnici tog ostrva bili su već u 11 veku kršćani. Još pre reformacije katoličko stanovništvo na Grenlandu je izumrlo. Danas su Grenlanđani, protestanti, katolici su samo Amerikanci, koji su se tamo nastanili.

Kölnski kardinal Frings podvrgao se u Beču 13. decembra 1962. operaciji na očima. Na koncilu nije mogao više čitati, pa je morao svoje latinske govore naučiti na izust.

Katolički biskupi nemačkog jezika su odlučili da uvedu za liturgijske potrebe jedinstveni nemački prevod Svetog pisma. Taj bi vredio ne samo za Zapadnu i Istočnu Nemačku, nego i za Austriju, nemačke delove Švajcarske a i drugde gde se u crkvama upotrebljava nemački jezik. Nemački protestanti već imaju jedinstvenu Luterovu bibliju. Poznato je da je Rim na Tridentinu proglasio Vulgatu kao zvaničan latinski prevod.

Berlinska crkva »Kraljica mučenika«, koja je bila sagrađena u novom naselju Šarlotenburg-Nord, dobila je za Božić pet novih zvonova. Idućeg maja će kardinal Döpfner posvetiti novu crkvu. Na tu su svečanost već pozvani svi nemački biskupi.

Helsinki. »Pravoslavna crkva ima vruću želju za jedinstvom kršćana«, izjavio je zastupnik carigradskog patrijarha biskup Timiades pred finskim pravoslavnim svećenicima u Helsinki. »Pravoslavna crkva je zainteresovana za uspeh II Vatikanskog sabora«.

70 godišnji danski svećenik i pesnik Petar Sindler izdao je knjigu o Mariji te poslao besplatno jedan primerak svim protestantskim pastorima u Danskoj. Njom želi pisac oboriti nevericu protestanata protiv katoličkog štovanja Majke Božje te uspostaviti most za razumevanje između katolika i protestanata. Šindler je sam obraćenik. Napisao je već knjige »Mreža Petrova« i »Plug Božji«.

Zapadnonemački biskupi su pozvali i za prošli advent svoje vernike na sabirnu akciju za izgradnju i povećanje semeništa u Latinskoj Americi. Godine 1961. su u adventskoj akciji skupili 5,75 miliona dolara za sličnu pomoć.

IZ OSTALIH DELOVA SVETA

U Iraku su kaldejski katolici i nestorijanci prigodom kurdskih ustanaka i akcija zakonite vlade protiv njih mnogo trpeli. Oko 10 000 kaldejskih vernika ostalo je bez krova nad glavom. Stradale su njihove crkve i biskupski Ordinarijat u Amadja.

Brazil. Prema najnovijim vestima ova najveća katolička država na svetu ima 170 biskupija, i to: 31 nadbiskupiju, 104 biskupije, 34 samostalne prelature i jednu samostalnu opatiju. Za 4 301 župu imaju samo 4 162 svetovna i 6 989 redovničkih svećenika. 25 000 mladića sprema se na svećenički poziv. 84 reda i kongregacije s ukupno 10 690 članova podeljeni su na 1639 redovničkih kuća. 226 ženskih redova i kongregacija imaju 34 110 redovnica u 3 340 kuća. U 10 katoličkih univerziteta (od kojih je Sveta Stolica osnovala 4) i 130 katoličkih fakulteta upisan je 101 581 student. Od 1,3 miliona srednjoškolaca 858 806 uči u privatnim zavodima koje isključivo vode redovnici.

Iz srednjoameričke države Haiti bio je u toku poslednjih godina isteran već treći biskup. Poslednji je bio Msgr Pavle Robert, nadbiskup iz Les Gonaives, pošto se suprotstavio deliti sakramente vernicima koji su učestvovali u poganskim obredima Vodu. On je bio međutim

optužen za uništavanje arheoloških i folklornih bogatstava zemlje. Poznato je da je u Latinskoj Americi zbog vrlo nedostatne verske obuke mnogo praznovernih običaja i obreda, u kojima izbija na dan staro poganstvo.

Danas ima na svetu 8000 dnevnika u tiražu od 300 miliona primeraka, 22 000 časopisa u tiražu od 200 miliona primeraka. Godišnje se producira 2500 filmova koji se prikazuju u 170 000 bioskopskih dvorana sa 35 milijardi sati davanja. Radijskih stanica ima 6000, prijemnih aparata 400 miliona, televizijskih odašiljača 1000, a prijemnika 120 miliona. Te su brojke bile iznesene na koncilu.

Revija Informejšen iz Nju Jorka daje zanimljivu statistiku da ima na svetu samo 150 miliona praktičnih katolika. U evropskim zemljama prosečno pohađa nedeljnu Misu 20% vernika. Najaktivniji su katolici u SAD i Kanadi, a najslabiji u Latinskoj Americi sa jedva 15%. Najviši procenat postignut je u Irskoj gde 90% vernika obavlja svoju nedeljnu dužnost. U Severnoj Americi taj procenat dostiže 70%.

Vraćanje. Alžirska katedrala, katedrala u Konstantinu i mnoge druge crkve u Alžiru stavljene su alžirskim vlastima na raspolaganje, pošto su te nekada bile mošeje. Broj katolika u Alžiru pao je ispod polovine. Katolici će se morati sada zadovoljiti sa mnogo skromnijim liturgijskim prostorijama.

Biskup iz Barankvila u Meksiku osnovao je iz redovnica raznih kongregacija, koje su bile stavljene u službu, jedan katehetski kadar za pomoć svojim malobrojnim svećenicima u pastvi. Te redovnice sada rade na biskupijskom planu, a ne u okviru svojih kongregacija.

Jolo. Mladi muslimani koji predstavljaju 90% đaka u zavodu Naše Gospe u Sisi, ap. vikarijatu Jolo na Filipinima, odlučili su da će svaki dan pre početka predavanja moliti očenaš.

Kardinal Ležer je na povratku u svoju nadbiskupiju Montreal u Kanadu izjavio novinarima polazeći iz aviona: »U dva meseca rada na II Vatikanskom saboru više se uradilo nego kroz 6 meseci I Vatikanskog sabora. Kardinal visoko ceni bogatstvo misli i iskustva što ga je predstavljalo prisustvo biskupa svih boja, svih rasa, svih obreda i svih kontinenata. Istaknuo je da je sloboda govora, koja je vladala na svim nastupima na koncilu, vrlo prijatno iznenadila posmatrače odeljenih crkava.

Katolik ne može biti pravi Jevrejin. Zanimljiv je slučaj katoličkog redovnika Oswalda Rufeisen-a, rodom poljskog Jevrejina. Za vreme Hitlerove najezde na Poljsku on se sakrio u nekom poljskom katoličkom samostanu. Kasnije se obratio na katoličku veru i postao karmelićan brat Danijel. Za vreme drugog svetskog rata uspeo je spasiti život stotinama poljskih Jevreja te se tako proslavio kao heroj. Godine 1952. se kao svestan jevrejski nacionalista i sijonista uputio u novu državu Izrael. Međutim vlasti njemu nisu priznale izraelsko podanstvo. On se žalio sudu, bivao odbijen, a i vrhovni sud odbio mu je pravo da snagom zakona iz 1950. njemu automatski pripada izraelsko podanstvo, pošto je za jevrejsku nacionalnost potrebna i jevrejska vera. Kako je on postao katolik, gubi time prirodnu jevrejsku nacionalnost. Pripadnici drugih nacionalnosti i religija mogu postati podanici Izraela, ako za to zamole nakon dugačke procedure. Brat Danijel, koji živi na gori Karmelu, zamolio je sada za izraelsko podanstvo. Zasad još nema slučaja kod drugih naroda, da neko izgubi nacionalnost, ako prelazi na drugu veru.

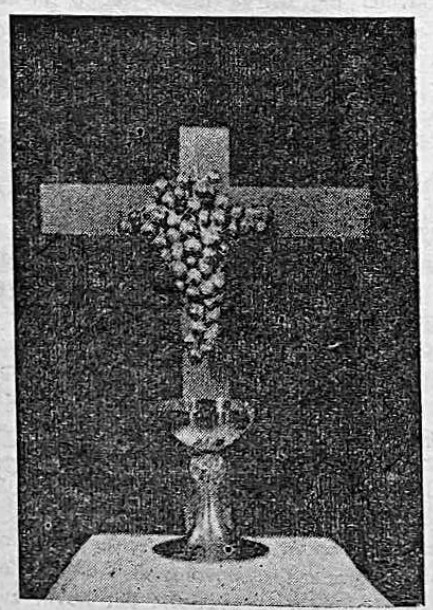

Pod vješalima slave

Glasovi nad stropom

Samo nekakav pritajen cijuk dolazio je odozgo. Ipak, jačao je i pretvorio se u cviljenje. Je li to bio glas grešne duše, koja izdiše pod stijenom vlastitih grijeha, a neće nikad izdahnuti? Nikad...

Kao škriputanje igle po staklu prozora kao cik vilice po tanjuru, sve upornije se čuo glas koji se uvlačio u kosti, a onda je naglo prestao. Ugušila ga je tišina samostanske noći.

Bio je dosta slab da bi probudio sve stanovnike tihog doma, ali je pretrgnuo na dvoje san sestre Agneze. U prvom dijelu ona je sanjala da su se prosule po vrtu svete sličice kojih je bilo više tisuća. Sve su bile dosta loše naslikane, samo dvije-tri su bile nešto bolje. Odmah je pokupila ove i pošla dalje. Ipak se vratila i laticama cvijeća je htjela zasuti one sirote, loše sličice. Od toga su postajale ljepše. A tada se čuo cvil iznad stropa i ona se probudila.

Nije se bojala. Da je bilo straha u njoj, nikada ne bi postala sestra u samostanu »Snage mučenika«. I u nijednom samostanu: od onih u najvećim gradovima svijeta do onih na otocima gubavaca. Sestre nikada nisu znale za strah, osim onog koji se zove strah Božji i koji je početak mudrosti. One koje su osjećale drugi, ljudski strah nisu bile prave sestre i morale su ostaviti samostan. A stoljeća dokazuju da takvih, preplašenih, nije bilo previše.

Sestra Agneza je samo bila zbunjena od sna i od nepoznatoga glasa. Ali, odmah je razrezala čvor: gospođica Klara je radila do maloprije. Ona otrgne dio noći za rad da bi otrgla dio dana za spavanje. Sad ide na počinak, pa je okrenula kotačić na svojem malom tranzistoru, jer lakše zaspi ako čuje nekoliko tonova glazbe. Sestra Agneza se čudila: kako može toliko oštro i neugodno cviljenje uspavati gospođicu Klaru?

Nije više htjela misliti na to. Izmolila je kratku molitvu za mir u srcu svih pod ovim krovom i onih, koji lutaju cestama i onih koji su u svojoj kući. Za blage snove svih ljudi na svijetu, sretne i nesretne braće. Među nesretne nikako nije ubrajala one, koji su siromašni blagom ovoga svijeta.

Drugi dio njezinog sna bio je teži nego prvi. Gospoda u crnom odijelu i gospođe u blistavim haljinama stavljali su na njezinu glavu lovorov vijenac slave. Ona ga nije htjela. Nije se bojala, ali je vidjela nešto što oni nisu vidjeli. Lovorovo lišće bili su zapravo debeli uzlovi užeta, koje se njihalo sa drvenih viješala nad njezinom glavom. Bilo joj je, napokon, svejedno što će je objesiti, ako to mučeništvo ima svrhe. Ali, nije htjela mirno podnositi laž. Mora reći ovim slijepim ljudima da to nije nikakav lovor, nikakav vijenac slave... San je prestao, a sestra Agneza je čvrsto spavala, bez prikaza i snova.

Samostanska pisma

Bilo je vrijeme kada se pišu pisma.

Sestre ne pišu mnogo. Samo ono što se mora pisati. Ništa nepotrebno, ni suvišno. One dobro znaju da će čovjek odgovarati za svaku suvišnu riječ. Ni riječi, ni misli nisu pljeva, nego dar Božji, koji se ne smije uludo razbacivati.

Predstojnica je pisala:

»Preuzvišeni gospodine! Po svojoj dužnosti želim vas obavijestiti da je u ovom samostanu, za koji se toliko brinete, od mojeg zadnjeg pisma upućenog vama, do danas sve nepromijenjeno. Hvala dragom Gospodinu Našem, koji je snaga mučenika i najveća zaštita naše kuće, da je tako, jer moje zadnje pismo bilo je ispunjeno mirom i zadovoljstvom. Jedna promjena je nastala, ali ću nju objasniti kasnije, jer sad želim pomenuti po redu sestre...«

Vidjela je u mislima sestru Doroteju, visoku, bijelog, mirnog lica, možda previše mirnog i strogog. Kao da je u sluhu zadržala šum koraka sestre Doroteje, toliko odmjeren i uvijek isti, učinilo joj se na čas da je prošla kroz sobu, ravna, uspravna, nešto ukočena. I pisala je:

»Sestra Doroteja je uvijek vrlo revna, razumna i nadasve savjesna...«

(Znala je da sad sestra Doroteja negdje naravnava neki stolac, dodiruje prstom jednu vazu, kao da tamo ima nešto malo prašine i nezadovoljno klima glavom).

»Sestra Beata je po godinama najstarija, ali po srcu najmlađa. Uvijek je vedra i ničeg se ne boji. Ona znači jak oslon za sve nas...«

(Sigurno sad slaže knjige u knjižnici, a one su teške i padaju joj iz ruku, a ona se smije i svaku opominje kao da je živo stvorenje i nježno ju raspoređuje na njezino mjesto).

»Sestra Agneza, najmlađa među nama, ako bih smjela ovako reći: anđeo je ovog samostana. Bezmjerno blaga, nježna i marljiva. Ne umije prigovoriti, ni potužiti se. Sama preuzima najteže poslove. Radi vrijedno u vrtu, isto kao što nadareno preslikava slike svetaca...«

(Sada se naginje nad lice bolesnog djeteta u bolnici. Smješi se jedva primjetno i moli usrdno molitvicu za zdravlje. Nije ni došla na objed. Bila je na svojoj dužnosti u bol-

nici prije podne, a morala je zamijeniti i sestru Doroteju u popodnevnoj smjeni, zbog neodložnog Dorotejinog posla kod kuće).

»Sada stižem, preuzvišeni, do one promjene koju sam ostavila za konac pisma,« — pisala je predstojnica. — »Tu je i jedno novo lice, koje ne pripada samostanu. Netko stran, netko izvana. To je slikarica, gospođica Klara, koja će za našu kapelicu izraditi novu sliku. Ona je znamenita i jako hvaljena umjetnica...«

(Predstojnica ju nije mogla drugačije zamisliti, nego pred nogarima, stalkom na kojem stoji platno za slikanje. Lice joj nije lijepo, ali jako dotjerano i svježe, oči, podvučene crnim čine se veće, umnije, a kretnje su joj dosta oštre, neočekivane, nekako izlomljene. Kao i njezino raspoloženje što se dosta često mijenja. Umjetnica je, živci joj nisu baš jaki, pa joj se puno toga mora progledati kroz prste, govorile su sestre u sebi).

Neočekivani razgovor

Za istim pisaćim stolom, sutradan, nije sjedila predstojnica. Bila je tu sestra Agneza, duboko nagnuta nad papirom. Iz pažljivog, jednostavnog, mirnog rukopisa moglo se pročitati:

»...i ništa mi nije teško, draga majčice, a sretna sam da je tebi dobro i da te tako lijepo čuvaju moja seka Ivanka i bratac Ivica... Sretna sam što imam snage, darova ne od dragoga Boga, da sve što bi drugi nazvali teškoćama ćutim kao nadasve milu dužnost i dar Božji. Pokornost poglavarima mi je također laka, jer je to u isto vrijeme pokornost Najmilijem, koji nam je rekao istinu: »Jaram je moj blag i breme je moje lagano...«

Tako je bila zanijeta u pisanje da nije primjetila kako je netko ušao u sobu i promatra ju pozorno. Trgla se i podigla oči. Pred njom je bila gospođica Klara.

Na Klarinim usnama bilo je neke dobrohotne porugljivosti. Nikada sestra Agneza nije vidjela takovo lice gospođice Klare. Svakako se moralo dogoditi nešto neobično, što je pobudilo ovu nestalnu, ali samo sebi samoj okrenutu osobu, da se zainteresira za nešto drugo što nije ona, njen svijet, njen posao.

Toliko ju je progonila neka tajna misao, da nije dospjela smiriti svoj tranzistor, koji je nosila u ruci i koji je opet cvilio i stenjao kao životinja sa nožem u grkljanu.

— Oh, oprostite, sestro Agneza! — uzviknula je Klara. — Vi pišete!...

— Upravo sam dovršila, — odgovori Agneza.

— Osim toga, ulazim ovamo sa tako jako otvorenim tranzistorom. Kao kakav primitivac. Ljudi koji trpe od osjećaja niže vrijednosti i žele na sebe svratiti pozornost, kupuju tranzistore i nose ih gradskim ulicama, gnjaveći prolaznike. Sretni su, jer vjeruju da ih svatko gleda sa divljenjem. Ja vučem ovo strašilo samo zato, jer mi glazba katkada pomaže u radu i u smišljanju boja... Ne smijete se, zar ne? Pred vama mogu reći — smišljanje boja, jer ste i vi slikarica...

Sestra Agneza je blago odmahnula rukom: nije vrijedno govoriti o tomu.

— Gledajte! — ispružila je Klara kažiprst daleko ispred sebe, prema jednoj kopiji Bifeovog »Raspela«. — To je samo kopija. A koliko ste vi svojeg dara unijeli u ovaj rad. Niste htjeli pokvariti ništa od umjetnosti dobrog majstora, ali niste mogli izbjeći da se očituje vaša nadarenost. Kakva sigurnost crteža, kakvo razumijevanje pjesništva boje! Kao da ste se natjecali sa ovim slavnim majstorom...

— Ne govorimo o tom. Nisam baš vrijedna toga...

— A ona slika, gore, u mojoj sobi! — bila je uporna Klara. — Ona koju ste lani dovršili. Može se mjeriti sa radovima najboljih slikara mlade generacije, ne samo kod nas, nego i u svijetu. Znate i sami da ne volim kada sestre slikaju na silu, zbog ove ili one potrebe, a nemaju ni dara, ni škole. Previše ima loših slika i kipova u našim crkvama. Samo zato, što ljudi misle da je umjetnost zabava, odmor, a ne krvav, težak posao, kao rudarski i mornarski zajedno.

— Razumijem to, — reče Agneza. — Sa tim stvarima je isto, kao i sa svim drugim poslovima. Kada bi operaciju mozga vršio čovjek, koji to nije godinama učio i koji to ne radi svakog dana kao svoj pravi, jedini posao, bolesnik bi sigurno umro. Tako je i sa slikama. Ako se radi u dokolici, neuko, za silu i zabavu, onda je djelo mrtvo.

— Baš zato se ne smijete braniti kad vas hvalim. Veliko polje rada je pred nama. Naše crkve su još uvijek pune sadrenih kipova, sajamski nafarbanih slika, litografija...

— Istina je. Ali ne može to riješiti samo crkvena komisija. Pa ni cirkularno pismo poglavara...

— Vidite! — kliknu Klara. — To mogu riješiti nadareni ljudi u krilu Crkve. A gdje su oni? U bolnici, kao vi! U vrtu, u kuhinji.. Uhvati me očaj kad pomislim da cijelu godinu niste uzeli kist u ruke. Zašto? Kad biste se vi malo više bavili slikanjem, ne bi trebalo mene zvati da radim slike za samostan. Vi bi to učinili jednako dobro.

— Ah, nikada. Ne govorimo...

— Zašto ne?

— Ja nisam ona koja to radi svaki dan, kojoj je to — kako velite — pravi posao.

— Imate dara i slikarsku školu. Što hoćete još?... U što ste uopće protratili ovu godinu — daleko od pomisli da se pozabavite platnom i bojama?

Sestra Agneza je bila zamišljena. Onda se nasmiješila. Rekla je:

— Bilo je zapuštene djece. I bolesnika.. Mislim, da sam, radeći za njih, naslikala i koju sliku lijepu kao što su one na platnu. Bila sam presretna kad sam vidjela da im mogu bar malo pomoći. I kad sam u njihovim osamljenim dušama naslikala poruku o Božjoj ljubavi. To nisu bila mrtva djela, kao što bi bila kakva loša slika, da sam ju načinila...

— Nastavit će se —

Urednikova pošta

C. K. Pitanje: Da li smrtno griješi ko iz nemarnosti dolazi na nedeljnu Misu tek posle prikazanja? Odgovor: Svakako; ko izostavi u nedelju i blagdan bez opravdanog razloga znatan deo Mise, teško sagreši. Teško bi sagrešio i tada kad bi imao nameru izostaviti znatan deo Mise, pa bi slučajno došao ranije i zakasnio samo malo ili ništa. Greh je naime u volji.

V. R. Pitanje: Da li ima naših misionara u misijama? Da li im je moguće pisati te slati kakvu pomoć? Odgovor: Naša zemlja nije posebno bogata na misionarima, ali nešto ih ima. Najviše ih imaju isusovci i salezijanci, dok su se lazaristi morali povući iz Kine. Misionari i misionarke se dopisuju sa svojom redovničkom subraćom i sa svojim rođacima. Paketi se mogu slati iz naše države u inostranstvo.

R. V. Pitanje: Da li ima hrvatskih i slovenačkih župa izvan domovine? Odgovor: U Evropi nema takozvanih nacionalnih župa, nego su naše župe teritorijalne. Svi vernici bilo koje narodnosti oni bili pripadaju župi dotičnog mesta. Poznato je da ima naših nacionalnih manjina u Italiji, Austriji, Mađarskoj, pa se u tim crkvama čuje i naša reč. U SAD postoje nacionalne župe. U takvim se mestima vernici dele u župe po narodnoj pripadnosti. Tamo ima i hrvatskih i slovenačkih župa. Međutim, mladi rod, odrastao u SAD, sve više gubi privrženost staroj domovini, pa će vremenom i tamo biti samo teritorijalne župe.

M. A. Pitanje: Poput žedne zemlje rosu i mi očekujemo prevod socijalnih encikliki. Možda bi se sve one dale štampati u jednoj knjizi kao zbirke propovedi koje u poslednje vreme izlaze? Odgovor: Svakako bih i ja pozdravio takvo izdanje. U poslednjoj enciklici Majka i Učiteljica se nalaze ne samo osnovna pravila nego i mnoge konkretne ocene socijalnih, ekonomskih zbivanja u svetu, praktične upute, dobri saveti, zahtevi na temelju kršćanskih moralnih načela i prirodnog prava. Papa se kao čuvar i prirodnog moralnog zakona oseća obaveznim da upozorava vernike i čitav svet na krive socijalne nauke te ih upućuje na rad za ostvarenje zdravih pravednih odnosa među pojedincima i među zajednicama. Svakako smo mi katolici u prvom redu pozvani da radimo na ostvarenju papinih poruka. ali katkada su naše snage vrlo ograničene.

M. Ž. Odgovor: Rado biste otišli u samostan, a opet kad biste našli zgodnog mladića... Ne postoje samo dve mogućnosti: ili samostan ili udaja. Ima devojaka koje nisu ni u samostanu ni udate. Za samostan treba imati zvanje. Ako je devojka bolešljiva, plašljiva, mnogo povučena. bez prave inicijative, inače pobožna, ali uvek misli kako je niko ne voli. kako je nesretna, ja mnogo sumnjam da ona ima redovničko zvanje. Samostani nisu za penzionere nego žarišta života, prvo duhovnog, onda i praktičnog na svim mogućim područjima života. Na crkvenoj izložbi u Rimu za vreme koncila, predstavljeno je bilo publici na stotine muških i ženskih redova. kongregacija i instituta. Svaka redovnička zajednica pokazala je postignute uspehe na svim mogućim poljima, napose u nezi bolesnika, školama, odgoju mladeži, podizanju zdravlja i higijene među primitivnim narodima itd. Dakle, tamo je sve zračilo nesebičan rad do samopregora. Osnivači tih zajednica nisu mnogo gledali na sebe, nego na potrebe svoga bližnjega.

Š. B. Odgovor: U privatnoj molitvi niste vezani na neke određene molitve. nego možete slobodno govoriti s Bogom, kao što i dete govori sa svojim ocem.

N. N. Odgovor: Vas zbunjuje što ima toliko italijanskih biskupa. Možda ste ipak malo preterali. U katoličkoj Crkvi ima nekih 2800 biskupa, od toga otpada na Italijane nekih 430, nekako svaki sedmi. Dva su glavna razloga: 1) Italija ima 272 piskupija; dakle, daleko najviše od svih zemalja, a te su ostale od starih vremena. 2) Središte katoličke Crkve je u Rimu, pa je opet razumljivo da ima u središnim uredima katoličke Crkve i u crkvenoj diplomatiji najviše Italijana. A osobe na takvim mestima često su naslovni biskupi.

J. P. Pitanje: Kako Bog može unapred znati za grehe svakog čoveka i sve što će se desiti? Odgovor: Bog kao najsavršenije biće mora imati sva savršenstva, dakle i to da je sveznajuć. U Bogu nema nikakve promene, ništa novoga ne prima. ništa ne gubi, mora dakle oduvek sve znati, pre nego se što dogodilo. Da je tome tako, potvrdio

je Isus svojim proročanstvima. Kako Bog sve zna, to je za čoveka na zemlji preteško pitanje. Čak sveci na nebu ne mogu obuhvatiti Boga, pa se zbog toga neće čitavu večnost dosađivati u gledanju i uživanju Boga.

M. G. a) Pitanje: Da li koristi dnevno prisustvovati Misi i pričešćivati se, a onda na povratku iz crkve ogovarati, klevetati bližnjega? Odgovor: Svaki čovek katkada sagreši. Svakodnevna Misa i pričest je najbolji izvor milosti, najbolji lek protiv pomanjkanja ljubavi prema bližnjemu. Osobe koje se dnevno pobožno pričešćuju, sve će se lakše čuvati greha ogovaranja i klevetanja.

b) Pitanje: Da li nije bolje ostati radnim danom kući, nego otići u crkvu i pridružiti se takvim osobama? Odgovor: Ako ima takva osoba kod kuće kakvu dužnost da je izvrši, neka ostaje kući. Ako bi ostala međutim kod kuće samo zbog straha da se ne bi sastala s onim osobama i sama sagrešila, držim da je bolje da ide u crkvu, pa na zgodan način one osobe odvrati od greha. Od pobožnih osoba očekujemo da budu apostoli, prvo među sebi sličnima. Biće velika korist za župu, ako ima oveći broj pobožnih osoba jednog i drugog pola koje su svakodnevno na Misi i pričesti.

F. K. Pitanje: Kad je Bog sam sebi dao ime Jahve, zašto to ime čak ni mi kršćani ne upotrebljavamo za Boga? Odgovor: Bog je svoje ime »Jahve« objavio Mojsiju kad ga je slao iz gore Horeb u Egipat. Ovo ime »Jahve — Ja jesam« stvarno pripada samo Bogu, jer samo Bog nužno postoji, dok su ostala bića prigodna. Izraelci iz straha, da ne bi uzalud izgovarali Božje ime, nisu se usudili spomenuti to ime, nego su govorili Adonaj. Mi kršćani smo međutim po zasluzi Isusa Krista postali deca Božja, pa nam mnogo više odgovara da kažemo Bogu Otac. Na zemlji deca svog zemaljskog oca ne nazivaju njegovim imenom nego slatkom reči: oče.

K. A. Odgovor: Kakav god ste greh učinili, Bog je uvek spreman svaki greh oprostiti, ako učinimo ono šta treba. Ako Vam se pruža ozbiljna prilika za poštenu udaju, ne vidim razloga zašto bi Vas neprijatni događaj iz prošlosti u tome prečio. U zgodnoj prilici možete i onu stvar poveriti zaručniku. B. D. Pitanje: Kako raste na svetu broj katolika i njihove potrebe? Odgovor: Svakog se dana rodi oko 240 000 osoba, 100 000 ih umire, čovečanstvo poraste za 140 000 osoba. Prirodni prirast katolika je dnevno 28 000, a broj obraćenika 2 000. Svakog dana bi dakle trebalo ustanoviti za taj naraštaj 15 župa po 2 000 vernika, a svake sedmice jednu novu biskupiju sa 210 000 vernika, a k tome dakle i dnevno 15 svećenika više i nedeljno jednog biskupa više.

BISKUUPIJSKI Računarski Ured »Tena«, Subotica, Harambašićeva 7 izdao je: »MOJI RAZGOVORI S UČITELJEM«. Delo je prevod iz francuskog i ukusno izrađeno. Cena 200 din. »SREBRNO KLASJE« zbirku pesama od poznatog pesnika svećenika Alekse Kokića. Cena 600 din. po komadu.

O. TEOFIL DR VELNIĆ izdao je: »O. Marko Tvrdeić«. Knjižica je tiskana na 96 stranica sa 11 slika. Cena 350 din. Kod narudžbe od 10 primeraka jedan se poklanja. Narudžbe ili kod pisca u Pazinu (Vl. Nazora 16) ili Franjevački samostan, Dubrovnik, Placa 2.

SJEMENIŠTE Franjevaca Konventualaca, Zagreb II P. Miškine 31, izdalo je ciklostiranu knjigu P. Martina dr Oreb: »BL. OTON IZ PULE«. Cena 250 din. Isto: »SLAVA FRANJEVAČKE ISTRE«. Cena 300 din.

GRACIJA IVANOVIĆ, ap. adm. kotorske biskupije, p. Kotor izdao je ciklostiranu knjižicu prevedenih pesama od 62 stranice »STIHOVI« od Ane Marije Marović, jedne svetačke kandidatice iz Venecije, a rodom iz Boke Kotorske. Cena 180 din. Narudžbe kod izdavača.

PAPINE NAKANE za ovaj mesec februar 1963. 1) Da bi svi koji rade na Koncilu, tražili u međusobnoj ljubavi i razumevanju ono što unapređuje opće dobro Crkve. 2) Da bi upravitelji novih afričkih republika spoznali pomoć koju Kristova Crkva doprinosi napretku, pa i materijalnom, njihovih naroda.

OBAVEŠTENJE. Ovogodišnja pretplata iznosi 480 din., odnosno svaki broj 40 din. Popust od 10% dobiju samo poverenici od 10 komada i na više. Kako su bankovni troškovi vrlo poskupili, molimo pretplatnike da nam šalju celogodišnju pretplatu od 480 din putem poštanske uplatnice, a poverenike da šalju novac za više meseci odjednom. (Za svaki pojedini ček Banka uzima 80 din, a za dnevni izvod 100 din.). Iako smo povisili pretplatu na 40 din, neće list moći izlaziti svaki mesec na 32 stranice, nego samo nekoliko puta. Molimo još poverenike, koji ne žele više primati naš list, da najmanje jedan mesec unapred obaveste o tome Upravu lista..

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 3 BEOGRAD, MART 1963. CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

Caravaggio: David sa Golijatovom glavom

Pozvani na slobodu

»Za krst časni i slobodu zlatnu« bilo je geslo naših davnih predaka koji su vekovima i krvlju branili svoja narodna i verska prava. Reč sloboda ima magičnu moć na ljudska srca. Na kakve je žrtve spreman čovek, da bi se dokopao do slobodnog sunca, da bi si izvojevao zlatnu slobodu. U ime slobode dižu se ustanci, vode se borbe. Težnja za slobodom najsilnija je pokretna snaga sve ljudske istorije.

I kršćanstvo nam govori o slobodi; šta više, ono donosi još veću, uzvišeniju slobodu, slobodu dece Božje.

Šta znači sloboda dece Božje?

a) Oslobođenje od verskog neznanja i zabluda. Čovek je stvoren za istinu, da upozna i svoje odnose s Bogom. Pre Krista i izvan Kristove Crkve puno ima verskog neznanja i zabluda. Nisu uzalud govorili proroci o narodima koji sede u tami i seni smrtnoj. Krist, međutim, govori da je svetlo sveta. »Ko mene sledi, sigurno ne luta po tami, već ima svetlo koje vodi u život« (Iv 8, 12). Kolika je sreća imati potrebno znanje i znati za put koji vodi u život večni!

b) Oslobođenje od ropstva đavlu i grehu. Čovek je stvoren da služi najuzvišenijem gospodaru — Bogu. Međutim, posle Adamova greha đavao kao knez ovoga sveta nametnuo se čoveku za tiranina. Što se više čovek predaje traženju zemaljskih naslada, toliko u teže ropstvo pada, rob grehu i đavlu. Krist nas oslobađa tog ropstva, kad se svesno odričemo tog zla prelazeći verom na Kristovu stranu. A Krist nas krštenjem preporađa u decu Božju i s nama se sjedinjuje kao što je čokot sjedinjen s lozom. Biti dete Božje i baštinik Božji je najveća odlika, najveća čast koje je čovek uopće sposoban.

To je dvostruka sloboda dece Božje koju nam je darovao Krist.

Puna sloboda tek treba da se ostvari

Da se ne bi zazibao u slatki san misleći da već poseduje savršenu slobodu dece Božje! Po Kristu smo primili početak te slobode. Punu slobodu dece Božje moramo ostvariti svojom saradnjom.

Još su nam blizu pogrešna shvatanja. Kristovo svetlo ima neprijatelja u nama i oko nas. Treba da svaki dan Kristovom svetlu u našoj duši prilivamo ulja da ne gasne. Kroz to svetlo treba da prosuđujemo sva zbivanja oko sebe. Velik zadatak! Stalno ispravljanje, pošto uticaj svetovnog duha neprekidno deluje na nas.

Isto tako nismo još potpuno sigurni pred đavlom, da nas ne bi ponovo zarobio. Đavao hoda okolo kao ričući lav i traži koga da proguta. Pokvareni svet, naše vlastite grešne strasti i neuredne sklonosti njegovi su saveznici. Svaki se dan valja boriti kao dečak David sa Golijatom te svesno zatvarati uši glasovima koji nas hoće zaustaviti na putu čestitog kršćanskog života dece Božje, ispunjavanja Božjih i crkvenih zapovedi te staleških dužnosti. Taj kršćanski put nije baš tako lak: Krist sam ga upoređuje s uzanim vratima i tesnim putem, dok su široka vrata i prostran put slika grešnog života koji svršava u paklu.

Ovde na zemlji se dakle nalazimo u opasnosti da prodamo Božje posinaštvo za šoljicu sočiva. Treba se prepustiti samo kratkotrajnoj grešnoj naslađi, pa se opet kršćanin probudi u đavlovim kandžama. Koliko žalosnih primera imamo. Toliki su naši vršnjaci lepo počeli, bili dobri i revnosni katolici u mladim godinama, a gde su danas? Da li smo mi sigurni da ostanemo verni Kristu i našem pozivu?

Korizmeno vreme

Borba protiv zlih sklonosti i vanjskih opasnosti traje čitav život, kao i rad na usavršavanju samoga sebe, izgradnji kršćanskih kreposti. Korizma je međutim napose pogodno vreme za veći napor u tom pravcu.

Crkva nam stavlja pred oči Krista, kako posti kroz 40 dana, ne jede ne pije, nego se moli; Krista kako ulazi u svoju muku, trpi najstrašnije patnje i završava svoje stradanje na drvetu križa. Sve to je za kršćanina vrlo jak poticaj da i sam prihvati onaj post koji mu Crkva nalaže, pa si naloži nešto i dragovoljno pokore za svoje grehe.

Sva naša borba protiv greha, sve naše nastojanje oko kršćanskog usavršavanja samo je jedan elemenat. Njemu se mora pridružiti još milost Božja koju nam je Krist svojom mukom zaslužio. »Bez mene ne možete ništa učiniti« (Iv 15, 5) Kristova je reč. Korizmeno vreme nas poziva na intenzivniju molitvu i primanje svetih sakramenata, napose svete pričesti. Koliko više milosti primamo, toliko veći može biti naš duhovni napredak.

Nismo sami sebi prepušteni u usavršavanju slobode deteta Božjega. Naša Crkva vodi majčinsku brigu o nama. Slušajmo je verno, sledimo njene upute, učestvujmo u njezinom životu, pa smo na dobrom putu.

Ako treba da posvetimo glavnu pažnju svom duhovnom životu, izgradnji svog duhovnog lika u Kristu i u Crkvi, ne sledi iz toga da bismo onda morali zanemarivati svoje građanske dužnosti, svoje staleške obaveze. Obratno je istina. Dobar kršćanin unosi od svog duhovnog bogatstva u svoju okolinu. Ako je plemenit, pošten, veran, iskren, savestan, sve se to odražava i u njegovom radu. Već je starokršćanski pisac Tertulijan govorio da rimska država ima najbolje i najsavesnije građane u kršćanima. Oni radi savesti i odgovornosti pred Bogom daju caru carevo.

Sloboda je toliko dobro, da je valja braniti i za nju ginuti. Koliko više to zaslužuje sloboda, koju nam je darovao Krist. (Por. Gal 4, 31). U životu ima mnogo prividnih suprotnosti. Ko ne zna sam sebi nametnuti disciplinu, taj nije stvarno slobodan čovek. Ni sportist ne može bez napornog treninga i odricanja doći do potrebne kondicije, do željenih rezultata.

Život s Crkvom

Pepelnica — korizma

Prošli su Božićni blagdani, koji su nam doneli toliko topline i unutarnje radosti. Duhovno smo se odmorili od svagdanjih briga i žalosti kraj jaslica, u društvu prečiste nebeske Majke i sv. Josipa, slušajući anđeoske pesme i moleći se sa pobožnim pastirima i Mudracima. No ko želi konačni cilj — nagradu postići, ne može samo uživati u Božićnoj radosti, nego treba s Kristom zajedno na trnovu stazu života, u ozbiljnu borbu protiv greha i zla, za pobedu duha. Sa tri pretkorizmene nedelje već nas Crkva ljubičastom bojom kod svete mise upozorava na ozbiljnost našeg života. Ni u nežnoj radosti ne smemo nikada zaboraviti da si treba nebo žrtvama zaslužiti. Glavne misli tih nedelja su, da se treba glasu milosti odazvati, kadgod nas Bog pozove kao nekada radnike u svoj vinograd, da se treba čuvati kako seme reči Božje u našim dušama ne bi palo na kamenje ili u trnje i zato sa slepim iz Jerihona kličemo, da nam Bog oči otvori, da ne bismo nikada sa pravog puta skrenuli.

U brizi za svagdanji život koliki ljudi potpuno zaboravljaju na svoju dušu i zato večno propadaju. Zato na početku korizme Crkva na *Čistu sredu* ili *Pepelnicu* kliče svim ljudima bez razlike: »Spomeni se čoveče, da si prah i da ćeš se u prah povratiti!«. Svako treba da se seti da je pepeo kojim Crkva posipava vernike od maslinovih grančica, koje su bile prošle godine tako lepo zelene i sveže u crkvu donesene i na Cvetnicu blagoslovljene. Tako će proći sve zemaljsko, i telo čovekovo, za koje toliko žrtvujemo. A u tom prahu, tom smrtnom telu nosimo besmrtnu dušu, koju treba spasiti za život večni. Pepelnica je velika opomena, da se treba na vreme pobrinuti za spasenje duše, da treba za to nešto žrtvovati. Samo ime nam daje putokaz: telo će prah i pepeo postati, zato kroz korizmu dušu očisti u pokori, u dobroj i skrušenoj uskrsnoj ispovedi.

Već od najstarijih kršćanskih vremena dobri su se vernici spominjali Kristove smrti ne samo razmatranjem i molitvom, nego i

Rimska crkvena izložba

Od 18 novembra do 9 decembra 1962 bila je na rimskom sajmištu u ulici Cristoforo Colombo otvorena zanimljiva crkvena izložba. Njome se htelo počastiti II Vatikanski koncil, buditi crkvena zvanja te molitvom i stalnim klanjanjem u sajmiškoj kapeli doprineti uspehu koncila i porastu svećeničkih i redovničkih zvanja.

U 64 veća i manja paviljona prikazan je bio bogat i razgranat život Crkve pod raznim vidovima. Izložbeni prostor bio je ogroman.

Katkada nije bilo lako naći nutarnju vezu među izloženim predmetima.

Najveći deo izložbenog prostora pripadao je redovničkim zajednicama. Oko 200 muških i ženskih redovničkih obitelji bilo je prikazano na izložbi. Svaka je zajednica nastojala posetiocu ukratko objasniti svoj postanak, svoje područje rada, svoje karakteristike i svoje uspehe. Tome su služili kartoni, slike njihovih osnivača, zemljopisne karte gde su bile zabeležene njihove redovničke kuće, fotografije o radu s decom, bolesnicima, starcima itd. Među najlepše paviljone valja ubrojiti paviljon Školske Braće. Oni su pored ostalog izložili divne umetničke radove svojih pitomaca iz svakovrsnih materijala. Salezijanci su isto dosta originalno predstavili publici život svog osnivača sv. Ivana Boska i rad svojih ustanova. Putem ljudskih figura, slika fotografija, projekcijonih slika i raznim aparatima njihov je paviljon bio prava poslastica za dečake.

Svaka redovnička zajednica imala je jednog ili više svojih predstavnika tamo na licu mesta. Mogao si dobiti predstavu o šarolikosti redovništva u katoličkoj Crkvi, primetiti napose raznolikost ženskih redovničkih odela. Na prvi pogled nema velikih razlika među njima. Svima su temelj evanđeoski saveti, rad na posvećenju samoga sebe i većini od njih apostolski rad. Pažljivije proučavanje svakako bi otkrilo specifičnost svakog osnivača i svakog reda. Nema sumnje da je u redovništvu izvanredna snaga katoličke Crkve.

Druga najveća grupa bili su centralni crkveni uredi, kongregacije. Posebno se istakla Propaganda fide, koja upravlja misijskim radom. Njen je paviljon bio isto vrlo ukusan. Na ulazu je prikazan Krist kako predaje apostolu Petru ključeve. U prvom delu dvorane je na sredini kopija Petrovog groba, a sa obe strane nacrtani velikani misionarskog rada kroz vekove. Sledi prikaz rada prefekta kongregacije kardinala Agagianiana, pa dalje misije u raznim zemljama. Mnogo je predmeta iz Indije i Kine, naznačene su poteškoće, progonstva koja prate misijski rad, pa rad sam sa decom, odraslima, bolesnicima itd. Svaki si posetilac može ispitati savest šta je on već doprineo za širenje Božjeg kraljevstva.

Istočna kongregacija je pružila pregled svih istočnih obreda u krilu katoličke Crkve, podatke o njihovom broju, figurativno su prikazana njihova liturgijska odela itd. Razvrstani su bili sledeći istočni obredi: maronitski, sirski, kaldejski, malabarski, malankarski, koptski, etiopski, jermenski, melkitski, bizantski. Od ovog poslednjeg bili su skupljeni podaci za grkokatoličke Makedonce, Ukrajince, Beloruse, Ruse, Rutene, Rumune i Mađare.

Kongregacija svetih obreda prikazala je razvoj štovanja svetaca. Prvi su bili mučenici, onda su im se pridružili ispovednici, device. Ilustriran je bio tok procesa kroz koji treba da ide svetački kandidat. Prvo je biskupijski informativni proces, onda dolazi stvar u Rim, gde počinje apostolski proces, najpre za blaženog, a onda za sveca.

Najvažnije liturgijske nakladne kuće prikazale su bogat asortiman svojih knjiga. Izlagale su i druge katoličke nakladne ustanove.

Od svih paviljona među najimpresivnije svakako se ubrajao »Crkva danas«. Lepim figurama i slikama bio je prikazan život u Crkvi, bilo učeće crkve, bilo običnih vernika. U Crkvu se ulazi po veri i krštenju. Kršćanin se tada kalemi na Krista, pa onda iz Krista i živi. A možemo i kazati da Krist živi, moli, radi, trpi u svojim udovima prema Pavlovoj reči: Ne živim više ja nego Krist živi u meni.

U tom paviljonu lepo je prikazana učiteljska, svećenička i pastirska služba u Crkvi. U jednoj dvorani nategnuta je ribarska mreža koja povezuje apostola Petra pa sve pape do sadašnjeg Ivana XXIII.

Sve u svemu, ova crkvena izložba u večnom gradu na početku II Vatikanskog sabora lepo je postigla svoj cilj. Ne sme se zaboraviti da se levo od ulaza nalazila kapela gde se svakog jutra služila sveta Misa, a preko dana bio je izložen presveti Oltarski Sakramenat. Neprestano se tamo molilo i pevalo u čast euharistijskog Kralja za ciljeve izložbe. I ta izložba bila je dostojna manifestacija snage katoličke Crkve.

Nešto o obzirnosti

Kršćanska ljubav slična je divnoj livadi, na kojoj cvatu najrazličitiji cvjetovi.

Jedni su cvjetovi mnogobrojni, drugi dosta česti, a nekoji doista rijetki.

Među te rijetke cojetove spadaju zahvalnost i obzirnost.

Pitat ćete, šta traži od nas *obzirnost?*

Ništa drugo, nego ono što piše Sv. Pismo: »Sve što želite, da ljudi čine vama, to činite i vi njima,« (Mat 7, 12).

»Što nećeš da se čini tebi, to ni ti ne čini drugomu.« (Tob 4, 16).

Pravilo je divno i tako jasno, da ne može biti jasnije.

A kako izgleda p r a k s a ?

Praksa izgleda kao zadatak učenika, koji nema pojma o pravopisu... posvuda same greške.

*

Pogledajmo malo c r k v u za vrijeme funkcija: neka »pobožna« duša zauzela je prostor u klupi i to na rubu. Dolazi drugi vjernik, stariji čovjek, bolešljiv; sada molim vas, da pogledate, hoće li se ona »pobožna« duša povući malo u sredinu klupe. To bi bilo lijepo i obzirno, ali je rijetko.

Svećenik dijeli svetu Pričest. Na strani Evanđelja još ima prostora za pričesnike. Ali »pobožna« duša hoće Pričest na strani Epistole. I svećeniku ne preostaje drugo, nego da ide s ciborijem natrag. Vrlo »obzirno« prema njemu!

Svećenik propovijeda. Ljudi ne samo što za vrijeme propovijedi nemilice otvaraju vrata i ulaze u crkvu (što takva u pozorištu nije dozvoljeno), nego bezobzirno m a r š i r a j u po crkvi. Neka »pobožna« duša dolazi za vrijeme propovijedi pred kip sv. Ante; pred Tabernakulom dakako ne poklekne, nego trči k oltaru sv. Antuna, da položi kitu cvijeća i onda posred crkve na veliku smetnju slušalaca izmaršira.

Opet koja »pobožna« duša traži, da je svećenik pričesti baš sada, a ne kada i druge.

*

Ali i u o b i č n o m životu nije bolje.

Stupite u vlak i pitajte: *molim*, ima li koje mjesto slobodno? (Možete i kazati: Je-li koji plac fraj?). Ako svi šute, još kako tako. Barem imate pravo još gledati u kupé. Ali vam se može desiti, da kažu: sve je zauzeto. A u istini ima još dva mjesta slobodna.

Stupa u vlak starija bolešljiva osoba s težim kovčegom. Rijetki su slučajevi, da joj koji putnik pomogne.

Dolazi u tramvaj majka s djetetom i mora da stoji. Rijetki su slučajevi, da joj koji momak ili djevojka ustupe mjesto.

*

Idimo u f a m i l i j e.

Dolazi malo prije 12 h putnik u jednu kuću, pa kaže gospođi: »Ja sam školski drug vašeg muža. Putujem kroz Beograd, pa želim da ga pozdravim.« Gospođa mu kaže: »Moj muž radi do 1 h u kancelariji i dolazi oko 2 h.«

»A šta mu kuhate za ručak, gospođo?«

»Sataraš«, odgovori ona; »moramo skromno. Plaća mala, a troje djece na školovanju.«

postom i pokorom. Svakog su dana dolazili u crkvu kroz čitavu korizmu (najrevniji su bili katehumeni i javni pokornici), zajednički su čitali Sveto pismo, pevali svete pesme, slušali verske pouke i prisustvovali svetoj misi. Rado su u svečanim ophodima pevali litanije Svih Svetih i pokorničke pesme. Danas je Crkva do krajnosti olakšala propise o postu i pokori, ali to ne znači da sada ne treba to vreme iskoristiti za svoju duhovnu izgradnju. U znak zahvale za spasenje preporuča se dolaziti u crkvu na zajedničke i privatne pobožnosti, naročito križnog puta, slušati korizmena razmatranja, čitati Sveto pismo i druge dobre knjige, kako bi što bolje upoznali svoju odliku, da smo naime otkupljeni Kristovom krvlju i da smo pozvani s Kristom na uskrsnuće i u večni život.

Korizma mora biti vreme apostolata. Početi treba, razume se, kod samoga sebe. Treba raskrstiti s prošlošću te započeti novi život pravog kršćanina. A zatim treba početi u svojoj obitelji, neposrednoj okolini i među prijateljima. Sve treba dovesti najpre do pobožnosti križnog puta i do razmatranja verskih istina o konačnom cilju čoveka, a zatim do svete ispovedi i pričesti. Neka to bude naše duhovno proleće. U proleće svaki zemljoradnik prekopava i preorava svoje njive, da iskoreni korov i zasadi plemenito bilje. Iskorenimo i mi korov zlih navika, verske mlakosti i grešnosti te zasadimo u svojoj duši plemenito cveće kreposti žive vere, vršenja verskih dužnosti.

U pobožnosti križnog puta naučićeš nositi nevolje života bez očajavanja. Razumećeš da se treba i u trpljenju i nesreći predati Božjoj providnosti, nasledovati Krista i s njime moliti: »Oče, ne moja nego tvoja volja neka bude«. Tada ćeš osećati da ti Krist pomaže nositi tvoj križ. A s tobom putuje kao pomoćnica dobra nebeska Majka. Pa ako se i dogodi da prekriju tvoj život crni oblaci, svestan si da će te jednom Krist osloboditi svega toga i za nagradu udeliti večnu radost.

S Kristom i Bogorodicom kroz ovu korizmu, da bismo sebe duhovno preporodili i svoju dušu napunili radostima duhovnog proleća.

A gost: »Sataraš! To je moje obljubljeno jelo. Čekat ću i do 2 sata ako treba.«

I tako »mili« gost odjeo familiji lijepu porciju sataraša, a uz to i »pozdravio« školskog druga.

* * *

Dođe u tri sata poslije podne gost. Gospođa ga pozdravi: »Joj, kakvo iznenađenje!«

»Pa baš sam htio, da vas iznenadim« reče gost, koji nije bio ni pozvan, a kamo-li da bi se najavio.

»Da-li vam smijem skuhati crnu kafu?«, pita gospođa uljudno.

»Hvala, ne«.

»A otkada vi ne volite crnu kafu?«

»Volim je, ali ne na prazan želudac.«

»Pa zar ste vi u tri sata popodne prazna želuca? Zar nije bio u vlaku vagon-restoran?«

»Bio je, ali znate, skupo je tamo. Mislio sam, da je najbolje, ako se svratim k vama.«

Taj »mili« gost je valjda mislio, da je privatna obitelj nekakav Hotel-Metropol, gdje ćeš naći svaki čas topla i mrzla jela.

* * *

Pod večer zvoni u obitelji Jose. Gospodar otvori i vidi pred sobom staroga znanca sa mladim momkom.

»Joj bre, i ti u Beogradu; ni slutio nijesam da ćeš doći.«

»Znaš, sada je velesajam, pak želim nešto vidjeti... a sobu teško naći.«

»Jest, jest,« kaže gazda, »a posvuda sve zauzeto.«

»A ja mislio, da je najbolje ići k tebi, jer kamo će suza nego na oko, a prijatelj prijatelju.«

»Lijepo to... samo naš stan je malen, dvosobni stan, a moja žena, ja i četvoro djece.«

»Ništa zato, mi ćemo se stisnuti.«

»A čuješ, bre, koji je taj mladi čovjek s tobom?«

»To ti je neki pranećak moje svastike, koji se interesira za mašine na velesajmu... valjda ćeš imati mjesta i za njega. — A za hranu ne bijeli si glavu. Što jedete vi, jest ćemo i mi, nijesmo razmaženi. — A kad vam bude prigoda, navratite i vi nama, da vidiš, da ne tražimo ništa besplatno.«

I tako se ugnijezdili u mali stan nenajavljeni gosti... svakako vrlo »obzirno«.

* * *

Jedna gospođa u inostranstvu ima rođake u Beogradu. Da pokaže svoju ljubav prema »svojima«, pozvala svoga nećaka Ivu u goste. — Ivo si pribavi pasoš i vizu te piše svojoj dragoj tetki, da će doći u drugoj polovini avgusta. — Tetka žurno odgovori, da žali, što ona tada ne će biti kod kuće... a naš Ivo ostade u svom »zavičaju«; pasoša i vizuma, za koje je platio takse, nije mogao iskoristiti... Sa strane tetke veoma »obzirno«. Zapravo ona se bila nadala, da Ivo neće dobiti putnih isprava, a ona sa svojim pozivima da će ostati u srcima svojih beogradskih rođaka »zlatna« tetica... međutim Ivo plače, kao što je plakao Jeremija prorok nad ruševinama Jeruzalema: »Kako je potamnjelo zlato!« (Tuž. 4, 1).

*

Čitatelji mogu si stvoriti slijedeći zaključak: ako imaš pravu kršćansku ljubav, bit ćeš obziran prema drugima.

NEKA BUDE PO VOLJI TVOJOJ

Marijo, milosti puna, pomozi mi da prihvatim bez otpora volju Božju.

Drugačiji sam život zamislila, lakši i radosniji — život velik i bogat čudesnim plodovima sreće. Pomozi mi, da naučim, što je najteže: smireno primati poklone dobra i patnje, sve, što dolazi u mojim danima i što će još doći.

Evo, gledam Te čistu i krasnu kao ljiljanov cvijet, kako prinosiš nebesima srce pripravljeno da primi Spasitelja. Gledam Te, kako primaš veliku, svetu radost i najdublje boli. I čujem riječi, koje očekuje zemlja i nebo, svi ljudi, koji su prošli ovim svijetom i koji će još proći. Čujem riječi, koje ispuniše svemir za sve vjekove:

»Neka mi bude po volji Tvojoj.«

O blažena Djevice, blagoslovljena među ženama, Ti, koja si primila život rada, skrbi i odricanja, život križa Sina svojega. Ti mi budi u pomoć, kada me pohode kušnje, da se oprem odlukama svoga Stvoritelja.

Ne znam i ne mogu sama znati u kakvoj je radosti klica propasti, u kakvoj je boli mudrost otkrivenja. Ne znam, da li je sreća, što me smućuje čežnjom, da li je bijeda, što me prožima stravom. Ne znam, da li je veliko i krasno, što volim ili je opsjena, što u svijetu bljeskom ulazi u oči i srce moje.

O sveta Marijo, neka bude uvijek onako, kako to traži Onaj, koji jedini znade, što je potrebno da ponesem u svojim danima. Daj, da uvijek, u radostima i u trpljenju ponavljam Tvoje velike riječi potpune predanosti i žive vjere u providnost Božju, u svoje spasenje.

U svađi sa Bogom

Svakog su je dana sretali začuđeni prolaznici na groblju. Dolazila je tačno u isto vreme. U rukama je nosila cveće i sveće. Sva je bila zavijena u crno. Ni malo nije marila za svet, koji ju je posmatrao. Kad je stigla do svežeg groba, počela je jecati, plakati. Zatim je namestila sveće i cveće, kao izbezumljena gledala je u humku zemlje kao da očekuje, da će neko izaći. I opet suze, opet očajnički plač. Nakon izvesnog vremena, odlazila je utučena, žalosna, očajna. Ponavljalo se to svakog dana, i kad je sunce pržilo i kad je hladna kiša šibala. Postala je automat.

Jednog se dana neka žena odvaži te priđe toj nesrećnici u želji da je uteši: »Oprostite, gospođo. Viđam vas svakog dana ovde, uvek ovako žalosnu. Koga ste to izgubili, koga ste sahranili ovde?« Neljubazno ju je pogledala kao da je htela već time odgovoriti, da ne želi, da se iko meša u njezine tajne. Ali iskrenost i ustrajnost su pobedile nepoverenje.

Nakon nekoliko teških uzdisaja ona je počela pričati: »Dolazim ovamo svakog dana. Dolazim na grob svoje kćerke jedinice. Tako lepa je bila, i bistra. Baš se upisala na univerzitet. Tako sam bila srećna i ponosna. A iznenada, bez dužeg bolovanja je preminula. S njom sam izgubila sve. Kod kuće me sve spominje na nju: njene haljine, tolike fotografije, knjige, igračke. Zato bežim od kuće i dolazim na njezin grob, da bi našla utehu svojoj ucviljenoj duši, a vraćam se nesrećnija nego dolazim. Ali osećam da moram ponovo doći. Poludeću. Ubiću se. Život nema više smisla, nema više radosti. Nema moje kćerke.«

»Pomolite se dragom Bogu i Majci Božjoj za utehu, a i za dušu svoje pokojnice. Jeste li išli u crkvu, da se pred Bogom u njegovom domu izjadate i tamo potražite mir svojoj napaćenoj duši?«

»Da se molim i u crkvu da idem? Ne-Nikako! Ja sam, istina, u svojoj mladosti verovala i pohađala crkvu. Ali kad sam se dobro udala i bila opskrbljena, nisam više imala potrebe za Bogom. Ja sam ga ostavila, zaboravila. Konačno, takav je život, takva je moda i takav je duh vremena. A sada sam sa Bogom u svađi, ja ga čak mrzim. Mrzim ga, jer mi je uzeo moje jedino dete. I zato ne mogu i neću da se molim.«

»Grešite, gospođo. Time samo škodite svome zdravlju a i kćeri ništa ne koristite. Smirite se! Lepo sve razmislite. Jedino kod Boga naćićete snage u toj velikoj boli. Možda duša vaše kćerke trpi i čeka pomoći, a nećete da joj pomognete. Pomoći pak joj možete samo molitvom i dobrim delima, službom Božjom...«

»Zar vi verujete da ona još negde živi? Zar vi ozbiljno mislite, da bi bilo moguće da joj nešto pomognem? Iako mi vera moje mladosti govori, da bi to moglo biti, ipak ne mogu sada tako lako u to verovati. U mojoj je duši vatra, koja me muči i progoni. Pričinjava mi se često da čujem zov svoje kćeri i da mi govori, da ona još živi, da postoji u drugom životu. Ali ja sam veru odbacila i ne mogu sada u to više verovati. Konačno: ako je Bog, i ako je Bog dobar, zašto mi je uzeo moje najmilije? Zašto nije uzeo tamo gde je mnogo dece?«

»Gospođo, bilo bi previše, kad bih vam htela odgovoriti na sva ova pitanja, na sve sumnje i na sve vaše prigovore. Vaša je duša teško bolesna. Ona treba lekara i nebeskog svetla. Pokušajte! Ništa vas to ne stoji. Svratite u crkvu i pokušajte moliti se. Pomolite se za sebe onako iskreno kako ste molili u nevinoj mladosti. Pomolite se i za dušu kćerke. I kad se malo smirite, svratite do župnika. On će vas lepo saslušati te vam odgovoriti na sva ova pitanja, koja vas muče. U svim stvarima tražimo stručnjaka, pa je to potrebno i u duhovnim. Kad vas muči neka bolest, vi tražite pomoć kod lekara, a kad vam je duša bolesna te je u pitanju vera, morate potražiti stručnjaka za pitanje vere i duše, a to je samo svećenik, a nikako oni koji o tome nemaju ni osnovnih pojmova. — Zbogom! Nemojte odbaciti moj savet. Budite uvereni, da me je sam Bog poslao da vas uputim na pravi put, do izvora koji vam jedini može u vašoj teškoj boli pomoći.«

Zamišljena se vraćala svojoj kući, svom udobnom, ali pustom stanu. Tu je sve mirisalo na smrt. Nigde radosti. Tražila je u bogatoj biblioteci nešto utešno, ali uzalud. Tamo nije bilo nijedne verske knjige. A romani su bili sada odvratni.

Posle podne je izašla, da se malo rastrese. Ni sama nije znala kako se našla u crkvi. Davno je bilo, kada je poslednji put bila u njoj. Zatreperilo je večno svetlo, kandilo, kao da joj želi dobrodošlicu. Na križu glavnog oltara je Krist raširio svoje ruke kao da joj poručuje: »I za tebe sam umro.« A Bogorodica na sporednom oltaru kao da joj puna saučešća i sućuti pruža ruku govoreći: »Priđi i prihvati moju ruku, da te povedem do izvora utehe i pomoći!«

Ni sama nije znala, kako se našla na kolenima. Dugo je tako ostala. Nije molila davno zaboravljene molitve, ali je gledajući oltar, svetohranište, oltarni križ, Bogorodicu, osećala da joj u dušu ulazi neka toplina, duševni mir. Osećala se kao umorni putnik

u hladovini kraj izvora čiste planinske vode.

Zadrhtala joj je ruka kada je zatim pritisla na zvono župske kancelarije. Sva je bila nespretna kad se našla pred župnikom. Konačno je ipak progovorila: »Nesrećna sam. Treba mi pomoći i utehe. Pomozite, ako možete!«

Nekoliko strpljivih pitanja župnikovih bilo je dovoljno, da je ispričala svoju nevolju i izlila iz duše sve prigovore i gorčinu, kao nomad nepoznatoj gospođi na groblju.

Počeo je razgovor o Bogu i Božjoj providnosti, zašto dobri Bog i zlo dopušta. Svećenik je tumačio o izvornom grehu, koji je početak zla na zemlji. Ova je naša zemlja suzna dolina i kad bismo bili potpuno pravedni. A ko može tvrditi, da je bez greha? Bog nam daje priliku, da u trpljenju pokažemo svoju vernost, činimo pokoru i zaslužimo si nebo. Trpeo je Sin Božji — naš Spasitelj, trpela je prečista Devica Marija, trpeli su mučenici i sveci. Kojim pravom tražimo mi, da nas Bog očuva svakog zla?

Župnik je zatim progovorio otvoreno: »Gospođo! Sami priznajete, da ste Boga zaboravili, da tolike godine na njega ni mislili niste. Da vas nije snašla ova nesreća, vi ne biste nikada više na njega pomislili. A šta bi bilo kasnije s vašom kćerkom i sa njenom dušom? Kažete, da je bila dobra i da je krišom rado čitala molitvenik, koji je dobila na dar od bake. Možda ju je Bog baš zbog toga uzeo, da joj duša potpuno ne propadne. Nedokučivi su Božji putevi. On će i našu najveću nesreću okrenuti na naše večno dobro, ako se samo mi podložimo njegovoj volji i pravednosti.

Reći ćete, da sam okrutan, ali je potrebno da vam kažem još jednu tešku istinu, koja će zaboleti. To je potrebno, kao što lekar mora gnojnu ranu nožem seći, ako želi telo spasiti. Iz vaših reči sam zaključio i to, da ste mogli imati više dece, ali ste ih se oslobodili. Oduzeli ste im život pre rođenja. Kojim ste pravom prekinuli život pre, nego je video svetlo sveta? Za sve to sebe niste osuđivali, a sada na Boga hulite, jer je sebi uzeo ono što je njegovo. On je život dao i taj samo njemu pripada. On vam je dakle oduzeo jedno, i to je bilo njegovo dato vama samo na čuvanje. Niko nema prava prigovora Božjoj providnosti, nego treba se u svakoj nesreći Bogu zahvaljivati, što nas ruka Božje pravde nije uništila nego nam baš po nesreći pruža priliku obraćenja i povratka na izvore praštanja i milosti.«

»Očekivala sam da ćete me tešiti, a vi imate za mene samo tvrde reči. Nisam samo ja grešila. Toliko ih čini isto.« I gorko je zaplakala.

»Svako će polagati račun za sebe. A činjenica da mnogi greše ne smanjuje težinu greha. Greh ostaje najveće zlo pred Bogom, ako ga čini jedan ili milioni. Svako neka sudi sebe a ne druge. — Moja je dužnost, da vam kažem istinu, jer samo istina vas može osloboditi i spasiti. — Vi želite utehe i leka svojoj duši. Prvo je potrebno skrušeno priznanje, da ste vi sami krivi pred Bogom. Brdo teških greha se sakupilo u duši u toku toliko godina. I strašna bogohulstva posle kćerine smrti. Umesto na groblje, dođite dnevno u crkvu i pred živim Bogom u svetohraništu oplakujte svoj prošli život, kako je to učinila pokornica Marija Magdalena.«

Sva u suzama upada u reč: »Ali ja ne znam više i ne mogu se više moliti. Osim toga, što će mi sve to pomoći? Da li ću doći u vezu sa svojom kćerkom? Da li ona uopšte negde postoji?«

»Ne dajte mesta u svojoj duši sumnjama. Božja je objava i verovanje svih naroda da čovek osim tela ima i besmrtnu dušu. Duša živi i posle telesne smrti. Živi kod Boga u radosti ili u trpljenju, kako je zaslužila. Nadajmo se, da je vaša kćerka našla milost kod Boga i da se nalazi u čistilištu, gde očekuje vašu pomoć. A pomoći ćete joj samo molitvama i žrtvama, a nikako bogohulstvom i očajavanjem. Molitva nas povezuje sa pokojnicima preko groba. Obratite se dakle i vratite se svome nebeskom Ocu, koji vas očekuje, kako je dočekao u Evanđelju rasipnog sina. Izlečiće vašu dušu, daće vam svetlosti i utehe, a vi ćete ponovo postati majkom umrle kćerke, jer ćete joj pomoći do večne sreće. Ako istinski volite svoju kćerku, uzmite u ruke Sveto pismo, katekizam i krunicu. Kad vam bude najteže pođite u duhu sa Bogorodicom na Kalvariju. Ona, sva čista i bez krivice, trpi i žrtvuje Sina za grehe drugih, svih ljudi. Vi primite svoju nesreću kao žrtvu za spasenje duše svoje kćerke i za svoje spasenje. Bog vas zove. Odazovite se, i nećete se pokajati.«

Otišla je s obećanjem, da će pokušati. Prošlo je već nekoliko meseci i župnik je već zaboravio na ovaj ne tako retki događaj. — Jednog dana zazvoni telefon, a s druge strane žice javlja se ona gospođa. Sva srećna javlja, da je poslušala savet, iako teško. Za vreme godišnjeg odmora sredila je pitanje svoje savesti. Sada je srećna, i mirna i Bogu zahvalna.

Afrika ima danas 26 miliona katolika i 3 miliona katehumena, dakle 11,2% od ukupnog stanovništva. U Burundiju ima 1500 krštenja sedmično, u Ruandi imaju katolici 90% svih škola. Afrika ima 257 biskupija; domaćih biskupa 69, 2500 domaćih svećenika, 1200 braće laika i 6 000 redovnica. Muslimana ima ona danas 109 miliona, 14 miliona Kopta i kršćanskih Abesinaca, 23 miliona protestanata, 83 miliona animista odnosno neznabožaca.

Apostol bez štole

Marijina legija se širi

Marijina legija nastala je 1921 u Dublinu u Irskoj. Irac Frank Duf sastavio je za nju pravila. Njeni članovi su svjetovnjaci, koji se sasvim dragovoljno upisuju u to društvo te mu se za vrijeme godišnjeg odmora stavljaju na raspolaganje. U to vrijeme putuju obično biciklima kamo god ih šalje starješina.

1933. godine zamolio je neki bogati Amerikanac, katolik, koji je čitao o Marijinoj legiji, neka što prije šalju jednog od svojih legionara u SAD da pomogne u uređenju nekog staračkog doma. Put tog legionara bio je okrunjen tolikim uspjehom, da se onaj isti katolik bio našao potaknutim prihvatiti sve troškove putovanja još trojice legionara, koji bi bili spremni doći iz Irske u SAD, da ondje organiziraju grupe Marijine legije. Dvije djevojke i jedan mladić javili su se. To su bili prvi poslanici, koje je Legija poslala u neku zemlju.

Kasnije je središnja uprava Legije u Dublinu imenovala još više ovakvih grupa, koje je poslala u razne zemlje. Najpoznatiji takav apostol bila je Edel Kvin, koja je širila Marijinu legiju u istočnoj Africi. Godine 1944. ona je umrla od prevelikog napora u Nairobiju u Keniji. Već je počeo proces za njenu beatifikaciju.

1950. godine odlučio je Simus G. jedan od vodećih članova Legije, da će u ferijama sa trojicom svojih drugova posjetiti župe po irskim selima. Župnik R. dao mu je svoj auto te samoga sebe za šofera, jer je vrlo želio, da upozna te krajeve. Bio je osim toga veliki prijatelj Marijine legije. U svojoj župi imao je već 8 prezidija sa 120 članova. Znao ih je odlično voditi i zaposliti.

Ta je grupa putovala 14 dana. Putovanje je bilo dosta naporno. Posjetili su jednog biskupa, više župnika i bezbroj pojedinaca. Uspjeh je bio dobar: nastalo je više novih grupa Marijine legije, koje su se 6 mjeseci kasnije združile u novu kuriju.

Za Simusa bio je ovaj uspjeh potstrek za nove poduhvate. Za vrijeme godišnjeg raspusta organizirao je nove radne grupe. Kroz cijelu godinu tražio je članove, koji bi žrtvovali 10 dana svoga godišnjeg odmora za apostolska putovanja. Do ljeta 1951 imao je 10 grupa po 3 člana. Svaka grupica imala je jedna kola. Svi su se sastali u Dublinu, gdje su prisustvovali zajedničkoj sv. Misi te onda krenuli na put. Svaka grupica je ostala na terenu 10 dana te proputovala po 1600 km. Osnovano je 20 novih prezidija, novih organizacija Marijine legije.

Godinu dana kasnije Simus je imao već 30 grupica sa 100 legionara. Neki od njih imali su svoja kola, a više od polovice članova obavljali su svoje poslove biciklima.

Vrijeme vježbanja

Elfi je imao osobitu sreću kad se je upisao u Legiju. Upoznao se s veoma energičnim članom Legije Tomom C., koji je slučajno boravio u Tulamore. A Tom je otkrio u Elfiju odlične misionarske sposobnosti te stoga uložio mnogo truda da ga izvježba za dobrog legionara. Uzimao ga je sa sobom u kućne posjete. Bio je već stariji gospodin te bi mogao biti otac osamnaestogodišnjem Elfiju.

Kad su pošli u prvu posjetu nekoj obitelji, Elfi se uputio u kuću bez straha misleći, da će on samo šutjeti i posmatrati svog druga, koji će govoriti i voditi sav daljnji postupak. Ali prevario se ozbiljno. Tom je samo pozvonio. Vrata je otvorila neka gospođa, koja je bila sama kod kuće. Pošto Tom nije htio progovoriti ni riječi, imao je Elfi početi razgovor. Gospođa je pripovijedala, kako njen muž živi u Engleskoj, te joj svakog tjedna šalje novac. Dakako, Elfi je odmah svakom objašnjavao, zašto su došli te na veoma uljudan način vodio razgovor o najvažnijim vjerskim pitanjima: da li je brak uređen, kako stoji s vjerskim odgojem djece, posjeta nedjeljne Mise. Bio je mlad, simpatičan, pun žive vjere i oduševljen štovatelj Majke Božje. Svako je odmah osjećao, da su Elfiju duhovne potrebe duša zaista najvažnija stvar, drugo da ne traži.

Tom je bio veoma zadovoljan s prvim posjetama te je nakon par dana predložio Elfija za vođu jedne grupe. Poslao je Elfija u središte Legije u Dublin.

Glavni rukovodilac Legije bio je u uredu kad su se odjednom otvorila vrata. U sobu je ušao mladić veselih bistrih očiju. U rukama je držao zeleni šešir.

»Dobar dan. Ja sam Elfi Lambe«.

Rukovodilac se iznenadio.

»Koliko vam je godina?«

»Osamnaest«.

Izgledao je mlađi. Ne, nije moguće izručiti takvom mladiću vodstvo kluba. Starješina uzme Elfija u svoj klub. Sa još dvojicom legionara odvezu se u biskupiju K. Župnik R. opet im je posudio svoja kola.

Elfi je pokazao svoje talente: imao je poseban dar, da je znao druge oduševiti. Njegova duša gorjela je od ljubavi prema Majci Božjoj, pa je mogla i u drugim srcima zapaliti oganj ljubavi.

Idućeg raspusta povjerili su Elfiju vodstvo jednog kluba. Bilo mu je tada 19 godina, a četvorici njegovih drugova oko 20.

Svoju apostolsku radinost obavljali su u biskupiji L. Prigodom tog krstarenja nestalo im je novaca. Premalo su ga uzeli sobom pa nisu imali dovoljno za prenoćište. Što će? Elfi kratko predloži: »Spavajmo u kolima.« Prihvaćen je njegov prijedlog. Učinili su mnogo dobra u toj biskupiji i radosna se srca vratili sa tako provedenog godišnjeg odmora.

Iskaži se!!

Elfi je mnogo želio, da bi mogao doći u Dublin, gdje bi se stavio vrhovnoj organizaciji Marijine legije sasvim na uslugu. Otkazao je službu u Tulamore i primio novo radno mjesto u Dublinu.

Ali firma gdje se je zaposlio morala je naskoro prestati radom. Elfi je smatrao taj slučaj posebnim znakom Providnosti. Pisao je svome starješini Franku te ga molio da ga Legija primi u svoju službu u središtu.

Frank je bio nekoliko godina stariji od Elfija, i veoma ozbiljan gospodin. Smatrao je za potrebno da devetnaestogodišnji Elfi najprije pokaže svoje sposobnosti u službi Legije. Od Elfija traži, da mu svaki tjedan šalje pismene izvještaje o svom radu, o svojim posjetima i uspjesima.

Elfi je veoma volio Franka te vrlo rado činio što se tražilo od njega.

U tim izvještajima bio je nadasve savjestan i potpuno iskren. Do u tančine opisao je sav svoj rad. Iz njegovih izvještaja možemo razabrati njegovu veliku ljubav prema Majci Božjoj, koja je bila jedina pokretna snaga za sve njegove žrtve. Ni pred kakvim naporom nije ustuknuo kad je dolazilo u pitanje spasenje duša.

Jednog dana posjetio je župnika u 15 km udaljenom kraju. Župnik mu kratko i hladno objasni, da u njegovoj župi ne treba a i ne želi imati nikakvih Legija.

»Da li vas smijem sutra opet posjetiti?« zamoli Elfi.

»Zbog mene! Ali kažem vam, da nema nikakve potrebe«, odgovori mu župnik.

Elfi sjedne na svoj točak te se odveze po velikoj kiši 15 km do svoga stana.

Iduće jutro evo Elfija opet na vratima župskog stana.

»Uđite,« reče mu župnik, dočim ga je ranije primio samo na kućnom pragu.

Župnik mu primakne stolicu riječima: »Pridobili ste me... Jučer ste došli k meni po kiši i blatu te se 15 km daleko opet vratili u pljusku. Danas ste opet ovdje. Bezbožnici rade marljivo, a vi također! Noću sam razmišljao o tome te zaključio, da osnujem dva prezidija Marijine legije u svojoj župi.«

Elfi je u svome pismu Franku dodao: »Kad bi svaki pljusak donio takvih ružica Majci Božjoj!«

(Nastavlja se)

U satu kasnih sutona, kada magle zavise vidike i rose hladnim kapima, što se zabadaju u prozeblo tijelo, vraćaš se, izgubljeni sine, domu očinskom.

Opustjele su staze, gdje si nekada slušao, kako pršti bezbrižni smijeh, a nepoznati prolaznici dozivaju tvoje ime u šali i obijesti.

Vraćaš se svojemu domu, koji si jednom ostavio, onda, kada ti se činilo, da ćeš uroniti u beskrajne širine svih prostora. Vraćaš se umoran i osiromašen, a kada putem susretneš čovjeka, kojega se sjećaš iz prošlih dana, on te ne poznaje.

Promijenjen si, nesretni sine, i nije samo istrošena tvoja odjeća, već su i brazde ostavile bolni znamen godina u tuđini, nebrojenih dana i noći, kada je gramzljivost stranoga gospodara crpila tvoju snagu, a čežnja za rodnim pragom morila tvoju dušu. Bijedan si i tužan, ali te ne peku samo rane tijela — one će možda i zacijeliti — peče te nemir i budna svijest krivnje i kajanja.

Da li će te primiti Otac, kojega si napustio ili ćeš uzalud čitavu noć do zore kucati na vrata zatvorena?

Da li ćeš se ogrijati na toplome ognjištu, koje nikada ne gasne, ili ćeš probdjeti i ove duge, ledene sate, bespomoćan i napušten?

Izgubljeni sine, tvoja ruka nije još ni prihvatila zasun, a glas tvoj nije još ni zazvao Onoga, kojemu se približavaš, a Otac tvoj izašao je pred kuću da vidi, vraćaš li se danas ili si opet okasnio.

On znade, što si patio u tuđini i vidi Tvoje suze. On izlazi pred tebe sretan, što si našao put domu, gdje te očekuje.

Spaseni sine, veliko milosrđe dočekalo je tvoj povratak. Novo jutro sviće i u tvojem srcu. Grijesi su tvoji oprošteni.

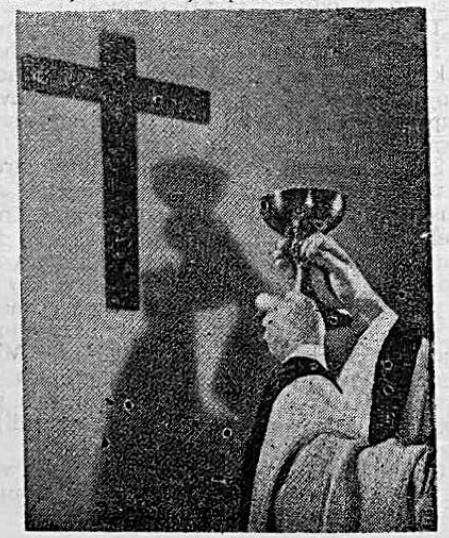

Iz katoličkog sveta

IZ VATIKANA

Zdravlje pape Ivana XXIII. Poznato je bilo već novembra 1962., kada je Papa ozbiljno oboleo, da boluje od prostate. U lečničkim biltenima govorilo se o »gastropatiji — bolesti stomaka« i o »dosta jakoj anemiji«. Neki predpostavljaju da je Papa imao krvarenje iz stomaka ili iz prostate. Tačno stanje bolesti svakako nije poznato. Kardinal Bea, upitan o papinoj bolesti, vešto je izbegao odgovor izjavljujući da je njegovo zdravlje stvar čvrste vere. Papa radi istim tempom dalje, prepuštajući budućnost Bogu.

U Taragonu. Ariba y Kastri, nadbiskup Taragone, zamolio je Papu da imenuje jednog svog delegata za proslavu 1900. godišnjice dolaska apostola Pavla u Španiju. Papa mu je odgovorio: Moguće da sam dođem avionom.

Postanak obeliska na trgu sv. Petra. Filip Madji, vatikanski arheolog, otkrio je iznad bronzanog natpisa na obelisku, koji datira od cara Kaligule, neke rupice od jednog starijeg natpisa. Strpljivim proučavanjem tih rupica naučnik je uspeo rekonstruirati tekst koji je morao stajati tamo. Neki Kaj Kornelij Gal, rodom iz Forum Julii u Egiptu, dao je sebi postaviti taj obelisk kad je bio prefekt u Egiptu. On je bio ujedno i vojnik i pesnik. Borio se na strani Oktavijana kod Akcija. Posle je pao u nemilost te 26 godine pre Krista počinio samoubistvo. Kajev obelisk dao je car Kaligula prevesti u Rim na vatikanski cirkus, dok ga nije papa Siksto V namestio na sadašnjem mestu.

Papa je primio u privatnu audijenciju Mvambusa IV, kralja Burundija. Kralj je bio odlikovan ordenom Pija IX, a Papa mu je poklonio svezak Rafaelovih dela, jedan mozaik sa Melozzovim andjelom, više medalja svog pontifikata kao i ličnu fotografiju sa potpisom.

Kardinal Bea ima predviđen ove godine bogat repertoar. 13. I. 1963. govorio je u Rimu pred predstavnicima raznih religija, među kojima su bili i muslimani i Jevreji, o ljubavi prema istini, o slobodi i miru. Crkva danas traži nov jezik, ali čuva čisti stari nauk. — Krajem januara je otputovao u skandinavske zemlje, zadržao se u Kopenhagenu na priredbi studentskog protestantskog saveza. Za Blagovest poćiće avionom u SAD gde će održati od 28—30 marta tri predavanja o vatikanskom koncilu i ekumenskom pitanju na Havardskom univerzitetu.

Papa je 4 januara posetio crkvu gde su pohranjene moći sv. Gaspara Bufala, osnivača kongregacije preskupocene Krvi. Tom prigodom Papa je izjavio da piše pismo koncilskim ocima neka ne prestanu posvećivati svoje misli i svoj rad uspehu II vatikanskog sabora.

Papa je preko svog državnog sekretara uputio pismo komitetu za proslavu 400 godišnjice svršetka tridentskog sabora. U njemu upoređuje prilike 16 veka sa današnjima u 20 veku. U jednom i drugom slučaju Crkva je bila postavljena pred velike i teške zadatke, svet se u jednom i drugom slučaju nalazio u krizi.

Njujorški tednik »Time« u svom prvom ovogodišnjem broju naziva papu Ivana XXIII »čovekom godine 1962«. Članak spominje razne naučne i političke događaje u 1962. god., ali tvrdi da je od svih bio najveći početak II vatikanskog koncila. Tim koncilom je vezan revolucionarni preokret u kršćanstvu prema jedinstvu. Doslovce kaže: »Taj početak dugujemo čoveku godine, papi Ivanu XXIII, koji je otvarajući ekumenski koncil dao pobude idejama i snagama koje neće uticati samo na rimokatolike, ne samo na kršćane, nego i na čitavo čovečanstvo. Obzirom na saziv ekumenskog koncila, papa Ivan je postao najpopularniji papa modernih vremena i možda svih vremena. On je očitovao toliku toplinu, pokazao takvu jednostavnost i dokazao toliko čara, da je pridobio srca katolika, protestanata i čak nekršćana. Njegova bolest pobudila je nemir u čitavom svetu. I kao što je kazao protestantski teolog Paul Tillich, ako treba u modernom svetu da se molimo za koju osobu, onda je to papa Ivan, sveti čovek.« Tako o papi ozbiljan svetski časopis. A kako piše o Papi naš studentski list?

Kod Svete Stolice akreditirano je 50 državnih predstavništava, i to 37 ambasadora, 11 poslanika i dva otpravnika poslova. U 1962. godini 12 ambasadora i dva poslanika predložili su svoja akreditivna pisma.

Papa je i mađarskim biskupima, koji su bili na koncilu, izručio kratku poslanicu na katoličke biskupe, svećenike i vernike u Mađarskoj. U njoj je kazao da uvek misli na

njih, za njih se svakog dana moli te da se nada da će na drugom zasedanju moći videti i ostale mađarske biskupe. Želi im mira i istrajnosti u ispovedanju katoličke vere, a na kraju im podeljuje svoj apostolski blagoslov.

Za Novu godinu Papa je primio rimske gradske većnike i predsednika opštine. U govoru se Papa zahvalio za izraze ljubavi i odanosti rimskih građana prema njegovoj osobi, što neka bude sve znak ljubavi prema apostolu Petru samome. U vezi s Rimom Papa je rekao da se rimski vikarijat seli u lateransku palatu, pošto su pastoralni problemi u Rimu iz dana u dan veći i teži. Na kraju je Papa podelio predsedniku zlatnu medalju koja će biti zakačena na gradsku zastavu.

Vinko Paloti kanoniziran. 20 januara Papa je proglasio svetim apostola Rima Vinka Paloti-a. Novi svetac (1795—1850) razvijao je svoju delatnost u Rimu u prvoj polovini 19 veka, slično kao tri veka ranije sv. Filip Neri. Prvo je vrlo teško učio, ali kad se utekao za pomoć Duhu Svetome, nastala je velika promena, tako da je postao instruktor drugima.

Kad je bio zaređen za svećenika, svom se dušom predao pastoralnom radu. Pijo X prozvao ga je pretečom današnjeg apostolata. Posvetio se apostolskom radu svake vrste: propovedanju, ispovedavanju, posećivanju kuća, napose najbednijih, bolnica, zatvora, duhovnom vodstvu u raznim zavodima, pokrenuo je opsežan apostolat među laicima, osnovao novu redovničku družbu.

Milost Božja mu je izoštrila um da je bolje upoznao duhovne potrebe svoga vremena i pronašao odgovarajuća sredstva. Uočio je važnost štampe, socijalnog rada svećenika, ekumenskog pokreta, laičkog apostolata. Dao je prevesti jedno moralno delo sv. Alfonsa na arapski jezik, otštampati ga u 10 000 primeraka i razdeliti u crnoj Africi. Pokrenuo je izdavanje katoličke Enciklopedije. Za siromašne seljake u rimskoj okolini otvorio je poljodelsku školu. Posvetio se radu na poboljšanju životnih uslova skupljača otpadaka, nosača, vozača, pekara itd. Umro je 22 januara 1850. Tada je njegova družba brojila samo 10 članova, danas ih ima 4000.

SA KONCILA

150 koncilskih otaca hodočastilo je posle prvog koncilskog zasedanja u Svetu zemlju na poziv melkitskog nadbiskupa Msgr Hakima. Tom su prigodom koncilski oci ogledali kolektivno imanje Djisonar kraj Nazareta te zasadili svaki po jedno drvce za šumu koja će se zvati »Šuma biskupa«.

Nadbiskup koadjutor pariški Msgr Vejo je izjavio za koncil: »Otkriće ravnoteže između papinske i biskupske vlasti bila je jedna od najvećih manifestacija koncila. Koncil ima još dug zadatak. Nadamo se da će Božji sjaj još više uzveličati Crkvu.«

Na prvom koncilskom zasedanju prošle jeseni kardinal Rufini je postavio rekord sa svojih 10 govora na plenarnim sednicama. Iza njega slede kardinali Spelman i Bea sa 7, kardinal Ležer sa 6 govora. Pet govora je održalo pet kardinala, među kojima i Otaviani i König. U svemu je nastupilo 383 koncilska oca, koji su održali 612 govora.

IZ MISIJA

Katolici u Tanganjiki će zajedno s protestantima izdati Sveto pismo na svahili jeziku. Ali Sveto pismo mora imati sve kanonske knjige i pod rubom potrebne primedbe, kako to traže crkveni propisi.

Prva dva meksikanska misionara iz Instituta Naše Gospe Guadalupske stigla su u Seul. Prvo će u Pusanu učiti korejski jezik, onda će preuzeti jednu župu na jugu zemlje.

Za katolike Polinezije izašlo je novo izdanje Biblije na tahitskom jeziku. Njim će se služiti i tamošnji protestanti. Prvo izdanje je izašlo 1912. godine. U sadašnjem izdanju samo su psalmi ponovo prevedeni prema jerusalemskoj bibliji.

Paragvajski Čako. U toj provinciji živi vrlo divlje indijansko pleme »Moros«. Svi dosadašnji pokušaji misionara da se približe tim primitivcima doživeli su neuspeh. Sada je uspelo italijanskom salezijancu Don Brunu Stella da je preko jednog mladića uspostavio vezu s tim plemenom. U planu je izgradnja jedne veće naseobine, da bi se tako ti nomadi privezali na stalni boravak i obrađivanje zemlje.

Savez katoličke štampe Ugande je objavio da ima 14 publikacija u ukupnom tiražu od 208 475 primeraka mesečno. Te publikacije dolaze u ruke jednom milionu čitalaca. Kad je Uganda 9 oktobra 1962. postala nezavisna država, imala je 6,5 miliona stanovnika, od kojih 2 miliona katolika.

U Kalkuti se na blagdan sv. Franje Ksaverskog razvila euharistijska procesija u kojoj je učestvovalo 10 000 vernika. Posebno se molilo za mirno rešenje pograničnog spora sa Kinom.

Afrika ima sa svojih 299 katoličkih biskupa 69 crnaca. Tokom prvog koncilskog zasedanja afrički biskupi su se tri puta sastali na zajedničku konferenciju i pretresali afrička pitanja. Tu centralnu afričku konferenciju sastavlja devet regionalnih biskupskih konferencija. Predsednik je kardinal Rugambva, sekretara su dva, jedan za zemlje sa francuskim, a drugi s engleskim saobraćajnim jezikom.

Indija. Prigodom posvete semenišne kapele u Puna kraj Bombaja prvi su se puta pevali psalmi na indijskom hindu jeziku po melodijama štajlskog misionara Georga Prokša. Melodiju i formu je misionar potražio u starom sanskrtu i u klasičnoj indijskoj muzici.

Saigon. Salezijanci su u Govapu otvorili novu stručnu školu koju su sagradili milodarima zapadnog sveta. U toj školi ima mesta za 400 učenika, koji izučavaju razne zanate: krojački, mehanički, električarski, tesarski, stolarski uz opće obrazovanje.

Državna himna Ugande doživela je izvesnu promenu. Dok je himna ranije počela: »O Ugando, tvoj Te narod slavi«, počinje sada: »O Ugando, neka Te Bog štiti«.

IZ EVROPE

Prema oltaru. Prilikom otvaranja groba Eduarda Pope-a, koji je umro pre 38 godina u starosti od 33 godine, utvrdilo se da je bilo njegovo telo potpuno neozleđeno, bez znakova truleži. U komisiji bio je gentski biskup i četiri lekara. Posle kanonskog pregleda telo svetačkog kandidata su u novom sanduku položili u novi grob. Toj je svečanosti prisustvovalo 17 biskupa i opata, na stotine svećenika i hiljade vernika. Proces za njegovu beatifikaciju u Rimu dosta brzo napreduje. Dr Eduard Poppe bio je veliki apostol Euharistijskog križarstva i duhovnik mladih svećenika i bogoslova.

Premeštaj crkve. U Varšavi su premestili župnu crkvu BDM za 20 metara od ulice, pošto je smetala saobraćaju. Poduhvat je bio dosta riskantan i skup, ali još uvek puno jeftiniji od drugog rešenja. Služili su se tehnikom, kakva je uobičajena za takve podvige u SAD. Prenos je trajao 5 sati.

Pariški nadbiskup uveo je jednoobraznost za sahranu i venčanje. Za svakog se vernika podjednako zvoni, podjednako se obavlja obred sahrane i venčanja. Štolarina je ukinuta, nagrada se prepušta slobodnoj volji stranaka.

Nadbiskup Hinen iz Liverpula smatra najvažnijim problemom engleskih katolika državnu pomoć za njihove škole. Katolici su većinom siromašniji, a dece imaju više nego drugi; stoga sve teže pada na Crkvu odgovornost za održavanje verskih škola, napose jer je školovanje besplatno.

Kardinal Višinski je na povratku kući sa koncila izjavio da katolici čitavog sveta imaju velike simpatije za Poljsku. Kardinal je priznao da su poljski biskupi živeli u Rimu zahvaljujući darovima Poljaka u SAD. Za Papu je kazao da je uprkos visokih godina pun mladosti i pokretnosti.

Lep susret. Za Božić 1962. ruski pravoslavni mitropolit Nikodem posetio je francuskog katoličkog biskupa Msgr Turela u Monpeljeju. Susret je bio vrlo prijateljski i srdačan. Izmenjale su se prigodne reči i pevale se božićne pesme. Prvo su pevali francuski semeništarci i bogoslovi, onda u biskupskoj kapeli zapevali su ruski gosti svoje božićne pesme. Susret je protekao u bratskom duhu.

Među Baskima u Španiji ima dovoljno svećeničkih zvanja. U Durango dolazi jedan seminarist na 647 stanovnika, u Markvina na 662, u Gvernika na 716, u samom gradu Bilbao na 1618 stanovnika. — U Francuskoj je međutim broj svećeničkih zvanja u zadnjih 10 godina pao za 34%, kako je pokazala anketa. Zabrinuti biskupi spremaju novu akciju.

Belgijski biskupi su dozvolili svojim svećenicima da se počev od 1963. oblače u klerdžen odelo, tj. u civilno odelo crne boje sa kolarom. Za crkvu, ured i školu treba da nose talar.

Bečki kardinal König je obećao kardinalu Višinskom da će u godini 1963. hodočastiti u Čenstohovu. Ulazne vize za kardinala i njegovu pratnju već su obezbeđene.

Moskovska »Pravda« je donela izvatke iz papine božićne poslanice, u kojima Papa govori o miru; kako je prošla godina bila teška, ali da je mudrost ipak pobedila. „Pravda" i dalje citira reči kojima Papa apelira da se mora međunarodno pravo poštivati.

U Beču je 40 kandidata laika završilo bogoslovske kurseve. Kursevi su trajali dve godine i tri meseca. Svi su kandidati na kraju položili 11 ispita i dobili svedočanstvo sa dozvolom da mogu kao laički katiheti predavati veronauku.

u školama. Samo nekolicina njih će se posvetiti tom zvanju, dok će ostali ostati u svetovnim zvanjima.

Austrijska deca koja su za Sveta Tri Kralja pevala po kućama, skupljala su priloge za izgradnju centralnog semeništa u Haidarabadu za šest indijskih biskupija.

U severoameričkom zavodu u Rimu za Božić bila su posvećena 62 mladomisnika iz 47 američkih biskupija. Prisutno je bilo 1000 gostiju, od kojih je došlo iz SAD 700.

Bivši liješki biskup umro. U Brislu u Belgiji umro je u starosti od 84 godine bivši liješki biskup Msgr Luj Josip Kerkhofs. Za vreme drugog svetskog rata junački se odupirao nacistima i spasio mnogo Jevreja. Lieškog rabina je postavio za svoga posebnog sekretara.

Duhovne vežbe za gluvoneme. U Londonu je održao p. Hevord duhovne vežbe za gluvoneme, kojih se skupilo 130. P. Hevord je u prvom svetskom ratu izgubio sluh, kasnije je studirao bogosloviju i bio uz potrebnu dispenzu zaređen za svećenika.

Kongregacija svetih obreda proučava dva čuda po zagovoru časnog sluge Božjeg Dominika od Matere Božje iz kongregacije pasijonista, koji je presadio svoj red u Belgiju i u Englesku.

Poljska. Časopis poljske omladine kaže da katolički biskupi preteruju kad kažu da je Poljska 95 procentno katolička. Oni daju sledeću statistiku: među seljacima ima 85% praktičnih katolika, u gradovima ispod 100 000 stanovnika 75% a u Varšavi da je samo 55% praktičnih katolika. Za naše pojmove je i to odlično.

IZ OSTALOG SVETA

San Francisko. Tamošnji nadbiskup Mek Gaken je izjavio na konferenciji za štampu da je bilo potrebno osnovati dijecezansku novinarsku službu, da bi se ispravljale krive informacije o Crkvi. Ta će služba davati tačne vesti i odgovarati na mnogobrojna pitanja koja postavlja štampa u nadbiskupiji.

Nadbiskup grada Alžira je slavio Božić u novoj modernoj crkvi Srca Isusova, koja je bila pre godinu dana sagrađena. Sveta ju je Stolica već proglasila za novu katedralu.

Najmlađi koncilski otac Msgr Alcides Mondoza postao je najmlađi rezidencijalni biskup u Albancay u Peru. Dosad je bio već 4 godine pomoćni biskup.

U Maroku bila je osuđena jedna grupa mladih ljudi na smrt, odnosno na večitu robiju, pošto je širila novu veru. Kralj Hasan II izjavio je na konferenciji za štampu da je u Maroku moguće ispovedati samo veru u jednoga Boga. Osim muslimanske dozvoljena je i kršćanska i jevrejska vera.

Južna Afrika. Katolici imaju tamo još 942 škole sa 174 649 učenika i sa 4 965 učitelja, od kojih blizu 60% laika. Kako moraju biti učenici u školama podeljeni po rasama, to imaju u školama za belce 33 000 učenika, od kojih je 80% katolika; u školama za polucrnce 29 000 učenika, od kojih je 25 000 katolika; u školama za crnce 94 426 učenika od kojih je oko 73 000 katolika.

Filipini. Verski život na Filipinima je sličan verskom životu u Latinskoj Americi, pošto su bili Filipinci vekovima pod Španijom. Nedostaje im svećenika. Stoga su vernici slabo obrazovani. Verski se život održava u tradicijama i pobožnostima bez dovoljnog poznavanja sadržine. Polažu se velike nade da će se po koncilu obnoviti verski život jačim uvođenjem narodnog jezika u liturgiju.

Majka Siton je osnivačica prve američke ženske kongregacije Milosrdnih sestara sv. Josipa. Ona je umrla 1821 g. Proces za njenu beatifikaciju počeo je 1940 g. Sada se u kongregaciji svetih obreda proučavaju dva čuda koja su se desila na njezin zagovor. Njena se beatifikacija očekuje u bližoj budućnosti.

Ove se godine slavi 100 godišnjica rođenja Pola Fransisa, početnika Svetske molitvene osmine za sjedinjenje svih kršćana. Pol Fransis je bio pastor episkopalne crkve u Nju Jorku. 1900 osnovao je anglikansku redovničku zajednicu, 1908 počela se ta pobožnost obavljati i u katoličkoj Crkvi, 1909 on je prešao u katoličku Crkvu i 1910 bio zaređen za svećenika. Sve do svoje smrti 1940 on je širio svetsku molitvenu osminu.

Družba za strane misije u Kvibeku u Kanadi ima još uvek 20 svojih članova na Kubi. Njihov redovnički predstojnik proučava na licu mesta mogućnost slanja novih svećenika na Kubu, gde se oseća velika oskudica u svećenicima.

U gradu Alžiru nadbiskup Dival blagoslovio je novu četverokatnicu gde je smešteno 40 raznih ureda biskupijskih ustanova. Stare prostorije je zaposela Alžirska karitas.

Urednikova pošta

F. F. Pitanje: Da li se mogu venčati zaručnici koji su u krvnom srodstvu trećeg kolena? Odgovor: Krvno srodstvo do uključivo trećeg kolena predstavlja ženidbenu zapreku. Viša crkvena vlast daje oprost od te zapreke. Ipak se takva ženidbena veza ne preporučuje zbog eugeničnih razloga. Deca iz takvog braka mogu imati neželjene posledice.

G. K. Pitanje: Koliko je star grad Jerusalem i koliko je puta bio razoren? Odgovor: Oko godine 2000 pre Krista taj je grad svakako postojao, pošto se spominje njegov kralj i svećenik Melkizedek. Kralj David je oko god. 1000 pr. Kr. osvojio od Jebusejaca taj grad i preneo tamo zavetni kovčeg. Kroz istoriju grad Jeruzalem bio je često osvojen i razoren. Najpoznatija zauzeća Jerusalema su bila: pod carem Nabukodonozorom (586 pr. Kr.), u judejskom ratu god. 69—70 p. Kr, pod carem Hadrijanom za vreme ustanka Bar Kohbe god. 132—135 p. Kr; osvajanje grada od Persijanaca 614 god. Na kraju neka spomenem još krstaške ratove koji su se vodili za taj grad kao i poslednji između Jordanije i Izraela 1948 god.

S. P. Odgovor: Sami kažete da se samo u splitskoj biskupiji svečanije slavi sv. Dujam kao prvi solinski biskup mučenik. Sasvim je prirodno da se sveci više slave tamo gde su živeli i umrli. Tako se jedan svetac više slavi na jednom, drugi na drugom mestu. Samo se najveći sveci svetkuju u celoj Crkvi. Sv. se Dujam svečano slavi na manjem teritoriju naše države, pa je razumljivo da se njegovo ime manje ističe u našim kalendarima.

K. L. Odgovor: Svetačkim kandidatima ne sme se odavati javno štovanje. Ali svako se može privatno uticati u njegov zagovor. Isto važi i za Petra Barbarića. Ako ste dobili preko njega neku milost, potrebno je da učinjeni zavet ispunite. Kad nije u pitanju pravo čudo, nije važno znati do kolike je mere ozdravljenje plod samog lečenja, a koliko je milost Božjeg ugodnika. Zahvalnost prema Bogu je svakako uvek na mestu.

L. K. Pitanje: Kod nas postoji verovanje da je sv. Valentin (14. II) zaštitnik protiv tzv. velike bolesti. Ima žena koje su se zavetovale njemu u čast da na njegov dan ne šiju, ne peru itd. Zar ne bi bilo pametnije da bi štovale sveca nekom molitvom, pribivanjem svetoj Misi, pričešću, milostinjom, nekom pokorom a ne neradom, Odgovor: Sveci su naši nebeski zagovornici. Još iz srednjeg veka postoji običaj da se izvesnim svecima preporučujemo u izvesnim potrebama. U tome još nema nekog sujeverja. Što se tiče samog štovanja sv. Valentina, stojim svakako na Vašem stanovištu. Nerad pruža mnogo prilike za greh. Crkva je odavno sama smanjila broj zapovednih blagdana, da bi mogli ljudi više raditi i svrtolik prezime« (PL 13, 1055).

A. K. Pitanje: Kada je naša Crkva dobila naziv katolička? Odgovor: Od prvih kršćanskih stoleća crkveni su se pisci pozivali protiv krivoveraca da je prava ona Crkva koja je rašírena po celom svetu, koja je katolička. Tako se naročito pozivaju Optat i Avgustin protiv donatista. Vrlo se lepo izrazio Opcian: »Kršćanin je moje ime, a katolik prezime«; (PL 13, 1055).

K. A. Pitanje: Da li nije greh kad se kozmonaut izlaže smrtnoj opasnosti? Da li je dozvoljeno činiti zlo da se postigne dobro? Odgovor: Nikada nije dozvoljeno činiti ono što je samo u sebi zlo, da bi se postigao dobar cilj. Katolička je Crkva uvek osuđivala, ako se geslo »Cilj posvećuje sredstvo« tako tumačilo da se mogu i zla sredstva posvetiti dobrim ciljem. — Čovek na ovoj zemlji nije nikada sto po sto osiguran za svoj život. To nam najbolje tumače svakodnevne nesreće na svakom mestu. Sa svakim ljudskim radom i podhvatom skopčan je izvestan rizik. Ukoliko je stvar važnija i korisnija, može se dopustiti i veći rizik. Kako nam je poznato, astronauti se ne ubacuju olako u orbitu oko zemlje. Oni prolaze kroz posebne kurseve. Pre nego se izvrši lansiranje svemirskog broda ili kabine sa ljudskom posadom, obavi se niz pokusa sa životinjama i tek kada se može moralnom izvesnošću predvideti uspešan let, onda dolazi astronautov let u svemir.

K. A. Pitanje: Nedavno je pošlo za rukom nekim naučnicima da su oživili ćelije koje su bile na milione godina umrtvene. Da li je to dokaz da su se živa bića razvila iz mrtve materije? Odgovor: Umrtveno biće je ono živo biće u kome je radinost reducirana na najmanji stepen. Neživa, anorganska materija je bitno različna od najjednostavnijeg živog bića. Dosad nije zabeležen nijedan slučaj da bi živo nastalo iz neživog, anorganskog. Niko ne može dati što sam nema. Tu i milioni godina ništa ne pomažu. Potrebna je stvoriteljska snaga Božja.

F. J. Pitanje: Ako ima devet zborova anđela, da li svi anđeli podjednako uživaju Boga? Odgovor: Ako ima na nebu razlika među svecima, zašto ne bi bile razlike i među anđelima. Kod Boga nema serijske proizvodnje; svaki je anđeo kao i svaki čovek svojevrsna ličnost.

J. F. Pitanje: Kako je moguće da ljudski duh, koji je izašao iz Boga, može dospeti u pakao? Zar je to spojivo s Božjim dosto-

janstvom? Odgovor: Ljudski duh, odnosno duša nije jedan deo božanstva, inače bismo bili panteisti, nego je od Boga različit, stvoren duh. Ako su se mogli anđeli pretvoriti u đavole i biti bačeni u pakao, zašto ne bi mogao takav udes zadesiti i čoveka? Dostojanstvo Božje traži da se pobuna protiv Boga kazni.

G. L. Odgovor: Prema učenju naše svete vere nekršteno dete ne može doći u nebo. Crkva ne kaže da se takvo dete u limbu muči, nego samo da ne može uživati natprirodne sreće u gledanju Boga licem u lice, što je udeo blaženika na nebu. Kršćanin međutim, ma koliko u životu grešio, ako se blagovremeno pokaje i skrušeno povrati k Bogu, njega čeka blaženstvo na nebu.

A. Š. Odgovor: Vaša pesma »Najveća noć« nije slaba. Stigla je dockan. Ako budete nešto slično ili čak bolje drugi puta blagovremeno poslali, možete računati da će stvar izaći.

O. D. Odgovor: Sv. Olga je bila žena ruskog kneza Igora. Posle njegove smrti (945) ona vodi državne poslove za mladoletnog sina Svjatoslava. Između 954—957 dala se poučiti u kršćanstvu i bila krštena na ime Jelena. Uskoro su se pogani podigli te je izbacili sa vlasti. Ustanicima pridružio se Svjatoslav. Nastupili su teški dani za kneginju Olgu. Čineći dela kršćanskog milosrđa umrla je u Kijevu 969 u starosti od 70 godina. Istočna i Zapadna Crkva slavi je kao sveticu.

M. M. Pitanje: Zašto ubice mogu dobiti oproštenje od greha, a ja, pošto živim u nevaljanom braku, ne mogu? Zar nije ubiti čoveka veći greh nego je onaj što ga činim ja? Odgovor: Ovde nije u pitanju veći ili manji greh. Bog i najveće grehe prašta. Presudno pitanje je pokajanje. Bez iskrenog pokajanja, skopčanog sa čvrstom odlukom da u buduće nećemo nikad više taj smrtni greh učiniti, nema oproštenja. A to poslednje kod Vas nedostaje. Dozvolite jedan primer. Neki otac ima dva sina: stariji digne ruku na oca te ga hoće ubiti. Onda se pokaje, moli oca za oproštenje što i dobije. Mlađi sin samo psuje oca te ga tvrdokorno vređa pogrdnim rečima. Otac živi sa prvim sinom u miru, a sa drugim ne. Da li otac ne postupa ispravno, Da li ima sličnosti između Vas i drugog sina?

E. G. Odgovor: Ako sam Vas ispravno razumeo, Vi živite u dvostrukoj preljubi. Vaša prva žena još živi, a živi i prvi muž Vaše sadašnje žene. Pred Bogom i Crkvom takav je život grešan, ali niste izopćeni iz Crkve zbog toga greha. Prema tome još uvek pripadate katoličkoj Crkvi. Vama ne bi ništa koristilo da pređete zbog tog greha u drugu veru, nego bi tek onda upali u izopćenje. Tražili ste savet, eto ga: mnogo se molite da Vas Bog prosvetli te upoznate stvarno stanje svoje duše. Još se molite da Vam onda Bog dade snage da se oslobodite grešnih okova. Vašem starijem sinu bi za život najviše koristio dobar primer roditeljskog kršćanskog života.

O. JANKO HORVAT, Zagreb III, Ul. V. z. k. KPJ 47, izdao je ciklostiran prevod knjige za ministrante od Hünermanna: BORBA ZA ZVONOVE. Cena knjizi 280 din. + poštarina. Dobije se uobičajeni popust odnosno nagradna knjiga.

ĆIRILO METODSKA knjižara Zagreb, Kaptol 29 odnosno SESTRE »Naše Gospe«, Zagreb, Primorska 20, prodavaju:

a) A. Boyer: Moja liturgijska bilježnica I dio. Sastoji se od 30 slobodnih listova sa 4 stranice, na kojima je sistematski obrađena liturgijska godina u slikama za »radne škole«. Za katehete postoji i Predgovor na 8 stranica od Jungmanna, Cijena bilježnici 300 din, Predgovoru 10 din.

b) »Hvalite Gospodina« — pjesme za pučke misije. To je pjesmarica s notama pisana jednoglasno. Sadrži preko 30 pjesama prikladne za pučke misije. Knjižica od 40 stranica po cijeni od 100 din.

Dr JERKO BAKOTIN: POSEBNI UVOD U NOVI ZAVJET, Zadar, 1962. Cena 500 din. Narudžbe slati: Samostan sv. Frane, Zadar.

KARDINAL VILJEM GODFREY, vestminterski nadbiskup umro je 23. I 1963. u svojoj rezidenciji u Londonu od srčane kapi. Pokojniku je bilo 73 godine. Njegovom smrću broj se kardinala snizuje na 84.

PAPINE NAKANE ZA MESEC MART: 1) Da bi svi katolici postali svesni, da preporod Crkve, kome teži koncil, počinje moralnom obnovom pojedinaca. 2) Da bi vietnamski katolici priveli Kristu svoje sugrađane primernim životom i apostolskom revnošću.

OBAVEŠTENJE. Molimo pretplatnike i poverenike da sva obaveštenja šalju dopisnicama ili pismima, a ne na poleđini čekova. Otkaze i povećanja primamo na znanje za mesec dana unapred. Otkaze koje smo primili do 25. januara, uvažićemo u martovskom broju, pošto već tada šaljemo u štampariju rukopis i određujemo visinu tiraža. Promene u adresama, koje stignu na Upravu do 15. u mesecu, biće uvažene već u narednom broju. — Često se dešava da dolaze promene kad se ekspedicija vrši, odnosno već je otpremljena na poštu. Tada se želja ma stranaka svakako nije moglo udovoljiti. Ovaj puta čekovne uplatnice nisu priložene. Pročitajte još jednom obaveštenje u prethodnom broju!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

GOD. XXXII BROJ 4 BEOGRAD, APRIL 1963. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

VERSKI ČASOPIS BLAGOVEST

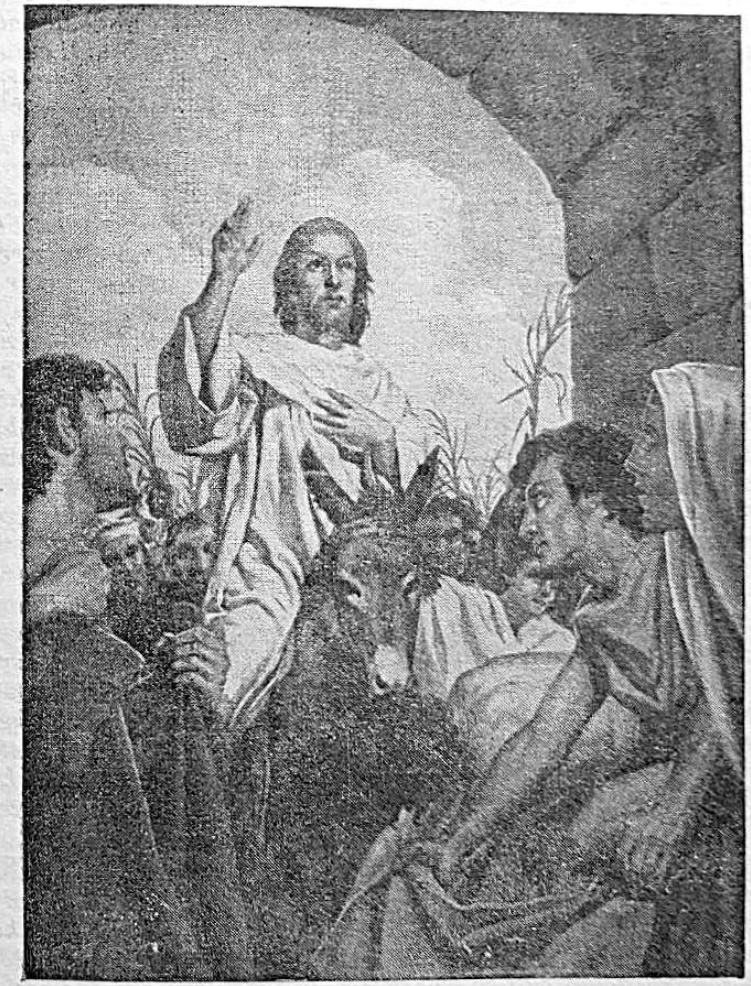

Blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodnje!

Sa Kristova Uskrsnuća

Prošla je oštra zima koja je uništila mnogi život. Pojavilo se proleće s toplim sunčanim zracima, probudila se priroda i počela se odevati u divno svadbeno ruho.

I sa crkvenog vidika odmiče korizma, ozbiljno vreme nutarnjeg čišćenja i posta, vreme razmatranja o našem grehu i Kristovom trpljenju. Već nas pozdravlja Uskrs, blagdan Kristova uskrsnuća. Kao što sunce nadvisuje zvezde svojim sjajem, tako ovaj blagdan svetli nad svim drugim blagdanima.

Na Kalvariji je Krist dragovoljno predao svoj život i tako prineo nebeskom Ocu najvredniju žrtvu i za otkup Adamovog roda. Njegovi su neprijatelji likovali nad njegovom smrću kao nad vlastitom pobedom, dok su se razočarani njegovi prijatelji odenuli u smrtnu žalost. No onaj čiji su zapečaćeni grob čuvali vojnici, uskrsnuo je u ranu zoru uskršnje nedelje vlastitom snagom na besmrtni, preobraženi život. Šta mu sad mogu i najljući neprijatelji, kada je i najveća prirodna snaga — smrt položila pred njim svoje oružje.

Vest o Kristovom uskrsnuću munjevito se prenosila kroz Jerusalem. Vojnici su obavestili svećeničke glavare o zbivanjima oko Kristova groba i prihvatili novčanu nagradu, da bi lagali. Pobožnim se ženama javio anđeo s neba i rekao: »Uskrsnuo je! Nije ovde! Evo mesto gde ga položiše« (Mr 16, 6). Iza tog ukazanja sledila su druga, pa i uskrsli Krist sam objavljuje se učenicima kroz 40 dana nekih 10 puta, kako bi ih potpuno uverio da je stvarno živ, u svom uskrslom telu među njima.

Pravdi je udovoljeno

S kakve god strane gledali na Kristovu muku, sa svake je potresna. Pakao je iskalio nad njim svoj bes. Sve je pošlo za rukom Kristovim neprijateljima, čak Kristovi učenici nudili su im svoje usluge. Krist je, međutim, dostojanstveno, velikodušno i strpljivo podneo sve muke koje su mu zadali. Do dna je ispio kalež trpljenja koji je bio za nj pripravljen. Stvarno, »ponizi se još više, postavši poslušnim do smrti — do smrti na križu« (Filip 2, 10), Krist je ispunio ono što je rekao za dobrog pastira: »Dobri pastir daje svoj život za ovce« (Iv 10, 11).

Kristovo uskrsnuće predstavlja udovoljenje pravdi. Osećanje pravednosti je duboko usađeno u ljudske srce. Već malo nerazvijeno dete se buni protiv nepravedne kazne. Na Uskrs je počela Kristova proslava kao nagrada za njegovo preteško delo otkupljenja. Otada ima Isus Krist nov naslov »da se u njegovo ime pokloni svako koleno nebeskih, zemaljskih i podzemaljskih bića, i da svaki jezik prizna na slavu Boga Oca da je Isus Krist Gospodin« (Filip 2, 11). Muka sa svim nepravdama bila je samo put do večne nagrade. »Zar nije trebalo da to Krist pretrpi, pa da tako uđe u svoju slavu« (Lk 24, 26), tumači sam uskrsli Krist učenicima na putu u Emavs.

Kristovo uskrsnuće baca sunčano svetlo na zamršeni problem trpljenja i nepravdi na ovom svetu. Koliko god katkada izgledalo da je pravda sahranjena, da vlada na svetu pesnica, pravda jačega, Uskrs nam garantuje da će napokon ipak biti zlo kažnjeno i dobro naplaćeno. Bog je strpljiv, ali dostižan. Ni kap hladne vode, koju si dao žednome, neće ostati bez nagrade.

Isplati se verovati

Kristovim uskrsnućem vraća se u apostole vera u Kristovu nauku. Na Veliki petak u njihovim se dušama sve poljuljalo. Činilo im se da su prevareni što su verovali. Ali kad je Krist uskrsnuo i tim najvećim čudom potvrdio istinitost svoje nauke, sve je čvršća postajala njihova vera. Kad je na Duhove došla nad njih sila s visine, apostoli su bili osposobljeni da propovedaju svetu radosnu vest otkupljenja po Kristovom križu i uskrsnuću. Apostol Pavao se ne plaši postaviti verodostojnost kršćanstva na Kristovo uskrsnuće: »Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovedanje, neosnovana je i vaša vera« (1 Kor 15, 14), jer tako čvrsto stoji činjenica Kristova uskrsnuća.

Kršćanska vera ni danas nije laka stvar. Nad svakoga dođu verske poteškoće, pa i sumnje. Toliko ima i čestitih i učenih ljudi, pa odbacuju kršćanstvo. Ima ih koji u ime nauke i napretka naveštaju kršćanstvu propast. Katkada se nađeš gotovo sam kao bela vrana sa svojom kršćanskom verom. U takvim momentima valja se setiti da nijedan filozof, moderni mislilac nije se dao raspeti na križ i nije treći dan uskrsnuo od mrtvih kao Isus. Stoga se nikakvo rezoniranje ne može uporediti s Kristovom naukom.

I nas čeka uskrsnuće

Kristovo je uskrsnuće jemstvo našeg budućeg uskrsnuća. Krist je glava, mi njegovi udovi. Kad je glava uskrsla, moraju i udovi. Lepo govori o tome apostol Pavao: »Kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživeti, ali svaki u svome redu: prvenac Krist, potom u vreme njegova dolaska, Kristovi pripadnici« (1 Kor 15, 22. 23). Krist je prvenac od mrtvih, pošto je prvi sam svojom snagom potpuno i zauvek pobedio smrt. Njegovo je sveto telo besmrtno i preobraženo. Zakoni kojima je na zemlji podvrgnuto ljudsko telo, za Krista ne važe više. A nas čeka uskrsnuće tela tek na sudnji dan. Prvo se moraju naša tela odmoriti u crnoj zemlji, raspasti u prah i pepeo, pa tek onda na zvuk anđeoske trublje na sudnji dan ona će uskrsnuti i postati deonici njegove slave, jer »Ako s njime stradamo, s njime ćemo biti i proslavljeni« (Rimlj 8, 17).

Bolno je saznanje da je svemu što se rodi pisan zakon smrti. Svakodnevne nesreće, bolesti, opadanje životne snage sigurni su glasnici smrti. Na pozornici sveta neprekidno se smenjuju glumci — jedni odlaze u grob, drugi se rađaju. Za nas kršćane ta prolaznost života, u koju smo i sami uključeni, nije suviše bolna, pošto nas teši kršćanska vera da se život iza groba produžava, da ćemo se sa dragim pokojnima još sresti, a na sudnji dan će i naša ljudska tela uskrsnuti.

S Kristom u novi život

Kristovo uskrsnuće je izvor i poziv za naše duhovno uskrsnuće iz smrti greha. »Njegova (Kristova) je smrt bila smrt za grех jedan puta zauvek, a njegov je život, život za Boga. Tako i vi smatrajte sebe mrtvima grehu, a živima za Boga u Kristu Isusu« (Rimlj 6, 10).

U dobroj ispovedi sada u korizmi mi smo ponovo umrli grehu i duhovno uskrsli. Na Veliku subotu ćemo na Bdenju obnoviti krsni zavet. Tom ćemo zgodom ponovo odbaciti svako povezivanje sa đavlom i obavezati se na vernost Kristu, našem uskrslom Spasitelju. Kad bi se naše obećanje temeljilo samo na našoj dobroj volji, ne bi bilo od velike vrednosti. Međutim, mi se oslanjamo na milost Onoga koji je pobedio smrt.

Duhovno živimo kada se nalazimo u posvećujućoj milosti, kada deluje u na-

Pojava i rast Božjeg Kraljevstva

Židovske ideje o Božjem kraljevstvu

U svetim knjigama Starog Zavjeta često čitamo, kako je Bog od najstarijih vremena obećao, da će poslati ljudima Spasitelja. Sveti su proroci naviještali nova, lijepa vremena, u kojima će zasjati ljudima Sunce pravde, objaviti se Knez mira, koji će uspostaviti sjaj Davidovog prijestolja. Dugo bi bilo, kad bismo htjeli navesti sve riječi, kojima sveti proroci opisuju pojavu Mesije i nastanak njegovog kraljevstva. Ipak, kada pažljivo promotrimo izjave raznih proroka, tada shvaćamo, kako se sve ispunilo u Isusu Kristu, Božjem Sinu, Mesiji.

Međutim, uz svete knjige Božjih proroka, nastale su i razne druge knjige, koje nisu pisali sveti proroci, nego drugi, obični ljudi. Te knjige, koje nisu nadahnute od Boga, a prema tome ne spadaju u Sveto pismo, nazivamo »Apokrifi«. Pisci su apokrifa nastojali — često i dobronamerno — opisati malo potanje ono, što će se dogoditi, kada se bude pojavio Mesija. Dakako, to su bile njihove osobne misli i želje, a nikako riječ Božja. Pisci su apokrifa nastojali imitirati jezik, stil i izraze svetih knjiga; često bi razjašnjavali, na svoj način, ono što je bilo teško razumljivo kod proroka, a često bi i popunjavali svojim idejama ono, o čemu sveti proroci nisu ništa napisali.

Izraelci su uvijek s velikim poštovanjem čitali svete knjige i to bilo u svojim kućama, bilo, napose subotom, u svojim zbornicama ili sinagogama. Ali, uz svete knjige, su se širili i apokrifi. Ovi su bili bliže narodu, jer su pogodovali ovozemnim težnjama ljudi. Na taj su se način proširile i krive ideje o budućem Mesijanskom kraljevstvu. Navedimo koji primjer: U apokrifnoj knjizi Enoha čitamo: »Sveti i Veliki izaći će iz svojeg stana, Bog svijeta hodat će po Sinaju i objavit će se usred svoje vojske« (Enoh, I, 3—4); u apokrifu »Knjiga Jubileja« čitamo: »Gospodin će se objaviti pred očima sviju i svi će znati, da sam ja Bog Izraelov«; u apokrifu »Sibila« piše: »Tada će Bog poslati sa sunca jednog kralja, koji će učiniti da prestanu svi ratovi na zemlji«. Takve i slične izjave apokrifa, stvorile su ideju o veličanstvenoj pojavi Mesije u ovozemnom sjaju vlasti i moći.

Osim krivih ideja o mesijanskom kraljevstvu, sadržanih u apokrifnim knjigama, imamo još i rabinske predaje, koje isto tako iskrivljuju Božju zamisao o Kraljevstvu Božjem na zemlji. Sami izraelski učitelji, napose farizeji, zadojeni su raznim zabludama o budućem Spasitelju. U nijhovim predajama čitamo i ove riječi: »Tako se mi ufamo u tebe, Bože naš, da najedanput ugledamo veličinu tvoje snage, nestanak krivih bogova sa zemlje, potpuno uništenje krivih idola«.

Čitajući takve i slične izjave raznih knjiga i izraelskih učitelja, u narodu su se proširile posebne ideje o budućem mesijanskom kraljevstvu. Prema tim idejama, Mesija će se objaviti iznenada, u silnoj slavi i moći, okružen velikom vojskom. Mesija će tada silom oružja osloboditi Izraelce od rimske vlasti, obnoviti sjaj ovozemnog Davidovog kraljevstva, podložiti sve narode židovskom gospodstvu, vladati u sjaju i časti nad svim narodima zemlje. Takvim su idejama bili zadojeni naročito Galilejci, koji su teško očekivali pogodan trenutak, da oružjem izvojuju svoju slobodu i da se priključe slavnom Mesiji. Ako pomislimo, da su i Apostoli bili većinom Galilejci, ne će nam biti čudno, ako te iste ideje nalazimo duboko ukorijenjene i u najbližim Isusovim sljedbenicima. Ostavimo tolike podatke, koje nalazimo u Evanđelju, kako su Apostoli težili da si prisvoje prva mjesta u Mesijinom kraljevstvu, kako su ga oni zamišljali. Dovoljno je podsjetiti se na ono, što se dogodilo nakon Isusove muke i smrti i poslije slavnog Uskrsnuća na dan Uzašašća na nebo. Te će se krive ideje raspršiti tek djelovanjem Duha Svetoga.

Kraljevstvo Božje u Isusovom propovijedanju

Božji se putevi često vrlo razlikuju od ljudskih želja. Mesija — Isus već se bio rodio, već je javno propovijedao, već je činio silna čudesa, ali ga Farizeji nisu priznavali Mesijom. »Ali ovoga znamo, otkuda je. A Mesija kad dođe, nitko ne zna otkuda je« (Iv 7, 27). Ali, od priprostog naroda mnogi su vjerovali u njega i govorili: »Kad dođe Mesija, da li će više čudesa činiti nego ovaj što čini?« (Iv. 7, 31). Ipak je Isus govorio otvoreno: »Farizeji ga upitaše: Kad će doći kraljevstvo Božje? On im odgovori: Kraljevstvo Božje neće doći sa sjajem vanjskim. Ne će se kazati: ovdje je ili ondje. Kraljevstvo je Božje među vama« (Lk. 17, 20—21).

Na Isusu se ispunjalo sve, što su proroci pisali. On će ustanoviti kraljevstvo Božje na zemlji. Ali, ono o čemu su maštali razni pisci »apokrifa«, nije ulazilo u Božji plan; dapače, bilo je u opreci s Božjim namjerama. Dakako, teško je bilo govoriti Izraelcima o pravom Božjem kraljevstvu. Sva je njihova nada bila u ovozemnom velikom Mesiji, koji će ustanoviti zemaljsko slavno kraljevstvo. Na duhovni preporod, na otkupiteljsko djelo Mesije, na vrhunaravne vrednote nisu ni pomišljali.

Isus, nakon pokušaja da jasno razloži svojstva kraljevstva Božjeg, i nakon svestrane opozicije, na koju je naišao kod Farizeja, promijeni svoj način propovijedanja. Nije htio produbiti još više jaz, koji ga je dijelio od farizejskih zabluda. Stoga neće više govoriti izravno o svojem Mesijanskom kraljevstvu. U svojoj božanskoj mudrosti Isus odabire zgodne parabole — usporedbe, kojima će razjasniti temeljne ideje Božjeg plana. Tim će pričama Božanski Spasitelj polagano i mudro razotkriti pravu, vrhunaravnu odliku i sva temeljna svojstva mesijanskog vremena.

U prispodobi o sijaču razotkrio je prave temelje Božjeg kraljevstva: Riječ Božja i slobodan pristanak čovječje volje. Trebalo je još pobiti zabludu Izraelaca o iznenadnom i slavnom nastanku Mesijskog kraljevstva. Da to postigne Isus odabere zgodnu prispodobu o gorušičnom sjemenu: »Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično, što ga uze čovjek i posija na svoju njivu. Ono je istina manje od svih drugih sjemena. Ali kad izraste, veće je od drugoga povrća. Ono bude drvo, tako da ptice nebeske dolaze i stanuju na njegovim granama« (Mat. 13, 31—32).

Kraljevstvo se Božje, dakle, neće pojaviti iznenada. Nastanak mesijanskog vremena neće biti u vanjskom sjaju moći i vlasti. Početak Božjeg kraljevstva bit će skroman, gotovo neznatan. Taj će početak, međutim, biti životvoran. Kao što sjeme nosi u sebi klicu života i sposobnost razvitka i rasta, tako će i Božje kraljevstvo imati u svojem neznatnom početku svu silu razvitka i rasta. S vremenom će se povećavati, jačati, širiti i usavršavati. I kao što ptice nebeske dolaze na grane stabala, da ondje saviju svoja gnijezda i otpočinu, tako će i Kraljevstvo Božje postati sigurno utočište, luka spasenja i izvor života, milosti i istine za sve narode na zemlji. Kako je Božje kraljevstvo (Isusova Crkva) doista nikla iz neznatnih početaka, o tome nam svjedoči Evanđelje i povijesni dokumenti. Kako se Božje kraljevstvo razvijalo i povećavalo tokom dvadeset stoljeća, o tome nam govori čitava povijest novog razdoblja ljudske povijesti, koje se baš zato naziva novom erom, jer pojavom Spasitelja, počinje novo razdoblje čovječje povijesti. Doista, mi živimo u novoj eri! To je era Kristova, era Kristove Crkve.

---

ma Duh Sveti. Tada mrtvimo telesna dela, a težimo za kreposnima. Lepo nas podstiče Apostol: »Ako ste uskrsnuli s Kristom, tražite ono što je gore, gde sedi Bogu s desne strane! Mislite na ono što je gore« (Kol 3, 1. 2).

A kako izgleda takav duhovni život u odnosu na našeg bližnjega, opisuje isti apostol par redaka dalje: »Obucite se dakle, izabranici Božji, sveti i ljubljeni, u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost! Podnosite jedan drugoga i dobrostivo opraštajte međusobno, ako ko protiv koga ima nešto što je za ukor! A iznad svega toga obucite se u ljubav, koja je veza savršenstva« (Kol 3, 12—15).

Ko ne bi želeo da živi u ljubavi, miru i slozi sa svojim bližnjim? Ako smo se očistili starog kvasca greha te blagovali beskvasni kruh uskršnje svete pričesti, onda u snazi tog Kruha možemo i moramo ostvariti te osnovne zahteve kršćanskog života.

Svaki preporod ljudske zajednice počinje od vlastitog ja. Neka i u tvoju dušu ovogodišnji Uskrs donese duhovno proleće koje će Boga i bližnjega razveseliti.

Aleluja! Aleluja! Aleluja!

Jedna prava vjera ili više?

I. Mnogo vjera

Mnogo je vjera na svijetu. Ima vrlo raznolikih načina izražavanja religiozne potrebe u čovjeku, religioznog odnosa prema nekom Višem biću. Kao što se i svijetlo sunca rasipa u mnoštvo boja po prirodi, ili kao što iza svijetla sunca nastaje mnoštvo sjena . . . U Japanu na primer na 93 milijuna stanovnika ima 128 milijuna pripadnika 380 raznih religija ili religioznih sekta. Kako to? Jer ih ima veći broj, koji u isto vrijeme pripadaju u 2 ili 3 religiozne skupine.

No budući da je religija vrlo ozbiljna stvar, stojeći pred tolikom raznolikosti, treba dobro procijeniti, birati. Ne mogu biti sve jednako dobre i istinite. Pravo reče veliki pisac A. Manzoni: Držimo najčešće katoličku nauku: da ima jedan jedini Bog, jedna vjera i jedno kršćenje (Ef 4, 5). Stav je katoličke Crkve u tom pogledu vrlo određen. Ona tvrdi da posjeduje i provodi u životu jedinu pravu vjeru. I to je shvatljivo: istina ili je jedna ili je nema, kao što je jedan pravi Bog! I zato katolik ne može dopustiti da su druge vjere jednako vrijedne i jednako dobre, mada može priznati i naći i u drugim religijama mnogo elemenata istine i dobra.

Među crkvenim dokumentima možemo čitati snažno i jasno objašnjenje pape Pija IX o toj stvari: »Ne želimo stavljati granice Božjem milosrđu, koje je bezgranično; ne želimo ispitivati tajne Božje planove i sudove, koji su velik i nedostupan ponor ljudskoj misli; no naša nam je apostolska dužnost da potaknemo biskupe na budnost i brigu, neka se svim mogućim silama bore i istiskuju iz ljudske pameti pogansko i pogubno mišljenje da se u svakoj religiji može naći pravi put vječnog spasa.«

Koji je smisao i koja su opravdanja te tako ozbiljne tvrdnje?

Kako je do danas naraslo i kako se proširilo neznatno sjeme Božjeg Kraljevstva, o tome smo mi danas živi svjedoci. Dvadeset stoljeća povijesti Kristove crkve, jesu dvadeset stoljeća neprekidnog, polaganog, gotovo neprimjetnog, ali stalnog i uvijek životvornog rasta i razvitka Božjeg kraljevstva na zemlji. Danas je to stablo tako veliko, da zahvaća sve narode, sve kontinente, čitavu zemaljsku kuglu. Ako smo imali priliku pogledati koju sliku veličanstvenog skupa II. Vatikanskog Sabora, tada nam je moralo biti jasno, kako je silno poraslo i ojačalo Kraljevstvo Božje na zemlji. Ogromno stablo Kraljevstva Božjeg prekrilo je svojim granama čitavu zemaljsku kuglu.

Ali Kristovo kraljevstvo i dalje raste i jača. Kod toga počiva još uvijek na onim istim Božjim temeljima, koje mu je postavio Mesija — Isus Krist. I dalje je Spasitelj onaj božanski sijač, koji neprestano sije sjeme riječi Božje preko svoje Crkve i svojih namjesnika. Riječ Božja, riječ istine, milosti, života i mira, neprestano pada s neba na zemlju. Istina, sama riječ Božja neće donijeti željeni plod. Ona treba plodnog tla, raspoloženu ljudsku dobru volju. Tek ovim spojem Riječi Božje i naše slobodne volje svaki čovjek može postati živi ud i aktivni član Božjeg kraljevstva na zemlji.

II. Jedna objavljena vjera

Religija je skup odnosa između čovjeka i Najvišeg bića. I zato je jasno da će prava religija biti samo ona koju to Vrhovno biće — Bog hoće. On kao Stvoritelj i Gospodar svega, pa i ljudi, ima pravo postaviti religiozne obaveze i moralne dužnosti svojim stvorovima. I učinio je to. Ne radi neke koristi, koju bi imao odatle, jer onda i ne bi više bio Bog. Učinio je to zato, da bi ljude uveo u baštinu svoje dobrote.

I eto, katolička Crkva tvrdi da je ona religija koju Bog hoće. Ugaoni kamen sve katoličke nauke je osoba i nauk Isusa Krista. Središte sve povijesti je u Njemu. Povijest prije Njega nalazi najbolje objašnjenje, ako je shvatimo kao pripravu za Krista. A ova, što je iza Njega, je ostvarenje onoga tajanstvenog tijela Kristova, koje će postići svoju puninu na kraju vremena.

Naše poznavanje Isusa Krista temelji se na povijesnim dokazima koje nam ostaviše povijesni pisci neposredno iza Kristove pojave i njegova djelovanja na ovom svijetu. Glavna povijesna vrela za studij stvarnosti o Kristu jesu Evanđelja. U njima nalazimo religiozne tvrdnje o Kristu i prikaz djela, kojima je On dokazao istinitost svojih tvrdnji. Krist prihvaća božansku objavu sadržanu u Starom Zavjetu te je nadopunjuje. On na mnogo načina tvrdi da je Bog. I to su tako shvatili i Njegovi protivnici. Proročanstva Starog Zavjeta govore o Njemu i vidimo ih na Njemu ostvarena. Čudesa, koja može činiti samo Bog, stavlja On u vezu sa svojim tvrdnjama. Kad čini čudesa, da pokaže svoje božanstvo, sigurnu istinitost svojih tvrdnja i svoje nauke te neoborivo postojanje svoje ustanove — Crkve.

Baš zato nema druge prave religije nego je ona, koju je naučavao Krist — Bogočovjek. Zato je On došao na svijet, da nauči ljude jedinu pravu spasonosnu religiju.

No kad je govor o jedinoj istinskoj kršćanskoj religiji, pojavljuju se kao konkurenti: katolici, pravoslavci, protestanti. Jasno je onda, da treba u Kristovoj nauci potražiti odgovor, tko od ta tri zastupnika ima pravo, pa izabrati toga.

III. Oznake prave Crkve

Krist je označio svoju ustanovu jasnim istaknutim znacima. Spominje ih Vjerovanje: Kristova Crkva mora biti apostolska, jedna, katolička i sveta. Kao što se dijete zna, čije je, po crtama oca i majke, što ih nosi na licu, tako i prava Kristova Crkva po crtama, koje je On ucrtao svojoj divnoj Zaručnici.

Krist je htio da mu Crkva bude a p o s t o l s k a, jer kad ju je ustanovio kao jednu, trajnu i nepromjenljivu, stavio ju je pod vodstvo apostola i pod trajno prvenstvo Petra i njegovih nasljednika. To je ono, što reče govoreći Petru: »Ja tebi kažem: Ti si Petar (kamen-temeljac) i na tom kamenu sagradit ću Crkvu svoju i vrata je paklena neće nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebu; a što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebu« (Mt 16, 18).

Krist je htio da Njegova Crkva bude j e d n a, jer ju je ustanovio s jedinstvenom apostolskom upravom pod jednim prvakom Petrom. I molio je Oca, sigurno uspješnom molitvom, za jedinstvo svoje Crkve: »Molim također i za one koji će vjerovati u mene na njihovu riječ, da svi budu jedno u nama, kao što si ti u meni, Oče, i ja u tebi; da i oni budu jedno u nama, da vjeruje svijet da si me Ti poslao« (Iv 17, 20, 21).

Katoličanstvo (jedna ista Crkva po svemu svijetu) očituje se iz riječi, kojima je Krist povjerio apostolima propovijedanje Evanđelja svakom stvoru, po svemu svijetu i osigurao im sretan uspjeh u tom poslanju uz njegovu podršku i pomoć. »Idite i učinite sve narode mojim učenicima krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći da drže sve što sam vam zapovijedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt 28, 19—20).

Prava Kristova Crkva mora biti također s v e t a, jer je Krist u svojoj — sigurno uslišanoj — molitvi molio i za svetost svojih učenika, a osim toga ih snabdio sredstvima svetosti. U Kristovoj Crkvi dakle, jer ne može biti bez ploda molitva Bogočovjeka, mora se naći i pravih svetaca.

Ako je dakle Krist tako točno označio svoju Crkvu i htio da ona ostane do kraja onim riječima: »i vrata je paklena neće nadvladati«, onda mora biti sigurno jedna između Crkvi, koje se nazivaju Kristovim, u kojoj jasno sjaju te četiri oznake i tako sigurno upućuje, gdje je jedna, jedina prava Crkva Kristova.

Bila dva blizanca i dali im ime Josip i Juraj. I bili su slični ko jaje jajetu. Nisu ih ljudi lako razlikovali. No jedan umre kao dijete. Koji je ostao na životu? — pitali mater. — Josip, jer on ima na sebi oznake na licu, kojima sam ga i ja od maloći razlikovala od Jurja, koji toga nije imao. Juraj je pokojni, a Josip je ostao na životu.

Samo katolička Crkva ima te oznake, koje je Krist utisnuo na lice svoje mistične Zaručnice — Crkve. Ona je jedna, sveta, katolička i apostolska. Druge kršćanske Crkve, iako vrijedne poštovanja i pažnje, iako nose spas za sve svoje pripadnike koji su dobre volje i uvjerenja da su na pravom putu, premda bogate elementima istine i dobra, nisu ipak prava Kristova zaručnica. Samo je Katolička Crkva ona, koju je Krist točno označio, da ne bude sumnje ni nesigurnosti, nego da je svi znaju i od nje vođeni stupaju kroz život do konačne svrhe života do vječne sreće u Bogu.

Rad na crkvenom jedinstvu

Biće zanimljivo pogledati šta je postignuto u pravcu crkvenog jedinstva na prvom koncilskom zasedanju i u ovo vreme iza prošlog decembra.

Poznato je da se 17 odeljenih kršćanskih crkava odazvalo pozivu i poslalo svoje određene posmatrače na prvi deo koncila. Ti su bili u Rimu lepo primljeni, imali slobodan pristup na sve plenarne sednice, dobili u ruke koncilske sheme ili nacrte. Papa ih je primio u početku u audijenciju, a posle zbog papine bolesti kardinal državni tajnik Čikonjani. Kardinal Bea priredio im je prijem u hotelu Columbo. Svake nedelje su ti posmatrači imali sastanke sa članovima koncila. Sekretarijat im je uvek bio na raspolaganje da sasluša njihove želje, kritike, primedbe itd. Stvarno, vladalo je familijarno raspoloženje.

Svi su se posmatrači izjašnjavali da su bili iznenađeni što je na koncilu vladala tolika prostodušnost, sloboda izražavanja misli, tolika iskrenost pa i razlike u mišljenju.

Protestantski univerzitetski profesor Cullman je održao u koncilskom uredu za štampu predavanje o svojim utiscima još za vreme održavanja koncilskih sednica. Priznao je da vlada na koncilu vrlo prijatno ozračje da se sklapaju poznanstva i prijateljstva sa katoličkim predstavnicima. Lep je korak učinjen u pravcu zbiiženja, iako je put do pravog crkvenog jedinstva još dug.

Vischer, predstavnik svetskog saveza crkava u Ženevi, je na prijemu koji je na kraju zasedanja u papino ime dao posmatračima kardinal Čikonjani, izjavio: »Mi smo imali izvanrednu priliku upoznati predstavnike Vaše crkve. Imali smo slobodan pristup k svim manifestacijama i uvek smo mogli primetiti velik napor da bi se razumela naša ubeđenja, naš svojski karakter. Ubeđen sam da su se na taj način uspostavili ne samo dodiri — kako se kaže u ekumenskom jeziku — nego da su se sklapala i prava prijateljstva.«

Slične laskave izjave davali su i ostali posmatrači: Tadros, predstavnik koptske crkve, Ivas, predstavnik sirske crkve, Petro Gabre Sellassie, predstavnik etiopske crkve, Sarkissian posmatrač jermenske crkve u Ciliciji. Ovaj poslednji je između ostalog rekao: »Što sam vidio, prevazilazi sve što sam očekivao. Pre svega sam se našao u pomirljivoj atmosferi. Dosad sam imao shematičnu predstavu o katoličkoj Crkvi, smatrao sam je monolitnom, ali od prve sednice sam vidio život u težnjama i rečima.

Svaki posmatrač bez izuzetka bio je oduševljen za papu Ivana XXIII. Svima se svidela njegova širina duha, jednostavnost, ljubazni prirodni nastup i njegova vruća želja da unapredi stvar crkvenog jedinstva.

U Engleskoj se vrlo lepo pokazalo pomirljivo raspoloženje, kad su posle koncilskog zasedanja mnogi indiferentni listovi potražili katoličke komentatore, da napišu za njih svoje mišljenje o prvom zasedanju koncila.

Za Božić je posetio ruski metropolit Nikodim Francusku. Tom je prilikom taj ruski crkveni predstavnik posetio i katoličkog biskupa iz Monpelljeja. Sastanak se održao u prijateljskoj atmosferi i u pevanju zapadnih i istočnih božićnih pesama.

U januaru se u Rimu održao sastanak između različitih konfesija, na kojima su bili ne samo zastupnici kršćanskih nego i nekršćanskih veroispovesti. Opet se istaknuo kardinal Bea lepim referatom o ljubavi prema istini.

Prigodom nedavne smrti londonskog kardinala Godfrey-a anglikanski primas Ramsey dao je vrlo lepu izjavu o pokojniku kao i o engleskim katolicima. Za vreme održavanja svetske molitvene osmine na Trafalgar skveru su zajedno nastupali katolici i anglikanci. Slične manifestacije za crkveno jedinstvo priređene su bile i po drugim zemljama.

Krajem januara kardinal Bea je otišao u Skandinaviju te održao predavanje među luteranskim studentima u Kopenhagenu. Krajem marta put ga vodi u SAD gde će isto tako održati tri važnija predavanja, razne razgovore i konferencije za štampu itd.

Pogrešno bi bilo kad bi neko mislio da je crkveno jedinstvo već pred vratima. Rane su duboke, razlike u učenju, napose sa protestantima, su velike, nepoverenje i otuđenje između istočnih i zapadnih kršćana dugotrajno. Ne može se očekivati iznenadni čudesni preokret kao kod apostola Pavla pred Damaskom. Ali mnogo je već to da se uspostavljaju međusobni dodiri, lična prijateljstva, međusobno poznavanje i poštovanje. Da se naglašuje više ono što nas sjedinjuje nego ono što rastavlja.

Sav taj rad mora biti praćen molitvama, delima kršćanske ljubavi, bez obzira na versku i nacionalnu pripadnost. Kad se radi o tako uzvišenom nastojanju oko crkvenog jedinstva, valja imati uvek pred očima da je u tome prvi činilac milost Božja. Ljudi su tek slabašno oruđe u Božjim rukama.

Ne budi indiskretan

Čovjek slika Božja

Već na prvoj strani Svetoga Pisma čitamo, da je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku.

Čovjek je dakle po svojoj prirodi najodličnije vidljivo biće.

Mi se divimo ljepoti bezbrojnih zvijezda, koje su nalik na bisere prosute po nebeskom svodu ... ali koliko bile one lijepe i divne, one su samo t r a g o v i Božje ljepote, dok je čovjek s l i k a Božja.

Ali u čemu se sastoji čovjekova bogosličnost?

Čovjek je sličan Bogu, jer ima besmrtnu dušu opremljenu umom i slobodnom voljom.

Ove su odlike temelj čovječjeg dostojanstva, te ga prate i onda kada padne u grijeh.

Kao što drahma u Evanđelju, iako padne u smeće, očuva sliku rimskoga cara, tako i čovjek, makar i pao u blato grijeha, još uvijek očuva odlike, po kojima je Bogu sličan.

Dostojanstvo kršćanina

U kršćanstvu pak čovjek je i više nego slika Božja. On je po milosti p o s i n o v l j e n a c Božji; dijete nebeskoga Oca i Kristov brat.

No, milost nije posvetila samo dušu čovjeka, nego i njegovo tijelo; po jasnom nauku sv. Pavla tijelo je hram Duha Svetoga.

Cijeli je čovjek dakle posvećen. — Drugim riječima: kad stoji pred nama čovjek, mi moramo gledati u njemu nešto kao svetište; i kao što se svetištu približavamo sa svetim strahopočitanjem, tako moramo iskazivati čovjeku, s kojim općimo, neko religiozno poštovanje.

Sada ćemo razumjeti riječi sv. Pavla: »Bratskom ljubavlju ljubite jedan drugog. Sa poštovanjem jedan drugoga pretječite.« (Rim. 12, 10).

Mi dugujemo poštovanje svakome čovjeku bez razlike, jer on nosi one plemenite darove, koje mu je sam Bog poklonio.

Lična sfera

Iz rečenog slijedi, da svaki čovjek ima svoj lični život, koji ispoljava prema svojoj ličnoj prirodi.

Svi smo si ljudi međusobno slični. Ali smo po osobnim vrlinama (i nevrlinama) međusobno različni.

Ako promatrate ruže, koje cvatu na jednom velikom grmu, mislit ćete na prvi pogled, da su sve jednake; ali kad ih pogledate bliže, vidjet ćete, da u svakom cvijetu ima nešto osobita.

I zvijezde nam se čine, da su sve jednake, ali sv. Pavao lijepo kaže: »Zvijezda se od zvijezde razlikuje po sjajnosti.« (I Kor. 15, 41).

Tako ima i svaki pojedini čovjek svoj osobiti sjaj (i nesjaj).

On razvija u svojoj unutrašnjosti svoj posebni život, za koji zna samo Bog; a pojedinac ne želi, da ovo svoje nutrašnje područje nosi na vašar. To se zove intimna sfera čovjeka; i nitko ne želi, da mu se dira u to područje. Vrhu toga skoro svaki čovjek ima svoje intimno područje što se tiče njegove familije, njegove službe i njegovog socijalnog i materijalnog položaja.

Nitko ne želi, da ga nepozvani treći ispituje o takvim stvarima.

*

Ali kakva je praksa?

Vjerovali ili ne, postoji veliki broj radoznalih ljudi. Još niste zauzeli mjesto u vlaku, već vas pitaju: »A kamo vi?«

A vama je baš mnogo stalo do toga, da nitko ne zna kamo idete. Spomenuto pitanje moglo bi se još kako tako progutati ... Ali slijedi cijelo bombardiranje drugim pitanjima, kojima radoznali suputnici provaljuju ograde vašeg intimnog života ... »Jeste-li udati? Otkada?

S kim? Kako živite s mužem? Gdje ste u službi? Kakvu plaću imate? Kakav je vaš šef?« ... I bezbrojno drugih pitanja, koja stavljaju čovjeka u mučan položaj.

Čestit čovjek ne želi lagati, ali i ne želi, odnosno ne smije odati svojih tajni.

Radoznalost izvjesnih ljudi ide tako daleko, da čitaju bespravno i tuđa pisma. To nije samo nepristojno, nego je stvar, koja miriše na kriminal.

Drugi opet prisluškuju na vratima; o njima veli Sirah: »Znak je ludosti prisluškivati na vratima.« (Sir. 21, 27).

Kako vidite bilo je i u staro doba koješta.

Kulturan čovjek neće nikada ispitivati svoga bližnjega o stvarima, o kojima ovaj ne želi govoriti, odnosno on će odmah prestati sa ispitivanjem, čim primijeti, da se upitani osjeća nelagodno.

Sveto Pismo i radoznalost

Sv. Pismo smatra radoznalost kao opaku stvar, koja ne vodi dobru.

Sirahova knjiga piše: »Već je mnoge radoznalost dovela u zabludu.« (Sir. 3, 24).

Ujedno nas uči, neka ne izdajemo tajne svoga života drugima. Isti Sirah kaže: »Ne otkrivaj svakomu čovjeku srca svoga, da ti možda ne nanese zlu hvalu i ne pogrdi te.« (Sir. 8, 22).

Ako smo čuli slučajno nešto zla o drugima, šutimo! Mudrac nas uči: »Čuješ, li kakvo govorkanje, to pusti, da umre s tobom! Budi uvjeren da od toga neće puknuti.« (Sir. 19, 10).

Ako ti je prijatelj nešto povjerio, drži to za se. Indiskrecija vodi do toga, da indiskretan čovjek ne nađe više povjerenja. »Tko izdaje tajne, gubi povjerenje i ne nalazi više prijatelja po srcu svome.« (Sir. 27, 17).

Indiskretan čovjek ruši prijateljstvo; i svi napori, da se prijateljstvo opet uspostavi, obično su uzaludni. »Za rane ima zavoj, za psovke pomirenje. Ali tko izda tajnu, za njega nema više nade, da natrag dobije prijatelja« (Sir. 27; 23, 24).

Brbljavost čini čovjeka omraženim; svi ga se boje: »Brbljavac je strah za grad svoj.« (Sir. 9, 25). Jer: »Kad otvori usta, sipa oganj.« (Sir. 20, 15).

Raspravljati s takvim čovjekom uzaludan je posao. Stoga Mudrac savjetuje: »Ne inati se s brbljavcem i ne meći još drva na oganj njegov.« (Sir. 8, 3). On ne priznaje nikakvih razloga, nego trubi uvijek svoje.

*

Velika je stvar, ako čovjek znade zauzdavati jezik svoj. Jezik može da mu bude slava ali ujedno i propast. Stoga držimo se mudrog savjeta: **»Bolje je, ako se spotakne noga, nego — li jezik.«** (Sir. 20, 20).

Svagdanji susreti

Mi smo savremeni

Velegradska obitelj. Istina, oni su došli sa sela, ali to je bilo davno, i sada su dušom i telom građani. Zagrepčani bi ih nazvali purgerima. U početku su marljivo posećivali crkvu i rado slušali propovedi, a sina jedinca (takva je gradska moda!) redovno su slali na veronauku. Prilikom prve pričesti i potvrde sinčića priredili su čitavu gozbu, na koju su pozvali mnogo odabranih gostiju. Sin je bio ministrant, i to jedan od revnijih.

Stan su ukrasili svetim slikama, i na počasnom mestu bio je križ. Bili su imućni, zato su im rado navraćali gosti na čašicu razgovora i dobrog vina. Među gostima bilo je svakovrsnih pa i takvih, koji su prigovorili zbog svetih slika na zidu, da je to zastarelo i da miriše na selo. Taj je prigovor upalio. Svete su slike jedna za drugom nestajale, čak se križ konačno sakrio u luksuzan orman. Razume se da zidovi nisu mogli ostati goli. Trebalo je pronaći nešto, što će dokazati savremenost ove obitelji, kako im ne bi niko mogao predbacivati da ih se još uvek drže seljački primitivni običaji. I nabavljene su za skupe pare ogromne slike, na kojima je samo strast, požuda i razvratna golotinja. Kuća je postala moderna, savremena. Tako su govorile razne prijateljice uz šoljicu crne kave.

Sastanci, uz crnu kavu i karte te obavezno ogovaranje svih poznatih, oduljili su se, pa nije bilo više vremena za Misu ni u nedelje i zapovedne blagdane. Pravdala se domaćica, da je nemoguće isterati goste i tako smirivala svoju savest, koja je često davala znakove uzbune. Polako je to prešlo u naviku. Prijatno je u nedelju ujutro malo produžiti spavanje, a zatim treba pospremiti kuću, jer mogu naići gosti. Posle podne treba malo u šetnju, u goste, ili pak dolaze gosti. I tako su samo još za najveće blagdane zavirili malo u crkvu.

Razumljivo, sin, koji se već razvio u zgodnog mladića i završio srednju školu, ugledao se na roditelje. Prestao je da ministrira. Izostajao je od veronauke. Na Misu je dolazio, ali pobožnosti je nestalo. Nije imao u rukama ni molitvenika ni pesmarice. Bilo mu je ispod časti da pođe napred među učenike. Stajao je u pozadini sa rukama u džepu, a oči su mu neprekidno šetale po crkvi. Što se dešava na oltaru, nije ga više interesiralo. Kod kuće nije više zavirio u Katekizam ili Evanđelje. Donosio je razne šund-romane i škakljive ilustracije, a zatim je ležeći na otomanu promatrao golotinju na zidovima. Tu je crpio ‚inspiracije' za razne »akcije«. Tu je pio otrov, kojim je ubijao svoju veru, mladost i nevinost.

Jednom je katcheta sreo majku te upozorio na veliku promenu kod sina Branka. Ona se uvredila i odgovorila da njen sin spada među najbolje, ali da ima raznovrsne obaveze. Konačno, on je već davno bio na prvoj pričesti i potvrdi, pa mu veronauka nije više ni potrebna. On mora malo upoznati svet, mora i na zabave da ne zaostane za drugovima.

*

Otac je umro. Majka se morala stisnuti u skromniji stan, jer je trebalo živeti od penzije. Sin je napredovao u svojim zahtevima. Postao je hiroviti diktator u kući. Majka nije imala snage da se odupre. Branko je već bio na univerzitetu. On mora imati što si zaželi, tako mudruje majka.

Branko je već zaboravio put do ispovedaonice i pričesne klupe, ali je zato vrlo često odlazio na razne sumnjive noćne sastanke i na još sumnjivija logorovanja.

Kad se majka usudila sinu prigovoriti, on je pun grubosti odgovorio da nije više dete, da traži svoju slobodu. Majčina je dužnost da mu nađe potrebna sredstva, da se može iživljavati i iskoristiti svoju mladost. I sledila je svađa, psovke. Čak je sin podigao ruku na rasplakanu majku. I takvi su se prizori ponavljali. Sin je znao sada samo još za svoje potrebe i zahteve. Nikad nije pitao, da li se to može. Stalno je ponavljao da je majčina dužnost da pribavi njemu potrebna novčana sredstva.

Jadnoj majci su uz sina jedinca (jer takva je bila moda!) suze bile svagdanja hrana. Kome da se požali? Niko nema za nju razumevanja. Prijateljice bi govorile da su sada takva vremena. Mladost treba da se iživi. A njenu je dušu crv izjedao noć i dan.

Posle više godina osetila je živu potrebu za crkvom. Bio je baš Veliki petak. Stidljivo se pridružila mnoštvu vernika, koji su pred Božjim grobom pobožno klečali i molili se. Ni sama nije znala kada se našla na kolenima. Pred njenom dušom su uskrsavale slike davne srećne mladosti. Kako je bila još srećna kada je kao mlada majka sa svojim Brankom klečala pred Božjim grobom, a onda kod kuće mu pričala o Kristovoj muci. Sin je gutao te pouke i donosio velikodušne odluke, kako neće on svojim gresima bičevati dobrog Spasitelja. Prošla su ta lepa vremena, prošle i dobre odluke. Svi su se u kući izneverili Kristu, zato je nestalo u njoj mira i poslednjeg traga sreće.

»Kriva si, kriva si«, govorila joj je savest. »Da si imala više dece, ne bi ovaj tako nasilno postupao s tobom. Našao bi se neko da te brani i voli. Da nisi svetih slika skinula i da nisi onom razvratnom golotinjom ukrasila svoj stan, ne bi došlo do tolikog greha. Zaboravila si put do jedinog Prijatelja, zato si ostala u svojoj nesreći sama, bez razumevanja, bez utehe. Lošim si primerom sablaznila sina, da je zamenio krepostan život sa životom razvrata i nemorala. Nema križa u sobi, nema putokaza u duši. Kriva si!«

Sirota majka nije znala koliko je vremena tamo klečala. Nije se usudila podići svoje oči i pristupiti bliže Božjem grobu. A kad su se mnogi već razišli, ojunačila se i pristupila bliže. Tamo u grobu leži Kristovo telo, sve u ranama, mrtvo, ali tako veličanstveno. Probodene su ruke i noge, ali nevidljivi zraci milosti teše i leče ranjene duše.

Ona ne vidi više kipa, nalazi se na Kalvariji, na prvi Veliki petak. Pred njom istinsko telo Kristovo. Našla se u društvu Bogorodice, pokornice Marije Magdalene i pobožnih žena. Čuje tajanstveni glas: »Eto, što su učinili tvoji gresi, gresi tvog sina. Koliko puta sam te zvao i upozoravao po savesti, pa nisi htela slušati. Pošla si širokom cestom greha i propasti. Gurnula si na taj put i jedinog svog sina. Magdalena je bila grešnica, jer me nije poznavala. Kad je čula za moju nauku, ona se obratila i činila veliku pokoru za svoje grehe. I kod križa je ustrajala. Ti si bila dobro poučena, pa si odbacila. Htela si ugađati svetu i šetati po širokoj cesti greha. Sama si skrivila nesreću koja te bije...

Ja nisam došao da osuđujem, nego da lečim duše. I za tebe i tvog Branka je tekla moja

Apostol bez štole

(Nastavak)

Osnivanje novih grupa nije bila najteža Elfijeva zadaća. Mnogo teže je bilo ispravljati pogreške članova starih grupa, koji su bili svi stariji od njega, a nisu radili po propisima Marijine legije, već po „svojoj pameti« i često na štetu dobre stvari.

Jednom su poslali Elfija, da kontrolira grupu, koju su vodile starije gospođice. Već su više godina bile u vodstvu te ga nisu htjele napustiti, iako pravila traže, da se iza 6 godina vrše izbori te da staro vodstvo mora ustupiti mjesto novoizabranim članovima. One su opravdavale svoj postupak isprikama, da nema sposobnih članova za vodstvo grupe. Kad su čule, da dolazi mladi gospodin iz Dublina kao nadzornik, počele su odmah stvarati neraspoloženje prema njemu.

»Dublin nama šalje nadzornika. Šta znadu građani o selu? Ništa! Samo prigovarati.«

Kad je došao Elfi, pozdravila ga je šutnja...

Počeo je pregledavati njihov rad. Šutke je brojao na prste pogreške i prekršaje pravila. Na svršetku se našlo 15 grešaka.

»Da li nam želi nadzornik iz Dublina nešto reći?« pitale su hladno. Posebni ton »iz Dublina« dovoljno je Elfiju objasnio položaj.

»Vrlo rado«, odgovori on. »Prvo bih vam želio reći, da nisam iz Dublina. Centralna uprava vama nikad ne bi poslala legionara iz velegrada, koji ne bi imao iskustva seoskih grupa. Ja dolazim iz sela te dobro poznajem vaše poteškoće.«

Time je bio led probijen. Iza pola sata razgovora Elfi je pridobio sve članove. Novi mladi članovi preuzeli su vodstvo grupe i Elfi ih je podučavao o njihovim dužnostima te im oštro zabranio činiti greške starog odbora.

Župnik je na svršetku kazao Elfiju: »Sad mi je jasno, da imate samo jednu želju: pomagati nam. Molimo, dođite češće, slušat ćemo vaše savjete.«

Elfijev je rad bio pun napora, ali praćen velikim unutarnjim zadovoljstvom i tihom srećom.

Mladi Marijin apostol vjerno je slao svoje izvještaje iskrenom prijatelju Simusu G., koji mu je uvijek davao dobre savjete i držao ga na pravom putu na način, da se nije ni osjećalo da ga poučava. Veoma ga je potresla vijest, da se Simus odlučio za izaslanika Legije u Južnoj Americi.

Kako će sada bez takvog prijatelja?

V. San postaje istina

Simus se spremao na put. Imao je dobar uvid u položaj Sv. Crkve u krajevima Južne Amerike. Španski je jezik dobro govorio.

Njegovo mjesto u vodstvu Legije preuzeo je Frank.

Jednoga dana Frank iznenada zapita Simusa: »Bi li htio uzeti Elfija sa sobom u Ameriku?«

Radosno iznenađen, Simus je odmah pristao. Pisao je Elfiju, koji je primio njegovo pismo 11 februara na blagdan Lurdske Majke Božje. Odgovor je glasio:

»Nije mi potrebno reći, da se osjećam potpuno nesposoban za ovakav posao. Ali upravo zato srdačno želim ići s tobom, jer znam, da će Bog po mojim nastojanjima biti uzveličan.

Obavijestio sam svoju majku o svom novom planu. Odgovorila mi je, da joj nije baš lako pustiti me tako daleko. Ali želje Majke Božje moraju imati prednost«

Elfi je bio najmlađi i najdraži sin gospođe Lambe. Njezina žrtva sigurno nije bila laka.

---

krv, i za vas sam se na križu molio: Oče, oprosti im... Čeka te kao otac izgubljenog sina. Roni suze pokajnice nad gresima prošlosti. Otvori dušu zracima milosti, koje zrače iz mog probodenog srca. Vratiće se u tvoju dušu mir, kakav svet ne može dati.«

*

U kutu crkve stajala je ispovedaonica, a u njoj čekao je ispovednik. Lomila se u duši ta žena. Da stupi u ispovedaonicu? Toliko greha kroz dug niz godina! Šta će pomisliti ispovednik? Đavao je odvlači. No zraci milosti iz Božjeg groba bili su jači. Klekla je pred ispovednika, gušila se u suzama. Trebalo je vremena da se smirila i počela s ispovedi. Završila je: Velečasni, smilujte se meni. Ne pamtim sve, pomognite mi, da se oslobodim nesrećne prošlosti koja me muči.«

Govorio je svećenik o težini greha i o neizmernoj Božjoj ljubavi. Bog ne želi smrti grešnika, nego da se obrati i živi. Koliko ste do sada zanemarili, toliko sada svojom revnošću popravite. Sinu ste dali loš primer, neka vidi sada na vama kako se treba Bogu vratiti. Ne optužujte druge nego sebe. A sve nevolje, koje vas posećuju, primajte kao zasluženu kaznu. Iz kuće izbacite idole greha te vratite na svoje mesto križ i svete slike. Neka se vrati u vašu kuću raspeti i uskrsli Spasitelj, pa ćete doživeti duhovno proleće. Dignite se s Kristom na novi život.

Nakon mnogo godina njena je duša opet sva radosna pevala: Aleluja, Aleluja.

Njegova je najveća briga sada, da nauči španski. Počeo je učiti najvećim marom, koristeći svaku priliku. Idući putem opetovao je španske lekcije. Putnici su često sažaljevajući ga gledali govoreći: »Šteta! Tako mlad pa već lud.«

Tada su iz Kolumbije došla dva redovnika u Dublin. Veoma su se radovali, da će dva odlična legionara ići u njihove krajeve. Redovnici su im dali veoma važne i dobre savjete i Elfija podučavali u španskom jeziku.

15 jul bio je dan rastanka od doma i odlaska za Ameriku. U tri automobila vozili su se Simus i Elfi sa svojim najbližim rođacima i članovima Legije iz Dublina. Navečer su stigli u pristanište sa 12 automobila. Legionari iz raznih krajeva došli su, da ih pozdrave na rastanku. Među njima je bio i župnik R., koji je Legiji često pozajmljivao svoja kola.

Iza napornog dana naši su putnici u avionu spokojno zaspali.

U New Yorku čekali su ih tamošnji legionari. Bio je veoma srdačan prijem.

U tom milijunskom gradu ostali su jedan tjedan. Posjetili su redovničke kuće, koje su imale svoje filijale u Južnoj Americi, da bi dobili korisne savjete.

Simus i Elfi imali su također preporuke irskog kardinala na južnoameričke biskupe.

New York je bio interesantan, ali čežnje naših misionara išle su prema jugu.

VI. Žetva je velika, ali...

Kad je avion pristao u Bogoti, glavnom gradu Kolumbije, čekalo ih je tamo samo nekoliko članova Marijine legije, među njima i onaj redovnik, koga su upoznali u Dublinu, i dvije gospođice: Žakina L. i Pacita S.

Žakina je bila profesorica na sveučilištu, rodom iz Manile, glavnog grada Filipina. S prijateljicom Pacitom, mladom odvjetnicom, bile su vjerne članice Marijine legije. Kad su Japanci zauzeli Filipine, odmah su zabranili Marijinu legiju. Ova se je ipak i dalje potajno širila, tako da je krajem rata bilo na Filipinima 1957. godine više od pet hiljada prezidija.

Žakina je već 1947 dala ostavku na profesuri te sve svoje odlične sposobnosti žrtvovala za Legiju. Kako se još morala brinuti za svoga staroga oca, nije joj bilo baš najlakše živjeti gotovo bez prihoda. U tom joj je priskočila u pomoć Pacita, koja je Žakininog oca uzela k sebi.

Žakinu je Uprava Legije imenovala poslanikom za Meksiko.

Međutim, morala je čitavu godinu čekati na vizu. Za to je vrijeme išla u Kolumbiju, gdje je radila zajedno sa već spomenutim redovnikom.

Žakina je kao poslanik Legije proputovala Kolumbiju, Meksiko, Čile, Argentinu i Peru te svugdje organizirala grupice. U njoj je bila neobična duševna snaga.

Iz Lime, glavnog grada Perua, došla je avionom u Bogotu upravo onaj dan, kad su stigli tamo naši prijatelji iz Dublina.

Prvi susret bio je vanredno srdačan.

Odmah su se dali na posao. Najprije su se predstavili nadbiskupu i nunciju. Onda im je Žakina protumačila stanje Marijine legije u Južnoj Americi.

U Kolumbiji je ona ustanovila 250 prezidija, u Peruu 100. U Argentini i Čileu nije dobila dozvole, da u svim biskupijama širi Legiju. U ostalim velikim državama Južne Amerike nije još nikada bio koji poslanik Marijine Legije. Dakle: čekao ih je ogroman posao.

Poradi velike nestašice katoličkih zvećenika, osobito u ogromnom Brazilu, bio je narod veoma nepoučen u svetoj vjeri. Razni krivovjerci i sektaši imali su lak posao. Tisuće vjernika otpalo je od Crkve.

Marijini legionari imali su dosta posla, da bi kod tih naroda spriječili uticaj krivih proroka te bili od pomoći tamošnjim svećenicima.

Naše troje podijelilo si je rad: Žaklina neka bi preuzela Brazil, Simus Venezuelu, Kolumbiju i centralne republike Južne Amerike, Elfi Argentinu, Čile, Paragvaj, Urugvaj i Boliviju.

Najteže je bilo za Elfija, jer mu je španski jezik činio velike poteškoće. Kad je čitao knjige, mnogo je razumio, ali u govoru bilo je teže. Narod je izgovarao riječi tako brzo, da se čovjeku smutilo u glavi.

(Nastaviće se)

Papine sveće. Sveće, koje su na Svećnicu poklonili Papi rimske bazilike, neki muški redovi, bratovštine i klerički zavodi, ove je godine Papa ovako razdelio: a) glavnim rimskim bazilikama, b) dečjoj bolnici »Bambino Gesu«, koju je za Božić sam posetio; c) redovničkim zajednicama koje su dale poslednja četiri proglašena sveca; d) onim zemljama u kojima je bila u poslednje vreme uspostavljena redovna hijerarhija; e) zemljama Srednje Evrope, prigodom 1100 godišnjice dolaska svete braće Ćirila i Metoda u Moravsku. Po jednu od tih sveća dobiće i svaka naša biskupija, kao znak Papine pažnje i ljubavi prema nama.

Kroz stradanje do radosne pobede

Nevolje prate svakog čoveka od kolevke do groba. Čovek uzalud beži od trpljenja, ne uspeva da povrati zemlji izgubljeni raj. Moraš nositi svoj krst i svoje usne umočiti u gorku čašu pelina. Zašto? Odgovor se nalazi na prvim stranicama Svetog pisma: zbog greha.

O trpljenju su raspravljali i raspravljaju mnogi filozofi, ali ljudski um ne daje pravog odgovora. Sve ljude je u tom razglabanju nadmašio pravedni Job, ali ni on nije došao pitanju do dna. Tek nam je Krist dao svojom naukom i svojim primerom rešenje, kako moramo prihvaćati svakodnevno trpljenje da nas ne slomi, nego da nam donese bogate koristi.

Kroz korizmu, razmatrajući gorku Kristovu muku, dolazimo do velikog i korisnog saznanja, da Krist zajedno s nama trpi i pomaže nositi naš krst, ako smo sjedinjeni s njime po posvećujućoj milosti. Pred nama hodi Krist, naš Učitelj, sa svojim teškim krstom nama na pouku i utehu. Što je jednom činio Kristu Simon Cirenac, to čini sada Krist nama; pruža ruku nama iznemoglima, da se dignemo sa zemlje i produžimo svoj krstni put. Krist nas upozorava na veliku istinu da trpljenje nije cilj našeg života nego potrebno sredstvo očišćenja duše. Kalvarija, na koju Krista sledimo, nije poslednja stanica nego samo odskočna daska do konačne pobede, do neprolaznog Uskrsa.

Ko je od nas bez greha? Kad smo grešnici, moramo činiti pokoru, prinositi zadovoljštinu. Pojedinac je jedna ćelija velikog organizma čitave ljudske zajednice i tajanstvenog Tela Kristova — Crkve. Koliko se na zemlji greši! Kakve strašne uvrede se nanose Bogu! Za sve to svi odgovaramo, svi treba da činimo pokoru i prinosimo Bogu zadovoljštinu. Ima dovoljno razloga, da predano nosimo svoj životni krst sjedinjeni s Kristom te tako iskupljujemo svoje grehe i grehe drugih tešeći se nadom u večnu nagradu.

Planinari podnose teške žrtve te se izlažu mnogim opasnostima, kada se penju na visoke planine, u želji da bi nekoliko časaka uživali na nepristupačnim visovima u divnom suncu, daleko od buke i gradske prašine. I mi se penjemo s Kristom po krstnom putu na planinu života uz cenu napora i znoja, ali uvereni da ćemo u zracima Božje ljubavi zauvek ostati.

Gluha nedelja — vreme muke. Neobična se slika pojavljuje pred našim očima, kada na petu korizmenu nedelju ulazimo u naše crkve. Greh je odvojio čoveka od Boga i uprljao Božju sliku u njegovoj duši. Sin Božji je sakrio svoju božansku silu i lepotu, da bi čoveka oslobodio od greha te očistio Božju sliku u našim dušama. On je na svojim leđima nosio sve ljudske grehe, da bi nas svojom krvlju očistio svih ljaga i smrću zaslužio večni život.

Kad promatraš u crkvi zastrti krst, pitaj se da li živi Krist po milosti u tvojoj duši, da li tvoj svagdanji život odaje tragove Kristovog učenika. Korizma se bliži kraju. Dobro razmisli, ispitaj pošteno svoju savest i onda obavi dobru uskršnju ispoved.

Cvetna nedelja. Na zemlji nije ništa sigurno i stalno. Sve zemaljsko prolazi, samo duhovno ostaje. Na tu nas istinu upozorava Cvetnica svojim obredima. Narod je rado slušao Krista, očaran gledao njegova čudesa, oduševljeno mu klicao »Hosana«. Ali za nekoliko dana uz malo propagande oduševljenje se stišalo, prijateljstvo se pretvorilo u neprijateljstvo.

Ne stidi se sudelovati na tom lepom obredu! Grančica u tvojoj ruci na ophodu i pod misom neka bude javna ispoved tvoje žive vere. Priznavaj Krista u životu da te i on jednom prizna pred svojim nebeskim Ocem.

Veliki tedan — sveta sedmica. Dolazi vrhunac u crkvenoj godini, u velikoj drami našeg spasenja. Na Cvetnu nedelju, na Veliki utorak, sredu i petak čita se pod liturgijom Muka Isusova, kako su je opisali četiri evanđelista. Liturgijske reforme zadnjih godina doprinele su da se lepše očituje veličina Kristove žrtve i naša uloga u delu spasenja. Krist nas je, istina, otkupio; ali ako nemamo volje sarađivati na posvećenju svoje duše, Kristovo otkupljenje nam neće ništa koristiti.

Na Veliki četvrtak pribivamo i mi zajedno s apostolima prvoj svetoj Misi, koja se odonda neprekidno ponavlja na našim oltarima. Nismo samo gledaoci nego saradnici, susvećenici. S Kristom i svećenikom prikazujemo se i mi nebeskom Ocu, podređujemo se njegovoj svetoj volji, da bismo bili dostojni ploda te žrtve u svetoj pričesti. Je li tvoja vera u Krista u presvetoj Euharistiji zaista živa? Primaš li često tu hranu koja daje večni život?

Na Veliki petak nas potresni obredi spominju na Kristovu smrt. Pobedu slavi nepravda i pakost. Zemlja se užasnula, njeni su se temelji potresli, sunce je zakrilo svoju svetlost, a mnoga su srca ostala tvrda sve do današnjih dana. Nemaju razumevanja za Kristovu ljubav koja se na Kalvariji tako divno očitovala. Tog se dana u duhu pridružimo prečistoj Bogorodici i malobrojnim vernima koji su ustrajali pod krstom i javno ispovedali svoju pripadnost Kristu. Poput Marije Magdalene skrušenim srcem ljubi probodene Kristove noge, oplakuj pred Božjim grobom svoje grehe, kojima si skrivio Kristovo stradanje. Iz otvorenog Isusovog srca izlivaju se potoci milosti. Otvori svoju dušu i napuni je njima. Tog dana pristupi svetoj pričesti, da s Kristom odumreš grešnoj prošlosti te se dostojno pripremiš za uskršnje radosti.

Uskršnja Vigilija. — Katehumeni su nekada puni radosnog nestrpljenja očekivali, da će se nakon ozbiljne priprave kroz korizmu duhovno preporoditi u krsnoj vodi. Uronjavanje u krsnu vodu je značilo da umire i sahranjuje se stari grešni čovek, a izlaženje iz vode uskrsnuće na nov duhovni život. Tada su se novokršteni kao grančice ukalemili na Krista — drvo večnog života i pridružili se svetima u Kristovoj Crkvi kao novi članovi.

Krist je svetlo sveta. Oganj koji se blagosilje i uskršnja sveća predstavljaju uskrslog Krista. Dok se u procesiji nosi velika uskrsna sveća, držimo i mi u rukama zapaljene svećice (pripaljene na uskrsnoj sveći) kao javnu ispoved svoje vere u Krista.

Posle blagoslova krsne vode obnavljamo krsni zavet sećajući se veličine svetog krštenja po kome smo postali deca Božja i baštinici nebeskog kraljevstva. Tada smo postali članovi svete katoličke Crkve koja se majčinski brine za naše spasenje. U naše su ime na našem krštenju kumovi ispovedali veru i obećali vernost Kristu, sada se mi sami, svesni svog kršćanskog dostojanstva, dragovoljno odričemo Sotone i radosno pristajemo uz uskrslog Krista, znajući da nas samo On može voditi iz suzne doline u večnu domovinu.

Uskrs. — Kad su obredi Bdenja završeni, pevamo u ponoćnoj Misi s uskrslim Spasiteljem pobedonosni Aleluja. Čestitamo našem Spasitelju što nakon strašnog poniženja slavi uskrsnu pobedu. Pobedila je pravda nad nasiljem, istina nad laži, život nad smrću.

U zracima uskrsnog blagdana, pred Kristovim uskrsnućem, stradanja i smrt gube svoju očajnu oštricu. Svesni smo naime: »Ako s njime stradamo, s njime ćemo biti i proslavljeni« (Rimlj 8, 17). Ako planinari podnesu žrtve i strahovanja penjanja, onda uživaju u razgledu i lepoti planinskog vrha.

U svetlu Uskrsa odbacimo svaku mrzovoljnost i potištenost, ne prigovarajmo Božjoj providnosti, nego ostanimo vedra čela i u nevolji i tegobama, pošto nema drugog puta, sem preko Kalvarije, do Uskrsnog jutra, jer »ako s njime trpimo, s njime ćemo i vladati« (2 Tim 2, 12).

Svoj pogled upravimo na uskrslog Krista pa ćemo i mi ponoviti za apostolom Pavlom reči: »Držim, da patnje sadašnjega vremena ne zaslužuju da se usporede sa slavom, koja će se obiaviti u nama« (Rimlj 8, 18).

Petar Julije Ejmar — Apostol Euharistije

9. decembra 1962. postigao je taj revnosni apostol Euharistije najvišu čast na zemlji — proglašen je bio svetim.

Petar Julije Ejmar rodio se 4. februara 1811 u selu La Mir kraj Grenobla u Francuskoj. Njegov otac je bio član bratovštine pokornika, a majka Marija Magdalena, rođ. Pelors, bila je prožeta velikom pobožnošću prema presvetom Oltarskom sakramentu. Njihov sin Petar je već kao dečak osećao u sebi svećenički poziv. Ali njegov otac time nije bio saglasan, pošto ga je želeo imati za naslednika svog imanja. U maju 1829. došli su u župu Oblati bezgrešnog Začeća da održe pučke misije. Juliju je bilo tada 18 godina. Poverio se superioru Gilbertu, kasnijem pariškom nadbiskupu. Njemu je uspelo slomiti očev otpor.

Već 7. juna 1829. Julije je počeo svoj novicijat kod Oblata u Marseju. Takvom se revnošću dao na obavljanje pobožnih vežbi i studija, da su bile u malo meseci njegove snage istrošene. Gotovo umirući morao se vratiti kući. Molio se Bogu da mu nakloni milost da otsluži samo jednu Misu, pa onda rado odlazi s ovoga sveta. Julije nije umro, ali je oporavak potrajao duže.

1831. godine Julije je stupio u biskupsko sjemenište u Grenoblu gde je bio 1834. već zaređen za svećenika. Njegovo prvo službeno mesto bilo je u Šartu gde je radio kao kapelan. Tri godine kasnije bio je premešten u župu Montejnar. Mladog i revnosnog župnika narod je uzljubio. Imao je lepe uspehe, ali jednog ga dana nestade. Njegova rođena sestra plače, delegacija vernika odlazi biskupu tražeći natrag svog župnika. Biskup ih šalje u Lion u kuću družbe Marista koji-

ma se utekao Julije Ejmar. Kaže im da će lično doći u njihovu župu da im čestita, ako uspiju.

Julij Ejmar bio je vrlo srećan u samostanu. Posle tri meseca novicijata, bi već postavljen za duhovnika u semeništu Belej. Zbog sposobnosti i pravog redovničkog duha ukratko je već postao generalni asistent i provincijal. U Lionu bio je traženi propovednik kome su se mnoge pobožne duše poveravale. Tamo je upoznao Margaretu Gijo, osnivačicu ženske družbe Službenica presv. Oltarskog sakramenta, kao i Pavlinu Žariko, osnivačicu Društva za širenje vere.

U duši Julija Ejmara sve se jasnije očitovao Božji zov koji je tražio da ostavi omiljenu redovničku zajednicu Marista te da se posveti osnivanju nove redovničke družbe koja će širiti klanjanje euharističkom Kralju i davanje zadovoljštine za svetogrđa koja Krist trpi u tom sakramentu. Njegovi redovnički poglavari su teškim srcem pustili tako revnosnog člana iz svoga reda. No Juliju, spremnome da podnese svaku žrtvu kad treba vršiti volju Božju, uspelo je dobiti oprost od redovničkih zaveta.

Julije Ejmar odlazi u Pariz i tamo zajedno sa prijateljem svećenikom Rajmondom de Kijer osniva novu kongregaciju presv. Oltarskog sakramenta. Brzo iza toga osnuje i žensku granu sa zadatkom večnoga klanjanja. Svetac si je na taj način naložio težak teret da izvede mladu kongregaciju na put. Prijatelji i dobročinitelji su ga ostavljali, govorkanja i ogovaranja su ga ocrnila pred višim vlastima, mnogi poduhvati nikako nisu uspeli. Sve je to izjedalo nežno njegovo zdravlje.

Čak njegov najbolji prijatelj i saradnik Kijer je skrenuo barem privremeno drugim pravcem i tražio da se povuče u tišinu. On se kasnije vratio u zajednički život i postao čak naslednik Ejmarov na položaju generalnog upravitelja kongregacje.

Papa Pijo IX brzo je uočio savremena apostolska nastojanja Julija Ejmara te dao odobrenje za njegovu kongregaciju. Dok je Papa donosio odluku, Julije Ejmar se dva sata neprekidno sabrano molio kod konfesije sv. Petra u Rimu.

Ejmar je vruće želeo da dođe do poseda one zgrade u Jerusalemu, gde je Krist imao s apostolima poslednju večeru, ali svi pokušaji su propali.

Ejmarova je zasluga osnivanja pobožne družbe Svećenika klanjalaca presvetog Oltarskog sakramenta. Svećenik, službenik oltara, mora imati osobitu ljubav prema euharistijskom Kralju. Ta će mu ljubav mnogo pomoći u pastoralnom radu. Kasnije su sve pape preporučivali taj pobožni savez počev od Leona XIII na ovamo.

Brige, neumoran rad, razni neuspesi, koji redovito prate i svece, ispili su telesne snage Ejmaru. Po savetu lekara u julu 1868 otišao je iz Grenobla u La Mir, svoje domaće selo, da onde nađe potrebnog odmora. Ali upravo to putovanje bilo je presudno. Zbog izvanredne sunčane zapare Julije Ejmar oboleo je od zapaljenja mozga i onda od izliva krvi u mozak. Još je primio sakramente za umiruće i 1. avgusta 1868. blago zaspao u Gospodu. Prvo su ga sahranili na domaćem groblju u La Mir, ali su 9 godina kasnije njegova redovnička subraća preneli njegovo telo u Pariz.

Papa Pijo XI proglasio je Božjeg slugu Petra Julija Ejmara blaženim 12. jula 1925., dok je 9. decembra 1962. bio pribrojen svetima i upisan u spisak svetaca katoličke Crkve.

Kongregacija presvetog Oltarskog sakramenta, svečeva ustanova, brojila je u času njegove smrti 50 članova. Danas je ona porasla te broji 1600 članova u 104 kuće podeljene u 14 provincija. Kongregacija službenica presvetog Oltarskog sakramenta međutim broji samo oko 600 sestara u 23 redovničke kuće.

NEDORASLI LJEPOTI

Nedorasli ljepoti Kristovog sjaja bili su mnogi slikari kroz vjekove.

Oni su — na svojim slikama — posjedali Boga na prijestolje od drveta ili kamena, na kakvim sjede toliki gospodari u granicama malene zemaljske lopte. Ukrasili su to naslikano prijestolje bojama ili lozom urezanom u kamenu. I sve je to bilo samo — slikanje vještine stolara ili kipara, na platnu prikazan pošten obrtnički rad.

Slikari, nedorasli ljepoti, oblačili su Krista, na takvom prijestolju, u svilu ukrašenu zlatnim koncem i draguljima. I opet su prikazivali vještinu krojača i draguljara, što nikad nije značilo neophodnost u Kristovu životu.

Bilo je i onih slikara, koji su Boga među ljudima bolje razumjeli.

Naslikali su Njegovo izmučeno tijelo na križu, na prostom, drvenom križu. U bolu njegovih smrknutih vjeđa nad pustoši u ljudskim srcima, u grču izmučenog obraza zbog bezumnih, koji ubijaju Ljubav, u drhtaju usne koja vapi za spasenjem svijeta — zrcali se ljepota nade, žari se budući sjaj uskrsnuća.

Čavli i krv, muka i smrt bili su svijetli pečati na svjedočanstvu o ulasku čovjeka u nebesko kraljevstvo, pred sjaj božanskog prijestolja.

A takav sjaj se ne može naslutiti po slikama šarenih stolaca, svilenog odijela i majstorijama vještih draguljara.

Veliki Petak

Svitalo je u Jeruzalemu. Upravo, prošle noći san je zakasnio na mnoge pragove, pa i sada, u zoru, ulicama je šumio talas žurbe. Dozivi i povici govorili su o uzbuđenju, koje se nije smirivalo. Oko Pilatove palaće natisnulo se mnoštvo radoznalih, koji su prepričavali događaje. U atriju, gdje je plamsala vatra na ognjištu da ogrije prozeble, ozivao se razuzdani hihot ljudi, opijenih zlom radošću. Njihovo kliktanje i grohot smijeha prodirali su i izvan zidova, jer nitko nije smatrao, da bi trebalo prigušiti ushit zbog strahovite osude, što je pala na život novoga Učitelja.

— Zaslužio je smrt! — graktali su divlji glasovi. — Pravedna je osuda naših mudrih starješina. Velika pravda slomit će, napokon, njegovu pobunu!

Granjivalo je u ovome gradu, gdje je tešku noć muke probdio izmučeni Isus, koga su toliki ljubili i toliki mrzili.

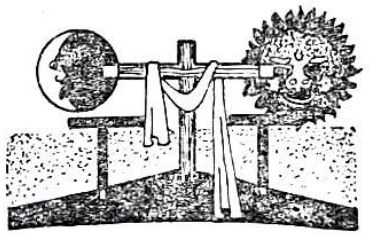

Salah se također uputila prema upraviteljevoj palači i putem je, zlurado se kreveljeći, pričala svojoj pratilici Mahi, kako je kucnuo čas osvete.

— Mnogi su zaboravili onaj dan — uzbuđivala se Salah — kada je taj Galilejac došao u hram, gdje je Bal, moj muž, mijenjao novce. Razljućeni došljak prevrnuo je klupe i stolove svih trgovaca, po tlima je rasuo njihovu robu i novac i još je podigao bič i istjerao ih iz hrama.

— Eh, tko li je njemu dopustio, da onako goni naše muževe? — prihvatila je i Maha. — Govorio je o kući svoga oca, a mi znademo, da je njegov otac živio u sirotinjskoj kućici u Nazaretu, pa zacijelo nije ni slutio, kako će mu sin huliti na svetinje. Tko se od naših svećenika usudio čistiti hram? Koji se od naših učitelja i sudaca nazvao sinom Božjim, kao što se nazvao ovaj potomak ubogog drvosječe?

— Dugo sam čekala, kada će ga uhvatiti! — javila se opet Salah.

— Nečuveno, kako su dugo oklijevali, a u meni je kipjela srdžba i da je bilo do mene, tako mi imena svih mojih predaka, davno on ne bi više koračao zemljom.

Neki mladić širokih ramena i surova izražaja lica zastao je pred ženama i drsko se zagledao u njih.

— Po glasu sam te prepoznao, Salah! — nasmijao se glasno. — Samo, želio sam se uvjeriti, da li si to ti, koja tako bijesniš na Galilejca.

Salah je ustuknula, neugodno zatečena.

— Prestrašio si me, Jezuhe! — reče ljutito. — Otkuda si se samo pojavio?

— Danas je rijetko tko ostao kod kuće — odgovorio je mladić.

— Ali kako sam te prestrašio, kada si se upravo hvalila, kako bi ti sama sudila onome čovjeku?

Jezuh je pošao uporedo sa ženama i nastavio:

— Ne bih kazao, da je srce u tebe tako hrabro — narugao se nadmoćno. — A što si maločas spomenula, da je Galilejac prevrnuo novac tvojemu mužu, eh, nije učinio krivo.

Salah je planula na drznika, ali kako je znala, da je on u službi hrama, prisjetila se, da se treba svladati.

— Cvilio je kukavac, tvoj muž! — zabavljao se Jezuh. — Nije njemu bilo do udarca bičem, već do zlata, je li? A sada se, čujem, ponudio, da će i on pomagati tesarima, koji tešu križ. Dakako, sužanj ga više ne može udariti.

— Jezuhe — progovorila je Maha — kada te ne bih poznavala, posumnjala bih, da ti braniš osuđenika.

Jezuh je žviždnuo.

— Ako bih ga ja branio, malo bi mu to koristilo! reče bezbrižno.

— Nego, ako se ne varam, Maho, vidio sam te onog dana, kada je Galilejac na magaretu ulazio u grad. Bilo je to uoči Pashe, a ti si prostirala haljine pred njega, posipala mu put grančicama i pozdravljala njegov dolazak.

— Svi su ga pozdravljali, pa nisam ni ja šutjela! — Maha je promrsila nevoljko. — Što je to bilo: igra i ništa više!

— Onda: Hosana, a danas: smrt! — Jezuh je planuo prezirom. — Nisam se u tebi prevario.

Sve troje približili se Pilatovoj palači, gdje je gužva postala bezobzirna.

— Idem onamo! — Jezuh je pokazao skupinu muževa, koji su razgovarali. — Nisam

dočekivao onoga čovjeka, pa mogu da budem među njegovim sudijama. Ali, volio bih mu odgoditi osudu, kada bi mi on obećao, da će još jednom ošinuti lihvara, tvojega muža, Šalah.

Jezuh se izgubio u mnoštvu, a obe su žene mrko gledale za njim.

— Jednom je uzajmio novac kod Bala! — zakašljala se uzbuđena Salah. — Kada je trebalo vratiti dug, nije imao odakle, zato ga je Bal pritegnuo. Bilo je opravdano.

— Drzovit je taj mladac! — pljunula je Maha — Mislio je, da će nas ugristi, ali mu zubi ipak nisu toliko porasli.

Uza sve to i Salah i Maha su osjećale, da je njihova radost odprije nekako zamućena. Zar je trebalo da ih mladić sjeti, kako su još nedavno kliktale Učitelju, a Salah se pored toga još i divila gubavcima, koji su ozdravili i došli da se pokažu svećenicima. Tvrdili su ljudi, da je to čudo učinio Galilejac, a Salah je onda i sama povjerovala, da je u njega takva sila, kakove nema nitko od ljudi rođenih na zemlji. Sigurno, da je Jezuh znao za njezino divljenje, bio bi i to spomenuo.

I Salah i Maha uđoše u atrij. Mnogo se ljudi ondje skupilo, muževa, žena, pa i djece, i svi su oni prijeteći stiskali šake i zavijali, vučji proždrljivo, kako nema milosti za onoga, koji je kazao Pilatu, da je njegov otac Bog, veliki, svemogući Stvoritelj.

Među razjarenim ljudima tulio je i neki skitnica, poskakujući oko ognjišta, a njegovo se ružno lice životinjski cerilo. — Braćo — vikao je skitnica — naši već tešu križ. Dovršit će oni svoj posao.

— Dovršit će posao, dakako! — zahihotao je pijanica u blizini.

Kada ga ne bi zgotovili, ja bih sam strugao drvo, kovao čavle... Ispljuvak pade na tle, a neki su grcali od smijeha.

— Kralj? — krištala je žena iz gomile. — Kralj u traljama!

— Naprijed, babo! — neki su poticali razjarenu staricu. — Danas ćeš ti voditi kraljevsku povorku do prijestolja.

Salah i Maha nisu ni dospjele da progovore u onoj divljoj graji. Progurale su se bliže — bilo je teško provlačiti se u stisci.

Sa svih strana prilazio je ološ, izbačen iz tamnih dubina noći — bučili glasovi opijenih do nesnosne dernjave.

— Kako ga mrze! — iznenadila se Salah. — Gle, ovaj tu, što viče, gdje li sam ga već ugledala!

I stade dozivati u sjećanje bijedni lik ljudske nakaze i učini joj se, da ga vidi u gomili, samo što je onda vikao drugačije.

— Izliječio me je ,evo, gledajte! — krištao je onda taj čovjek, omamljen radošću. — Bio sam hrom, vukao sam se poput šugavog pseta, a on je uhvatio moju nogu i — ustao sam zdrav!

Da, to je bio onaj izliječeni! Bio je to onaj hromi prosjak, što je moljakao milostinju, a toliki su ga udarali puni gađenja i gonili ga od sebe, a samo jedan mu je pomogao.

— Gledaj onu ženu tamo! — upozorila ju je Maha. — Smjela bih se okladiti, da je to Sara, žena vodonoše.

Salah je još promatrala nekadašnjeg bogalja, ali Maha ju je nestrpljivo gurnula.

— Jest, ona je! — govorila je začuđeno. — Ne sječaš li se: tvrdila je svima, koji su je htjeli slušati, kako je vidjela da je Galilejac ozdravio gubavce!

O, nisu to bili samo ovo dvoje ljudi, što su nekada svjedočili za božanska čuda, jer su i mnogi ostali, skupljeni u atriju, jednako hvalili nekada njegovo beskrajno milosrđe, jednako uznosili slavu njegovoj dobroti, koja je prilazila upravo najbjednijima, najprezrenijima.

— Kada bi to znao Jezuh! — Salah se trpko osmijehnula. — Što ćemo, ljudsko je srce prevrtljivo, tako je bilo od vijeka.

Privukla je Mahu bliže ognjištu — zebla je od nerazumljive studeni.

— Da su oni danas progovorili u Galilejčevu obranu, tko zna, da li bi mu bili sudili! — sjevnula joj je glavom mučna misao. Samo, nitko nije otvorio usta pred glavarima da ga obrani, jer je svakome milo ostati u sigurnosti.

Salah se skutrila u kutu, a Maha se nekuda izgubila. Odjednom ju je primijetila, kako se žuri prema njoj, razmičući laktovima ljude, koji su se natisnuli oko njih.

— Ona! — protisnula je i problijedjela.

— Evo, izlazi!

U trenutku prestade graja i samo je šapat, jeziv poput dodira nepredvidive sile, ponovio, što je progovorila Maha:

— Ona ulazi!

U atrij je ušla Majka Galilejčeva.

Tiha, u neizmjernu bolu, pod bijelim velom, što se spuštao na tužno lice, sa suzama u očima, suzama, što su blistale poput zvijezda, tako je Marija stupila među ljude, koji su još do ovoga časa kliktali zbog patnje njezine i sina njezina.

Kliktali su, ali za tren zanijemila su krvnička usta i sledile se na njima psovke i kletve. Za tren oboriše se pogledi, što su siktali zločom, a sada ne mogoše podnijeti susret s Onom, koja je u srcu nosila sve boli svojega Isusa, sve boli zbog opačina ljudskih.

— Marija! zasijekla se u Salihino srce slika bijele ljepote i najdubljeg stradanja.

— Majka!

Salah je nekada imala dijete. Umrlo je još maleno i davno je ona već pregorila onu bol. A sada, kao da je naslutila patnju izmučene Majke, ali nije bilo samo to: zaboravivši u času svu niskost svojih uživanja, što su se naslađivala vizijom muke Isusove, ona je i nehotice pružila ruke prema svetoj Majci, željna da otare njezine suze.

Zamukli su svi i povukli se smućeni, a Marijin pogled pade na ove bijednike, pade i na Salah i na Mahu i nove suze, kao krv probodena srca, potekoše niz Njezino lice.

— I zbog vas trpim, kćeri zalutale! — govorio je pogled prepun bola.

— Ne poznajete Njega, jer su krvavim grijehom zastrte vaše oči.

Jutro, strahovito jutro nad gradom, u kojem ne će ostati ni kamen na kamenu, jer ne htjede čuti glas svojega Spasitelja!

Jutro, u kojem zveče udarci sjekira, i cvile pile, i kuju se čavli, što će razdrti tijelo Isusovo.

Jedna žena razvijorenih kosa trči kao luda prema mjestu, gdje rade krvnici. To je Salah, izbezumljena od straha i užasa.

— Bale! viknu divlje, ugledavši muža kako teše drvo. — Bale, ostavi taj posao, vrati se kući!

Mračno muževljevo lice okrenulo se prema ženi, dva tamna oka dočekuju je srdžbom.

— Poludjela si! — izderao se bijesno. — Što tražiš ovdje? Drvo se razbija, treba uvijek dovlačiti novo...

— Bale! — kriknula je Salah ponovo, ali njezin se krik odbio o gluhu prazninu.

Mrtvo Salahino dijete javlja se pred njom i uzmiće od nje, ne može ga dodirnuti, jer dijete bježi pred njom, sakriva se od nje u groznu strahu.

Što je to? Je li to krv i na njezinim rukama — je li to sjena smrti, što je zastrla pred njom sve putove, zamračila sve vidike i ona ne može nikamo, ne nalazi ni slutnje spasa? Je li to propast, crna, posljednja propast, kad se zatvaraju sva vrata, kad utihne i šapat i vika i nema čovjeka, da joj pruži ruku, nema utjehe, da previje njezinu patnju — nigdje ničega nema, o što bi se oslonila da pribere snage, da uvjeri samu sebe, kako je to samo san, jer ne može biti stvarnost.

Salah je klonula na zemlju i vrisnula očajno.

Kriva je, a ovo je njezino trpljenje zbog pravednosti vječne.

U daljini blista bijeli Marijin lik.

Uznesen nad dolinom suza u suncu ljubavi i mira.

Uskrsnuće

Prije nego što će svanuti uskrsno jutro, anđeo, glasnik Božji, pogledao je na zemlju.

U tmini, koja se još nije raspršila, ljudi su spominjali muke Nevinoga i čemerno se sjećali, kako ga poniziše i raspeše.

Oni, koji ga osudiše, radovali se, što ga više nema, a zaplašeni među njima, brižno su prali svoje ruke, koje su zakivale čavle u Njegovo tijelo i okrvavile se Njegovom krvlju.

Mnogi su uzdisali, kako se krepost naplaćuje porugom, kako zloća razara veličinu, kako se mržnja obara na ljubav.

Anđeo je vidio izgubljene, bespomoćne ljude, koji su gledali Njegovo umiranje i plašili se, da je smrt uništila Najvećega i Njegova djela.

Ožalošćen njihovom malodušnošću, pošao je anđeo Gospodaru svijeta, da mu se potuži.

— Takva je noć na zemlji! — uzdahnuo je i savio svoja krila.

— Kamo da pođem, koga da obradujem Tvojom viješću?

Ali Gospodar svijeta nije mijenjao svoju odluku.

— Pođi na zemlju! — zapovijedio je svome anđelu — i odvali grobni kamen sa ljudskih srdaca. Objavi im uskrsnuće mojega Sina, da osjete, kako iz patnja zori otkupljenje, iz poniženja slava, iz smrti život.

Tada je anđeo poletio na zemlju i sišao među ljude.

Zora je svanjivala, mlado je sunce uzlazilo na obzorje, kada je objavio svijetu glas o uskrsnuću.

Zli zadrhtaše preneraženi, a tada stadoše vikati u strahu, da je ta vijest samo obmana.

Krivci nagnaše se u bijeg, da se spase od suda, koji ih očekuje.

Ali izmučeni blagosloviše rosom svojih suza krvave tragove, koje ostaviše na zemlji stope Spasiteljeve.

Žalosni okruniše svoje boli krunom radosti i utjehe.

Otkupljeni podigoše ruke nebu i zapjevaše: Aleluja! pozdravljajući Uskrsloga.

Milosni misterij Mise

Za vladanja cara Tiberija trinaestorica ljudi se skupilo na katu jedne kuće u Jeruzalemu. Oni su pruženi na tri otomana oko dugog stola. Slavit će Pashu, koja je nastala u vrijeme kada su judejska djeca izbjegla onom pomoru, koji je zadesio egipatsku djecu. Ta trinaestorica su najvažniji u povijesti svijeta: Isus okružen dvanaestoricom apostola. Pasha je najveća i najveselija od svih judejskih svetkovina. Jede se, kao što su to činili Judejci Izlaska, »meso pečeno na vatri, s beskvasnim kruhovima i gorkom travom«. Pije se nekoliko kapi vina pomiješanog s nekoliko kapi vode zasoljene na spomen suza u Egiptu. No večera te večeri nije bila kao druge, prijašnjih godina. Počela je malo neobično. Apostoli su raspravljali oko mjesta uz stol. A Isus je tada učinio zapanjujući potez: On — Sin Božji — počeo je prati noge svih svojih apostola, čak i Jude, ostavljajući tako svijetu najuvjerljiviji primjer poniznosti. Zatim je izgovorio onu riječ: »Jedan između vas će me izdati«.

Neka se vesele nebesa

A tad Isus uze kruh, zahvali i reče: »Ovo je moje tijelo, koje se daje za vas«. Uze čašu vina i reče: »Ovo je moja krv, krv novoga zavjeta, koja će se proliti za vas i za mnoge, da se svima oproste grijesi. To činite na moju uspomenu!« Sutra je hapšenje, Kalvarija, muke.

I oni će to činiti. Obnavljat će Večeru. A iza njih sve do nas milijuni svećenika kroz vjekove »čitat će sv. Misu«.

Sadašnji Koncil je počeo prilagođivati liturgiju sv. Mise nastojeći da je učini shvatljivijom kršćanskom puku vraćajući se na izvore. Misa na pučkom jeziku, tj. za Francuze francuski, za Nijemce njemački, za Hrvate hrvatski. Misa licem prema puku. Pričest pod obje prilike u nekim prilikama. To su predviđena preuređenja.

No treba oživjeti ono pola nečuvena sata da bi bolje shvatili, šta se može a šta ne može mijenjati. Svećenik se približava skroman i sabran na dno oltara. Izriče svoju bijedu i svoju nadu. Moli, ali snižena glasa. Sve su te molitve nekad obavljane dok se svećenik oblačio, ne pred vjernicima: »Zašto si žalosna, mrmlja on, dušo moja, i zašto me smućuješ?« — Izgovara Confiteor (Ispovijedam se). I kao da ga ta molitva olakša, usuđuje se konačno podići noge i približiti se oltaru. Kratka rečenica Introita (Ulazne) označava Misu, o kojoj se radi, već prema vremenu i blagdanu. — I još sav prožet poniznošću govori grčki: Kyrie eleison — Gospodine, smiluj se: Kriste, smiluj se...

Približava se čas, kad će doći Krist. Zato probija Gloria kao udarac groma: »Slava Bogu na visini, a mir ljudima na nizini, kojigod su dobre volje! Nek vjeruju, bit će bolje. Hvalimo Te, blagosivamo Te, klanjamo Ti se...« To je prastara pjesma anđela, koju su prvi čuli betlemski pastiri.

Vjernici su molili skupa sa svećenikom. Sad će poslušati čitanje sv. Pisma. Poslanica je otsjek kojega pisma sv. Pavla većinom. Prelazna pjesma, misao nedjelje ili blagdana. A svećenik se približava Evanđelju osjećajući možda onaj titraj, o kom je govorio sv. Ivan Krizostom: »Očisti moje srce i moje usne, svemogući Bože, Ti koji si očistio usne proroka Izaije užarenim ugljem«. I sad čita Evanđelje...

Pročitao je Evanđelje. Ne odgovara li najbolje izreći svoju vjeru u riječ Božju opetujući Credo (Vjerujem). Ta molitva potječe iz vatrenog vremena, kad su cvala krivovjerja, kad se Crkva razdirala oko Kristove naravi i oko tri božanske osobe. Saborski oci su zadržali tekst već 16 vjekova. Otud zadržava malo stran izgled svojom teološkom tačnošću i svojom suhoćom, kad govoreći o Isusu veli: »...rođen, ne stvoren, jednobitan Ocu...« U protest protiv španjolskih biskupa i zablude o reinkarnaciji (ponovom utjelovljenju) Karlo Veliki dao je to moliti u svojoj crkvi Aix-la Chapelle. Sv. Ljudevit je dao dodatak: »utjelovljen«. Sedam vjekova se kleca izgovarajuć tu riječ.

Približavamo se žrtvi prikazanjem. Misao u Misi, koja će to svakiput drugačije izraziti. Svećenik će ponizno prikazati Bogu kruh i vino uz tamjan, koji su u Rimu konzuli nekad dali paliti pred sobom, kad su prolazili gradom. Svećenik miješa u vino kap vode, da označi jedinstvo Krista i njegove Crkve, a govori ove riječi: »Gospodine, koji si čudesno stvorio dostojanstvo ljudske naravi i još ga čudesnije obnovio, daj da se mi otajstvom ove vode i vina združimo s božanstvom Onoga, koji se udostojao biti dionikom našega čovječanstva...«

No već smo kod srca Mise, u Kanonu, koji sadrži prikaz Večere. Sve se sagiba pod teretom, još više iz počitanja i tajne, u predviđanju onog časa, kad će na riječi posvete (konsekracije) kruh i vino prestati ono, što su bili. Svećenik moli posve tiho. U istočnoj Crkvi jedan zastor zastre oltar. Kanon se nije mijenjao od prvih vjekova i izvan pitanja je, da će ga saborski oci u bilo čemu mijenjati.

Svećenik tačno izgovara riječi Isusove, takve kakve su nam prenesene od apostola. Čini iste pokrete. Obzirom na njegove ruke koje će uhvatiti kruh, Crkva se ne skanjiva dodati, da su »svete i časne (vrijedne ćašćenja)«.

Podizanje potječe iz srednjeg vijeka, kad su dolazili u crkvu samo da vide svete prilike. Prekidali bi školu, da bi doveli djecu u času Podizanja, zvonili, da bi sjetili vjernike, koji su radili u blizini crkve. Sv. Ljudevit, koji je svakog dana prisustvovao kod jedne ili više misa, nije se pričešćivao više od šest puta godišnje.

Svećenik izgovara »Smjerno te molimo«, za koji Inocent III. kaže, da ga ljudsko služanje jedva može shvatiti. Moli Boga da primi našu žrtvu i da ulije u nas prikladne osjećaje, da bismo mogli po pričesti uzeti udio s najviše plodova.

To je vrhunac Mise. Krist je prisutan, ne samo u kruhu i u vinu, kako je govorio Luter, nego pod prilikama, tajanstveno se promijenila stvarnost.

Primitivni narodi vjeruju, da jedući meso neke posvećene životinje primaju njene odlike. Pričest, koja sad slijedi, nije jedenje, nije neka magična akcija. Sjedinjenje s Bogom postiže se učešćem vjernika svojom voljom, da bi bio čist i da bi ljubio. To je ono što daje kršćanstvu njegovu duhovnu širinu.

Izmolivši Pater noster (Oče naš), svećenik opetuje udarajući se u prsa ono što je rekao Isusu stotnik iz Kafarnauma, čiji je sluga bio bolestan: »Nisam dostojan da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja«.

Nekada se pričešćivalo pod obadvije prilike stojeći. Primali su kruh na desnu ruku. Pilo se iz kaleža jednom cjevčicom. Sabor u Konstanci 1415. nije prihvatio takav obred. Drugi Vatikanski sabor bi ga mogao uspostaviti za posebne prilike.

Misa se približava kraju. Svećenik odašilje vjernike: »Ite, misa est — Idite, otpuštanje je«. Sva služba ima svoje ime odatle — misa. Prvo otpuštanje onih, koji nisu kršteni, prije prikazanja; drugo otpuštanje ostalih iza pričesti. Stari latinski tekstovi nazivaju misu »Solemnia missarum — svečanost otpuštanja«.

To činite na moju uspomenu

Teško je govoriti o misi, toliko je puna značenja svaka molitva, svaki čas, koji je sačinjava.

»To činite na moju uspomenu« — rekao je Isus. Misa je spomen Muke. No ona nije samo uspomena, ona je obnavljanje. »To«, tj. žrtva života prikazana za spas ljudi; tu žrtvu izvršava Isus nevidljiv ali sakramentalno prisutan. Bogoslovi kažu, da je »istinski, stvarno i bitno« na oltaru. A vjernici aktivno sudjeluju u tom jedinstvu sa svećenikom. Oni žrtvuju skupa s njim. I oni produžavaju tu žrtvu u svom životu prihvatajući svaki dan svoj križ. Na taj način oni dan za danom izgrađuju postepeno kraljevstvo Kristovo.

Dug pothvat, neomeđen i polagan, ali neprekidan i opći. Od vijeka do vijeka. Na svim dijelovima svijeta iza Kristove smrti milijuni svećenika su slavili i obnavljali (čine to neprestano) tu večer, koju je Krist proveo s apostolima. Zar nije ganutljiva misao, da svake minute na svijetu bar jedan od 392.000 svećenika proživljava i čini sve da i drugi prožive onu vanrednu i uzvišenu dramu, koja se odvijala na vrhuncima kod Jeruzalema prije više od devetnaest vjekova..

S t v o r i t e l j

Kroz vekove su ljudi, ne samo neuki, nego i najveći umovi, dan za danom ponavljali: »Verujem u Boga Oca Svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje.« Nisu to bili samo kršćani, koji imaju ovu rečenicu kao uvod u svoje Apostolsko verovanje, nego i oni, koji ne poznaju Svetoga pisma. Sve kulture, svi narodi, svi jezici jednodušno kroz vekove ispovedaju: Verujem u Boga Stvoritelja. Verujem, da ova vidljiva priroda sa svim svojim nevidljivim zakonima nije sama od sebe niti je večna, nego je stvorena. To znači, da je bilo vreme, kada ovaj vidljivi svet nije postojao. I došlo je vreme, kada je neka neizmerna sila taj svet stvorila, tj. dala mu postojanje i dala mu zakone, po kojima ima da se razvija i upravlja.

To je verovanje, uverenje vekova; to je duboko uverenje svih ljudi do današnjih dana I sada se postavlja pitanje, može li se ovo verovanje očuvati, zadržati danas, kada nauka i tehnika kroči napred tako brzim koracima?

Uspeo je čovek svojom naukom, da zaustavi nekadašnja strašna haranja kuge i drugih zaraznih bolesti. Uspeo je, da savlada udaljenosti i svojim prevoznim sredstvima na zemlji, na vodi, u vazduhu i pod vodom za kratko vreme stiže s jednog kraja sveta do drugog. A putem radija saopštava najnovije događaje po čitavoj zemaljskoj kugli, a putem televizije ih čak pokazuje. Istražuje svojim modernim mikroskopima najmanja živa bića i pokušava da pronikne u tajne atoma.

Još više: istražuje kosmos i želi da se uputi među planete...

Zaista su veliki podvizi i uspesi čoveka, ali još uvek taj čovek ostaje samo čovek, koji može da koristi sile prirode, ali ne može da ih stvara. Još više: taj čovek, koji se toliko hvali svojim pronalascima i napretkom još je uvek smrtno biće, koje počinje svoje zemaljsko putovanje kao potpuno ovisno biće, a koje vrlo brzo jadno svršava ostavljajući sve, svoje uspehe i svoja maštanja. Diže se možda u samohvali i slavopojkama neko vreme, a pre nego je trava grob prerasla, već ga niko više ni ne spominje. U svoj veličini, čisto zemaljski promatrano, čovek je jadno biće, puno nevolja i razočarenja.

Baš čovek naših dana, kod tolikih otkrića i korišćenja prirodnih sila i zakona, mora ponizno i svesno prikloniti glavu te izjaviti: Verujem, verujem i ja, čovek ovog naprednog stoleća, da je sva priroda, a i razum čovekov, koji gradi kulturu, od Boga. Iznad vidljivog sveta postoji nevidljiva sila, koja svim suvereno upravlja i dovodi do propisanog cilja.

Nekada su se pojedinci tešili u nepriznavanju Boga time, da su pravu veru zamenili sa verovanjem u večnost materijalnog sveta i u puki slučaj, koji sve upravlja i po kojem sve nestaje. Proučavanje prirode, pronicanje u njezine tajne, otkriva veliku istinu, da u prirodi nema nikakvih slučajeva: sve je tačno po određenim zakonima, koje možda još niko nije do kraja doumeo. Nigde nema nekakvih polufabrikata i neuspelih proizvoda, koji bi morali postojati, da se nešto slučajno sastavlja, kad gledamo svojim očima, kako tvorevine, koje nastaju pod vodstvom najvećih stručnjaka i u najsavršenijim mašinama često zataje i propadaju. Možda se neupućenom kojiput čini, da ova ili ona stvar u prirodi nije najsavršenija i smatra, da bi se moglo na drugi način bolje učinti. To može govoriti samo neznalica. Prirodu treba uzeti kao jednu celovitu harmoniju, gde ima svaka stvarčica svoju posebnu zadaću. Potrebni su u moru mikroskopski planktoni, da pruže mogućnost života tzv. viših bića. Ne mogu biti samo mirisave ruže, potrebne su i najrazličitije trave. Ne mogu biti samo palme i hrastovi, nego su potrebni i žbunovi... itd. Prijatno je proleće, ali potrebno je i leto i jesen i zima. Potrebne su prirodi i bure i oluje. Ko pronikne u ta pitanja, otkriva kako veličanstvena harmonija vlada svuda. Sve je na svom mestu i potrebno.

Kako divan svet se otkriva naučnicima u proučavanju atoma. Ne mogu ga videti svojim telesnim očima, a ipak ga svi danas priznavaju, jer računi daju tačne podatke o njemu, a poznanje onoga, što se u jednom sićušnom atomu krije, zaplašuje čovečanstvo, jer se može zloupotrebiti za uništenje svega što postoji. Može li se dakle još govoriti, da se priznaje samo ono, što se gleda telesnim očima? Što se može opipati svojim prstima? Besmisleno je postalo sve to.

Eto, tako je besmisleno danas tvrditi, da nema Boga, jer ga niko ne vidi svojim očima, a ne može ga dohvatiti svojim rukama. Kako bedno i nesavremeno bilo bi takvo pričanje.

Jesu li umetničke freske po našim starim crkvama i manastirima, kojima se divi čitav svet, same nastale. Ne gledaš ni umetnika, ni imena mu se često ne zna. Ne gledaš četkice, koja je nekada boje razlevala po zidovima ili platnima. A ipak ti nikada neće pasti napamet, da zanećeš umetnika, ili da ustvrdiš da je to posledica pukog slučaja, slučajno nastalih i razlivenih boja.

Slike, kipovi i građevine svedoče o nestalim umetnicima, a mali atom sa svojim tajanstvenim silama kao i veličanstveni svemir sa svojim bezbrojnim galakticima i milijardama svetova svedoče nam o Onom Velikom koji je sve to zamislio i ostvario, koji je i velikom i malom zakone dao, koji svim tim upravlja, a jedino je čoveka tako odlikovao, da mu je komadić samoga sebe, svoga duha dao, da po tom duhu, po toj razumnoj duši, otkriva tajne stvorenja i da koristi sile, koje su tamo uložene.

Nauka govori, da je zemlja stara možda pet milijardi godina, sunčani sistem deset milijardi, kosmos više... Mnogo je to, a ipak je i to ništa prema večnosti, to je ograničeno, ima svoj početak. Zato se pametnom i razumnom čoveku samo po sebi nameće pitanje, a odakle je onda sve to došlo? Ko ga je ovamo postavio, ko mu je takve divne i silne zakone dao? I odgovor sam po sebi dolazi: sve je to moralo doći od nekoga, koji je izvan vremena i prostora, koji je čisti duh te se zato ne menja. Koji je beskonačan, svemoguć, premudar i neizmerno dobar. I to savršeno biće nazivamo BOG.

I zato nam ne preostaje drugo, nego da zavapimo i mi, kao što su toliki pred nama: Verujem u Boga Stvoritelja svega vidljiva i nevidljiva.

Verujem u Tebe, neizmerni Bože, i molim Te za milost, da te mogu u vidljivom svetu što bolje upoznati, Tebe priznati da bih mogao jednoć i k Tebi, večnoj istini i pravdi doći!

U maronitskoj katedrali sv. Jurja u Bejrutu, prigodom proslave svetske molitvene osmine, istovremeno je služilo šest svećenika u šest raznih istočnih obreda svetu Misu. Prisutni su bili pripadnici svih obreda. Takav se slučaj prvi puta desio 1954 godine, kada je sadašnji papa kao papin legat prisustvovao Marijanskom kongresu.

Pod vješalima slave

(Nastavak)

— Ja sve to razumijem. Ali, — prema vašim uvjerenjima — i slikarski dar, koji nesumnjivo posjedujete, imao bi biti od Boga I onda, što vi činite? Ne čuvate ga, već zapuštate...

— »Prema mojim uvjerenjima«, velite, — gledala je sestra Agneza Klaru ravno u oči. — Zar vi ne mislite da je svaki dar od Boga,

Klara se nešto zbunila.

— No, da, vjerujem... dakako... — izmucala je, ali se odmah snašla. — Da nisam imala u obitelji nabožnih tradicija, zar bih došla raditi slike za ovaj samostan?... Ali, ponavljam: vi svoj veliki dar puštate da u gine i nestane.

— Ako Bog nekog pozove s jednog posla na drugi, onda On zna zašto to čini. Radit ćemo upravo ondje, gdje možemo biti najviše od koristi. Ako ima milosti u nama i ljubavi...

— Zar vaše lijepe slike, koje govore već i svojim sadržajem o Bogu — ne bi koristile?

— Vi me zbunjujete. Ali, doista, molim vas, ne govorimo o tomu! Ako bude važan i takav moj rad, poglavari će odrediti da ga radim. Znam da vi sad u sebi velite: ona mi odgovara samostanskim uobičajenim riječima i frazama. Ima rečenica, koje samo iz vana djeluju kao fraze, a to zapravo nisu, jer imaju dubinu i smisao. Stotine godina veli se: dobar dan! Ali kad nekom dragom velimo tu staru rečenicu, kad mu od srca želimo da mu dan bude dobar, onda to više nije nikakva fraza. Oprostite, previše sam vas zadržala i previše pripovijedam. Sve što je previše nije dobro. Poći mi je za poslom...

Pozdravila je slikaricu i brzo se povukla.

Gospođica Klara ni sad nije mogla zadržati čudan smiješak, u kojem je bilo i porugljivosti i nesigurnosti.

Razgovor sa novinarima

Avion se spustio na aerodrom i ljudi su letjeli prema velikom, srebrnastom trupu. Kroz mala vrata izlazili su putnici. I oni, koji su bili zeleni kao trava i cijelim putem osjećali tegobe i bolove, sad su se usiljeno smijali, mahali rukama i posrtali, silazeći malim stepenicama, prislonjenim uz avion.

Fotoreporteri su bljeskali svojim lampama. Većina ih je opkolila mladog čovjeka, blijedog lica, umornih očiju i usana razvučenih u grč dosade. No, kad bi zablještale lampe na fotografskim aparatima, on se smiješio vedro kao dječak i oči su mu sjale veseljem, kao da je najsretniji čovjek.

Bio je to filmski glumac Robert Den. Razumije se da mu to nije bilo pravo ime i da se zvao sasvim jednostavno i neugledno, ali je filmska slava tražila zvučno ime.

Novinari su ga pitali, a on je odgovarao kao iz puške, naučen na ovakve dosadne prepade:

— Što sad radite?

— Odgovaram na vaše ljubazne upite?

— Koji svoj film najviše volite?

— Onaj, koji voli moja publika.

— Volite li svoju zaručnicu? Ona je slikarica, zar ne?

— Ona je slikarica. Volim je i mi se krasno razumijemo. Ponosan sam na svoju zaručnicu.

— Zašto nije doputovala skupa s vama u naš grad?

— Ona je iz dobre, ozbiljne obitelji i neće nigdje putovati sa mnom dok se ne vjenčamo.

— Što sad radi?

— Slika u jednom sam... u jednoj velikoj knjižnici...

— Vi nerado pišete pisma. Pišete li svojoj zaručnici?

— Svakog dana barem dva pisma.

Kada se našao u toploj kupki, u hotelu, rekao je svojem sobaru:

— Nijednog novinara ne pustite blizu. Umirem od njihove gnjaveži. Recite da me nema tu. Najljubeznije ih pozovite za navečer.

— Želi li gospodin da mu kupim novine?

— Ne, to je dosadno...

— Hoće li primiti nekog popodne?

— Ne. Svi su dosadni.

— Navečer su ovdje dvije predstave i jedan koncert.

— Beskrajno dosadno.

— Tu sam ostavio četiri pisma od gospođice Klare.

— O-oh, pustite me na miru! Tako mi je lijepo u ovoj toploj vodi. Klarina pisma čitat ću sutra. Sva četiri su sigurno ista. Samo se jada što joj nisam odgovorio na onih deset prijašnjih. Pisati pisma, to je najdosadnija stvar na svijetu. Pisati je uopće dosadno. I čitati. I glumiti. Misliti... Najbolje je tako ležati u vodi i ne misliti ništa, ništa...

»Još postoje na tom svijetu budale, koje misle da su ovakovi ljudi sretni«, — reče sobar sam sebi, izlazeći iz kupaonice. Bio je sretan što u životu nije imao vremena pomišljati na to da mu može biti — dosadno.

— Nastavit će se —

Iz katoličkog sveta

IZ VATIKANA

Kip pape Pija XII, Milanski kipar Francesko Mesina već je pri kraju sa svojim radom na kipu pape Pija XII, koji će biti postavljen u kapeli sv. Sebastijana u crkvi sv. Petra u Rimu. Kip je sam iz bronza, visok 3,5 metra, a kameni podstavak, visok 2,2 metra, je iz crvenog mermera.

Rimski komitet za koncil poklonio je Papi za potrebe koncila jedan ček od 81 milion lira. Tim novcem neka bi se pomoglo siromašnim biskupima, koji ne mogu sami snositi troškove rimskog boravka za vreme koncilskog zasedanja.

Pokret »Pro Deo« je već osmu godinu uzastopce prošlog januara priredio agapu »večeru ljubavi«, u kojoj su uzeli učešća zastupnici 21 verske zajednice, među kojima i hinduisti, budisti i muslimani. Papa je pozdravio zbor posebnim pismom. Jedan od najuvaženijih učesnika bio je kardinal Avgustin Bea. Razgovaralo se o temi »Istina u ljubavi«. Zaključnu je reč održao spomenuti kardinal. Naglasio je da su svi učesnici saglasni u načelima ljubavi i u želji da traže i nađu istinu. Na putu prema jedinstvu, ljubavi i istini bio je poslednjih godina učinjen velik napredak. Koncil, završio je kardinal, će sa svojim zaključcima i dekretima doprineti miru i ljubavi na svetu.

Papa je pozvao italijanske katoličke organizacije na organiziranu akciju protiv nemoralnih filmova u Italiji, koji obeščašćuju obiteljski život i ponizuju tajne života, a šire razvrat i nemoral. Katolički posetioci filmova su pozvani da demonstrativno napuštaju takve filmove, neka se preko novina i na druge načine vrši pritisak na filmske producente. Javnost neka se blagovremeno dobrim poštenim kritikama obaveštava o vrednosti filma i eventualno pozove na bojkot nemoralnog filma. Valja pomoći zdrave snage da bi film zauzeo časno mesto u odgoju naroda i doprinosio poštovanju temeljnih vrednota civilizacije.

Papa je govorio predstavnicima italijanskog sporta, da mogu i sportisti na međunarodnim susretima svedočiti za radosno i plemenito kršćanstvo te doprinositi jedinstvu među kršćanima. Bog se može služiti svakim pogodnim sredstvom da približi ljude jedne drugima.

Najvažnija koncilska komisija, nazvana koordinaciona — usklađujuća, radila je nedelju dana od 21—28 januara. Sastajala se u prostorijama Državnog sekretarijata. Prisutni su bili svi određeni kardinali, sekretar koncila i njegova tri podsekretara. Na svršetku primio ih je u audijenciju Papa, a prisutni su bili i predsednici svih ostalih komisija. Radilo se da se tačno odredi rad svake komisije.

Papinski godišnjak za 1963 godinu. Za 31 decembar 1962 važe sledeći podaci 85 kardinala, 11 rezidencijalnih i 5 titularnih patrijarha, 353 metropolitanska rezidencijalna sedišta, 47 nadbiskupskih sedišta, 1482 rezidencijalna biskupska sedišta i 1724 titularna nadbiskupska i biskupska sedišta. Međutim ima 1587 rezidencijalnih nadbiskupa i biskupa te 1002 titularna nadbiskupa i biskupa s funkcijama u središnjoj upravi te pomoćnih biskupa i koadjutora; 104 samostalne prelature i opatije, 17 prelatura istočnih obreda, 127 ap. vikarijata, 94 ap. prefektura i 7 samostalnih misija. Za vreme pontifikata Ivana XXIII osnovano je 105 nadbiskupskih i biskupskih sedišta. Na stepen nadbiskupija podignuto je 14 biskupija, jedan ap. egzarhat, 23 ap. vikarijata; na biskupiju jedna samostalna prelatura, i egzarhat, 76 ap. vikarijata, 28 ap. prefektura i jedna prelatura. Na ovo je bilo osnovanih 22 prelature, 4 egzarhata, 2 ordinarijata za vernike istočnog obreda, 27 vikarijata i prefektura i jedna samostalna misija.

Papa je navestio da će doskora biti proglašen za crkvenog naučitelja sv. Bernardin Sijenski, italijanski franjevac, koji je živeo od 1380—1444, a naročito se odlikovao kao pučki propovednik i štovatelj presvetog imena Isusova.

Papa je na Svećnicu primio u audijenciju britanskog prvog ministra Harolda Makmilana te se zadržao u razgovoru pola sata.

Papa biskupima. Na Bogojavljenje Papa je naslovio na koncilske oce posebno pismo koje govori o njihovom radu u međuvremenu dok nema plenarnog koncilskog zasedanja. Pismo se deli na četiri dela: 1) rad koordinacione-usklađujuće komisije, 2) veza koncilskih otaca izvan Rima sa središtem koncila, 3) saradnja između klera i svetovnjaka i 4) ciljevi ekumenskog sabora za čitavo kršćanstvo i sveukupno čovečanstvo.

U katoličkoj Crkvi ima danas 2800 biskupa, 392 000 svećenika, 68 000 klerika, 151 000 braće pomoćnika i 978 000 redovnica.

Godine 1263 češki svećenik, koji je bio na proputovanju, služio je u crkvi sv. Kristine u Bolseno u blizini Rima Misu. On je posumnjao u Kristovu prisutnost pod prilikama hleba i vina. Tada su iz posvećene Hostije pale kapi krvi na korporal, orosile oltarske čaršave i mermerni oltar. Povodom toga čuda papa Urban VI postavio je blagdan Telovo.

U martu 1963 proglašena su bila dva nova blaženika, i to: Ana Siton iz SAD, osnivačica američkih milosrdnih sestara, i talijanski svećenik Palazino, isto osnivač jedne ženske kongregacije, rodom iz Bergama. SAD su poslale jaku delegaciju sa kardinalom Spelmanom na čelu u Rim na tu svečanost, kada je prva žena, rođena u SAD, postigla čast oltara.

IZ MISIJA

Šangajski nadbiskup Msgr Ignacije Kung Pinmei, o kome se prošle godine proširila vest da je umro u zatvoru, nalazi se još na životu. Njegovi su mu rođaci za ovu zimu mogli poslati toplog odela i potrebnih knjiga.

Silvanus Olimpie, ubijeni ministar predsednik u Togu, bio je praktični katolik. Imao je petoro dece.

Iz Beča otišle su tri časne sestre milosrdnice u Kongo, u biskupiju Ikeda. Prvo će raditi u državnoj bolnici da nauče jezik, onda će preuzeti posao u misijskoj postaji Jalifafu.

U Holandiji živi 18 000 Amboneza iz moluškog ostrva Ambon. Ti su se stanovnici preselili pre 13 godina u Holandiju gde se polagano privikavaju na evropske prilike. Stariji ljudi još žive u lagerima, dok su si mlađi već sami potražili bolji smeštaj. Među njima ima muslimana, za koje je država sagradila prvu mošeju u Holandiji, a najviše ima evangelika. Njihov je jezik malajšćina. Oko 600 članova te skupine vratilo se u Indoneziju.

Crkveni predstavnici u Elizabetvilu u Katangi žalili su se na trupe UNO, da su počinile i teške zločine: rušile i skrnavljale su crkve, činile nasilja i nad decom, ubijale civilno stanovništvo. U jednu bolnicu preneto je bilo 70 ubijenih civila, nađenih na ulicama.

U vietnamskom selu Loc Vinh bio je metkom ubijen u ispovedaonici tamošnji svećenik Hyu Ngoi.

Južna Koreja. Za Božić je bilo zaređeno 29 mladomisnika. Broj domaćih svećenika popeo se na 323. Istovremeno je oveći broj odličnih ličnosti primilo sveto krštenje u katoličkoj Crkvi. To su jedan bivši sudac najvišeg suda, profesor agrikulture na seulskom univerzitetu, bivši viši mornarički oficir, bivši ministar saobraćaja, bivši ministar narodne odbrane, bivši provincijski guverner i direktor neke seulske škole. Isti je dan bilo kršteno još 37 viših oficira Vojne Akademije.

Japanski car je u svojoj palati gledao film, koji je režirao i producirao američki katolički misionar Žens Hjat. Film »Promišljeni život« razvija priču o požrtvovnosti mlade katoličke bolničarke, kako izgara za svoju veru i za bolesnike. Film je bio sniman u Kioto i temelji se na stvarnom događaju. Akiko Vanubuši, slavna japanska filmska glumica, nastupa u glavnoj ulozi, za koju nije tražila nikakav honorar. Premijera je bila u Kioto. Prisustvovali su vodeće upravne i odgojne ličnosti.

Iz Cejlona će biti do kraja 1964 isterani svi strani svećenici, kojih još ima 150. U zemlji će ostati za 880 000 katolika sa 240 domaćih svećenika. Isto tako će do 1964 sve redovnice bolničarke morati ostaviti državne bolnice. Postoji nada da će Crkva preboleti tu krizu. U bogosloviji ima 300 studenata bogoslova i 600 semeništaraca. Veronauku će preuzeti laici.

Poglavica Diko iz plemena Azando u Južnom Sudanu prelazi na katoličku veru. To pleme, od kojega trećina samo živi u Sudanu, broji 700 000 članova. Taj poglavica je već duže vremena potpomagao misionare i kod njih školovao svoju decu. Njegov sin Mario je narodni poslanik. S njime prelaze isto dva bivša vračara.

U SAD ima 19 miliona Crnaca, od kojih samo 665 000 katolika. Iz njihove je sredine 131 svećenik, 200 braće pomoćnika i 983 redovnice.

Španija ima na svetu 26 264 misionara, od toga 15 803 časne sestre. Najviše misionara radi u Južnoj Americi, i to: 8 116 misionara i 949 redovnica. U Aziji radi 1 044 misionara i 701 redovnica; u Africi 403 misionara i 798 redovnica. Misionari dolaze iz 57 redovničkih zajednica, a redovnice iz 190.

Katolički Nemci su za 4 godine svojom akcijom »Misereor« za pomoć najbednijima na svetu sakupili i podelili oko 34 milijarde din.

Zapadni Irijan, koji će ovog maja doći pod upravu Indonezije, ima oko 800 000 stanovnika, od kojih blizu 46% kršćana. Katolici su podeljeni na 4 crkvene misijske teritorije.

IZ EVROPE

U Nemačkoj je statistički utvrđeno da su životne šanse za novorođenčad kod zaposlenih majki mnogo slabije nego kod nezaposlenih.

Poljski rudari iz Veličke kraj Krakova poklonili su Papi kip Majke Božje, izrađen iz kamene soli. Papa se posebnim pismom zahvalio darovateljima i podelio im ap. blagoslov. U tom rudniku soli rudari imaju sto metara pod zemljom lepu crkvu, isklesanu u soli.

Katolička misijska uprava u Nemačkoj zamolila je vladu i parlamenat da uzme u ponovno razmatranje finansijsku pomoć koju šalje Sudanu, pošto se tamo ne poštuju osnovna ljudska prava slobode vere i savesti. Većina misionara već je isterana, zabranjeno je deci držati veronauku, sva katolička deca moraju prisustvovati učenju korana, zabranjen je ulazak u malo semenište. Mnogi katolici zbog takvih prilika ostavljaju svoju grudu i beže prema jugu.

Zapadna Nemačka izdala je posebnu marku prigodom ovogodišnje akcije »Misereor« u kojoj se skupljaju prilozi za najbednije na svetu.

Austrijsko nacionalno svetište Mariacel nema dovoljno svećenika. Njime upravljaju austrijski benediktinci. Iako su i druge austrijske opatije došle u pomoć tamošnjim benediktincima, još ih je premalo. Stoga je već bilo dogovoreno da to svetište preuzmu bavarski benediktinci sv. Odile. Mnogim Austrijancima je zbog narodnog ponosa to krivo.

Norveški trapist Žon Gran, star 43 godine, imenovan je pomoćnim biskupom koadjutorom rezidencijalnom biskupu Mangersu u Oslu. Novi je biskup obraćenik, rodom iz Bergena, stupio je 1949 u samostan trapista, zaređen za svećenika 1957 godine. Biskupija Oslo ima 6 500 katolika u čitavoj južnoj Norveškoj.

Španija ima 30 miliona katolika, a 34 000 svećenika. Zadnjih je godina otišlo 700 svećenika u Latinsku Ameriku, za iduće tri godine predviđeno je da će ih još 1500 otići. U Salamanci i u Madridu uči 100 bogoslova koji su se odlučili za Južnu Ameriku.

U Engleskoj i Velsu živi 3 726 500 katolika, dakle 65 000 više nego prošle godine. U 1962 godini bilo je 14 174 obraćenika, 129 469 krštene dece, 46 702 venčanja. Broj svetovnih svećenika iznosi 4 841, a redovničkih 2 750. Najjača je nadbiskupija Liverpul sa pola miliona vernika.

Sud o radu koncila. Augsburški pomoćni biskup dr Zimmermann je izjavio da se već zato isplatio dosadašnji deo koncila, da se jače manifestirala univerzalnost Crkve. Ta bi se Crkva mogla nazvati evanđeoska, jer je utemeljena na evanđeljima. Postoje stvarne težnje da se rasterete središnji uredi i prenesu razna ovlaštenja na niže organe. Vrednost se episkopata pokazala u pravom svetlu. Papa i biskupi su naslednici apostolskog zbora i zajedno upravljaju Crkvom. Crkveno učiteljstvo više ističe da je kršćanska nauka savremenom čoveku vrlo korisna i potrebna, da Crkva više čoveku služi, nego što mu zapoveda. Božanski autoritet Crkve svakako nije smanjen. Ispravlja se pogrešno mišljenje da je biskup samo izvršitelj viših naređenja i da je Crkva apsolutna monarhija.

Prigodom svetske molitvene osmine preko 1000 katolika, anglikanaca i članova drugih kršćanskih verskih zajednica skupilo se na Trafalgar skveru u Londonu i glasno se pomolilo za jedinstvo svih kršćana.

Kardinal Bea u Danskoj. Krajem januara kardinal Bea posetio je Dansku da bi prisustvovao skupu luteranskih studenata. Tom prilikom kardinal Bea je održao predavanje pred katoličkim i protestantskim predstavnicima, među kojima su bila 4 luteranska biskupa, ministar za crkvene poslove, gospođa Bodil Koch i 50 pastora. Kardinal je tumačio rad koncila u pitanju crkvenog jedinstva. Prema njegovom mišljenju koncil neće tražiti kompromise, nego će razložiti svoju nauku, kako to iziskuje naše vreme i kako odgovara jeziku nekatoličkih kršćana. Koncil je mnogo doprineo »ekumenskoj klimi«. Kardinal se nada da će koncil još dugo vremena biti odlučujući faktor u ekumenskom radu. Istovremeno govornik se zahvalio svima za molitvu za uspeh koncila. Uvaženog gosta primio je u svom dvoru Amalijeborg i danski kralj Frederik.

Časna majka Josipa Sarasin, generalka Misijskih dominikanskih sestara od svete Krunice, osnovala je za poslednjih 18 godina 56 samostanskih kuća u Africi i Okeaniji. Za to veliko delo dobila je posebno odlikovanje zaslužnog križa od najviše misijske uprave u Španiji.

Prema oltaru. Nuncio Sulpucio živeo je u prošlom veku u Italiji gde je umro 1836 u starosti od 18 godina. Bio je siroče bez roditelja, sa kojim je njegov stric vrlo okrutno postupao. Umro je u napuljskoj bolnici od gangrene. Proces za proglašenje blaženim počeo je već 1859 godine; 32 godine kasnije priznat mu je herojski stepen svetosti. Sada se ispituju dva čuda. Izgleda da će taj svetački kandidat uskoro biti proglašen blaženim.

Umro je kardinal Žon D'Alton, nadbiskup iz Armaga u Irskoj, u 80 godini starosti. Tri dana pre svoje smrti još je prisustvovao sahrani londonskog kardinala Godfreja.

Lavovski metropolit istočnog obreda Msgr Josip Slipij, koji je proveo oko 18 godina u Sibiru, došao je 9 februara u Rim. Oslobođenje tog crkvenog dostojanstvenika pobudilo je u crkvenim krugovima veliko olakšanje, a među njegovim sunarodnjacima katolicima veliku radost.

Na sahrani londonskog kardinala Godfreja prvi puta su bili zastupljeni po svojim predstavnicima engleska kruna, vlada, kenterberijski primat sa dekanom i kaptolom vestminsterske opatije. To je znak da se katolici u Engleskoj već smatraju kao deo narodne zajednice.

IZ OSTALOG SVETA

Meksiko ima 33,75 miliona stanovnika, od kojih 32,9 miliona katolika. Svetovnih svećenika ima 5 043, a redovničkih 1 490. Na jednog svećenika dolazi 5 035 vernika. Prošle je godine bilo 185 mladomisnika.

Izrael. U jednoj pećini blizu Lahisa otkrili su vrlo stari natpis koji verovatno potiče iz vremena kralja Ezekija. Tekst glasi: »Gospod je Bog sve zemlje. Brda Judina pripadaju njemu, Bogu Jerusalema«. To je ujedno i najstariji hebrejski natpis gde se spominje grad Jerusalem.

Japanski ministar predsednik Hajato Ikeda je u novogodišnjoj poslanici narodu govorio o svom prošlogodišnjem putovanju po Evropi. Najjači utisak načinio je na nj Papa. Tako piše o njemu: »Na mene je učinio najdublji utisak ne samo kao duhovni poglavar, nego pre svega kao čovek, koji utelovljuje sve one osobine, koje u svom životu najviše cenim. U trenutku kad je naša grupa pristupila Papi, imao sam utisak da stoji preda mnom čovek, koji nije od ovog sveta. Ja gledam u njemu izvanredno odličnog čoveka. Papa potiče iz seljačke obitelji. Njegova nenameštena prirodnost očitovala se posebno u domaćoj srdačnosti kojom je govorio s novinarima moje pratnje«. — Kardinalu Tatsuo Doi, tokijskom nadbiskupu predsednik je rekao: »Svog rođenog oca sam izgubio već pre više od 20 godina. Danas sam opet našao oca.«

Dr Rosvel, sekretar svetskog saveta crkava iz SAD dao je lepu izjavu o ekumenskom raspoloženju na svetu. »Napetost među raznim konfesijama je u prošloj godini popustila. Nisu uspostavljeni samo pojedinačni kontakti, nego su počeli slobodni dialozi između katoličkih i protestantskih predstavnika. Može se desiti da se ritam napretka na putu prema crkvenom jedinstvu uspori, ali treba sa poverenjem gledati na drugo zasedanje II Vatikanskog koncila i na druge konferencije.«

Kardinal Kvinteros, nadbiskup iz Karakasa u Venezueli, poklonio je 50 miliona din. za izgradnju stanova svojih najbednijih vernika. Taj su mu novac poklonili vernici za izgradnju novog biskupskog doma, pošto je sadašnji vrlo trošan. Kardinal međutim smatra da ima prečih potreba.

Kanada je poslala Latinskoj Americi 1264 misionara, i to: 417 svećenika (350 redovničkih i 57 svetovnih), 212 braće pomoćnika, 86 klerika i 549 redovnica.

Crkveni protestantski godišnjak za 1963 godinu iz SAD pokazuje 42 876 665 katolika, odnosno 771 765 katolika više nego prethodne godine. Svih 228 protestantskih crkava ima 64 434 966 članova. Jevreji imaju 5 365 000 pripadnika, nesjedinjeni istočni kršćani 2,8 miliona, starokatolici 572 897, a budisti 60 000 članova. Ukupno svih upisanih vernika ima 116 109 929, odnosno 63,4% od ukupnog stanovništva SAD. U poređenju sa prethodnom godinom broj upisanih vernika pao je za 0,2%, što se desilo prvi puta posle 100 godina.

Izrael ima 2,03 miliona stanovnika, među kojima samo 52 000 kršćana. Među kršćanima

katolici su najjači sa 33 000, dok pravoslavnih melkita ima 17 500. Drugi pripadnici istočnih obreda i protestanti su vrlo malobrojni.

Panama je mala srednjoamerička država od 75 000 km² i od 1,05 miliona stanovnika, od kojih 800 000 katolika. Država je u svetu poznata po kanalu koji veže Atlantski i Tihi okean, a kojim upravljaju SAD. U verskom se pogledu poslednjih 10 godina Panama popravlja. Dok je 1950 bilo 54 župe, danas ih ima 74. Sagrađeno je 178 novih crkava. Broj je svećenika porastao, tako da sada dolazi na jednog svećenika 5 200 vernika. Broj seminarista se od 1950 godine podigao za 160%. Katoličke su škole oslobođene poreza. Radi se o osnivanju katoličkog univerziteta. U Santa Maria de Darien, koja se nalazi u Panami, bila je 1513 osnovana prva biskupija na američkom kopnu. Isusovci su 1674 u tom gradu osnovali svoj univerzitet, koji je bio onda 1763 njihovim izgonom zatvoren. U kanalskoj zoni SAD ima 57 000 stanovnika, među kojima 18 000 katolika.

30 procenata kršćana. »Catholica Unio«, papinsko delo za istočnu Crkvu, daje sledeću statistiku. Na svetu živi 2 981 miliona ljudi, od toga 888 miliona kršćana, odnosno 30% ukupnog svetskog stanovništva. Među kršćanima zauzimaju prvo mesto katolici sa 545 miliona. Ostali kršćani slede ovako (brojke u milionima): pravoslavni 71, monofiziti 14, protestanti ukupno 258, podeljeni slede ovako: luterani 81, kalvinisti 46, baptisti 40, metodisti 39, anglikanci 34 itd.

Pred članovima nacionalnog kongresa za rasna i verska pitanja u Čikagu (SAD) zajednički su se izjasnili protiv rasizma i za jednakost pripadnika svih rasa i svih religija sa katoličke strane čikaški kardinal Meyer, za protestante Irving Miller i za Jevreje rabin Mark. Isto su tako osudili rasno verske pokrete bilo da dolaze od belih kršćana ili od crnih muslimana.

U Sihemu u Palestini su otkrili sveto mesto-oltar gde su se molili i Bogu prinosili žrtve Abraham i Jakov, i to ispod dvorišta starog sihemskog hrama-tvrđave. Na iskopavanjima je radila međunarodna arheološka ekipa.

Nejednakost. U Malaji je islam proglašen za državnu veru. Država propisuje za muslimane versku pouku u svim školama, a njihove katehete plaća. Međutim, u proširenoj Malajskoj federaciji, koja obuhvata Singapur, Severni Borneo sa sultanatima Saravak i Brunei, muslimani će imati samo relativnu većinu. Pripadnici drugih konfesija bune se protiv povlaštenog položaja muslimana.

Skupoceni rukopisi — papirusi bili su otkriveni u nekoj pećini istočne Jordanije. Nađeni su bili ujedno ljudski skeleti, krpe, posuđe i papirusi. Arheolozi računaju da su to ostaci iz 336 godine pre Krista, kada su stanovnici Samarije bežali iz grada koji je tada osvojio Aleksandar Veliki. Papiruse još nisu mogli pročitati, pošto imaju posebna slova, negde između starih hebrejskih i novih aramejskih.

Uprava crkve Božjeg groba u Jerusalemu, koja se sastoji iz katolika, pravoslavaca i Jermena, saglasna je da se pristupi obnovi zgrade. Kako stoje temelji na pećini, moćiće se polagano uklanjati potpornjake izvana i iznutra.

Iz SAD. Među 537 članova američkog kongresa ima 102 metodista i 99 katolika, iako ima katolika u SAD tri i po puta više nego metodista. — Španski govoreći vernici u biskupiji Miami na Floridi, kojima se pridružilo 80 000 Kubanaca, imaju 75 svećenika, 32 redovnice i 22 brata pomoćnika.

Alžirski nadbiskup Duval i grupa njegovih svećenika priključili su se dragovoljnim davaocima krvi. Poziv je uputio kršćanski radnički sindikat, neka bi u mesecu ramazanu kršćani u većoj meri dopunjavali krvni fond u tamošnjim bolnicama.

Najveću župu, koja se prostire nad svim Antraktikom ima Pavle Antos, kurat američke mornarice, koji obskrbljuje i osoblje šest naučnih stanica na tom kontinentu.

Mariadora Bartels je ona žena iz Australije koja je bila ozdravljena po zagovoru sv. Julija Ejmara te stoga prisustvovala njegovoj kanonizaciji. Kad se vratila kući, njen je sin Eduard iz družbe Isusove primio svećenički red. Srećna majka!

Razne ere. Većina sveta broji godine po Kristovom rođenju. Tako imamo ove godine 1963 posle Kristova rođenja. Jevreji imaju 5 723 godinu posle stvaranja sveta. Neki sportisti govore o 2 739 godini posle prve Olimpijade. Japan računa 2 623 godinu posle osnivanja njihove dinastije. Rimljani broje 2 716 godinu posle osnivanja grada Rima. Indijci 1 885 godinu, a muslimani 1 382 godinu Muhamedove ere.

Velika nesreća. U Biblianu u Ekvadoru srušio se zbog velikog nevremena prednji zid i krov kapele. Tom prilikom je izgubilo živote 66 dece i 5 redovnica.

Dok je u Latinskoj Americi 1800 godine dolazio jedan svećenik na 900 vernika, danas dolazi jedan svećenik na 5000 vernika. Stanovništvo se tamo množi 2,6% godišnje. Trenutno ima Latinska Amerika 98 bogoslovija i 1000 mladomisnika godišnje, dok bi ih trebalo 10 000. Glavni uzrok takvom stanju jeste, što su bila u tim zemljama kroz poslednjih 150 godina liberalna, veri neprijateljska strujanja.

U Alžiru je ostalo od blizu jednog miliona Francuza samo jedna petina, dakle nekih 200 000. Četiri alžirske biskupije: Oran, Alžir, Konstantin i Sahara sačuvale su neznatan deo svojih vernika, koji su gotovo svi evropskog porekla, sa izuzetkom nekoliko hiljada katoličkih Berbera u Kalibiji. Kako u novom Alžiru nedostaje škola i socijalnih radnika, to su katolički redovnici i redovnice dobro viđeni.

Izgradnja objekata katolika latinskog obreda u Izraelu. Državne vlasti su na Sijonu u Jerusalimu popravile franjevački samostan koji je bio 1948 teško oštećen, a pripada franjevačkoj Kustodiji. — U Nazaretu se nastavlja izgradnjom crkve Marijinog navještenja, koja će biti najveća kršćanska crkva u Orijentu. U podzemlju je kapelica koja je pripadala ranijoj crkvi iz 18 veka. Granitni stub označava mesto gde je arkanđeo Gabrijel navestio BDM Utelovljenje. Bivši austrijski hospic je pretvoren u bolnicu Svete Obitelji, u kojoj rade redovnici »Fate Bene Fratelli«. Marijine sestre Franjevke dovršile su svoj samostan sa dečjim vrtićem. — U Hajfi su karmelićani sagradili novu crkvu za 1000 vernika. Pod njom su klupske prostorije, a kraj nje Školska braća nameravaju sagraditi svoju školu. — Oko Tiberijskog jezera i prema severu sagrađeni su ovi objekti: U Kefaram mala crkvica za tamošnje vernike, selo Rami dobilo isto crkvicu kraj samostana Sestara od krunice, u maronitskom selu Giskala jedna kapelica, dečji vrtić i devojačka stručna škola, u Tabga nov benediktinski samostan oko crkve Mozaika.

Sv. Antun Marija Puči

Moderni ljudi mnogo puta boluju od prezaposlenosti. Uz jedno zvanje treba često obavljati i drugo, napose muškarci da mogu donekle uzdržavati svoju obitelj. Moderni tempo života sam već je neprijatelj mirnog ritmičkog života, koji se odvija s jedne strane u zvanju, a sa druge u obitelji. Neumoljiva rascepkanost zadire sve dublje u privatni život obitelji. Ko preda mali prst jagmi za novcem, preda se opasnosti da ga ta jagma proguta.

Upravo u to vreme Crkva je proglasila svecem jednog prezaposlenog čoveka. Njegovo je ime Antun Marija Pucci (Puči). Po zvanju redovnik servit i župnik. Ko ima i malo uvida u protivnost tih dvaju životnih područja, neće mu biti teško upoznati sličnost sa životom prezaposlenog laika i kućnog oca.

Antun Puči se rodio 16. IV 1819. u Podjole u Toskani. Kao mladić stupio je u red servita, koji se napose odlikuju štovanjem Žalosne Majke Božje. Sa 28 godina Puči bi postavljen za župnika u Viaređo (Viareggio), malo italijansko kupalište, nedaleko od Firence. Na tom je mestu ostao 45 godina, sve do svoje smrti 14. I 1892. Župska crkva sv. Andrije bila je ujedno i samostanska crkva. Samostan servita bio je zapravo pravi župnik. Tako je bio Antun Puči redovnik u tom samostanu, duži niz godina prijor, nekoliko godina čak provincijal.

Čovek se sada pita, kome od ta dva zvanja je bilo priraslo njegovo srce. Ako je koliko toliko vršio dužnosti župnika, kako je mogao još ispuniti redovničke dužnosti? Ili je bio stvarno sposoban i vredan župnik koji se sav posvetio župi, prožet novim idejama, novim pobudama te ih ustrajno provodio u delo, a uz to jedva da je nosio još redovničko odelo? Otac Puči je bio jedno i drugo sa svom dušom, celim srcem.

O njegovom župničkom radu znamo: odmah u početku svog delovanja upoznao je potrebu da aktivira laike da bi ih učvrstio protiv struje vremena, kome je slobodnjaštvo davalo svoje obeležje. Ono što mi danas nazivamo »misionarska« župa, on je već tada poznavao i sprovodio. Održavao je veronauku i tražio da je drže i drugi; organizirao je muškarce, katoličku mladež, sazivao obiteljske sastanke, vodio brigu za kršćansku dobrotvornost. Imao je već župske pomoćnike. Zajedno sa redovnicama, koje je sam osnovao, gradio je u Viaređu veliko odmaralište za siromašnu i bolesnu decu.

Nije radio samo u svojoj župskoj kancelariji, nego u svim kućama. Poznavao je sve svoje župljane te ih stalno posećivao u njihovim kućama.

Pater Puči bio je malog uzrasta, pa su ga njegovi vernici obično zvali »kuratino — mali kurat«. Uprkos tome je energičan kadgod je to ustrebalo. Trn u oku bila mu je šund literatura. U pravilima njegove organizacije za mladiće nailazimo pokraj tačaka o samosvladavanju i tačke o ispitivanju savesti, o primanju svetih sakramenata (uvodio je svagdanju pričest već pre pape Pija X), o traženju dobrog prijatelja, a izbegavanju onih koji spuštaju glavu te su pokvarenjaci; bio je i poseban redak gde se traži odlučan rat šundu i prljavštini.

Sve je to tražilo do u tančine podeljen dnevni red, pošto su to bile nove stvari, koje se bez njegovog osobnog zalaganja i oduševljavanja ne bi nikada ostvarile.

Šta je još ostalo vremena za redovnika? Za ispunjavanje redovničkih pravila? Za razmatranje koje se usredsređuje na razmatranje tajni žalosne Majke Božje? Kako je došao do vremena za urednu molitvu?

On bi se na temelju službe mogao poslužiti dispenzama, ali svedočanstva pokazuju protivno. U kornoj molitvi brevijara bio je gotovo uvek prisutan i pobožan. On nije bio samo kod zajedničkog stola, nego i na odmoru zajedno sa svojom subraćom. Pater Puči je sve suprotnosti odlično savladao i tako postao svetac.

On, čija svetost je po nepogrešivom sudu Crkve izvan svake sumnje, imaće razumevanje za naše katkada barem na izgled nerazrešive probleme: kako spojiti razne suprotne obaveze, pa će nam pomoći da svuda na svakom mestu postavimo čoveka te izvršimo postavljene zadatke.

Pokraj sv. Ivana Vianeja župnici su 9. XII 1962. dobili još jednog nebeskog zaštitnika u sv. Antunu Mariji Puči.

Sveti Franjo iz Kamporosa

Među trojicom onih koje je Papa Ivan XXIII 9. decembra 1962. godine proglasio svetima, nalazi se i sv. Franjo iz Kamporosa. Rodio se u siromašnoj obitelji Anselma Kroeze kao četvrto dete na azurnoj italijanskoj obali blizu Genove. Na svetom krštenju su mu dali ime Ivan, pošto se rodio 27. XII 1804. godine, na blagdan sv. Ivana.

Njegova majka Antonija, rođena Garco, bila je blaga, vredna i vrlo pobožna žena. Ivan je od mladih nogu pokazivao znakove izvanredne pobožnosti. Kao pastir na paši voleo je moliti krunicu, pevati crkvene pesme. Pobuđivao je poštovanje kod drugova.

Sa 12 godina imao je sreću primiti prvi puta Isusa u svoje srce. Njegov župnik De Stefani ga je iste godine pripustio svetoj krizmi.

Mladi je Ivan mnogo razmišljao i molio se za zvanje. U domaćoj kući je pridobio veliku pobožnost prema Majci Božjoj, napose mu je omililo svetište u Voltri Naše Gospe od milosti.

Tako se desilo da je u starosti od 17 godina stupio u samostan franjevaca konventualaca u Sestri Ponente kao njihov pitomac. Samostanska ga je obitelj zavolela, jer se već ispočetka isticao pobožnošću, poniznošću, poslušnošću. No njegovo srce se nije moglo umiriti. Osećao je da ga nešto vuče kapucinima.

Nakon dve godine otišao je Voltri kapucinima kao njihov trećoredac. 17. decembra 1825. počeo je novicijat u samostanu sv. Barnabe u Genovi, koji je za godinu dana završio prvim redovničkim zavetima.

Iza toga je bio premešten u veliki samostan Bezgrešnog Začeća u Genovi, gde je ostao sve do smrti, gotovo 40 godina. U tom se samostanu razvio u pravog sveca. Prvih sedam godina bio je pomoćnik u kuhinji. Najteže poslove obavljao je nasmejana lica, uvek vedar i dobroćudan. Posle mu je bila određena samarićanska služba bolničara u samostanskoj bolnici, na kojoj je ostao pet godina. Kod bolesnika je znao probuditi učmalu savest, bolesnike poticati na molitvu i da strpljivo podnose krž bolesti.

Čekala ga je dalje treća i najteža dužnost prosjaka, prvo po selima, onda u gradu. Kako je uobičajeno kod kapucina, napose u romanskim zemljama, neka braća obilaze svakim danom po kućama od vrata do vrata moleći milostinju za samostansku obitelj kao i za druge siromahe koje oni hrane. Na toj je dužnosti ostao Franjo sve do smrti. Tako je neškolovani brat Franjo dolazio u dodir s narodom. Lakše mu je bilo pokucati na vrata siromašnih jednostavnih ljudi nego na stanove bogatijih. Taj posao bio je zapravo velik apostolat. Dobri su mu ljudi davali milodare, on im je uzvraćao svojom skromnošću, odavao izgled čoveka koji uzima ozbiljno evanđelje te nasleduje Krista.

Ljudi su mu se obraćali u svojim nevoljama za savet, utehu i pomoć. Njegova je reč padala kao melem na ranu, klonule podizala, onima koji su bili u dvoumici razbistrila pogled. Čuli su se primedbe: odakle tome jednostavnom kapucinu tolika mudrost. Izgledalo je kao da mu je Bog polagao reči na jezik. Sa godinama nije opadao njegov ugled nego rastao. Ljudi koji su ga zagledali u ulici, pozdravljali su njegov dolazak kao dolazak proroka, visokog izaslanika, koji donosi sreću i radost u njihove kuće. Sve se više pronosio glas da je on pravi svetac. Koliko se Franjo više ponizivao i izvinjavao ljudima da je on neškolovan, običan brat laik, toliko su mu se više ljudi obraćali tražeći da im pomogne.

Kapucini su među duhovnim sinovima sv. Franje Asiškog najstroža grana. Oni najviše drže strogo siromaštvo, mnogo ima teških postova a i noćne molitve. Franjo je sve te redovničke dužnosti savesno i pomno ispunjavao. Nikada se nije žalio da je bolestan, na neugodnosti i poteškoće u službi.

Jednom ga je novi starešina dosta grubo pozvao da mu izruči upravu samostanskog magacina, čudeći se kako je moguće da takvu službu obavlja običan brat laik. Franjo se bez reči pokorio naređenju i predao sav materijal sa spiskovima. Sve je bilo u najlepšem redu. Nikome nije kazao ni reči.

Dobrih 14 dana pre svoje smrti jedno veče brat Franjo uđe u ćeliju svog izvanrednog ispovednika oca Oracija, koji je trebao otputovati. Kad je Franjo čuo da se Oracije vraća tek posle 17. septembra, primetio je da se onda neće više ovde na zemlji videti.

Tada je harala kolera u Genovi i kosila ljude. Izgleda da se svetac stavio Bogu na raspoloženje da uzme njegov život, a pošteđi grad. Bog je tu žrtvu primio te pozvao k sebi poniznog slugu brata Franju tačno u onaj dan za koji je Franjo pretkazao svoju smrt. Umro je u pet sati posle podne 17. septembra 1866. godine. I kolera je prestala.

Glas o njegovoj smrti brzo se pročuo u čitavom gradu. Kao ostale žrtve opasne kolere i njega su potajno sahranili u zajednički grob. No poglavari su odredili da se mrtvo telo prvo metne u limeni a onda u drveni sanduk. Brojni njegovi prijatelji dolazili su i tražili kakvu uspomenu na nj: komadić njegove haljine, medaljicu koja se dotakla njegove ruke itd.

Njegovi štovatelji nisu mirovali dok njegov leš nije bio prenesen u poseban grob i postavljen dostojan spomenik. Brzo je izašao njegov prvi životopis. Informativni proces počeo je 1896 godine, a papa Pijo XI proglasio je Božjeg slugu Franju blaženim. Najvišu je čast međutim sv. Franjo postigao 9. decembra 1962, kada je bio na koncu prvog zasedanja II Vatikanskog sabora svečano pribrojen svetima.

Sv. se Franjo osobito odlikovao štovanjem svete Euharistije i ljubavlju prema Majci Božjoj. Osobama koje su se na nj obraćale, znao je govoriti: Idite našoj Gospi od milosti. Tako se desilo više čudesnih ozdravljenja.

Urednikova pošta

Č. J. Pitanje: Da li ima jedna sv. Ema ili dve? Odgovor: 31 januara slavi se u Regensburgu bl. Ema, kraljica, koja je tamo umrla 876 godine. 27. juna slavi se bl. Ema Koruška iz 11 veka, sahranjena u katedralnoj crkvi na Krki u Koruškoj. Italijani slave još jednu sv. Emu 19 aprila.

Z. V. Pitanje: Na čemu se temelji nauka o anđelima, napose o njihovom padu, kad Mojsije ništa o tome ne piše? Odgovor: Mojsije opisuje praistoriju ljudskog roda i povest izabranog jevrejskog naroda. Međutim, spominje anđele i đavla koji je zaveo Evu na greh. U Tob 4, 14 stoji da je oholost početak svemu zlu. O kažnjavanju neposlušnih anđela govori se u Novom Zavetu (2 Petr 2, 4; Jud 6). Nema, dakle, nikakve sumnje da je katolička nauka o anđelima i đavlima utemeljena na Božjoj objavi.

D. M. Pitanje: Moj se muž ruga mojoj veri, odvraća me od Boga. Šta da činim? Odgovor: Svakako je muž i pre venčanja znao za Vaše versko ubeđenje. Nemojte se dati smesti. Nastojte biti mužu dobra žena i vrsna domaćica, a Bogu odano dete. Istrajno se molite, prinosite razne žrtve, pa ćete i muža obradovati. Konkretne savete potražite kod svog župnika.

N. K. Odgovor: U Vašim je godinama teško početi sa predpripravama za bogoslovni studij. U svakom se slučaju obratite na domaćeg župnika. U svetu ima krasnih zvanja.

P. K. Pitanje: Da li bi otkriće ljudskih bića na drugim planetama zadalo poteškoće katoličkoj veri? Odgovor: Krist je došao na svet da spasi pripadnike Adamovog roda Neizmernoj Božjoj mudrosti i svemogućnosti nema granica. Lako si je zamisliti da Bog na drugim kozmičkim područjima postupa prema drugačijem planu svoje Providnosti.

M. Z. Pitanje: Ispovednik mi nije dao odrešenja, pošto se nisam htela obavezati da se neću više čuvati dece. Siromašni smo, imam već dvoje dece, više ne možemo. Šta da činim? Odgovor: Ako hoćete spasti dušu, morate slušati Crkvu, slušati svećenika. Još je uvek istina da imaju siromasi više dece nego bogati. Ne uništava porođaje toliko siromaštvo nego pre svega želja za lakim životom. Danas je javno mišljenje protivno bogatom dečjem blagoslovu. Roditelji sa više dece izloženi su poruzi i ismevanju. Taj strah pred ljudima i želja za lakim životom sprečavaju mnogu decu da ugledaju

svetlo dana. Kad se Bog brine za ptice nebeske, daće i komad kruha onome koga je usvojio za svoje dete. Takav je Božji zakon, da je smrtni greh svako namerno oduzimanje prirodne moći bračnom činu. Ako se ne kajete za takav greh i nemate čvrste odluke da ga nećete više činiti, svećenik Vam ne može dati odrešenje. Niko Vam, međutim, ne brani da imate normalne bračne odnose u neplodno vreme prema Knaus- Oginovoj teoriji. Za tačnije upute o toj teoriji obratite se dobroj primalji odnosno savesnom lekaru.

Z. J. Odgovor: Po nekim crkvama prigodom svečanog darovanja za crkvene potrebe, vernici celivaju svete moći pohranjene u nekakvim pokaznicama. Takvo je celivanje dobro delo, koje Crkva obično nagrađuje oprostima.

M. R. Pitanje: Da li postoji u našoj državi kakav ženski svetovni institut? *Odgovor:* Koliko mi je poznato, postoji. Ako želite kakve podatke, obratite se na Duhovni Stol, Zagreb, Kaptol 31.

L. N. Pitanje: Zabranjeno je ubijati nakaznu decu. Treba, dakle, ostaviti takve stvorove da se muče, napose kad im umru roditelji? *Odgovor:* Potpuno je jasna peta Božja zapoved: Ne ubij. Ona zabranjuje uzeti nevinom čoveku život, a obavezuje štititi svoj i tuđi život. Priznajem da je katkada vrlo teško vršiti dužnosti koje Bog nalaže, ali ne smemo ih odbaciti. Isto priznajem da je bilo učinjenih propusta, jer su se ostavljale takve osobe bez kršćanske pomoći. U Torinu se međutim nalazi »Kuća Božje Providnosti«, gde su takve nesrećne osobe dobro obezbeđene. Koliko bio mučan pogled na takve osobe, ipak imaju svoj smisao na svetu: a) Njihova pojava opominje zdrave ljude neka budu skromni i Bogu zahvalni za zdravlje i neka tu zahvalnost pokazuju time da pomognu takve bednike. b) Katkada su za takve slučajeve odgovorni njihovi roditelji zbog pijanstva, razvratnog života, bliskog roda, naslednih opterećenja itd. To je ozbiljna opomena onima koji stupaju u brak da se svestrano ispitaju, da li postoje potrebni uslovi za srećan brak i zdravo potomstvo. c) Takvi slučajevi su stalna opomena ljudskoj oholosti, koja misli da ima sve ključeve srećne budućnosti u svojim rukama. Čoveku će biti uvek potrebna ponizna molitva. d) Koliko god bio čovek bedan i nemoćan, i njega je otkupio Krist. Ako se krstio i živeo po veri, doćiće u nebo. U poređenju s nebeskom srećom i najveće trpljenje na zemlji je sitnica.

P. V. Pitanje: Zašto dozvoljavate krštenje dece takvih roditelja, koji nikada ne idu u crkvu, ne drže ništa do vere, nego samo iz običaja daju krstiti svoje dete? *Odgovor:* Dodirnuli ste jedno vrlo bolno pitanje, koje zadaje u savremenoj pastoraciji mnogo glavobolje. Ako je sigurno da dete neće imati nikakvog verskog odgoja, onda ga prema kanonu 750 Crkvenog zakonika ne smemo krstiti. Ako ima neke nade da će biti dete donekle katolički odgojeno, Crkva dozvoljava krštenje. Poznato je naime da verski nehaj roditelja još nije siguran znak da je u njima vere nestalo. U težim trenucima života ona opet oživi. Očevi često sami slabo žive po veri, ali šalju svoju decu u crkvu i na veronauk, vode računa da budu deca dobro odgojena. Crkva je Majka, blaga i milosrdna i prema svojoj grešnoj deci. Kad bi se takvim roditeljima olako odbila molba za krštenje, možda bi još ono malo vere ugaslo. Iskustvo nas uči da je lakše obratiti katolike koji su bili površno odgojeni, ali ipak primili u mladosti i prvu pričest i krizmu, nego one koji nisu nikada pripadali Crkvi, ni po krštenju. U težim slučajevima svećenik treba da se obrati na višu crkvenu vlast.

M. P. Pitanje: Širom se sveta mnogo piše o približavanju kršćanskih veroispovesti jedne drugoj, napose u vezi sa II Vatikanskim koncilom. Kod nas imam utisak da se led još nije počeo topiti. Šta to znači? *Odgovor:* Kod nas se o verskim pitanjima ne raspravlja u dnevnim novinama, što je slučaj u nekim drugim zemljama. Iz toga što se o tim stvarima manje govori, ne znači da nema interesa za ekumenični pokret. Svakako su bili u prošlosti kod nas na delu faktori koji su radil u suprotnom pravcu. Možemo iskreno kazati da su odnosi danas bolji nego što su bili. Ukoliko budemo i katolici i pravoslavni bolje shvatili verske potrebe naših dana, toliko će prisnija ekumenska klima zavladati među nama.

SHEENOVA KNJIGA u knjigotisku »Isplati se živjeti«. Cena 500 din. + poštarina. Narudžbe: Bogoslovno Sjemenište, Đakovo, Štrosmajerov trg 5. Novac slati po primitku knjige s naznakom: Za »Isplati se živjeti«.

IZ ŽUPSKE CRKVE sv. Jurja u Drveniku Velikom kod Trogira prošlog leta nestale su dve skupocene misnice, protkane zlatnim nitima: jedna zlatno-žute, druga crvene boje.

PAPINE NAKANE za mesec april: 1) Da verska pouka mladeži, prilagođena današnjim potrebama, posvuda što više uznapreduje. 2) Da radnici u Africi, pošto su izgubili stalnost u svom plemenu, nađu pomoć u socijalnoj nauci i ustanovama Crkve.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

GOD. XXXII BROJ 5 BEOGRAD, MAJ 1963. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

Fra Angelico: **Majka Božja s Djetetom**

Urednikova pošta

P. R. Pitanje: Govori se za čoveka da je pošten, iako nema vere, a za drugog da ne valja, iako je tobože pobožan. Šta je na tome? *Odgovor:* Poznato Vam je svakako da su Isusovi suvremenici smatrali farizeje dobrim, pobožnim, čestitim ljudima. Krist ih je, međutim, smatrao slabima i kazao da će i carinici i grešnici pred njima ući u kraljevstvo nebesko. Dakle, na ljudski sud se ne možemo potpuno osloniti. — Dalje, valja znati da smo svi ljudi pred Bogom grešnici i treba nam Božjeg milosrđa. I u onim ljudima, koje okolina drži slabima, ima dobrih osobina i u takozvanim poštenima ima slabih strana. — Po istočnom grehu ljudska je priroda ranjena. Na duži vremenski period niko ne može samim svojim snagama ispunjavati sve obaveze prema Bogu, bližnjemu i sebi; nužno mu je potrebna delatna milost Božja. Ako neko zanemaruje dužnosti prema Bogu, ne možemo ga u punom smislu reči nazvati poštenim odnosno pravednim. Ali je istina da mogu biti pobožni ljudi nama teški, a bezverni prijatni, ali nam svakako nisu neki pobožni ljudi teški zato što su pobožni.

L. R. Pitanje: U kakvom ćemo telu uskrsnuti? Kako će se osuđenici za pakao razlikovati od odabranika za nebo? *Odgovor:* O uskrsnuću mrtvih na sudnji dan govori opširno apostol Pavao u 1 Kor 15, 35—57. Svi će ljudi koji su umrli tada uskrsnuti u besmrtnom, neraspadljivom, čitavom telu, bilo da će doći u nebo ili pakao. Osakaćeni invalidi, mala deca, iznemogli starci uskrsnuće sa čitavim telom, u takvom stanju kakvo čoveku najviše odgovara. Pravedni će imati sjajno telo, nepristupačno za trpljenje, lako, pokretno, koje se može na znak volje u tren oka premestiti kuda treba. Za ona tela neće više važiti zakoni ove zemlje. Dok će telesa blaženih uživati u nebeskoj sreći, telesa će se prokletnika mučiti zajedno s dušom čitavu večnost.

R. N. Pitanje: Da li je pametno tražiti od mladića i devojke da sve do crkvenog braka žive čisto? *Odgovor:* Što je odredio premudri Bog u 6 Božjoj zapovedi, svakako odgovara ljudskoj prirodi te je to čvrstom voljom i pomoću milosti moguće držati. Čista je mladost najbolja garancija da će budući bračni drugovi očuvati jedan drugome bračnu vernost, što nije nevažan uslov za sreću u braku.

N. S. Pitanje: Ko je pozvan da spremi veri otuđenog čoveka na sakramente umirućih? *Odgovor:* Držim da će biti u toj stvari potrebna saradnja mnogih osoba: žene, dece, kućnih prijatelja, domaćeg župnika itd. Osim dugotrajne molitve i raznih devetnica koristan će biti i post sa milostinjom. Osobe koje godinama nisu vršile verskih dužnosti, ili su se čak borile protiv vere, teško je obratiti. Lijonski kardinal Gerlier nije smatrao suvišnom posetu koju je učinio teško bolesnom predsedniku francuskog parlamenta Heriot-u, koji je bio u ranijim godinama poznat kao izrazit protivnik katoličke Crkve.

H. L. Pitanje: Da li je Kristov krvavi znoj čudesna pojava ili prirodna? *Odgovor:* Ne postoji jedinstven odgovor na gornje pitanje, jer može to da bude i prirodna pojava. Važno je međutim to da je Krist u Getzemaniji pretrpeo smrtni boj. Njegov strah pred mukom koja ga je čekala, bio je neopisivo velik, ali ga je potpuno svladao, što svedoči molitva: »neka bude tvoja volja« (Mt 26, 42).

K. H. Pitanje: Da li se zna kakvom je smrti umro Poncije Pilat koji je Isusa Krista osudio na smrt? *Odgovor:* Poncije Pilat je bio par godina iza Kristove smrti uklonjen sa svog položaja. Prema tradiciji ili je bio pogubljen ili je učinio samoubistvo. I Herod Antipa, koji se sa Pilatom na Kristov račun sprijateljio, umro je u progonstvu u Galiji.

T. E. Pitanje: Kad je Papa nepogrešiv po snazi Duha Svetoga, zašto se onda još savetuje sa biskupima te saziva konci? *Odgovor:* S izborom za Papu, Papa ne prima karizme, uliveno znanje, on ostaje i dalje čovek, koji ne zna sve. On mora i dalje učiti, posavetovati se kao svaki poglavar. Bog traži od svakog čoveka da se služi sposobnostima koje mu je On dao. Božja pomoć nikoga ne oslobađa obaveze truditi se i mučiti se. Stvarno, Papa prima svakako veću pomoć Božju nego drugi, on je nepogrešiv u izricanju verskih istina, kada kao vrhovni poglavar Kristove Crkve svečano proglašuje verske istine i moralne zakone, strogo obavezne za sve vernike. Naivno je, ako neko misli da Duh Sveti govori Papi kao što učitelj govori svojim učenicima.

TEM. Pitanje: Da li se može kazati da ne treba svaku tvrdnju u Svetom pismu uzeti kao božansku istinu? *Odgovor:* Sveto je pismo katkada vrlo teško razumeti, kako se vidi iz Vaših poteškoća. Stoga ćete toliko lakše shvatiti opravdanost Crkve, kad traži da mora Sveto pismo na narodnom jeziku imati posebne primedbe pod crtom. U Svetom pismu nastupaju i govore razne osobe: Bog, anđeli, dobri i zli ljudi, citiraju se čak psovke na Boga, izjave praktičnih bezveraca itd. Ko će i pomisliti da su sve

Za svibanjsku pobožnost

Na svoju dobru nebesku Majku dobar kršćanin nikada ne zaboravlja. U mjesecu svibnju, međutim, dobri se kršćani upravo takmiče u štovanju svibanjske Kraljice. Što ima priroda lijepog, što je ljudski duh uzvišenog izumio, što je umjetnička ruka vještog izradila, sve se to poklanja Kraljici svibnja. Vjernici se skupljaju na svibanjskim pobožnostima, da dadu oduška svojoj ljubavi prema svojoj duhovnoj Majci.

Marijino se milosrđe ne iscrpljuje samo u pomoći pojedincima nego i u ostvarenju velikih ciljeva cjelokupne katoličke Crkve. Bogoslovi smatraju Majku Božju najboljom saradnicom Crkve. Sv. Ćiril Aleksandrijski pozdravlja Majku Božju kao žezlo pravovjerja. U grčkoj himni Akatiston čitamo za Mariju: »O čvrsti temelju vjere, neuzdrmana litice Crkve.« U rimskom brevijaru se za Bl. Djevicu kaže: »Veseli se, jer si Ti sama uništila sve zablude cijeloga svijeta.«

Pod pokroviteljstvo i zaštitu BDM stavlja se naročito rad oko crkvenog sjedinjenja s istočnom odijeljenom braćom. Istok i Zapad, Rim i Carigrad štuje veliku Bogorodicu. Marijino štovanje veže jedne sa drugima.

Crkveno jedinstvo

Stoga je Papa odredio da se u mjesecu svibanjskih pobožnosti obavljaju molitve i prinose duhovne žrtve za veliki cilj ovako izražen: »Da međusobna ljubav i razumijevanje dovede nastojanja oko sjedinjenja s istočnom braćom do željenog cilja.«

U ovogodišnjoj korizmenoj poslanici naši su biskupi govorili o sv. Braći Ćirilu i Metodiju, slavenskim apostolima i zaštitnicima crkvenog jedinstva, koji su duhovni oci katoličkih i pravoslavnih Slavena.

Iako nas crkveni poglavari, Pape i biskupi pozivaju na rad oko crkvenog sjedinjenja s istočnom braćom, nekima se to često čini kao nešto u što ne treba dirati. Takav stav nije ispravan.

Nama mora biti žao što postoji ta podijeljenost i otuđenost. Crkvena povijest nam govori o vremenima, kada su istočni kršćani bili sjedinjeni s kršćanima na zapadu, kada su istočni patrijarsi iz Carigrada, Aleksandrije, Antiohije i Jeruzalema bili ujedinjeni sa Papom. Što je nekada postojalo, zašto se ne bi moglo obnoviti, napose ako je to nutarnja potreba kršćanstva samog i izričita želja Kristova: »da svi budu jedno, kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi! Neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje da si me ti poslao« (Iv 17, 21).

Mi nismo odgovorni za ono što se je u prošlosti desilo. Međutim, snosimo dio krivice ako se mirimo sa stvarnim stanjem i ništa ne činimo da bi se nenormalno, žalosno stanje podijeljenosti ispravilo.

Crkveno sjedinjenje nikako ne znači asimilaciju ili latinizaciju istočnjaka, nego samo uključenje u višu zajednicu, tako da jedni i drugi sačuvaju svoju individualnost, svoju karakteristiku te dobiju novog poleta za jači razvoj svog duhovnog bogatstva. Kršćanski Istok je u prošlosti stvorio divna djela patrističke literature, crkvenog pjesništva, arhitekture, slikarstva, velika teološka djela, sjajne primjere monaštva. Sjedinjenje bi donijelo samo nov razvoj pobožne kršćanske istočne duše, a isto tako veliko obogaćenje za Zapad.

Tvoj korak

Šta možemo konkretno učiniti za sjedinjenje s istočnom braćom? Papina nakana nas sama uči: valja gajiti međusobnu ljubav i razumijevanje. I u svom istočnom odnosno pravoslavnom bratu treba da gledam brata po Kristu, brata po svetom krštenju, brata po cilju koji treba da postignemo. U brata

Sveti Josip — radnik

Prvi dan u maju slavi se u mnogim zemljama kao dan rada.

Svaka etička vrednota, svaka poštena ideja ima pravo da bude slavljena.

Majčino dostojanstvo slavimo na dan majki; mir na dan mira; vjernost državi na narodni blagdan.

Stoga je prirodno, da i radu bude posvećen jedan dan.

Ali ta posveta bit će istom tada potpuna, kad bude prožeta kršćanskim duhom, koji nas podsjeća, da sve što radimo i slavimo, moramo činiti pod vidom vječnosti.

I tako nas je crkvena liturgija potakla, da kod ideje rada mislimo na ono što je gore; stoga je posvetila prvi dan maja svetomu Josipu — radniku.

A zašto svetomu Josipu?

Da je bio sv. Josip radnik, vidimo jasno iz Evanđelja. Bio je obrtnik, tesar.

A da razumijemo, kako je sv. Josip posvetio rad u poniznosti i vjernosti, bit će dobro, ako imamo pred očima dvije stvari:

Tko je bio sv. Josip i u kojim okolnostima je živio.

Sv. Josip — knežević.

Po svojem porijeklu sveti je Josip (a isto i blažena Djevica Marija) vukao lozu iz kraljevske kuće Davidove.

Po socijalnom shvaćanju bio je dakle princ, jer u njegovim žilama tekla je kraljevska krv.

Ali je Davidova dinastija bila izgubila 600 godina prije Krista svoj prijestol. Njezini su članovi od roda do roda padali u sve veće siromaštvo; i tako je i sveti Josip mjesto da »igra ulogu gospodina«, primio u ruke tesarski alat, da bi u znoju svoga lica zaslužio sebi i svetoj Obitelji svagdanji kruh.

Ne stanuje sv. Josip u Jeruzalemu, gdje se je nalazila elita židovskog naroda, nego u prezrenoj Galileji, odakle Židovi nisu očekivali ništa dobra.

Tadašnje shvaćanje o radu.

Premda Stari Zavjet načelno visoko cijeni i manualni ili tjelesni rad, ipak vidimo, da su čak u Nazaretu nekako prezrivo mislili o običnom radu.

Kad je Krist Gospodin prvi put nastupio kao blagovjesnik u nazaretskoj sinagozi, gdje su se svi divili milini Njegovih riječi, mnogi su govorili: »Nije li to sin Josipa tesara?« (Mt 13, 55; Mk 6, 3), kao da bi morao vjerski govornik imati za oca barem rimskoga senatora.

Rimski pisci o radu.

Rimljani su cijenili službu u vojsci i u politici te govorničke vještine... pravnički študij je njima nekako osobito odgovarao. Ali obični rad kod njih nije bio u časti. Teške fizičke poslove morali su obavljati robovi. A siromašni robovi bili su doduše po prirodi ljudi, ali po rimskom shvaćanju samo živi inventar.

Čak i na obrt te na trgovinu gledali su nekako sa visoka.

Poznati govornik Ciceron, koji je bio inače u tim pitanjima još najhumaniji, kazao je da u tim zvanjima (obrt i trgovina) nema ništa plemenita.

Tim mislima suprotstavlja kršćanstvo primjer sv. Josipa i činjenicu, da je sam Krist Gospodin radio kao tesar.

Kršćanstvo o radu.

Bog je dao svakomu čovjeku nekoliko talenata: nekomu više, nekomu manje; svakomu prema njegovoj moći.

Ti talenti ili darovi mnogovrsni su, kao što su mnogorazlične potrebe u svagdanjem životu.

Glavno je, da čovjek ne sakrije svojih talenata u zemlju, kao što je učinio nevaljani sluga u Evanđelju, nego da iskoristi sve svoje darove na veću slavu Božju te za dobro samoga sebe i svoga bližnjega.

Upotrebljavati u tom smislu svoje darove znači — raditi.

Različite vrste rada.

Potrebe pojedinca i zajednice vrlo su različite. Da udovoljimo tim potrebama, valja da se radi.

Već svagdanji život nam svjedoči, kako različite su potrebe čovjeka.

Pogledajmo, što treba čovjeku kroz jedan obični dan; treba mu kruha, juha, odijelo, cipele itd. Da se može udovoljiti tim potrebama, moraju sarađivati pekar, kuhar, krojač, cipelar itd.

Svi smo ovisni jedan o drugom. Teško, preteško bi bilo čovjeku, kad bi bio sam.

Osim potrebe za tijelo, čovjek osjeća i kulturne potrebe.

Stoga imamo na kulturnom polju bezbroj radnika: astronom proučava staze nebeskih tijela; botaničar proučava i najmanje biljke; liječnik traži kako bi olakšao bolesniku bolove; pravnik, kako bi štitio svojemu bližnjemu njegova prava; jezikoslovac nam prikazuje ljepotu domaćega i stranih jezika; glazbenik nas razveseljuje lijepom muzikom. I tako bismo mogli nabrojiti još dugi niz radnika, koji rade za naše tjelesno dobro ili kulturni napredak.

No, čovjek ima i svoje religiozne potrebe.

On dobro znade, da mu ne bi koristilo, kad bi stekao čitavi svijet, a trpio štetu na svojoj duši. I zato mu trebaju i takvi radnici, koji će mu pokazati, kako valja da živi, da može i u času smrti mirne duše pripremiti se za put pred vječnoga Suca.

Taj rad obavljaju svećenici.

Plemenitost rada.

Iz rečenog bit će čitatelju jasno, da je svaki i najskromniji rad dostojan poštovanja!

Kad vide ljudi običnu čistačicu, mnogi jedva da bi je pogledali... a ne pomisle, kako nam je prijatno, ako dođemo u lijepo pometenu kancelariju ili kako nam je ugodno, kad nađemo ono prostorče, što se označuje obično sa dvije nule (00) lijepo očišćeno.

U bilinskom carstvu ne mogu biti sve biljke kao cedri na Libanu, nego je tu i skromna visibaba, koja nam javlja, da je kruta zima na izmaku te da dolazi lijepo proljeće.

Tako je i u ljudskom društvu; ne mogu biti svi ljudi ministri ili generali ili visoki znanstvenici... treba i skromnih radnika, jer bez njih ne možemo živjeti.

Rad usavršuje čovjeka.

Bog je dao svakomu čovjeku bilo tjelesne bilo duhovne sposobnosti.

Te sposobnosti ne smiju ostati neiskorišćene u čovjeku; ako ih čovjek ne ispoljava one otupe; time se smanjuje vrijednost čovječje ličnosti i on padne na stepen običnog lijenčine, koga nitko ne štuje.

Međutim, ako čovjek primjenjuje svoje sposobnosti, on sam pri tome puno uživa; on ima opravdan osjećaj, da nije nekoristan trut u ljudskom društvu, nego da i on nešto znači... dakako svaki prema svojim sposobnostima: fizički jak čovjek pokazat će na stadionu što njegove mišice mogu; profesor će pokazati u znanstvenoj raspravi, što je sve proučio; a kuharica će pokazati svojom kuharskom vještinom, što je pripravila za svadbenu gozbu... i radovat će se, ako gosti jedu.

Tako je radost uzajamna: onih koji rade i onih koji uživaju plod toga rada.

Čovjek ima dakle dosta razloga, da se oduševi za rad.

Rad i svagdanji kruh.

Neposredni cilj rada jest sticanje svagdanjeg kruha.

Ogromna većina ljudi mora da zaradi svoj svagdanji kruh, i to postizava time, da vrši dužnosti svoga zvanja, to jest, da radi.

Bez rada ne bismo mogli udovoljiti potrebama svoga života.

Time da čovjek sam zaslužuje svoj svagdanji kruh, osjeća on neko unutrašnje zadovoljstvo, da nije drugima na teret nego da živi od svojih ruku: »Što urade ruke tvoje: to ćeš uživati; blago tebi! Dobro ti je.« (Ps 127, 2).

Sličnu misao izražava veliki Apostol sv. Pavao. Kao misionar imao je pravo, da ga hrane njegovi vjernici; ali on se je odrekao toga prava, da bi mogao što nezavisnije propovijedati riječ Božju; stoga kaže: »Srebra i zlata ili ruha nijesam poželio ni od koga. — Sami znate, što je trebalo meni i onima koji su bili sa mnom, da su priskrbile ove ruke.« (Dj. ap. 20, 33, 34).

Sv. Pavao združuje u sebi na najlepši način tjelesnog i duhovnog radnika.

U toj vezi želimo spomenuti, da

rad nije sebi cilj.

Ma koliko cijenili vrijednost rada, bilo tjelesnog bilo duhovnog, ipak moramo naglasiti, da kršćaninu rad nije sebi cilj; rad nam nije neka »religija«; rad nam nije neki idol,

---

se treba uživljavati, upoznavati njegovo stanje, njegove potrebe, cijeniti njegove sposobnosti, odlike, gajiti prema njemu bratsko povjerenje.

Možda će katkada biti potrebno prijeći preko raznih ograda i kalupa koje je prošlost postavila. Mnogo štošta stoji između jednih i drugih i plaši mnoge da se ne bi ogriješili protiv svog naroda, svojih predaka, svojih velikih ljudi, pa možda čak protiv svoje vjere, kad bi prešli granicu i dali bratsku ruku svome bratu preko granice.

Svakako takvi obziri moraju pasti. Brata moramo ljubiti i podnositi na njemu i ono što nam možda nije baš simpatično, ali nije grešno. To će biti pravi put koji ide od srca k srcu, od duše k duši te uspostavlja međusobno povjerenje, a onda vodi k međusobnom sjedinjenju.

Neka nam svibanjska Kraljica pomogne, da svaki od nas učini taj važni korak u uzvišenom poslanstvu rada na crkvenom sjedinjenju s istočnom braćom.

koji bismo obožavali; rad nam je samo sredstvo, koje nam pomaže, da živimo doličnim životom.

Kao što ne uzimamo lijeka radi lijeka, nego zbog toga, da postignemo zdravlje, tako i rad nije zbog rada, nego da usavršimo u sebi sliku Božju.

U svijetlu te istine upoznat ćemo, kako je čovjeku potreban i

odmor od rada.

Sv. Pismo nam na prvoj stranici piše, da je Bog sedmi dan počivao.

Time hoće Sv. Pismo kazati, da i čovjek ne može da neprestano radi, nego da mu je potreban i počitak.

Čovjek nije stroj, koji bi neprestano radio... uostalom i gvozdeni stroj treba od vremena na vrijeme podmazivati i popravljati... Čovjeku je potreban barem jedan dan u tjednu, da se izdigne iznad tekućih poslova i da pogleda s ove zemlje gore, gdje je njegova buduća domovina.

Nedjeljni počitak ima dakle svoje veliko religiozno značenje; ali ujedno i zdravstveno i duševno značenje.

Odmor obnavlja čitavog čovjeka, a nedjeljni odmor omogućuje čovjeku, da provede nešto više vremena u krugu svoje obitelji, gdje će uživati najuzvišenije radosti, kakvih ne može dati ni teatar, ni stadion, ni putovanje, a kamo li krčma.

Rad, lijek protiv dosade.

Jedno od najneugodnijih zala, s kojima se mora boriti čovjek, jest dosada.

Svaki od nas je doživio kakav neprijatan događaj, da ga je suputnik gnjavio svojim praznim pričama.

Dosadan čovjek je sam sobom nezadovoljan, jer mu je srce prazno; a što je još gore, on muči i druge svojom dosadom. Kamo sreće, kad bi takav čovjek počeo raditi... ali ne da mu se, i stoga pada u besposličenje.

Mudrac kaže tako lijepo: »Besposlenost nauči mnogo zlo« (Sir 33, 29).

Takvi besposličari padaju na teret drugima, jer pošto ne rade, traže da ih drugi hrani. Bilo ih je već u vrijeme sv. Pavla, koji piše Solunjanima: »Čujemo, da neki neuredno žive među vama, ništa ne rade, nego se bave ništavim stvarima. Takovima zapovijedamo... da mirno *radeći* svoj kruh jedu« (II Sol 3, 10).

Dakle, rad je zato tu, da si zaradimo svoj kruh.

Što pak, ako tko neće da radi?

Za ove kaže Apostol: »Ako tko neće da radi, neka i ne jede« (II Sol 3, 10).

Takvim lijenčinama, koji kao badavadžije kucaju na vrata dobrih ljudi, nijesmo dužni davati potpore, jer bismo time podupirali samo njihovu lijenost.

Karitativni rad.

Ima ljudi, koji bi mogli u krugu svoje obitelji živjeti mirno, štaviše — udobno, radeći baš toliko, da nadvladaju opasnost lijenosti.

Ali baš iz ovakvih krugova imamo često primjera, da se ljudi, oduševljeni Kristovom ljubavi, posvete ne samo kakvom prosječnom radu nego i teškom radu.

To su npr. osobe koje, prožete duhom milosrdnog Samaritanca, posvete svoj život njezi bolesnika. Ili osobe, koje ostavljaju domaću obitelj te idu među neznabošce na misijski rad. Ili osobe, koje iskorištavaju svoje slobodno vrijeme, da traže siromahe te im riječju i djelom pruže utjehu.

Sve je to plemenito; svijet katkada tih žrtava ne razumije, ali razumije ih Kristov učenik, jer su mu poznate riječi: »Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!«

Rad — pokora.

Priznajemo, da rad imade i svoju gorčinu.

U početku nije bilo tako.

Kad je Bog stvorio Adama, »stavi ga u vrt Edenski, da ga obrađuje i gaji« (Gen 2, 15).

Dakle i prije grijeha bio je čovjek pozvan da radi. Njegove sposobnosti nijesu smjele počivati... samo što prije grijeha rad nije bio težak nego ugodan. — A poslije grijeha zemlja je postala prokleta i počela rađati trnje i korov. I od tada osjeća čovjek, da mora »u znoju lica svojega jesti kruh« (Gen 3, 19). Znoj znači muku, trpljenje; i svaki je rad spojen sa trpljenjem, neki više, neki manje.

Tjelesni radnici misle često, da duhovni radnici nemaju muke kod svoga posla.

Međutim, pisac ovih redaka može kazati, da kad održi u nedjelju propovijed, barem je tako umoran kao zemljoradnik, koji je čitavo prije podne orao.

Stoga je nepravedno, ako tjelesni radnici misle, da je intelektualnim radnicima uvijek lako; a opet je nepravedno, ako intelektualni radnik ne cijeni dostojno fizičkog rada.

Profesorova kuharica svakako ne bi znala držati mjesto njega predavanje; ali teško profesoru, kad dođe kući, da mu nije kuharica pripremila ručak... sam bi jedva znao skuhati jedno jaje.

Poštujmo dakle svako zvanje, i najskromnije. Kao što u uri i najmanji kotačić ima svoj zadatak, tako je i u ljudskom društvu. Svako je zvanje korisno i stoga hvalevrijedno.

Nutarnja snaga Božjeg kraljevstva

Prirodni su zakoni često slika onih vrhunaravnih zakona, kojima Bog upravlja životom milosti i spasenja.

Otuda divne prispodobe, kojima Božanski Spasitelj otkriva svoje otkupiteljsko djelo na zemlji. Kraljevstvo će se Božje temeljiti na riječi Božjoj i na slobodnom pristanku čovječje volje: pojava Božjeg kraljevstva ne će biti bučna, iznenadna i slavna, nego skromna, tiha i gotovo neprimjetljiva, kao gorušično sjeme, sakriveno u zemlji. Ali će taj skromni početak imati u sebi toliku snagu, da će rasti, razvijati se, širiti se i donositi plod usprkos svim zaprekama. Nutarnju snagu svojeg kraljevstva Isus prikazuje na temelju prispodoba iz prirode.

»Kraljevstvo je Božje kao čovjek, koji baci sjeme u zemlju. Spavao on ili bdio, danju ili noću: sjeme niče i raste, a da on to ne zapazi. Sama od sebe donosi zemlja rod, najprije biljku, onda klas, napokon puno zrno u klasu. Kad se tada pokaže rod, odmah primakne srp; jer je tu žetva« (Mk 4, 26—29).

Božanski Sijač

Ova se prispodoba ostvarila već u prvim danima Kristosovog Kraljevstva na zemlji. Isus je sijao sjeme riječi Božje. Ljudi su slušali, na svoj način shvaćali, mnogi se protivili, mnogi oduševljeno uz Njega pristajali. Ali, u doba Njegove muke, izgledalo je, da je sjeme riječi Božje potpuno satrveno: i sami apostoli bježe; Isus umire osamljen, prezren i osramoćen. Ipak, sjeme Riječi Božje ne miruje. Izvana se ništa ne opaža, ali u dušama i srcima učenika posijano sjeme klije i raste. Trebat će još samo poticaj Duha Svetoga pa će to sjeme izaći na vidjelo kao snažna biljka, koja ne će više zastati u svojem rastu. »Koji dakle primiše riječ njegovu, krstiše se; i pristade u onaj dan oko tri tisuće duša. A bili su postojani u nauci apostola, u zajednici, u lomljenju kruha i u molitvama« (Dj. Ap. 2, 41—42). Sveti je Pavao dobro shvatio značaj ove prispodobe kada je napisao: »tako niti je onaj što, koji sadi, ni onaj, koji zalijeva, nego Bog, daje te raste« (I Kor 3, 7).

Razvoj Božjeg kraljevstva treba vremena

Istina, Bog bi mogao svojom svemogućnošću uspostaviti nasilno svoje kraljevstvo. To, međutim, ne odgovara Božjoj zamisli, to bi se protivilo čovječjoj slobodi. Stoga, kao što u prirodi treba strpljivo čekati, da sjeme proklije, uzraste i donese plod, tako i u vrhunaravnom redu treba računati s vremenom. Bog ne čini nasilja.

U prirodnom bi redu bio uzaludan trud i oko ubrzavanja rasta ili sazrijevanja usjeva. Tako i u vrhunaravnom redu treba strpljivo čekati vrijeme, koje je Bog ostavio u svojoj vlasti. Obraćenje ljudi, širenje Božjeg Kraljevstva, nije plod ljudskih napora, nego plod Božjeg djelovanja. Istina, apostoli, Crkva Božja, službenici Crkve, neprestano siju riječ Božju po svijetu. Ali pristanak ljudi, pravo obraćenje i uključenje u kraljevstvo Božje, plod je ljudske slobode i milosti, koju Bog daje.

Rast Božjeg kraljevstva napredovat će do sudnjeg dana. To je »dan žetve«. Sin Božji, koji je svoje kraljevstvo utemeljio na zemlji. On će biti onaj, koji će »primaknuti srp« i sakupiti plod svog otkupiteljskog djela u kraljevstvo slave.

Nutarnju snagu svog kraljevstva Isus opisuje još jednom zgodnom prispodobom. »Kraljevstvo je nebesko kao kvasac, što ga uze žena i pomiješa u tri mjere brašna, dok sve ne uskisne« (Mat 13, 33).

Preobražaj duše

Kraljevstvo Božje nema samo snagu, da se samo od sebe širi, da zahvaća sve veći broj ljudi, da raste do zrelog ploda. Ono ima još i drugu čudesnu vlastitost: osvajajući, još i preobražava. Lijepo je to Gospodin izrazio u gore iznesenoj prispodobi. Velika je količina brašna, mala je količina kvasca. Brašno, odnosno tjesto, nema u sebi životne snage, prijesno je i bez ukusa. Kvasac će cijelo tijesto prožeti tako, da će samo tijesto na neki način oživjeti: uskisnuti, narasti i preobraziti se u ukusan kruh.

Djelovanje, dakle, Božjeg kraljevstva ne ograničava se na vanjštinu. Organizacija, društvo, zakoni, obredi, svečanosti i parade, sve bi to bilo besmisleno, kada ne bi bila zahvaćena nutrina, sam duh čovjeka. Nikodemu će Spasitelj reći otvoreno: »Zaista, zaista, kažem ti: Ako se tko ne preporodi vo-

---

Priznajemo, da je rad često težak, ali je i lijek često gorak; ipak ga uzimaš, jer će ti donijeti zdravlje.

Tako je i kod rada: »Znoj rada je čast.« Taj znoj očišćava nas od mnogih nedostataka; taj znoj nas usavršava i utvrđuje u dobrome.

Taj znoj nas sjeća, da je i sv. Josip u znoju svoga lica morao raditi. I sv. Josip je osjetio gorčinu rada; ali tješila ga je misao, da radi za Krista Gospodina.

Tako moramo i mi kao Kristovi učenici raditi za Krista, da možemo jednom kod Njega počivati »od trudova svojih« (Otkr. 14, 13).

dom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljestvo Božje.« (Iv. 3, 5). Voda krštenja ima prouzročiti, i doista prouzrokuje nutarnje preobraženje. Ovo je preobraženje slično novom rođenju, preporođenju: to je djelovanje samog Sakramenta.

Ali još prije toga, ako je krštenik odrastao, a napose poslije krštenja, kod svakog kršćanina kraljevstvo Božje ima razviti svoje preobražajno djelovanje u mislima, djelima, životu i ciljevima čovjeka.

Preobraženje, koje provodi kraljevstvo Božje na zemlji, mogli bismo prikazati zorno preokretom, koji nastane kada se čovjek obrati Bogu. Klasični primjer imamo u obraćenju Pavla: prije progonitelj kršćana, nakon obraćenja Apostol naroda. Takvih primjera imamo bezbroj u povijesti Crkve. U Crkvi, i samo u Crkvi, nailazimo na takve pojave. Kod preobraženja ne dolaze u obzir ovozemne vrednote: cijeli čovjek biva usmjeren na istinske i vječne vrednote. Na taj način od sebičnjaka postaje širokogrudni dobročinitelj, od razdražljivog i nepodnošljivog rađa se blagi i strpljivi, od oholice, bludnika ili pijanice, nastaje ponizan, čist i trijezan čovjek.

Sva sila i vrijednost, dakle, kraljevstva Božjeg sakriva se u nutrini duha i srca. Vanjsko djelovanje ima smisao samo onda, ako tome odgovara nutarnje stanje i raspoloženje. Čovjek, kojega zahvati kvasac Božjeg kraljevstva, preobrazuje se u novog čovjeka »koji se obnavlja za poznanje po slici onoga, koji ga je stvorio... obučen, dakle, kao izabranik Božji, svet i ljubljen, u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost« (Kol 3, 10—12).

Preobražaj zajednice

Preobražajno djelovanje na pojedince ne može ostati bez utjecaja na čovječju zajednicu. Kraljevstvo Božje prožimlje ne samo privatni život čovjeka, nego se ono odražava i na socijalni život ljudskog roda, i to u svim njegovim pojavama. Obitelj, društvo, država i međudržavni odnosi, sve to ima biti prožeto i preobraženo Kristovim duhom. Ako otvorimo stranice povijesti poganskih naroda, tada ćemo lako opaziti koliki je preobražaj proizvela Kristova nauka kroz stoljeća.

Da samo spomenemo neke momente. U poganskoj obitelji žena je prva ropkinja, djeca su bespravna bića, robovi su kao životinje ili stvari. Preobražajni Kristov duh dao je ženi pravo dostojanstvo majke i supruge, ukazao na vrijednost djece i robova kao osobe, a napose u vidu sveopćeg bratstva i jednakosti pred nebeskim Ocem. Krvna osveta, pravo jačeg i nasilje ustupa mjesto milosrđu, praštanju, pravdi i blagosti. Prekomjerno bogatstvo i uživanje s jedne strane, i skrajnja bijeda većine s druge, izgladuje se, polagano ali ipak ustrajno, toplinom međusobne ljubavi i velikim dobrotvornim djelima i ustanovama.

A i u međudržavnim odnosima Kristov duh treba izvesti svoje djelo preobražavanja: nasilje, nepovjerenje, mržnja i sebičnost imaju ustupiti mjesto pravdi, povjerenju, ljubavi i nesebičnosti u međudržavnim odnosima. Plod ovog djelovanja ima biti Kristov mir, slika onog divnog jedinstva ljubavi i mira, koji ćemo postići u zajednici s Bogom iza života na zemlji.

Spasitelj nam je ocrtao veoma zorno, premda vrlo priprosto i jednostavno, silnu nutarnju snagu Njegovog kraljevstva. Danas, nakon 20 stoljeća, otkako je Isus izrekao svoje prispodobe, mi lako shvaćamo istinitost proročkih Kristovih riječi. Lako nam je osvjedočiti se kako je doista kvasac kraljevstva Božjeg zahvatio, istina polagano i tiho, ali uvijek ustrajno i nezadrživo, sve slojeve ljudskog roda i sve pojave socijalnog života naroda. Taj nebeski kvasac i djeluje. Biljka iz bačenog sjemena već je silno stablo, čiji smo i mi udovi u Kristovoj Crkvi. Očekuju se još samo plodovi i to od svakog pojedinca. Ti su plodovi ovisni od mjere, kojom će nas Božanski kvasac preobraziti u novog Božjeg čovjeka.

Nadbiskupija Boston je uvela sa 1963 godinom novi sistem osiguranja svojih nekoliko hiljada laičkih činovnika u nadbiskupiji, uredima, bolnicama, karitativnim ustanovama, crkvama itd. Puna starosna penzija prima se sa 65 godina starosti uz puno zaposlenje. Činovnici sa pet godina staža osigurani su i za slučaj iznenadne smrti, nesreće itd.

Hongkong. Za božićne blagdane katolici SAD podelili su 300 tona živežnih namirnica kineskim izbeglicama u tom gradu.

U Australiji se sastao komitet od pet kršćanskih zajednica: katolika, anglikanaca, metodista, baptista i vojske spasa te su zajedno poduzeli akciju za kršćansko svetkovanje Božića. Sastavili su zajednički proglas te ga pomoću dvaju iznajmljenih aviona razbacali. U tekstu su se potsećali ljudi na Kristovo rođenje i izražavale su se tople božićne čestitke.

Urugvaj sa 3,5 miliona stanovnika, gde su gotovo svi katolici, ima samo 208 mirskih svećenika, 700 redovnika svećenika i laika te 1500 redovnica. Svih je svećenika oko 700, tako da dođe na svakog svećenika oko 5000 vernika. Prestonica Montevideo sa 1,4 miliona stanovnika ima 68 župa, ali bi ih trebalo najmanje još 25.

Apostol bez štole

(Nastavak)

VII U Kolumbiji

Veliki tropski svijet na sjeveru Južne Amerike leži između Pacifika i Karipskog mora. U nizinama sjevernih i zapadnih krajeva raste šećerna trska, kakao, riža i banane, ali je klima tropska i veoma nezdrava. Ima također ogromnih prašuma.

Zapadni dio Kolumbije je bregovit, visok i do 5000 m. Nekoji vrhovi su još živi vulkani. U krajevima između 1000 i 2000 m visine je klima zdravija. Tamo ima mnogo gorskih šuma i polja kave i kukuruza. Iznad 2000 m počinju polja pšenice, ječma i krumpira. Snježna granica je tek na 4500 m visine.

Glavni grad Bogota leži na visini od 2500 m te ima 600.000 stanovnika.

Elfija je sve ovo veoma zanimalo. Otvorenim očima uživao je krasan svijet: visoke palme, divne orhideje u hiljade boja, ogromne kaktuse. Kakva razlika od njegove hladne Irske! Činilo mu se, da živi u svijetu iz prekrasne priče.

O svemu je pisao svojima u domovinu, svaku sitnicu je opisivao s ljubavlju.

»Na nekakve moskite sam naišao,« pisao je odmah u početku. »Htio sam jednoga uloviti, ali se nije dao.«

Dogovorili su se, da će Simus sam misionariti po većim gradovima Kolumbije, a Elfi će raditi zajedno sa Žakinom.

Žakina se za svog mladog druga zauzela kao majka. Šila mu je čak dugme na odijelo i krpala čarape. Elfi ju je visoko cijenio.

Elfi je brzo napredovao u španskom jeziku. Nakon 4 mjeseca boravka u Kolumbiji pisao je prvo pismo na španskom. Odsad neće biti potrebno, da uz njega ide anđeočuvar, dobra Žakina, koja je primila naređenje, da ide u Brazil. Krajem novembra 1953. ostavila je Elfija.

»Ove nedjelje sam potpuno osamljen. Dobre Žakine nema više,« pisao je Dufu.

Duf mu lijepo odgovara: »Takav je život. Stvari su nam samo poklonjene, da nam se mogu opet oduzeti. Ali nam se ne oduzme sve: vrijednost ostaje.«

VIII Govori samo španski!

Jezik je ključ do duša. Iako je Elfi spočetka teško govorio španski, imao je osobiti dar, da nađe kontakt. Što nije mogao protumačiti jezikom, to mu je uspjelo gestama glave i ruku.

U jednoj župi legionari su pomogli župniku sastaviti župsku kartoteku. Morali su od kuće do kuće, da posjete i ispitaju sve župljane.

Jednom su došli Elfi i njegov drug — posjete kuća činili su uvijek u dvoje — u kuću neke obitelji. Predstavili su se i rekli, da dolaze po nalogu domaćeg župnika. Jedva je muž to čuo, počeo je galamiti. Nabrajao je istinite i neistinite uvrede, koje da mu je načinio župnik. On mrzi »popove«, jer ima slaba iskustva s njima. Konačno je udario s vratima i napustio sobu.

Nesretna je žena objasnila legionarima, da se ona nikako ne slaže s mišljenjem svoga muža, nego se puno moli za njega, da opet nađe put k Bogu.

Elfi je protumačio dobroj ženi, da je za obraćenje duša osim molitve potrebno i žrtava, a osobito neka ona sebe i muža izruči u ruke Majke Božje.

Rastali su se kao dobri prijatelji.

U Salamini, nedaleko od Bogote, ustanovio je Elfi prezidij Marijine legije u nekoj samostanskoj školi. Članovi prezidija bile su djevojke bogatih familija. U istom gradu živjelo je više siromašnih djevojaka lošim životom u raznim hotelima. Kako spasiti ove duše?

Elfi je dugo razgovarao s upraviteljicom samostanske škole. Napokon su sazvali sastanak novih legionarica. Dobre djevojke su bile odmah spremne učiniti, što im se god bude savjetovalo. Upraviteljica je smatrala najuspješnijim, da se posjete djevojke u hotelima.

Članice Marijine legije prihvatile su savjet. Dogovorenog dana sastale su se u školi te nakon vruće molitve Majci Božjoj otišle na posao. Podijelile su hotele tako, da su u svaki hotel otišle po dvije dobre djevojke. Dvije njih uzeo je Elfi, jer u Južnoj Americi nikad ne ide djevojka sama s muškarcem.

Elfi i njegove pomoćnice došli su u hotel te zamolili za razgovor s 'patronom' — kako tamo zovu vlasnike hotela. Odmah je došla jaka gospođa, odjevena u usku šarenu haljinu.

»Želite?« zapita 'patrona'.

»Mi smo Marijini legionari. Da li vam smijemo objasniti svoj posao?«

'Patrona' im je povukla stolice. Nakon pola sata objašnjenja gospođa je bila očito ganuta.

»Veoma dobro«, rekla je, te im dozvolila, da govore s pojedinim službenicima hotela.

Slijedili su razgovori, koji su više ličili na ispovijed. Svaka je odmah osjećala povjerenje prema mladim apostolima. Zalutale djevojke otkrile su svoja srca: pričale su o svojoj bijedi tjelesnoj i duševnoj. Naišle su na veliko razumijevanje i na toplu ljubav. Činilo im se, da su im srca lakša, mirnija.

»Kad ste već u običnom razgovoru s nama toliko zadovoljne, šta bi tek bilo, da u dobroj ispovijedi otkrijete svoje duševne rane svećeniku!«

Na taj prijedlog djevojke su reagirale s otporom.

Tada su im legionari predložili, da bi oni sami potražili dobrog ispovjednika, koji će ih u svakom slučaju razumjeti, pa kad ga nađu, doći će po djevojke.

S tim prijedlogom djevojke su se složile. Počele su se spremati na dan ispovijedi.

Slične uspjehe imali su i ostali parovi članica Legije.

Mnogo zalutalih djevojaka doveli su svakog dana na ispovijed, a u nedjelju je čitava četa njih išla na sv. Misu.

U kućnim posjetama nisu ispustili nijedne kuće. Čak i na vratima protestantskog pastora Elfi je pozvonio. Dva sata razgovarao je s pastorom o Majci Božjoj. Na kraju pastor je priznao, da je taj razgovor bio najljepši i najzanimljiviji, što ih je ikada vodio s kojim katolikom.

Elfi nije bio pustinjak. Volio je svakog pojedinog čovjeka te je bio rado u društvu. S članovima Legije vezalo ga je iskreno prijateljstvo.

Rado su ga zvali u posjete, a on je uvijek rado primao poziv. Njegovo veselje i njegove šale učinili su ga dušom društva. Bio je i muzikalan. Naučio je gitaru te uz svoj lijepi glas pratio pjesme naroda, među kojim je živio. Svi su ga oduševljeno slušali. Tako je svuda bilo.

»Na sastancima prezidija«, pisao je Dufu, »obično me članovi zamole, da im štogod pričam na svom domaćem 'engleskom' jeziku. Tada protestiram, rekavši im, da je moj irski jezik mnogo ljepši od engleskog, da je jedini na svijetu, koji ima najljepši naziv za Majku Božju. Onda im progovorim nekoliko riječi na galskom jeziku. Kad čitaju iz mog Misala, kažu da su slova gotska.«

Stanovnici Kolumbije nazvali su Elfija 'Don Alfonzo'. Kad su čuli, da se zove Lambe, pitali su, da li ta riječ nešto znači. Na odgovor, da znači 'janje', počeli su ga nazivati sa 'el corderito', što bi značilo janješce. To mu je ime ostalo u narodu do kraja njegovog boravka u Južnoj Americi.

IX Samostalan poslanik

U Kolumbiji je bila velika nestašica katoličkih svećenika. Tako je bilo u jednoj biskupiji od milijun i pol stanovnika jedva 40 svećenika, kojima je pomagalo još 30 redovnika. Na svakog svećenika došlo je 20.000 duša. Ovdje je Marijine legionare čekala velika zadaća.

Kad je Papa Pijo XII 1954. godinu proglasio za Marijinu godinu, poslanstvo Legije postalo je još ozbiljnije. Sa svih strana dolazile su molbe od tamošnjih biskupa na Legiju, da im šalje svoje članove u pomoć.

Centralna uprava odredila je Elfija za poslanika u Ekvador.

Božić 1953. proživio je još sa Simusom u Bogoti. Obojica su ministrirali kod svih božićnih Misa te se poslije popeli na Ande, odakle su zadovoljni gledali na grad, u kojemu su podnijeli mnoge žrtve i napore.

U januaru 1954. spremao se Elfi na put. Već je odlično govorio španski.

2. februara, na Marijin blagdan, pošao je na avion za Kvito, praćen od tamošnjih legionara. Idući na stanicu molili su krunicu.

Tri dana kasnije on je već poslao svoja obavještenja iz Ekvadora. Kardinal u Kvitu primio ga je veoma lijepo te mu dozvolio, da osnuje Marijinu legiju u njegovoj dijecezi.

Ekvador je susjedna država Kolumbije. Svoje ime je dobila od ekvatora, koji prolazi kroz njezine krajeve. U nizinama je nezdrava klima. Srećom zemlja je veoma gorovita. Kordiljeri sa 6310 m visokim Čimborazom i 5943 m visokim vulkanom Kotopaksijem poznato je gorje.

Glavni grad Kvito leži 2850 m nad morem.

Od 3½ milijuna stanovništva trećina su Indijanci, više od 40% mješoviti, 10% Crnci a 10% su bijelci. Dakle, postoji velika razlika u stanovništvu te države. Posao ne će biti lak, iako je većina katolička. Pošto je i tu premalo svećenika, u narodu je veoma raširena praznovjerje.

Sve te poteškoće prikazali su Elfiju te zaključili, da ni Legija neće moći ništa učiniti u tom narodu.

Ali se Elfi nije uplašio. Bio je optimista te sa povjerenjem očekivao pomoć odozgo.

»Potpuno sam uvjeren, da ću u svim krajevima ove zemlje osnovati Marijinu legiju«, pisao je u Dublin.

(Nastaviće se)

Sretni kosmonauti

Velika su tehnička dostignuća našeg vremena. Čovjek je uspio da se otisne od zemlje i za kratko vrijeme kruži u međuplanetarnom prostoru. Ali tamo ne može ostati, mora se vratiti. I kudgod ide, prati ga bezbroj opasnosti, a pogotovo smrti ne može izbjeći. Sva civilizacija i napredna tehnika neće čovjeka osloboditi raznih nevolja, a pogotovo ne smrti.

U čovjekovoj je naravi da traži trajnu sreću i lijek besmrtnosti. Na zemlji toga ne može naći, a i astronauti neće nikada stići na planetu sretnog besmrtnog blaženstva.

JEDINI onaj, koji je s neba sišao i postao čovjekom, pokazao nam je put. Svojom strašnom mučeničkom smrću oslobodio nas je lanaca grijeha i vječne smrti, svojim uskrsnućem nam je rasvijetlio put života i napunio dušu radostima vjere i ufanja za postignuće besmrtnosti. Uzašašćem svojim izgradio nam je vasionski brod, kojim ćemo moći bez opasnosti stići do žuđenog cilja, kraljevstva vječnog života i nepomućene sreće.

Tko pak želi stići do toga cilja, mora se prije osloboditi lanaca tjelesnosti i grijeha Mora se s Kristom već ovdje sjediniti po milosti i mora grešne požude u neprekidnoj borbi razapinjati s Kristom na križ pokore, mora po njegovoj milosti neprekidno uskrsavati po tajni svete ispovijedi iz grobnice svojih slabosti te hraniti dušu kruhom besmrtnosti u svetoj pričesti.

Korizma i Uskrs

Korizma nas je poučila o grijehu i njegovim posljedicama. Zato nije nijedna prava kršćanska duša propustila da se puna sućuti i zahvalnosti prema stradajućem Kristu oslobodi grijeha u dobroj i valjanoj uskrsnoj ispovijedi. I svi, koji želimo biti uvijek Kristovi, tada smo odlučili, da nećemo nikada više Krista razapinjati svojevoljnim smrtnim grijesima. Hoćemo uvijek živjeti u milosti, sjedinjeni s Izvorom vječnog života i zato smo odlučili, da ćemo se često hraniti hranom jakosti i besmrtnosti u svetoj pričesti.

Katehumeni, koji su se nekada kroz čitavu korizmu ozbiljno spremali, primili su za blagdan uskrsnuća Kristova milost svetog krštenja, te su se tako njihove duše oslobodile zagrljaja vječne smrti i napunile novim životom i neizmjernim radostima. Obukli su bijele haljine u znak radosti i ljepote duše koja je u milosti. Javno su u tim haljinama očitovali svoju vjeru u uskrslog Spasitelja i u vječni život. To je bilo odijelo Kristovih kozmonauta. Takvo nevidljivo odijelo primili smo mi svi na krštenju. To je i ulaznica za onaj vasionski brod, koji neće propasti i koji će sigurno stići do svoga cilja. Ali u tom brodu ostaje samo naj, koji očuva odijelo milosti. Čim po grijehu neko izgubi posvetnu milost, ispada iz tog broda i pada prema provaliji vječne smrti. Krist pak, koji u svojoj neizmjernoj dobroti ne želi smrti grešnikove, neprekidno pred našim očima tajanstveno obnavlja u svetoj misi dramu našeg spasenja, svoju kalvarijsku žrtvu i pruža nam priliku, da se možemo padobranom svete ispovijedi ponovno obući u odijelo posvećujuće milosti. Koliko države žrtvuju, da bi prve stigle barem sa svojim aparatima do neke planete, a kako malo žrtvuju kršćani, da bi si osigurali mjesto u jedinstvenom brodu spasenja — u posvetnoj milosti. Oni bacaju za to milijune, a uspjeh je vrlo nesiguran i kratkotrajan. Tebi se pruža prilika da sa malo dobre volje očuvaš mjesto u božanskoj ljubavi, tom svemirskom brodu, koji ne može propasti.

Bijela nedjelja

Nedjelju dana su nekada novokršteni nosili bijela krsna odijela, da bi to njih i svu kršćansku zajednicu podsjećalo na ljepotu duše u milosti. U zajedničkom slavlju novokršteni su osmi dan svukli bijele krsne haljine, ali s čvrstom odlukom, da će od sada čuvati krsnu nevinost svoje duše, da bi ostali uvijek sveti i Bogu ugodni. Zato su odlučili da će se često hraniti nebeskom hranom svete pričesti, da bi bili sposobni uvijek se oduprijeti napastima pakla i pokvarenog svijeta. Ljepotu duše obnavljati će oni i učvršćivati u svetoj ispovijedi. Zato ta nedjelja i sada nosi naziv »Bijela nedjelja«. Je li tvoja duša bijela — u milosti?

Kako nas je Crkva kroz korizmu pozivala, da činimo pokoru, tako nas poslije Uskrsa poziva da se radujemo, jer smo s Kristom i po Kristu uskrsli na onaj duhovni život sreće, koji neće nikada prestati. Znamo da se Krist sprema za odlazak u kraljevstvo ljepote, sreće i mira, pa se spremamo i mi, da bi s njim poletjeli, ne u neizvjesno i nesigurno, nego prema određenom cilju kamo je pošao naš Spasitelj, da nam »pripravi mjesto«.

Prosni dani

Tri dana prije Spasova, Crkva nas skuplja u molitvene procesije, da zajednički molimo za blagoslov polja i čitave prirode, a istovremeno da podignemo svoje duhovne oči prema nebeskim visinama, gdje se kod nebeskog Oca raduju bezbrojni sveci, koji su očuvali vjeru i milost dok su na zemlji križ svoj nosili, možda teži nego mi. Ustra-

jali su i zato su cilj postigli. I kao da čujemo poruku: »Što smo mogli mi pod težim uslovima, to možete i vi, jer vam Spasitelj uvijek svoju pomoć pruža.«

Spasovo

Četrdeseti dan poslije Uskrsa slavimo *Spasovo*, praznik definitivne Kristove pobjede. Onaj, koga neprijatelji nijesu mogli stražom i pečatima u grobu zadržati, četrdeseti je dan poslije svoga slavnog uskrsnuća svojim apostolima i prijateljima dao posljednje poruke, a onda blagoslovivši ih uzdigao se u nebeske visine. Uzašao je i stvorio vječno strujanje, kojim možemo i mi, sretni nebeski kozmonauti bez opasnosti u kuću svoga Oca. Taj naš vasionski brod ne može eksplodirati, ne može zalutati, a ne može se ni vratiti, jer nas vodi Onaj, koji suvereno vlada nad silama prirode.

Oni, koji žele postati obični astronauti, moraju se mnogo vježbati, mnogih se stvari odreći, mnogo žrtvovati, posebnu hranu uzimati i u specijalnu kabinu vasionske rakete unići. I mi, nebeski kozmonauti, moramo se vježbati u kreposti, moramo proučavati svemirski kompas-putokaz, koji nam se daje u katekizmu i bibliji, moramo se uzdržavati od grijeha i strasti, moramo se često kontrolirati u tajni svete ispovijedi, moramo se hraniti svemirskom hranom svete pričesti i moramo biti u sigurnoj kabini svete Crkve Kristove.

Krist je uzašao. Uskrsna se svijeća zato kod glavnog oltara pod svečanom misom gasi. Spremimo se za polazak i mi, jer će i naša svijeća života brzo ugasnuti, da bi se pripalila za vječno u nebeskoj slavi.

Jesi li spreman za polazak?

---

4 vijeka sjemeništa. Sv. Kongregacija za Sjemeništa i Univerzitete, objavila je spomen knjigu, jer se je navršilo 400 godina od kako je donesena odluka na Tridentinskom koncilu, da se osnuju sjemeništa.

Papa za palestinske izbeglice. 10.000 nove čebadi darovano je od strane katoličke Crkve, preko »Pontifical Mission« Ujedinjenim Nacijama za bedne u Palestini. To je pomoć Pape Ivana XXIII. za palestinske izbeglice.

Poseta Msgr. Jan Willebrandsa, sekretara u Vatikanskom sekretarijatu za jedinstvo Kršćana, Moskvi bio je odlučujući činilac za slanje Ruskih Pravoslavnih promatrača na II. Vatikanski koncil«. Ovo je izjavio šef otseka za odnose s inostranstvom Moskovskog Patrijarha, nadbiskup Jaroslavski i Rostovski Nikodem, dopisniku Atinskog lista **Ethnos.**

DAR NEBESKOJ MAJCI

Nebeska majko, mnogi dolaze tebi i donose ti svoje nemire, radosti i boli. Mnogi te zazivaju u svojim potrebama i darivaju te suzom i cvijetom.

Među mnogim pohodnicima u crkvi i jedna je mala djevojčica. Tako je malena, da se tek mukom provlači između ljudi. Za njom se provlači još troje djece, jedan dječak i dvije djevojčice. Mala je stigla do tvoga kipa, Marijo, pogledala te zadivljeno, a zatim se okrenula svojim drugovima.

— Ovo je moja majčica! — viknula je, ne obazirući se ni na koga. U tišini odjeknuo je detinji poklik i meni se učinilo, da vidim tvoj smiješak prepun ljubavi, Marijo.

Ti znaš, kako je bilo.

Pred crkvom igrala se djeca i mala je Dobrenka bila među njima. Veliki dječak pogledao je malu i namrštio se.

— Zar ćeš ti ovakva u crkvu? — upitao ju je prijekorno. — Nisi ni počešljana, a cipele su tvoje zablaćene.

— Kako su te pustili ovakvu iz kuće? — sestrica onoga dječaka složila se sa bratom. Ali druga djevojčica sagnula se nad Dobrenkom, poravnala kuštrave pramenove njezine kose, svezala razvezane vezice na njezinim cipelama.

— Lako je vama, kada se mama za vas brine- — djevojčica je upozorila svoje prijatelje. — Ona nema mamu...

Dobrenka nije shvaćala zašto je kore, ali je razumjela, da ovi mali sretnici imadu nešto više, nego što ona imade — razumjela je, da se ta briga i ljubav zove: majka.

Nego, mala se sjetila, kako ju je otac tješio, kadgod je postajalo teško u njihovu domu.

— Ti imadeš majku — govorio je otac. Ona je u crkvi i zvjezdana je kruna oko njezine glave.

Zato je Dobrenka i odgovorila drugovima, da je njezina majčica u božjem hramu, a djeca su pošla za njom u crkvu, da se uvjere, je li mala govorila istinu.

Pošli su za Dobrenkom, a ona je požurila tebi, Najljepša, pozdravila te radosno, a zatim povukla za kaput čovjeka, koji se molio.

— Podigni me! — zamolila je čovjeka, a on je podigao dijete na ruke i mala je poljubila tvoje oči i tvoje lice, Pomoćnice naša do vijeka.

Mnogi ti donose svoje težnje, i radosti, i boli.

Mnogi te darivaju i suzom i cvijetom.

Marijo, u tvojoj je kruni danas sinuo dragulj ljubavi i vjere.

Donijelo ga jedno siroto dijete u svom bezazlenom srcu.

PASTORALNO-PROPOVJEDNIČKI TEČAJ

Od 19. do 21. veljače o. g. držan je tečaj za pastoralno svećenstvo o jednoj od njihovih glavnih dužnosti: o službi propovijedanja riječi Božje. Organizator toga tako potrebnog djela je bio Interdijecezanski Liturgijski Odbor (ILO), a domaćin dekanat Bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Odaziv svećenstva je bio neočekivano brojan. Skupilo se u Zagreb za te dane preko 500 svećenika iz svih krajeva naše domovine: od Međumurja do Makedonije, od Slavonije do Dalmacije, od Srbije do Slovenije, iz Bosne i Istre. Odasvud. Uistinu brojan skup, kakav se ni ne pamti iz prošlosti. Znak, koliko su organizatori pogodili predmet, koji toliko leži na srcu svim svećenicima današnjice: da u tjednu Evanđelja o sijaču i sjemenu promotre jednu od svojih najvažnijih službi. Ponosno su poigravala svećenička srca već ondje na glavnom kolodvoru, kada su se ugledali u tolikom broju, mnogi i davno se ne videći u životu. A tek kad su se našli svi na okupu u katedrali, pa u dvorima zagrebačkog Bogoslovnog sjemeništa.

Program je bio krcato ispunjen. U 8. sati ujutro, dokle bi svi svećenici po raznim crkvama Zagreba otslužili sv. Mise, zajednička recitirana Misa bila je u katedrali. Celebrant je bio predsjednik tečaja preuzv. g. A. Pichler, biskup iz Banjaluke. Duhovni nagovor je imao svaki dan franjevac o. Paškal. Prije Mise su svećenici zajednički molili dio brevijara Tertia (Treći čas). Tako svaki dan.

Onda su slijedila predavanja u tri dvorane skupljenim svećenicima, jer nisu radi broja stali svi u jednu. Povezivali su sve samo zvučnici. Hodnici fakulteta krcati kao nikad. Dvorane ispunjene — i preko zadnjeg mjesta! Glava do glave starijih i mlađih svećenika, i nešto bogoslova. Zbilja veličanstven prizor tolikih slušatelja, koji inače svake nedjelje i blagdana govore po svim crkvama naše domovine. Slušaju oni, koji govore i koji će i opet govoriti.

Predavanja su držali odabrani i odlični predavači. Prvo uvodno: O krizi i obnovi propovjedništva — dr Đ. Gračanin, prof. bogoslovskog fakulteta baš za crkv. govorništvo. Za njim je slijedilo predavanje o. dr M. Kirigina: Liturgija i propovijedanje. I prvi dan po podne bio je ispunjen tim. Po podne u 3 s. je bilo tzv. rekreativno popodne (ko mali duhovni odmor), prvog dana tema: propovijedanje i propovjedničko djelovanje u gradu. U 5 s. po podne su nastupila dva predavača: Msgr. dr J. Pogačnik: Temeljna načela kerigmatike (na slovenčakom jeziku, o naviještanju bogoslovskih istina), pa kao nastavak i nadopuna tome: o. R. Brajčić: Uloga kerigmatičke (naviještačke) teologije u propovijedanju dogme. Iza svršenih predavanja i diskusija svi su zajedno u katedrali saslušali kratko tumačenje brevijara iz usta preuzv. g. Pichlera, pa izmolili Kompletorij (Svršetak svećen. molitve propisane). I svršen prvi dan.

Drugoga dana iza jutarnje zajedničke službe nastupio je kao predavač prvo o. M. Škvorc s: Problematikom modernog čovjeka. A za njim župnik sv. Duje u Splitu P. Žanić o Uvjetima uspjeha propovijedi. Po podne tog dana prvo o propovijedanju na selu, pa u 5 s. predavanje fakultetskog prof. o. dr J. Kuničića, Moralne teme u propovijedanju. Biskupov govor o psalmima, Svršetak brevira — i svršen i drugi dan.

Treći dan je održao predavanje: O Liturgiji i Bibliji kao izvorima propovijedanja franjevac o. dr B. Duda, profesor Biblije na Bogosl. fakultetu. Iza tog je jedan kapucin pročitao predavanje svog subrata o. dr. T. Šagi, koji se nalazi u Rimu: Teologija propovijedanja. Po podne tog dana prvo je održao zadnje predavanje predsjednik tečaja biskup Al. Pichler: Mistagoško tumačenje perikopa (tumač otajstva pojedinih dijelova Mise). Iza toga je tečaj zaključen pjevanjem: Tebe Boga hvalimo. A onda su tri prisutna biskupa: beograd. pom. nadbiskup dr G. Bukatko, stalno tečaju prisutni đakov. biskup Stj. Bäuerlein, i voditelj tečaja banjalučki biskup A. Pichler podijelili skupa biskupski blagoslov svima prisutnima. Time je tečaj službeno zaključen. Mnogi su svećenici iz daljega morali žuriti natrag u svoje župe, da mogu spremiti i obaviti svoju propovjedničku službu slijedeće nedjelje. Koji su imali vremena, prisustvovali su još razgovoru i iskustvima nekih župnika o propovijedanju i djelovanju među djecom.

Kroz sve to vrijeme bila je uređena služba bogoslova na ulazu u kat tečaja za naručbe i nabavku liturgijskih izdanja štampe. Na 3. katu je bila ukusno, znalački i uspjelo uređena izložba djela (ili slika stvorenih djela) poznate kiparice gđe Mile Vod, koja je sama vodila svećenike kroz tu izložbu slaveći tako 50-godišnjicu svoga umjetničkog rada. Zbilja krasan okvir slave!

Uvjereni smo, da će i naši dragi vjernici osjetiti prave plodove toga uspjelog obrazovanja i savjetovanja tolikih svećenika iz njihovih župa.

Kongo. Za Uskrs je izašao za biskupiju u Kongu novi katolički list u dijalektu »kikongo«. Po ovom dijalektu list će biti pristupačan za 2 miliona vjernika.

SNEŽNA PAHULJICA

Kogod je imao sreću, da pod mikroskopom posmatra snežnu pahuljicu ili da barem gleda njezinu uveličanu fotografiju, taj se je morao diviti tim divnim oblicima: divne male zvezdice. Svima je zajednički osnovni nacrt, ali ipak dve pahuljice nisu potpuno jednake. Oseća se jedan osnovni zakon, a ipak toliko divne raznolikosti. Je li to plod slučaja ili nerazumne prirode? Nikako! Osećaš da i tu progovara neka natprirodna sila, neizmerna, svemoguća, a ipak tako nežna i puna lepote.

Što je snežna pahuljica? Kapljica vode. Da, kapljica smrznute i kristalizirane vode. Samo Bog zna, gde je ona isparila i koja zračna strujanja su je pridružila milijardama drugih da su nastali oblaci. U ogromnim visinama ove su se kapljice zbog velike hladnoće kristalizirale. Što veća je bila hladnoća, to lepši su postali kristali, pahuljice. Ove su prekrile i brda i doline. Je li sve slučajno i nerazumno?

Prilikom kristaliziranja voda se raširi i zato postaje skoro bez težine. Zato tako mirno pada na zemlju, a da se ni ne oseća njezin pad. Kad bi se vodena para u velikim visinama smrzla i po zakonu, koji važi za sva ostala tela, stegla se, onda bi padao uvek samo grad (tuča) ili čak velike ledene ploče, koje bi sve uništile. Ovako pak lagane pahuljice padaju nežno, da njihovog pada ne oseti ni najmanja biljčica. Tako pokriva zemlju debeli snežni pokrivač koji štiti bilje od smrzavica i uništenja, pa ipak se ne oseća njegova težina.

Zaista neobična pojava. Svako drugo telo na zemlji se kod nižih temperatura steže i zbija, a voda se prilikom smrzavanja širi i postaje lakša. Zato led pliva na vodi. Nazvali su to anomalijom u prirodi. Ali od kolike je to koristi i važnosti za život na zemlji. Kad toga ne bi bilo, davno bi već propao sav život u vodi. Led bi se taložio u dubinama i onemogućio bi život, a osim toga ne bi se nikada ni topio.

Ova anomalija u prirodi stvara uslove i za biljni svet. Kapljice vode uvlače se u pukotine pećina i kamenih naslaga i prilikom smrzavanja one ih ruše, razbijaju i stvaraju i pesak i plodnu zemlju. I zbijena zemlja se prilikom smrzavanja drobi te stvara mogućnosti lakšeg rasta bilja.

Anomalija. Zakon protiv zakona, a ipak tako velika mudrost i korist za život sveta. I ova prirodna pojava, iznimka u prirodnim zakonima svedoči, da svetom upravlja neizmerna i premudra vanprirodna sila, koja se naziva BOG.

Svaka snežna pahuljica svojim divnim oblicima i nežnošću, svaka divna tvorevina na smrznutim prozorima (koji umetnik bi nešto slično stvorio?) i ledene sante, sve to svedoči o Bogu i slavi ga. A ti, komu je taj večni Bog u svojoj neizmernoj mudrosti i dobroti dao duh svoj, da možeš preko vidljive prirode njega, nevidljivog i natprirodnog upoznati i ljubiti, da li ga slaviš kao razumno biće i da li ga priznaješ kao Stvoritelja, kao Oca i kao konačni cilj svoga života!

Sva će priroda nestati, a On će večno biti. U njemu ćeš naći večni život i večnu sreću i ti, ako budeš s Njim sjedinjen po živoj veri, vršeći svoje verske dužnosti učlanjen u Njegovoj Crkvi!

KRISTOV NAMESNIK

Papinski godišnjak za 1963 godinu počinje kao obično nabrajanjem papa od Petra do Ivana XXIII, koji je 260 naslednik prvaka apostola.

Među papama bilo je 78 svetih, i to: 35 redom od Petra do Julija I (337—352). U vremenu do kraja 9 veka gotovo su svi pape bili proglašeni svetima. Od godine 1000 dalje samo je pet papa bilo kanonizirano: Leo IX i Grgur VII iz 11 veka, Celestin V iz 13 veka, Pijo V iz 16 veka i Pijo X iz 20 veka. Daljnjih 8 papa bilo je proglašeno blaženima.

Sve te svete i blažene pape štujemo pod imenom koji su nosili kao pape. U prvim vekovima to je ime bilo isto kao krsno ime. Godine 955 Oktavijan, rodom iz obitelji tuskulanskih kneževa, kad je bio izabran za Papu, prvi je promenio svoje ime, nadenuo si je ime Ivan. Time je stvoren put tradiciji, koja se uz dva izuzetka poštivala. Svaki novoizabrani Papa slobodno si bira novo ime. Ako ima neko posebno poštovanje prema nekom svecu, izabere njegovo ime, što je učinio Ivan XXIII. Često novoizabrani Papa preuzima iz zahvalnosti ime onog pape koji ga je imenovao kardinalom. Tako se tumači ponavljanje istih imena u novije vreme. Od 1691 do 1958 vladalo je 19 papa; 7 bilo je Pija, 4 Klementa, 3 Benedikta, 2 Leona i Inocentija i 1 Grgur. Ivan se poslednji puta pojavio među papinskim imenima 1334 godine.

Među imenima, koja su nosile Pape, najčešće je Ivan. Zatim slede: 16 Grgura, 15 Benedikta, 14 Klementa, 13 Inocentija i Leona, 12 Pija, 9 Bonifacija i 8 Aleksandra i Urbana.

Na Petrovom prestolu sedeli su predstavnici mnogih naroda. Zadnjih 400 godina neprekidno su bili Italijani. Poslednji neitalijanski papa bio je Hadrijan VI, rodom Holanđanin, od avgusta 1522 do septembra 1523.

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Za nastradale od poplave u Makedoniji Sveti Otac Papa Ivan XXIII uputio je novčanu pomoć od 10 hiljada dolara preko skopskog biskupa Mons. dr. Smiljana Čekade. Pomoć je predata našim narodnim vlastima.

Izvanredan jubilej. Krčki biskup Dr Josip Srebrnič slavi ove godine 40 godišnjicu biskupovanja. U dugoj povesti krčke biskupije to je drugi slučaj da jedan biskup upravlja biskupijom 40 godina. — Časni jubilarac rođen je 2 februara 1876 u Solkanu kraj Gorice u Slovenačkom Primorju. 1902 jubilarac je u Beču završio filozofski fakultet i doktorirao iz istorije i zemljopisa. Iza toga je učio u Rimu bogosloviju, 1906 bio zaređen za svećenika, a 1907 položio doktorat iz filozofije i teologije. Vrativši se u domovinu bio je postavljen za profesora bogoslovije u semeništu u Gorici, a 1919 prelazi na bogoslovni fakultet u Ljubljani. Godine 1923 — dakle prije punih 40 godina — imenovan je krčkim biskupom i tako postao naslednik velikog biskupa Antuna Mahniča. Preuzvišeni se biskup Srebrnič tokom duge biskupske službe odlikovao izvanrednom pobožnošću pastoralnom revnošću te visokom kulturom uma i srca. Krčki su svećenici odali priznanje svom plemenitom natpastiru na svečanosti održanoj 24 marta ove godine. Pridružujemo se svojim iskrenim čestitkama!

Pomoćni biskup u Ljubljani. Zbog teške bolesti od koje već dulje vremena trpi ljubljanski nadbiskup Mons. dr. Anton Vovk, Sveta je Stolica imenovala pomoćnim biskupom ljubljanskim dosadašnjeg tamošnjeg generalnog vikara Mons. dr. Jožu Pogačnika. Novome biskupu srdačno čestitamo!

IZ VATIKANA

Balcanova nagrada za mir među narodima za 1963. godinu dodeljena je 1. marta u Cirihu Papi Ivanu XXIII u znak međunarodnog priznanja za rad oko očuvanja mira u kritičnoj 1962. godini. Na sednici komiteta, koji upravlja ovom međunarodnom fundacijom predlog, da se sadašnjem Papi dodeli ovo visoko priznanje, pročitao je prof. biologije na moskovskom univerzitetu i član sovjetske Akademije nauka g. Noraur Sisikian sa sledećim obrazloženjem: »Sovjetska vlada i njezin prvi ministar Nikita Hruščov visoko cene nastojanja Pape u korist mira među svim narodima. Nikita Hruščov odobrava odluku komiteta i čestita«. U vezi s tim priznanjem Sveti Otac primio je mnogobrojne čestitke sa svih strana sveta, u kojima se oda-je Papi zahvalnost i priznanje za njegov rad u korist svih naroda. Sv. Otac je odredio, da se iznos nagrade podeli u karitativne svrhe.

Aleksej Adžubej, direktor moskovskog časopisa »Izvestija« sa suprugom Radom Hruščov, kćerkom sovjetskog premijera Nikite Hruščova, bio je primljen u posebnu audijenciju od 18 minuta kod Pape Ivana XXIII dne 6 marta, posle prijema, koji je Papa priredio novinarima u vezi sa dodeljivanjem Balzanove nagrade za mir. Razume se, da je ovaj prijem izazvao veliko interesovanje u čitavom svetu. — Za nas je stvar jednostavna: Papa Ivan XXIII koristi svaku zgodu, da navešta i onima, koji su daleko od katoličke Crkve — Kristov mir!

Crkvena politika. Prilikom dodeljivanja Balcanove nagrade za mir Sveti Otac Ivan XXIII izjavio je, da Katolička Crkva vodi savršeno nadnacionalnu neutralnu politiku, politiku mira među svim narodima, ali je dodao da ta politika nije pasivna. Rekao je: »Naš cilj je, da podržimo princip pravog mira i da sprečimo rat, ali da istovremeno doprinesemo formiranju miroljubivih ljudi«.

Ekumensko hodočašće. Od 17 aprila do 9 maja grupa francuskih katolika, kojoj se priključuju pravoslavni grčki i ruski vjernici izvršiće hodočašće u Svetu Zemlju.

Beč. Prigodom 10 godišnjice kako je Crkva postavila sv. arhanđelja Gabrijela zaštitnikom telekomunikacija, kardinal König je otvorio filatelističku izložbu religioznih motiva.

Za uzdržavanje onih biskupa na Koncilu, koji su došli iz siromašnih biskupija, holandski su katolici sakupili sumu od preko 100 miliona dinara.

Generalni sekretar Ekumenskog saveta crkava Visser't Hooft izjavio je u svom referatu o II vatikanskom koncilu pred Komitetom Saveta u Ženevi, da »Katolička Crkva poseduje veliku sposobnost za obnovu«.

Novi blaženici. Dne 19 februara o. g. Sv. Ocu Papi su bila predložena čudesa, na osnovu kojih bi mogli biti proglašeni blaženicima: Ana Baj-

lej, Ivan Nepomuk Najman i Paulina Žariko. — Ana Bajlej se rodila u Njujorku 28 augusta 1774. Posle smrti svoga muža obratila se na katoličku veru i osnovala samostan Milosrdnica sv. Josipa. Umrla je 4 januara 1821. Njene herojske kreposti bile su priznate od Crkve. 17 marta o. g. bila je proglašena blaženom. — Ivan Nepomuk Najman rođen je 27 marta 1811 u Češkoj. Godine 1836 otišao je u Sjevernu Ameriku, gde je bio posvećen za svećenika. Stupio je u red Redemptorista te postao biskup u Filadelfiji. Umro je 5 januara 1860. Proces za proglašenje blaženim počeo je još 1896. O Paulini Žariko pisala je »Blagovest« opširnije prošle godine. Rođena je 22 jula 1799 u Lionu. Ona je osnivačica Društva za širenje vjere.

Nadbiskup Nikodem je rekao, da se je Ruska Pravoslavna crkva saglasila da pošalje promatrače stoga što su bili jasni od Rima predloženi uvjeti.

On je demantovao da je Vatikan pokušao razoriti Istočno jedinstvo, šaljući odvojene pozive za Koncil različitim Istočnim nacionalnim crkvama. On je isto tako rekao da ruska Pravoslavna crkva nije smatrala za potrebno, da za slanje svojih promatrača traži pristanak ostalih pravoslavnih crkava. Njihovu prisutnost treba shvatiti jednostavno kao jedan dobar gest inspirisan ekumenskim duhom našeg vremena. Promatrače nisu poslali ni istočni ekumenski patrijarha carigradski Atenagora niti grčka Istočna crkva.

Prior iz Taizé, pastor Rože Šuc u pratnji dvojice svojih redovnika bio je primljen kod Pape u privatnu audijenciju. Iza toga oni su posetili državnog tajnika kardinala Čikonjanija.

Vatikan ima u Africi četiri internuncijature, i to u Etiopiji, Ujedinjenoj Arapskoj Republici (UAR), Liberiji i Senegalu — te dve nuncijature: u Burundiju i Kongu.

IZ MISIJA

Katolička Štampa u Ugandi je vrlo značajna. U toj zemlji izlazi 14 katoličkih publikacija u 208.475 primeraka mesečno. Računa se da po prilici jedan milion tamošnjih Afrikanaca redovno prati katoličku štampu.

U Hong-Kongu u salezijanskim zavodima u prošloj godini 320 dečaka zamolilo za sveto krštenje.

Deca deci. Nemačka je omladina skupila pod okriljem Papinske misijske akcije 20.000 maraka kao pomoć deci u Hong-kongu, koja su ostala na ulici posle velikog požara, koji je uništio preko 500 kuća i baraka najbednijih, zbog čega je ostalo 6 000 ljudi bez krova nad glavom.

Rod mučenika ne izumire. U Kongu je 31. decembra, prošle godine u mestu Merode ubijen domaći svećenik p. Honorij Mudiangombe.

Nakon 50 godina misijskog rada u Africi posetio je svoju domovinu i svoju rodbinu u SAD misionar-benediktinac p. Heinleien, koji se ponovo vraća u svoju misiju, iako ima 75 godina.

Časna sestra — pilot. U Keniji u Africi čini veliku prepreku misijskom radu nedostatak puteva i prevoznih sredstava. Na apel kenijskog biskupa Mons. J. Houlihana amerikanski dobrotvori poklonili su toj misiji jedan mali avion za dve osobe, koji može poslužiti za prevoz bolesnika. Biskup je taj avion dodelio misijonarkama »Medicinske sestre presvete Bogorodice« iz Irske, koje imaju u Africi mnogo zdravstvenih ustanova u sklopu misijskih postaja. Časne sestre su radosne primile taj dar, jer će im odlično poslužiti za vezu među udaljenim stanicama gde nema puteva. Pilotira časna sestra Mihaela Terezija, koja je već ranije imala pilotski ispit.

Najstariji afrički misionar je sigurno p. Josip Bek iz Družbe Belih otaca, koji radi u Ugandi punih 67 godina. U domovini je bio svega jedanput u 1906 godini.

U Južnoj Africi broj katolika krajem 1962. godine iznosio je 969 324, što znači priraštaj od 3,7% u odnosu na pređašnju godinu, kada je onde bilo 934 942 katolika.

Afričko-azijski Episkopat broji danas ukupno 217 katoličkih biskupa uključivši tu i one istočnog obreda. To je impozantan broj kad se setimo, da je 1923 godine bio samo jedan biskup domorodac latinskog obreda.

Američki katolici poslali su preko Papinske misijske akcije više od 140 000 tona razne odeće za oko 72 000 palestinskih izbeglica iz Jordanije.

U Rubagi (Uganda) umro je u starosti od 88 godina ugledni katolik Marcijal Ntvatva. Bio je sin afrikanskog poglavice. Prvi put je čuo o kršćanstvu od Mulumbe, koji pripadaju onoj grupi tamošnjih kršćana, koji su 1886 pretrpeli mučeničku smrt za veru. Ntvatva je bio

kršten u svojoj 14 godini, a odgojen je u nekom zavodu za mlade Afrikance. Kasnije se je vratio kući i upravljao svojim velikim posedom. Uvek je bio misionarima pri ruci te im pomagao kao katehista. Osobito se isticao svojom ljubavlju prema sv. krunici.

Južna Rodezija. Dr. Walter Alexander, koji je po veroispovesti katolik, bio je nedavno izabran za predsednika zakonodavne skupštine Južne Rodezije. Ova zemlja ima 2 760 200 stanovnika, ali samo 252 300 katolika ili 9,1%.

Dr. Sušila Najar, indijski ministar za zdravlje, pohvalila je, prilikom otvaranja odelenja za majke u katoličkoj bolnici u Quilon, humanitarni rad misionara u Indiji.

Indijski ministar za naučna istraživanja i kulturu, Humajun Kabir pohvalio je misionare za njihovu socijalnu i kulturnu delatnost u Indiji, od kako su prispeli u Indiju u 16 veku.

Gospodin Richard Cantwell, star 74 godine, otputovao je iz Manchestera pre kratkog vremena za Kasama, misijsku postaju u Severnoj Rodeziji, gde se nalazi njegov sin O. Richard, kao beli otac. Po struci je inžinjer, ali i obdareni zanatlija. On će tamo podučavati mladiće Afrikance raznim zanatima.

Momentalno na Indijskom podkontinentu (Indija, Pakistan, Cejlon, Burma) nalazi se samo 7 224 690 katolika, a koji broji 565 822 060 stanovnika.

Indija ima 5 954 037 katolika uključujući 1 1 603 934 pripadnika istočnog obreda i 78 609 katekumena na narod od 440 316 000.

Pakistan broji 319 887 katolika i 72.199 katekumena, prema stanovništvu od 93 812 000.

Cejlon ima 764 745 katolika i 1 052 katekumena, prema stanovništvu od 10 167 000.

Burma ima 186 021 katolika i 23 201 katekumena, prema stanovništvu od 21 527 000.

Kongo. Sveta je Stolica ustanovila u Leopoldvilu nuncijaturu, a za nuncija je imenovan dosadašnji tamošnji apostolski delegat i nuncije u Burundiju, Msgr. Vito Roberti.

Tajpeh. U godini 1962 katolička je Crkva na Formozi imala 3 sjemeništa sa 105 seminarista: 12 srednjih škola sa 9 344 učenika i tri osnovne škole sa 779 učenika. Godine 1952 tamo je postojala samo jedna katolička srednja škola.

Broj biskupija i nadbiskupija, koji potpada pod upravu Kongregacije za širenje vere, u toku od 20 godina pet puta je porastao. Ali se time smanjio broj apostolskih vikarijata i prefektura, jer su te bile podignute na stepen biskupije ili nadbiskupije.

Endeh na Floresu. Tamošnji misionari Božje Reči vode štampariju, koja je u zadnje tri godine izdala 56 dela u tiražu od 300 000 primeraka. Većina knjiga štampana je na indonežanskom jeziku, a samo nekoje na provincijskim jezicima.

Bombaj. Georg Prokš je napisao život Isusov u stihovima. Namenjen je za pevanje uz tamburicu po uzoru na hinduističke monahe. Sve može pevati jedna osoba, samo su Kristove reči udešene tako, da ih peva druga osoba.

Radio u službi Afrikanaca. Radijska služba FBC u Rodeziji vrši službu svake nedelje 206 sati za Afrikance. Računa se da polovina odraslih Afrikanaca sluša te emisije. Mesečno prima ta radio služba oko 22 000 pisama od svojih afričkih slušalaca.

Britanski Borneo ima 1,18 miliona stanovnika, od kojih samo 72 000 katolika. Ti su crkveno podeljeni u tri vikarijata. Dušebrižničku službu vrše 102 melhiska oca, koji su većinom Englezi.

Indija. Indijski katolici govore 45 raznih jezika. Engleski se govori u 24 biskupije, a još je glavni jezik u 5 drugih biskupija. U dalj nje 23 biskupije govori se hindu, koji je u ostalih 13 biskupija glavni jezik. Tamil se govori u 21 biskupiji, malajalam u 16, a telegu u 15 biskupija. Indija ima gotovo 22 000 časnih sestara, od kojih su 90% domorotkinje.

IZ EVROPE

Protestantski samostan u Taizé u Francuskoj ima sada 50 članova, koji pripadaju 13 razli čitim protestantskim verskim zajednicima. Članovi polažu, po uzoru katoličkih samostana, zavete poslušnosti, siromaštva i svete čistoće. Kako je poznato, članovi se ove zajednice gorljivo mole za uspeh II Vatikanskog Sabora i za jedinstvo Crkava.

Evanđelje u vreme tehnike. Biskup Versaja Renard rekao je na jednom skupu: »Naša je zadaća danas, da propovedamo evanđeosku nauku svetu, koji živi u vremenu tehnike; taj svet neće moći shvatiti tu nauku niti će biti spašen, ako se ne budemo poslužili modernim sredstvima i to sa svom smionošću i pouzdanjem u milost Evanđelja.«

Ostaci sv. Benedikta. Kad su obnavljali kapelu benediktinskog samostana u Subiako u Italiji, 50 kilometara istočno od Rima, našli su škrinju s ostacima sv. Benedikta i njegove sestre Skolastike.

Marijina legija u Nemačkoj. Kardinal Döpfner primio je funkcionere Marijine legije u posebnu audijenciju. Na tom je sastanku bilo ponovno naglašeno, da je zadaća članova Legije vlastito posvećenje po molitvi i saradivanje sa svećenicima pod njihovim vodstvom. »Svećenicima ne treba savetnika nego pomoćnika«, bilo je rečeno među ostalim.

981 krštenje u vojsci. U Francuskoj armiji bilo je prošle godine kršteno 981 vojno lice. To je saopšteno na konferenciji vojnih kapelana, koja je održana u Parizu.

Turska pošta izdala je seriju od 4 marke, koje predstavljaju Marijino svetište u Efezu. To je prvi put, da jedna zemlja s velikom

većinom muslimanskog stanovništva, izdaje marku s kršćanskim motivom.

Hamburg. Luteranski biskup iz Hamburga Dr. Witte je protiv pokreta da se dopusti svećeničko posvećenje žena u Luteranskoj crkvi, jer bi to povećalo jaz oko jedinstva.

U listu Frankfurter Allgemeine Zeitung, on govori da kršćanska crkva u svojoj 1900 godišnoj povesti, nije nikada imala žene za svećenike.

On kaže: »Ako protestanti očekuju, da će se katolička Crkva odreći od nekih postojećih dogmi, koje povećavaju razdor među crkvama, tada s druge strane, moraju i oni isto tako nastojati da sami ne stavljaju prepreke na putu k jedinstvu.«

»Pokret Fatima«, koji se pojavio u Parizu i u provinciji nije dobio priznanje crkvenih vlasti i pariški kardinal Feltin je pozvao vernike da ne pristupaju tom pokretu.

U S. A. D. je u 1962. godini postignut rekord u izdavanju katoličkih knjiga. Izdate su 1.144 katoličke knjige. U 1961. godina broj katoličkih izdanja iznosio je 1.075.

Kuće beskućnicima. U gradu La Paz u Boliviji pokrenuo je mesni župnik akciju za gradnju stambenih zgrada za najpotrebnije. U predgrađu nalazi se naime mnoštvo siromaha sa obiteljima u očajnim stambenim, higijenskim i moralnim prilikama. Mesni je župnik pomognut od svoga biskupa ishodio od države odgovarajuće zemljište, na kojem se sada gradi 100 stanova. Prva kuća već je predata sretnim stanarima.

Družba Isusova broji po najnovijoj statistici 35 664 člana. Od tih rade po misijama 6 833 člana.

Nadbiskup Maniks u Melburnu, koji tamo biskupuje od 1917. godine, navršio je 4 marta 99 godina. — Za svećenika je zaređen 1890. godine, a za biskupa 1912.

Celi život za gubavce. Turska vlada prihvatila je ponudu dvojice francuskih svećenika, koji žele do kraja života raditi u bolnici za gubavce. Ovi svećenici su članovi reda »Male braće Isusove«, što ga je ustanovio saharski misionar Šarl de Fuko, koji je ubijen u Sahari 1916. godine od strane Arapa muslimana.

U Venezueli oko 39% učeće mladeži prima vjerski odgoj u 523 katolička koleža, prema kojima se ne vrši nikakova diskriminacija, nego je čak njihov rad s odobravanjem gledan od strane državnih vlasti.

Marokanskom kralju Hasanu II rodila se kćerka, kojoj je kralj dao ime Marija. »Nazvao sam je Marijom, kazao je kralj, pošto je to ime blagoslovljeno u Koranu i Evanđelju; to je ime majke Isusove. Ono je jednako drago kršćanima kao i muslimanima. Ja si želim da bi to ime bilo znak i poziv na bratstvo i jedinstvo među svima koji veruju u Boga i u dostojanstvo čoveka«.

U Havani na Kubi umro je u tamošnjoj bolnici San Huan, kardinal Manuel Artega u Batankur u 83 godini starosti. Pokojnik se rodio 1879, zaređen za svećenika 1904, posvećen za biskupa 1942, imenovan kardinalom 1946. godine. Iza njegove smrti broj kardinala iznosi 82, i to: 29 Italijana, 53 iz drugih narodnosti.

Prvi Grenlanđanin postao katolički svećenik. 30 marta ove godine bio je zaređen za svećenika pripadnik kongregacije Marijinih oblata. Konvertirao je iz protestantizma na katoličku veru u Danskoj, a bogoslovne studije svršio je u Americi.

takve izjave istinite? Krist sam je puno puta govorio u pričama. Kad govori o milosrdnom Samaritancu ili o nemilosrdnom sluzi, ne treba da se taj događaj stvarno desio. Krist je mogao izmisliti sam takav slučaj, da bi mu poslužio kao nosilac njegove nauke. — U Svetom se pismu nalaze sve literarne vrste, kakve su bile u običaju na Bliskom istoku u vreme kada su svetopisamske knjige nastajale. Stoga dobro poznavanje svetske i religiozne literature kod drugih naroda mnogo koristi izučavanju Svetoga pisma. One misli koje je sveti pisac po Božjem nadahnuću položio u Sveto pismo svakako su nepogrešivo istinite, jer preko njega Bog govori. Katkada je vrlo teško doznati što je misao svetog pisca.

MET.•Pitanje: Kako mogu biti razlike među raznim izdanjima Svetog pisma? Vulgata govori jedno. Septuaginta drugo, jevrejski originalni tekst treće. Gde je nepogrešivost, gde je istina? Odgovor: Samo polagano! Ko dobro razlikuje, dobro uči. Vulgata je latinski prevod, Septuaginta je grčki prevod hebrejskog originala. Svaki jezik ima nešto svoga, što se ne da baš adekvatno prevesti. Prevod, i najverniji, nešto gubi. Dalje valja znati da se Sveto pismo prepisivalo vekovima i vekovima. Nemoguće je, da se ne bi uvukle izvesne greške u sveti tekst. Moramo se čuditi da nema većih grešaka. Uzevši Sveto pismo kao celinu, moramo kazati da se bitno sveti tekst nije izmenio. Uzmimo jednu grešku koja možda potiče već od onoga koji je Matejevo evanđelje preveo iz aramejskog na grčki jezik. Na Bogojavljenje čitamo: »O ti Betleheme, zemljo Judina! Nipošto nisi najmanji među...« Kod Miheja, iz kojeg je taj tekst uzet, isti glasi: »A ti Betleheme — Efrato, među krajevima Judinim najmanji...« Prvi kaže za Betlehem: nisi najmanji, drugi da je najmanji. No, stvar nije opasna, razliku nije teško ukloniti. Betlehem je po broju stanovnika malen grad, ali po značenju obzirom na Kristovo rođenje velik. Važno je jedno: u poniznosti prihvatiti nepogrešivo učiteljstvo Crkve.

SVEĆENIK I ŽRTVA, od Fra Stanka Petrov. Istinita povjest velikog zvanja. Cena knjizi 500 din. Narudžbe slati na: Franjevački samostan, Zagreb, Vrbanićeva 35.

J. P. Odgovor: Crkva svakako ne odobrava rasizam, kakav se provodi u Južnoafričkoj Uniji. Ali ona se mora povinovati postojećim državnim zakonima, ako hoće uopće što da radi. U takvim se slučajevima čovek pita, što je manje zlo.

IZAŠLA JE ZBIRKA PJESAMA Moj bijeli dan — prigodom Prve sv. pričesti. Cena 300 din. Narudžbe slati na: Sestre Klarise, Split, Rade Končara 37.

P. K. Pitanje: Udata sam za inoverca. Deca mi nisu katolička. Zašto me župnik neće

Predstavljamo Vam...

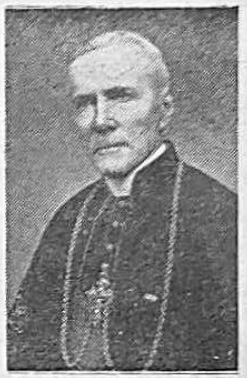

...najstarijeg rezidencijalnog biskupa u Jugoslaviji — dr Josipa Srebrniča iz Krka.

pripustiti sakramentima ispovedi i pričesti? Odgovor: Po svemu mi izgleda, vaš brak nije uređen pred katoličkom Crkvom? Zbog venčanja pred inoverskim verskim predstavnikom i zbog nekatoličkog krštenja i odgoja dece Vi ste potpali pod razna izopćenja. Sve se te stvari moraju najpre urediti, onda tek ćete moći dobiti odrešenje na ispovedi te pričestiti se. Nisu u pitanju samo neke formalnosti, nego ćete se morati pokajati da ste počinili teške prestupke protiv svoje vere.

B. K. Pitanje: Može li sv. Otac svoju nepogrešivost preneti na zbor kardinala odnosno na sabor? Odgovor: Isključeno. Papina nepogrešivost je posebna povlastica koju je Krist dao svome vidljivome zameniku na zemlji. Opći crkveni sabor, koji sazove i vodi Papa, učestvuje u nepogrešivosti Crkve. Nepogrešivost sabora u zavisnosti je od Pape.

K. B. Pitanje: Ko ima korist od onih zasluga koje su ušle u riznicu Crkve? Odgovor: Sve duše koje takvu pomoć mogu primiti, a napose članovi Crkve.

B. K. Pitanje: Laže li čovek koji govori nešto protiv svog ubeđenja? Odgovor: Jeste, pošto laže onaj ko drukčije govori nego misli. Međutim, ne laže čovek koji iz opravdanog razloga izbegne odgovor koji se od njega traži. Ima pravo poslužiti se dvoznačnim rečima ili pridržajem u mislima. Optuženik nije dužan priznati svoju krivicu na sudu, te ispoveditи što je učinio; to mora učiniti tužitelj.

J. K. Pitanje: Da li je dozvoljeno na dane nemrsa jesti kruh namazan mašću i čvarcima, odnosno čvarke sa kruhom? Odgovor: Prema crkvenim propisima dozvoljeno je u nemrsne dane jela samo začiniti

zvotinjskom mašću, pa bili u toj masti i čvarci. Prema ukupnom obimu jela začin predstavlja njegov neznatan deo. Ako mast i čvarci prelaze granicu normalnog začina postanu deo jela, što je svakako u dane nemrsa zabranjeno.

K. A. Odgovor: Slušajte svoga ispovednika, pa će biti sve u redu.

A. S. Odgovor: ‚Marijo, svibnja Kraljice' slabija je od božićne. Neke slike i poređenja nisu srećno izabrani. Snaga našeg jezika je u glagolu, ne u imenicama.

G. L. Pitanje: U Kanadi zaradi čovek godišnje prosečno 870 dolara, u Italiji 250, u Indiji samo 60. U mnogim nerazvijenim zemljama još manje. 80% svetske produkcije pripada 30% čovečanstva, dok 20% zemaljskih dobara 70% čovečanstva. Šta čini katolička Crkva da se popravi bedno stanje siromašnih? *Odgovor:* Katolička Crkva nema svetovnu vlast nego duhovnu. Ona je u prvom redu pozvana da spasava duše, ali čini sve što može da spasava i ljudska telesa. Katolička Crkva razvila je svoju socijalnu nauku. Poslednju takvu okružnicu izdao je pre dve godine papa Ivan XXIII »Majka i Učiteljica«. Kad bi se uzela ta nauka za osnovu u odnosima među pojedinim slojevima, u odnosu prema radništvu, seljaštvu, činovnicima, u odnosu između bogatijih i siromašnijih naroda, beda bi nestajala sa lica zemlje. — Sa svoje strane katolička Crkva širom sveta vodi opširnu akciju karitativnih ustanova: bolnica, sirotišta, staračkih domova, ne samo u misijskim zemljama nego svuda gde ima slobodne ruke. Katolička Crkva dalje poziva svoje vernike, napose u bogatijim zemljama, da skupljaju priloge za gladne i bolesne u nerazvijenim zemljama. Katolici u SAD ili u Nemačkoj mogu biti ponosni na izdašnu pomoć koju su posle zadnjeg svetskog rata pružili bednima na svetu. — Kad je FAO (međunarodna organizacija za poljodelstvo i ishranu) proglasila nedelju od 17—24 marta nedeljom protiv gladi, papa Ivan XXIII primio je predstavnike FAO u posebnu audijenciju i održao divan govor, kako je potrebno da se na svetu ujedine sve plemenite i miroljubive snage da se ukloni siromaštvo i bolest.

R. U. Pitanje: Da li je za razvoj katoličke Crkve u Južnom Vietnamu štetno što je u toj zemlji tako dugo na vlasti Ngo Diem, koji je katolik? *Odgovor:* U mnogim zemljama su na vlasti ljudi, kojih verski nazori nisu identični sa većinom njihovih podanika. Ako je Crkva tesno vezana uz takvu političku ličnost, onda se greške dotične ličnosti osvećuju na Crkvi. No, to ovde nije slučaj. — Retko je koji narod toliko trpeo za svoju veru, koliko Vietnamci za katoličku. Oni imaju preko 100.000 mučenika, od kojih je Crkva 119 proglasila blaženim. Ti mučenici objašnjavaju zašto je katolički život u Vietnamu tako živahan. Iako je samo jedna desetina stanovništva katolička, ipak dolazi jedan domaći svećenik na 10.000 stanovnika. Malo ima velikih gradova u Evropi i u Americi gde bi bilo 200.000 vernika nedeljom na misi kao što je to slučaj u Saigonu, južnovietnamskoj prestonici. Nutarnja snaga vietnamskih katolika ogleda se u bogatim svećeničkim i redovničkim zvanjima. U poslednjim godinama tamo je bilo podignuto 7 malih i 5 bogoslovnih semeništa. Uvek mogu da se pojave nove poteškoće, Katolička se Crkva od toga ne može otkupiti.

F. L. Pitanje: Što znači ‚rezidencijalni', a što ‚naslovni' biskup? *Odgovor:* Rezidencijalni je onaj biskup, koji je imenovan i postavljen na jednu postojeću biskupiju, a naslovni je biskup onaj koji je imenovan na jednu staru biskupiju u poganskim zemljama koja ne postoji više. Naslovnih nadbiskupa i biskupa ima blizu 1000. To su nunciji i ap. delegati te viši prelati u rimskoj kuriji, misijski biskupi tamo gde još nije postavljena redovna hijerarhija, ap. administratori, pomoćni i penzionirani biskupi.

PO ŽELJI se dostavljaju adrese katoličkih crkava u Beogradu: 1) Crkva Krista Kralja, Proleterskih brigada 23; 2) crkva sv. Petra, Makedonska 23; 3) crkva sv. Ante, Bregalnička 14; 4) crkva Blažene Device Marije, Hadži Milentijeva 75; 5) crkva sv. Ćirila i Metoda, Požeška 31.

ŽUPNI URED SV. ROKA, Subotica, izdao je sledeće knjige, za koje prima i narudžbine: 1) A. G. Courtois: Srcem uz Srce Isusovo (ciklostil) I i II, prevod razmatranja. Cena 350 din. 2) A. G. Courtois: Srcem uz Srce Isusovo (ciklostil) III i IV, prevod razmatranja. Cena 300 din. 3) Ljubav prema bližnjemu (tisak). Cena 200 din. 4) I. Kujundžić: Dvije zbirke nagovora. (ciklostil). Cena 250 din. U cenu uračunata poštarina.

PAPINE NAKANE ZA MESEC MAJ. 1) Da međusobna ljubav i razumevanje dovede nastojanje oko sjedinjenja s istočnom braćom do željenog cilja. 2) Za sve redovničke zajednice (redove, kongregacije i ustanove), koje rade za misije.

OBAVEŠTENJE. Ovim brojem »Blagovest« menja donekle svoj izgled. Izlazi u omotu, tako da će stvarno imati 20 stranica. Uvodimo novu rubriku: »Predstavljamo vam«. — Molimo pretplatnike i poverenike da tačno pišu svoju adresu na koju primaju list i šalju pretplatu, kako bi se izbegle neprijatne greške.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tekr. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

GOD. XXXII BROJ 6 BEOGRAD, JUN 1963. Poštarina plaćana u gotovu CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

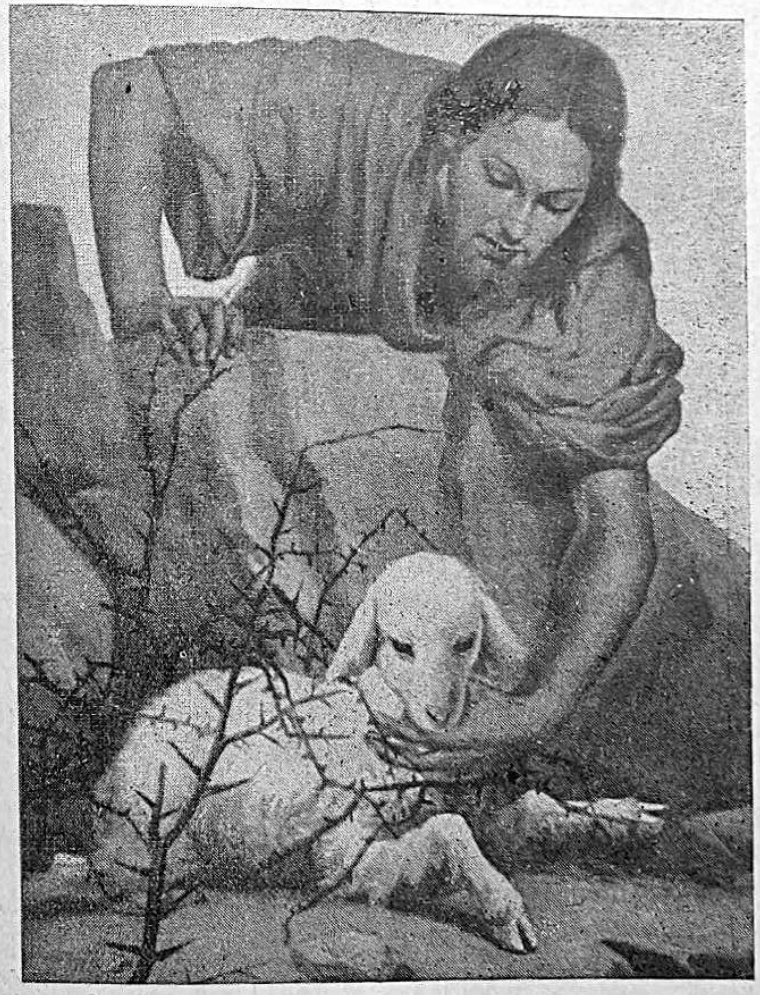

DOBRI PASTIR

Urednikova pošta

D. L. Pitanje: Katkada se čuje: nova vremena novi gresi. Šta se hoće time kazati? *Odgovor:* Božje zapovedi, osnovna moralna načela su uvek ista. U promenjenim prilikama dolaze nove primene zakona odnosno novi gresi. U modernom saobraćaju saobraćajni propisi ne obavezuju više samo pod kaznom nego u savesti kao prekršaji pete Božje zapovedi, pošto osobe koje ih krše izlažu sebe i druge smrtnoj opasnosti. Sa filmom, televizijom dolaze nove odgovornosti odnosno novi gresi. U Americi se preko filma vršila reklama za Coca-Cola na taj način da su bile njegove fotoslike postavljene između filma koji se davao. Gledaoci nisu bili svesni reklame, ali se želja za tim pićem podsvesno podrila u gledaoce. Rezultat: trostruko se pomnožila potražnja tog pića.

G. K. Pitanje: Pošto sam rođen u katoličkom ambijentu, postao sam katolik; kako sada živim u bezvernoj okolini, najprirodnije mi je da se i po verskom shvaćanju s njima izjednačim. Zašto rodbina toliko navaljuje na me neka još održavam katoličku tradiciju? *Odgovor:* Većina ljudi prima versko ubeđenje od svojih roditelja, kao što primaju od njih i narodnost, jezik, tolike sposobnosti i sklonosti. Samo obraćenici tokom života svojim naporom dolaze do katoličke vere, a njih je relativno vrlo malo. Čovek se može u verski i moralno indiferentnim stvarima asimilirati svojoj novoj okolini ali ne u svima. Čovek se mora ravnati prema svojoj savesti, bez obzira da li je okolini to drago ili mrsko. Već grčka drama obrađuje taj problem. Sestra ubijenog prekrši kraljevu zapoved jer joj savest nalaže drugo. Katolička vera je tako velika svetinja koje se čovek ni u kom slučaju ne sme odreći. S ispovedanjem te vere i životom po njoj skopčana je tvoja večna sreća na nebu. Priznajem da mnogi ljudi postupaju po liniji manjeg otpora, ali je drugo pitanje, da li je to njima na čast, da li je to znak karakternog čoveka?

M. I. Odgovor: Greh je bio u skrušenoj ispovedi oprošten. Za uvređenu mrtvu osobu neka se nameni koje dobro delo, možda je najbolje da se za njen pokoj služi Misa.

Z. I. Pitanje: Kako nam je umrlo dete, staro 8 godina, od menengitisa, nismo još prestupili crkveni prag. Kako može Bog nevino dete tako kazniti? *Odgovor:* Gubitak deteta je za majku i za oca težak udarac. To je svakako istina. Međutim, svet je suzna dolina, svaki čovek mora na svetu mnogo što pretrpeti, pa ni Vi ni Vaše dete ne može biti od općeg zakona oslobođeno. Bog je gospodar života i smrti. On po svojoj božanskoj mudrosti upravlja svet tako da posti-

zava svoju slavu i dobro ljudi. Prvo najveće dobro za čoveka je spasenje duše. Da bismo došli u nebo, moramo biti spremni sve pretrpeti, sve podneti kao što su to sveci, napose opipljivo mučenici pokazali. Ko zna da li bi se Vaše dete spasilo, da je pošlo kroz život bez prave vere. I Vi, niste ni prvi ni posledji roditelji koji oplakuju svoje dete. Prema božjim planovima ta nesreća bi Vas morala približiti njemu, ne odvlačiti. Ta nesreća treba da Vas pouči, kako smo ljudi nemoćni. Uprkos napretku medicinske nauke i tehničkog napretka nesrećni slučajevi i bolesti neprestano uništavaju živote. Čovek i u naše moderno doba mora priznati da je sićušan pred nepokorenim silama prirode i pred Bogom. Zato neće biti nikada suvišno na kolenima tražiti Božju pomoć i utehu.

M. G. Odgovor: Sveta Matilda živela je u 10 veku u Nemačkoj. Kao plemićka kći udala se za Henrika, saškog vojvodu, kasnijeg nemačkog kralja. Kao kraljica, i kasnije udovica brinula se za kuću, dobar odgoj svoje dece, smirivala duhove, savetovala, činila dela milosrđa. Njezin život je bio težak, kao što je to redovno kod svetaca. Deca joj nisu bila zahvalna. Sin Bruno, biskup u Kölnu, slavi se kao svetac isto tako i snaha Adelaida, žena sina Otona. Sv. Matilda je umrla 968 godine u 96 godini starosti. Crkva slavi 14 marta njezin spomen.

BOGOSLOVI U ZAGREBU izdali su ove ciklostirane knjige:

1) Daj mi svoje srce. — Isus i današnjem čoveku upućuje te reči. Cena sa poštarinom 750 din.

2) Bukteći oganj. Roman o životu Pija X. Cena 700 din.

3) Daj mi svoje srce, od Gerely — Gunde. Obnovljeno izdanje. Cena 300 din. sa poštarinom.

4) Četrdesetorica govore — knjigotisak. Cena 80 din. + poštarina. Narudžbe prima: Josip Belavić, Zagreb I, Kaptol 29.

»PO DUHU SVETOM I DJEVICI MARIJI« naslov je nove knjige, koja prema idejama belgijskog kardinala Suenensa tumači načela apostolata. Radnicima u kraljevstvu Božjem biće korisna.

Narudžbine prima: Nadbiskupski Ordinarijat, Zadar, Zeleni trg 1. Cena 500 din.

G. L. Pitanje: Da li je znak da ispoved nije bila valjana ako brzo posle ispovedi padnemo u iste grehe? *Odgovor:* Za valjanu ispoved je potrebno da se barem nesavršeno (iz straha pred Božjom kaznom) kajemo za svoje grehe te imamo barem općenitu odluku da nećemo više učiniti nijedan smrtni greh; ako smo ispovedili samo male grehe, da ćemo smanjiti broj malih greha. Sakramenat ispovedi daje posebnu sakramentalnu

U školu Presvetog Srca

Krasna je prispodoba, koju nam Crkva čita na treću nedjelju poslije Duhova, upravo iza blagdana presvetog Srca Isusova.

Oko Isusa su se skupili sve sami carinici i grešnici da ga slušaju. Farizeji i pismoznanci su mrmljali: Ovaj prima k sebi grešnike i blaguje s njima.

Tada Isus u odbranu svog postupka prema grešnicima ispripovijedi priču o izgubljenoj ovci. Pastir ima 100 ovaca, jednu izgubi, ostavlja 99 ovaca u pustinji i pođe za izgubljenom dok je ne nađe. I kad je nađe, sav radostan je stavi na ramena i nosi kući. Velike radosti ne može zadržati za sebe, nego pozove prijatelje i susjede da podijeli s njima svoju radost što se pronašla izgubljena ovca. I onda Isus završava: Na nebu će biti veća radost za jednog grešnika koji se obratio na pokoru nego za 99 pravednika.

Dragi čitatelju, da li si svjestan da si ti ta izgubljena ovca, koju predstavlja naslovna slika? I za tebe je morao dobri Pastir krv svoju proliti da te izvadi iz trnja grijeha, udahne ti natprirodni život milosti i pridruži vjernicima svoje Crkve? Svaki je od nas ta izgubljena ovca koja je stajala Krista tolike žrtve. Isus Krist je u najprisnijem smislu riječi naš Spasitelj, naš Otkupitelj. Njegova milosrdna, požrtvovna ljubav nas je istrgla iz ždrijela pakla, čuva nas od svih neprijatelja i vodi u nebesku domovinu.

Apostolu Pavlu se raspalilo srce kod pomisli na takvu Kristovu ljubav. Osjeća se obaveznim da Kristu za uzvrat pokloni svu ljubav svoga srca. Iz takvog njegovog raspoloženja izviru oduševljene riječi: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja, tjeskoba? prognanstvo? glad? golotinja? pogibao? mač?... Posve sam siguran, da nas neće ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, našem Gospodinu« (Rimlj 8, 35—39).

Zar sva ona nebrojena dobra, koja si ti, dragi prijatelju, primio iz plemenitog Isusovog srca ne obavezuju i tebe da uzljubiš svog Spasitelja te mu poklониš svu ljubav svog srca? Kako je Isus Bog i čovjek, moraš prema Njemu vršiti najveću zapovijed o kršćanskoj ljubavi: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom mišlju svojom« (Mt 22, 37).

Ljubiti Boga znači konkretno ljubiti Isusovo presveto Srce. Kao svaki čovjek, i Krist je osjećao: čeznuo, plašio se, bio radostan, žalostan imao sućuti prema bijednima, otpor prema zlu. Imao osjećajnu ljubav, što je napose pokazao, kad je plakao na Lazarovom grobu ili na Maslinskom brdu zbog propasti Jeruzalema.

Osjećaji imaju sjedište u srcu, oni i te kako djeluju na fizičko srce. Stoga misleći na osjećajnu ljubav, rado govorimo o srcu. U Kristu je i viša razumska ljubav koja se rađa u volji, kojom upravlja njegov ljudski razum. Pošto ima Krist i božansku prirodu, onda djeluje u njemu i božanska ljubav.

Kad mislimo i govorimo o presvetom Srcu, mislimo na sve tri Isusove ljubavi među kojima vlada najsavršeniji sklad. Ljubiti, poštovati presveto Srcę znači ljubiti, poštovati Isusa Krista, drugu božansku osobu, kako nam se javlja utjelovljena u Isusu Kristu.

U ovom mjesecu junu, posvećenom božanskom Srcu Isusovu, svjesni vjernici malo preispitaju i onda požive svoju pobožnost prema tom Srcu. Šta bismo mogli mi učiniti?

1 — Bolje upoznati Isusovo Srce. Živimo među ljudima koji ne misle na Isusa, možda neki od njih svjesno nastoje, da ga zaborave. Prvo je, dakle, potrebno da nastojimo očuvati živu svijest o Kristovoj neizmjer-

noj ljubavi prema nama. Ni otac ni majka ni najveći dobročinitelj nije ništa, kad se pomisli na dobra koja primamo od Isusa. Bila bi crna nezahvalnost kad ne bismo često mislili na nj.

To činimo čitanjem Svetog Pisma, dnevnim razmatranjem, molitvom. Na taj način čuvamo pred svojim duhovnim očima Kristov lik, njegove kreposti, njegova velika djela.

Kad čujemo ili čitamo o djelima i vrlinama drugih ljudi, svjetske veličine neće zatamniti svijetli Kristov lik.

2 — *Posveta Srcu Isusovu.* Kad znamo kako je Isus velik, kako je njegovo Srce plemenito, neće nam biti teško da se tom Srcu posvetimo, da želimo služiti tom Srcu, činiti mu veselje, prinositi mu zadovoljštinu za uvrede koje trpi. Takva posveta može biti obiteljska, gdje se jedna kuća odnosno jedna obitelj posveti; župska, kad se posveti čitava župa, a može se i pojedinac posvetiti prigodom duhovnih vježbi, nekog krupnijeg događaja.

Posvetu obnavljamo ujutro svakog dana posebnom molitvom ili sa par vlastitih riječi, u kojima prikazujemo božanskom Srcu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana u naknadu za uvrede i za velike ciljeve. Na taj način dobro započnemo dan.

Kada preko dana vidiš, kako netko okrutno postupa prema bližnjemu, drugoga kako psuje što mu posao ne ide glatko od ruku, trećega kao priča prljavštine, tebe će misao na Srce Isusovo čuvati od takvih ispada i uputiti da budeš blag, pristojan, jednom riječi — pravi kršćanin.

I u stanu, koji je posvećen prisustvom kipa ili slike Srca Isusova, gledat ćeš da se pred ženom i djecom vladaš kao vjeran sljedbenik Isusov. I kućni su poslovi važni i teški. Ako pomisliš što sve ima žena da svrši kako bi dala svim članovima obitelji na vrijeme jelo, rublje, odijelo, održavala uredan stan, znat ćeš se malo svladati, ako joj katkada nešto ispadne krivo.

Svi članovi obitelji posvećene Srcu Isusovu imat će kroz čitav dan pred očima Kristov primjer, njegov život, te će se po njemu ravnati. To će biti čvrsta odbrana protiv vjerske mlitavosti.

3 — *Aktivan vjernik svoje župe.* Krist nas nije ostavio raštrkane, nego je nosio izgubljenu ovcu u svoje stado. Kao kršćani živimo prvo u župskoj zajednici. Župska je crkva naš dom, župnik naš duhovni otac, nedjeljna Misa najvažniji duhovni čin kroz čitavu nedjelju. Liturgijska čitanja i propovijed daju nam hranu koju moramo razmatranjem probaviti. Na Misi valja da aktivno učestvujemo molitvom, pjevanjem, stajanjem, sjedenjem, klečanjem i proživljavamo čin najveće Kristove ljubavi — njegovu smrt na križu. Po mogućnosti, kao štovatelji presvetoga Srca, barem jednom mjesečno pristupit ćemo pričesnom stolu te samoga Isusa primiti u svoje srce. Tada će Srce govoriti srcu.

Biti štovatelj presvetog Srca traži i raditi na spasavanju svoga bližnjega, znači da smo već toliko postali slični Kristu, da i mi možemo za bližnjega nešto žrtvovati. Probodeno Srce Isusovo najglasniji je poziv na apostolski rad.

Kad vladaju velike hladnoće, u stanovima ložimo, da čuvamo zdravlje i možemo raditi. Kada se opravdano plašimo hladnih vjetrova, mržnje, prezira i omalovažavanja duhovnih vrednota, najbolja odbrana je pobožnost presvetom Srcu.

Što je predstavljala Nojina korablja u danima općeg potopa, to danas predstavlja škola presvetog Srca. Živa, aktivna, požrtvovna ljubav prema Isusu, prema njegovom Srcu, najsigurniji je put prema nebu.

Neki cistercitski samostan u Engleskoj ima već tri Nigerijca među svojom braćom. Sad će mu se pridružiti još dvojica. U doglednoj budućnosti predviđa se osnivanje cistercitskog samostana u Nigeriji.

Papa Ivan XXIII o miru na zemlji

Pred Uskrs je Sv. Otac Papa potpisao svoju osmu encikliku, koja nosi naslov »Pacem in terris — Mir na zemlji«.

Zanimljivo je kod te enciklike to, što je naslovljena ne samo na biskupe i kler, ne samo na katolike, nego na sve ljude dobre volje.

I doista, svi ljudi dobre volje žele mir; stoga je enciklika odjeknula, čim je svijet saznao njezine glavne misli, po svim zemljama. Novine najrazličitijih političkih struja pisale su o njoj veoma simpatično.

Enciklika obuhvata svojih 50 strana. Autentični latinski tekst, koji će se objaviti (odnosno se je objavio) u službenom listu Sv. Stolice (Acta Apostolicae Sedis) nije još stigao u naše ruke. Stoga možemo samo registrirati neke glavne misli enciklike, kako su prodrle već u javnost.

Mir na zemlji

mora biti u istini, pravednosti i ljubavi.

Kako je enciklika naslovljena na sve ljude, jer je mir dobro, za kojim čeznu svi ljudi, Sv. Otac zahvatio je svoje misli ne samo iz kršćanske objave, nego i iz riznice prirodnog prava.

Na temelju zakona, koji su vjekovito utisnuti u ljudsku prirodu, mora se i razvijati zajednički život među ljudima.

Tu je potrebno poštivati dostojanstvo pojedinog čovjeka.

Svaki čovjek ima svoja prava, koja moraju drugi priznati; svaki čovjek ima i svoje dužnosti prema zajednici.

Za život u zajednici potreban je auktoritet ili vlast. A vlast dolazi od Boga.

Međusobno poštivanje važi ne samo za pojedince, nego i za države i narode.

Pretjerano naoružavanje

Papa je vrlo zabrinut, što se nekoji narodi previše naoružavaju. — Veli, da pravednost, zdrav razum i smisao za ljudsko dostojanstvo traže, da to takmičenje u naoružavanju prestane. Oružje, što ga imadu obje strane, moralo bi se smanjiti. Atomsko oružje bi valjalo zabraniti i tako osloboditi ljudska srca od straha pred strašnim uništenjem.

Mir na svijetu ne može se postići na temelju ravnoteže oružanih snaga, nego na osnovi međusobnog povjerenja.

Sv. Otac živo želi, da bi državnici uredili međusobne odnose na temelju iskrenih dogovora i nepovredivih sporazuma.

OUN — općenita vlast

Opće dobro svih naroda traži postojanje neke općenite javne vlasti, koju bi priznali svi ljudi na zemlji.

Ta vlast valja da se ustanovi u sporazumu svih naroda. Ona je pozvana, da štiti i prava ljudske osobe. Zato smatra Sv. Otac, da je izjava o pravima čovjeka izdata od O U N 10. decembra 1948. »akt od najveće važnosti«.

Skrb za izbjeglice

Sv. Otac utvrđuje, da ima poslije rata veoma veliki broj političkih izbjeglica. Ističe, da i političke izbjeglice imaju čast i pravo ljudske osobe, pa neka bi se sa njima humano postupalo.

Narodne manjine

Enciklika govori i o problemu narodnih manjina. Ne smiju države tlačiti životnu snagu i rast manjinskih narodnih grupa, nego moraju skrbjeti, da se razvijaju; a opet te grupe ne smiju postavljati svoje etničke osobitosti iznad općenitih ljudskih vrednota.

Potrebni su napori

Papa veli, da treba još mnogo napora na području proizvodnje, javnog osiguranja, pospješivanja kulture, gajenja prava te govori čak i o športu i o zdravlju.

Pominje saradnju katolika s nekatolicima i s nekršćanima.

Katolici neka ostanu vjerni svojoj religiji i neka nastoje, da izbjegavaju sve, što bi moglo biti na štetu čistoće vjere i morala.

Neka razlikuju između zablude i onih koji su u zabludi, zabludu valja osuditi, ali onima koji su u zabludi, treba dati dobar primjer i tako ih pridobiti za istinu.

Nema mira bez božanskog reda

Do mira će doći ako svaki pojedinac čuva red, što ga je Bog postavio.

Katolici neka budu uvijek spremni pomoći, gdje treba pomoći za dobro ljudskog roda i svoje državne zajednice.

Na svim područjima ljudskog skupnog života treba marljivo raditi, a mir isprositi od Boga usrdnim molitvama.

* *

DOBRI PASTIR

Cvijetnim livadama i obroncima prolaziš, dobri Pastiru, i bdiješ nad svojim stadom, koje razigrano životom ne zna, da nestaje sunčani dan.

Oblaci se zgušćuju, munje se bude, vihor razvitlava. Drhti stado uplašeno.

Zalutalo je janje; iz tmine, zastrte pogledu, bliži se urlik krvoždnih zvijeri.

Dobri Pastiru, ti čuješ glas izgubljenog janjeta i polaziš za njim kroz noć, koja je pogasila zadnju luč njegova nadanja.

Ti nosiš sirotno janje, što se privilo tvojem srcu i sazivaš stado, i vodiš ga pod mirni krov.

Ne dostižu stado nezasitne zvijeri, ni olujni vjetrovi.

Ti daješ dušu svoju za ovce svoje i poznaješ njih, a mi znademo tebe.

* *

U TEBI NAĐOH SVE

Tražila sam mir — nalazila oluju i vihore.
Tražila istinu — susretala laž. Laž posvuda.
Tražila sam ljepotu. Čeznula za njom ludo, mahnito.
Nalazila sam posvuda samo iluziju, prozirnu, laku kao koprena, što se na prvi dodir raspada u pepeo, da se pod njom razotkrije i naceri surova zbilja.
O, Marijo!, Ti si istina što je tražih u valovima pobješnjenih voda,
Ti si ljepota što je htjedoh ukrasti laticama cvijeća, Ti si mir što ga ne nalazih u jutrima zamagljenim i kapljama kiše.
Jer onaj tko poznaje Tebe, uvijek će naći sebe.
U sjećanju mojem postoji blijeda slika jednog bića što napušta lahor plavog mediterana i topla polja pamuka i riže, da prvim cvijećem maja kiti Tvoj oltar.
Al, postaviše trnje ispod jagodica prstiju njegovih i siktajuće zmije ispod nogu njegovih.
U očima se njegovim ogledaše mutne vode Vardara, ostaše usta zgrčena i siva, ali kletva ne isteče iz njih.
U Tebi je našao svoj mir!
U Tebi nađoh svoj mir i ja!

U poslednji minut...

»Hvaljen Isus i Marija, velečasni. Zovem se Katica H... Došla sam sa sela, da nešto zaradim i naučim u gradu. Ali su mi mama i naš velečasni poručili, da se moram odmah javiti kod vas, da biste mi vi dali potrebne upute, kako se ne bih izgubila u tom velikom gradu. Majka me je pred odlazak blagoslovila i oko vrata mi obesila čudotvornu medaljicu te me nebeskoj Majci preporučila, a ja sam obećala, da ću se uvek čuvati lošeg društva i da ću redovno pohađati svetu misu i pristupati svetim sakramentima.«

Zabrinuto je pogledao župnik devojku, kojoj se čitalo na licu, da je svet još nije pokvario. Neiskusna dolazi sada u veliki grad, koji je za devojku pun opasnosti. Gleda župnik u duhu stotine onih, koje su se poput ove prijavile kod dolaska, ali su ubrzo nestale u vrtlogu velegradskih opasnosti. Neiskusne, nasedale su lepim obećanjima i zavodljivim rečima, a kad su naišle posledice, bile su prezrene i odbačene... Neke su se zatim bacile u naručaj uličarstva, dok nisu duhovno i telesno propale te završile u hladnim talasima Save, pod točkovima lokomotive, sa živom sodom ili presečenim venama, a druge su završile svoje avanture i uživanja u ludnici, u nekom staračkom domu ili u prljavim krpama u nekoj šupi...

»Velikim si se opasnostima izložila, devojko. Nema tu tvoje brižne majke da bdije nad tvojim putevima. Slobodno možeš da se kreće kudgod te je volja. Ova sloboda može te opiti. A ti znaš, da pijan čovek ne zna šta radi. Slična si malom kanarincu, koji je pobegao iz kaveza i pijan od slobode leti za drugim pticama. Nakon nekoliko sati već ga je neiskusnog uhvatila grabljivica. Žalosno je svršila njegova sloboda. Tako redom svršavaju premnoge naše devojke, koje dolaze u grad isto tako neiskusne. — Zato pazi na sebe od svega početka. Ne traži razonode po sumnjivim lokalima i tamnim ulicama. Ne sklapaj poznanstva sa nepoznatim licima. Pamti, da će ti zavodnici slatko govoriti i da će ti zlatne kule obećavati. Ali u toj kiši obećanja krije se otrov prevare i greha. Ako budeš samo malo popustila, već si izgubljena. Ko opasnost voli, u opasnosti i propadne. Potrebno je mnogo budnosti, a i molitve. Nikada nemoj zaboraviti, da Božjim očima ne možeš ništa sakriti, a da će se posledice greha i pred svetom otkriti. Trebaće Bogu dati odgovor i o svojoj mladosti. Nemoj se suviše uzdati u svoje kreposti, nego neprekidno u opasnosti traži nebesku pomoć. Majka te je preporučila prečistoj nebeskoj Majci i ti nosiš Marijinu medaljicu. Ne zaboravi da si dete Marijino, a po Mariji dete božje. Ne učini ništa čime bi tu svoju čast okaljala i izgubila. Svako veče ispitaj svoju savest sa kajanjem i čvrstom odlukom, da ćeš sutradan još više paziti da ne padneš u greh. A nutarnje snage dobićeš u čestoj svetoj ispovedi i pričesti. Zato nemoj propustiti prilike da barem jedanput mesečno pristupiš svetim sakramentima, a ako možeš i svake nedelje. Kad ti bude put do ispovedaonice težak, znaj da si na rubu propasti, da si već u đavlovoj mreži. Evo ti za spomen lepa slička Bogorodice. Svako veče pred njom obavi večernju molitvu i dodaj: »Marijo bez greha istočnoga začeta, moli za nas, koji se Tebi utičemo.« I pitaj se, da li si još njezino dobro dete... I svrati, kad ti bude savet potreban, a inače lepo dolazi na svetu misu i na pouku za devojke. Bog te po zagovoru Bogorodice očuvao od svakoga zla!«

Gorljiva je bila devojka u početku u posećivanju crkve i svetih sakramenata. Ali uskoro su se našle »prijateljice«, koje su je pozvale na zabave, da malo upozna razonode velikog grada. Pričale su joj, kad se u početku odupirala, da se još nije oslobodila seljačkih manira i zaostalosti. Treba iskoristiti mladost i uživati. Pokoru ćemo lako na stare godine činiti. Osećala je glas savesti, da ne sme popustiti. Ali svakodnevno navaljivanje oslabilo je otpornost i konačno je odlučila: »A zašto da budem baš ja neka iznimka? Zašto da mi se rugaju da sam još seljanka? Zašto da se i ja malo ne provedem? Nije sve odmah greh. Ja i neću grešiti, samo ću posmatrati i malo se proveseliti...«

U nedelju posle podne našla se opet sa svojim prijateljicama i uskoro su bile okružene društvom raskalašenih mladića u zagušljivom prostoru, punom dima i alkohola, psovki i prljavih razgovora. Neugodno joj je bilo i neprijatno se osećala, iako je pokušala da bude nasmejana kao druge. Kao početnica bila je meta ne samo požudnih pogleda nego i raznih dvosmislenih dobacivanja.

Ofanziva je brzo počela. Neki mladić počeo joj je pričati o sreći, koju će joj pružiti, samo treba da se oslobodi ove seljačke ukočenosti. Treba se provesti, treba se veseliti i naživati mladosti. Na silu je malo i popila. Osećala se kao da tone u nekoj magli i blatu. Branila se od fizičkog navaljivanja, a zato je čula rečnik, na kakav nije bila naučena.

Zgrozila se i tu nedelju je pobegla, ali su je prijateljice iduće nedelje opet nagovorile. Otišla je s čvrstom odlukom, da će biti od-

lučna, da neće piti, i da će pitati kakve su konačne namere.

Onaj »lavčina« počeo je sada novom taktikom. Bio je pun nežnosti i slatkih reči. Ali je bio sadržaj svega taj, neka mu preda sav svoj novac, da nabavi neke stvari, a zatim da će se ona k njemu preseliti.

»Pa, hoćemo li se venčati?«

»A što je to potrebno? Glavno da smo mi srećni, a papiri nas neće usrećiti.«

»Ali to je greh pred Bogom i ljudima. A i po državnim zakonima to nije dozvoljeno.«

»Baš si guska. Kakav greh? Ti još veruješ u takve gluposti? Mani se toga, pa reci, kada ćeš mi pare doneti i kada ćeš doći?«

Ona je začuđeno gledala, a on produžio: »Ne gledaj tako glupo. Odgovaraj brzo: hoćeš li ili ne. Ne misli da si samo ti na svetu. Mogu ih još danas pet drugih naći, ali eto, želim tebe usrećiti...«

Izgubila je zdravo rasuđivanje. Obećala je, da će javiti do druge nedelje. Sreća je bila njezina, što je taj dan morala ranije kući, jer je gazdarica očekivala neke goste.

Na ulici su gorele svetiljke, a u njezinoj je duši bio mrak i oluja. Osećala se kao riba u mreži.

* * *

Sledile su neprospavane noći. Noć i dan su je progonile razne misli, grižnja savesti i strasti, koje su se probudile... Podsvesno se sećala ranijih dobrih odluka i majčinih poruka, a probuđene strasti i želja, da ne zaostane za drugima, modernim devojkama, ugušivale su u njoj ono što je bilo dobroga. Strast je šaptala: »Što se mučiš? Što bežiš od naslada, koje ti se nude? Valjda želiš biti svetica? Hoćeš li biti iznimka među svima? Baš si guska, guska...«

Gospođa-gazdarica se čudila velikoj promeni na devojci. Ranije je bila tako uredna i dobra, brza, spretna i poslušna. A sada kao da je u nekom bunilu: ne čuje, svršava sve površno, razbija posuđe... Nije ista devojka. A na pitanje o uzroku ne odgovara, izmiče se...

* * *

Duhovno slomljena, krajem nedelje ona donosi odluku, da će se odazvati pozivu mladića. Neće ona više na selo, a neće ni večita služavka — kućna pomoćnica da bude. U gradu će ostati, a onaj će je usrećiti... Kasnije će se i venčati, pa će sve biti dobro...

Sutradan je već krišom počela pakovati svoje stvari. Iz noćnog ormarića ispod raznih papira ispadne molitvenik i krunica. Kao da je za žeravicu uhvatila. Otkako su počeli oni nesrećni sastanci, nije toga više imala u ruci, jer nije bilo više vremena ni za molitvu ni za ispit savesti.

Iz molitvenika je ispala sličica Prečiste Device, koju joj je sa tolikim upozorenjima poklonio župnik kod prvog susreta. U strahu da ne naiđe gazdarica skloni se da brzo sve pokupi. Ali joj se ruka ukočila, kad se približila sličici i kao da čuje glas: »Kćerčice! Nesrećnice! Sećaš li se mene, svoje Majčice? Sećaš li se svojih obećanja? Žuri ti se u greh i nesreću? Otrezni se! Povrati se, čeka te moje majčinsko srce!«

Ni sama nije znala koliko je vremena ostala klečeći pred razbacanim stvarima. Jecala je i suze su kliznule niz lice. Činilo joj se kao da su sunčani zraci probili strašne tamne olujne oblake. Još je u duši bilo grmljavine, ali je nastalo i svetlucanje, jer oluja nije uništila baš sve. Ostalo je nešto nade, da će se katastrofa izbeći, da će se sve popraviti.

Sutradan bila je nedelja. Umesto na ugovoreno mesto greha i propasti, skrušeno je svratila nakon toliko vremena u crkvu.

Neće li je Isus isterati? Da li će nebeska Majka oprostiti toliko nezahvalnosti i nevere? A šta će župnik reći?

Blažena tišina crkve. Pred oltarom kandilo gori i kao da poručuje: »Ovde tvoj Spasitelj živi. Ti si lutala, a On te čekao. Za tebe i za tvoje grehe je na oltaru u svetoj misi ponavljao tajanstveno svoju kalvarijsku žrtvu. Za tebe je posredovala Ona koja je pod križem stajala i kojoj si se ti nekada tako iskreno zavetovala... Srce tvoje skrušeno ni Majka ni Isus neće prezreti...

Klečala je u ispovedaonici. Jecajući se optuživala: iskreno, skrušeno, pošteno, bez ulepšavanja. Priznaje da je sama kriva. Bila je upozorena pa nije slušala. U sebe se uzdala, zato je tako nesrećna...

Kao melem na ranu bile su ispovednikove reči. Nisu bile reči osude nego utehe. »Zadnji je dan majskih pobožnosti, pa te Majčica pozvala i spasila. Ne zaboravi te dobrote. Idi u miru!... Nemoj više da grešiš!«

Osveta za Dahau. Neka gospođa iz Ajhsteta u Nemačkoj ide svake godine za nekoliko meseci u Lurd, gde radi besplatno kao bolničarka. Prošle se godine tamo upoznala sa nekim Francuzom, koji je također marljivo sarađivao kao dobrovoljni pomoćnik kod njege bolesnika. Među ostalim, taj joj je gospodin pričao, da je i on bio više godina kao robijaš u Dahau. »Nakon svog oslobođenja — rekao je — nikad više nisam posetio Dahau. Sve sam pregorio. Ali zato svake godine dolazim ovamo u Lurd, kada dovedu Nemci svoje bolesnike, da im mogu biti od pomoći. To je moja osveta za Dahau!«

»Iznenada mi je došao prijatelj s puta«

1. Čitateljima »Blagovesti« dobro je poznata divna prispodoba, koju čitamo u prosne dane... nekome čovjeku dolazi već u noćno doba prijatelj s puta, da bi uživao gostoprimstvo i prenoćište.

Ali gostoprimac nema ništa da ponudi. Stoga ide oko ponoći susjedu moleći ga da mu posudi tri kruha, jer nema čime da podvori gosta.

Susjed s početka neće da čuje, ali na ustrajno navaljivanje molioca, ustane s kreveta te mu dade koliko mu treba.

Pouka: ustrajna i opetovana molitva ima uvijek uspjeha.

To je temeljna misao ove lijepe prispodobe.

*

2. Ali ova prispodoba, izrečena u Palestini u okviru tadašnjih prilika pred više od 1900 godina, sadržava toliko zanimljivih nuzgrednih, ali i poučnih stvari, da će biti korisno, ako je proučimo u okviru onih i sadašnjih vremena.

Da nam bude stvar zornija, dajmo svakoj ličnosti parabole vlastito ime te imajmo pred očima tadašnje prilike u svetoj Zemlji.

Lica prispodobe:

3. Imenujmo putnika Benjaminom, gostoprimca Efraimom, a imućnog susjeda Jonatanom.

Prizor se zbiva na slijedeći način. Efraim dolazi uveče kući i jedva čeka, da može ispružiti svoje umorne noge na slamnjaču.

Ali još prije toga kaže svojoj boljoj polovici: »Tamaro, daj mi nešto za večeru, a onda idem spavati.«

Večera je bila skromna, nešto kruha i luka.

I Efraim ide na počinak.

Još nije dobro sklopio oči, kad netko kuca na vrata... nije ugodno, ali valja ustati.

Dobri Efraim ustade, otvori vrata... a bila je lijepa noć; uštap je, nalik na noćno sunce, rasvijetlio zemlju.

I u tom svijetlu primjeti Efraim svog prijatelja Benjamina sa magarcem... jer pravi Palestinac nije išao na put bez magarca.

»O Benjamine, brate! Otkuda i kamo ti u to noćno doba? Kako to, da tako kasno?«

»Znaš, Efraime, došao bih prije, ali magarac, kad je išlo uzbrdo, počeo se ritati... i tako stigosmo kasno... nego dozvoli, da povedem to živinče u tvoju staju i da ga nakrmim tvojim sijenom.«

»Sijena noćeš naći, nego samo slamu... a za magarca je i slama dobra.«

Efraim skoči međutim u kuću te zavapi: »Tamaro, Tamaro, daj nešto za večeru! Došao je gost.«

»A šta ću, kad nemam ništa... pak još u to doba noći.«

»Ali za gosta mora da bude; zar ne znaš da je gostoprimstvo naša narodna vrlina.«

»Vrlina amo, vrlina tamo... kad nemam, nemam.«

»Imat ćeš barem kruha.«

»Kruha? Zar ne znaš, da si pojeo za večeru zadnji zalogaj? — nego znaš šta? Podveče prošla sam mimo kuće našega susjeda Jonatana... i baš su vadili pšenični kruh iz peći... mirisao je kao da pališ miru na žaru... Skoči preko k njemu, neka ti posudi tri kruha.«

»Imaš pravo, Tamaro, samo bojim se, da će se ljutiti što mu kucam na vrata usred noći... ali gost je gost, za njega mora biti.«

Hrčući Jonatan

I tako ode Efraim k Jonatanu, koji je već spavao i hrkao kao da pilom piliš drva.

Efraim kuca i kuca, ali Jonatan još uvijek hrče.

Napokon se probudi te viče sa svog kreveta.

»Tko je?«

»Ja sam« odgovori Efraim.

»A tko je taj »ja«?«

»Pa Jonatane, ja, tvoj susjed Efraim.«

»Dobro ,zar ti kuća gori, da me budiš u pola noći.«

»Ne gori mi kuća... nego skoro...?«

»Pa šta skoro? «

»Došao mi je gost.«

»Ako ti je došao gost, pogosti ga, to je naš stari narodni običaj.«

»Ali ne mogu, da ga pogostim, jer nemam kruha.«

»Pa daj mu luka.«

»Ali ne može luka bez kruha... molim te lijepo, pozajmi mi tri kruha, tvoja je žena baš danas pekla.«

»Sad ležim u krevetu, ne da mi se ustati. I djeca mi spavaju; neću da se probude... idi, ne smetaj mi.«

»Uostalom zašto dolazi tvoj gost u takav sat?«

»Nije toliko on kriv; magarac je bio, kad je počelo uzbrdo, tvrdoglav i počeo se ritati... pak su zakasnili.«

»Da, da; uvijek je kriv koji magarac.«

I okrene se, da opet zaspi.

Tišina!

Ali Efraim je ustrajan nakon nekoliko minuta Efraim opet kuca, i to sada sa dvije ruke.

Jonatan se probudi i opet pita: »pa šta je?... zar nemam ja pravo na noćni mir. Zahvali Bogu, što ne postoji u našem selu policija za čuvanje noćnog mira!«

»Ali Jonatane, nemoj da se osramotim pred gostom. Ne znaš što traži narodna predaja, kad ti dođe gost?«

»Znam dobro, ali nema narodnih običaja, da se dolazi usred noći u goste.«

Napokon, bojeći se da ne bi Efraim još navaljivao Jonatan uzme tri kruha te veli: »Tu imaš tri kruha, još su svježa... ali da mi tvoja Tamara za uzvrat umjesi tri jednaka kruha... i da ne primjesi ječmenog brašna.«

Efraim radosno ide kući... u jednom kutiću svog srca si misli: šteta što ne mogu ja sam pojesti te hljebove... ali gost je gost.

Ovdje vidimo faktično stanje, dolazak gosta u noćno doba, uznemirenje dvije kuće, što je svakako vrlo neugodno... vrhu toga vidimo, da je Efraim siromah, radi čega je neprilika još veća.

Da li se nije mogla izbjeći neprilika?

Moglo se, kad bi putnik išao u gostionicu.

A zar je bilo gostionica u Palestini?

Bilo je. Kad su Marija i Josip došli u Betlehem, kucali su na gostionicu. Ali, kako kaže Evanđelje, »za njih nije bilo mjesta u gostionici.«

Da je gostioničar vidio koji bogati par, koji se dovezao četvoroprežno, našao bi mjesta.

Gostionica je bila čak na putu iz Jeruzalema u Jerihon te je milosrdni Samaritanac poveo ranjenika u gostioncu te platio za njega već unaprijed.

Ali, Benjamin je dobro znao, da u gostionici valja platiti, dok će ga Efraim besplatno pogostiti...

Badavadžija bilo je uvijek.

Danas se kaže auto-stop i slično.

*

Ali je mogao putnik poslati gazdi na vrijeme telegram?

Čovječe! Kakav telegram? Zar ne znaš da u Kristovo doba nije bilo telegrafa. — To, što pišeš, to ti je pravi, kako se ono reče?... Da, da, da ... anahronizam.

Nije anahronizam, jer »Blagovest« piše za čitatelje 20 vijeka. A danas skoro u svakom selu vidjet ćeš tablu sa PTT.

Zar bi bilo teško telegrafirati i tako prištediti prijatelju neprilliku?

Ali ljudima se ne da potrošiti taksu za telegram; a kad dođu u tuđu kuću, neka se gazda i gazdarica snađu kako znadu.

I tu valja voditi računa o obzirnosti, koja je znak ljubavi prema bližnjemu.

Apostol bez štole

(nastavak)

X U Ekvadoru

Na blagdan Lurdske M. B. 11 februara 1954 g. stigao je Elfi u Ambáto, južno od Kvita.

Najprije se je predstavio biskupu, koji je zapravo želio poslanika Legije.

»Kako ćete početi?« zapita ga biskup.

»Sutra ću ustanoviti dva prezidija, jednoga za muškarce, drugoga za žene te s njima odmah početi raditi.«

»To mi se sviđa«, odgovori biskup. »Mnogo rada, malo riječi. Kako dugo ostajete u Ambati?«

»Dok ne ustanovim jednu kuriju.«

Biskup je bio veoma oduševljen tim mirnim samopouzdanjem.

Elfi se odmah dao na posao. Pomoću domaćeg župnika, koji je svojim župljanima toplo preporučio Marijinu legiju, ustanovio je dvije grupice. Među 10 članova muških bio je jedan senator, jedan sudski savjetnik i jedan učitelj. Ostali su bili radnici i namještenici.

Marijina legija nije činila nikakve razlike među rasama i staležima, između bijelih i crnih.

Već nam je poznato, da je Elfi imao osobiti dar, da s ljudima dođe u kontakt.

Kad je ustanovio oba prezidija u Amabati, sjeo je u kafanu da doručkuje. Kod susjednog stola sjedilo je nekoliko seljaka. Elfi je primijetio njihove radoznale poglede te im se ljubazno nasmiješio.

»Da li razumije španski?« pitali su se poluglasno.

»Da, da. Govorim španski,« odgovori Elfi.

Pozvali su ga u svoje društvo te ga počeli ispitivati otkud je došao i šta radi u Ambatu.

Elfi je odgovarao na sva pitanja te im počeo tumačiti značaj i posao Marijine legije. Nije još završio, kad su svi oduševljeni kliknuli: »Baš to nama treba!«

»Mislite ozbiljno?« zapita Elfi.

»Naravno.«

»Dobro. Počinjemo odmah u nedjelju, ako bude župnik saglasan.«

Mladi Marijin apostol imao je zaista lijepih uspjeha. Pridobio je radnike i inteligenciju, mlade i stare. Šesnaestgodišnja djevojka, koja je prodavala protuvjerske novine, postala je članica Legije i ostavila svoj posao.

Veoma je želio, da i među Indijancima ustanovi prezidije.

Kako nije znao njihovog jezika, počeo je odmah da ga uči. Zamolio je za pomoć jednu časnu sestru, koja je perfektno govorila indijanski. Prevela mu je najvažnije molitve na taj jezik.

Domaći biskup primao je pisma puna divljenja i hvale o mladom apostolu. Elfi se međutim nije dao suviše pod utjecaj hvale.

Hladno je javio u Dublin: »Katolici i protestanti čude se, da ima katolika, koji rade za svoju Crkvu.«

XI Član BK

Biskup E. promatrao je s velikim zadovoljstvom rad Marijine legije.

U njegovoj biskupiji već je postojala Katolička akcija. Ali kakova razlika! Članovi Akcije slušali su razna predavanja s oduševljenjem, ali prenijeti aktivnost u život nije im išlo. U praksi bili su pospani, nepokretni. Elfi je znao za Marijinu legiju pridobiti članove, koji su odmah pošli na posao te bili spremni na sve žrtve.

Biskup je pisao u Dublin zahvalno pismo, što su mu poslali takvog poslanika. Pozvao je Elfija te mu rekao: »Budite spremni! Ići ćete sa mnom u Kvito.«

»Dobro, preuzvišeni! Ali šta ću ja tamo?«

»Idete sa mnom na Biskupske konferencije.«

Kao laik na BK! Nije gubio duševnog mira. Kad je Majka Božja tako uredila, bit će sigurno dobro.

Biskup je veoma volio Elfija. S njime je mogao govoriti o svim pitanjima, znao je sve tako pametno tumačiti.

U Kvitu su najprije posjetili nuncija. Biskup je predložio svoju namjeru, da Elfi pred biskupima govori o Marijinoj legiji, kako bi se onda mogla Legija širiti u svim biskupijama.

Nuncij je mnogo lijepa čuo o Marijinoj legiji te je znao, kako u Rimu cijene djelovanje legionara.

Ušli su u dvoranu kamo su dolazili biskupi i pozdravljali jedan drugoga. Elfi se je smatrao malenim među tim dostojanstvenicima.

Nastala je tišina. Kardinal je dao znak za početak konferencije.

Svi su ustali. Kardinal je zapjevao: »Dođi Duše Sveti.«

Nakon molitve svi su sjeli. Kardinal ih je sve kratko pozdravio te javio, da bi kao prvi želio govoriti biskup E. iz Ambato.

Počeo je o Marijinoj legiji. Tumačio je potrebu, da u svim biskupijama ustanove taj apostolat. »A sada, preuzvišena gospodo, pitat ćete me: kako da to činimo? Tko će svećenstvo i laike pridobiti, tko ustanoviti grupe, skrbjeti, da članovi ustraju u apostolatu? Zato mi nemamo vremena. Dozvolite, da vam predstavim i preporučim gospodina Elfija Lambe, kojega vidite ovdje. Usprkos njegovoj mladosti, on dobro poznaje sistem Marijine legije, a odlično zna pridobiti članove, organizirati grupe i skrbjeti, da ustrajno rade. Ja vam svima toplo preporučujem, da u ovoj Marijinoj godini svi otvorite vrata Marijinoj legiji u svojim biskupijama.«

Prvi se javio kardinal iz la Tore: »Nemam ništa protiv.« Progovorio je u ime svih biskupa.

Na to je ljubazno pogledao Elfija: »Hoćete nam nešto reći?«

Elfi je ustao. Bez svake treme počeo je govoriti mirno i naravno, kao što je on znao i to na jeziku, kojega je počeo učiti tek pred godinu dana.

»Preuzvišena gospodo! Zahvaljujem svima na naklonosti, koju ste pokazali za Marijinu legiju. Odluka, koju ste prihvatili, bit će od velike važnosti za cijeli Ekvador. Ali dozvolite, da prije svega primijetim, da uspjeh ovisi od točnog vršenja pravila Legije. Ja ću nastojati, da pripremim članove, koje ću poslati u sve dijelove zemlje. Mi ćemo onda stajati na raspolaganju Vašim željama i potrebama.«

Biskupi su bili svi, osim jednoga, spremni da šire Marijinu legiju u svojim biskupijama.

Elfi je ostao miran. Ovaj jedan nije ga uznemirivao. Pred njim je bila zemlja veća od Njemačke otvorena za njegov rad.

XII Pridobijen cijeli Ekvador

Kad se je Elfi vratio od BK u Ambato, odmah je sazvao sastanak legionara.

»Danas tražim od vas nešto veliko. Do sada žrtvovali ste za Legiju samo 2 sata u tjednu, a odsad vas molim, da, koji možete, posvetite cijelo svoje vrijeme apostolatu. Treba da svu vašu zemlju pridobijemo za Marijinu legiju. Od vas ovisi, da Ekvador sasvim promijenite.«

Slijedila je šutnja. Polako su se javljali plašljivi glasovi.

»Kako ćemo raditi, kad smo sami tek postali članovi te nemamo iskustva.«

»Bit će vam lakše, kad budete počeli širiti Marijinu legiju. Nećete biti sami. Dobit ćete pratioce. I ja ću raditi s vama.«

Konačno su se trojica odlučila, da idu na posao za nekoliko tjedana.

Elfi je morao ostati još u Ambatu, jer je obećao biskupu da će osnovati u njegovoj biskupiji kuriju. Međuvremeno je instruirao članove te ih pripremao za tešku zadaću. Nekoji su mu priznali:

»Pa mi sami ne primamo svetih sakramenata tako često, kako bi to trebalo dobrim katolicima.«

»Dobro; počnite sada«, odgovorio je Elfi kratko.

U kućnim posjetama mnogošta je doživio.

Jedan mu je čovjek rekao: »Vi ste poslani od Boga, je li? Vi radite za Boga. A ja sam poslan od đavla i ja radim za đavla.«

Kasnije je saznao Elfi, da je taj čovjek otpali katolik-trećoredac. Ali Elfi nije ni nad kojim čovjekom izgubio nade. Izručio ga je skrbi ostalih legionara.

25 marta ustanovio je u Ambatu kuriju, koja je brojala 8 prezidija. Načelnik kurije bio je onaj senator, koji je bio član prve grupe.

Biskup E. bio je presretan. Elfi je brzo i odlično ispunio svoje obećanje. Sada treba da ide dalje. Prijavilo se još troje članova, koji su bili spremni žrtvovati za Legiju nekoliko tjedana.

XIII Mladi osvajač

Elfi je djelovao tempom, kao da je slutio, da mu nije odlučeno mnogo godina na zemlji.

Jedva je bio u jednom kraju, već ga je nestalo odanle, već je bio hiljade milja daleko... Svuda je ustanovljavao grupe, koje su bile dobro poučene u apostolatu, koje su i aktivno djelovale u smislu Mar. legije.

Taj tempo rada bio je ipak štetan za njegovo zdravlje. Svaku noć u drugom krevetu, uvijek drukčija hrana, a obično ne u pravo vrijeme. Često je bio veoma umoran, imao je nizak krvni pritisak, bolio ga je želudac.

U Ekvadoru je Marijina legija imala krasnih uspjeha. Obratilo se mnogo poznatih ateista. Čitava se javnost počela zanimati za neobičnog mladića.

Posjetio ga je reporter velikog dnevnog časopisa. Elfi se je odazvao istim mirnim nastupom kao pred biskupima.

Novinar piše najprije, kakav je utisak učinio Elfi na njega.

»Ima jasne, plave oči, koje gledaju čovjeka ljubazno ali s nekom ozbiljnošću. Ima lice kao dijete, a ujedno kao asketa. On je anđeo — i borac.«

Stavljena su mu razna pitanja.

»Kako ćemo očuvati našu mladež protiv bezverja?«

»U Ekvadoru nije problem bezverje nego katolicizam.«

»Šta ćete raditi, kada više ne budete poslanik Mar. legije?«

»Posvetit ću se djelovanju za mladež.«

»Šta ćete činiti s omladinom?«

»Slat ću ih kao poslanike Legije u Holandiju i Skandinaviju.«

Zatim su mu stavljena još neka pitanja o Irskoj.

»Kako biste označili irski narod?«

»Čitao sam jednom, da se Bog pokazuje raznim narodima na način, koji najviše odgovara psihi tog naroda: Nijemcima pokazuje svoju snagu, Englezima svoju pravednost, Francuzima nutarnji red i harmoniju, a Ircima samo svoj smiješak.«

Ljudi su se čudili njegovoj tolikoj naobrazbi, sveopćem poznavanju svijeta i kulture.

Moramo i priznati, da je on vjerno sarađivao s milošću, a bio je ujedno i genij.

(Nastavit će se)

Pod vješalima slave

(Nastavak 1)

Sirenski glasovi

Sad ništa nije cviljelo iz tranzistora, ni tulilo kao gladan vuk. Pjevao je tihi zbor srebrenih glasova, prelijevao se kao biserni slap. Sestra Agneza se nije mogla oteti. Zakucala je i stupila u radnu sobu gospođice Klare.

Slikarica je stajala sa kistom u ruci pred stalkom i povlačila bijele pruge na haljini svete Tereze Avilske. Slika nije bila ni blizu gotova. Još se nisu nazirale ni oči svetice, ni ruke. Sve su bile još magle i sjene.

Tranzistor je prenosio prekrasnu pjesmu.

— Oprostite, — reče sestra Agneza. — Htjela sam čuti ovu melodiju. Poznata mi je od nekud. Sjeća me djetinjstva i nečeg davnog a radosnog...

— Samo slušajte, — odgovorila je gospođica Klara, ne gledajući je i nastavljajući svoj rad. — Uostalom, sama sam vas htjela potražiti i nešto vam reći...

Pjesma je uskoro prestala, a njezin odjek kao da je ostao u sobi, razlijevao se po zidovima i škropio nekom svježom, svjetlucavom rosom.

— Poglavari ne mogu imati ništa protiv vašeg razvoja na polju umjetnosti, — reče Klara, zastavši naglo pred Agnezom. — Gledajte taj glupi, mali, a opet meni tako potrebni tranzistor! Kao što je ta mala naprava sa svojim baterijama unutra načinjena da prenosi ljudski glas, vijesti, glazbu, tako ste i vi rođeni da slikate uljenim bojama na platnu. Ovaj maleni radio može se, zapravo, koristiti i za to da se njime pritisne papir, pa i kao ukras i, napokon, kao škatulja za sitnice. Ali, prva i prava njegova namjena je — da prenosi glas. I vaša prava i prva dužnost je da slikate! Kada će vam to biti jasno već jednom?

Agneza je šutjela. Gospođica Klara je navinula kotač tranzistora. Čula se burna, vesela glazba, neki ples. Slikarica je povikala:

— Čujete li ovu glazbu?

— Da, — reče Agneza mirno.

— Čujete li dobro? Tu sve buja, plamti i cvjeta. Gora šumori, valovi se prosipaju, grane se njišu, ptice klikću, slapovi se ruše... Takovo je vaše slikarstvo, djevojko, zar to vi zbilja ne znate? Ljudi bi se divili vašim slikama, klicali bi vam. Bili bi vam zahvalni na užitku ljepote, slavili bi vas i vaše djelo! Osvijestite se!...

Naglom kretnjom sestra Agneza ugasi tranzistor.

Glas joj je zvučao nešto suho, kada je rekla:

— Oprostite! Ne želim slušati takovu glazbu, niti smijem misliti na vaše riječi. To mi ne dolići...

Odgovorio joj je čudan smijeh slikarice.

— Previše ste brzo i oštro ugušili glazbu i žustro se odazvali na ono što rekoh. To znači samo jedno: stvari o kojim sam govorila još uvijek su za vas opasne i zamamne želju za slikanjem još uvijek niste konačno odbacili! Eh, vidjet ćemo...

Nestašno je mahala kistom po zraku, kao da dirigira, vrtjela se oko sebe i smijala obijesno.

Agneza se nasmiješila mirno. Upitala je:

— Imate li vijesti od svojih dobrih roditelja? I od gospodina zaručnika?

Ovo pitanje, što je uslijedilo samo kao kretnja oštrih škara koje imaju presjeći nit neželjenog razgovora, učinilo je da se Klarino lice smrklo. Njene rumene obraze kao da je posula siva sjena, a oči se nisu mogle vidjeti pod trepavicama, što su podrhtavale nemirno.

— Tata i mama su pisali skoro, — odgovori slikarica. — Robert... on nije već dugo... Zabrinjava me što ne piše, ali poznata je stvar da su muškarci lijeni kada treba pisati pisma. Osim toga on ima previše posla. Tako slavan filmski umjetnik, kojeg obožavaju mase, ima tisuću obaveza i dužnosti... Premda, moglo bi se naći koji minut i napisati nekoliko riječi...

Led nekakove grobne tuge izbijao je iz gospođice Klare. Agneza je protrnula od toga i pomislila:

»Možda je i njezina ljubav prema tom čovjeku — mrtvo djelo? Bila bi nesreća, ako samo misle da se vole«.

Nikada nije osjetila nešto tako teško i sumorno u drugom čovjeku. Iz slikarice je to izbijalo strašnom snagom i vidljivošću. Nije znala kako bi utješila ovu najednom potamnjelu i ostarjelu djevojku, pa je progovorila mahinalno:

— Sigurno će pisati ovih dana...

— Ja mu pišem svaki drugi, treći dan, — reče Klara. — I sada upravo kanim preći preko, u poštu, da predam pismo za njega. Ugodno mi je što je pošta tako blizu, preko ulice. Sa prozora mogu vidjeti poštara, ako ide ovamo. I uvijek očekujem... Ali, pustimo to!...

Počela je nervozno prekapati po džepu svojeg bijelog ogrtača za rad, zamazanog raznim bojama. Napokon je izvukla izrezak iz novina.

— Tu je! Gledajte ovaj izrezak! Riješila sam učiniti nešto, što će za vas značiti poticaj za daljni rad na umjetnosti. Evo, objavljen je natječaj za umjetničku sliku, koja prikazuje na suvremen način planinsko selo. To baš nije lako načiniti — kako tu piše — na suvremen način. Ne mogu se sjetiti da sam ikad igdje vidjela što slično. U svijesti su mi samo one nemoguće slike kućica na brijegu, koje se prodaju u trgovinama staklorezaca. Slikaju ih neznalice, raznorazna mazala. Šume su zelene kao otrov, kuće bi jele kao mrtvačke kosti. Sve je istočkano žutim cvijećem, iz dimnjaka se vije modri dim. Sprijeda na slici vidi se jezero sa rastinjem kakvo ne raste nigdje na svijetu, a jedan jelen stoji i riče i iz nosnica mu izbija para kao iz lokomotive. Za krepati!... Naviknuta sam vidjeti takove pejzaže planinskog sela. Jedan jedini pristojan takav motiv sam vidjela ovdje, u samostanu. To je slika, koju ste vi slikali prošle godine. A znate li što je s tom slikom?...

Izgovarajući zadnju rečenicu, nasmijala se obijesno. Kao da je zaboravila na sve što je muči. Oči su joj zaplesale kao u obijesna djeteta.

— Što bi moglo biti s mojom slikom? — upita u čudu sestra Agneza. Njezin nedužni pogled bio je uznemiren.

— Spakirana je!

— Zašto? Tko je to učinio? Zar je časna majka zapovijedila da se nekamo odnese?

Nije se mogla snaći. Klara je uzviknula:

— Da, da! Spakirana je i ja ću je poniјeti sad, odmah, kada predem preko, u poštu da predam pismo za Roberta. Poslat ću vaše planinsko selo na veliki slikarski natječaj...

Sestra Agneza je problijedila. Dah joj je zastao u grudima. Ovo nikad ne bi očekivala, to nije željela. Sklopila je ruke na grudima i dahnula:

— Oh, to ne smijete učiniti!...

— Nastavit će se —

Anđeo tokijskih beskućnika

Dogodilo se prije pet godina na tokijskom groblju. Neobičan sprovod. Vodio ga je uz brojnu asistenciju sam tokijski nadbiskup. U sprovodu osim katolika i časnih sestara veći broj univerzitetskih profesora nekatolika, a za njima mnoštvo novinara, fotoreportera i još veće mnoštvo sakupljača starih krpa i otpadnog papira, beskućnika, dječaka-bezprizornika i još mnoštvo drugih iz tokijskih predgrada. Svi su ozbiljni, u svetoj potištenosti, sa suzama u očima... I za Tokio, taj najveći grad svijeta i prijestolnicu Japana, zaista neobična pojava.

Sahranjivali su kćerku univerzitetskog profesora, bivšu studenticu, konvertitkinju, apostola, sestru i majku najbijednijih i najzapuštenijih iz velegradskih predgrada.

*

Kitahara Satoko rodila se u Tokiju 22. VIII 1929. godine kao kćerka univerzitetskog profesora, kasnije rektora univerze za agrikulturu. Za vrijeme svojih akademskih studija upoznala se s katoličkom vjerom te primila sveto krštenje na praznik Krista Kralja, 31. X 1949. god. u crkvi španjolskih časnih sestara. Primila je ime Elizabeta i već tada je odlučila da će po uzoru svete Elizabete kraljice i ona pomagati najbijednijima. Trudila se da što više pronikne u suštinu kršćanstva i da Krista Spasitelja približi svojim sunarodnjacima. Znala je, da treba prvo sebe duhovno izgraditi, zato je mnogo molila, naročito krunicu i često pristupala svetim sakramentima. Nije išlo to lako i bez prigovora. Ali nije marila za svjetske prigovore. Ona je upoznala istinu i pošla je za njom bez predomišljanja.

Jednog je dana srela redovnika-laika, misijskog pomoćnika brata Zenona Zebrovskog, poljskog konventualca. On je došao u Japan 1930 godine zajedno s poznatim svetačkim patrom-mučenikom Maksimilijanom Kolbe, koji je završio kao žrtva ljubavi prema bližnjemu u zloglasnom logoru u Osviencinu. Upoznala je apostolski socijalno-karitativni rad tih misionara, koji su se posvetili najbijednijima i prezrenima, da im olakšaju i tjelesnu i duhovnu bijedu.

Naseobina Asakusa, gdje je bio centar apostolata Zenona i subraće, nije bila daleko od stana studentice Kitahare Satoko-Elizabete. Prikupila je često raznih darova te pošla u tu naseobinu, da vidi rad onih, koji su iz ljubavi prema Spasitelju ostavili svijet, rodbinu i svoju domovinu, kako bi ovim prezrenim i nepoznatim ljudima otkrili veliku istinu, da su i oni djeca Božja, pozvana u veliku obitelj Kristove Crkve.

Ona je do tada maštala, da će ući u samostan, gdje će djelovati kao učiteljica. Zato se usavršavala u muzici i jezicima. Ali u toj naseobini iznenada je osjetila poziv Božji, da se potpuno posveti ovoj svojoj jadnoj braći. Boriti se protiv materijalne i moralne bijede za ljepši život ovih stanara baraka, šupa i kanala, sakupljača krpa i odbačenog papira. Duša joj je plakala kada je gledala u tom mravinjaku toliko jadne djece, kojoj roditelji nisu mogli posvetiti pažnje niti joj pružiti pravi odgoj, pa su već unaprijed bili osuđeni da postanu bezprizorni, kriminalci i zločinci... U njima je gledala svoju jadnu braću i sestre. A u duši je čula glas Krista, da je On umro i za ove, te da i njih želi imati u svom kraljevstvu.

Kristovu ljubav i svjetlost Evanđelja ponijeti među ove jadnike, kako bi i oni upoznali da su ravnopravni članovi ljudske zajednice, da su i oni pozvani u kraljevstvo Božje..., to je bila njezina čvrsta odluka. Zato je napustila maštanje o samostanu i školovanju. Napustila je roditelje, rodnu kuću, prijatelje, škole... Koliko je bilo suza, koliko prigovora... A ona je znala da je to volja Božja, zato je išla dalje prema svom cilju.

Da bude bliža bijednima u »mravinjaku« (tako su naime zvali ono naselje zbog bezbrojnih malih kolibica punih stanovnika), ona je svojim rukama sebi sagradila među njima svoju kolibu, u kojoj je ostala do kraja svoga života.

U početku su je posmatrali s nepovjerenjem, ali je ona sve to svladala svojom jednostavnošću i dobrotom, uvijek blagim osmjehom. Sebe i svoj rad je po uzoru p. Kolbe-a stavila pod zaštitu nebeske Majke — prečiste Bogorodice. Posjećivala je bolesne, tješila žalosne, savjetovala zalutale i skupljala djecu na pouku. Uskoro je njezina baraka postala centar života. Da bi ublažila bijedu, ona je organizirala čitavu zajednicu u skupljanju i sortiranju otpadaka, u raznim radovima. Nemoral i kriminal je u stalnom zaposlenju brzo opadao. Njezin saradnik je postao i raniji šef bande u naselju Ozava Motonu. A pridružio joj se i budistički pisac Matsui Toru. Svojim blagim nastupom je postigla, da su djeca upravo ludovala za njom, majke su je blagosivljale, a nekadašnji kriminalci i pijanice su sa poštovanjem primali njezine savjete i opomene. Od razbojničkog gnijezda, to je predgrađe uskoro postalo pravi mravinjak poštenih radnika, koji su poštenim radom zarađivali svoj svagdanji hljeb i drugima pomagali.

Uprava grada Tokija odlučila je, da će srušiti sve barake u naseobini u Asakusi, jer će se tamo podići parkovi i stadion za veliku olimpijadu, koja će se održati u 1964. godini. Sva iscrpljena od neprekidnog rada, ona piše knjigu u odbranu svojih štićenika. Općina je, istina, izvela svoj plan, ali su štićenici Satoko Elizabete dobili novo naselje Ari no Kai, gdje su sagrađeni veliki zavodi za napuštenu djecu, obdaništa i dječja igrališta, magacini za skupljanje i sortiranje otpadaka, za domaću radinost. Tamo je sagrađena i skromna kapela, koja je stalno dobro posjećivana, jer uzorni kršćanski život ovog »anđela bijednih«, tako su je zvali, privukao je mnoge Kristu i u njegovu Crkvu. Tu su našli veliku utjehu, da su i oni ravnopravni članovi ljudskog društva i pozvani u nebesko kraljevstvo.

U najvećem poslu, ona je žrtvovala svoj mladi život za visoke ideale kršćanstva i čovječanstva. Njezina je duša, pročišćena u nesebičnoj neprekidnoj žrtvi, odletjela u nebeske visine, da pred samim prijestolom Krista Kralja posreduje za svoje mile štićenike. Njezin je primjer putokaz mnogima.

Njezin životopis i knjige slavnog atomskog naučnika dr. Nagaja danas su vrlo tražena književna djela ne samo od katolika nego i od drugih i mnoge ova djela i divni primjeri dovode do Krista i Njegove Crkve.

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

U beogradskoj župi, kojom su upravljali oci isusovci, bilo je u godinama 1719—1727 dvostruko više krštenja nego danas u pet katoličkih župa naše prestonice. Godine 1719 bilo je 358 krštenja, 1720 g. 254, 1721 g. 261, 1722 g. 293, 1723 g. 330, 1724 godine do 4. novembra 336, 1725 g. 391, 1727 godine 412 krštenja. Iz toga bi sledilo da je tada živelo u Beogradu više katolika nego danas.

Ispravka. U vesti ZA NASTRADALE OD POPLAVE u Makedoniji potkrala se greška: Papa je poklonio 1000 dolara a ne 10.000.

U Ljubljani je zagrebački nadbiskup-metropolita Dr. Šeper, uz asistenciju mariborskog i senjskog biskupa, posvetio novog ljubljanskog pomoćnog biskupa Mons. Dr. Jože Pogačnika, kojega fotografiju donosimo u našoj rubrici »Predstavljamo vam...«. Svečana posveta je obavljena na Cvetnu nedelju, dne 7 aprila.

U Nišu su prvi puta od osnivanja tamošnje katoličke župe (osnovana 1887 godine) održane »Misije« kroz osam dana. Vernici su pokazali izvanredan interes za propovedi, što su ih svakog dana kroz to vreme ujutro i uvečer držali dvojica Salezijanaca. Za tamošnje prilike, gde katolici žive raštrkani po dijaspori, poseta je bila upravo iznenađujuće velika, a sakramentima sv. ispovedi i pričesti pristupilo je toliko mnoštvo vernika, kao nikada do sada. Iskreno oduševljenje, što su ga izazvale »misije« pokazuje, koliko tamošnji vernici osećaju potrebu za obnovom duhovnog verskog života.

IZ VATIKANA

Papa je primio u audijenciju turskog ministra spoljnih poslova Federuna Kemala Erkina. Papa je prvo privatno razgovarao s ministrom, onda je održao kraći govor na francuskom jeziku, u kome je podsetio na svoju službu u Turskoj, zahvalio se za prošlogodišnji poziv jedne komisije da poseti mesta prvih crkvenih sabora, pohvalio izdanje jedne serije poštanskih maraka o Marijinom svetištu u Efezu i poželio Turskoj napredak i Božji blagoslov. Ministar je učinio posetu i državnom sekretaru Čikonjaniju, koji je onda vratio posetu ministru.

Papa Ivan XXIII je podigao rimsku dominikansku bogoslovnu školu, poznatu pod imenom »Angelicum«, na stepen Papinskog univerziteta.

Proglašenje blaženim. 23 juna biće proglašen blaženim filadelfijski nadbiskup Ivan Najman, rodom Nemac iz Češke. Računa se da će moći pribivati toj svečanosti i predsednik Kenedi koji će u to vreme biti u poseti Italiji.

Papinski zavod za strane misije gradi u rodnom selu Ivana XXIII novo semenište za misijska zvanja. Kamen temeljac za nj blagoslovio je papa u svojoj rezidenciji. Papa je poklonio veću svotu novca za ostvarenje tog poduhvata za koji je sam dao inicijativu.

Prigodom 100 godišnjice beuronske opatije papa je poklonio prsten kakav nosi opat s nalogom, da ga nosi svaki aktivni opat. Nadopat Ric se papi na tako lepom daru srdačno zahvalio. Rekao je da nosi prsten s velikim strahopoštovanjem kao vidljivi znak tesne povezanosti s rimskim biskupom, namesnikom Kristovim i naslednikom sv. Petra, kojom su se i dosad

članovi Beuronske kongregacije uvek ponosili te će se ponositi i u buduće.

Francuski ambasador kod Svete Stolice izručio je predsedniku papinske komisije za bioskop, radio i televiziju film koji je izradila francuska televizija o nekatoličkim posmatračima na koncilu.

Kardinal Mikara je izjavio da je u poslednje vreme bilo u Rimu podignuto 14 novih župa i otvoreno 11 privremenih kapela za službu Božju. Pozvao je vernike da pomognu izgradnju potrebnih crkava.

Kardinal Montini je na kongresu katoličkih umetnika između ostalog rekao: »Neki umetnici su odbacili misao da stvaraju razumljiva dela. Mi, publika ulažemo napore da barem nešto razumijemo. Mi bismo rekli, da je kraljevstvo umetnosti danas blaženstvo gde vlada muka i konfuzija. Umetnički jezik koji je danas nadvladao, stvarno je jezik iracionalne i nerazumljive apstrakcije bez smisla. Stvarno, što manje smisla to veći napor da se sve to shvati i veća želja i potreba navesti na čuđenje publiku, koja ne zna čemu se čudi«.

Na svečanosti proglašenja blažene Elizabete Siton prisustvovala je i 15 godišnja Ana O'Neil iz Baltimora koja je bila čudesno po zagovoru blažene Siton ozdravljena od teške neizlečive leukemije.

Blaženi Alojzije Marija Palazzolo rodio se 10. XII. 1827, 1850 bio zaređen za svećenika, umro 15 jula 1886. Osnovao je kongregaciju siromašnih, kojih ima danas 1400 u 233 kuće.

Između Svete Stolice i Tunisa vode se diplomatski razgovori o budućem položaju katoličke Crkve u toj arapskoj zemlji. Posebno poglavlje predstavlja imovinsko i školsko pitanje.

Zaštita deteta. Posle Uskrsa održao se međunarodni skup u Bejrutu u Libanu na kome je učestvovalo 1500 delegata raznih vera i raznih nacija, a raspravljalo se o zaštiti prava deteta i o tome da se utvrdi mesto koje detetu u društvu pripada. Papa je uputio kongresu posebnu poslanicu.

Papa je imenovao kardinalsku komisiju od 29 članova za reformu Crkvenog Zakonika. Predsednik te komisije je kardinal Pietro Čiriači, prefekt koncilske kongregacije. Papa je već 25. I. 1959 izrazio nameru, da se dosadašnji Crkveni Zakonik preradi i uskladi sa novijim potrebama. Komisija ima zadatak da skupi materijal koji se ima kondificirati po volji koncila.

Ekumenski Otac. Takav častan nadimak dobio je kardinal Augustin Bea na večeri ljubavi u Nju Jorku gde su se skupili predstavnici važnijih religija sveta: katolici, protestanti, pravoslavni, mojsijevci, muslimani, budisti. Govorilo se u duhu bratstva, ljubavi, trpeljivosti, otklanjanja nasilja, sućuti i pomoći bednima.

Dominikanski Institut, osnovan još 1246 godine, papinim je motuproprijem od 7 marta podignut na stepen univerziteta i priključen rimskom Angelikumu, koji je postao Tomin univerzitet.

50 redovnica iz 17 raznih družbi završilo je u Rimu nedeljni kurs koji je organizirala međunarodna organizacija FAO, kako bi redovnice pomogle nerazvijenim misijskim zemljama u agrarnom razvoju.

Papin propovednik je Ilario da Milano, 58 godišnji kapucin. Samo on ima pravo i dužnost propovedati pred Papom Ivanom XXIII. Njegovi govori traju po 30 minuta. Godišnje spremi i drži 20 govora. Njegov je zadatak da razmatra i sprema preko godine te govore. Papin govornik je svršio bogoslovske studije u Milanu, a istoriju u Luvenu. Sada je isto profesor za istoriju i religiju u Rimu i Perudži, a inače je aktivan u studentskim organizacijama.

Sv. Bonu iz Pize papa je imenovao za zaštitnicu italijanskih stjuardesa.

»Pax in terris« (Mir na zemlji) naslov je najnovije enciklike Pape Ivana XXIII, koja je bila objavljena 10 aprila 1963. To je okružno pismo upućeno svim ljudima dobre volje te je probudilo veliko interesovanje u čitavom svetu. Papa u njemu razvija svoje misli i daje konkretne predloge kako organizovati svetski mir i omogućiti čitavom čovečanstvu miran i plodan razvoj. Polazna tačka njegovih misli je pojedini čovek i ljudska zajednica kako na njih gleda kršćanin u svetlu vere. Nadajmo se da ćemo je dobiti u našem prevodu.

Među 14 ovogodišnjih mladomisnika iz Bedovog zavoda u Rimu 8 je obraćenika. Među mladomisnicima jedan je već bio okušač čaja, jedan lekar, jedan trgovački putnik, jedan veletrgovac, jedan trgovac sa manufakturnom robom, jedan farmer, jedan vojnik USA.

Šest patrijarha dodeljeno je kongregaciji za istočne crkve, a to su: koptski patrijarh iz Aleksandrije, maronitski i melkitski iz Antiohije, latinski iz Jeruzalema, kaldejski iz Babilona i jermenski iz Cilicije.

IZ MISIJA

Saigon. Raul Folero, poznati apostol gubavaca poklonio je 300 000 vietnamskih pijastra da se obnovi jedan dispanzer za gubavce koji leži u vrlo napučenom kvartu prestonice.

Novi Zeland. U toj državi Okeanije žive Maori. Posle propadanja oni su se oporavili. Danas ih ima već 168 000 te imaju dva puta više priraštaja nego belci. Po veri su velikim delom protestanti, katolika ima samo 8%, dok ukupni broj katolika u toj zemlji iznosi 14%.

Kalkuta. 121 redovnica raznih redova i kongregacija su već pre tri godine osnovale jedan komitet koji raspravlja o svim zajedničkim pitanjima, da bi se postigla veća saglasnost i jednoobraznost u radu redovničkih zajednica. U tom komitetu su zastupljene redovnice kalkutske nadbiskupije i četiri susedne biskupije.

Najstarija arhiva u SAD je arhiva španjolskih misionara u sv. Avgustinu na Floridi, koja potiče od 1594 godine. Za dve godine će se tamo slaviti 400 godišnjica misijskog rada. Član državne komisije, koja sprema tu proslavu, je i nadbiskup Patrik Hurley, bivši nuncije u Jugoslaviji.

U Bombaju je Viđaja Lakšni, sestra prvog ministra Nehrua, otvorila četvrtu mobilnu kliniku za gubavce, koju vodi sa svojim sestrama milosrdicama majka Terezija, rodom iz Skoplja. Kardinal Grejšez je blagoslovio tu zgradu.

Japan je treći na svetu po prodaji Biblije. Prva je SAD, druga Indija. U Japanu bilo je prodato 2,7 miliona primeraka Biblije, daleko ispred svake druge knjige.

Afrika ima 25 miliona katolika sa 12 653 svećenika, od kojih 6 980 domaćih. Polovina katolika otpada na Kongo, Burundi i Ruanda, bivše belgijske teritorije, ali tamo radi samo jedna četvrtina afričkih svećenika.

U Kongu se za tri godine smanjio broj bogoslova za jednu dobru četvrtinu. Dok ih je 1959 godine bilo 369, početkom ove školske godine bilo ih je 262. Broj malih semeništaraca je u malom porastu. Sličan je položaj i u Ruandi.

60 lekara iz SAD je otišlo prošle godine pomoću Nacionalne Federacije Katoličkih Lekara iz St Luja u SAD u misije.

U Ibadanu u Nigeriji je bio postavljen za savetnika tamošnje upravne vlasti katolik Julius Babatunde u počast II Vatikanskog sabora. Dosad je uvek to mesto zauzimao neki protestant.

Australijski premijer Menzi je u Kamberi otvorio prvi učiteljski zavod na teritoriji australijske prestonice. Tom prilikom je kazao da se australijski kršćani moraju zahvaliti Bogu što se Crkva toliko brinula za učiteljski naraštaj. Zbog priliva stanovništva problem odgoja je postao u Kanberu vrlo težak. Vlada je odlučila da pomaže izgradnju privatnih škola.

Družba Reči Božje ima ove godine 95 mladomisnika u 24 zemlje. Od tih odlazi u misije 33, u Latinsku Ameriku i na Filipine 20, 29 biće zaposleno u misijskim zavodima u Evropi i Južnoj Americi, a desetorica ostaće u Rimu.

Pomoć Crkve nerazvijenim narodima. U Burundiju je najbolji izvozni produkt kava, koju su beli oci počeli saditi u zemlji te se stoga tamo naziva »biljka belih otaca«. U Panami je glavni produkt banana, koju su uvezli dominikanci pa se stoga tamo naziva »dominikanka«. U Ekvadoru su pšenicu uveli franjevci.

IZ EVROPE

Holandija. Prema statistici iz 1960 godine Holandija ima 40,4% katoličkog, 37,6% protestantskog i 18,4% bezkonfesionalnog stanovništva.

Španija. Za jul se očekuje dolazak nekih 5000 dečaka-pevača u Kompostelu i u Madrid na V međunarodni kongres dečaka pevača koji treba da dođu iz 78 zemalja.

Arhimandrit prof. Vladimir Kotljarov je postavljen za stalnog predstavnika ruskog patrijarha u Ženevi kod svetskog saveza crkava. Njegov predčasnik bio je Vitalij Borivoj, koji je u međuvremenu postao episkop.

Prema oltaru. Franciska Štrajtel, rodom iz Nemačke, osnovala je 1883 u Rimu posebnu redovničku zajednicu sestara od Žalosne Majke Božje. Umrla je 6 marta 1911. Sada je obredna kongregacija već raspravljala o herojskom stepenu kreposti te Božje službenice.

Bečka nadbiskupija raspolaže s jednom ustanovom kardinala Inicera, da može godišnje podeliti 15 nagrada po 12 000 šilinga mladim naučnicima za njihove radove. Oko polovina nagrada pripada radnjama iz sociooloških nauka.

Poljski kardinal Višinski je vrlo oštro osudio ograničavanje poroda u Poljskoj. Dok na jednoj strani nema dovoljno radnih ruku, na drugoj se strani one odbacuju. Gubici poljskog na-

roda zbog ograničavanja poroda u zadnjim godinama, prema rečima kardinala, nadmašuju njihove gubitke za vreme rata.

Sinoda evangeličke crkve, koja je zasedala u martu u Bilefeldu, je izjavila po pitanju krivice za progonstvo Židova pod nacizmom: Mi svi smo odgovorni za zločine počinjene od nacista. Nemačka omladina neka upozna suštu istinu.

Mađarska. Obzirom na pomilovanje zatvorenika u vezi s ustankom 1956 g., iz zatvora su pušteni svi katolički svećenici osim Ištvana Tabody, koji je bio osuđen 1961 g. Tako je oslobođen i bivši tajnik kardinala Mindsentija Egon Turčanji.

Salcburške visokoškolske nedelje će se održati ovoga leta od 4—18 avgusta s glavnom temom: Istina u filozofskom i bogoslovskom izrazu našeg vremena. Kardinal Bea će govoriti u nedelju 11 avgusta o temi: »Međunarodnost nauke u službi kršćana«.

Katolička filmska i televizijska liga u Kölnu je uvrstila grčki film »Elektra« od Mihaela Kakojaninisa u listu najboljih flimova. Liga obrazlaže svoju odluku time, što filmski prikaz Euripidove klasične Elektre objašnjava staru grčku veru u sudbinu, a ujedno pobuđuje u nama zahvalnost za kršćansku veru o spasenju.

Iz Poljske odlazi ove godine 10 redovnika za poljskim emigrantima. Većina od njih ide u Južnu Ameriku.

Italijanski svećenik Luiđi Ridolfi je kroz 43 godine posećivao italijanske emigrante preko mora. Za to vreme je 530 puta prešao more. Počeo je 1925 godine s putovanjem u Argentinu, 1926 prvi puta je došao u SAD, gde su ga Italijani nazivali ambasadorom emigranata.

Nemačka. U Frankfurtu i okolnim župama nastupa grupa od šest bogoslova, od kojih su dva Indijca a ostala četvorica Nemci, kao mala pozorišna grupa, koja skečevima, pesmama, muzikom, šaljivim prizorima zabavlja publiku i sakuplja novac za podizanje karitativnog doma u Puni u Indiji.

U Beču se organiziraju javne verske debate, koje se prenose preko radija. Svako je slobodan, da prof. Gerhardu Wolfu postavlja pitanja, koja ne zadiru u dnevnu politiku, a ovaj im onda odgovara. Svakako zanimljiva novina.

Krivac. Nemački dramaturg Rolf Hohunt je napisao komad »Zamenik«, koji se u zapadnom Berlinu prikazuje u pozorištima s velikom reklamom. U njemu se okrivljuje Papa Pijo XII za progonstvo Židova u nacističkom rajhu, jer da nije javno osudio zločine. Katolici su se digli na obranu velikog pobornika mira i dobrotvora progonjenih pape Pija XII. Bivši nacisti su ovaj komad primili kao veliko olakšanje.

Lurd. Prošle je godine hodočastilo u Lurdu blizu 3 miliona osoba, 90 hiljada više nego prethodne godine.

Pre 14 godina 35 godišnji italijanski svećenik Franjo Bidone došao je sa 10 šilinga u Englesku. Nije znao ni reči engleski niti je ikoga tamo poznavao. Danas je taj svećenik predstojnik Kongregacije Sinova Božje Providnosti, upravlja dva staračka doma te ima velike planove za budućnost.

Karmelićanski samostan otvara se idućeg oktobra u Konersrojtu, rodnom selu umrle stigmatičarke Terezije Nojman. Samostan podiže neki industrijalac, da ispuni želje pokojnice.

IZ OSTALOG SVETA

Za Latinsku Ameriku. Prema statistici od 1 januara 1962 Francuska ima u Latinskoj Americi 492 francuska redovnika iz 29 raznih redovničkih zajednica, među kojima 358 svećenika i 104 brata laika. Tu nisu ubrojani oni svećenici, koji rade u biskupijama Antila, Gijane i Haitija.

Franjevac Adalbert Haman je izjavio u židovskom kružoku u Montrealu u Kanadi: Kršćanin antisemita je kršćanin koji poriče svoju veru. Malo je kršćana i malo Jevreja koji tačno znadu udeo koji uzimaju ili davaju jedan drugome.

Nadbiskup Kamara iz Rio de Žaneira je izjavio: Egoizam bogatih ljudi u Latinskoj Americi najteži je problem. To je razlog da je Savez za progres mrtvo slovo.

Kolumbija. »požurite s agrarnom reformom« — pozivaju biskupi provincije Antikorja vladu, koja provodi prvi puta eksproprijaciju 20 000 ha neobrađene zemlje.

Kuba. Iz kubanskih zatvora bilo je u zadnje vreme pušteno više osoba, koje su bile prebačene u inozemstvo; među ostalima i četiri svećenika, koji su proveli dve godine u zatvoru. Oni su bili prebačeni u Španiju.

Kći ministra — časna sestra. Kći libanskog ministra rada Gemayela položila je zavjete u Kongregaciji franjevačkih sestara i primila novo ime Marija-Petra.

milost da lakše svladavamo grešne strasti. Ako uložimo posle ispovedi i vlastitu dobru volju, biće uspeha. Ako neko ispoveda kroz duži period uvek iste teške smrtne grehe (zanemarivanje nedeljne mise, psovke na Boga, teško zlostavljanje bližnjega, iste bludne grehe, mržnju) a da ne pokaže gotovo nikakvo poboljšanje, onda ispovednik mora sumnjati da su ispovedi valjane, jer bi se inače morao pokazati duhovni napredak.

R. I. Pitanje: Da li je već znak da se neko kaje za svoje grehe i da ima čvrstu odluku, ako ide na ispoved, jer niko ne ide na ispoved iz navike i luksuza, nego iz svesti da je grešan? Odgovor: Nije tačno. Ima osoba koje bi želele dobiti za Uskrs odrešenje kako bi se mogle pričestiti ali nemaju pravog pokajanja za učinjene grehe ni čvrste odluke. Kad bi svaki koji dolazi pred svećenika već imao pravo pokajanje, onda Krist ne bi rekao apostolima: »a kojima zadržite (grehe), zadržaće im se« (Iv 20, 23).

F. U. Pitanje: Da li moramo oprostiti bližnjemu uvredu, iako nas ne moli za oproštenje, nego nas i dalje vređa? Odgovor: Samo po sebi smo dužni oprostiti samo onome koji nas moli za oproštenje. Imamo pravo tražiti naknadu za nanesenu moralnu i materijalnu štetu. Ukoliko bi zbog tog sukoba nastala javna sablazan, onda bismo morali tražiti načina da opametimo svog protivnika, inače ga možemo ostaviti; jedino ne smemo gajiti mržnje prema njemu.

H. L. Pitanje: Ljudi rado govore kad se nekome desi nesreća: sudbina, takva mu je sudbina, suđeno mu je. Da li vlada Bog u svetu ili neka slepa gvozdena sudbina? Odgovor: Takvo mišljenje je ostatak praznoverja, možda pod uticajem turskog fatuma. Svakako je Bog predvideo svakom čoveku njegov krš, ali često su ljudi sami krivi svojoj ili tuđoj nesreći. Stoga i vlasti posle svake teže nesreće ispituju slučaj i odgovornoga kazne.

G. L. Pitanje: Ima osoba koje se svaki dan pričešćuju, a ne vidimo na njima duhovnog ploda: Kako to? Odgovor: Plodovi svete pričesti su duhovni: napredak u duhovnom kreposnom životu, ali oni mogu biti samo uz saradnju pričesti i pričesnika. Valja još primetiti, da mi nismo postavljeni da budemo nepogrešivi suci svome bližnjemu.

H. A. Odgovor: Nervoza i srdžba su osećanja koja se sama javljaju. Dok mi ne dođe do svesti da se ne smem prekomerno srditi, uopće nije greh. Tek kada se savest probudi te mi kaže: ne smeš, a ja svejedno to činim, tada grešim. Grešim teško, ako u toj srdžbi psujem Boga, teško vređam svoga bližnjega, zlostavljam ga itd.

P. R. Pitanje: Svetu sliku ili kip je možda izradio grešnik, a mi se njima klanjamo: Odgovor: Kad odajemo počast slikama ili kipovima, ta počast ide osobama

(nastavak na 148 strani)

Predstavljamo Vam...

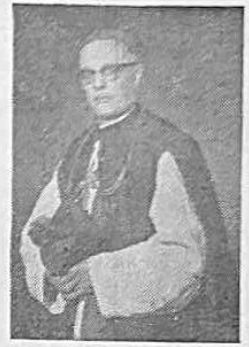

...novog pomoćnog biskupa u Ljubljani Dr. Jožu Pogačnika.

Padova: Svečana proslava 700-godišnjice prenosa tijela sv. Ante iz crkve Sv. Bogorodice (u kojoj je bio pokopan g. 1231.) u današnju Svečevu beziliku g. 1263. Prilikom prenosa zemaljskih ostataka nađen je sačuvan Svečev jezik, kojim je toliko dičio Boga. Obred prenosa izvršio je ondašnji starješina franjevačkog reda sv. Bonaventura, znameniti teolog i kasniji kardinal. On je tada poljubio sačuvan Svečev jezik i održao svečani govor. — Ove godine, 21. aprila, na Bijelu nedjelju, proslavi je predsjedao kao papin izaslanik kardinal iz Venecije Urbani, a prisustvovali su brojni biskupi, vrhovni starješine tri ogranka franjevačkog reda, mnoštvo naroda, velik broj odličnika, među njima i ministar prosvjete talijanske republike Gui. — Za vrijeme svečane sv. mise bio je na oltaru izložen skupocjeni moćnik s jezikom sv. Ante, a kardinal Urbani održao je prigodni govor. Za tu zgodu upravio je sv. otac papa Ivan 23. starješini franjevaca-konventualaca posebno pismo u kojem veliča sv. Antu kao uzor ljubavi i promicatelja ondašnjih smjernica IV. lateranskog općeg sabora.

Proslava istog događaja u Beogradu održat će se u Svečevoj crkvi na dan sv. Ante 13. juna ove godine također na svečan način. Do tog dana bit će dogotovljene mnoge stvari u crkvi, a uređuju se i prilazi crkvi. — Uprava crkve nije radi drugih i hitnijih poslova uspjela još nabaviti prikladne orgulje za tako velebnu crkvu, ali se nada i to postići — uz pomoć Svečevih brojnih štovatelja — u drugoj polovini ove godine. Detaljniji raspored te spomen-proslave u Beogradu bit će uskoro određen i objavljen.

koje su predstavljene, a ne autoru, ne materijalu. Prema tome mi kršćani nismo idolopoklonici, kad se recimo molimo Isusu, koga raspeće predstavlja.

R. K. Pitanje: Mi katolici i pravoslavni verujemo jednako u Boga, Krista i Majku Božju, a zašto kod njih ne postoji Isus razapet? Odgovor: U zabludi ste. I pravoslavni ljube na Veliki petak voštanicu, sliku raspetog Krista. Oni kao i ostali istočni kršćani ne prave kipove odnosno reljefe. No, to nije nikakva bitna razlika.

S. B. Pitanje: Kako dugo je postojala ninska biskupija? Odgovor: Prema Katiću ninska je biskupija uspostavljena 804—807 godine, kada su sve dalmatinske biskupije priznale Bizant a hrvatski krajevi u pozadini nisu imali nijednog biskupa. Tada je bio imenovan prvi ninski biskup, koji je bio neposredno podređen Rimu. U 10 veku posle spitskog sabora (926—927) ninska je biskupija bila ukinuta, a za kralja Zvonimira opet uspostavljena dok je papa Leon XII 1828. opet ukinuo. Stav Grgura Ninskog na saboru u Splitu bio je težak ne samo što je branio glagoljicu, nego i što je zastupao biskupiju koja je bila najmlađa i tovoze krnjila prava starih romanskih biskupija, odnosno spitske metropolije.

B. A. Pitanje: Da li mi važi Misa, ako se upravo za vreme podizanja ispovedam? Odgovor: Pribivanje svetoj Misi i ispoved kad se ona obavlja u crkvi moguće je spojiti, ali se preporučuje da se za vreme pretvorbe ispoved prekine. Svakako je preporučljivo da se oni, koji to mogu, ispovedaju dan ranije, ili pre ili posle Mise.

A. B. Odgovor: Franjevačke obitelji može izvesne molitve uzaignutim rukama, kao što se katkada vidi sv. Franju na slikama. Kako su franjevci vekovima vodili dušobrižništvo u Bosni uveli su takav način moljenja i kod vernika. Verovatno taj običaj polagano iščezava, pošto se ljudi sve više sele.

UPRAVO STIGLE VESTI

Kardinal Kenig kod kardinala Mindsentija

Odmah iza Uskrsa bečki kardinal Kening išao je u Budimpeštu, da posjeti mađarskog primasa kardinala Mindsentija, koji uživa već više godina pravo azila u poslanstvu USA.

Da je kardinal Kenig učinio tu posjetu sa znanjem Sv. Stolice, u to niko ne sumnja. Oba kardinala su se sastala u američkom poslanstvu.

O čemu su govorili, o tome se čuva tajna, a svakako nisu govorili o samom proljetnom vremenu. O svojoj posjeti izvijestio je kardinal Kening državno tajništvo Sv. Stolice, koje međutim do danas (23. aprila) nije izdalo nikakvog obavještenja.

Sve izgleda, da će kardinal Kenig još jednom ići u Mađarsku.

Kako će se riješiti slučaj Mindsenti, o tome novine mnogo kombiniraju. Nekoji misle da će on ići u Rim, gdje bi nastupio neku službu, koja bi odgovarala njegovom dostojanstvu. Drugi misle, da bi se povukao u koji samostan u privatni život. Treći misle, da će se ipak naći koji način, da se riješi pitanje, koje bi bilo prihvatljivo za Crkvu i za Državu.

Bilo bi preuranjeno izreći tu definitivni sud. Valja još čekati, ali svakako je istina da je pitanje na dnevnom redu.

Argentina. Argentinski biskup Raspandi piše u svojoj pastoralnoj poslanici, da ima dva i po miliona ljudi, kojima prijeti glad i demoralizacija. To je problem ne samo nezaposlenosti, nego i poskupljenja života. Razlog toga leži u egoističnom mentalitetu, koji je ravnodušan za potrebe bližnjega.

Za beskućnike. Župa Marije pomoćnice u La-Pazu u Boliviji preduzela je izgradnju od oko stotinu kućica za obitelji bez stana. Svaka kuća stoji 2 000 dolara. Prva takova kuća predata je jednom zanatliji, koji je sa svojom ženom i petoro dece živio sedam godina u jednoj samoj prostori.

Protiv bračnih razvoda. Poglavari glavnih Crkava u Engleskoj, anglikanske, katoličke, škotske prezbiterijanske i šef Saveta slobodnih crkava uložili su oštri protest protiv zakonskoga predloga, kojim bi se supružnike, koji su kroz sedam godina živeli rastavljeno, smatralo kao da su zakonski razvedeni te mogu da sklope novi brak, ako oboje na to pristanu.

PAPINE NAKANE ZA MESEC JUNI: Da se zajedničkom, zakonski dopuštenom akcijom svih kršćana spreči sve ono, što se protivi moralnim načelima. — Da bi Kristovo Evanđelje što više bilo upoznato i da bi se što više raširilo među narodima Dalekog Istoka.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

GOD. XXXII BROJ 7 BEOGRAD, JUL 1963. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

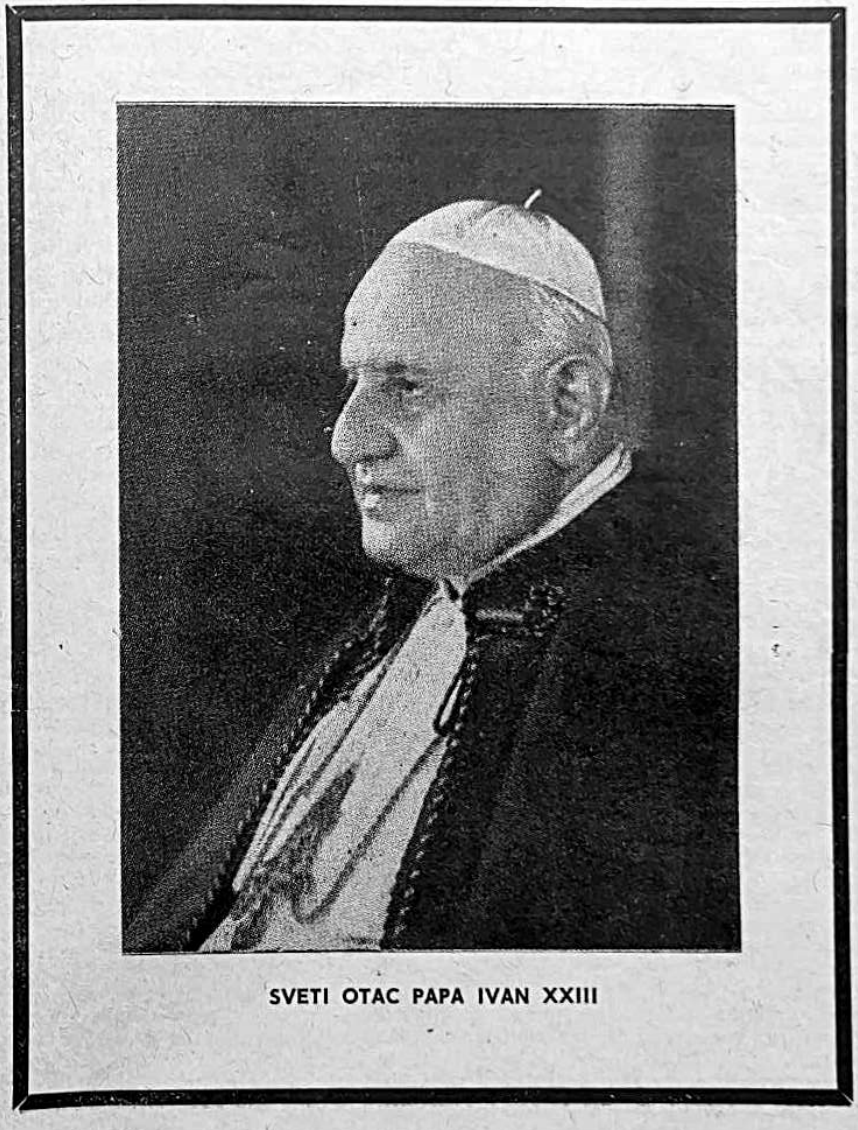

SVETI OTAC PAPA IVAN XXIII

Urednikova pošta

R. P i t a n j e: Teška pogrda godinama poremećuje odnose naše obitelji. Roditelji se čvrsto drže reči Svetog pisma: »Ko prokune oca ili majku, neka se kazni smrću« (Mt 15, 4). Da li su u pravu? O d g o v o r: Citirana svetopisamska reč je starozavetna (2 Mojs 21, 17). Krist nije došao ukinuti starozavetni moralni zakon nego dopuniti. Četvrta zapoved ostaje u punoj snazi. Što se, međutim, tiče smrtne kazne za teške prestupe protiv roditelja, o kojoj govori citirana rečenica, ona spada među građanske propise Starog zaveta, a ti su sa Kristom izgubili snagu. Krist je dopunio moralne zakone time, što je istaknuo više ljubav nego golu pravdu, više duhovna nego materijalna dobra, više nagradu na nebu nego na zemlji. Šta god se desilo u obitelji, odnosi među njenim članovima moraju se urediti prema kršćanskoj ljubavi i praštanju. Krist nas je u divnoj priči o izgubljenom sinu poučio, kakvi moraju biti roditelji prema deci, a u priči o nemilosrdnom sluzi je pokazao šta biva s čovekom koji je nemilosrdan prema svom bližnjemu.

P. L. P i t a n j e: Mi verujemo u Crkvu na temelju Svetog pisma, a u Sveto pismo verujemo, pošto nas Crkva tako uči. Zar nismo ovde u začaranom krugu: prvo dokazujemo sa drugim, a drugo sa prvim? O d g o v o r: Tako se vam samo čini, istina je druga. Najpre govorimo o Svetom pismu kao istorijskim knjigama. Na temelju vanjskih i nutarnjih dokaza primamo Sveto pismo kao verodostojne (autentične) knjige. Te knjige nam govore o Crkvi, a pravu Kristovu Crkvu nailazimo u katoličkoj Crkvi. Taj deo intelektualnog rada je preduslov za veru, sada tek počinje vera: verujem u svetu katoličku Crkvu. Kako nas Crkva uči da je Sveto pismo Bogom nadahnuto, ja onda verujem da je Sveto pismo nepogrešiva istina. U takvom zaključivanju nema nikakve nelogičnosti.

Z. K. P i t a n j e: Zar nije zastarelo danas govoriti o vernicima kao o ovcama, a o svećenicima kao pastirima. Sve veći broj ljudi živi danas po gradovima i industrijskim središtima, gde nemaju prilike da vide domaće životinje. Zar ne bi mogla Crkva govoriti modernim jezikom? O d g o v o r: Koliko god rasli gradovi i industrijska središta, ljudi će se i dalje hraniti mlekom, sirom, odevati se u vuneno odelo. U slobodne dane školskog raspusta i godišnjeg odmora gradski stanovnici posećuju prirodu, ogledavaju njive i pašnjake. Ako neko ne zna razlikovati kravu od ovce, biće krivica na njegovom slabom obrazovanju. — Uostalom, mi ne možemo ispravljati Sveto pismo, crtati čitave stranice gde se piše o Božjoj brizi i ljubavi prema odabranom narodu kao o ljubavi pastira prema svome stadu. Ako je slika Isusa — dobrog Pastira stara, zašto bismo je morali odbaciti? Zar nema u svakoj državi posebni zavod za čuvanje istorijskih spomenika? Ako se čuvaju stari sarkofazi, staro posuđe, oruđe, oružje itd., zašto da nam smeta staro crkveno izrazoslovlje o pastiru i ovcama?

F. L. P i t a n j e: Danas nam se predaje da je duša profinjena materija, da se u svakom duševnom radu troši energija. Vi verski predstavnici govorite da je ljudska duša nematerijalna, čak besmrtna. Da li ima za takvo učenje nekih lakših dokaza, koji ne idu u visoku metafiziku, koju ja ne razumem? O d g o v o r: Da se ograđim na ono bitno što vi želite. Znate da je među svim živim bićima na zemlji samo čovek svestan samoga sebe. Znam da jesam, znam da sam to i ono proživio, da imam to i ono u planu. Iako se u mome telu sva materija kroz 50 godina više puta promenila, svestan sam da sam ostao kroz sve to vreme jedan te isti čovek, isti ja. Takav potpuni nematerijalni čin samosvesti može imati samo jednovito, nematerijalno biće. Samosvest dakle izvire iz nematerijalnog dela mog bića, dakle iz duhovne besmrtne duše.

P. G. O d g o v o r: Vrlo je lepo što se molite kod kuće i napolju. Kad Krist naplaćuje i čašu hladne vode (Mt 10, 42), kako bi mogao prezreti pobožne molitve svojih vernika? Samo produžite svojim dobrim običajima, ali pazite da savesno obavljate i ostale svoje dužnosti te da budete dobri prema svojoj okolini.

A. D. P i t a n j e: Dve su se osobe posvađale. Prvoj je žao te moli drugu za oproštenje, a druga još uvek besni, psuje i neće nipošto da se pomiri. Šta sada? O d g o v o r: Ne uzrujavajte se! Za oproštenje greha nije potrebno da nam i naš bližnji oprosti. A za onu drugu osobu ne treba gubiti nade. Vreme leči takve rane. Ako bi međutim ona osoba umrla u takvoj mržnji, zna se kuda joj ide duša. Valja se moliti za obraćenje grešnika.

S. P. O d g o v o r: U našoj državi živi oko 6,5 miliona katolika. Jugoslavija je crkveno podeljena na 25 biskupija odnosno samostalnih ap. administratura. Nadbiskupa i biskupa imamo 28, svećenika oko 3500, a ovogodišnjih mladomisnika 110.

B. K. P i t a n j e: Da li je dozvoljeno katoliku najmiti radnike istočnog obreda da mu zapovednim blagdanom obrađuju polje? O d g o v o r: Nedeljni počinak je obavezan za sve ljude svih vremena i svih naroda, pošto su Božje zapovedi općenite. Zapovedni blagdani obavezuju sve kršćane. Ali kako imaju kršćani istočnog obreda izvesnim delom još stari kalendar, oni od njih, koji se služe starim kalendarom, svakako mogu bez

UZ ODAR VELIKOG PAPE

»Sirote smo ostali bez Oca!«

Došao je u vatikansku palaču andeo smrti, da bi Angela Roncalli-a, našeg Sv. Oca Papu Ivana XXIII, odveo pred Krista Gospodina, Kneza mira. Kod Njega je Sv. Otac našao onaj mir, što ga je s tolikim žarom propovijedao na zemlji svim ljudima dobre volje.

O pokojnom Papi možemo opetovati riječi Mudraca: »Iako je rano svršio, ipak je živio mnogo godina« (Sap 4, 13).

Ivan XXIII sjedio je zapravo samo kratko vrijeme na stolici sv. Petra: izabran je 28. oktobra 1958. i nije proživio kao Papa niti pet godina.

Ali ove godine spadaju među najplodnije u crkvenoj povijesti.

Ivan XXIII je svojim velikim umom i svojim očinskim srcem dokazao, da se mogu i u kratko vrijeme postići velike stvari.

Bog mu je podijelio vrlo sretan temperamenat; rođen u siromašnoj seljačkoj kući, ostao je jednostavan i na najvišim mjestima na koja ga je zvala Božja providnost. Ta njegova prirodna jednostavnost bila je oplemenjena žarom kršćanske ljubavi, koja je bila glavna oznaka njegove ličnosti.

Za njega su svi ljudi bili jednaki, jer je u svima vidio djecu nebeskoga Oca. S najsrdačnijom jednostavnošću primao je kraljeve i suverene, a isto tako najskromnije ljude iz naroda. Za njega nitko nije bio prevelik i nitko premalen.

Visoke ličnosti primaju posjete obično na temelju protokola. Ivan XXIII držao se protokola koliko je baš morao. Uostalom, njegov je protokol bilo njegovo očinsko srce.

Rado je išao među narod: svi su se divili, kako je učestvovao u procesijama po Rimu, i to pješice kao svaki drugi vjernik; samo po njegovom papinskom odijelu vidjelo se, da se u procesiji kreće poglavar katoličke Crkve. Srcem milosrdnoga samaritanca posjećivao je bolnice i zatvore.

Kako mu je bilo srce veliko, tako mu je bila i ruka darežljiva. Gdje god se čulo za kakovu nesreću, Ivan XXIII nastojao je pomoći.

Pokojni je Papa živo osjećao, da je on na zemlji zamjenik Onoga, koji je došao na svijet, da bi spasio S V E ljude. Nije poznavao razlike među narodima, među rasama, u kulturi ili jeziku.

Dok su u Južnoj Africi tamošnje vlasti progonile Crnce, on je 28. marta 1960. imenovao biskupa crnca Rugambwa za kardinala i time pokazao, da u Kristovoj Crkvi nema ni bijelca ni crnca, nego su svi samo djeca Božja.

To veliko poštivanje čovječjega dostojanstva bez razlike rase i ćudi, steklo je Ivanu XXIII velike simpatije i priznanje i kod

ljudi drugih vjera i drugih ideologija. Kad je ležao na samrtnoj postelji, sam sovjetski premijer Hruščov izrazio mu je svoje najbolje želje za ozdravljenje. A da ne govorimo o nebrojenim molitvama, koje su se obavljale za Papu ne samo u katoličkim nego i u protestantskim crkvama i u sinagogama.

U crkvenoj povijesti ime Ivana XXIII bit će uvijek spojeno s Drugim vatikanskim općim saborom, kojega je on sazvao i čiji je rad on pratio s najvećom mudrošću i ustrajnošću.

Uvidio je, da su se u životu naroda zadnjih sto godina pojavile velike promjene, a Crkva valja da vodi računa o tim promjenama.

Ne može Crkva promijeniti svojih vječnih vjerskih i moralnih načela; ta načela ostaju za vijeke vjekova. Ali Crkva može i treba da prilagodi svoje disciplinske zakone novim prilikama. To je veliki zadatak, a Ivan XXIII, premda je imao kao Papa puninu crkvene vlasti, nije htio postupati po svom ličnom nahođenju, nego je sazvao sve biskupe svijeta, da se međusobno posavjetuju i dadu svoje prijedloge njemu na sankciju.

Da bi još jasnije izrazio općenitost katoličke Crkve, Ivan XXIII povisio je broj kardinala te pozvao u taj visoki zbor biskupe iz svih zemalja.

Do Ivana XXIII vladala je tradicija, da broj kardinala ne smije biti veći od 70; time je bilo praktično onemogućeno, da bi neke zemlje, koje su s pravom željele kardinala, imale iz svoje sredine zastupnika u kardinalskom zboru. Ivan XXIII prešao je mirna srca preko ove tradicije. Dne 1. januara 1963. brojao je kardinalski kolegij 85 članova; od ovih imadu zahvaliti imenovanje osmorica Piju XI, 31 Piju XII, a Ivan XXIII imenovao ih je 46. Među ovima — kako već rekosmo — ima jedan Crnac.

Kad je već govor o tome, spomenimo, da je proglasio za sveca jednog mješanca iz Južne Amerike Martina de Pores.

Naš je vijek stoljeće socijalnih problema. Interesi različitih slojeva ljudi vrlo su različiti. Mnogi, koji su bogati, misle da još nemaju dosta i nastoje povećati svoju imovinu, često i nedopuštenim sredstvima. Radnici — bilo fizički ili umski — te seljaci često opravdano žele, da im bude bolje. Crkva je u tom pogledu izdala uzvišena pravila; tako Leon XIII u enciklici »Rerum novarum«, Pijo XI u enciklici »Quadragesimo anno«; Ivan XXIII obnovio je i usavršio te direktive u okružnici »Mater et magistra«. — Već sam naslov kaže, da je Crkva majka i učiteljica. Kao učiteljica valja da rješava ta pitanja umom, što znači teološkim i socijalnim argumentima, a kao majka nježnim srcem.

Ako je Ivan XXIII bio velik u vladanju Crkvom, ništa manje velik bio je i u vladanju sobom. Svoju bolest podnosio je kao svetac; uvijek i u svemu bio je odan u volju Božju i smatrao sebe samo kao oruđe u Božjim rukama. Zaboravio je na se i na svoje bolove, da bi mislio na druge. Kad mu je kardinal Cikonjani kazao: »Sveti Oče, čitavi svijet moli za Vas«, Ivan XXIII ljubazno se nasmijehnuo te odgovorio: »Dajmo tim molitvama dobru nakanu; ako Bog hoće žrtvu života papinog, neka bi ta žrtva donijela mnogo blagoslova na Koncil, na sv. Crkvu i na ljudski rod, koji si toliko želi mira«.

Mir! Eto to je ona velika dobrina, za koju je radio i živio Ivan XXIII. Neka bi svi ljudi upoznali, koliko se je Ivan XXIII trsio za mir među narodima, a njegova plemenita duša neka bi uživala vječni mir i pokoj kod Krista Gospodina, kojemu je tako vjerno služio!

Kako je bio Sv. Otac plemenit, možemo zaključiti i iz toga, što je bio vrlo zahvalan za molitve, koje su se za njega obavljale.

Kao primjer te zahvalnosti navodimo odgovor kardinala Cikonjanija na telegram, što ga je beogradski nadbiskup poslao na Državni sekretarijat sa željama za ozdravljenje Sv. Oca. Odgovor glasi: »Sa vrlo slatkom utjehom radi molitava tvojih i tvojih vjernika, Sv. Otac vam mnogo zahvaljuje i sa mnogo ljubavi blagosivlje.«

BIOGRAFIJA PAPE IVANA XXIII

Angelo Josip Ronkali rodio se kao treće od trinaestoro dece u seljačkoj obitelji u Sotto il Monte u italijanskim Alpima 25. XI 1881. Za svećenika bio je zaređen 10. VIII 1904. Tajnik domaćeg biskupa u Bergamu, vojni kurat, profesor istorije u bogosloviji, to su bili njegovi službeni naslovi do 1921. god., kad ga je papa Benedikt pozvao u Rim na sekretarijat Dela za širenje vere. 19. marta 1925. Angelo Ronkali prima biskupsko posvećenje i odlazi u Bugarsku za ap. delegata. Posle 9 godina nastavlja istu službu u Turskoj i Grčkoj. U Carigradu postaje biskup tamošnjih katolika. Za vreme drugog svetskog rata vrlo aktivno pomaže izbeglice, napose Jevreje. Krajem 1944. nastupa službu papinskog nuncija u Parizu gde ostaje punih 8 godina. Svojom dobrotom i neumornom radinošću stekao je brojne prijatelje te bio vrlo rado viđen u diplomatskim krugovima. 12. I 1953. dobija kardinalski šešir te odlazi u Veneciju za patrijarha. Posle smrti Pija XII kardinalski zbor u konklavu već treći dan 28. oktobra 1958. bira kardinala Ronkalija za papu. Novi papa si uzme ime Ivan XXIII. Katoličkom Crkvom vlada 4 godine i 7 meseci. Iako je njegova vladavina srazmerno kratka, ipak će ostati njegovo ime slavno u letopisima Crkve. Svojom blagošću, neumornim radom na crkvenom jedinstvu, prilagođavanjem Crkve potrebama vremena, predanošću stvari mira, papa Ivan XXIII stekao je izvanrednu popularnost. Iako je već duže vremena bolovao od karceroznog tumora na želucu, on je neumorno radio sve do kraja. Samo nekih 10 dana nije ustajao iz kreveta. Svetačkom predanošću gledao je smrti u oči želeći da i svojim samrtničkim trpljenjem doprinese uspehu koncila i miru u svetu. Dovršivši žrtvu života 3. VI 1963, smireno je predao Bogu svoju dušu.

Lik slovenskih blagovesnika

Spomen-dan svete Braće Ćirila i Metoda se po latinskom liturgijskom kalendaru slavi 7 jula, a u istočnoj Crkvi 11 maja.

Ove godine slavimo svečanije sv. Ćirila i Metoda, pošto se navršilo 1100 godina, kako su oni 863 g. došli u Moravsku i tako počeli misijski rad među Slovenima.

U njihovoj proslavi učestvuju crkvene i državne vlasti, pripadnici Istoka i Zapada. Jedni naglašavaju više njihove prosvetiteljske zasluge, drugi religiozne.

Za nas katolike u Jugoslaviji je napose značajno da je Papa već na Svećnicu, primajući sveće od raznih predstavnika, govorio o svetoj Braći i odredio da se neke od tih sveća pošalju slovenskim biskupijama Srednje Evrope. Povodom ovog jubileja Papa je 11 maja poslao svim slovenskim biskupijama posebno apostolsko pismo, u kome slavi zasluge slovenskih apostola sv. Ćirila i Metoda te poziva katoličke Slovene na rad za crkveno jedinstvo.

Kao u drugim slovenskim zemljama, i naši su biskupi odredili da se u ovom mesecu julu obave svečane proslave, kako bismo se Bogu zahvalili za dobročinstva koja su Sloveni primili preko sv. Ćirila i Metoda te da bismo, napunjeni njihovim duhom, odgovorili zadacima u radu za crkveno jedinstvo.

1) *Sveti misionari.* Božja je Providnost tako vodila životni put sv. Ćirila i Metoda da su već kao ugledni i iskušani misionari došli među Slovene. Oni su već misionarili među Hazarima i uspešno završili postavljeni zadatak.

Ćiril je bio obrazovaniji, već svećenik. Iako je bio Metod stariji, bez zavisti je priznavao vodstvo mladem. Vladanje slovenskim jezikom umnogome je olakšalo prisnu vezu između pastira i stada. Kao moderni misionari brinuli su se za svećenički podmladak. Nekoliko učenika su uzeli već iz Carigrada, druge su skupili u Moravskoj i u Panoniji kod kneza Kocelja. Ljudi sveta života, koji su sami prošli kroz monašku školu maloazijskog Olimpa i Carigrada, bili su osposobljeni za odgojitelje i učitelje mladih semeništaraca i bogoslova.

Ćiril je završio svoj život u Rimu g. 869, gde su ga sa svim počastima sahranili te odmah počeli slaviti kao sveca. Metod je još 16 godina na svojim ramenima nosio teret samostalnog misijskog delovanja u vrlo teškim okolnostima. Dve i po godine čamio je u nemačkom zatvoru; njegov zahtev za poštenim i čistim životom slovenskim plemićima i knezovima činio se prestrog. Dok je kod vernog naroda rastao ugled svetog nadbiskupa Metoda, pojavili su se neprijatelji koji su ga ocrnjivali i hteli uništiti njegovo delo. Njima se pridružio sam moravski knez Svatopluk. Po treći put već u visokim godinama Metod je morao putovati u Rim da se zagovara pred Papom. Bizantski car kao i nemački kralj primaju ga s velikim poštovanjem i materijalno podupiru njegovu crkvu. Metod umire 6. aprila 885 godine te biva sahranjen molitvama na tri jezika.

Štovanje svete Braće tokom povesti nikada nije bilo prekinuto. Rimska ga je Stolica potvrdila i propisala njihovo svetkovanje za čitav katolički svet.

2) *Apostoli crkvenog jedinstva.* Sv. Ćiril i Metod su kao grčki rodoljubi priznavali bizantskog cara kao državnog poglavara njihove stare domovine, ali su istovremeno priznavali rimskom Papi vrhovnu crkvenu vlast nad svim kršćanskim svetom. Staro je istočno predanje priznavalo papino poglavarstvo nad zapadnom i istočnom Crkvom.

U njihovo vreme pojavljuje se u Carigradu Fotij. On je žestoko zameravao papi Nikoli što ga nije hteo potvrditi za carigradskog patrijarha. Stoga je počeo klevetati papu i kršćanski Zapad za krivoverstvo te papu čak izopćio g. 867. Ćiril je bio Fotijev učenik, ali oni se ipak obraćaju papi za potvrdu slovenske liturgije, za osnivanje slovenske crkvene pokrajine i za odbranu pravovernosti. Oni nazivaju papu »apostolikom«, čime jasno priznavaju papi apostolsko nasledstvo. Pred nemačkim se biskupima Metod poziva na to da njegova biskupija pripada apostolu Petru. Iako Grci, školovani u Carigradu, oni visoko drže veru i crkveno jedinstvo i ostavljaju svoje telesne ostatke u zapadnoj Crkvi.

Sv. Ćiril i Metod pozivaju svoje štovatelje da ih u tome slede. Pod njihovom zaštitom vrši se rad na uspostavljanju crkvenog jedinstva.

3) *Tvorci slovenskog bogoslužen ja.* Za svetu Braću je stvaranje slovenskog bogosluženja znak kršćanske univerzalnosti i jednakosti svih naroda u Crkvi. Pokršteni Sloveni ne smeju biti manje vredna nacionalna zajednica, podređena ili Grcima ili Latinima, nego jednakopravna nacionalna grana u velikoj kršćanskoj zajednici.

U tome se ogleda njihovo visoko poimanje kršćanstva. U Crkvi »nema više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka... jer ste vi svi jedno u Kristu Isusu« (Gal 3, 28). Na Istoku su razni narodi: Grci, Sirci, Kopti, Jermeni imali svoj liturgijski jezik i svoj liturgijski obred. Po tom je primeru sv. Ćiril zamislio i osnivanje slovenske liturgije. Po njemu nosi ćirilsko pismo svoje ime; zbog njegovih prevoda na staroslovenski jezik i njegovih originalnih dela na tom jeziku, sv. se Ćiril opravdano naziva osnivačem staroslovenske književnosti. Uprkos zubu vremena i mnogim protivnicima, sačuvano je više dela staroslovenske književnosti.

Na Zapadu se u ono vreme u liturgičnom pogledu uvodio svuda rimski obred, koji je ostavljao malo mesta za lokalne crkvene običaje. U takvom ozračju je razumljivo da su mnogi crkveni krugovi s nepoverenjem gledali na novo slovensko bogosluženje. Moramo se čuditi da su sveta Braća uspeli u Rimu dobiti priznanje i potvrdu nove liturgije. Svakako je sv. Ćiril znao odlično zagovarati svoju molbu, a i oni sami su morali uživati visok ugled. Da je papa Hadrijan II potvrdio slovensku liturgiju, bio je vrhunac uspeha sv. Ćirila, koga je Bog onda uskoro pozvao k sebi.

Veliki su bili dakle sv. Ćiril i Metod, besmrtne njihove zasluge. Kao iskreni njihovi štovatelji treba da sledimo njihov primer, da gajimo prisnu kršćansku ljubav i prema pripadnicima druge liturgije i drugog obreda, pošto ima u Kristovoj Crkvi dovoljno mesta za sve narode svih jezika, svih rasa.

Taj duh prožima II Vatikanski koncil, na kome su u bratskoj ljubavi zastupljeni predstavnici svih rasa, u iskrenom nastojanju, kako bi katolička Crkva u naše atomsko doba uspešnije vršila svoje uzvišeno poslanstvo.

Živeo, cvetao i rastao među nama duh sv. Ćirila i Metoda!

EFETA

Prolaze putnici svijetom — usta mnogih su zamrzla da Te pozdrave, Kriste, i njihove uši ne čuju Tvoj poziv.

Prolaze pokraj Tebe, živog na svim njihovim stazama, ali nijemi ne mogu da povjere, kakva ih žeđ goni vrucima radosti. Gluhi ne mogu da prisluhnu kako im spominješ, gdje je cilj njihova putovanja. A ipak, oni koji zastanu da počinu ili da omjere daljine, što su iza njih i pred njima, oni susreću Tvoj Efeta.

Kako su radosni, kada nalaze riječi, davno zasute gluhim prazninama — kako su sretni, kada čuju glas, koji dobrotu dariva.

Kriste, Ti, koji poznaješ bijedu zalutalih i umornih, Ti koji znadeš strah prevarenih i razočaranih i boli težnji neispunjenih, Ti nam pomozi. Neka nijemi progovore Tvoje ime, neka gluhi razaberu Tvoju riječ spasa. Lakši će tada postati naši tvrdi putovi i približit će se nama vrelo smirenja i utjehe.

Najdragocjeniji biser

»Kraljevstvo je nebesko kao trgovac, koji je tražio plemenite bisere. Kad nađe jedan dragocjen biser, otide, prodade sve imanje svoje i kupi ga« (Mt 13, 45—46).

Ljudi su oduvijek cijenili bisere. Rijetkost, sjaj, boja i oblik bisera uvijek su očaravali i osvajali ljude. Ipak su dosta rijetki oni, koji znadu procijeniti pravu vrijednost bisera. Za običnog čovjeka, zauzetog svagdanjim brigama, biser nema neku naročitu vrijednost. I njega, istina, privlači ljepota bisera, divi se boji i obliku, ali ne shvaća koliko je biser dragocjen. Za oko stručnjaka, međutim, biser ima često neprocjenjivu vrijednost.

Spasitelj uspoređuje svoje kraljevstvo s dragocjenošću i ljepotom bisera. U toj prispodobi imamo neke detalje, koji su značajni, ne samo za shvaćanje ogromne vrijednosti Kristovog kraljevstva, nego i za način kako treba postupati, da si tu dragocjenost prisvojimo. Biser pronalazi trgovac. Trgovanje, međutim, zahtijeva veliku vještinu i oprez. Trgovac nema vremena za druge poslove. On je sav obuzet svojim poslom, svijestan i štete kojoj se izlaže. Ali kad se trgovac uvjeri da mu je posao siguran, a dobitak znatan, tada on ne štedi truda da ostvari svoje namjere.

Božanski Učitelj ima pred očima takvog vještog i opreznog trgovca. U traganju za istinom i neprolaznim vrednotama, čovjek se mora izdići nad svagdanje brige i poslove, oboružati se opreznošću i vještim okom, prosvijetljenim milošću, prosuditi stvarnu vrijednost svega što ga okružuje. Kad se trgovac uvjeri, da je pronašao doista vanredno dragocjen biser, tada sve ostalo gubi vrijednost. »On proda sve imanje svoje i kupi ga«. Isto se događa s čovjekom, koji je pronašao i shvatio neprolaznu vrijednost Boga i njegovog kraljevstva. Sve što je do sada imao gubi svoju vrijednost. Bogatstvo, slava, užici, zdravlje, pa i sam život, sve blijedi pred sjajem i dragocjenošću božanskih vrednota.

Isus uspoređuje svoje kraljevstvo samo s jednim biserom. I to ima svoje značenje. Potpuna istina, neprolazna vrijednost i savršena ljepota samo je jedna. U svijetu ima više ideologija, vjera, pokreta. Ipak moramo ustvrditi, da samo jedna ideologija, samo jedna vjera, samo jedan svjetski pokret može biti u svemu ispravan, istinit i savršen. To je Spasitelj izrazio riječima: »Ja sam svijetlo svijeta« (Iv 8, 12); »Ja i Otac jedno smo« (Iv 10, 30); »Ja sam uskrsnuće i život« (Iv 11, 25); »Ja sam put, istina i život« (Iv 14, 6). Puno svijetlo istine, neprolazna i savršena vrednota, uskrsnuće i život, jedini ispravni put života, to se nalazi samo u Isusu Kristu.

Time nismo jednostavno zabacili sve ono što nalazimo izvan Isusove nauke. Nipošto. Ljudski je razum stvoren od Boga, on sam često pronalazi istinske vrijednosti. Stoga u raznim ideologijama, vjerama, pokretima i svjetskim nazorima, nalazimo često prave dragocjenosti istine i dobrote. Ali, kad bismo skupili sve ono do čega je došao ljudski razum, tada bismo opazili, da se sve to nalazi u jednoj savršenoj cjelini već u Isusovom Evanđelju.

Biser nije samo dragocjen. On je i vanredno lijep. Njegova ljepota očarava i osvaja. Kristovo kraljevstvo nije samo dragocjena, neprolazna i savršena cjelina pune istine. Ta punina i savršenost sjaji i osvaja još i svojom nebeskom ljepotom. Istina osvaja ljudski um, ljepota osvaja srca. Ljepota Kristovog kraljevstva očituje se u divnim plodovima, koje rađa: dobrotu, milosrđe, pravdu, mir, ljubav, sreću ljudskog srca, vječni i neprolazni život.

»Kraljevstvo je nebesko kao blago, što leži sakriveno u polju. Čovjek nađe blago i sakri ga. Tada otide pun radosti za to i prodade sve imanje svoje i kupi polje« (Mt 13, 44).

Kristovo je Evanđelje doista »blago, što leži sakriveno u polju« ovoga svijeta. To je ono gorušično zrno, koje klije u zemlji; to je onaj kvasac, koji je pomiješan u veliku količinu brašna. Isusovo je Evanđelje dragocjeni biser, čiju vrijednost mnogi ne shvaćaju. Međutim, kad čovjek otkrije pravu vrijednost Kristovog kraljevstva, tada se napunja radošću, bude zahvaćen životvornim djelovanjem božanskog kvasca, postaje živi ud silnog stabla Kristove Crkve. Da to postigne, spreman je sve izgubiti.

Isus je usporedio svoje kraljevstvo s jednim jedinim biserom vanredne vrijednosti. Tako uspoređuje to isto kraljevstvo s jednom jedinom njivom, u kojoj je sakriveno veliko blago. Nisu bez vrijednosti drugi biseri, nisu bez vrijednosti druga polja. Ali vrijednost onog bisera, vrijednost onog određenog polja toliko nadvisuje ostale vrijednosti, da se isplati sve prodati i prisvojiti si takvu dragocjenost. I tu bismo mogli ponoviti ono, što smo već gore istakli.

Mudro postupa trgovac, koji sve prodaje, da može kupiti onaj dragocjeni biser. Mudro postupa čovjek, koji sve prodaje, samo da kupi ono polje, u kojem leži sakriveno blago. Mudro postupa svaki čovjek, koji iskreno traži, ljubi i hoće puninu sreće i istine, kada sve napušta, samo da si prisvoji dragocjenost Kristovog kraljevstva.

Isusova je Crkva uvijek imala, a ima i danas, takvih mudrih i junačkih članova. Nebrojeni su sveci, svake dobi, spola, roda i jezika, koji su se odrekli svega, pa i života, samo da postignu neprolazno blago Kristovog Kraljevstva. Tko bi prebrojio sve redovničke zajednice, sve samostane, sve dobrotvorne ustanove, bolnice i domove, u kojima žive, rade, žrtvuju se besplatno i odriču se svakog tjelesnog užitka nebrojene čete muškaraca i žena. Ovi su spoznali pravu vrijednost nebeskog bisera, ovi su pronašli sakriveno blago. Da to postignu, svega su se odrekli, sve su žrtvovali: mladost, slobodu, ugodnosti, bogatstva, časti, tjelesni užitak, cijeli život. Uz ove junake stupa još i nepregledna četa Kristovih sljedbenika, koji u vrtlogu svjetskih poslova, u vršenju svakodnevnih dužnosti svojeg zvanja, dižu svoja srca k Bogu i teže, često uz najveće žrtve, k božanskom Biseru i neprolaznom Blagu, kojeg su spoznali i kojeg si hoće prisvojiti.

Još jedna misao. Kako su ostali ljudi sudili trgovca, koji sve prodaje, da može kupiti dragocjeni biser, čiju vrijednost oni nisu spoznali? A još više, što su sve govorili ljudi na račun onog čovjeka, koji prodaje cijelo svoje imanje, da može kupiti polje, u kojem je sakriveno blago, za koje oni ne znaju? Ljudi, obični ljudi, obuzeti svojim brigama, nisu mogli shvatiti takav postupak. Za njih je trgovac čudak, a onaj čovjek gotovo luđak. Ljudi vide samo polje i sitno zrno svjetlucavog bisera. Trgovac, međutim, shvaća pravu vrijednost tog zrnca, a onaj čovjek gotovo i ne vidi polje ili njivu: on vidi samo ono sakriveno blago, koje si hoće prisvojiti.

Nešto se slična događa s ljudima na tom svijetu. Kako obični ljudi sude mladu, zdravu i privlačnu djevojku, koja se odriče svega i zatvara iza zidina nekog samostana? A kako još prosuđuju postupak nadarenog mladića, sa solidnom naobrazbom, koji se posvećuje svećeničkom zvanju ili se zatvara u neki samostan? Mogli bismo još postaviti nekoliko pitanja u vezi s osobama, koje se posvećuju dobrotvornim djelima, bolesnicima i starcima, bez ikakve nagrade; ili u vezi s misionarima, koji napuštaju i svoju domovinu i odlaze često u daleke, tuđe, divlje krajeve da onamo ponesu radosnu vijest o Kristovom spasenju. Što bismo mogli reći o tim ljudima? Oni su pronašli dragocjeni biser, oni su pronašli sakriveno blago! Da to postignu, svaka zemaljska vrijednost gubi svoju cijenu.

U očima običnih ljudi, neshvatljiv je postupak trgovca ili čovjeka, koji prodaje sve da dođe do dragocjenog bisera, odnosno do sakrivenog blaga. Tako je neshvatljiv u očima svijeta postupak Kristovih ljubitelja. Štaviše, tom se postupku znadu narugati i ismjehivati. Ali će jednom sigurno zasjati cijela istina. Na Božjem sudu »kad ih bezbožnici vide, smesti će se od užasnog straha i čuditi će se neočekivanom njihovom spasu. Mislit će u sebi raskajani i jecajući od duševne boli: To su oni, kojima smo se mi nekada rugali i koje smo grdili. Mi lude! Držali smo njihov život ludošću i njihov svršetak nečasnim. A evo, kako su pribrojeni djeci Božjoj i njihova je baština među svetima« (Mudr 5, 2—5).

Apostol bez štole

XIV Radno polje se širi

Prijevod molitava na indijanski jezik bio je naskoro svršen. Elfi ih je dao štampati. Grupe Marijine legije odmah će moći započeti raditi među Indijancima.

Elfi je najprije putovao u Kvito te biskupovom dozvolom ustanovio tamo nekoliko grupa. Kardinal de la Torre dao mu je pismo s preporukom na sve biskupe u Ekvadoru.

Putovao je u Gujakvil u jugozapadni dio zemlje, gdje ga je ljubazno primio tamošnji biskup.

Kako su se u zemlji javljali različiti propovjednici — sektaši, to su domaći biskupi veoma skeptički gledali na svakog novog »apostola«. Elfija nasuprot primili su svi odmah s oduševljenjem, jer su već čuli o njegovom djelovanju.

Biskup u Gujakvilu upravo se spremao na krizmena putovanja. Pozvao je Elfija da ide s njim. Dobio je mjesto u biskupovim kolima. U svakoj župi, u koju su došli, biskup je oduševio župnika za Marijinu legiju, a ostali posao ostavio Elfiju. Tako je brzo bilo ustanovljeno više grupa. Ali tim novim grupama bila je potrebna kontrola, koju Elfi nije mogao činiti, pošto su ga hitno zvali u Kvito. Poslao je dakle prvi put one svoje legionare, koje je u tu svrhu sam izabrao i školovao. Radili su odlično te i sami pridobili još novih župnika i ustanovili nove grupe.

U Kvitu se Elfi zauzeo u prvom redu za gubavce i zatvorenike. Nalazimo ga u krajevima gubavaca u okolini Kvita. Svu svoju ljubav posvetio je jadnim bolesnicima. Pridobio ih je mnogo te među njima ustanovio više grupa, čiji su članovi bili bolesnici sami.

Kad je njegova majka čitala sinovljevo pismo, skoro joj je od straha stalo srce. Pisao je među ostalim: »Za neko vrijeme zadržao sam se u zavodu za gubavce. Tim jadnim nesretnicima potrebna je naša pomoć i naša sućut... Ne smijemo im pokazati kako nas iznenađuje njihova bolest. Ne boj se, majko. Gubavost ni izdaleka nije tako zarazna, kako to ljudi misle.«

Kao što se tjelesne gube nije plašio, nije se bojao ni duševne. Išao je među zatvorenike. Javio se direkciji te zamolio, da pozovu sve zatvorenike, da im govori o Marijinoj legiji.

Došlo je 250 kažnjenika. Više od njih imalo je dosmrtnu kaznu. Bilo je mnogo kradljivaca i ubojica.

Elfi ih je sve gledao s poštovanjem, kako valja gledati braću Kristovu, iako su ta braća bila mrtvih duša. Govorio im je, kako je samo on to znao, o Marijinoj legiji te im objasnio, kako su i oni kao kršćani dužni, da kao apostoli rade za spas svojih i drugih duša. »Ljudi kao što ste vi mogu obratiti cijeli Ekvador!« rekao je na kraju.

Nadao se, da će se među kažnjenicima prijaviti možda desetero za Marijinu legiju. Ali gle! Prijavilo ih se 115. Ustanovljena su bila dva prezidija, kasnije 4, kojih članovi još danas uspješno djeluju. (Ovo je napisano u junu 1961. god.).

Godinu dana kasnije pisao je Elfi: »Prije 2 tjedna imala su 4 prezidija u zatvoru u Kvitu svoj veliki dan. Prvi put otkako postoji taj zatvor, svi su kažnjenici, muškarci i žene, prisustvovali sv. Misi, a 130 ih je išlo na ispovijed i sv. pričest. Otsad će se svaki mjesec u zatvoru čitati jednom sv. Misa.«

Prva legionarica u Kvitu bila je R. P., kćerka bogatog veleposjednika. Na posjedu svog oca ustanovila je prezidij za indijanske radnike i sama mu je bila predsjednikom. Time je ispunila veliku Elfijevu želju te činila nešto, što se nikada prije nije moglo misliti: da bi se gospodar ponizio do jadnog indijanskog naroda te općio s njim izvan poslovnih stvari.

Radnici su govorili: »Lijepa kćerka našeg gospodara je postala čak dobra.«

Elfi je imao i previše posla. »Dani, tjedni i mjeseci su uvijek prekratki.«

U Kvitu je ustanovio prvu kuriju, kojoj se priključilo 11 grupa.

Tada je imao 21 godinu.

Obećao je nunciju u Ekvadoru da će ga obavještavati o svom radu. Posjetio ga je te mu je sve kratko i stvarno ispričao. Nuncije je bio vanredno zadovoljan te je pozvao biskupa iz Ibara, koji je slučajno boravio u Kvitu. Elfi je morao još jednom govoriti o djelovanju Legije u toj zemlji.

»To je krasno!« obradovao se biskup. »Molim vas, dođite i u moju biskupiju.«

Isto ga je zamolio biskup iz Bolivara.

XV Dolazi pomoć

Kako se Elfiju otvaralo uvijek sve veće polje rada, to se veoma obradovao, kad mu se iznenada javile tri iskusne legionarice iz Kolumbije, da mu budu na usluzi za 3 mjeseca.

Elfi je s legionarima iz Kvita novim pomoćnicama upriličio krasan doček. Došao je čak i sam kardinal te se s njima fotografirao.

Elfi je pripremao cijeli nacrt putovanja za nove pomoćnice tako, da bi se u ta 3 mjeseca Marijina legija raširila u svim biskupijama Ekvadora.

Šest biskupa i tri generalna vikara zamolili su za legionare. Ogromno posla stojalo je pred njima. Odmah su počeli.

Elfi je putovao s dvije legionarice iz Kolumbije. Svuda su organizirali nove grupe. Ali im nije bilo lako.

Elfi je pisao u Dublin među ostalim: »Ibara važi za katolički dio Ekvadora, pa zato misle ovdašnji ljudi, da im ne treba raditi za Crkvu.

Gvajakvil je krasan, moderan grad. Naliči na mali Nju Jork. Ovdje ima ljudi svih boja, svih naroda. Vjerski život je veoma slab. U zadnjih 10 godina samo se jedan mladić iz ovog grada prijavio za sjemenište. Ali zato ima na hiljade prostitutki. U više od 90% rođenja roditelji nisu oženjeni. U ovom gradu želio bih živjeti do smrti, da bih mogao spasiti što više duša.«

Legionari su tom gradu donijeli prave Duhove. U zapuštenim crkvama skupljali su vjernike, govorili su im te s njima se molili. Mnogi su se javili za Marijinu legiju te odmah počeli s kućnim posjetama. Mnoge civilne brakove doveli su pred svećenike. Skupljali su djecu te im tumačili katekizam i učili ih molitve.

Elfi je s drugaricama došao u zapuštenu biskupiju Bahia. Kako tamo nije bilo željeznice niti autobusa, pješačili su 20 km. Stigli su u dva poslije podne te tamo ustanovili novu kuriju.

Jednoga dana putovao je Elfi autobusom u 150 km udaljen grad. Vožnja je počela u pet ujutro. Bila je žestoka tropska vrućina. Nakon nekoliko km putovanja autobus je imao sudar s drugim autobusom. Nije bilo žrtava, ali su se šoferi počeli prepirati o tome koji je kriv. To je trajalo dosta dugo. Tada je odlučno nastupio naš Elfi te kao policista naredio šoferima, da voze dalje. Stigli su u grad nakon 14 sati. Možemo samo misliti kako je slabašni Elfi bio na večer toga dana umoran. Nakon tri mjeseca pod Elfijevim vodstvom Marijina legija se raširila po svim biskupijama ogromne zemlje Ekvadora.

Elfi je opet pisao: »U Ekvadoru je Legija uspjela suviše lako. Nakon tri mjeseca biskupi su je obasuli hvalom i blagoslovom. Ali Legiji treba zapreka, protivština i borbe, onda tek smije očekivati uspjehe.«

XVI U Peru-u

Iz svega što smo čuli o Elfijevom radu, mogli bismo zaključiti, da je radio strastveno, nemirno, sa žurbom i nervozom, da što više postigne.

Ali nije bilo tako. On je uz čitav ogroman posao, koji je vodio, sačuvao svoj duševni mir te našao vremena, da je mogao proučiti krajeve, ljude, običaje. Interesirao se za sve. Radovao se npr. kao dijete, kad si je dao načiniti ‚ponko', okruglo odijelo, koje je u sredini imalo izrezano mjesto za glavu.

Volio je lov. »Ovdje ima divljih svinja, tigrova, vukova i zmija, i od svega smo nešto ustrijelili,« pisao je kući.

Od kože jedne zmije, koju je sam ustrijelio, dao je napraviti trofej.

A kada je išao u lov, kad su njegovi dani bili ispunjeni apostolskim djelom? Od devet na večer do četiri ujutro. Nije čudno, da je njegovo zdravlje slabilo. Nije se osjećao dobro te za kratko vrijeme izgubio 4 kg.

Liječnik je utvrdio Amöbenruhr, bolest tropskih krajeva i veoma nizak krvni pritisak. Propisao mu je strogu dijetu. Elfi se je držao propisa.

Nuncije iz Bolivije zamolio je Elfija, da dođe tamo. Elfi je tu želju saopćio kardinalu iz Kvita, koji mu je bio dobar kao otac.

Kardinal mu je pisao: »Lijepo, sinko moj! Ali prije bih vas želio uzeti u Rio de Janeiro, gdje će se ljeti održati Euharistijski kongres. Namjeravam svim biskupima Južne Amerike preporučiti Marijinu legiju.«

Elfiju ništa nije moglo biti draže.

Put u Boliviju vodio je preko Peru-a. Savjetovali su mu, da se nakon napornog rada u Peru-u malo odmori.

Rado je pristao na prijedlog. 26. aprila 1955. god. putovao je avionom u Limu, glavni grad Peru-a.

Odmor u Peru-u?

»Jedva smo vas čekali«, rekli su mu, kad je stigao.

»U Ekvadoru sam se radovao odmoru ovdje... ali u prošlom tjednu radio sam više nego ikad«, pisao je sam. Nikad nije legao prije ponoći, često je tek u ponoći večerao.

»Ali ne možete zamisliti kakova je radost u tom radu«, dodao je svome pismu.

I opet: »Sada je dva sata ujutro; nemam snage, da pišem dalje.«

Takve su bile Elfijeve prve ferije.

XVII Nestali poslanik

Već pet tjedana u Dublinu nisu primili od Elfija nikakvog pisma. Dosada je vjerno i redovno pisao svakog tjedna o svom djelovanju, iako u zadnje vrijeme dosta kratko.

Majka je postala žalosna te od brige za svog sina nije našla više mira. To još više, kad su jednog dana novine donijele vijest, da je u Južnoj Americi stradao avion u letu preko Anda, te da su svi putnici izgorjeli. Među mrtvima bilo je i stranaca, ali imena još nisu utvrđena.

Gospodin Duf postao je nemiran te otišao do Elfijeve majke.

Gospođa Lambe upravo je pročitala u novinama vijest o avionskoj nesreći. Bilo joj je kao da ju je ledena ruka uhvatila za srce. Kad je zagledala Dufa na pragu, bila je sigurna o nesreći svoga sina te je počela plakati. Duf ju je tješio da nitko ne zna ništa tačno o stvari.

Nekoliko dana kasnije stiglo je u Dublin pismo s brazilijanskom poštanskom markom. Duf se obradovao, kad je ugledao Elfijev potpis te odmah saopćio zabrinutoj majci, da je Elfi živ i zdrav.

Pismo je glasilo: »Sigurno ste mislili, da sam propao u zemlju. Ne znam ni sam, otkad vam nisam pisao; znam samo jedno, da sam imao ogromno posla. Proputovao sam cijeli Peru; avionom, željeznicom, autobusom, običnim vlakom i pješke. Često nas je žeglo tropsko sunce, a zatim smo se smrzavali na ledenim Andima. U jednoj noći prošao sam sveto jezero Titikaka 3812 m nad morem. Putovao sam danju i noću, ali hvala Bogu, moje zdravlje nije stradalo.

Uspjeh putovanja: 3 nove kurije u Peru-u, prva kurija u La Pazu, glavnom gradu Bolivije; u Limi 20 prezidija.

Nešto neočekivano desilo mi se u Cuco u Peru-u. Telefonski su me hitno zvali u Puno. Sjeo sam na kamion te nakon dva dana vožnje stigao u Puno, da tamo osnujem kuriju.

U La Pazu prisustvovao je sam nadbiskup osnivanju kurije, a pomoćni biskup je preuzeo njeno vodstvo.

Ovog momenta nalazim se u avionu nad sniježnim vrhovima Anda. Vraćam se iz Bolivije u visini 5.000 m. Prije 20 minuta ostavio sam La Paz, zajedno s Monsignorom U. iz Lime. Putujemo na Euharistijski kongres u Rio.

Ovo pismo pišem u avionu, pošto je to jedino moje slobodno vrijeme.«

Ne! Na Elfija ne može se ljutiti nitko.

(Nastavit će se)

PRIJE SLAVLJA

Zašto se tužim na krutosti svijeta, umjesto da se sjetim, kako si Ti, Marijo, podnosila nevolje, progonstva i nevjericu ljudi?

Donosila si Kralja vjekova, a ne primiše Te u gradu Betlehemu. U štalici rodila si Krista i da zaštitiš od smrti nejako Dijete, ponijela si Njega na daleki put, u stranu zemlju.

U svakome času, kada gorčina kaplje u moje srce, daj, Marijo, da se sjetim, što si Ti susretala na zemlji. Smiluj se mojoj nestrpljivosti, kada nadolazi pregaranje; smiluj se mojim nemirima kada se mrači oko mene. Nauči me, kako se živi u prolaznosti za neprolaznost, kako se uspinje na najviše visove, gdje nema smrtnih sjeni, ni trpljenja. Daj, da se sjetim, kakav si vijenac mučeništva ponijela kroz život, Ti, začeta bez grijeha, a prije svoga slavlja i pobjede besmrtne.

S v e j e d n o

»Znate, velečasni, ja sam vrlo dobra kršćanka. Kao devojčica bila sam u zavodu časnih sestara. O, kako je bilo lepo i prijatno. Bila je, istina, disciplina, ali bilo je razonode i pesme i smeha. Tako rado se sećam onih srećnih dana mladosti. Još idem i sada ponekad u crkvu, ali ne baš često i redovno. Imam puno posla. Osim toga ja sam mnogo uvređena, jer mi se ne dozvoljava pričest. Ne mogu da shvatim, da još ima u naše vreme svećenika sa tako zastarelim shvaćanjima. Treba razumeti duh vremena. Nije danas više tako kao što je nekada bilo.«

Svećenik se takvom uvodu u razgovor nije baš mnogo začudio, jer su takvi prigovori svakodnevna pojava. Ipak strpljivo pita: »Vi kažete, da ste dobra kršćanka, lepo verski odgojena čak u zavodu, a da vam neko brani ići na svetu pričest. Malo neobična pojava. Nije u našoj Crkvi običaj da se dobrim i ispravnim vernicima zabranjuje sveta pričest. Davno su prošla vremena janzenizma, a već papa Pijo X pozvao je stare i mlade, čak i malu decu, da što češće pristupaju svetoj pričesti. K tome nas dovode i pobožnosti prvih petaka i prvih subota. A da ne govorimo o liturgijskom pokretu, koji želi obnoviti sudelovanje vernika u svetoj liturgiji ne samo time, da svi lepo i pobožno odgovaraju, nego da i pristupaju svetoj pričesti, jer pričest spada među glavne delove mise. Nije naime u duhu liturgije samo prisustvovati svetoj žrtvi, nego treba od te žrtve i blagovati hranu večnog života. Sigurno se sećate Isusovih reči: »Ja sam kruh života... Ovo je kruh koji silazi s neba, da ko od njega jede, ne umre. Ja sam kruh živi, koji siđoh s neba, ko jede od ovoga kruha, živeće do veka. Kruh koji ću ja dati, telo je moje za život sveta... Ko jede telo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu... Ko jede ovaj kruh živeće do veka.« (Iv 6, 48—58).«

»Eto, baš zbog toga sam i došla, da se žalim. Vidite, sami priznajete, da Isus poziva, da primamo svetu pričest. A meni se uskraćuje. A ja sam dobra kršćanka. Postim svaki utorak na čast svetom Anti, idem u crkvu kada stignem, a za Božić kitim jelku... Istina, ja sam zbog venčanja prešla na veru svoga muža i decu nisam krstila u katoličkoj crkvi. Ali takva mi je bila sudbina. Da sam našla katolika, udala bih se za njega. A kad je sudbina, ništa se ne može. Naravski, ja sam ostala u srcu, što sam i bila. Zato mi je krivo, što mi se zbog toga brani ići na svetu pričest. A ja to želim, jer sam tako navikla. Konačno što da pravimo pitanje od toga. Glavno je da sam ja u duši ono što sam i bila, a ono drugo nije važno. SVEJEDNO je gde sam se venčala i gde krštavala svoju decu, jer je samo jedan Bog. A ja verujem u Boga...«

»Vidi se, da ste mnogo zaboravili od onoga što ste nekada u veronauci učili. Lepo rekoste, da je samo jedan Bog. A kad je samo jedan Bog, samo je jedna prava vera, jedna prava Crkva. Znate da je zapisano u Svetom pismu: »Jedan Gospod, jedna vera, jedno krštenje« (Ef 4, 5). I ko je bio u toj jednoj jedino pravoj veri — Crkvi Kristovoj, pa se odmetnuo, makar samo formalno, i koji prezire svete zapovedi Crkve o braku i odgoju dece, razume se, da je sam sebe odvojio od Crkve i od Krista, a time sebi zatvorio put do svetih sakramenata. Nije li jasno, da ko želi primati u svojoj Crkvi svete sakramente, ispovedi i pričesti, mora primiti i tajnu svetog venčanja? Propisi Crkve u tim stvarima nisu neke sporedne formalnosti nego USLOVI veze s Kristom, jer je Isus rekao: »Ko vas sluša, mene sluša; ko vas prezire, mene prezire...« (Lk 10, 16). Ko dakle ne sluša Crkve, njenih poglavara i zakona, ne sluša samoga Boga.

Nije li sasvim razumljivo, da niko ne može u nekoj zajednici primati samo koristi, a istovremeno izbegavati svoje obaveze. Vi ste se odmetnuli od svoje Crkve, pogazili ste svoje obaveze, koje proizlaze iz sakramenta krštenja i potvrde, odbacili ste blagoslov Crkve za bračni život, a hteli biste i dalje uživati blagodati svete ispovedi i svete pričesti. Svuda mora biti red i doslednost! Nije vama dakle neki svećenik zatvorio put do ispovedi i pričesne klupe, nego ste to učinili vi sami. Svećenik je kao sluga Božji i tumač Božjih zakona, kao duhovni »saobraćajac« dužan onoga, koji je zaboravio »duhovne saobraćajne propise« upozoriti, da je zbog izvesnih uslova pristup zabranjen. A u vašim je rukama da zapreku otklonite i sebi osigurate pristup do Isusa i do neba.«

Balzanova nagrada za mir. U petak 10 maja predsednik Italije Segni predao je Papi insignije Balzanove nagrade za mir. Svečanost se obavila delom u apostolskoj palači delom u crkvi sv. Petra. Prisutni su bili članovi talijanske vlade, šefovi diplomatskih misija u Rimu, među njima i jugoslovenski ambasador u Rimu Ivo Vejvoda, sovjetski ambasador Sergije Romanovski. Papa se zahvalio na velikom priznanju te ponovo govorio o potrebi mira i o dužnosti raditi za mir. Mir — kazao je Papa — mora biti utemeljen na istini, sagrađen na pravdi, oživljen i upotpunjen na ljubavi, a ostvaren u slobodi.

Naši ovogodišnji mladomisnici

Dolazi vrući mesec jul, mesec mladomisničkog slavlja. Stoga i donosimo u ovom broju imena naših ovogodišnjih mladomisnika, dok ćemo njihove slike objavljivati sve do kraja godine, u svakom broju po nešto, ukoliko se poslate slike korisno mogu upotrebiti.

Pregled pokazuje da ima 78 dijecezanskih i 33 redovnička mladomisnika. Prema broju vernika krčka biskupija je najbogatija na svećeničkim zvanjima, onda slede zadarska i sarajevska nadbiskupija.

Prošlo je 400 godina od tridentskog dekreta koji je pokrenuo osnivanje bogoslovskih semeništa, propisao u glavnim linijama za njih duhovnomoralni odgoj kao i nacrt bogoslovnog studija, potrebnog budućem svećeniku. Naši mladomisnici su još prošli kroz tu formaciju, predviđenu i zacrtanu pre 400 godina. II Vatikanski sabor prilagođava naš crkveni život potrebama vremena, pa će svakako i na tom važnom području biti donete neke novine.

Naši vernici već teško čekaju mlade svećenike. I na te svećenike se odnosi Kristova reč: vi ste so zemlje, svetlo sveta, grad koji stoji na gori. Primer svetog svećenika Ivana Vianeja imao je izvanrednu moć nad vernicima. Zanemarena župa postala je u nekoliko godina uzor drugima.

Mladomisnici, vi ćete biti učitelji i propovednici Kristovog evanđelja. Pazite da životom prvo a onda i rečima svedočite za Krista pred svetom. Bićete duhovni pastiri; velikom ljubavlju, požrtvovnošću i razborom ćete voditi povereno stado na putu Božjih i crkvenih zapovedi i kao dobri pastiri štititi od opasnih vukova. Bićete im svećenici, koji dele svojim vernicima svete sakramente, služe svetu Misu, mole se za njih i blagosilju ih.

Znajte, dragi prijatelji, da je celibat najlepši ukras katoličkog svećenika, nutarnja snaga katoličke Crkve. Toliko ćemo odgovoriti velikim zadacima koji nas čekaju, koliko se budemo potpuno, svim srcem i svom dušom predali Kristu i Crkvi.

Mi, vaša starija braća vas srdačno pozdravljamo kao nove saradnike u vinogradu Gospodnjem. Odvažno, svim žarom mlade duše prionite na posao. Katehizacija omladine neka vam bude prvi i najvažniji rad. Šta je lepše nego biti Kristonosac mladom pokolenju! Dao Bog, da biste na svršetku svog svećeničkog života mogli govoriti s apostolom Pavlom: »Plemenitu sam vojnu vojevao, trku dovršio, veru sačuvao. Već mi je pripravljen venac pravde« (2 Tim 4, 7. 8).

Prilažemo spisak svih naših ovogodišnjih mladomisnika po abecednom redosledu, prvo mirske, onda redovničke. Na 3 stranici korica izlaziće njihove slike.

Banatska administratura (Zrenjanin):
Czindel Lajoš, * 1928 Bajmok

Banjalučka biskupija:
Višaticki Kazimir, * 1939 Bos. Gradiška

Dubrovačka biskupija:
Bilić Marinko, * 1936 Proložac
Butigan Pero, * 1935 Gradac
Grubišić Slavko, * 1938 Drinovci
Milica Augustin, * 1936 Lumbarda

Đakovačka biskupija:
Grlica Nikola, * 1932 Bizovac
Karalić Stjepan, * 1938 D. Andrijevci
Lulić Branko, * 1937 Valpovo
Petrović Petar, * 1938 Hrtkovci

Goričkа administratura:
Pirih Metod, Lokovec

Hvarska biskupija:
Marinović Branimir, * 1939 Milna

Koparska administratura:
Ilijaš Jože, Podgrad
Kastelic Ludvik, Brezovica

Krčka biskupija:
Badurina Nedjeljko, * 1937 Lun
Dabo Bogumil, * 1934 Novalja
Volarić Ivan, * 1937 Vrbnik
Zec Antun, * 1938 Linardići

Ljubljanska nadbiskupija:
Jakoš Anton, Šentrupert
Oblak Metod, Poljane nad Šk. L.
Pernuš Viktor, Kranj
Petrič Ivan, Velike Lašče
Piber Vinko, Bled
Sušnik Mihael, Gozd
Vegelj Vinko, Čadež ob Savi

Mariborska biskupija:
Selčan Leopold, Frankolovo
Strniša Feliks, * 1936 Kapela kod Sl. R.
Valdhuber Mihael, Kamnica
Veleberi Izidor, Bogojina

Pazinska administratura:
Gortan Janko, * 1936 Beram
Kancijanić Marijan, * 1937 Tinjan
Nefat Atilije, * 1937 Stari Pazin

Riječka biskupija:
Galović Marijan, * 1938 Brseč

Sarajevska nadbiskupija:
Anić Pero, * 1936 Tremošnica
Baotić Zvonimir, * 1937 Tolisa
Čabraja Jakov, * 1937 Derventa
Kudić Josip, * 1936 Prozor
Mikić Josip, * 1935 Vidovice
Nikolić Mijo, * 1936 Borovice
Pranjić Nikola, * 1937 Bijelo Brdo
Tokić Mato, * 1937 Derventa
Zovkić Mato, * 1937 Tremošnica

Senjska biskupija:
Jurković Josip, * 1937 Slunj
Ivanić Mihovil, * 1935 Zavalje
Ožura Marijan, 1937 Turke
Peranić Ivan, * 1935 St. Novalja
Popović Dinko, * 1938 Sv. Juraj

Splitska biskupija:
Erceg Ljubomir, * 1937 Rašćani
Gnječ Stjepan, * 1936 Bagalović
Milanović Luka, * 1937 Dicmo
Pavlinović Vjekoslav, * 1936 Rašćani
Šupuk Većeslav, * 1936 Slime
Tomić Krsto, * 1939 Siverić
Vrdoljak Stjepan, * 1939 Grabovac
Vrnoga Stanko, * 1936 Vidonje

Šibenska biskupija:
Pavić Josip, * 1937 Tijesno
Skorin Roman, * 1934 Primošten

Zadarska nadbiskupija:
Begonja Anđelo, * 1936 Privlaka
Gregov Jerko, 1937 Preko
Gržanov Mate, * 1937 Sutomišćica
Ivančev Ante, * 1938 Brbinj
Ivanov Nedjeljko, * 1940 Sutomišćica
Miočić Frane, * 1938 Ražanac (Rtina)
Miočić Ivan, * 1937 Ražanac (Rtina)
Šupraha Čedo, * 1938 Kolan
Velčić Božo, * 1938 Vrsi
Žagar Miljenko, 1938 Ražanac

Zagrebačka nadbiskupija:
Bakram Stjepan, * 1936 Gornja Stubica
Druško Josip, * 1933 Lepoglava
Kecerin Ivan, * Koprivnica 1938
Komorčec Josip, * 1937 Mihovljan
Osrečki Milan, * 1937 Marinci
Pavlaković Mihael, * 1936 Prilišće
Šarc Ivan, * 1936 Remetinci
Šmuc Josip, * 1931 Lepoglava
Večerić Milan, * 1935 Taborsko
Vražić Ferdinand, * 1936 Prišlin

Dominikanski red:
Martinić Jerko, * 1936 Pučišće na Braću
Plenković Ivo, * 1937 Sv. Nedjelja na Hv.

Franjevci
Bosanska provincija:
Dragun fra Augustin, * 1935 Kr. Sutjeska
Jurić fra Emanuel, * 1935 Podhum/H
Krželj fra Danijel, * 1937 Bila/L
Marić fra Zdenko, * 1937 Dubica
Matanović fra Zlatko, * 1936 Svilaj
Petričević fra Živko, * 1936 Kr. Sutjeske
Rochmes fra Leopold, * 1935 Vareš
Tomić fra Gabrijel, * 1935 Podhum/H
Vidić fra Pero, * 1938 Sarajevo
Vujica fra Benedikt, * Brestovsko
Zirdum fra Andrija, * 1937 Žeravac

Dalmatinska provincija sv. Jer.:
Škunca fra Bernardin, * 1937 Novalja/P
Vlašić fra Andrija, * 1932 Sovići

Hrv. provincija sv. Cir. i Metoda:
Gelo o. Stjepan, * 1935 Ljubunčić
Kosec o .Branko, * 1935 Bartolovac
Kranjec o. Vilko, * 1936 Remete
Patafta o. Rikard, * 1936 Čakovec

Hercegovačka provincija:
Barbarić fra Bonifacije, * 1936 Klobuk
Čuvalo fra Zrinko, * 1936 Vitina
Marić fra Bernard, * 1937 M. Gradec
Pejić fra Josip, * 1935 Gorica

Slovenska provincija sv. Križa :
Jug p. Avguštin, Studenice
Vrtačić p. Peter, Šentjernej

Isusovci:
Anđelić Branko, * 1933 Vel. Trojstvo
Čavec Blaž, * 1933 Hrašćina

Lazaristi:
Tašev Petar, * 1935 Radovo

Salezijanci:
Horvat Anton, * 1936 Beltinci
Košćak Fabijan, * 1927 Remetinec
Vidic Janez, * 1938 Besnica

Isusovačka družba sa svojih 36 000 članova podeljena je u 11 asistencija. Od indijske se asistencije nedavno odelila istočnoazijska asistencija, pod koju potpadaju isusovci od Indonezije do Japana, a predstavlja ih u generalnoj kući p. Onate Urresti.

Kardinal Kušing, nadbiskup u Bostonu, priredio je u svom dvoru ekumensku večeru ljubavi. Pozvane su bile katoličke dominikanke iz Betalije, đakonise Episkopalne crkve i protestantske sestre. Kardinal je time hteo postići, da bi se redovnice raznih veroispovesti bolje međusobno sporazumevale u ekumenskom duhu.

Brazil. Poslednjih 20 godina u toj zemlji osnovano je bilo 10 novih katoličkih univerziteta, 50 biskupija, 70 radijskih stanica za verske prenose, a u zadnjih 5 godina osnovano 50 semeništa. Verska naobrazba u toj južnoameričkoj zemlji još je uvek niska.

Nešto statistike iz SAD. Prema najnovijim podacima SAD ima 43,850.000 katolika. Za godinu dana oni su porasli za 970 000 vernika. Za 10 godina broj katolika se podigao za 13,5 miliona. Trenutno ima u SAD 5 kardinala, 31 nadbiskup i 201 biskup te 52 000 svećenika. — Prema studiji socijologa isusovca Žona Tomasa u SAD je 87% odraslih osoba čvrsto ubeđenih da ima Boga. Samo jedna na 20 odraslih osoba se izjasnila da vera nije važna.

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Proslava 1100 godišnjice sv. Braće. Naš je episkopat izdao za 1963 godinu zajedničku korizmenu poslanicu o sv. Ćirilu i Metodu. Sve su naše biskupije primile papinu sveću. Time je Papa pokazao koliko ceni misionarski i prosvetiteljski rad sv. Ćirila i Metoda koji su doneli Kristovo svetlo i pismenost Slovenima. — Predviđeno je da bude 7 jul kao blagdan svete Braće u svim biskupijama svečano proslavljen. — U zagrebačkoj katedrali će tada nadbiskup Šeper služiti pontifikal na staroslovenskom jeziku, dok je u svim župama zagrebačke nadbiskupije propisana pevana Misa sa prigodnom propovedi o sv. Ćirilu i Metodu. — U Štrosmajerovoj katedrali u Đakovu slovenski blagovesnici imaju poseban oltar. U toj biskupiji propisana je trodnevnica pred njihovim blagdanom. — Ljubljanska nadbiskupija je već prošle godine prilikom podizanja biskupije na čast nadbiskupije dobila sv. Ćirila i Metoda za glavne nebeske zaštitnike. Kao priprava za njihovu proslavu 7 jula propisana je devetnica po svim župama. — Mariborska biskupija isto je dobila ove godnie sv. Ćirila i Metoda za drugotne zaštitnike iza sv. Andrije. Glavna proslava te biskupije će se obaviti u Murskoj Soboti, koja je svakako nekada potpadala pod Metodijevu nadbiskupiju. — Beogradska nadbiskupija će proslaviti njihov blagdan svečanim pontifikalom u župnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda na Čukarici, koji će služiti ap. administrator Bačke Duhovne Oblasti Msgr Zvekanović. — Slično će se slaviti i u ostalim biskupijama. — Zagrebački nadbiskup će 14 jula služiti pontifikal na staroslovenskom jeziku u Salzburgu prigodom svetskog kongresa u čast sv. Ćirila i Metoda.

IZ VATIKANA

Odjek enciklike. »Pacem in terris«. Papinsku encikliku primili su u svim zemljama velikim interesom, šta više, velikim zadovoljstvom. — Hrvatske novine »VJESNIK« od 28-IV-1963 donose na str. 4 lep članak pod naslovom »Pozitivni smisao enciklike pape Ivana XXIII.« — Ministarstvo vanjskih poslova SAD, koje inače ne komentira papinskih enciklika, izdalo je osobiti komentar za ovu okružnicu. — Predsednik Kenedi kaže među ostalim, da je on kao katolik s ponosom čitao encikliku, a kao Amerikanac iz nje je mnogo naučio. — TASS-ov dopisnik u Rimu veoma podvlači tendenciju enciklike te kaže da je zadala zastupnicima hladnog rata velik i jak udarac. — Iz glavnog stana UNO saznajemo da generalni sekretar U Tant velikim interesom proučava taj papinski dokumenat. — U Nemačkoj su encikliku vrlo toplo pozdravili. — Sovjetska i poljska štampa donose duge izvatke iz enciklike. — Talijanski predsednik vlade Fanfani kaže, da moramo biti Bogu zahvalni, što je nadahnuo Papu da se tako odlučno zauzima za mir.

Papa Ivan XXIII u Kvirinalu. 11 maja Papa je svečano posetio predsednika talijanske republike Antonia Segni u Kvirinalu. Primljen je bio sa svim počastima koje pripadaju njegovom visokom dostojanstvu. U određenoj dvorani bile su postavljene dve krasne stolice kao dva prestolja: jedna za papu, druga za predsednika. — Predsednik se zahvalio papi na radostima i nadama koje pobuđuje njegova prisutnost na Kvirinalu. Napose se zahvalio sv. Ocu za encikliku »Mir na zemlji«.

Papa je odgovorio da je on sluga slugu Božjih, i kazao koliko je Crkva uvek radila za mir. Spomenuo je delovanje ranijih papa. Katolička Crkva je tvoriteljica i učiteljica mira. Balzanovu nagradu, koja mu je podeljena od 100 miliona lira, određuje za jedan stalni fond u svrhu mira. Posle papinog govora poklonili su se papi predsednik Segni, senator Gronki i visoki dostojanstvenici talijanske države, a zatim nosioci Balzanove nagrade Amerikanac nemačkog porekla, glazbenik Hindemit, ruski matematičar Kolmogorov, američki istoričar Morison i austrijski biolog Friš. Sv. Otac je stupio sa predsednikom Segnijem na balkon, odakle je podelio narodu blagoslov. To je bilo prvi puta da su Rimljani videli najvišeg predstavnika katoličke Crkve i predsednika svoje republike zajedno na balkonu kvirinalske palače, koja je bila pre 100 godina papina palača. Ko bi mogao misliti pre 50 godina da bi se moglo tako što desiti?

Predsednik Italije Antonio Segni je primio od Pape uoči predaje Balzanove nagrade i posete Kvirinalu najviše crkveno odlikovanje koje

mogu primiti samo katolički suvereni: Kristov red. To je odlikovanje doneo u Kvirinal papin nuncije Msgr Grano.

Papa je primio u audijenciju roditelje poznate židovske devojke Ane Frank, koja je za vreme rata zajedno s majkom nastradala u nacističkom logoru, a ostavila svetu svoj dnevnik. Papa je kazao ocu Otonu Frank da je srećan što je seme posejano od njegove kćerke urodilo plodom te da će njeno delo doprineti boljem razumevanju među ljudima.

Podsekretar u Državnom tajništvu Msgr Agostino Casaroli nalazio se u prvoj polovini maja u Budimpešti gde je više puta razgovarao sa kardinalom Mindszentijem, mađarskim narodnim vlastima i katoličkim biskupima. Vraćajući se kroz Beč papinski diplomata je izjavio da će se Sveta Stolica u buduće služiti i ustanovom konzulata u odnosu sa drugim državama. Toj mogućnosti može u teškim slučajevima propisati posebna važnost. Međunarodno priznata suverenost Svete Stolice je posebnog značaja. Komentatori traže smisla toj izjavi te se pitaju sa kojom će državom Sveta Stolica stupiti u konzularne dodire.

U generalnoj kući Klaverijanki u Rimu obavila se proslava 100 godišnjice rođenja Marije Terezije Ledohovske, osnivačice misijskih Sestara sv. Petra Klavera. Među prisutnima bili su kardinali Micara i Agagianian kao i brojni prelati. Po svemu izgleda, da rad na proglašenju te osnivačice blaženom stoji dobro.

Kongregacija za semeništa i univerzitete poslala je biskupima prigodom 400 godišnjice dekreta za osnivanje semeništa posebno pismo. Prefekt te kongregacije kardinal Pizzardo ističe vrednost tridentskog dekreta o semeništima i poziva semeništa da na zgodan način proslave taj istorijski dekret. Slično tridentskom će i sadašnji II Vatikanski koncil posvetiti posebnu pažnju odgoju i spremanju budućih svećenika.

Prema oltaru. Kongrecija obreda ispitala je čudesa koja se pripisuju zagovoru Božjeg sluge Vinka Romano. Taj Božji sluga je bio 35 godina župnik u gradu Torre del Grego blizu Napulja. Rodio se 1751, umro 1831, a 1895 bio je utvrđeno da je imao herojske kreposti.

Vatikanska pošta izdala je posebnu seriju maraka kao uspomenu na dodeljivanje Balzanove nagrade za mir papi Ivanu XXIII.

Film o koncilu. Ovih dana prikazivan je u Rimu film u boji o II Vatikanskom saboru. Film počinje slikom puta Via Appia, kojim su došli u Rim apostoli Petar i Pavao. Iza toga slede prizori iz katakombi te slika raznih crkava u večnom gradu. Film zatim prikazuje Papu na njegovom kratkom putovanju u Asizi i Loreto pred otvaranje koncila, pa dolazak biskupa iz čitavog sveta i konačno otvaranje koncila te prizore sa radnih sednica.

Nadbiskup Gonzales, jedan od koncilskih podsekretara, izjavio je da će tokom drugog zasedanja neke koncilske komisije imati za savetnike i laike. Na prvom zasedanju oni su bili samo posmatrači.

Papa je primio u audijenciju ruskog kompozitora Arama Kačaturijana koji se nalazio na turneji po Italiji. Prilikom audijencije kompozitora je pratila njegova supruga. Na kraju audijencije Papa je dao kompozitoru medalju, a njegovoj supruzi krunicu.

IZ MISIJA

Taguki Matsua, star 37 godina, bivši je japanski pilot, koji je pripadao borbenoj grupi dobrovoljaca smrti. Kada je 1945 g. pala atomska bomba na Hirošimu, on se nalazio u centru za obuku pilota. Posle pet godina obratio se na katoličku veru, stupio u franjevački red te bio ove godine u Padovi zaređen za svećenika. Hteo je da žrtvuje svoj život za domovinu, ali Božja je volja da posveti svoje snage širenju Božjega kraljevstva na zemlji.

Iz Hongkonga bilo je 1962 godine poslanih u Kinu paketa sa životnim namirnicama u vrednosti od 20 miliona dolara. Samo u decembru otpremljenih je bilo preko dva miliona paketa rodbinskim članovima i prijateljima, dok ih je kroz čitavu godinu otišlo 12 miliona.

Misionar Paul Šulte, poznat pod nadimkom »leteći pater«, odleteo je 8 maja iz Bona za Južnu Afriku, 16 000 km daleko. Kardinal Frings blagoslovio je njegov avion i još 30 aviona za diasporu.

Predsednik Gane Kvame Nkrumah je u govoru preko radija izjavio da je uplašen zbog vladanja mladih žena u barovima, na igrankama i na javnim mestima. Kritikovao je bezobraznost i lenost na poslovima, uredima, u bolnicama. Tražio je da se svako jutro u školama podiže narodna zastava te da učenici polažu ovo obećanje: »Obećavam na svoju čast da ću biti veran Gani te da ću joj verno služiti svim snagama, svim srcem te da ću uvek poštivati ime

Gane. Neka mi Bog pomogne«. Predsednik je dalje govorio o novim koracima poduzetim da se u omladini podigne smisao za žrtve, odricanja, ljubav za rad, odanost prema Gani i Africi. Na kraju je po zvao na saradnju verske predstavnike na kojima leži velika briga za moralno blagostanje naroda.

Film o Crkvi u Japanu. Nastavlja se radom na dovršenju filma o katoličkoj Crkvi u Japanu. Filmska traka će biti podeljena na tri dela: istorija Crkve u Japanu, izveštaj o posvećenju katedrale u Osaki i na kraju sadašnje stanje katoličke Crkve u Japanu.

Cistercitski samostan Naše Gospe od Pobede u Lumbva u Keniji se dobro razvija. 1956 g. osnovali su ga holandski redovnici sa željom, da radi na bratstvu raznih rasa. Sada su se prijavila tri novaka: jedan iz Ugande, drugi iz Tanganjike a treći iz Južne Afrike.

Nigerija. Tamošnji katolički biskupi osnovali su poseban sekretarijat, da bi vodio i usklađivao katoličku delatnost u Nigeriji. Tamo živi oko 2 miliona katolika, podeljenih na 18 biskupija. Na čelu tog sekretarijata stoji kalabarski biskup Msgr Moynagh.

Sudan. U Nubiji, današnjem severnom Sudanu, arheolozi su otkrili pod pustinjskim peskom ruševine neke katedrale. Ispod oltara su pronašli riznicu, u kojoj su bili pohranjeni predmeti iz crvenog stakla, skupoceni i lepo izrađeni. U to se staklo mešao zlatni prašak. Radove vodi poljski profesor Mikajlovski. On je izjavio: »Važni pronalasci premašuju svako naše očekivanje. Oni osvetljuju istoriju Nubije, koja je bila vrlo malo poznata, naime vreme crnog kršćanstva, osamljenog u visokoj nilskoj dolini posle propasti rimskog carstva pa sve do prvih vekova islama«.

Liberija. Njezin predsednik Tubman je izjavio, da će Papa opremiti jednu medicinsku školu u njegovoj zemlji, a ta će davati zemlji godišnje 25 lekara. Predsednik se seća da ga je 1956, prigodom njegove posete Vatikanu, papa Pijo XII upitao, šta bi mogao učiniti za napredak Liberije. Odgovor je glasio: podizanje jednog školskog zavoda. Novac za taj plan bio je prikupljen još za Pija XII. Sadašnji papa je dodao planu opremanje jedne medicinske škole.

Prvi domaći afrički svećenik Msgr Viktoro Mukasa slavio je zlatni misnički jubilej. Iako su njegovi roditelji bili protestanti, odgajao ga je katolički stric. Stupio je u semenište belih otaca te bio 1913 zaređen za svećenika. Rodom je iz Ugande. 1956 g. Imenovan je papinim kućnim prelatom.

Na posveti nove katedrale BDM u Osaki, koju je izvršio papin nuncije Msgr Cagna, bili su zastupljeni budisti, šintoisti i protestanti. Prisutni su bili dalje diplomati 30 zemalja, 200 svećenika i blizu 5 000 vernika.

Japanskom katoličkom piscu Tomi Suzuki Šigejuki, ocu sedmoro dece, umrla je žena. Iako mu je već 69 godina, on je stupio u franjevački samostan u Tokiu.

Zapadni Irijan je početkom maja posetio predsednik Indonezije Sukarno. Katoličkim misionarima je kazao neka obaveste Papu, da su Indonežani prožeti idealom verske trpeljivosti te da nema opasnosti za katoličke stanovnike te pokrajine.

Sekretarijat za nekršćane. Kineski kardinal Tien je predložio u Vatikanu osnivanje posebnog sekretarijata za nekršćane, kako bi se postiglo veće razumevanje između katoličke Crkve i velikih nekršćanskih religija na svetu. Tamo bi se mogli sastajati viši predstavnici nekršćana sa katoličkim učenjacima te međusobno diskutovati o verskim problemima.

Japanski mladomisnik Alojzije Ogava je odmah iza svoje mlade Mise u Sekiguči crkvi u Tokiju krstio svoju majku.

Tokijski nadbiskup i kardinal Doi je zaredio ovog proleća 20 mladomisnika. Od njih su neki Japanci, Brazilci, Kubanci, Nemci, Španjolci i Amerikanci.

Južna Indija. Nesjedinjeni pripadnici malankarskog obreda u sve većem broju stupaju u katoličku Crkvu. Prošlog oktobra prešle su 92 obitelji, a u januaru 71 obitelj.

Predsednik afričke države Mali Modibo Keita, koji je po veri musliman, rekao je katoličkim seminaristima, da će pomoći njihov studij i odgoj za buduće svećenike. Predsednik Keita je posetio seminar Pija XII i otvorio novu zgradu od tri sprata koledža »Prosper Kumara«, koji je dobio svoje ime po prvom svećeniku iz Malija. Koledž ima 255 studenata od kojih 102 katolika. Malo semenište ima samo 80 učenika.

Katolička obitelj. U Petriju u Sijamu imao je mladu misu Toma Ari Vorasilp. Dvorila su mu četiri brata, koji su već svi svećenici. Kod oltara je posluživao još jedan brat, koji je uči-

telj kod braće sv. Gabrijela. Prisutni su bili roditelji i dve mladomisnikove sestre, obe redovnice. Svečanosti je prisustvovao još jedan brat, koji je ožењen te ima šestoro dece, upravitelj škole. Tamo su se našle i dve tetke, obe redovnice.

IZ EVROPE

Jedinstvena knjiga. U Francuskoj je izdana u jednom primerku knjiga koja je teška 210 kg. Naziva se »Otkrivenje sv. Ivana« i predstavlja originalna dela sedam znamenitih slikara koji su ilustrovali tu knjigu. Korice su iz bronza, ukrašene skupocenim kamenima. Naslovi imaju pozlaćena slova. Knjigu su doneli u Rim da je pokažu Papi.

Katolici Zapadne Nemačke sakupili su u korizmenoj akciji »Misereor« 48 miliona maraka ili blizu 9 milijardi dinara za gladne na svetu. Celokupni iznos tih priloga za gladne od 1958 iznosi 220 miliona maraka.

Međunarodni savez katoličke štampe zasedao je ovog proleća u Parizu. Pozvao je svu katoličku štampu da sarađuje na odbrani prava svih ljudi, da podupire one koji brane ideale istine i pravde. Skup je protestirao protiv kršenja slobode štampe, protiv verske i rasne diskriminacije. Pozvana je sveukupna katolička štampa da proslavi 15 godišnjicu kako je UNO proglasio povelju o ljudskim pravima.

Poljski kardinal Višinski je 26 marta, pre posete bečkog kardinala, razgovarao sa najvažnijom političkom ličnošću u zemlji, Gomulkom. Početkom maja poljski je kardinal otišao u Rim. Privatna njegova audijencija kod Pape trajala je dva sata. Kardinal je onda posetio poljskog ambasadora u Rimu Vilmana te razgovarao s njime jedan sat.

U Zapadnoj Nemačkoj radi oko 300 000 Italijana. Za njihovu duhovnu pastvu brine se 50 talijanskih svećenika, tako da dolazi na jednog svećenika 6000 radnika.

Verski list ahenske biskupije poklonio je za 1. maj Papi jedan štamparski automat. To se izvršilo prigodom generalne audijencije u samoj crkvi sv. Petra. Glavni urednik je uručio Papi pergamenu, potpisanu od domaćeg biskupa, o poklonu. Pergameni je bila pričvršćena fotografija poklona.

Bečki kardinal u Poljskoj. Bečki nadbiskup kardinal König je krajem aprila otišao u posetu Poljskoj. Na granici su ga pozdravile civilne i crkvene vlasti. Kardinal se prvo zaustavio u Osvijecima i položio venac žrtvama nacističkog nasilja. Iza toga se zaustavio u Krakovu, gde je ogledao tamošnje znamenitosti. U Varšavi se sreo s poljskim kardinalom Višinskim i bio primljen od poljskih državnih vlasti. Na kraju je posetio Čenstohovu gde se skupilo preko sto hiljada vernika. Njima je uputio nekoliko toplih reči priznanja dubokoj poljskoj religioznosti. Poseta je protekla u znaku srdačnosti i prijateljstva.

Lisabonski patrijarh kardinal Cerejeira je pre tri godine pokrenuo akciju za izgradnju crkava. U međuvremenu je sagrađeno u Lisabonu 20 crkava, ali u čitavoj biskupiji treba ih još oko 200.

Posvete spomen-crkve. 5. maja 1963 u Berlinu na Plecenze posvećena je bila nova crkva »Kraljica mučenika«, sagrađena za uspomenu onima koji su pod nacizmom zbog vere izgubili živote. Zbog velike kiše bilo je prisutno samo 5 000 vernika. Svečani govor je održao minhenski kardinal Döpfner. Misleći na žrtve koje su bile na tom mestu ubijene, kazao je: »Ne bežimo od mučne ozbiljnosti ovog mesta. Samo ako se prvo postavimo u tamu, biće nam poklonjen korak u svetlo«. Berlinski nadbiskup Bengš je istog dana u svojoj propovedi rekao: »Samo naivni optimist ili oportunist može misliti da je ona tama od čovečanstva zauvek proterana i da je zauvek isključena opasnost diktature, bespravnosti i surove sile«.

Izvanredna kolekcija. Bankovni činovnik u Madridu Jose Peres de Azor ima kolekciju od 300 svezaka Svetog pisma. Među ostalim ima primerke na ruskom, bugarskom, mađarskom, perzijskom, urdu, kickuo i kayan jeziku. Grčki primerak mu je poklonio arhiepiskop Makarios, predsednik Kipra.

Madrid. U španskim semeništima priprema se 21 791 svećenički kandidat. Najbogatija biskupija na svećeničkim zvanjima je sv. Jakov u Komposteli sa 992 kandidata, a najsiromašnija je biskupija Madrid- Alcala sa 247 pitomaca.

Vojničko hodočašće. I ove godine obavilo se vojničko hodočašće iz 17 zemalja u Lurd. Učestvovalo je 40 000 vojnika pod vodstvom pariškog kardinala Feltina. Pontifikalna misa na 26 maja prenosila se preko evrovizije. Cilj hodočašća: molitva za mir na svetu i za bratstvo.

greha raditi težačke poslove na blagdane po gregorijanskom kalendaru.

K. B. Pitanje: Koja Božja zapoved zabranjuje glavne grehe: oholost, lakomost, zavist, neumerenost, srditost i lenost? Odgovor: Glavni gresi zapravo nisu gresi nego samo izvori greha. Grešna dela koja izviru iz tih grešnih sklonosti, mogu se lepo uvrstiti u jednu ili drugu Božju zapoved. Neko se iz oholosti neće moliti; takav greh spada u prvu Božju zapoved. Oholost te nagoni da vređaš svog bližnjega, time si se ogrešio o osmu zapoved. Iz lakomosti radiš u nedelju, onda grešiš i protiv treće B. zapovedi. Zbog srdžbe možeš da grešiš protiv raznih zapovedi: srditi se na postupke roditelja greh je protiv 4 zapovedi; tuča zbog srdžbe krši 5 zapoved, vređanje iz srdžbe je greh protiv 8 zapovedi. Zapovedi naređuju ili zabranjuju izvesna dela. Glavni gresi su grešne sklonosti, da bismo te zapovedi kršili.

K. G. Odgovor: Katolička Crkva drži samo onog vernika ispravnim koji je svoj brak uredio i pred njom. Katolik koji na bilo koji način pomaže katoliku kršiti propise svoje Crkve u pogledu venčanja, počinio je takozvani tudi greh.

H. T. Odgovor: Krist je uskrsnuo snagom svoje božanske, a ne čovečanske prirode.

G. L. Pitanje: Da li je dostojno da su kršćani poganske hramove pretvarali u crkve i nad grobovima crkvenih progonitelja dizali oltare gde se služi sveta Misa? Odgovor: Katolici u Engleskoj često kupuju napuštene anglikanske crkve za svoje liturgijske potrebe. Niko ne vidi u tome nešto zlo. Zašto bi bilo nedostojno da se lepi napušteni poganski hramovi pretvore u crkve i svojom lepotom veličaju Boga? Sve što je dobro i lepo, Božje je, neka služi Bogu. Svakako se ograđujemo od svakog nasilnog oduzimanja svetih mesta bilo koje veroispovesti, što se protivi 7 Božjoj zapovedi.

G. K. Pitanje: Greši li onaj koji se čuva da ne bi uvredio svog bližnjega samo zato, jer ga ne bi hteo kasnije moliti za oproštenje, pošto je oholi? Odgovor: Gospodin Bog gleda pre svega na srce, ne toliko na vanjsko delo. Ako je čovek dužan bližnjemu nešto kazati, opomenuti ga, ukoriti, a to ne čini iz straha da ga ne bi uvredio, taj čovek greši. (Pročitaj 2 Kor 7, 8—12!) Najčešće je na mestu strpljivost i blagost u ophođenju. Ako je bio neko napastovan da bi ponizivao, rugao se, vređao bližnjega, pa je takvo napastovanje savladao, učinio je dobro delo, iako ga je na to navodio strah da bi se sam morao kasnije poniziti. Nije prava poniznost u tome da činim najpre glupost, kako bi se posle mogao poniziti. Potrebna nam je izvesna doza ponosa da po mogućnosti uvek radimo pametno i dobro.

G. G. Odgovor: Svakako niste postupali ispravno: ne smemo činiti zlo (krasti) da bismo učinili neko dobro. Međutim, smatram da niste učinili težak greh, jer ste postupali duševno zbunjeni. Poklonjeni novac namenite u dobre nakane.

S. C. Pitanje: Da li je s versko-moralnog stanovišta dobro što se kod nas muškarci žene sve stariji? Odgovor: Kako je brak vrlo važna socijalna ustanova, rasadište novog pokolenja, zaslužuje svestranu pažnju i brigu, kako bi mogla biti ta osnovna ćelija ljudskog društva sve zdravija i urednija. — I starost igra u toj stvari važnu ulogu. Obično se smatra da je kod nas muškarac telesno i duševno potpuno zreo oko 25 godine života. Dok nije neko potpuno zreo, svakako nije dobro, ako se ženi, biće raznih neželjenih posledica. Ako neko dugo odlaže venčanje, izlaže se opasnosti na neuredan seksualni život. U tom pogledu valja pamtiti reči apostola Pavla: »Bolje je ženiti se nego izgarati od strasti« (1 Kor 7, 9). Međutim, znamo da ptičice prvo načine gnezdo, a onda legu jaja; tako je potrebno da zaručnici imaju prvo stan i službu, a onda da sklope brak. Pomoći zaručnicima na tome veliko je dobro delo.

VALIDŽIĆ MIRKO: »Ranjeno Božje Srce« od preko 300 stranica izaći će u septembru 1963. god. U pretplati stoji 1 200 din. — Narudžbe i novac slati na: Hermina Fintić, Zagreb I, Trg Kralja Tomislava 21.

H. L. Pitanje: Kako se bira novi papa? Odgovor: Kad je obavljena sahrana pokojnog pape te završene propisane pobožnosti za njim, pristupa se pripremama za izbor novog pape. Svi su kardinali pozvani da dođu u Rim, pošto jedino oni imaju pravo birati papu. Određenog dana povuku se u konklave, određen deo Vatikana gde su potpuno otsečeni od vanjskog sveta. U sikstinskoj kapeli se sastaju, mole se i glasaju, sve dok ne dobije jedan kandidat 2/3 glasova. Izbori se vrše u najstrožijoj tajnosti i potpunoj slobodi od bilo kakvog pritiska. Svi zapisnici o glasanjima po najnovijoj odredbi dolaze u tajni arhiv. Ako izabrani kandidat prihvati izbor, time postaje papa. Beo dim iz dimnjaka prvi je vanjski znak njegova izbora. Najstariji kardinal đakon prvi navesti svetu ime novoizabranog pape. U bliskoj budućnosti obavi se onda krunisanje novog pape u crkvi sv. Petra.

PAPINE NAKANE ZA MESEC JULI: 1) Da teolozi i propovednici izlažu i tumače svetu nauku po živom učiteljstvu Crkve i prema potrebama vremena. 2) Da bi seljaci u Latinskoj Americi bili dobro poučeni u katoličkoj nauci.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

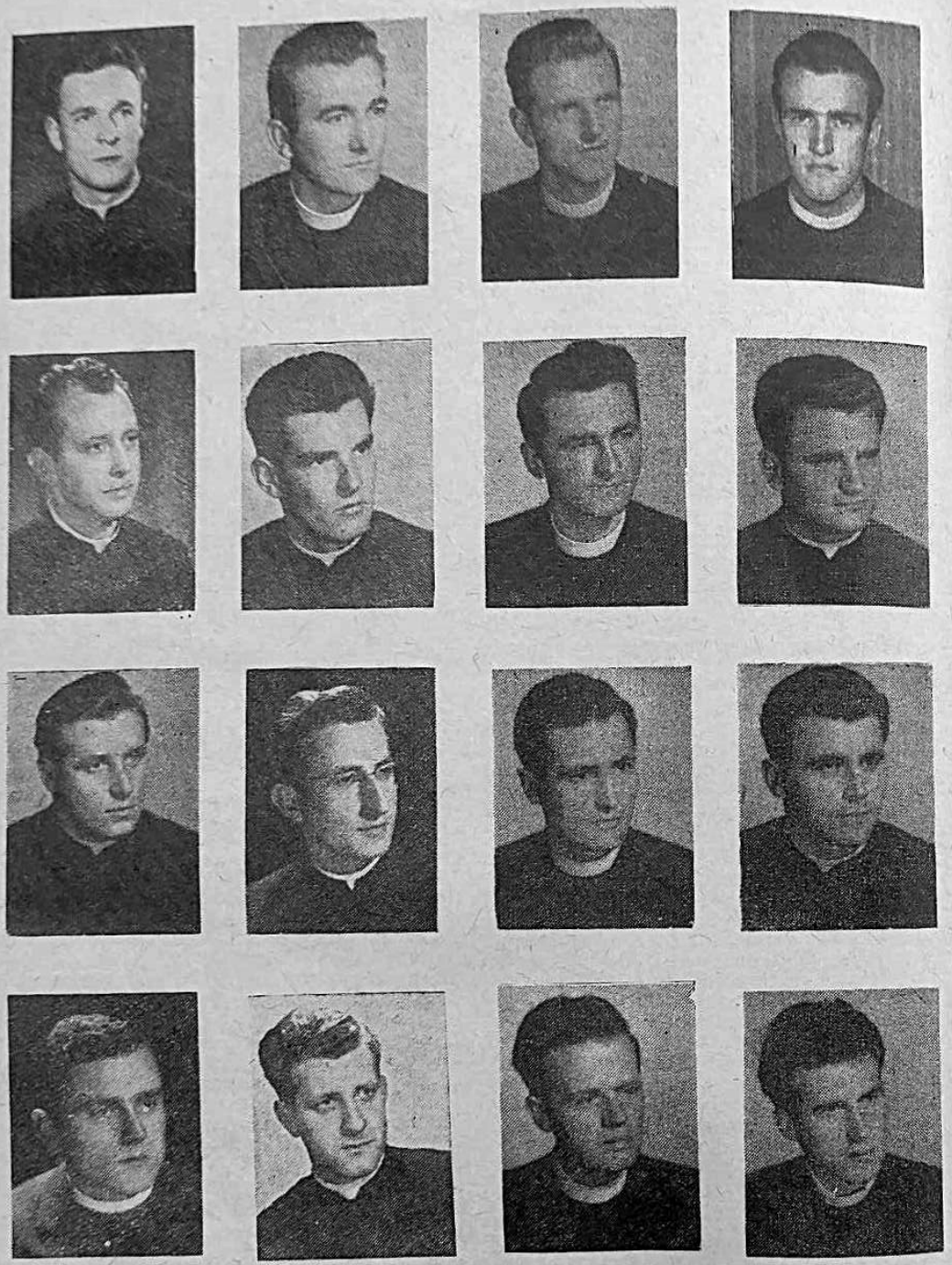

Predstavljamo Vam ovogodišnje mladomisnike. Prvi red od leva na desno: **Zec Antun, Vrnoga Stanko, Šmuc Josip, Volarić Ivan.** Drugi red: **Druško Josip, Milanović Luka, Gnječ Stjepan** i **Večerić Milan.** Treći red: **Osrečki Milan, Bakram Stjepan, Butigan Petar** i **Pavlaković Mijo.** Četvrti red: **Komorčec Josip, Vražić Ferdinand, Milina Augustin** i **Šupuk Većeslav.**

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 8 BEOGRAD, AVGUST 1963. CENA 40 DIN.

BLAGOVESNIK

VERSKI MESEČNIK

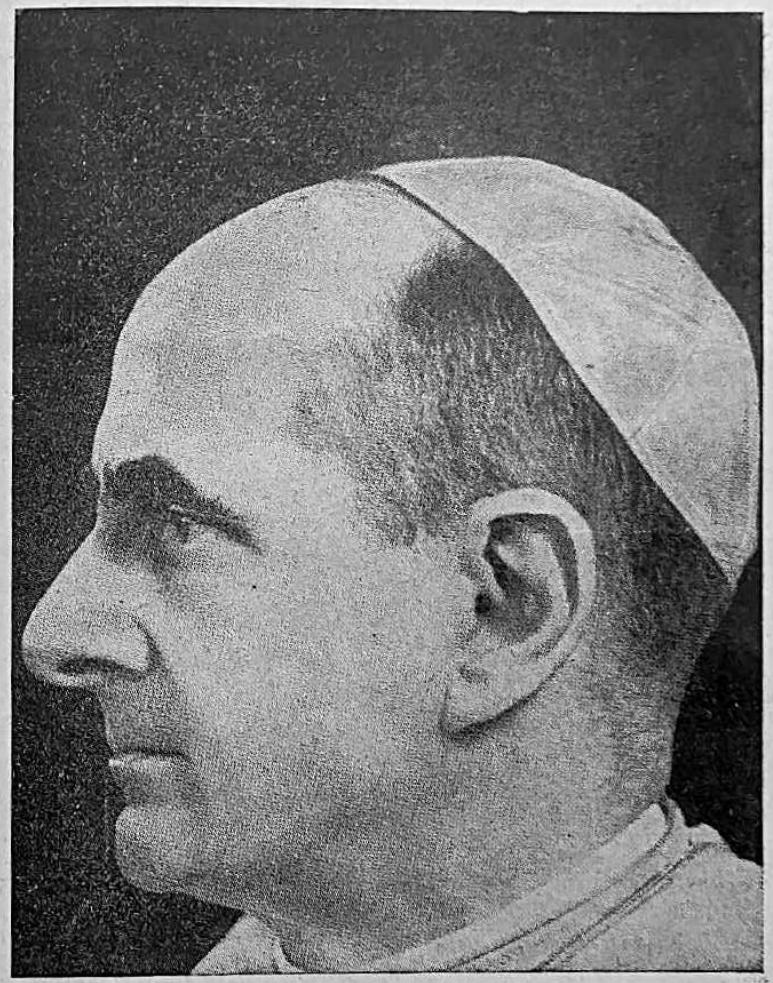

PAPA PAVLE VI

Urednikova pošta

O. B. Pitanje: »Za našeg Spasitelja kažemo: Isus, Krist, Isus Krist, Krist Isus, naš Gospodin Isus Krist itd. Da li je određeno, kada mu se neki naziv daje?« *Odgovor:* Nazivi su po svojem korenskom značenju besumnje različiti. Krist (hebrejski Mesija) je Pomazanik. Isusa tako nazivamo ne zbog krštenja ili nekog pomazanja, nego zbog njegove trostruke vlasti: proročke, svećeničke i kraljevske. U Starom zavetu su pomazali proroke, svećenike i kraljeve. — Isus (hebrejski Ješua) je Spasitelj ili Otkupitelj. — Gospodin (grčki Kyrios) upotrebljavao se u apostolsko vreme za Boga, odnosno paganske vladare kojim se iskazivalo božansko poštovanje. Kad Kristu kažemo da je naš Gospod, time ga priznajemo svojim Bogom, Vladarem, a sebe njegovim slugama, stvorenjima. Prema značenju reči gornji su naslovi različiti, ali njihovo upotrebljavanje nije ničim određeno. Apostol Pavle se služi svim gornjim naslovima, jer se svi odnose na utelovljenog Sina Božjega.

A. S. Pitanje: »Apostol Pavle traži od vernika da najpre ispitaju svoje duhovno stanje (i okajaju svoje grehe), pa tek onda da pristupe pričesti. Prema tome ispoved ne bi bila potrebna. Zašto je Crkva traži?« *Odgovor:* Crkva obavezno traži ispoved pre pričesti samo od onih, koji su posle poslednje ispovedi smrtno sagrešili; za male se grehe preporučuje i savetuje. Odlomak iz 1 Kor 11, 23—34, na koji se pozivate, vrlo je važan euharistijski tekst. Iz njega jasno sledi da valja svetu pričest primati u posvetnoj milosti, kako nam ne bi bila na osudu. Tačno je da apostol ništa ne govori o sakramentu svete ispovedi, ali iz toga ne sledi da je on nije poznavao. Crkva je kao čuvarica apostolskih predanja uvek za teške grehe tražila sakramentalnu ispoved. Ispoved malih greha savetuje i preporučuje kao najbolje sredstvo napretka u duhovnom životu.

M. K. Odgovor: Želite upoznati Marijinu legiju i njezin rad; čitajte u našem mesečniku članak »Apostol bez štole«.

F. P. Pitanje: »Kako dugo može da traje ispoved?« *Odgovor:* Što je ispoved lakša, to je i kraća; ukoliko je teža, komplikovanija, to je i duža. Katkada neko na ispovedi traži objašnjenje izvesnog pitanja, i to može da produži ispoved. Za ispovednika je najteže, ako se pokornik dovoljno ne kaje za svoje grehe, pa ga mora tek pripremati. Najduže obično traju velike ispovedi za vreme duhovnih vežbi, pučkih misija, prigodom izbora zvanja, ali smatram da ni one ne bi trebalo da budu duže od četvrt sata. Ako za to vreme ispovednik ne može da omekša pokornika na dobro pokajanje, treba da ga otpusti bez odrešenja.

V. A. Pitanje: »Istočnjaci imaju lepše obrede na Veliki tjedan nego mi katolici rimskog obreda. Zašto ne bismo i mi preuzeli njihove obrede Velikog tjedna?« *Odgovor:* Ljudi imaju različite ukuse. Svi obredi koje je Crkva uvela, lepi su, naročito ako se obavljaju pobožno i tačno prema rubrikama. Svaki se obred razvijao u svojstvenim uslovima te odgovara duhu naroda i vremena u kome je nastao. Svako mora prvo proučiti svoj obred da otkrije njegovo bogatstvo. — Obnovljeni obredi Velikog tjedna traže aktivniju saradnju vernika. Cilj tih obreda nije samo uspomena na Kristovu muku nego i duhovni preporod vernika. Pričest na Veliki petak je novina, ali su je vernici rado prihvatili. Rimski se obred ističe, pošto je dostojanstven, misaon i bogat u simbolima. Ostavimo svakom obredu njegove crte. Ne treba zavideti bližnjemu na njegovim vrlinama. Zadovoljimo se sa svojim, pa ćemo opet duhovno napredovati.

R. A. Odgovor: Misa je služba Božja čitave crkvene zajednice, npr. župe. Kad se daje neka priredba, svi učesnici pridržavaju se tačno svojih uloga, onda je izvedba lepa. Da bude i Misa učinila dobar utisak na prisutne, treba da svi vernici sa misnikom nastupaju kao jedna liturgijska grupa. Kakva bi bila škola kad bi svaki učenik mogao raditi po svojoj volji? I na Misi treba discipline, obzira prema drugima, da bude molitva, pevanje, ustajanje, klečanje harmonično i pobožno.

B. V. Odgovor: Isus, sin Sirahov, sveti je pisac jedne starozavetne knjige, koju je napisao g. 180 pre Krista, a naziva se »Crkvenica«. U njoj su skupljeni mnogi korisni saveti, proslavljene mnoge starozavetne ličnosti. Isusov unuk ju je g. 132 pre Krista preveo na grčki jezik. Ime Isus (Ješua) nije bilo nepoznato u Starom zavetu.

V. B. Pitanje: »Da li je Dante Aligijeri napisao »Božansku komediju« iz osećanja pobožnosti ili u cilju da ismeje tadašnje društvo?« *Odgovor:* Dante Aligijeri je svakako bio pravoveran katolik, ali u političkim pitanjima došao u sukob sa Crkvom. Njegovo književno delo nije neki molitvenik ili pobožna knjiga za razmatranje, nego na literarni način otkriva bogatstvo katoličke vere, a ujedno predstavlja do neke mere ličnu kritiku tadašnjeg društva. Nijedno doba nije bez mana i poroka, stoga opravdano izaziva kritiku. Da li su kritičari bolji od kritikovanih, to je drugo pitanje. Da Dante nije dobro poznavao svetovnu i teološku nauku svoga doba, ne bi mogao zamisliti takvo delo; a da nije bio velik umetnik, ne bi ga mogao tako dobro napisati.

PAPA PAVLE VI

Izbor kardinala Montinija

Na blagdan Srca Isusova, 21. VI. pre podne, posle 42-časovnog zasedanja, konklave od 80 kardinala izabrao je naslednika pokojnom Ivanu XXIII u osobi milanskog nadbiskupa kardinala Ivana Krstitelja Montinija. U 11,21 čas beli dim je pokuljao iz dimnjaka sikstinske kapele, a onda je kardinal-đakon Ottaviani sa balkona crkve sv. Petra prema starom običaju objavio ime kardinala na koga je pao izbor, te kazao ime koji će otsad kao papa nositi. U 12.25 novi papa Pavle VI pojavio se na glavnom balkonu vatikanske bazilike, te podelio Rimu i svemu svetu svoj prvi apostolski blagoslov.

Na trgu sv. Petra se na brzinu skupilo oko 100 000 ljudi koji su oduševljeno pozdravili novog papu. Sve radiostanice su odmah pronele vest Montinijevog izbora i njegovo novo ime — pape Pavla VI širom sveta. Slično, kao povodom smrti Ivana XXIII, i sada su državni poglavari i vlade odmah reagovale i uputile čestitke novom poglavaru katoličke Crkve. Svetska štampa je gotovo bez izuzetka sa simpatijama primila ovaj izbor kao dobar znak za budućnost.

Još više moramo biti srećni i zadovoljni mi katolici da nam je Krist upravo za blagdan svog Srca poslao svog novog zamenika, da bude vrhovni pastir čitavom katoličkom stadu. Mi katolici gledamo u Svetom Ocu neprevarljivog učitelja objavljene istine, velikog svećenika i nosioca vrhovne zakonodavne, upravne i sudske vlasti u Kristovoj Crkvi. On je na zemlji zadnja instanca u svim verskim i moralnim pitanjima. Bez njega nema čak ni koncila. Mi čvrsto verujemo da Bog onome, kome je odredio najteže breme i najveću odgovornost, daje i posebnu pomoć i zaštitu. No uprkos tome, naša je dužnost da ga i molitvom podupiremo, kao deca rado slušamo i pridržavamo se njegovih saveta.

Životni put novog pape

Ivan Montini rodio se u Končezi, u biskupiji Breša, u severnoj Italiji. Gimnaziju i licej je završio u svećeničkom zavodu u biskupskom gradu. Bogoslovska predavanja je slušao u Breši i u Milanu, te bio 29 maja 1920 zaređen za svećenika. Onda se u Rimu upisuje na Gregorijanu i na crkvenu akademiju da se pripravi za diplomatsku službu.

Prva diplomatska služba u Varšavi bila je kratkog veka. Pozvan natrag u Rim, preuzeo je položaj duhovnika-asistenta katoličkih studenata u večnom gradu. Političkim su vlastima katoličke omladinske organizacije bile trn u oku, pa su morale uskoro prekinuti s radom. Msgr Montini radio je u državnom tajništvu, gde je dušom i srcem pratio katolički život širom sveta i delovao u datim uslovima na verskom preporodu.

U državnom tajništvu Montini ostaje gotovo 30 godina. Zbog sposobnosti i neumorne radinosti brzo je u službi napredovao. Postao je substitut na odeljenju za redovne poslove i sekretar šifre. U njegovu nadležnost spadala je korespondencija sa svim predstavnicima Svete Stolice na strani. Posle smrti državnog tajnika Maglione-a, Montini i Tardini postanu najbliži i najprisniji saradnici pape Pija XII. 1952 dobija naslov podsekretara u državnom tajništvu. 1. novembra 1954 Montini je naimenovan za milanskog nadbiskupa.

Novo službeno mesto nastupa početkom januara 1955. Milanska nadbiskupija je najveća u Italiji i jedna od najvećih na svetu. Tamo ostaje punih 8 godina, sve do izbora za papu 21. VI 1963. Papa Ivan XXIII imenovao ga je 15. XII. 1958. kardinalom.

Novi papa ima bogato životno iskustvo, dobro poznaje diplomatiju, kao i

pastoralne probleme, što će mu biti od velike koristi na vrhovnom položaju u Crkvi.

Njegove težnje

Papa Pavle VI odrastao je u jednoj katoličkoj kući koja je bila verski vrlo aktivna. Otac mu je bio novinar koji je javno zastupao i branio katolička načela, a majka bila predsednica ženske katoličke Akcije u domaćoj biskupiji. Njegove prve svećeničke godine padaju u doba borbi Đorđa Frasatija sa crnim košuljama, kada je uzimala maha paganska ideologija preteranog nacionalizma i želja za obnovom starog rimskog imperija. Montini je ostao na liniji kršćanskog univerzalizma, bratstva među svim narodima, prvenstva duha nad materijom.

Rad u državnom tajništvu otvarao mu je pogled u duhovna zbivanja i strujanja u modernom svetu, uočio je velike razlike među narodima i kontinentima, doznao da katolici u svetu žive u vrlo različitim prilikama i nejednakim mogućnostima razvoja. Dugogodišnja saradnja sa papom Pijom XII, jednim od najučenijih papa na Petrovom prestolu, obogatila je njegov univerzalistički duh, tako da mnogi gledaju u njemu inteligenciju i učenost Pija XII, a toplo srce Ivana XXIII.

Poznato je da je imao Montini vrlo veliku privatnu biblioteku, da se interesovao, slično Piju XII, za razna naučna područja. Njegove simpatije za radnike i studente pribavile su mu nadimak duhovnog pastira radnika i studenata.

Osmogodišnja uprava milanskom nadbiskupijom pružila je nadbiskupu Montiniju priliku da na terenu rešava najraznovrsnija pastoralna pitanja: osnivanje novih župa, izgradnju novih crkava na gradskoj periferiji, potrebe crkvenih domova, socijalnu zaštitu dece i omladine. Otuđenost radničkog i gradskog stanovništva crkvenom životu stavila ga je pred potrebu organiziranja najvećih pučkih misija u Evropi, u kojim je planski sarađivalo 1000 propovednika-misionara.

Govori, nastupi, putovanja milanskog nadbiskupa kardinala Montinija praćeni su bili s velikom pažnjom. Uvek je znao na originalan način zahvatiti jedan aktuelan problem i pokazati mu u kršćanskom svetlu potrebno rešenje; bilo da se radilo o ujedinjavanju Evrope i novom bratstvu, o apstraktnoj umetnosti, socijalnoj pravdi, crkvenoj disciplini, misijama. Prošle je godine Montini posetio Afriku te tako pokazao interes za verski, kulturni i ekonomski napredak tog kontinenta.

Njegov program

Papa Pavle VI je odmah 22. juna u 11 sati, u Sikstinskoj kapeli, održao govor u kome je razvio svoj program. Ukratko se može reći da je naglasio one iste ideje, za koje je radio i živeo njegov prethodnik Ivan XXIII.

Drugi Vatikanski koncil će se nastaviti. Oblici crkvenog rada moraju se prilagoditi potrebama sadašnjice, kako bi Crkva uspešnije vršila svoje istorijsko poslanstvo spasavanja duša. Iz toga će, prirodno ,izrasti promene, koje će se odraziti u reformisanom crkvenom zakoniku.

U programskom govoru Pavle VI zadržao se na teškom problemu gladi, siromaštva i socijalne nejednakosti. Razlike se moraju smanjiti, razvijenije i bogatije zemlje moraju pomoći nerazvijenim a u duhu bratstva i ljudskog dostojanstva.

Novo doba osvajanja vasione će doneti blagoslov ljudima, ako se budu smatrali braćom, a ne suparnicima. Pavle VI založio se za svetski mir, ne onaj koji se zasniva na strahu od oružja, nego na međusobnom poverenju, bratstvu i iskrenom rešavanju nerešenih problema.

Rad na kršćanskom jedinstvu isto tako je unet u papin program. Sve, koji veruju u Krista, naziva svojom braćom, iako su odeljeni od Rima. Svi ti će naći u Rimu svoj dom, očuvano nasleđstvo svojih crkvenih velikana.

Papa je na kraju govora spomenuo sve ljude, od vladara do dece i bolesnika, te optimistički ulivao nade u bolja vremena, naročito za one, koji su po trpljenju sličniji Kristu.

U Papi Pavlu VI imamo dobrog oca, mudrog vođu, energičnog kormilara, koji će u naše doba upravljati Kristovom lađom. Poštujmo ga, volimo ga, slušajmo ga, pa nećemo zalutati!

Izvor i smisao zla u kraljevstvu Božjem

»Kraljevstvo je nebesko kao čovjek, koji posija dobro sjeme na njivi svojoj. Dok je sve spavalo, dođe neprijatelj njegov, posija kukolj po pšenici i otide. Kad onda uzraste usjev i uhvati se rod, pokaza se i kukolj. Tada dođoše sluge domaćinove i rekoše mu: Gospodaru, nijesi li dobro sjeme posijao na njivu svoju? Odkuda joj, dakle, kukolj? On im odgovori: Neprijatelj to učini. Tada sluge upitaše: Moramo li otići i sabrati ga? On odgovori: Ne! Inače biste mogli, sabirući kukolj, počupati zajedno s njim i pšenicu. Ostavite samo da zajedno oboje raste do žetve. U vrijeme žetve reći ću tada žeteocima: Saberite najprije kukolj i svežite ga u snoplje da se sažeže, a pšenicu nosite u moju žitnicu« (Mt 13, 24—30)

Božanski Spasitelj pobija ovom prispodobom pogrešno uvjerenje Židova, da će u Mesijanskom kraljevstvu potpuno nestati zla. U apokrifnoj knjizi »Oporuka dvanaestorice patrijarha« čitamo: »U vrijeme Mesije nestat će grijeha, a grešnici će prestati sa svojim zlodjelima. Mesija će svojim svetima dati hranu s drva života, a duh svetosti bit će nad njima. Sotonu će Mesija zatvoriti«. Tako su vjerovali Židovi. To je ljudska mudrost. Božji se plan, međutim, veoma razlikuje od zamisli i želja ljudi.

Pobijajući kriva židovska mišljenja, Isus nam razotkriva izvor i smisao zla u svijetu uopće, a posebno u njegovom kraljevstvu.

Izvor zla u svijetu

Već u zemaljskom raju Bog navješta trajnu borbu između dobra i zla, između Mesije i Sotone, između sinova Božjih i sinova tame: »Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina. On će ti satrti glavu; a ti ćeš ga raniti na peti« (Gen. 2, 15). Dolaskom Spasitelja i ustanovljenjem njegova kraljevstva, Bog ne namjerava potpuno satrti sile zla. Svetost i krepost ne će sjati bez sukoba sa silama zla. Kraljevstvo Božje neće biti društvo samih svetih i odabranih. U Crkvi, kao i uopće u svijetu, uvijek će djelovati i sile zla.

Istina, Spasitelj je ustanovio kraljevstvo istine, pravde, ljubavi, mira, života i milosti. On, dakle, sije samo dobro sjeme. Ali, kako sam Isus razjašnjava, postoji i začetnik zla, neprijatelj, koji sije kukolj među dobru i zdravu pšenicu. To je Sotona i njegovi pristaše (Mt 13, 39). Stoga će dobra pšenica (djeca kraljevstva) živjeti zajedno s kukoljem (djeca zla). (Mt 13, 38).

Đavo, koji je naše praroditelje naveo na grijeh, nastavit će svoj posao i u samom kraljevstvu Mesije. Neprijateljstvo između Boga i njegove djece s jedne strane, i Sotone i njegovih pristalica s druge, bit će vječno. Između začetnika dobra (Boga) i začetnika zla (Sotone) ne može biti ni mira ni kompromisa. U povjesnoj istini o grijehu praroditelja krije se izvor zla u svijetu. U svijetlu ove žalosne činjenice postaju nam shvatljiva sva previranja, sukobi i tragedije ljudske povijesti.

Izvor zla u Kristovoj Crkvi

Isusova prispodoba odnosi se izravno na stanje njegovog kraljevstva na ovom svijetu. Stoga, ono što smo rekli o izvoru zla u svijetu uopće, to vrijedi i za Kristovu Crkvu posebno: »Njiva je svijet. Dobro sjeme jesu djeca kraljevstva; kukolj su djeca zla« (Mt 13, 38). Samim pristupanjem u Kristovu Crkvu, čovjek ne postaje automatski i d o s t o j n i m njezinim članom. Dapače, i dugogodišnjim životom u Kristovoj Crkvi, uz sve blagodati milosti i svetih sakramenata, čovjek ostaje uvijek u mogućnosti da postane »dijete zla«. Počevši od jednog člana samog apostolskog zbora, izdajice Jude, pa sve do današnjih dana, koliko bismo mogli nabrojiti žalosnih primjera djece Božje, koji postaju djecom zla i propasti!

Rekli smo, da se Božji plan veoma razlikuje od čovječje mudrosti. Mi bismo svi željeli, da zla uopće ne bude. To je doista i bio prvotni plan Božji! Bog je zamislio čovjeka kao kralja na zemlji. To je i ostvario kada je praroditeljima predao vlast nad svakom materijom pa i nad životinjskim svijetom. Ali je Božji plan pokvaren u onom trenutku, kada su se naši praroditelji slobodno odrekli Boga i pristali na varava obećanja Sotone. Tada je grijeh ušao u svijet, a s grijehom i svako zlo pa i sama smrt. Bog je tada izmijenio svoj plan. Čovjek se slobodno priklonio silama zla, slobodno je otpao od Boga. Bog, međutim, ne nanosi nasilja ljudskoj slobodi. Prema novom Božjem planu, Bog će obnoviti palu ljudsku narav, poslat će Mesiju—Otkupitelja, provest će svoj plan milosrđa, ljubavi i milosti, ali će kod toga uvijek poštivati čovječju slo-

bodnu volju. Kristovo će kraljevstvo, dakle, biti utemeljeno na božanskom sjemenu riječi Božje (zdravo sjeme) i na slobodnom pristanku čovjeka.

A jer čovjek nikada ne gubi svoje slobode, pa ni onda kada postane članom Kristove Crkve, to je uvijek moguće, da izda dostojanstvo Božjeg djetinjstva i da se prikloni grijehu. Grijesi članova Kristove Crkve, to je onaj »ljudski elemenat« u kraljevstvu Božjem na ovom svijetu. Dakako, taj ljudski elemenat (slabosti i grijesi) ni malo ne umanjuje vrijednost riječi Božje, zdravog sjemena. To je samo dokaz, kako Bog poštuje čovjekovu slobodu.

Jednako kao i kod pada naših praroditelja, tako i kroz cijelu povijest ljudskog roda, važnu i zlokobnu ulogu ima začetnik svakog zla, Sotona. Prezirati ili nijekati utjecaj Sotone na ljudski rod, pa i na članove same Kristove Crkve, značilo bi ne shvaćati realnost, a mnoge bi pojave postale upravo neprotumačive. Sam prvak apostola, sv. Petar, piše: »Budite trijezni i bdijte, jer protivnik vaš, đavao, kao lav ričući obilazi i traži, koga da proždere. Njemu se oduprite tvrdi u vjeri!« (1 Petr 5, 8—9).

Smisao zla u svijetu i u Crkvi

Kad bismo se zamislili u nedokučive Božje planove, tada bismo shvatili, da je zlo u svijetu dokaz neizmjerne Božje dobrote. Bog ne čini zla, Bog neće zla, Bog se protivi zlu. Nikakvo zlo nije ulazilo u prvobitni Božji plan. Zlo ima svoj izvor u Sotoni i u zloupotrebi čovječje slobode. Neizmjernost Božje dobrote očituje se baš u tome, da trpi zlo i da zlo pretvara u dobro. Tako Bog radi! Njegova je volja, da se svi ljudi preporode, obnove u milosti i spase. Kod toga, međutim, odlučujuću ulogu ima čovječja sloboda. Stoga će Spasitelj osnovati svoje kraljevstvo na dvostrukom temelju: riječ Božja (zdravo sjeme, milost) i slobodno čovječje opredeljenje. Zlo u svijetu postaje dokaz čovječje slobode i neizmjerne očinske ljubavi Božje.

Ne samo da Bog trpi zlo u svijetu. On preokreće zlo u dobro. To je isključivo Božje svojstvo. Svjetska povijest, a još napose povijest Kristove Crkve, pružaju nam za to bezbrojne dokaze. Sve što se zbiva, pa i ono što je najžalosnije, na primer, zadnji svjetski ratovi, Bog okreće u dobro. Time zlo ne postaje dobro. Zlo ostaje uvijek zlo, i kao zlo protivi se Bogu. Tako, nikada nećemo reći, da su prošli ratovi bili nešto dobro sami po sebi: nepravde, pokolji, strah itd., sve je to zlo. Ali iz toga zla Bog zna izvesti mnogo dobra: slobodu porobljenih naroda, bratstvo i ljubav, dostojanstvo svih rasa, proširenje svoje Crkve itd. Iz najgadnijeg đubreta znadu izrasti najljepše ruže!

Moralno je zlo uzrok mnogim fizičkim nevoljama. Trpljenje, bolesti, smrt, sve su to posljedice istočnog grijeha i naših osobnih opačina. Jedino je moralno zlo (tj. grijeh) pravo zlo. Ostalo su samo posljedice moralnog zla. I baš ove posljedice moralnog zla (trpljenje, nevolje, bolesti, smrt) htio je Bog oplemeniti, posvetiti i od njih stvoriti izvore mnogih viših dobara.

Jer u novom Božjem planu bilo je predviđeno, da posljedice moralnog zla postanu izvor novih i viših dobara, Mesija—Isus će se pojaviti opterećen svim nevoljama ovozemnog života, izuzevši grijeh. On će se roditi u krajnom siromaštvu, živjet će do konca svoga života bez kuće i kućišta, radit će najteže poslove svojim rukama, upoznat će tegobe života, bit će progonjen, prezren, krivo optužen, osuđen i konačno podnijet će sramotnu smrt križa. Na taj će način sam Sin Božji posvetiti ovozemno trpljenje i samu smrt. To je kraljevski put križa »ludost onima, koji propadaju, a nama, koji se spasavamo, sila Božja« (I. Kor 1, 18).

U prispodobi o pšenici i kukolju čitamo, da su radnici pitali gospodara: »Moramo li otići i sabrati kukolj« i tako očistiti pšenicu? Na to pitanje gospodar odgovara: »Ne! Inače biste mogli, sabirući kukolj, počupati s njim i pšenicu«.

Koliko puta čujemo i danas takve riječi: zašto Bog dopušta toliko zla, tolike grijehe; zašto ne uništi svoje neprijatelje? Istina je, da se Bog protivi zlu. Ali je isto tako istina, da Bog ne krnji čovječju slobodu. Stoga će Bog dopuštati slobodno djelovanje čovjeku i onda kada griješi. Njegova će svemoć tada posljedice zla okrenuti u dobro. Doći će vrijeme, koje je Bog predvidio u svojem planu, kada će »satrti glavu« vječnog neprijatelja Sotone i njegovih pristalica. To je dan žetve! »Žetva je svršetak svijeta. Žeteoci su anđeli. Kao što se dakle kukolj sabira i u ognju sažiže, tako će biti i na svršetku svijeta. Sin čovječji izaslat će anđele svoje, i oni će sabrati sve zavoditelje i zlotvore iz kraljevstva njegova i baciti ih u peć ognjenu. Ondje će biti jauk i škrgut zuba. Tada će pravednici sjati kao sunce u kraljevstvu Oca svojega« (Mt 13, 39—43).

Zadatak je, dakle, sinova Isusove Crkve, da se klone moralnog zla (grijeha), da posljedice moralnog zla (trpljenje, žalosti, bolesti, smrt) strpljivo podnose u zajednici s propetim Spasiteljem, svijesni »da onima, koji ljube Boga, sve okreće Bog na dobro« (Rimlj 8, 28).

Antun Švabauer, 73 godišnji protestant iz Hilversuma u Holandiji, pošao je 3 marta peške u Rim, gde je stigao 4 maja. Hodočasni put od 2000 km preduzeo je da vidi Papu.

Dobri Ivan

Anegdote iz života pape Ivana XXIII.

Posle svečanosti krunisanja papa je pozvao svih svojih 40 rođaka, koji su došli u Rim na svečanost, za sto i između ostaloga kazao:

— Sada ste videli kako su me na nosilima nosili u crkvu sv. Petra. Na sličan me je način pre 70 godina nosio moj otac na ramenima, kada smo polazili na hodočašće.

*

U Vatikanu se popravljao frižider. Slučajno je prolazio Ivan XXIII. Zaustavio se za trenutak, malko se zamislio i onda rekao radnicima:

— Vi i ja imamo slično zvanje, jedino s tom razlikom, što se vi brinete za hladnoću, dok bih ja morao biti grejalica za srca.

*

Kad je Ivan XXIII, dan posle svog izbora, čitao u naslovima dnevnika vest da je samo »prelazni« papa, odmahnuo je glavom i izjavio:

— Oni čine tako, kao da je smena na papinskom prestolu samo prelaz iz jednog autobusa u drugi.

*

Novinari su bili neosporno oni koji su imali velike simpatije za Ivana XXIII, iako ih je katkada nazivao mužićima od žive i lovcima na senzacije.

Kada je jedan novinar završio propitkivanje, papa je ljubazno braneći se kazao:

— Sada je dovoljno! Inače biste još hteli znati koliko ima dugmeta na mome talaru.

*

Ujutro, odmah posle izbora Ivan XXIII primio je urednika vatikanskog lista da mu diktira poruku za Francusku. Novinar je prema ranijem običaju kleknuo na desno koleno, položio beležnicu na levo te se pripremio za beleženje.

— Šta radite? Dižite se i sedite, — pozove Ivan XXIII.

— Za mene je i ovako vrlo dobro, ja sam naviknut.

Papa odmahne glavom:

— Vrlo lepo pristoji klečati u molitvi, ali ne i na radu.

Kako se urednik nije mogao odlučiti da sedne pred papom, Ivan XXIII nastavi:

— Sedite, dakle! Ako se vi ne dignete, ustaću ja i otići.

*

Ivan XXIII, u početku svoje vladavine, otvori vrata jedne sobe i primeti radnika leđima okrenutim prema njemu kako sagnut radi. Kroz druga vrata prolazila su i dva druga radnika sa sandukom.

— Deco, da li vam smetam, — zapita ih papa.

Radnik okrenut leđima misleći da čuje glas jednog svog druga, odvrati:

— Čoveče, ostavi budalaštine, dođi i pomozi mi!

Ivan XXIII pristupi i pruži ruku u pomoć. U tom se času radnik podigne i gotovo je pao u nesvest. Kao da nije bilo ništa papa je razgovarao s njime i drugim radnicima. Jednom krupnom je rekao:

— Vi i ja pripadamo istoj partiji.

— Ja ne pripadam nijednoj partiji — odgovori radnik.

— Pogledajte moja široka ramena — reče papa. — Za ljude, kao što ste vi i ja, upis u partiju krupnih ljudi je svršena stvar.

Onda je radnike pozvao da doručkuju s njim.

*

Govori se da se prvo vreme svoje vladavine Ivan XXIII više puta budio noću, jer su ga mučile misli koje su se ticale života Crkve. Naviknut da misli kao kardinal, govorio je sam sebi:

— Moram da kažem papi.

Posle se setio da je sam papa, pa je ovako zaključio:

— Dakle, reći ću Gospodinu Isusu.

*

Kad je Ivan XXIII obilazio rimski zatvor, primetio je da su neke ćelije zatvorene. Pozvao je stražare i zamolio:

— Otvorite ipak sva vrata!

— U tim su ćelijama ubojice — čuo se odgovor.

— Šta to smeta, i oni su deca Božja — opomenuo je papa.

*

Decembra 1958. Papa je primio u audijenciju cirkusku grupu »Orfej«. Artisti su pred njim pokazali neke svoje majstorije. Neobičan prizor za Vatikan. Iznenada probudi se mali, 45 dana star lav, koga je krotilac držao u rukama i počne rikati. Papa ogleda mladunče i dobaci:

— Dobro, dobro, ja sam na lava naviknut, vidim ga na slici u svome grbu.

*

Prolazeći od kreveta do kreveta, visoki posetilac tako je ljubazno govorio sa decom da im je brzo prošao svaki strah.

— Kako se zapravo zoveš? — upita papa jednog dečka.

— Anđelo, — čuo je jasan odgovor.

— Tako sam se i ja ranije zvao, a sad me zovu Ivan, — nastavi papa.

— Da li si i ti bio zločest? — zaboravi se dečak.

— Jesam, ali tada još nisam bio papa.

»Egocentrik«

1. »Egocentrik«.... pa, šta je to? Kakva kemijska formula ili koja nova pasta za zube?

Nijeste pogodili!

Egocentrik je sastavljena riječ, i to iz dvije latinske (zapravo grčke) riječi: »ego« i »centrum«.

»Ego« znači »ja«, a »centrum« znači središte.

2. Egocentrik je dakle čovjek, koji smatra sebe za središte, oko kojega se mora sve drugo vrtjeti.

Dakle, reći ćete, to je »samoljublje«? Nije baš tako! Jer samoljublje može i mora, da bude uređeno, a egocentrizam nije nikada uređen.

*

3. Pogledajmo, zašto čovjek smije i mora da ljubi sebe.

Najprije radi toga, što je čovjek Božje stvorenje, stvoren na sliku i priliku Božju.

4. Čovjek mora u sebi ljubiti tu **bogoličnost;** čovjek je već po svojoj naravi sličan Bogu, jer ima dušu, koja je besmrtni duh obdaren razumom i slobodnom voljom.

Ove odlike ostaju čovjeku čak i tada, kad padne u grijeh, kao što zlatnik ostaje zlatnik iako padne u blato. Kad je čovjek svjestan te svoje odlike, on će poštivati u samom sebi čovječje dostojanstvo.

5. Ali **kršćanin** ima još i uzvišenijih odlika:

po svetom krštenju on je postao **Kristov brat;** postao je loza na čokotu, koji je Krist; iz toga čokota crpi vjernik vrhunaravnu snagu za uzorni duhovni život;

po svetom krštenju vjernik je postao ud tijela, kome je glava Krist Gospodin i primio na sebe dužnost, da nasljeduje tu glavu;

po svetom krštenju je vjernikovo tijelo postalo **hram Duha Svetoga:** ovo smrtno tijelo, koje često osjeća bolesti i patnje, pravo je svetište; dakle dostojno svakog poštivanja.

Eto dovoljnih razloga, da čovjek ljubi sama sebe.

6. Pravi vjernik ljubit će dakle sebe radi Boga, jer »je Bog prije ljubio nas« (Iv 4, 10).

Pravi vjernik znade, da ga je Bog ljubio prije svih vijekova; radovat će se toj ljubavi i pjevati Bogu hvalu te će nastojati, da uzvrati Bogu tu vječnu ljubav ljubeći Boga svim srcem svojim i svom dušom svojom.

*

7. U svijetlu tih istina razumjet ćemo **pravu** kršćansku ljubav prema sebi.

Ona ljubav prema sebi, koja je već urođena po prirodi u našem srcu, postaje natprirodna, tako da vjernik vršeći ljubav prema sebi vrši natprirodni čin.

8. Ali vršeći ljubav prema sebi vjernik ne smije nikada zaboraviti, da nije on sam na zemlji, nego da je član ljudskog društva i da mora imati prema svima drugima srce puno ljubavi, jer i oni su Božja stvorenja, jer je za sve njih umro Krist Gospodin.

*

9. A egocentrik prolazi mimo te istine. On se osjeća, kao da je nešto više nego svi drugi, i da bi svi drugi morali raditi i misliti po njegovom »ćefu«.

On ne uvažuje istine, da je svaki čovjek na osobiti način slika Božja i da nisu dva čovjeka na svijetu posve jednaka... Da ima ljudi, koji su međusobno **slični,** to znamo svi; ali da bi bili u svemu **jednaki,** to je nemoguće.

10. Pogledajmo jabuke na istom stablu; sve su kćeri istog stabla, ali jabuka se razlikuje od jabuke: jedna je bila više izložena suncu, pa je crvenija i zrelija od drugih; jedna je manja, druga je veća.

11. Tako je i u ljudskom društvu. Na zemlji se razlikuje čovjek od čovjeka, kao što se na nebu razlikuje zvijezda od zvijezde. Svaka ima svoj vlastiti sjaj.

Tako ima **svaki pojedini čovjek svoju vlastitu prirodu...** i tu individualnu prirodu valja **poštivati.**

12. Ali »egocentrik« toga ne shvaća... on misli da se oko tri milijarde ljudi, što ih ima na zemlji, moraju svi vrtjeti oko njega, i svi misliti po njegovom... a siromah ne pomišlja da niti svaki hiljaditi čovjek ne zna da on uopće postoji, a kamoli da se za njega zanima.

13. Kako bismo kazali »egocentrik« na našem jeziku? Teško je to reći... ali iskujmo jednu riječ, koja bi nekako odgovarala.

Ostanimo kod »ego« (što znači »ja«) i dodajmo mu domaći nastavak »vić«, dakle »Egović«.

I sada pratimo malo gospodina »Egovića« u praksi.

14. Njegova je značajna nota, da ne poštuje slobode svoga bližnjega.

Ide npr. »Egović« sa svojim prijateljem na izlet.

Dolaze do gostionice.

Prijatelj kaže: stupimo u gostionu, da popijem špricer.

Ali »Egović« ne da, te naruči za obojicu pivo.

Pa ćete pitati: »Je li važno, da li netko pije pivo ili špricer?« Nije to ni malo važno ali za gospodina »Egovića« je važno, da **bude sve po njegovom...** Jer on je on!

15. Na sastanku prijatelja vijeća se o izletu.

Većina odluči da idu u Staru Pazovu, a gosp. »Egović« kaže: »Moramo da idemo u Novu Pazovu i ne znam zašto ne bi moglo biti tako kako hoću ja.«

16. Prijatelji se dogovore, da će posjetiti školskog druga u susjednoj općini. Za odlazak će se sastati tačno u 9 sati... Svi su tačni osim g. »Egovića«. Kad mu prijatelji kažu, da su morali radi njega čekati, odgovara: »Pa zašto ne biste čekali, kad ja hoću tako.«

17. Sastali se prijatelji na zajednički ručak. Svi su došli na vrijeme. Ali gospodina »Egovića« još nema; telefoniraju mu, a on kaže: »Počekajte još!« — Opet mu telefoniraju: »Čujte g. »Egoviću«! Juha bit će hladna, a kuhinjske »vile« već su nervozne, jer će se cijeli ručak pokvariti.«

»Mir«, odgovara »Egović«. »Neka »vile« znadu, da sam jâ jâ.«

18. Nepodnosiv je »Egović« u svojoj vlastitoj kući.

Ako žena skuha u ponedeljak gulaš, ljuti se zašto nije skuhala rižota.

Žena ga miri te mu veli: »Pa dragi, ti obično voliš gulaš.«

»Jeste, ali ne danas.«

19. Dolazi »Egović« kasno u kancelariju. Njegov pomoćnik mu kaže: »Gospodine šefe, stranke već čekaju čitavi sat.« — »Pa neka čekaju, zato je tu čekaonica. A ja odlazim, kad ja hoću. Nijesam ja tu radi stranaka, nego stranke radi mene.«

20. Kad bi egocentrik barem četvrt sata na dan znao zaboraviti na se te imao pred očima, da je još bezbroj drugih ljudi pored njega, kojima duguje ljubav, onda bi prestao biti nepodnosiv osobenjak. — Ali na žalost njemu se ne da, da svlada sama sebe te ostaje onakav, kako je naslikao samovoljnika već stari rimski pjesnik Juvenal, kad je o njemu pjevao:

»Tako hoću, tako naređujem; mjesto razloga stoji **moja volja.«**

Apostol bez štole

XVIII Euharistijski Kongres u Rio de Žaneiru

Na kongres u Rio jula 1955 došli su legionari iz svih krajeva.

Kolika radost za Elfija, kad je opet vidio svoju učiteljicu Ž! Ali, kako je prije nekoliko godina ona njemu davala savjete, tako je sada ona učila iz njegovih iskustava.

Legionari iz Ria priredili su za vrijeme kongresa »Štand Marijine legije«, koji je privukao hiljade učesnika. Legionari su davali objašnjenja na svim jezicima. Imali su spremne brošure, knjige i sličice, pisane u raznim jezicima.

Elfi je pisao:

»Euharijstijski kongres bio je zaista divan doživljaj. Danju sam radio u birou, gdje su mnogi kardinali i biskupi tražili objašnjenja o radu Legije. Noćne svečanosti završavale su obično sa blagoslovom u pola dva, osim jedne noći, kad je bila Misa-ponoćka za muškarce. Tada je 500.000 ljudi primilo sv. Pričest. Misio je kardinal Spelman, s kojim sam govorio dvaput. Ne znam sa koliko kardinala i biskupa sam se upoznao na tom kongresu. Biskup iz Amabato rekao mi je, da Legija u njegovoj biskupiji odlično radi, da ima 40 prezidija. Za vrijeme jedne svečanosti položio je nadbiskup iz Kolumbije ruku na moja ramena te rekao: »Želio bih govoriti s vama sutra navečer, u pola osam.« Kad sam se u to vrijeme javio kod njega, predstavio me je nunciju iz Haitija, koji je pohvalio rad legionarke M. te zamolio neka posredujem, da se imenovana opet vrati u Haiti...«

Elfi spominje u ovom pismu još mnogo kardinala i biskupa, s kojima je govorio na kongresu, među ostalima i kardinala Tiserana. Nadbiskup Samore, poslanik Sv. Stolice, pohvalno se izrazio o djelovanju Marijine legije u Južnoj Americi.

Marijina legija uživala je na kongresu u Riu naročita priznanja i veliku čast. Elfi i neki mladi legionari nosili su u teoforičkoj procesiji zastave Legije s obje strane Svetotajstva, a za vrijeme zaključnog blagoslova stajale su zastave kod glavnog oltara uz papinsku zastavu. Legionari su mogli biti veseli i ponosni. Bog je time donekle i na vanjski način naplatio njihove teške žrtve.

XIX U Braziliji

Brazilija je ogromna zemlja skoro kao cijela Evropa. Tamo je bila samo jedna kurija Marijine legije, u Rio de Žaneiru. Žakina je na brzinu preputovala zemlju, a šta će sama u tolikom svijetu!

U pomoć joj je došla Meri C. Žakina je preuzela posao u sjevernom dijelu zemlje, Meri u južnom.

Kad se je nakon 5 godina Meri vraćala u Irsku, bila su u Braziliji dva senata, 60 kurija i 1700 prezidija Marijine legije.

Brazilija ima oko 70 milijuna stanovnika, od kojih 97% katolika. Zbog velike nestašice svećenika većina je katolika samo na papiru. Lako se gube i druže sa sektašima,

spiritistima i neznabošcima. Neka grupa spiritista nazvala se »Marijina legija«!!

Petorica legionara priključila su se Elfiju i žakini te su preuzeli rad u gradu San Paolo sa 2 milijuna stanovnika. Nakon 2 mjesečnog rada ustanovili su 25 prezidija, među kojima je bio jedan i istočnog obreda. Za taj prezidij Elfi je morao tražiti uputstvo iz Dablina.

Tada je dobila Marijina legija iz Vatikana vanredno pravo, da smije u svoje grupe primati i pravoslavne, (ortodoxe), a ustanovljavati i pravoslavne prezidije, da bi i to pomoglo ujedinjenju crkvi.

U San Paolu je velika ruska kolonija sa oko 13000 pravoslavaca. Ovdje je Elfi prvi put naišao na pravoslavnu Crkvu, pa je u srcu čeznuo za djelovanjem u istočnim zemljama Evrope.

Čak među poljskim iseljenicima ustanovio je prezidij.

Pisao je u Dablin:

»Sada je 2 sata ujutro i sve u redu!«

Žakina je pisala:

»Elfi i Meri rade do iznemoglosti.«

Elfi nije imao vremena da misli na sebe, ali je pak kojiput osjetio čežnju za domovinom.

Jednoga dana stigao je telegram iz Dablina: »Legija traži poslanika za Argentinu.«

XX Argentina za Krista

U Braziliji mladi apostoli nisu naišli na mnogo poteškoća.

Drukčije je bilo u Argentini.

Žakina je već pred 4 godina pokušala svoju sreću, ali je naišla na željezni otpor. Radila je tjedne i mjesece bez ikakvog uspjeha. Biskupi i župnici su izjavili, da imaju već Katoličku akciju, Marijina legija je nepotrebna.

Elfi se nikad nije plašio poteškoća. Slušao je naređenje te u oktobru 1955 avionom stigao u Buenos Aires.

Grad ima oko 4 milijuna stanovnika.

U župama je bilo zabranjeno osnivanje Marijine legije.

Elfi je najprije posjetio nuncija, koji ga je primio s najvećim razumijevanjem. Ali nuncij ne smije biskupima davati propise, može im samo savjetovati.

Nuncije je obećao Elfiju, da će na Biskupskim konferencijama svim biskupima preporučiti Marijinu legiju.

Ipak su ga već od početka svi upozoravali, da možda nije zgodno vrijeme za Marijinu legiju, jer je nakon revolucije sve još nemirno, pa neka se malo strpi.

Strpljivost je lijepa kršćanska krepost. Ali kad je u pitanju spas duša — je li pravilno, da se skrštenih ruku vježbamo u strpljivosti?

Tako je razmišljao Elfi.

Marijina legija nije nikakvo katoličko društvo, nego pravo apostolsko djelovanje i ujedno škola svetosti.

Najprije je posjetio kardinala C. nadbiskupa iz Rozarija, koji ga je ljubazno primio. On mu je obećao, da će kod biskupskih konferencija preporučiti Legiju. Savjetovao mu je, da prije konferencije ne posjeti nijednog biskupa.

To vrijeme žrtvovao je Elfi školovanju legionara, koji su već djelovali u Buenos Airesu. Veoma je želio, da za mornare u luci Buenos Aires bude svečana božićna ponoćka, jer mnogi ne nađu vremena, da idu u grad na Misu. Sve je bilo već uređeno; bio je potreban samo još pjevački zbor. Među legionarima bilo je dobrih pjevača, ali — gdje će naći dirigenta? Zamolili su Elfija. Elfijevo načelo je bilo: nikada odreći nikakve usluge.

Dakle: Elfi — dirigent!

Ponoćka je bila zaista svečana. Učestvovalo je mnogo ljudi i to četiri petine — nekatolika.

Redovnici Irske »Školske braće« imali su u Buenos Airesu svoju kuću. Ovdje je Elfi našao dio domovine. Kadgod je mogao, posjetio je svoje domorodce. S njima se mogao o svemu porazgovarati. Među njima je bio onaj, koji je s Elfijem bio u novicijatu, te nam je već u prvim člancima dao svoje mišljenje o Elfiju.

Slušajmo, šta kaže sada:

»Radovali smo se kada je došao. Otkad je ostavio učiteljsku školu mnogo se je promijenio. Nestalo je njegove prijašnje bojažljivosti. Bio je zreo, odlučan. Mirno i s uvjerenjem govorio je o Marijinoj legiji. Bio je neiscrpan u tom znanju i iskustvima. Za nekoliko mjeseci razumio je položaj u Argentini, tamošnje političke odnose, upoznao značaj naroda, te shvatio potrebe Crkve u toj zemlji više nego oni, koji su bili tamo godinama.

Iako se Elfi mnogo promijenio, ostao je ipak tih i skroman.

»Mislim, da smo ga pravedno ocijenili tek kada je umro,« kaže pismo na kraju.

Poslije Božića održale su se Biskupske konferencije. Što se tamo raspravljalo, tajna je, ali jedno je ostalo: »Ne« — za Marijinu legiju.

Elfi je posjetio pojedine biskupe. Obilazio je skoro sve biskupije.

23 sata putovao je do Vidma u Patagoniji, gdje su mu dozvolili da govori svećenicima kod njihovih duhovnih vježbi.

Biskupije su opširne, daljine velike. Elfi se nićega nije plašio.

Naposljetku se dao na put do jednoga biskupa, o kojem su mu pričali, da je velik protivnik Legije a i inače nepovjerljiv čovjek.

Ušao je u vlak u San Luju. U isti kupe došao je i neki svećenik, pa sjeo Elfiju preko puta.

Kradomice je Elfi posmatrao svećenika.

»Izvinite, prečasni,« počeo je lagano. »Jeste li vi možda iz biskupije San Luj?«

Začuđeni pogled.

»Ja sam iz San Luja.«

»Veoma interesantno! Onda mi možete sigurno dati dobar savjet. Ja naime putujem do biskupa iz San Luja«.

Svećenik je smatrao i Elfija svećenikom.

»Tako. Vi želite do biskupa? Sigurno djelujete u dušebrižništvu. Smijem li pitati, kakav je vaš posao?«

Elfi je počeo govoriti o Legiji, kako je samo on znao. Konačno je zapitao: »Recite mi oče, kakav je zapravo biskup iz San Luja?«

»Nije baš tako loš. Šta mislite o meni?« Bio je naime sam biskup!

4 sata vozili su se zajedno i Elfiju nije nestajalo riječi o Marijinoj legiji. Ljepše audijencije kod biskupa nije mogao poželjeti.

»Preuzvišeni, sutra ću doći i donijeti vam knjižicu.«

»Nećete doći sutra, nego već danas«, odgovori biskup.

U biskupiji bio je primljen s najvećom ljubaznošću.

Slijedećeg jutra biskup mu je dao preporuku za više gradskih župnika i zamolio ga, da pripremi kratak govor, koji će biskup održati za radio u San Luju.

»Dodajte«, kazao je biskup, »da će Marijina legija uskoro biti raširena po cijeloj mojoj biskupiji.«

XXI Trpljenje i radosti u službi Legije

»Argentina je najsličnija Irskoj«, pisao je Elfi kući. »Svuda nailazim na Irce. Govore engleski onako, kako je govorio moj djed.«

Irsku nije mogao tako lako zaboraviti.

»Piši mi, draga majko, kako proživljavaš zimske hladne noći? Imaš li dovoljno drva u dvorištu? Da li se već može vidjeti zelena trava u polju?«

Skromna žena iz Tulamora čitala je pisma svoga sina tako, da je sve znala na pamet; štošta je naučila, što prije nije znala.

»Imam nigna u svojoj nozi. To je maleni insekat, koji se zarije pod kožu te se razvije u crva. Mislio sam najprije, da je moskito.«

Kad je gledao velike potrebe Crkve, boljela ga je duša. Iako su legionari radili na svim krajevima zemlje, bile su to kao kapi u moru.

Nuncije iz La Paza pisao mu je ponovno: »Hitno ste nam potrebni; sutra može biti prekasno.«

Elfi je pisao u Dablin: »Šaljite nam poslanike! Treba nam ih što više.

Ali Marijina legija nije neki crkveni red, koji može raspolagati sa svojim članovima. Treba čekati, da se netko slobodno stavi u njezinu službu. Kako je zabranjeno, da prime nekoga tko ima redovitu službu, to je još teže. Konačno, Legija nema dovoljno svojih finansijskih sredstava.

Konačno se javila djevojka T. iz Velsa za poslanika u Boliviju.

»Šaljite je najprije u Buenos Aires,« pisao je Elfi. »Ja ću je onda pratiti u Boliviju.«

Elfi je često razgovarao s misionarima. Veoma ga je boljelo, kad su sitničavo prigovarali.

»Smatram, da nije pravilno, kad se svećenici stalno tuže: U domovini bismo imali ovo i ono, ovdje nemamo. U domovini su svećenici učeni — više vole Majku Božju, — Kad bi bilo sve u redu, ne bismo dolazili iz domovine u ovu zemlju...«

(Nastavit će se)

POZDRAV ZA PAPU NAŠEGA PAVLA

Danas već dobro znaš:
neće biti kako Ti hoćeš,
već kako On htio bude.
Veliki pastiru naš,
donesi blagoslov Njegov
na grijehom mučene ljude.

Danas već osjećaš Ti:
nećeš kud želiš sam,
već tamo, gdje Krist Te vodi.
Donesi u naše duše
za bližnjeg ljubavi plam:
putokaz božjoj slobodi.

Padaju ropstva stara,
ustaju narodi vječni,
zahvalni Bogu svomu.
Ti vlašću poglavara
blagoslovi narod svaki:
da bude svoj u svom domu.

Otkloni molitvom vrućom
nevolja oblake crne,
što ih nad našom kućom
oluja grijeha zgrne.
Obasjaj molitvom svetom
žalosti ljudskih noći.
Tvoj glas je nad cijelim svijetom.
U Tebe gledaju danas
sve suzne i umorne oči.

Zasluži trpljenjem svojim
nebesko zdravlje za nas —
Kristovu istinu vječnu,
što rane svijeta liječi.
Od Tebe čekamo danas
djelo za spas čovjeka:
plod žive Kristove riječi.

Nova haljinica

Približio se kraj veronauke u našim župskim crkvama. Približio se i najlepši dan u životu svakog deteta, dan prve svete pričesti. Sin Božji dolazi tada prvi put u čistu dušicu, sakriven u maloj, beloj hostiji.

Razume se, da je za taj veliki dan potrebna ozbiljna priprema. Veroučitelj upozorava roditelje, da redovno šalju svoju decu na veronauku, kako bi se deca dobro poučila i pripravila za taj dan. Nepokvareno srce rado sluša pouku o Isusu i njegovom životu, pa zato i žudi za svojim najvećim Prijateljem — Isusom. Njemu ne čini nikakvu teškoću tajna o pretvorbi kruha u Isusovo Telo. Isus je rekao, da se kruh pretvara u njegovo telo, pa deca mudro i ispravno veruju u Isusa, sakrivenog pod prilikom hleba. Posle pouke deca znaju i to, da treba svoje duše dobro pripremiti i očistiti za dolazak nebeskog Gosta u dobroj, valjanoj ispovedi.

Jasno je, ako takve pripreme nema, prođe taj srećni dan, a mlada duša nije doživela sreću božanske posete. Sva svečanost je bila za nju neka spoljašnja ceremonija, bez sadržaja. Takvo dete, kasnije, neće bez smetnje dolaziti svom najvećem prijatelju, euharistijskom Isusu. Takvo dete će Isusa lako izgubiti iz duše; neće ga ni na smrtnom času ponovo primiti kao popudbinu za večnost.

Vekovno iskustvo to potvrđuje, ali ipak mnogi roditelji to ne shvaćaju. Ne slušaju svećenika, da šalju decu na veronauku, međutim ipak traže, da im se deca pričeste. Zbog toga dolazi do nesporazuma.

* * *

Dolazi gospođa u župsku kancelariju i bez pozdrava počne:

— Molim vas lepo, kada će biti prva sveta pričest za decu? Znate, ja imam devojčicu od deset godina, pa bih htela da obavi ovu formalnost.

— Polako, gospođo, — prekine je župnik. — Prvo je potrebno, da raščistimo pojmove. Prva sveta pričest nije formalnost, ni običaj. To su najsvetije i najuzvišenije stvari. U pitanju je velika tajna naše svete vere, sam Isus Krist, koji pod prilikom hleba hrani naše duše za život večni. Pričest je sjedinjenje s našim Spasiteljem. Nije, dakle, u pitanju formalnost, nego velika svetinja.

— Nemojte mi, molim vas, sada držati propovedi. Učila sam ja veronauku po dva časa nedeljno. Bila sam u školi časnih sestara. Išla sam ja na pričest i na procesije u belim haljinama i posipala cveće. Lepo je to bilo, pa bih htela da i moja mala kćer ide na prvu pričest. Neka se raduje!

— To je lepo, što želite radost svom detetu. Ali zato treba priprave. A vaša mala nije nikada dolazila na veronauku ni na svetu misu. A koliko puta smo mi u objavama i propovedima molili i upozoravali, da šaljete svoju decu na veronauku. Zašto niste ranije došli, da bi se vaša mala sa toliko ostale dece lepo spremila za taj veliki dan prve svete pričesti?

— Vi ne shvaćate tempo i potrebe našeg vremena? Ne kažem, da ne bi bilo korisno, da mala dolazi na veronauku, ali to je nemoguće. Ona ima mnogo drugih obaveza. Osim škole ona posećuje muzičku školu, ima časove klavira, vežba u baletu, a mora se malo i odmoriti i ići u bioskop. A koliko ima školskih predmeta! Baš nema slobodnog vremena, da dođe na veronauku. Najzad, to nije ni tako potrebno. Te ocene nema u svedočanstvu. Još se stvaraju sukobi u mladoj duši, a treba je poštediti od tih neprijatnosti. No, ona zna da se prekrsti; čak zna i da moli neke molitvice.

— Čudi me, gospođo, da vi, koji ste vaspitani u verskim školama, tako govorite. Bili ste poučeni u verskim istinama i o uzvišenosti svetih sakramenata. Teško ćete odgovarati pred Bogom, jer ne pružate svojoj kćeri versku pouku. Tako uskraćujete svom detetu najveće blago, koje ga jedino može usrećiti. Znate da je vera ključ lepog života na zemlji i ključ večne radosti posle smrti. Jeste li ikada pomislili kako bi se moglo dogoditi, da vas vaše dete cele večnosti proklinje, jer ste mu uskratili ono, što je čoveku najpotrebnije?

— Ostavimo ovakve razgovore! Ne treba da me ubeđujete. Kazala sam već, da živimo u novim prilikama i zato ne može biti sve onako, kako je nekada bilo. Nego da se dogovorimo za prvu pričest. Kada će biti i što treba nabaviti? Treba li sveća i venčić? Da li će biti doručak posle pričesti?...

— Kao sve ostale stvari, tako i Božje traže svoje: vreme i pripremu. Sada je već završena priprema za prvu svetu pričest, koja će biti iduće nedelje. Vi ste dakle mnogo zakasnili. Počnite sada sa malom odmah redovno da dolazite na misu, a najesen je odmah prijavite za veroanuku, pa će tako iduće godine doći na prvu svetu pričest...

— Ja tražim, da moja mala ide ove godine na prvu pričest. Ja sam joj to već obećala i već joj sašila lepu belu haljinu. Nemojte praviti teškoće i neprilike! Budite zahvalni, što vam uopšte još ko dolazi. Ona već ima sašivenu belu haljinu i ja sam kle: Moja mala je spremna za prvu pričest. već pozvala neke prijateljice na svečani ručak. Jesmo li se sporazumeli?...

— Gospođo, propisi su zato da ih poštujemo svi, i mi svećenici i vi vernici. Ko želi na sakramente, taj se mora prvo s verom i propisima dobro upoznati. Bez priprave nema dobre svete pričesti. Kad bi deci, bez potrebne pripreme, dozvolili prvu pričest, mi bismo se tim ogrešili o dužno poštovanje prema Bogu. Ako ste sačuvali nešto od verskog odgoja, koji ste pomenuli, dokažite to time, da ćete poslušati moj savet a ubuduće redovno dolaziti na svetu misu, što je naša osnovna verska obaveza, a najesen dovedite malu na veronauku.

— Ja sam vam već kazala, da moja mala nema vremena za veronauku. Želim da se moja mala pričesti. Kupila sam joj novu haljinicu, a ne mogu ni dozvoliti da mi se rugaju prijateljice, koje sam već pozvala na svečani ručak. Molim vas, ne pravite mi teškoće, nego moju malu lepo upišite za prvu pričest...

— Gospođo, vrlo mi je žao, tražite nemoguće. Za prvu pričest nije važna nova skupa haljina, ni svečani ručak, nego duhovna priprava. U pitanju je najveća svetinja i spas duše vašeg deteta, a i više. Dođite lepo najesen, pa će biti sve u redu...

— Ako je tako, nećete ni mene, ni moju kćer više videti ovde. Vi snosite odgovornost, što se moja kćer neće pričestiti. Ja sam htela i pričesnu sam haljinu kupila, a vi ne dozvoljavate. Svima ću pričati kakvi ste, a mi se više nećemo videti.

— Nije važno, da vas ja vidim, ni da vi mene vidite. Važno je samo to, da vas Bog vidi u crkvi, gde sa svojim detetom pobožno prisustvujete na svetoj misi. Samo ako vas Bog redovno vidi u crkvi kako vršite kršćanske dužnosti, možete se nadati večnoj sreći.

— Šta sada da radim sa pričesnom haljinom?

— A šta će biti sa vašom dušom i dušom vaše kćeri?...

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Povodom smrti pape Ivana XXIII. — Predsednik Republike Josip Broz Tito poslao je kardinalu-kamerlengu telegram sa izrazima saučešća, u kome odaje priznanje papinoj neumornoj radinosti za očuvanje mira. — Slične izraze saučešća uputili su predsedniku biskupskih konferencija Mons. Dr Franji Šeperu predsednik Sabora NR Hrvatske Bakarić, patrijarh German, Savezna komisija za verska pitanja, Republičke komisije za verska pitanja, Glavni savez Udruženja pravoslavnog sveštenstva SFRJ, kao i mnoge druge ustanove. — U našoj dnevnoj štampi o pokojnom papi Ivanu XXIII pisalo se dosta opširno sa poštovanjem. — U crkvi Krista Kralja u Beogradu održao se 10 juna svečani rekvijem za Ivana XXIII. Svečanosti je prisustvovao u ime Savezne komisije za verska pitanja podpredsednik Mato Horvatić, tri predstavnika pravoslavnog sveštenstva, kao i mnogi članovi diplomatskog kora. — Beogradskom nadbiskupu tim su povodom izrazili saučešće patrijarh German, Moma Marković, predsednik Savezne komisije i Isa Jovanović, predsednik republičke komisije za verska pitanja kao i mnogi diplomati.

Prilikom izbora novog pape Pavla VI. — Predsednik Republike Josip Broz Tito uputio je novoizabranom poglavaru katoličke Crkve telegram, u kome papi čestita na izboru te izražava nadu da će njegov pontifikat doprineti razumevanju među narodima i državama, te učvršćenju mira u svetu. — U našoj dnevnoj štampi i javnosti izbor novog pape bio je sa radošću pozdravljen i primljen s lepim nadama. — Naši su biskupi uputili novom poglavaru katoličke Crkve čestitke i izraze odanosti, a po katoličkim crkvama širom zemlje pevala se zahvalna pesma i obavile molitve za novog papu.

Za pomoćnog biskupa križevačkog imenovan je dosadašnji župnik Ruskog Krstura, arh. namesnik, ap. protonotar dr Joakim Segedi. Posvetio ga je u crkvi sv. Petra u Rimu metropolit Josip Slipij. Novom članu našeg episkopata najsrdačnije čestitamo i kličemo mu: »Na mnogaja ljeta!«

IZ VATIKANA

Izbor pape Pavla VI. 19. juna u 16,30 počeo je svečani ulaz u konklave pevanjem himne Duhu Svetom. U konklave je ušlo 80 kardinala, svi osim mađarskog Mindszentija i ekvadorskog kardinala De la Torre. Posle 42-časovnog zasedanja bio je izabran milanski nadbiskup kardinal Montini, koji nosi kao papa ime Pavle VI.

Programski govor. U subotu u 11 sati novi papa je održao u Sikstinskoj kapeli, pred svima kardinalima, govor upućen čitavom svetu. U njemu je izjavio da će nastaviti veliko delo Ivana XXIII. Više u naslovnom članku.

Prve posete. Papa Pavle VI posetio je, prvi dan po izboru, bolesnog španskog primasa, kardinala Enrika Pla, u Španskom zavodu, kao i bolešljivog metropolita Josipa Slipija, koji stanuje na teritoriji Vatikana.

Papa Pavle VI krunisan. — 30. VI u 18 sati počela je na trgu sv. Petra svečanost papinog krunisanja. Posle evanđelja papa je govorio na 9 jezika, među ostalim i poljski i ruski. Dao je izraza teškoj i odgovornoj službi koju je prihvatio oslanjajući se na Božju pomoć. Osvrnuo se na produžetak koncila kome će posvetiti sve svoje snage. Nastaviće se razgovori sa drugim kršćanskim crkvama i radiće se dalje na saradnji svih ljudi u atmosferi međusobnog poverenja. Prisutno je bilo 96 državnih i međunarodnih delegacija. Našu je vladu predstavljao ambasador Ivo Vejvoda.

Papa Pavle VI u radu. — U ponedeljak 24. VI papa je primio rimske župnike i župske namestnike na čelu sa kardinalom Micarom. Sveti otac je pokazao posebnu ljubav i brigu za svoju rimsku biskupiju. Kakva god bila vremena, svećenstvo koje je na mestu, od neprocenljive je vrednosti današnjem svetu. — Diplomatski predstavnici 50 zemalja kod Svete Stolice poklonili su se novom papi. Pavle VI im je održao govor, u kome je istaknuo da se Crkva ne meša u svetovne poslove država, ali da se svim snagama zalaže za socijalnu pravdu i razumevanje među ljudima. — Američki hodočasnici iz Filadelfije su došli u Rim da prisustvuju proglašenju blaženim svog nekadašnjeg natpastira Ivana Nojmana. Međutim ta se svečanost zbog nastalih promena morala odložiti na kasniji datum. Papa Pavle VI primio je te hodočasnike i govoreći im engleski pohvalio plemenitost američkih katolika u pomaganju gladnih i katoličkih misija. — 27. VI papa je primio blagoslove Rimskog zavoda i Kapranika gde se školuju bogoslovi rimske biskupije i tako pokazao interes za one koji su mu najbliži. — Posle podne istog dana posetio studio Vatikanskog radija. Svim nameštenicima i spikerima odao je priznanje na velikom apostolskom radu koji svojom službom vrše. — 28. VI Pavlu VI približili su se predstavnici najveće afričke zemlje Nigerije koju je prošle godine još kao milanski nadbiskup posetio. Na engleskom jeziku papa je pokazao velik interes za razvoj afričkog kontinenta. — 29. VI došla je vrsta na novinare s kojima je imao papa uvek veze. Međuvremeno ih je podsetio na neke neispravnosti u vezi s pisanjem o konklavu. — Uveče je onda papa u crkvi sv. Karla otslužio za milanske vernike Misu po ambrozijanskom obredu. Taj susret bio je vrlo dirljiv. Papa je dobio u poklon novu vrlo lepu tijaru, kojom je bio narednog dana krunisan. — 1. VII papa Pavle VI primio je u privatnu audijenciju belgijskog kralja i kraljicu, zastupnike bivših vladajućih dinastija kao i zastupnike drugih kršćanskih veroispovesti, koji su prisustvovali krunisanju, kao što su delegati ruske, anglikanske, episkopalne crkve i drugih verskih zajednica. — 2. VII Pavle VI primio u privatnu audijenciju američkog predsednika Žona Kenedija i njegovu pratnju. Oba poglavara su se zadržali 40 minuta u privatnom razgovoru, onda je bila papi predstavljena pratnja. Sveti otac je vrlo toplo govorio o susretu sa Kenedijem pre 25 godina, o životu katoličke Crkve u SAD, o velikom zalaganju SAD za stvar mira, za međunarodnu pomoć i za unapređenje rasne jednakosti. Dok je predsednik Kenedi posetio severoamerički zavod na Žanikulu, papa Pavle VI je primio u audijenciju američke novinare i bogoslove. — Kardinal Čikonjani je 1. VII uveče priredio prijem stranim delegacijama na papinom krunisanju te tom prigodom održao kraći govor.

Koncilski eksperti. Do prekida koncilskog rada imenovana su bila 344 stručnjaka iz teološkog područja. Od toga 214 svetovna svećenika, 140 redovnika. Zastupani su sledeći redovi: 31 Isusovac, 26 dominikanaca, 12 franjevaca, 6 benediktinaca i oblata, 5 konventualaca, redomptorista i klaretijanaca, 4 avgustinska jeremita i salezijanca, a tri kapucina i karmelićana.

U proslavu sv. Ćirila i Metoda. Papa Ivan XXIII primio je 13 maja u konzistorijalnoj dvorani biskupe, svećenike i vernike istočnog obreda kao i slovenske predstavnike rimskog obreda. Papa je održao kraći govor u proslavu jubileja sv. Ćirila i Metoda. Tom prilikom je potpisao apostolsko pismo o sv. Ćirilu i Metodu »Magnifici eventus«, koje je naslovljeno slovenskim biskupima. Tada je Papa blagoslovio kamen temeljac novog slovačkog zavoda u Rimu. Među prisutnima nalazila su se tri jugoslovenska crkvena velikodostojnika: nadbiskupi Šeper i Bukatko, kao i šibenski biskup Arnerić.

Vatikanska pošta je izdala seriju maraka u počast slovenskih blagovesnika. Dve marke prikazuju svece sa njihovog oltara u crkvi sv. Klementa, dok treća predstavlja zemljopisnu kartu Moravske.

Slovački zavod sv. Ćirila i Metoda u Rimu. 13 maja posle podne, kardinal-dekan Tiseran ugradio je kamen temeljac, koji je pre podne blagoslovio Papa, u novogradnji, koja se podiže na Kasiji, na teritoriji suburbikarne biskupije Porto i Santa Rufina. Prisutno je bilo više naših crkvenih ličnosti iz Rima.

Smrt pape Ivana XXIII potresla je čitav svet. To se najbolje vidi što je 99 državnih poglavara poslalo Svetoj Stolici izraze saučešća. Preko 10 000 telegrama i 15 000 pisama došlo je u Vatikan u znak žalosti za pokojnim Papom. Na Papin grob dolaze svakodnevno njegovi poštovaoci, noseći cveće i moleći se za pokoj njegove duše. Srebrni venac položili su na Papin grob zatvorenici iz rimskog zatvora »Regina coeli« koji su primili Papinu posetu, pomoć i utehu.

Pismo rodbini. Objavljeno je bilo pismo, koje je papa Ivan XXIII 3. XII. 1961, nekoliko dana posle svoje 80 godišnjice, poslao svom bratu Ksaveru s nalogom da ga objavi svim rođacima. U njemu Papa izjavljuje da je ponosan na svoj seljački i pobožni rod. Poziva sve rođake da ostanu ponizni kao što su bili dosad. Papa ne zaboravlja nikoga, ali smatra svojom čašću, kao i ranije pape, da ne obogaćuje svoje rođake. Papi je najviše na srcu da jednom vidi sve članove svoje rodbine okupljene u nebu.

Devetodnevna zvanična žalost za Ivanom XXIII zaključila se 17. juna svečanošću u crkvi sv. Petra. Bile su prisutne državne i vladine delegacije iz 83 zemlje među njima OUN, FAO, UNESKO. Jugoslovensku vladu zastupao je naš ambasador u Rimu Ivo Vejvoda. Ruskog patrijarha zastupale su dve više crkvene ličnosti. Svečani rekvijem je otslužio kardinal dekan Tiseran, a pogrebno slovo održao sekretar latinskih pisama Msgr Josip Del-Ton. Prisutna su bila 72 kardinala. Lombardski puk, u kome je pokojni papa kao mladi kapelan služio, takođe je bio zastupljen. Posle svečanosti u crkvi državne i vladine delegacije bile su primljene u konzistorijalnoj dvorani, gde su se okupili kardinali.

Kratki pontifikat Ivana XXIII obeležen je ovim važnim delima: Izdano je bilo 8 encikli-ka, proglašeno pet blaženika, a deset blaženih kanonizovano za svete.

Kao uspomena na upražnjeni papinski presto 1963 g. Vatikanska pošta je izdala seriju od tri marke od 10, 40 i 100 lira. Na markama je utisnut baldahin sa dva vezana unakrsna ključa, što je simbol privremene vlasti kardinala-kamerlenga. Te marke važe samo za vreme upražnjenog papinskog prestola.

IZ MISIJA

Nadbiskup pred zatvorom. U nekoj afričkoj državi vlasti su zatvorile mladog svećenika, koji je uspešno radio među omladinom. Njegov nadbiskup je došao pred zgradu gde je bio zatvoren pomenuti svećenik. Četiri dana je stajao napolju, molio se, postio. Svako jutro je pod vedrim nebom služio Misu. Nadbiskupu se pridružio sve veći broj vernika. Posle 4 dana svećenik je bio pušten na slobodu.

U SAD živi pola miliona Indijanaca, starosedelaca, od kojih je 129 070 katoličke vere. 1962 prešlo je 948 Indijanaca na katoličku veru. Među njima radi 240 svećenika, na raspolaganje imaju 394 crkve i kapele.

Lekar Sričandra — apostol. U Bangkoku, na Tajlandu odlično pomaže tamošnjoj katoličkoj koloniji domaći lekar Sričandra. Odrastao je u budističkoj veri. Tri meseca je bio već među boncima (budističkim svećenicima), te nosio njihovo žuto odelo. Posle je učio medicidu u Hongkongu, gde se obratio. Nastavio je studije u Dublinu u Irskoj. Tamo se oduševio za karitativni rad kao član Konferencije sv. Vinka. Sada živi već 30 godina u Bangkongu. Ima ženu i 6 dece. Osnovao je organizaciju »Savez tajlandskih katolika«, koji još uvek vodi.

Bog u Kini nije umro, kaže proterani kineski biskup Vitus Čang. Katoličku Crkvu su hteli prikazati kao stranu ustanovu. 5 000 go-

dina kineska kultura je utemeljena na veri u besmrtnost duše i u jednog svevišnjeg Boga. Ti duhovni temelji i danas postoje.

Ustav kraljevine Burundi. Ustav počinje rečima: »Potvrđujući našu veru u Boga i naše ubeđenje u dostojanstvo ljudske osobe...« Član 13 ustava obezbeđuje »slobodu vere i njeno javno ispoljavanje«.

Tanganjika sa 10 miliona stanovnika ima 1 634 796 katolika i 201 639 katehumena. Od 1183 svećenika koji rade u toj zemlji domaća su 303. Mogu se ponositi sa 301 bogoslovom i 2226 seminarista. Uprkos napretku, pomoć stranih misionara biće još dugo vremena potrebna. — Beli oci su otvorili u Njegezi školu za novinare, koja zavisi od Socijalnog afričkog zavoda u Rimu. Radi već nekoliko meseci.

Četiri nove bolnice za gubavce grade se u Africi zahvaljujući pomoći kanadskih katolika iz Montreala. Prva se gradi u mestu Nua, u Njasi, druga u Gobi, u Kongu, sledeće dve u Ngozi i Nurudi, u Burundiji. Njima će upravljati beli oci, a imaće mesta za 3 500 bolesnika.

Novi način. U jednom većem indijskom gradu katolički župnik je odlučio da pozove inoverce na razgledanje njegove crkve. Plakatima ih je pozvao za nedelju uveče. Odazvali su se u lepom broju. Posetioci su ljubazno primljeni. Župnik im je objasnio značenje predmeta, koji su se nalazili u crkvi. Tumačio je slike kojima je crkva ukrašena. Probudio se interes, pa je svaki 14 dana bilo organizovano razgledanje crkve. Za godinu dana preko 2000 osoba je posetilo ovu katoličku crkvu.

Kćerka budističkog bonca postala karmelićanka. 23 godišnja Japanka Kimura Masako, kćerka budističkog svećenika, prispela je avionom u Madrid, da stupi tamo u karmelićanski samostan. Ona je već kao devojčica, protiv volje svog oca, stupila u katoličku Crkvu i sad se odlučila da stupi u samostan. Otac joj je konačno dao dozvolu pod uslovom da ne primi redovničko odelo u Japanu. Jedan španski misionar joj je obezbedio novac da otputuje avionom iz Tokija u Madrid.

Abe Pijer, koji je pre 12 godina osnovao prvu Zajednicu od Emausa, te u međuvremenu osnovao slične zajednice u 36 zemalja, došao je u Kongo. Prilikom **svečanog prijema, na u**niverzitetu u Leopoldvilu, izjavio je: »Treba da se nađu oni gospoda studenti, koji će se posvetiti radu za najbednije u Kongu, da bi bolje razumeli nevolje umornog i gotovo očajnog naroda«.

Indija. Regrutska služba indijske vojske traži katoličke, protestantske i muslimanske kapelane za službu u vojsci u pograničnim oblastima, oko kojih je prošle jeseni došlo do zategnutosti sa Kinom. — Indijski premijer Nehru je za vreme trodnevne posete Goji posetio Crkvu, u kojoj se čuvaju moći sv. Franje Ksaverskog. — Vođe hinduista i muslimana, u Kalaru, stavili su vence od cveća oko vrata katoličkom nadbiskupu malabarskog obreda Msgr Kavunkatu, prilikom njegove kanonske posete brdovitim predelima državice Kerala.

Iz Nepala. Katolički biskup Vildermut iz Patne u Indiji posetio je 500 nepalskih katolika, koji su do poslednjeg stranci. U Nepalu **sa 10 miliona stanovnika zabranjena su** obraćenja i katolička vera je nepoznata. Biskup je tom prilikom krizmao 15 osoba u Javalkalu, tri milje od prestonice Katmandu.

IZ EVROPE

Belgijski kardinal Suenens je u sedištu UNO predao generalnom sekretaru U Tantu jedan primerak enciklike »Mir na zemlji«, koji je Papa lično potpisao. Kardinal je govorio o značenju te enciklike. Kazao je da taj papin dokumenat nema premca u istoriji. Papina ideja vodilja u toj enciklici, koja se u svim delovima ponavlja, jeste da svetski mir traži istinu, pravdu, ljubav i slobodu. Za mir na svetu istina predstavlja temelj, pravednost je snaga koja sve usklađuje, ljubav je pokretna snaga, a sloboda je povoljna klima.

12 članova organizacije »Mladi kršćanski studenti« nosili su veliki krst po Londonu na Cvetnicu i prva dva dana velike sedmice. Tom su prilikom posetili 7 crkava moleći u svakoj po dve postaje križnog puta. Procesija je trajala dva i po sata te se završila u Brompton oratoriju. U procesiji je bilo svega 300 studenata.

Milosrdne sestre sv. Vinka sa 860 sestara u 78 kuća u Bavarskoj promenile su redovničko odelo. Njihovo radno odelo u bolnicama prilagođeno je potrebama službe.

Koliko ima Pariz redovnica? Na teritoriji pariške nadbiskupije postoje 53 matične redovničke kuće, 16 samostana sa strogom klauzulom, 495 kuća gde žive redovnice aktivnih službi. Svih redovnica ima 8 480. Tako je u Parizu zastupljeno 207 raznih ženskih redova, od kojih samo 21 nije francuskog porekla.

U znaku izmirenja. U drugom svetskom ratu nemačka vojska je odnela iz svetišta Majke Božje u Poznanju sa Marijine slike dve skupocene krune. Katolički Nemci sada skupljaju zlato i skupocenosti da u znak izmirenja s Poljacima poklone istom svetištu dve nove krune. Tu je akciju počeo pokret Kristovog mira.

Reorganizacija bogoslovskih semeništa u Francuskoj. Šest francuskih biskupija južno od Pariza ujedinilo se da bi bolje osposobile svoje bogoslove za buduće svećenike. U dva semeništa će se predavati samo filozofija, koja traje dve godine. Teološki kurs od tri godine biće za svih 6 biskupija samo u jednom semeništu. Zadnja četvrta godina bogoslovije biće posebna. Mladi svećenici će se prvih godina povremeno vraćati u bogosloviju na kurseve obnavljanja. Od toga se očekuju bolji rezultati.

40 mučenika. Prigodom hodočašća u Kenterberi u čast bl. Ivana Stouna govorio je ap. delegat O'Hara, koji je između ostalog rekao: Ne treba se plašiti da će kanonacija 40 engleskih mučenika iz vremena reformacije kočiti rad na uspostavljanju crkvenog jedinstva. Svi su se mučenici u času svoga mučeništva molili za svoje vladare i oprostili svojim progoniteljima. Takav njihov primer će nas osposobiti da rastemo u ljubavi, kakvu su oni pokazali. — Naša želja da se oni proglase svetima, neće zapaliti mržnju na davnu prošlost, nego će objaviti junačke kreposti mučenika. Kao što je bilo onih, koji su se protivili kanonizaciji Tome Mora i Žona Fišera. Sada se ta dva velika engleska sveca sve više poštuju među nekatolicima, a istorijske knjige sve ih više priznaju kao istaknute i mudre ličnosti onog vremena.

Peške u Svetu Zemlju. Tri 23 godišnja studenta koledža sv. Josipa iz Blekpula u Engleskoj pošli su 17 maja peške za Jeruzalem. Nadaju se da će prevaliti taj put za pet meseci. Sa sobom su poneli samo 100 funti, otprilike 200 000 dinara.

Madrid. Tamošnja kapela, koja pripada američkim vojnim službenicima, služi ujedno i katolicima i protestantima. Sveta Misa se služi nedeljom, pre ili posle protestantskog bogoslužena.

Irski parlament ima u nacrtu zakonski predlog da je za sklapanje braka potrebna najmanje starost od 16 godina i za devojke i za mladiće. Dosadašnji zakon je imao samo 12 godina za devojku i 14 za mladića.

Milanski tednik »Oggi« doneo je detaljan izveštaj o nekim ozdravljenjima po zagovoru pape Pije XII. Iskaze je dao dr Dell Aera, lekar iz Napulja. — Taj je lekar poslao u bolnicu jednu svoju pacijentkinju, stariju ženu Augustu Corazza, da se izvrši nad njom operacija, ali sa malo izgleda na ozdravljenje. Čim je saznala za svoje stanje, bolesnica je kazala bolničkom osoblju: »Ne plašim se, jer se uzdam u Boga i molim se papi Pačeliju da me zagovara. Videćete, uskoro će biti sve u redu.« Dok je čekala na red za operaciju, njeno se zdravstveno stanje iznenada vidno promenilo te je poslana kući na daljni oporavak. — Cecilija Randazzo iz Palerma je posle svog ozdravljenja prikupila lekarske izveštaje o svojoj bolesti, da bi se imao uvid u njeno zdravstveno stanje. I njeno ozdravljenje pripisuje se zagovoru Pija XII. Njoj su danas 72 godine i vrši sve dnevne poslove.

London. U Londonu se 28 aprila održala procesija od nekadašnjeg zatvora u kome su čamili katolički mučenici iz vremena reformacije. Kretala se po ulici kojom su te žrtve vodili na stratište. Procesiju je vodio biskup Foley, a hodočasnika je bilo 2000. Na stratištu Tajbentriju, gde je sagrađen samostan, poklonili su se moćima mučenika. Svečanost se zaključila blagoslovom.

Salvatorijanci u Brejkpiju u Engleskoj organizirali su u vreme ferija poseban kurs za buduće bogoslove koji ne vladaju dovoljno latinskim jezikom.

U Lurd je hodočastilo 2000 slepih iz Francuske. Među njima se nalazio i slepi bogoslov Bernard Delaby iz Arasa, koji je pre godinu dana, gotovo na svršetku bogoslovskih studija, potpuno oslepio. Slepe je vodio nadbiskup Lamy, koji je zbog zdravstvenih razloga ostavio svoju biskupiju Sens te se posvetio radu za slepe. Slepi bogoslov je u međuvremenu dobio dispenzu iz Rima i bio zaređen za svećenika. Slepi su svome kolegi poklonili novi kalež.

Msgr Eugen Hornjak bio je 6 juna 1963. u ukrajinskoj crkvi u Londonu ustoličen za

egzarha katoličkih Ukrajinaca u Engleskoj i Velsu. Ustoličenje je obavio ap. delegat O'Hara.

U Italiji živi 144 000 redovnica: u severnoj Italiji ima 80 779 redovnica sa 7 896 kuća, u srednjoj 36 757 redovnica, u južnoj samo 6 544, dok na otocima ima 10 091 redovnica.

Ukrajinski metropolit Josip Slipij održao je u crkvi sv. Klementa u Rimu, na proslavi 1.100 godišnjice dolaska svete Braće u Moravsku, svečani pontifikal na staroslovenskom jeziku.

Uspeh izložbe. Četiri salvatorijanke, koje rade u nekoj rimskoj bolnici, izjavile su da su se odlučile za redovnički život, jer su pogledale g. 1954. redovničku izložbu u Njukaslu.

U Milanu je počeo informativni proces za proglašenje blaženim Armide Barelli, koja je umrla tek 1952. godine. Iako iz bogate kuće, ona se posvetila radu među bednima. Osnovala je i žensku granu katoličke akcije već 1921. godine, a po želji znamenitog patra Žemelija vodila poseban sekretarijat za vojnike.

Bugarska. U Sofiji se podiže prigodom Ćirilmetodijskog jubileja spomenik sv. Ćirila i Metoda. Bugarska se time želi odužiti svojim prvim kulturnim prosvetiteljima, koji su im dali slovensko pismo i prve slovenske knjige.

Štafeta s uskršnjim svetlom. Predstavnici austrijske omladine slavili su Uskrs na Kristovom grobu. Tamo su bile zapaljene dve svetiljke. Na putu u domovinu zaustavili su se u Rimu, gde im je Papa rekao: »Vratite se kući i nosite svima svetlo i mir.« Od Brenera je počela štafeta kojom se donelo svetlo sa Kristova groba u svaku župu. Jeste, Krist je naše duhovno sunce.

Nadbiskup Jurgens iz Kuska u Peruu izjavio je: Crkva nije nezainteresirana na agrarnom problemu; obratno. Po primeru drugih biskupa i on se odlučio da podeli zemlju, koja je pripadala njegovoj biskupiji, siromašnim poljodelskim obiteljima.

IZ OSTALOG SVETA

Izvršila svoj zadatak. U Zapadnom Vjomingu u saveznoj državi Pensilvanija u SAD umrla je Elizabeta Bili u 86 godini starosti. Imala je sedmoro dece, tri sina svećenika-franjevca i četiri kćerke redovnice reda sv. Pavla i Metoda.

Vojni vikarijat Argentine izdao je izveštaj da u toku 1962 godine 80% vojnih službenika argentinske vojske, kojih ima 11 000, nije prakticiralo svoju veru. 97% tih službenika su katoličke vere.

U Baltimoru bio je 25 maja zaređen za svećenika Avgustin Kasagi, Japanac, koji je za vreme rata služio u vazduhoplovstvu. Od kuće budist, 1955 stupio je u katoličku veru. Bogoslovne studije počeo je u Tokiju, a dovršio u SAD. Odlazi još u Rim na pravne studije pa se tek onda vraća u domovinu.

Šerpa Gombu, član američke himalajske ekspedicije, našao je na putu pod vrhom Mont Everesta šatuljicu sa krunicom, križićem i medaljicom Ivana XXIII. Veruje se da je te stvari poklonio vođi indijske ekspedicije katoliku majoru Dijazu, upravitelj katoličke škole u Katmandu. Šatuljica je nađena nekoliko stotina stopa ispod samog vrha. — Amerikanci, koji su se popeli na vrh, ostavili su tamo verske simbole.

Iz Haitija su bila poslednjih godina proterana tri od sedam katoličkih biskupa, 17 svećenika, a obustavljena sva katolička štampa. Republika Haiti ima 4 miliona stanovnika. Poreklom su većinom crnci, govore francuski, vere su katoličke. Međutim, verski su vrlo slabo poučeni, pa imaju mnogo paganskih običaja.

Socijalna pomoć. Dominikanska misija u dolini Araguaia u Brazilu radi vredno na poboljšanju životnih uslova tamošnjih stanovnika, koji su kulturno na niskom stepenu. 85% je analfabeta, 70% poboljeva od malarije. Rudno bogatstvo zemlje je veliko, a stanovnici su siromašni. Misionari su podigli radijsku stanicu, otvorili već 40 škola, a predviđenih imaju 200, kako bi narod posvetili, materijalno i duhovno ga podigli.

Svećenstvo u Čileu. Za blizu 8 miliona vernika ima samo 2 311 svećenika, od kojih 903 svetovna, a 1 408 redovničkih. U bližoj budućnosti domaćeg klera biće još manje, pošto ima samo 275 bogoslova.

Meksiko je pre 40 godina proživljavao vrlo teške dane u svojoj verskoj istoriji. Iako su još uvek na snazi stari zakoni, ipak je među 35 miliona stanovnika 33,6 miliona katolika, 578 000 protestanata, 129 000 ateista, 100 000 mojsijevaca, 137 000 pripadnika drugih vera te 721 000 neznabožaca.

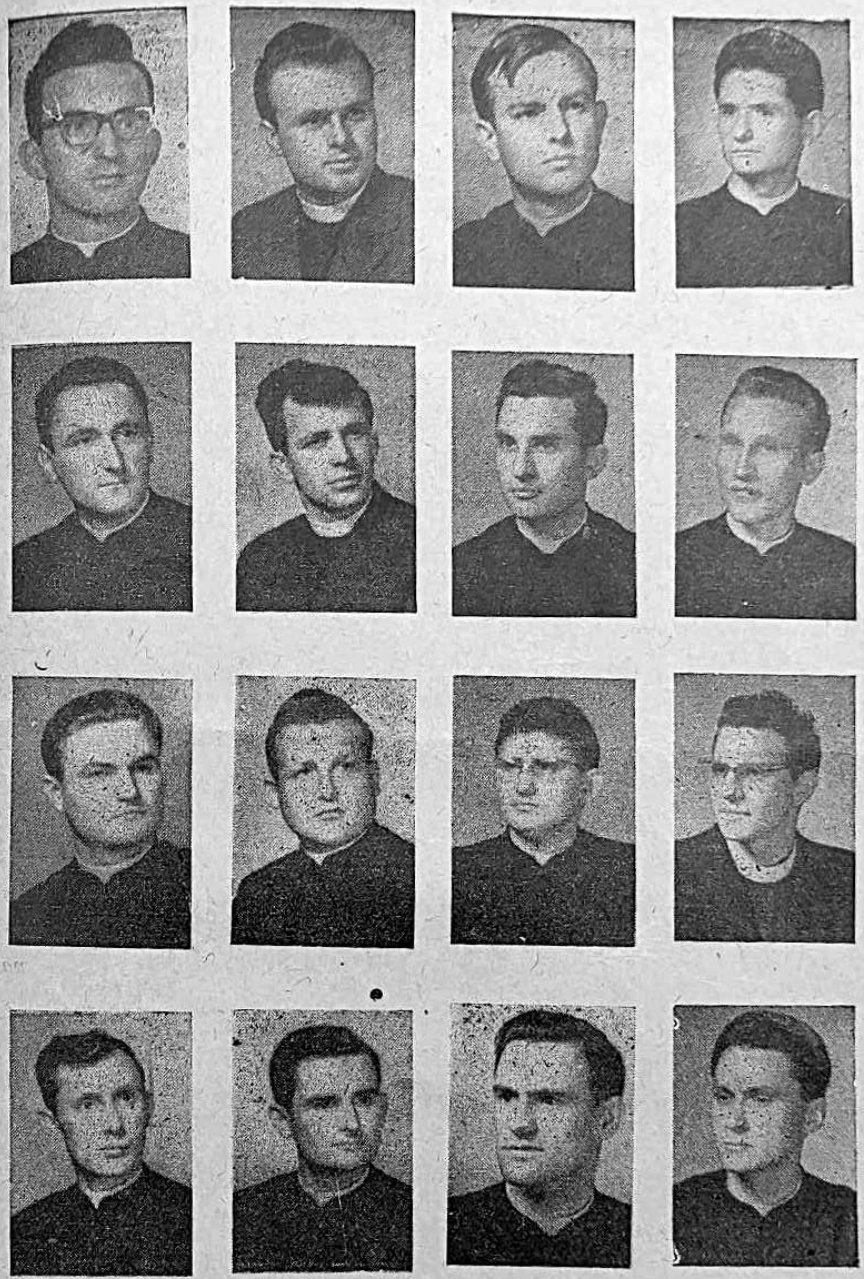

PREDSTAVLJAMO VAM SLEDEĆE OVOGODIŠNJE MLADOMISNIKE: u prvom redu od leve na desno: *Lulić Branko, Tokić Mato, Zovkić Mato, Baotić Zvonimir;* u drugom redu: *Vrbanić Josip, Čabraja Jakov, Vrdonjak Stjepan, Nikolić Mijo;* u trećem redu: *Pranjić Nikola, Kudić Josip, Strniša Feliks, Marinović Branimir;* u četvrtom redu: *Višaticki Kazimir, Karalić Stjepan, Petrović Petar* i *Anić Pero.*

M. S. Pitanje: »Zar se ne bi moglo rešiti pitanje gladi na svetu, kad bi SAD poklonile svoje viškove hrane gladnima?« *Odgovor:* Milostinja i pomoć može značiti samo privremeno rešenje. Treba omogućiti svakoj zemlji da proizvodi i zarađuje sebi kruh. Međunarodna saradnja u tom smeru je od neprocenjive vrednosti. Meseca juna je u Vašingtonu zasedala međunarodna organizacija za ishranu FAO, na kojoj je učestvovalo 100 zemalja sa preko 1000 delegata. Potreba za hranom u nerazvijenim zemljama je ogromna. Preko jedne milijarde stanovnika nije dovoljno ishranjeno. Na rešavanju tog problema moraju raditi svi narodi, sve države. Zaostalost u obrađivanju zemlje, nezainteresiranost poljodelaca za unapređenje poljodelstva, to su velike smetnje napretku. Stoga će taj problem još dugo da muči čovečanstvo. Kad bi se mogli svi američki viškovi hrane podeliti siromašnima, samo jedan na 17 gladnih bi dnevno dobio malo hrane. Ne sme se taj problem rešavati veštačkim sprečavanjem porasta stanovništva. Zemlja sama je dovoljno bogata da bi naprednom poljoprivredom i pametnom raspodelom hrane ishranila i veći broj stanovnika nego što ih ima.

G. I. Pitanje: »U braku dolazi do svađe, pošto žena posvećuje svu svoju ljubav deci, dok mene kao svog muža zanemaruje. Da li je postupak žene ispravan?« *Odgovor:* Zadovoljstvo i sreća u braku može se postići jedino, ako se muž i žena znaju savladati. Prirodno je da majka mnogo voli svoju decu. Deca su nemoćna, u početku sasvim zavisna od roditeljske brige. Njima treba majčinske brige više nego mužu ženine pažnje. Ali žena ne sme da zaboravi muža. Ukoliko imate sa ženom, za koju kažete da je pobožna, neke probleme, obratite se u toj stvari vašem duhovnom pastiru. On će joj već objasniti da nije kršćanstvo samo u pobožnosti, nego u vršenju svih Božjih i crkvenih zapovedi kao i bračnim ugovorom prihvaćenih obaveza, o kojima govori apostol Pavle u I Kor 7, 2—5. Supružnici moraju biti međusobno obzirni i plemeniti.

P. M. Pitanje: »Šta je s Malahijevim proročanstvom o papama, prema kome bi se odnosile na Ivana XXIII reči »pastor et nauta — pastir i mornar«, a na Pavla VI »flos florum — cvet cvetova«. I stvarno Pavle VI nosi u svom grbu cvet. *Odgovor:* Malahija, kome se pripisuje to proročanstvo, bio je irski benediktinac i kasnije biskup, koji je živeo u 12 veku. Mnogo je učinio na crkvenim reformama i na uvođenju rimske liturgije u Irsku. Crkva ga slavi kao sveca. Sv. Bernard ga u svojoj knjizi naziva vizionarom, čovekom koji je gledao budućnost. Obzirom na to Arnold Wion pripisuje tom Malahiji tzv. proročanstvo o papama, koje sadrži 112 kratkih karakteristika o papama, od Celestina II (1143) do Petra II. Smatra se da je to delo nastalo 1590 godine kao plod fantazije. Vrlo općenite karakteristike mogu se nategnuti na bilo koga papu. Crkva odbija »tom proročanstvu« svaku vrednost.

J. H. Pitanje: »Propovednici pozivaju ponekad pobožne duše da teše Srce Isusovo, koje trpi tolike uvrede na svetu. Zašto se tako govori, kad Isus ne može na nebu više trpeti?« *Odgovor:* Iako je istina da Isus više ne trpi, ipak su potpuno opravdani pozivi da se prinosi Srcu Isusovu zadovoljština za tolike grehe i uvrede koje bez prestanka padaju na nj. Isus se sam objavio sv. Mariji Margareti Alakok te je pozivao na dela zadovoljštine i naknade za uvrede koje mu svet bez prestanka nanosi. Na taj način se potiču plemenite duše na mnoga dobra dela koja koriste svima, a Isusu su bila ta dela na utehu u njegovoj muci, jer ih je već unapred video.

M. R. Pitanje: »Šta je posle smrti s odraslom osobom, ateistički odgojenom, koja je priznavala samo prirodu?« *Odgovor:* I Vatikanski sabor je potvrdio da je moguće prirodnim svetlom ljudskog razuma sigurno spoznati Boga iz vidljive prirode. Osobe zdravog razuma koje su u životu razlikovale moralno dobro i zlo, dolaze posle smrti u čistilište ili nebo ili pakao. U predpakao dolaze samo nekršteni deca i odrasle osobe koje nisu nikada imale upotrebu zdravog razuma. Apostol Pavle je napisao: »Uistinu, nevidljiva Božja svojstva, to jest njegova večna moć i božanstvo, razmišljanjem se opažaju od postanka sveta po delima. Tako nemaju isprike, jer iako su upoznali Boga, nisu ga slavili niti mu zahvaljivali kao Bogu« (Rimlj 1, 20. 21).

B. H. Odgovor: To morate ipak znati. Glavna razlika između katoličke i pravoslavne Crkve je vrhovna papina vlast. Bez te vlasti pravoslavne crkve postaju narodne, dok katolička ostaje univerzalna ili opštenarodna, kao što su i nauka i umetnost.

IZAŠLA JE POSLEDNJA knjiga pokojnog prelata dr Franca Grivca: »Slovanska blagovestnika sv. Ciril i Metod«. Narudžbine prima Založniško podjetje MOHORJEVA DRUŽBA, Celje. Cena broširanoj 1200. a u lepom uvezu 1500. din. Preporučuje se onima koji razumeju slovenački.

PAPINE NAKANE ZA MESEC AVGUST: 1) Da bi se mladež u katoličkim školama i zavodima obrazovala u pravom natprirodnom i apostolskom duhu. 2) Da u Indoneziji Crkva raste i doprinese miru i napretku tog naroda.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 9 BEOGRAD, SEPTEMBAR 1963. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK

BLAGOVEST

Sv. Mihaele Arhanđele budi nam u pomoći!

Urednikova pošta

O. H. Pitanje: Kako možete protumačiti rasizam u bogatim kulturnim zemljama kao što su SAD i predratna Nemačka? *Odgovor:* Poštenje, moralna čestitost ne ovisi od bogatstva niti od kulturnog razvoja. Najveći lopovi su uvek visoko inteligentni ljudi. Preterano sebeljublje (egoizam) dobilo je u povesti izraza bilo u sužanjstvu kad su se držali kao robovi pripadnici svog ili tuđeg naroda; u sistemu kasta kakav se očuvao do danas u Indiji; u preteranom nacionalizmu prošlih vremena, koji obično nazivamo šovinizam, kad se ceni i veliča samo vlastiti narod dok se drugi ponizuju; u traženju staleških privilegija u doba feudalizma. Pošto se u svakom čoveku nalazi mnogo sebičnosti, to svaki čovek dolazi donekle u sukob sa svojom okolinom. Koliko nas Krist svjom milošću posveti te se mukom oslobađamo grešnog egoizma, toliko ima na svetu prave istinite jednakosti među ljudima. U ovom ili onom obliku izbija na dan sukob između starih i mladih, bogatih i siromašnih, uglednih i prezrenih, varošana i seljaka, radnika i poslodavaca, jakih i slabih.

R. K. Pitanje: Kako je moguće veličati osvajanje Palestine i okrutno ubijanje Kananejaca sa strane Židova za vreme Jozue? Šta biste kazali da danas jedan narod okupira tuđu zemlju, a njihove stanovnike pobije? *Odgovor:* Istina je da su moralni zakoni isto važili u Mojsijevo vreme, kao što važe i danas. Međutim, ljudi su ih tada slabije poznavali te imali manje milosti da ih drže. Slučaj koji navodite ipak je izuzetan. Bog, koji je gospodar života i smrti, obećao je Abrahamu, da će mu dati Palestinu u posed. Mojsije i Jozua samo su ispunjavali božja naređenja. Bog je od njih tražio da pobiju Kananejce kako ne bi svojim neznaboštvom sablažnjavali i zaveli njegov izabrani narod. Bog se služio Židovima da kazni pokvarene Kananejce. U tim se borbama često jasno očitovala Božja pomoć, njegova providnost i Pravednost.

L. K. Pitanje: Kako da oprostim svojim klevetnicima koji godinama teško gadnim izmišljotinama prljaju moje dobro ime? *Odgovor:* Ako smo učenici raspetoga Krista, zar nismo i mi dužni moliti se za svoje neprijatelje kao što je molio Krist na križu za svoje: Oče, oprosti im, jer ne znaju šta čine. Samo po sebi imate pravo pred sudom tražiti svoju čast, ali često se kleveta vremenom sama razgoliti, a nevinost zasja u svom sjaju. U svakom je slučaju mnogo važnije što Bog sudi o nama, nego što misle ljudi.

P. M. Pitanje: Tek sam se posle pričesti setio da sam manje od tri sata pre pričesti pojeo jednu breskvu. Kakav sam greh počinio? *Odgovor:* Greh je kad svesno i slobodno prekršimo Božji odnosno crkveni zakon. Vi ste se nalazili u stanju nesavladivog neznanja, a što god čovek čini iz takvog neznanja, nije za to odgovoran te mu se ne ubraja ni u zaslugu niti u krivnju. Inače euharistijski post obavezuje pod teški greh.

M. P. Pitanje: Da li je istina da u načelu može svaki katolik da bude izabran za papu, čak ako nije svećenik? Kada bi u takvom slučaju primio vrhovnu vlast u Crkvi? *Odgovor:* Nije to samo načelna mogućnost, nego se to već desilo. 955 god. bio je izabran za papu Ivana XII 20-godišnji mladić Oktavian, sin kneza Albernika, u ono doba, kad se među pojedinim familijama vodila borba koja će familija imati papu. U svakom slučaju papa prima vlast u trenutku kada je valjano izabran te on sam prima izbor. Već gotovo 600 godina uvek biva za papu izabran neki kardinal. Poslednji nekardinal bio je izabran 1378 gabarijski nadbiskup Bartol Prignano, koji je kao papa nosio ime Urban VI.

B. M. Odgovor: Majka Terezija ima svoje središte u Kalkuti. Ona je osnovala novu redovničku zajednicu, u kojoj imaju ogromnu većinu Indijke, a njihov je zadatak podvorba bolesnika i odgoj devojaka. — Za misijski rad nije dovoljno samo oduševljenje, nego telesne i duševne sposobnosti. Sumnjam da biste još bili sposobni posvetiti se takvom zvanju. Možda biste mogli u domovini naći korisno zaposlenje.

E. V. Beograd. Odgovor: Ono što dajete svakog meseca u dobrotvorne svrhe, Bog će vam sigurno obilno naplatiti, i to merom koja je daleko pravednija od one, kojom ljudi vraćaju. Što se pak tiče crkvenog poreza, taj ne postoji — barem ne u beogradskoj nadbiskupiji — kao neka određena taksa, nego ovisi o dobroj volji i o materijalnoj mogućnosti vernika. To glede visine dobrovoljnog prinosa. Sama obaveza pomagati Crkvu i svećenika proizilazi iz prirodne pravednosti, jer Crkva preko svećenika vodi brigu za večni spas naše duše; a i sv. Pavao kaže; da onaj, koji služi oltaru, ima pravo da od oltara i živi; dok Krist veli: »U koju god kuću uđete, jedite ono čim vas ponude«.

R. M. Odgovor: Držati do snova, prema njima se upravljati, tumačiti njihovo značenje, sve je to praznoverje, greh protiv prve Božje zapovedi. Snovi su prirodna pojava.

(Nastavak na poslednjoj strani)

Odgoj za mir

Bogata je enciklika MIR NA ZEMLJI, zadnje veliko delo pokojnog pape Ivana XXIII. Svakako smo mi katolici prvi pozvani da se pridržavamo njegovih nauka i radimo na učvršćivanju mira na svetu.

Odgoj mladeži je krupno pitanje koje leži na starijem naraštaju. Cilj odgoja jest pomoći mladima da razviju svoje sposobnosti, postignu što viši stepen svoje osobne savršenosti i postanu tako što korisniji članovi društva u kome žive; drugim rečima: pomoći omladini da ostvari red i mir u sebi, kako bi mogla jednom raditi na redu i miru u zajednici, u koju je postavlja Božja providnost.

Taj se cilj, međutim, može ostvariti jedino, ako na zdravim temeljima ispravno oblikujemo mlado pokoljenje.

Zdravi temelji

Za katolike je jedini zdravi temelj svakog odgoja sveta katolička vera. Katekizam nam na prvoj stranici govori, da je cilj čovekov na zemlji živeti po Božjoj volji i spasiti se. Čovek kao Božje stvorenje mora iznad svega slaviti Boga, a tako postići i svoju osobnu sreću. Valja imati na umu Kristove reči: »Što koristi čoveku ako celi svet dobije, a dušu svoju izgubi« (Mt 16, 26).

Mnogo šta je potrebno mladom stvorenju da se harmonično razvije te skladno uklopi u zajednicu. Preko škole i tolikih drugih ustanova osposobljava se omladina za čestit, koristan, ureden život u savremenom društvu. Sve je to dobro i potrebno. Ali ubeđeni katolik nikada ne zaboravlja da je njegov prvi životni zadatak slaviti Boga i spasti dušu. Stoga neće zanemariti svoje verske dužnosti, da bi postigao bolji socijalni položaj. Pravi kršćanski roditelj neće govoriti: ne mogu poslati dete na veronauku, ono je suviše zaposleno drugim dužnostima. Iz njegovih se usta neće čuti reč: Za sada ga neću verski odgajati, nego kada dete odraste, neka se samo odluči, da li hoće da veruje ili ne.

»Za sebe si nas stvorio o Bože, i nemirno je srce naše dok ne počine u tebi«, kazao je sv. Avgustin. Ljudsko srce elementarnom snagom traži Boga. Dok nekome sija sunce sreće, može još nekako bez vere, ali kad se zgrnu oblaci trpljenja na njegov životni put, onda mu je jedini oslonac Bog. Na kolike roditelje pada prekor kao na jednu majku, kojoj je pisao sin sa fronta: »Ovde na frontu gledam kako se gotovo svi moji drugovi mole, kako nalaze snagu i pouzdanje. Samo se ja i moj brat ne znamo moliti, mi nismo naučili duha i smisla molitve. Kako smo bedni!« Kolike tragike u tim rečima!

»Ostaviti dete bez škole gde nauči čitati i pisati, znači zatvoriti mu u kasnijem životu put do boljeg položaja, uopće do pristojnog života; ali ostaviti dete u verskom neznanju, znači izručiti ga bez svetla i bez snage svakom zavođenju«, kazao je osnivač Školske braće sv. Ivan Lasal. Još neuporedivo teže zvuče Kristove reči: »A ko navede na greh jednog od ovih malenih što u me veruju, bolje bi mu bilo da mu obese mlinski kamen o vrat i da ga utope u dnu mora« (Mt 18 6).

Vera jest i ostaje najjači temelj svakog solidnog odgoja, koja jedina može držati čoveka i u najtežim iskušenjima života. Uistinu, kako stoji: »A ovo je pobeda koja sigurno pobeđuje svet, naša vera« (1 Iv 5, 4).

Duh nad telom

Po izvornom grehu u čoveku je nered: niže sklonosti se bune protiv viših, telo hoće da vlada dušom. Kršćanski odgoj uspostavlja u čoveku opet ispravan odnos između duše i tela.

O tom neredu u čoveku lepo piše apostol Pavle: »Istina, moj se nutarnji čovek veseli Božjemu zakonu, ali vidim drugi zakon u svojim udovima, koji se

bori protiv zakona moga uma, te me zarobljava u zakon greha koji je u udovima mojim« (Rimlj 7, 23).

Kršćanski roditelj pazi da njegovo dete ne postane rob svojih zlih sklonosti, nego da se od mladih nogu vežba u svladavanju neurednih težnji, pridržavajući se poziva istog apostola: »Prema tome, braćo, nismo dužnici telu da po telu živimo... jer ako po telu živite, umrećete. Naprotiv, ako Duhom usmrtite telesna dela, živećete« (Rimlj 8, 12—14).

Život pruža detetu dovoljno prilike da odgaja svoju volju: urednost u odevanju, učenju, hrani, spavanju, igri, pristojno vladanje i ponašanje kod kuće, u školi, na ulici, prema starijima, prema drugovima, prema mlađima. Samo kad se te prilike iskoriste, duh će zavladati telom.

Razume se, u detetu treba jačati svest odgovornosti pred Bogom. Nije važno da li te neko gleda i nadzire, pa da zbog toga činiš dobro i kloniš se zla. Ima Božje oko pred kojim se ništa sakriti ne da, i pred tim Bogom ćemo odgovarati za sve svoje misli, želje i dela, pa i za propuštene obaveze, te primiti nagradu ili kaznu, tačno prema zasluzi.

Savest, glas Božji, ukalemljena je u svako ljudsko srce; ona ti govori: čini dobro, kloni se zla. Svestan i slobodan prekršaj tog zakona je greh i povlači za sobom kaznu.

Kolika sreća za dete i roditelje, ako je odgojeno u strahu Božjem! Dete samo je osposobljeno za život, a roditeljima će biti na čast i ponos. Obratno, »sin nevaljao sramota je ocu, kći raspuštena na štetu mu je«, govori mudri Sirah (22, 3) i poziva roditelje: »Drži sina svojega na stezi. Nastoj oko njega da ne daje sablazan na sramotu tvoju« (Sir 30, 13).

Više primerom nego rečima

Mnogo se lepoga i korisnoga napisalo već o odgoju i njegovim načinima. Ali ostaje neprekosnoveno staro pravilo, da je najbolji odgojni metod — dobar primer.

Krist, najveći odgojitelj svih vremena, držao se tog pravila. Uvek je najpre sam pokazao svojim primerom šta traži, šta očekuje. Tako je mogao reći apostolima: »Dao sam vam primer, da i vi činite, kako ja učinih vama« (Iv 13, 15).

Tog pravila su se držali apostoli, misionari svih vremena, veliki reformatori, pa su postizavali lepe uspehe. Tog se pravila drže dobre kršćanske obitelji.

Uzmimo primer pokojnog pape Ivana XXIII, za koga ima čitavi svet toliko simpatija. Kako je došao do tako divnog privlačivog karaktera? Njegove su se misli često navraćale na rodni dom, gde su ga duboko verni roditelji odgajali u svetom strahu Božjem sa 12 braće i sestara, gde se skromno živelo, a puno radilo i molilo, gde se gajilo pravo bratoljublje. Sav se život držao onog duha što ga je primio u rodnoj kući te postao tako velik čovek.

I on sam. Više je osvajao duša i srca svojom priprostom pojavom, svojim ljubaznim nastupom, srdačnom velikodušnošću, neumornim radom, nego rečima. Posetioce je više impresionirala njegova blaga očinska pojava, vedar optimistički duh i neograničeno pouzdanje u Boga, nego njegove upute same.

Vrednost dobrog primera za dobar kršćanski odgoj odlično potvrđuju one kršćanske obitelji, koje poklanjaju svu ili veći deo svoje dece Bogu u svećeničkom ili redovničkom zvanju. Sve sestre sv. Terezije od M. I. otišle su u samostan. Njihovi su roditelji bili svetačkog života, tako da se za njihovog oca sprema svetački proces. Nisu ni danas u svetu nepoznati slični slučajevi; o njima povremeno izvešćuje i naš mesečnik.

Pa i u našoj zemlji nisu prestala nicati svećenička i redovnička zvanja. To treba u prvom redu zahvaliti dobrom kućnom odgoju. Ono što se u najnežnije doba života detetu ukalemi u srce, to ostaje i kad zavitla vihor u njihovom životu, kad dođu razna teška iskušenja. Iz zdrave kršćanske obitelji, gde se živi, moli, radi i trpi u mislima na Boga i iz nepresušnih izvora svetih sakramenata raste novi naraštaj koji nosi u sebi mir i stvara pravi, čvrsti mir oko sebe.

Turisti se dive graditeljima divnih katedrala kojima je posijana kršćanska Evropa. Svetija od katedrala su dobra kršćanska deca, plod dobrih kršćanskih kuća.

Svako od nas, napose roditelji i odgojitelji, pozvani su da primerom podupru izgradnju hrama Duha Svetoga u mladim srcima. Mesec septembar nas podseća na tu dužnost.

»Volanski grijesi«

Pitat ćete, kakvi su to grijesi, o kojima ništa ne stoji u katekizmu i o kojima župnik nikada ne propovijeda.

»Volanski« grijesi su oni grijesi, što ih može činiti čovjek za volanom.

Pa zar se može griješiti za volanom? — I te kako!

Volan je onaj dio automobila, kojim šofer upravlja vozilom kao kapetan lađe kad upravlja kormilom; dakle od najveće važnosti.

Početkom našega stoljeća bilo je puno ljudi, koji nisu nikada vidjeli auta; a danas je vrlo mali broj onih, koji se nisu još nikada vozili u automobilu.

Uporaba tog prometnog sredstva mnogo se je raširila. Od malog »Fiće« pa sve do velikih teških kamiona ili krasno opremljenih »pulmana« sve možete vidjeti na našim cestama.

Ali te naše siromašne ceste bile su u velikoj većini građene kad nije bilo automobila; samo najnovije autoceste izrađene su pod vidikom autoprometa.

*

Auto ima tu prednost, da vozi **brzo.** Makar to bio mali »Fićo«, koji stoji pored kamiona kao mali David pored Golijata, on ide ipak velikom brzinom... ako kažemo da »učini« 60 km na sat, mnogi će reći, da ide kao kornjača.

Ljudi traže samo brzinu i brzinu te vele, da nemaju vremena. Prije dobrih 60 godina ljudi nisu imali auta, ali su imali vremena.

*

Baš **brzina** auta proizvela je na moralnom polju takoreći nove probleme.

Brzina može biti korisna, ali i **opasna,** bilo za same ljude, koji se voze, bilo za pješake, bilo za druga vozila.

O sudarima među vozilima ili o drugim prometnim nesrećama čitamo na žalost često. A sve to bi se dalo izbjeći, kad bi se ljudi držali zakonskih propisa o prometu.

*

Ima vozača, koji jure kao strijela, ako znaju da ih saobraćajni organ ne će vidjeti; na to, da izlažu sebe i druge opasnostima, niti ne misle.

Tim ljudima moramo kazati, da su prometni zakoni dati u korist **svih** ljudi; radi toga mi ih moramo poštivati ne radi saobraćajca, koji nas može povesti do suca za prekršaje, nego radi **savjesti.**

*

Savjest nam nalaže, da se čuvamo svakoga čina, koji bi mogao biti štetan po nas ili po bližnjega. Stoga će se savjestan šofer u svemu pridržavati zakonskih propisa.

Vozač, kad vidi pješake na cesti ili da mu dolaze u susret vozila sa ljudima, mora imati pred očima, da su to **ljudi,** to jest bića stvorena na sliku i priliku Božju, kojih je život **svet.**

Za volanom mora šofer misliti na Boga, i onda će poštivati prolaznike kao svoju braću u Bogu.

*

Pametan šofer ne će se pustiti svladati od »bijesa za brzinom« te voziti vratolomno — naprimjer sa 140 km na sat. To je opasno po njega i po druge.

Kad bi netko uperio protiv svoga bližnjega revolver pa ga ubio, ljudi bi kazali da je učinio zločin umorstva. A kad divljom trkom svoga auta prouzrokuje smrt kojega pješaka, ljudi govore o automobilskoj nesreći. Ali Bog sudi drukčije.

Svaki, koji vozi protiv zakonskih propisa, sličan je Kainu, koji ubija svoga brata.

U Italiji, gdje je automobilski promet vrlo razvijen, ima godišnje oko 190.000 automobilskih nesreća sa 7.000 mrtvih.

A zašto? Jer ne paze na propise. Šofer drži jednom rukom volan, a drugom hoće da si zapali cigaretu ili da se dohvati novina. Odmah se može dogoditi nesreća.

Šoferka hoće da se pogleda u ogledalo, da vidi ima li dosta »ruža« na usnama; i to može biti povod nesreće.

*

Jurnjavom hoće neki pokazati, da su »nešto«. Hoće da se »produciraju«. A ne misle, da ta njihova nesretna ambicija može uništiti ljudske živote.

Nije važno, da dođeš što prije kući, važno je da dođeš što zdraviji.

*

Šofer mora vršiti i službu milosrdnog Samaritanca; može sresti putnika, koji ima kvar na automobilu ili putnika, koji je bolestan ili ranjen. Tu valja pomoći, a ne juriti naprijed bez srca, kao onaj svećenik i onaj levit u priči o milosrdnom Samaritancu.

Što se desilo danas drugomu, može se desiti sutra tebi.

*

Putnici moraju poštivati šoferov zadatak; bez istinite potrebe ne smiju ga nagovarati.

Vozač mora usredotočiti sve svoje snage na to, da vozi što sigurnije; kazali smo »što sigurnije«, a ne što brže.

*

Nesavjesno je, ako se šoferi igraju sa farovima i prouzrokuju bljesak u očima drugih.

To može biti opasno, a jer je opasno onda je i grešno.

Ako se vozač hoće igrati sa farovima, neka to čini u svojoj garaži, tamo ne će nikomu nauditi!

*

Kršćanski vozač vidjet će u semaforu volju Božju, koja ga upozorava na opreznost, umjerenost i poniznost. On neće prestizavati tamo, gdje propisi to zabranjuju.

Isto se neće previše uzrujavati, ako drugi čine koju manju grešku. Diskusije među šoferima u takvim slučajevima ne rode dobrim plodom.

Pametan vozač čuvat će se alkohola, jer alkohol zamagli glavu. A teško volanu pod pijanom glavom.

U današnjem prometu, kako vidimo, radi se ne samo o prometu, nego i o životu naše braće. Stoga bi morao svaki šofer, kad nastupa službu, izmoliti molitvu koju je sastavio Papa Ivan XXIII za automobiliste:

»Daj, Gospodine, nama koji smo pozvani da vozimo putevima ovog svijeta, u službi naše braće, da osjećamo našu veliku odgovornost i pokaži nam put ljubavi i mudrosti«.

Ljubav: to je prva norma u zakonu o prometu.

Bog ne pogreši železničku stanicu

Bilo je 1958. godine. Mlada se crnačka devojka Žaneta Itieno vozila vlakom za Tumu-Tumu. Previdela je tu stanicu i vlak ju je odvezao dalje. Kondukter ju je upozorio da siđe u Mathari, da ne bi imala poteškoća.

Žaneta je bila iz plemena Luo te se uputila u školu u Tumu-Tumu. Nehotice se našla u Mathari. Kako nije imala novca za vlak, propitivala se i doznala da imaju u tom mestu katoličke Sestre od MB Utešiteljice sličnu školu, u kakvu je trebalo da ide u Tumu-Tumu.

Odmah je pisala ocu za novac da bi se mogla vratiti u mesto u koje je trebalo da stigne. U međuvremenu je otišla u katolički zavod i kazala upravnici da neće ostati dugo. Dobila je odgovor: neka se oseća sve do odlaska kao kod kuće.

Mladoj Žaneti se taj zavod mnogo sviđao. Ovde će biti rajski dani. Kao iskrena devojka, ona je odmah kazala da nije katolikinja niti kani to postati. No i takvih je devojaka bilo u zavodu. Tako je Žaneta ostala u Mathari.

Iz radoznalosti pohađala je časove veronauke i dobila u ruke Evanđelje. Da produbi svoje versko obrazovanje, čitala je Sveto pismo i videla da je Krist na Petru sagradio svoju Crkvu. Već je ranije tražila sv. Petra, ali ga je tek sada pronašla u katoličkoj Crkvi.

Otsad je želela primiti sveto krštenje, ali je trebalo pre ubediti tatu i mamu. Pisala je, ali odgovor je bio gorak i negativan. Kad se posle prvog tromesečja vratila kući, primetila je da joj je obitelj hladna i neprijateljski raspoložena. Osećala se kao tuđinka, čak su i braća gledali na nju kao izdajnicu.

Pre nego se vratila u školu, pozvao ju je otac k sebi i rekao: »Znaj Žaneto, ako istraješ u svojoj tvrdoglavosti da postaneš katolikinja, nemoj više da se pokažež kod kuće. Možeš ostati gde si. Ta je kuća za tebe zatvorena.

Vesele prijateljice, a posebno časovi u kojima je plakala i molila pred Bezgrešnom, ublažili su malo po malo duboku ranu njenog srca.

Kad se svršila školska godina, zagrlila je svoje drage sestre, izvinila se da nije mogla prirediti školi jedan praznik: praznik njezina krštenja. Ali je s osmehom dodala: Posledn ja tatina pisma nisu tako tvrda. Možda tekom ferija...

Ali to je bila iluzija. Otac je bio odlučniji nego ikada da slomi fantazije svoje kćeri, zavedene od katoličkih sestara.

Žaneta se stalno molila.

Godine 1959 nije se mogla vratiti u Institut. Dotadašnje škole davale su joj pravo poučavanja u državnim školama. Postala je učiteljica.

Na veliko iznenađenje otkrila je da se među njezinom decom nalaze i katolički dečaci. Odupirala se misli da bi i oni bili obavezni prisustvovati protestantskoj veronauci.

Stvar je saopštila upravitelju škole. Taj je bio uvređen, da ga najmlađa učiteljica podseća na zakon. Upravitelj se branio da su katolički učenici u neznatnoj manjini, pa država nema para da postavlja još katoličkog katehetu. Tada je mlada učiteljica kazala da ima 30 katoličkih učenika te da je ona spremna preuzeti njihovu veronauku. Upravitelj škole se začudio, kako bi ona, koja nije katolikinja, mogla poučavati katoličku veronauku. Odbio ju je s primedbom, neka mu više ne oduzima vreme s takvim glupim stvarima.

Žaneta nije bila trs koji se dade lako slomiti. Nedelju dana kasnije od školskog inspektora je došla pismena dozvola da gospođica Žaneta može poučavati katoličku veronauku.

Žaneta je dobila prvu rundu, ali je morala brzo primetiti da pobeda nije potpuna. Katolički učenici su bili stalno grđeni, kažnjavani ni za šta. Zlostavljanju i kažnjavanju nije bilo kraja.

Po prvom porazu upravitelj škole je prešao u napad. Pokupio je pričanja i naklapanja i podastro školskom inspektoru dugo pismo. U njemu se optužuje učiteljica Žaneta za tri teška prestupa: učila je da je samo vera Rima prava vera, pobuđivala je decu da manje poštuju protestantske učiteljice i optuživala učitelje protestantske veronauke da provode rđav život. Pismo je potpisalo 11 protestantskih učitelja.

Nakon par dana došla je inspekcija. Bili su teški dani za mladu učiteljicu. Konačno je inspektor, uprkos pritisku i raznim pokušajima da se izmene nalazi, sastavio izveštaj u kojem konstatuje da se radi o kleveti. Upravitelju škole je bilo naređeno da učiteljicu ostavi na miru.

Učitelji su počeli pasivnom rezistencijom. Kad su bili časovi veronauke, katoličkim đacima nije bilo dozvoljeno da napuste učionicu, ili su morali na gimnastičke vežbe ili su ih iznenada poslali kući da ispune neke obrasce.

Namera je bila da se Žaneti oduzme hrabrost, ali se postigao obratni učinak. Takvim postupkom činila se propaganda za njene veronaučne časove. Broj njenih učenika se od 30 popeo na 90. Nije više bilo mesta u učionici, ali su se mali crnački učenici stiskali i nisu hteli propustiti veronauke što ju je održavala lepa učiteljica koja je govorila o Isusu.

Misionar, koji je dolazio po dva puta nedeljno, uskoro je kazao Žaneti: neki mališani su već zamolili za sveto krštenje i njihove obitelji su saglasne. Žaneta je bila iznenađena. Ona je toliko želela krst, ali njena obitelj... Da bi najlepši dan u životu njenih katehumena bio još lepši, ona je dodala još nekoliko časova.

Došao je taj dan, Uskrs 1959. Žaneta je bila sva iscrpljena, njene oči su sjale od radosti. Kad je videla kako se njeni mali učenici približavaju pričesnom stolu da se prvi puta susretnu s Isusom, ona je plakala i uzdisala — »Kada, Isuse, kada ćeš doći i k meni.

Za letnjeg raspusta ove godine Žaneta je verovala da je pobedila. Uspela je ubediti majku i dobiti dozvolu za krštenje od oca. Bio je dan pun sunca, ali brzo se povratiše oblaci. Kao da se pokajao, otac zatraži od Žanete da prihvati službu učiteljice u baptističkoj školi, koja se te godine otvarala. Žaneta, koja se sada zvala Marija Asunta, bila je do smrti pogođena. Ostaviti svoje učenike, veronauku, stupiti u školu gde će se učiti samo protestantski veronauk. Nije mogla, volela je pre pobeći.

Spremala se za beg. Dan za danom je nosila svoj osobni prtljag u kuću svoje kume. Kad su bile sve stvari sakupljene, smestila ih u dva kovčega i bila spremna za odlazak.

Poslednju noć u domaćoj kući nije mogla zaklopiti oči. Gorko je plakala. Ujutro je napisala pismo u kome je roditeljima saopćila svoju odluku. Otišla je iz svoje sobice, stupila u očevu i pozdravila ga; onda je stupila još u kuhinju da pozdravi majku. Kad ju je majka videla s maramom preko glave, mislila je da je na putu za crkvu. Poljubila ju je i kazala neka se suviše ne zadržava.

Na dvorištu je videla braću koja su se igrala čekajući na doručak. Reči su joj zastale u grlu. Pobegla je. Poslednji pozdrav upravljen je bio dvojici učenika koji su počeli uzdisati kad su doznali da se neće više vratiti. I Žaneti je bilo da plače, ali se grčevito držala malog križića svoje krunice.

Sada Marija Asunta, kako su je nekada zvali, uči veronauku kod plemena Gekojo u najvećem razredu. Sestra Evelina, upraviteljica ženskog zavoda, koja joj je u te dve godine postala majkom, potiho govori:

— Možda nije daleko dan, kada će se obući u belo... kao što smo mi.

U Jeruzalemu se je održala međuverska konferencija, na kojoj su učestvovali predstavnici katoličke, protestantske i židovske vere. Odlučeno je, da se enciklika pokojnog pape Ivana XXIII »Mir na zemlji« izda na hebrejskom jeziku.

Apostol bez štole

(Nastavak)

U Argentini Elfi nije imao mnogo uspjeha, osobito u južnom dijelu zemlje.

Bolje je bilo u sjevernim biskupijama. Nadbiskup u Salti dao mu je stan i hranu u svojoj rezidenciji te kod stola s njim razgovarao o teškim problemima svoje biskupije. Povjerio mu je, da je 50% svih rođenja van braka, a katolika koji prakticiraju svoju vjeru 12%.

Što je biskup držao o Elfiju, pokazuje sljedeći slučaj.

Kad je biskup najavio svog gosta, zapitala ga je njegova nećakinja:

»Tko dolazi?«

»Po mom mišljenju svetac.«

Iz Salte posjetio je Elfi još više biskupija na sjevernoj granici Argentine te svuda ustanovio više prezidija.

Naišao je čak na koloniju njemačkih iseljenika, koji su već imali prezidij Marijine legije sa 17 članova. Na sastanku kritikovali su svaku pojedinu tačku pravila Legije te je diskusija trajala do ponoći. Elfi je strpljivo tumačio pravila, a bilo mu je teško, videći tvrda srca.

Treću godišnjicu svog odlaska iz domovine 16 jula 1957, slavio je Elfi u teškom poslu.

Sam piše: »Umjesto da više sati sjedim u avionu, kao tada, pješačio sam danas 20 km do Pacitos-a i opet natrag.«

Koliko je ovakvih napornih puteva propješačio za vrijeme djelovanja u južnoj Americi, zapisano je samo na nebesima.

Ljeti 1957 doživio je Elfi veliku žalost. Njegov toliko voljeni prijatelj Simus G. odlučio je, da napusti djelovanje za Marijinu Legiju i da se vrati u Irsku. Iako Simus nije bio sposoban stalno podnositi tropsku klimu, iako ga je u Dablinu vjerno čekala zaručnica, Elfiju je bilo, kao da je taj odlazak bježanje ispod zastave. Ipak je pisao Dufu: »Svaki dan molim Duha Svetoga, da bih mu mogao služiti kao Simus.«

Elfi se je nadao, da će prijatelj još prije odlaska posjetiti Ekvador te kontrolirati djelovanje Marijine legije u toj zemlji. Ali nažalost, nada mu se nije ispunila.

Žalosti i neuspjehe pratila je i utjeha. 1957. god. počeo je proces proglašenja blaženim poslanika Legije u Africi, Edel Kvin, već 12 godina poslije njezine smrti. Elfi je veoma štovao ovu junačku djevojku te se više puta njoj molio za pomoć u težim slučajevima i bio je uvjeren da mu je pomogla.

Također se je veoma radovao, što su iz Ekvadora dolazile vesele vijesti o uspjehu Marijine legije.

U Ambato, prvoj biskupiji u kojoj je Elfi ustanovio Legiju, bio je održan kongres Legije pod vodstvom tamošnjeg biskupa. Sam papa Pijo XII poslao je kongresu svog poslanika.

XII Legija u Paragvaju

Iz Bolivije je 6 biskupa hitno tražilo poslanike Marijine legije. Dablin je poslao legionaricu Onaf T.

Meri i Elfi putovali su avionom iz Rio de Žaneiro te odsjeli u Paragvaju.

Paragvaj je rijetko naseljena poljoprivredna zemlja. Narod je mješavina Španaca i Indijanaca. Glavni grad je Asuncion, gdje djeluje red redemptorista, koji je u svojoj župi imao nekoliko grupa Marijine legije. Ove grupe trebalo je učvrstiti i kontrolirati njihov rad.

Elfiju su javili iz Dablina, da sačeka Onaf na avionskoj stanici u Asuncion. Koliko je bio sretan, da će moći vidjeti nekoga iz domovine!

Sa nekoliko legionara čekao je dakle na stanici.

Kako će izgledati Onaf? Je li velika, ili malena, crna ili plava, mršava ili krupnija?

Avion je pristao.

Oči sviju, koji su čekali svoje bile su uprte na izlazna vrata aviona, ali nitko nije čekao s toliko uzbuđenja kao Elfi.

»To je ona! To mora da bude ona!« kliknuo, kad je ugledao lijepu, mladu djevojku u svjetlozelenom odijelu. Zelena boja je njegova nacionalna boja. Još više se radovao, kad je saznao, da je Onaf njegovih godina. Kontakt je bio brzo uspostavljen.

Kolika radost za Elfija, kad je imao sada učenika, kome je mogao predati svoja bogata iskustva!

Oboje su zamolili za prijem kod nadbiskupa u Asuncionu. Nadbiskup ih je rado i ljubazno primio te im dozvolio, da šire Mar. legiju po njegovoj biskupiji.

Idućeg dana bila je u Asuncionu dekanatska konferencija, na koju su pozvali i Elfija. Odmah se je javilo 10 svećenika s molbom, da bi došli u njihove župe i ustanovili grupe Legije.

Veoma važna je bila posjeta prezidiju u župi već spomenutih redemptorista. Svih 7 prezidija pripadalo je kuriji, koju je lijepo vodio jedan od patara. Na žalost, taj je pater bio premješten iz Asunciona i Legija je bila u teškoj krizi.

Elfi je pisao:

»Bila je volja Božja, da je bio premješten jedini pater, koji se je interesirao za Legiju. Ostali patri, koji se nisu ni malo interesirali, radili su sada sa mnom. Sada je cijeli samostan oduševljen za Legiju.«

Kraći i stvarniji u svom pismu nije mogao biti. Ali nikad ne pominje, koliko ga je stajalo truda i vruće molitve, koliko je morao govoriti, prepričavati i tumačiti — i koliko je bilo potrebno milosti, da je mogao napisati ovu zadnju rečenicu.

U Asuncionu se javilo više vrijednih legionara, koji su bili odmah spremni na rad za Legiju. Nekoje od njih uzela je Onaf u biskupiji Vila Rika, a s ostalima je išao Elfi, da u Asuncionu ustanove nove prezidije.

Vrijeme je prolazilo kao u avionu i približavao se je Božić 1957. Elfi i Onaf odlučili su, da taj veliki blagdan prežive zajedno. Kako je i Meri radila nedaleko od granice, pozvali su i nju. Dogovorili su se, da se sastanu u Igvasu, koji je na granici između Brazila, Paragvaja i Argentine. Rijeka istog imena, koja teče kroz Igvasu tvori nedaleko od grada krasan slap — Viktorijaslap — koji naliči na poznati Niagaraslap, ali nije toliko posjećivan od turista.

Koliko lijepe radosti su proživjeli ovo troje pod tim slapom! Tu su se odmorili od napornog rada. Uživali su, kad su gledali krasnu prirodu. Svak je imao svoj fotografski aparat.

Elfi je pisao prijatelju u domovinu:

»Kako krasan Božić smo imali! Govorili smo o domovini, o radu i o svemu, što moramo još učiniti, a imamo tako malo vremena, tako malo vremena! Naše raspoloženje bilo je, hvala Bogu, veselo. Volim taj život. Volim putovati, ali ne zbog toga, da bih vidio nove krajeve, nego zato jer znam koliko je svuda još posla.

Ali nije li žalosno, što ima još toliko siromašnih na svijetu, koji nemaju božićnih kolačića, kao što smo ih imali mi, da si olakšaju život? Ali ipak, ako imaju milost, bogati su!«

Prvi put je u ovom pismu naglasio: »Imamo tako malo vremena, tako malo vremena!«

Je li znao, kako je još malo vremena imao?

Za Božić su mu čestitali apostolski nunciji iz Kolumbije, Ekvadora i Perua, kao i predsjednik Ekvadora.

U Asuncionu su ustanovili još mnogo grupa, prezidija i tri kurije.

Na odlasku iz Asunciona poklonio je nadbiskup Elfiju svoju fotografiju s natpisom: »Gospodinu Elfiju Lambe s natpastirskim blagoslovom i za njegov rad. † Anibal Mena Porta, nadbiskup u Asuncionu.«

Nekoliko mjeseci kasnije novi biskup Bogarin iz Asunciona položio je na dan svog biskupskog posvećenja zakletvu Marijinoj legiji.

Ljepše plaće za trud Elfi nije mogao zaželjeti.

XXIII Kod starih prijatelja u Boliviji

U međuvremenu Simus se je vratio u Dablin, gdje se je oženio sa svojom verenicom. Elfi je bio žalostan, što Simus prije odlaska u domovinu nije posjetio Ekvador. Zamolio je koncilij za dozvolu, da može sam u tu zemlju, jer je bilo veoma potrebno, kontrolirati rad tamošnjih legionara.

Putovao je avionom iz Asunciona preko La Paz, gdje je odsjeo nekoliko dana.

»Za ono par dana u La Pazu sam se skoro smrznuo, tako sam navikao na vrućinu u Asuncionu«, pisao je.

U Ekvadoru ostao je pet mjeseci — punih osobite radosti. Svuda je porastao broj prezidija, a ne samo broj, nego i oduševljenje. U čitavoj Boliviji bilo je 400 grupa.

Svi stari prijatelji željeli su vidjeti Elfija, stisnuti mu ruku te mu otkriti svoje poteškoće.

Također i biskupi su se veoma radovali, što su ga opet vidjeli. Svi su bili veliki prijatelji Legije, jedan od njih čak i duhovni vođa prezidija u svojoj biskupiji.

Na putu kroz El Oro na pacifičkoj obali Ekvadora posjetio je norvešku lađu, koja se nalazila u pristaništu. Iako su svi putnici i mornari bili protestanti, primili su ga veoma srdačno.

Samo jedan događaj ostao mu je u žalosnom sjećanju: biskup E. iz Ambata stradao je na vožnji autom. Biskupova majka, koja je isto bila povrijeđena ponudila je Bogu svoj život, da joj sin ostane živ. Malo iza toga majka je umrla, a biskup je ostao u životu.

U La Pazu nije ostao dugo, jer je tamo uspješno djelovala Onaf. Zamolili su ga samo, neka bi pokušao pridobiti za Legiju rudare u Oruro. Taj rudnički grad leži u Andima 4000 m nad morem. Ima bogata ležišta plemenitih metala, antimona, cinka i volframa.

Među stanovnicima se brzo širilo bezbožtvo. Elfi se radovao, da može k njima. Što je tamo doživio, pisao je:

»Jučer sam posjetio nekoliko bezbožnih obitelji. U jednoj su dvije kćerke koje su na glasu kao najveće bezbožnice, te su učiteljice na visokim školama. Svi su ljudi ovdje bez vjere, šta više, bjesni. Obje spomenute učiteljice, s kojima sam razgovarao juče, obećale su da će iduće nedelje ići na sv. Misu. Tim ljudima treba samo pokazati što je pravo kršćanstvo.«

Elfi je ostao u Oruro dva tjedna te ustanovio tamo 10 prezidija. Dozvolili su mu, da je mogao nastupiti i u školama, gdje je na svoju veliku žalost utvrdio, da su učenici drugih vjeroispovijesti mnogo sigurniji u svojoj vjeri nego katolici. Legija bi mogla u tom pogledu mnogo dobra učiniti.

Odsad su Elfijeva pisma u Dablin postajala sve rijeđa.

Izvinjavao se riječima:

Nikako ne bih mogao napustiti dužnosti poslanika Legije, pošto je upravo *sada* potrebno mnogo raditi.« Riječ »sada« je podvukao.

(Nastavit će se)

Pod vješalima slave

(Nastavak 3)

— Zašto ne biste okušali sreću? — povikala je Klara.

— Čemu to? Za mene je to doista nepotrebno. Ja se ne mogu složiti. Gospođice Klaro, ja ne pristajem. Nikako. Osim toga i kad bih sama željela da se zbude ono, što vi kanite učiniti, morala bih pitati časnu majku...

— Ne vjerujem da bi odobrila, — odmahnula je rukom Klara. — Već zbog toga da ne bi narušila običaje, ili propise vašega reda... Napokon, najbolje je da ja učinim kako sam odlučila.

— Ne, ne! Ne smijete! Ne dopuštam! — kriknula je sestra Agneza.

— Ta ne budite dijete! — zasmijala se slikarica. — Sami znadete da će nagradu dobiti prokušani, stariji i zreliji umjetnici. Oni, koji rade iz dana u dan, kako ste sami već jednom rekli. Bit će to znameniti slikari, čija je uvježbanost u poslu daleko iznad vaše. Htjela sam toliko — da dobijete stručne primjedbe na vaš rad. Da vam članovi umjetničkog žirija znanstveno objasne vrijednosti i slabosti vašeg rada. To je uvijek korisno. I kao slikarica i kao redovnica to biste morali znati...

— Svejedno. Ne smijem dati pristanak dok ne pitam...

— Ne želim da propadne ova jedina mogućnost, koja će vam biti od pomoći da napredujete u onom, što je najsnažnije u vama. Zato sam i odlučila sama poslati vašu sliku. Neka sva krivica padne na mene!...

— Ali, ja to moram spriječiti po svaku cijenu! — lomila je ruke sestra Agneza.

Ukleta kraljevna

Iz susjedne sobe čulo se oštro dozivanje sestre Doroteje:

— Sestro Agneza!... Gdje je sestra Agneza?...

Klara se počela savijati od smijeha. Uzvikivala je:

— Čujete li? Zovu. Trebaju vas. Isto kao mene na pošti. I vašu sliku! Do viđenja, sestro Agneza! Ipak ću uspjeti! Ha-ha!

Otrčala je iz sobe, kao da ju gone. Sestra Agneza je poletjela za njom. Na pragu ju je zadržao strogi glas sestre Doroteje, koja je već stupila u sobu i prigovarala:

— Sestro Agneza, zar me ne čujete?

— Gospođice Klaro! Samo čas! — zavikнula je Agneza očajno u dugi hodnik.

— Sestro Agneza! Osvijestite se!

Trgnula se i okrenula svoje očajno lice prema sestri Doroteji, ukočenoj i ledenoj kao stijena. Tiho je izmucala:

— Oh, molim!... Oprostite!...

Glas i riječi sestre Doroteje bili su neumoljivi i tvrdi:

— Jako dugo zovem, a vi se ne odzivate. Stupam u sobu, a vi mi okrećete leđa. Ja sam, ipak, starija od vas. I inače takovo vladanje nije u redu. Nisam naviknuta da od vas doživim nešto ovakovo. Uvijek ste bili uzor... Što se to dogodilo? Zašto vičete tako glasno za gospođicom? Nismo na cesti. Ovo je samostan...

— Ništa naročito... nije se dogodilo, — zbunjeno i isprekidano je govorila Agneza. — Baš ništa... Dopustite...

Pogled joj je lovio vrata na koja je izišla Klara. Dodala je još zbunjenije:

— Samo bih nešto morala reći gospođici Klari...

Doroteja ju je oštro promatrala.

— Što je vama? — upita. — Ja vas ne razumijem. Sad velite da se ništa nije dogodilo, a vičete za gospođicom i još uvijek joj imate nešto hitno reći... Pa, idite! Recite joj! Ali ne skrivajte od mene, ako se događa nešto neugodno i ako bih mogla nešto pomoći. Napokon, svejedno. Ako mislite da sami možete urediti stvari, učinite tako! Samo onda požurite! Časna majka vas hitno treba, a ja vas već dugo tražim.

Sestra Agneza je sklopila ruke, tražeći razumijevanja:

— Draga sestro Doroteja, molim vas recite časnoj majci da odmah dolazim. Samo moram prije toga nešto javiti gospođici Klari. Radi se o dvije minute...

Doroteja je nijemo klimnula glavom, dok je Agneza koraknula u hodnik sa velikim olakšanjem, žureći da spriječi nezgodu. A tada je i po drugi put zastala kao ukopana, jer se čuo glas majke predstojnice, kao i Dorotejin uzvik:

— Ah, kasno je!... Stanite, sestro Agneza! Časna majka dolazi ovamo...

Agnezu uhvati omaglica. Ćutjela je težak pritisak na slijepoočnicama. Sve je ovo postalo kao u priči o ukletoj kraljevini, koja nije mogla izići iz začarane šume da spasi svoju majku. Kad god bi stigla na ivicu šume, potok bi se pretvorio u more pred njenim nogama, ili u ponor, ili bi je nešto povuklo natrag, kao da su grane postale ruke sa dugim prstima, što ju love i drže i ne daju joj naprijed.

— Dobro je da ste tu, sestro Agneza, — reče predstojnica, ulazeći. — Dolje sam ostavila otvoren telefon. Pitaju iz gradskog muzeja: kada bi jedan historičar umjetnosti iz Nizozemske mogao pogledati vaše kopije i slike? On je ovdje na proputovanju i ostaje samo do navečer. Jesu li sve slike u redu? Možete li ih za jedan sat rasporediti u sobi za primanje? Gospodi iz muzeja bilo bi najzgodnije da u to vrijeme dođu sa strancem...

— Kako da ne! — uzviknu Agneza. — Treba i manje od jednog sata. Idem odmah, časna majko...

Požurila je prema vratima sa olakšanjem, ali tada se opet nije moglo dalje iz začarane šume.

— Sestro Agneza, samo još riječ, — javi se predstojnica.

Agneza stade. Znoj joj je polio čelo. Nije čula predstojničine riječi. U sluhu joj je tutnjalo. Pred očima joj se prikazivala Klara, kako odnosi sliku i već se vraća i veli: učinila sam sve kako mora biti! Kao valovi vrućeg povjetarca obasipale su je rečenice, kojim je predstojnica upozoravala:

— Stari učenjak je star i nagluh. Vi znate francuski, sestro Agneza, a on se služi tim jezikom. Gospoda iz muzeja su molila da s njim govorite što glasnije, a opet tako da on ne primjeti kako je vama poznato da je on gluh!... Vi ste dobro dijete, taktično i pažljivo. Znat ćete to sve lijepo provesti da učenjak ode zadovoljan od nas. Sestra Doroteja će prirediti čaj, jer stari gospodin ne pije liker, ni kavu...

— Moram požuriti da uredim slike! — uzviknu Agneza tako očajno, da ju je predstojnica pogledala u čudu.

— Idite, dakako, — reče. Samo još ovo: kad idete gore uređivati slike, ponesite gospođici Klari njezin mali radio. Zaboravila ga je ovdje, na stolu, a nije zgodno da tu stoji...

Izišla je praćena sestrom Dorotejom. Agneza se vrati do stolića, zgrabi tranzistor i potrča prema vratima...

— Nastavit će se —

Naučite se praštati

U prošlom svetskom ratu Belgijanac Pavle Levy bio je zatvorenik u koncentracionom logoru u Brendonku. Vrlo mnogo je patio od esesovskog dželata, oficira Šmita. Posle svršetka rata Levy je dobio nalog da odvede vlastitog dželata u roterdamski zatvor da mu se sudi.

Pavle Levy sam ispoveda da ga je grdio šofer kamiona na kome se vozio, pošto je dao hrane esesovcu Šmitu. »Neki drugi belgijski oficir mi je prigovarao što nisam digao pesnicu na tog čoveka, opet neki treći čovek mi prebacivao što sam bio obziran prema tom dželatu. Mnogi su mi se rugali i govorili: Morao si ga pošteno ćušnuti. Ja sam kršćanin, odgovorio sam.«

Da praštanje bude stvarno iskreno, traži se potpuni nadzor nad našim nagonima. Kada te neko udari, ponizi, uvredi, u živo dirne tvoju ličnost, čast, ubeđenje, osećanje, tada se digne navala strasti koje su spavale negde u dubini bića, probudi se potreba za odbranom. Onaj koji ti je učinio nešto krivo, izgleda ti kao napasnik, neprijatelj protiv koga se valja boriti. Protiv njega se dižu nagoni nepoverenja, odvratnosti, antipatije. Oprostiti znači svladati se i odbaciti taj ćisto odbranbeni stav.

Da oprostiš, moraš u sebi ušutkati želju za osvetom, težnju da vratiš »oko za oko«.

Sv. Terezija Avilska je kazala da se ne bi mnogo uzbuđivala kad bi je neko ošamario. Na pitanje zašto, odgovorila je: »Bilo bi mi kao da je palo nešto maltera sa zida na mene.«

Njoj je uspelo svladati vlastite nagonske reakcije pomoću dubokog nutarnjeg života.

Bez te veličanstvene kreposti praštanja svakodnevni život bi postao nemoguć. I onim osobama koje ljubimo, moramo praštati sedamdeset sedam puta, što znači uvek. Treba preći preko njihove rastresenosti, zaboravnosti, razdražljivosti, njihovog promenljivog raspoloženja, njihovih tvrdih reči, ili čak jednostavno, preko toga što su drugačiji od nas, u krajnjoj liniji preko toga što su nam nedostižni, nerazumljivi.

Ako se čovek ne privikne na praštanje iz dana u dan, onda se neće moći svladati kada dođu stvarno izvanredni slučajevi, kada praštanje postaje istinski teško. Godine 1945 neki je svećenik u korizmi propovedao o ljubavi prema bližnjemu. U subotu posle podne potraži ga kurat kaznenog zavoda:

— Znaš da imam službu u vojničkom zatvoru, — kaže mu. — Tamo ima pripadnika gestapoa, koji se već godinu dana nisu presvukli. Kad propovedaš o ljubavi, zar ne bi mogao da zamoliš za rublje tim nesrećnicima?

Drugi dan je propovednik razglasio taj predlog i dodao ovaj jednostavni komentar: »Braćo, vi ćete mi kazati da su nam ti ljudi činili zlo. Podsećam vas na Isusove reči: »Ako hoćete biti moji učenici, činite dobro i svojim neprijateljima.«

U ponedeljak ujutro bili su mu predati neki paketi. U jednome od njih bile su četiri košulje i priloženo pismo. U pismu si mogao čitati: »Oče, ja sam bedna majka. Imala sam dva sina. Stariji je bio ubijen u ratu, mlađeg je gestapo odveo u zatvor gde je umro od gladi i mraza. Čuvala sam te njegove četiri košulje kao moći. Juče sam bila na vašoj propovedi. Čula sam poziv i evanđeoske reči kojima ste poziv popratili. Donosim vam te četiri košulje da se podele među četiri zatvorena gestapovca.«

Retko nas koja stvar približi Bogu tako kao praštanje.

Navještenje mira

Joatan je umorno promatrao, kako se ljudi u gradu žure za svojim poslovima, pozdravljaju s prijateljima, pričaju o svojim radostima ili spominju svoje brige i žalosti. Život na kafarnaumskom trgu proticao je kao i svakoga dana, samo što su Joatanove oči sve nejasnije gledale ljude i stvari, a podnevna svjetlost boljela ga je i pekla. Joatan je otirao oči, branio se od oštrica svijetla i tiho plakao. Sve rjeđe zaustavili bi se prolaznici, da ga upitaju kako živi, zapravo i nije bilo potrebno da ga pitaju. Znanci su znali, da je on bolestan i oronuo, a stranci su vidjeli u njemu samo prosjaka, jednoga između mnogih siromaha na gradskim ulicama.

Sjedio je Joatan, stisnut uz zid kuće, a gorčina je ponovo zalila njegovo srce. On, nekada bogat i ugledan, sada je siromašan i osamljen. Semej, rođeni brat, prevario ga je za baštinu njihova oca. Joatan je uzalud tražio svoje pravo, uzalud se borio protiv teške nepravde. Izgnan iz starog doma, radio je kao tuđi sluga, iznajmljivao zdravlje i snagu za nasušni kruh i za krov u tuđoj kolibi. Žena je radila zajedno s njim — dobra Azuba nikada se i nije tužila, iako im nije bilo lako. Djeca su rasla — mlađi Jozua umro je rano, a stariji Levit pošao za zlim društvom, izgubio se u tuđini. Dok je Azuba živjela, bilo je još utjehe za Joatana, ali kada je umrla, starac je ostao sam, napola slijep, nemoćan da služi drugima. I prvi puta pošao je s prosjačkim štapom tvrdim putovima — prvi puta pružio ruku ljudskoj milosti i nemilosti, da primi bijedan zalogaj, mnogoput začinjen porugom tvrdog čovječjeg srca.

Ovoga dana opazio je Joatan čudno komešanje u gradu. Povorke ljudi odlazile su žureći se: starci i mladići, žene i djeca, svi su prolazili uzbuđeni, razgovarajući među sobom o nekom velikom događaju. Kada je Joatan upitao jednog prolaznika, kamo ljudi polaze, on mu reče, da polaze u susret Isusu Nazarećaninu.

Starac je već čuo, kako se pogovara o proroku u Judeji, koji tajanstvenom silom okuplja narod i propovijeda kraljevstvo mira. Ali nikada ga Joatan nije još ugledao — nikada još nije prisluhnuo Njegovoj riječi.

— Neka idu! — pomislio je i trpko se osmijehnuo. Povukao se tijesnije u svoj kut, ali iznenadni nemir stade progoniti njegovu želju za odmorom. Prolazili su pored njega i siromasi i bolesnici, vukli se izmoždeni jadnici, teškom mukom kretali se oslabljeli, zaostajali za jačima, a zatim i oni polazili dalje. Joatanu bude žao tolikog njihovog napora i htjede da ih ukori zbog njihove ludosti, a onda se prisjeti, kako ni sam nije ni jači ni sretniji i ne priliči mu, da kori rastužene ljude. Kako je gledao za njima, kroz maglu što se prevlačila preko njegovih očiju, javila se i u njemu želja da se pridruži povorci. Što li je, napokon, mogao izgubiti? Naprosio je malo, a nije ni bilo izgleda, da još više naprosi do svršetka dana. A zatim, prenula se i njegova radoznalost: možda bi bilo dobro susresti nepoznatog proroka. Možda bi bilo dobro vidjeti ga i čuti, što će on kazati ovome moru ljudske bijede, što nadolazi.

Sunce je palilo, kada je Joatan ustao i pošao s posljednjima. Put se činio dalek. Mnogi su polaznici teturali od žege i umora, ali nisu sustajali. Pričali su, vjerujuć i ne vjerujući, o čudesima proroka, koji tvrdi da je Mesija. Pričali su nevjerojatnosti uistinu i neki su govorili, kako nijednom čovjeku nije moguće da tako što učini. Slušao je Joatan ljudske glasove, razabirao razgovor, pa ako sam i nije vjerovao, ipak je silno zaželio, da bi bila istina, što spominju o Isusu. Eh, kada bi se pojavio takav čovjek, tako dobar i tako moćan! Kada bi nebesa poslala ovakvog Učitelja, koji se ne bi udaljio ni od kakve nevolje, ni od čijeg stradanja! Kada bi postojao netko, koji može liječiti i izliječiti sve patnje?

Zamislio se Joatan, dok je znoj kapao niz njegovo čelo, a noge mu klecale od umornosti. Što bi on poželio, da mu Učitelj učini? Da li bi poželio zdravlje svojim očima, snagu svoje minule mladosti ili da se vrati Levit, zalutali sin? Da li bi zamolio, da mu brat Semej vrati, iako kasno, dio kuće i imanja, što mu je preoteo? Sve se misli smutiše u Joatanovoj svijesti, jer on bi sve to molio, sve to bilo bi potrebno za njegovu sreću, a osjeća, kako ništa neće izreći. Kako bi se on, posljednji u povorci, približio Nepoznatome? Kako bi ga pustili pred proroka, kada bi navalili oni prvi, snažniji, i starac ne bi mogao stići do cilja? Tako zastade Joatan da prikupi posljednje snage, a oni iz njegova reda odmaknuše dalje, i klonuo je kraj puta, a povorka je već zamakla u daljinu. Opet zaplače sirotan, i zbog svoje slabosti i zbog čežnje da ugleda Velikoga. Opet se pridiže mukom da prihvati štap i da otpuza dalje. Sam je sada koračao, sam razgovarao sa svojom dušom; govorio Učitelju o sebi i svojemu životu i sve mu se činilo, kako ipak ne spominje najvažnije, kako je zaboravio mnogošta, pa napokon, kako je suvišno što se napreže, da bi se sjetio prošlosti. Ako je onaj čovjek Mesija, onda On vidi u srce i riječi nisu potrebne. Ako je to Onaj, kojega su očekivala nebrojena pokoljenja, onda je dovoljno pokloniti se Njemu u dubokoj šutnji.

Koračao je Joatan i nije već znao, kako dugo polazi i koji je sat dana, kada ga ponovo okruži buka ljudi i on opazi, da je dostigao povorku. A svi su se sada natiskivali oko čovjeka, koji je govorio i tražili da se dodirnu Njegovih haljina i vapili pomoć.

— On ozdravljuje! — dopirali su povici uzbuđene radosti do Joatana, ali on nije ni pokušavao da prodre u prve redove.

— Blago vama, koji ste gladni, jer ćete se nasititi! — čuo je Isusove riječi. Blago vama, kada na vas ljudi omrznu i kad vas rastave i osramote i razglase vaše ime kao zlo radi sina čovječjega...

Slušao je Joatan obećanje blaženstva, utjehu, kakvu nikada nije čuo, utjehu, kakvu mu nitko nikada ne reče. Slušao je i bol mu provali u jecaju, a onda stade nestajati, kao da ga je dodirnula svemoćna, blaga ruka, koja iscjeljuje rane.

— Blago vama, koji plačete, jer ćete se nasmijati.

Velik, svjetao lik sinuo je pred Joatanom. Pogled pun mira i nebeske dobrote ulazio je u dušu njegovu, otkrivao sve njezine tajne, podizao sjene mraka. Riječ božanske sile pridizala je, što je u njemu bilo poniženo i rastuženo do smrti, a velika ljubav pružala je ruku da blagoslovi i njega, bijednika, da navijesti i njemu sreću, za kojom žeđa svako srce.

— Blago vama, koji ste siromašni...

Potekle su Joatanove suze, ali sada suze radosnice i nije se ni sjetio, što je na putu mislio zatražiti od Učitelja. Ništa nije molio, a primio je više nego što je imanje, zdravlje, mladost i dragi ljudi. Primio je u srcu Sina Božjega.

I kada se ljudi raziđoše svojim domovima i kada je Isus krenuo sa svojim učenicima na nove putove, kojima će pronijeti spasenje, Joatan je dodirnuo usnama zemlju, gdje je ostao trag Njegovih koraka i poklonio se, smjerno i sretno, otkupitelju svih ljudi, Bogu-Čovjeku.

Heroj od pre 60 godina

Pešačio je 850 milja do svoje misije. To je bio beli otac Josip Bec, čija je herojska požrtvovanost zablistala za vreme epidemije spavaće bolesti u Ugandi 1902 g. Kraljevsko afričko društvo odlikovalo ga je »Afričkom medaljom«. Umro je 1960 godine na veliki petak, u 92 godini života.

Sa četiri druga bela oca, 1896 g. pešačio je 850 milja stazama džungle, preko močvara i polja, do svoje misije. Najzad je bio tako bolestan, da su očekivali njegovu smrt. Međutim, on je radio za Afrikance još 67 godina. Bio je dodeljen novoj misijskoj stanici u Sese, grupi ostrva na Viktorija-jezeru, izvan Ugande.

Kad je strašna epidemija spavaće bolesti izbila na ostrvima 1902 godine, istakla se veličina oca Beca. Stotine života je spasio. Često je nalazio žrtve bolesti, pokrivene crvenim mravima, spremnim da prožderu nemoćne ljude. Misionar je prao njihova tela i nosio ih u provizorna skloništa, da bi se mogao brinuti za njih. Pogani, muslimani, kršćani, svi bez razlike osetili su njegovu negu.

Jedan očevidac kaže: »Bežali smo od mrtvih i umirućih iz straha da se ne zarazimo, ali o. Bec je sve vreme obilazio bolesnike, vodeći brigu o njima. Sa puno poštovanja sahranjivao je mrtve, bez obzira na rod i veru.«

U poslednjem stadijumu bolesti jadnici nisu mogli da spavaju. Za to vreme besanice oni bi čak i napadali okolinu. Tada su ljudi žurili o. Becu, jer je on jedini znao da svlada bolesnike u takvim ispadima.

»Ponekad, govori očevidac, razvila se prava rvačka borba, s kojom se suočavao misionar. Kroz potpuno požrtvovanje o. Bec je postao otac i heroj naroda na tim ostrvima. Na kraju godine upravna vlast je došla do zaključka, da ne preostaje drugo, nego da iseli narod iz područja epidemije. Narod je odbio da posluša. Jedino o. Bec je uspio, zahvaljujući svom ugledu, da strpljivim ubeđivanjem uveri narod, da treba za njihovo vlastito dobro i dobro njihove dece da se isele.

Evakuacija se mirno izvršila.

O. Bec i o. Artur Prentice, koji sada živi u provincijalnoj kući u Londonu, bili su poslednji koji su napustili ostrva, jer su se vratili da spale zaražene kolibe.

O. Bec je ostao s glavnom grupom evakuisanih na kopnu, u Narosari, dok su se ostali razišli po Ugandi. Ovi rastureni stanovnici sa ostrva putovali bi danima da vide o. Beca, da se posavetuju s njime o svojim problemima.

Kad im je bilo dozvoljeno da se vrate na ostrvo, o. Bec je postao njihov župnik. Dok misijska stanica na ostrvu nije bila obnovljena, on je redovno posećivao ostrva primitivnim čamcem.

Zahvaljujući iskustvu o. Beca, dr Koch, koji je otkrio tuberkulozni bacil, bio je u mogućnosti da sprovede veliki deo svog istraživačkog rada.

1906. g. otac Bec je došao na poziv redovničkih poglavara u Evropu, ali se brzo vratio u Ugandu, gde je živio još 54 godine.

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Ljubljanski nadbiskup dr. Anton Vovk umro je posle dugotrajne i teške bolesti, 10 jula 1963 je bio sahranjen pokraj nadbiskupa Jegliča. Gospod bogato nagradio velikog patnika i radnika!

Ovogodišnji naši mladomisnici. Naknadno smo doznali da su bili zaređeni još sledeći mladomisnici: Vrbanić Josip iz sv. Đurđa za đakovačku biskupiju; Kero Josip iz Bibinje te Peričić Eduard iz Sukošana za zadarsku nadbiskupiju; Zahija Petar iz Vrbnika za krčku biskupiju; Radoš fra Ruđer iz Kr. Sutjeske za bosansku provinciju; za dalmatinsku provinciju Presvetog Otkupitelja zaređeni su sledeći patri: Božić Mate, Buljan Miho, Delaš Leon, Lapić Milan, Lucić Ivan, Lucić Vice i Vrdoljak Branimir. Ukupno je dakle bilo zaređeno 120 mladomisnika.

IZ VATIKANA

Zlatna štola, koju je kardinal Spelman poklonio papi Ivanu XXIII za njegov 80 rođendan, vratiće se u SAD u Marijino svetište Bezgrešnog Začeća u Vašingtonu. Papa je nosio tu štolu prigodom otvaranja prvog zasedanja II vatikanskog sabora.

Rimska je općina odredila, da se skver kraj vrata Ivana Lateranskog nazove po Ivanu XXIII, pošto je on odredio Lateransku palatu za rezidenciju rimskog vikarijata i mesto gde želi da budu sahranjeni njegovi zemaljski ostaci.

Ispovednik pokojnog pape Msgr Kavanja objavio je u vatikanskom listu razloge zbog kojih je pokojni papa želio da nauči engleski i ruski. Pokojni papa mu je govorio: »Ja želim govoriti engleski. Kakav sam ja otac, kad primam tolike ljude koji znaju samo engleski, a da ne mogu s njima izmenjati ni par reči«. Isto tako je hteo naučiti ruski, da bi pokazao time koliko ceni taj veliki narod.

Pavle VI je primio u privatnu audijenciju bivšeg američkog potpredsednika Niksona sa suprugom i dvema kćerkama te se zadržao u razgovoru s njima 15 minuta.

Papa Pavle VI primio je u audijenciju U Tanta, generalnog sekretara OUN. Papa je rekao da smatra OUN plodom civilizacije i instrumentom bratstva među narodima. Pohvalio je rad te organizacije na uklanjanju rata, pomoći nerazvijenim zemljama i zaštiti ljudskih prava. Na kraju je papa izrazio tople želje za prosperitet OUN.

Kod Rima otkrivene nove katakombe. Jedan kilometar od poznatog benediktinskog samostana Subiako kraj Rima otkrivene su katakombe iz 4 veka. Pronađeni su ostaci grobova prvih kršćana. Nad jednim dečjim grobom stoji natpis: Duh Sveti neka bude s tobom! Pronašli su razne komadiće posuđa, između ostalog i svetiljke.

Petar Vitorino iz Milana, redovnik bosonogih karmelićana, poslao je na milanski Ordinarijat pismo da se pokrene proces za proglašenje pape Ivana XXIII blaženim. Vitorino sudi da život i sama smrt pokojnog pape pruža dovoljno razloga za takav korak.

Kardinal Bea ostaje i dalje na čelu Sekretarijata za veze s drugim kršćanskim verskim zajednicama. Papa Pavle VI potvrdio ga je neposredno posle izbora kada su se papi poklonili kardinali.

Kad je 1940 god. misijska stanica na ostrvu Sese predana na upravu domaćim svećenicima, o. Bec je ostavio svoju pastvu i otišao, kao kapelan, u Zavod za afričke devojke u Nabingu. Tada je bio star 70 godina.

Deset godina kasnije nalazimo ga kao dušebrižnika u novoj misijskoj stanici. Na toj novoj dužnosti ostao je gotovo do smrti. Samo nekoliko nedelja proveo je u bolnici u Rubagi. Blaženo je umro na Veliki petak 1960 godine.

Kada su ostrvljani Seseja doznali da je njihov otac Bec na umoru, došli su nadbiskupu Kivanuki s molbom da njihov dugogodišnji župnik bude sahranjen kod njih.

Molbi je bilo udovoljeno. Ali kada je telo preneto u Bakakatu, nije bilo ni skele ni čamca. Motorni čamac koji je saobraćao nije hteo da uzme sanduk s telom na brod. Našao se neki ribar i prevezao zemaljske ostatke o. Beca na Sese. Gomile naroda su se skupile i dočekale povratak svog dragog misionara, koji se vratio k njima na večni počinak. To je bio njegov poslednji dolazak svojim voljenim stanovnicima ostrva Sese.

Tako je otac Bec izvršio svoj životni zadatak.

U Rimu je otvoren proces za beatifikaciju dvaju svećenika. Prvi je Luigi Mario Olivaresi, biskup u Sutri i Nepi, koji je umro 1943. god. Odlikovao se poniznošću, pobožnošću i požrtvovanjem. Drugi kandidat je libanski kapucin Giacomo de Ghazir. Njegov najveći uspeh je bio posvećenje čitave zemlje Kristu Kralju u oktobru 1952. god. Umro je 26 juna 1954. god.

Prvi put u istoriji Crkve papa je služio sv. Misu na Ambrozijanskom obredu u crkvi Sv. Karla al Corso u Rimu. Papa je služio Misu za vernike svoje bivše dijeceze Milano. Posle mise delegacija milanske dijeceze predala je papi poklone, među kojima je i pozlaćena tijara od srebra, kip Sv. Pavla. i 70,000.000 lira sakupljenih u dijecezi, kao pomoć za misije i za zidanje novih crkava u predgrađima Milana.

Vatikanski list »Osservatore Romano« osudio je sicilijansku Mafiju zbog ubijstva sedmorice policajaca i vojnika bombama pre kratkog vremena.

Na krunisanju Sv. Oca prisustvovala su i dva biskupa iz Mađarske: biskup Hamvas iz Čanada i biskup Brezanoszy, apostolski administrator u Egeru.

Papa Pavle VI je, povodom svoga krunisanja, dao ručak svim zatvorenicima u Italiji. On je također tom prilikom odredio, da sva bolesna deca u Rimu, Milanu i u još dva grada u Italiji dobiju slatkiše. Pokojni papa Ivan XXIII je također posetio male bolesnike i zatvorenike večnoga grada.

Čehoslovačkim biskupima uputio je papa Pavao VI apostolsko pismo povodom 1100 godišnjice dolaska slavenskih apostola Sv. Ćirila i Metoda u Veliku Moravsku. U pismu izražava želju, da bi uskoro stigle u Vatikan dobre vesti o stanju Crkve u njihovoj domovini i da bi biskupi mogli doći na drugo zasedanje Vatikanskog koncila. »Nama je veoma dobro poznata historija vaše zemlje«, kaže doslovce papa, »poznati su nam dokazi njene mudrosti, spomenici znanosti i umetnosti. Iznad svega mi cenimo vašu ustrajnost u veri, vaše hrabre primere vrline i privrženosti Kristu, što nas puni uverenjem, da ćete od toga imati i znatnih plodova«.

Vatikan. Papa Pavao VI davat će svake subote u 12 sati generalnu audijenciju. Za vreme pape Ivana XXIII takove audijencije bile su svake srede.

Papina rodbina. Na vest o izboru kardinala Montinija za papu, javilo se iz Argentine 50 osoba da su njegovi bliži rođaci.

IZ EVROPE

U Tridentu bio je ustoličen za nadbiskupa Aleksandar Gottardi, koji je kao bogoslov u Lurdu na neobjašnjiv način ozdravio. Kao svećenik radio je u Veneciji, napose kao duhovni vođa Katoličke Akcije. Poreklom je iz Južnog Tirola.

Predsednik Džon Kenedi je odmah po dolasku u Nemačku, u nedelju 23 juna, otišao na Misu u kelnsku katedralu te tako izvršio svoju kršćansku dužnost. Dali su mu stolicu nekadašnjih nemačkih careva.

Bavarska. Prema državnoj statistici na bavarskim višim školama u prošloj školskoj godini upisano je bilo 62,8% katoličkih i 35,9% evangelističkih učenika. Odnos između glavne dve veroispovesti u Bavarskoj je međutim drugačiji: katolika ima 71,2%, a evangelika 26,5%. Protestanti dakle više uče nego katolici.

Švajcarski katolici su u korizmenoj akciji za pomoć siromašnima u svetu skupili 5,3 miliona šv. franaka. 88% priloga skupili su nemački govoreći Švajcari katoličke vere.

U Milanu se skupljaju prilozi za izgradnju nove župske crkve sv. Ivana i Pavla u počast sadašnjeg pape Pavla VI. Slične akcije su se vršile već ranije u počast Pija XI i kardinala Šustera. Nadbiskup Montini je za 8 i po godina svog rada u Milanu posvetio 72 crkve i dao podići 42 kapele. U poslednje vreme bilo je u izgradnji 19 novih crkava.

Holandska katolička agencija javlja, da je papa Ivan XXIII dozvolio, da se zaredi za svećenika bivši reformatorski pastor J. Loos. On je star 55 godina. To će biti drugi ženjeni svećenik latinskog obreda. Prvi je Rudolf Gete, kome je bilo 70 godina kad se pre 12 godina zaredio.

Sicilijanska mafija ubila pre kratkog vremena u Palermu sedam policajaca i vojnika. Ministar unutrašnjih poslova i viši oficiri prisustvovali su misi zadušnici za žrtve terora.

Josip Ronkali, brat pokojnog pape, posetio je kuću u kojoj se rodio papa Pavle VI, a nalazi se u Končezio 60 milja od Milana. Samo manji deo kuće uživa još Montinijeva obitelj, i to papin bratić Vitorio Montini, inženjer, koji

posećuje tu kuću svake godine za vreme letnjeg odmora. U ostalom delu kuće stanuju radničke obitelji.

Lurdsko čudo. Nadbiskup u Albi u Francuskoj je potvrdio čudesno ozdravljenje 26 godišnje Žinet Nuvel, koja je bolovala od neizlečive bolesti na jetrima. Posle dve neuspele operacije došla je u Lurd. Njezino je stanje bilo beznadežno. Imala je još 40 kg. 21. septembra 1954. godine okupala se u lurdskoj kupki i potpuno ozdravila. Lekarski pregled u Tuluzi je utvrdio da jetra sada potpuno normalno rade.

Na Atosu se krajem jula slavila 1000-godišnjica postojanja tamošnjih manastira. Na svečanosti su uzeli učešća gotovo svi pravoslavni patrijarsi kao i zastupnici drugih kršćanskih veroispovesti, uključujući predstavnika katoličke Crkve benediktinskog opata primasa Bena Gut. Prisutan je bio i grčki kralj Pavle.

Libanski dominikanac Lukas Malik je u Diseldorfu u Nemačkoj na Duhove krstio Egipćana Kamala Roudši. Taj je slučaj pobudio među arapskim studentima mnogo neraspoloženja. Novokršteník je star 22 godine. On se već u Egiptu upoznao s kršćanstvom, a onda je došavši u Nemačku, potražio katoličkog svećenika da ga spremi za sveto krštenje.

U Austriji je bilo godine 1963. zaređeno 140 svećenika, i to 81 mirski, 59 redovničkih. Među biskupijama prvi je Linc sa 20, onda Beč sa 16, a St. Pelten sa 9 mladomisnika.

Pastirski poziv. »Apelujem na vas, da mi pomognete u zbrinjavanju dijecezanskih svećenika, bez kojih će vera u Boga, ljubav i poslušnost prema Njemu brzo nestati«. To je kazao biskup Ellis iz Nottinghama u svom pastirskom pozivu. Biskup kaže, da ima sada 100 pitomaca koji se spremaju za svećenički poziv: 48 u dijecezanskom semeništu u Tollertonu, 17 u drugim semeništima i 39 bogoslova.

Gospodnji dan ili 40 minuta Gospodnjih! »Ne bi trebalo da smo zadovoljni s najkraćom i najbržom Misom, koju možemo slušati nedeljom«, rekao je biskup Lucey iz Corka na krizmi u Croshavenu. Možemo li iskreno nazvati nedelju Gospodnjim danom, ako ništa više ne uradimo za njega, nego što idemo na Misu? Ne bi li bilo tada ispravnije nazvati Gospodnjih 40 minuta, nego Gospodnji dan? On je dodao, da odmor od rada ne znači besposlicu, još mnogo manje tračenje vremena.

Franjo Štok nemački svećenik, koji se isticao kao dušebrižnik zarobljenih nemačkih bogoslova u Francuskoj, sahranjen je u crkvi Ivana Krstitelja u Šartru u Francuskoj. I to je jedan vanjski znak izmirenja Nemaca i Francuza.

Kardinal Kašing iz Bostona odazvao se pozivu protestantskih pastora da održi seriju propovedi u njihovim crkvama. Kardinal je sam to navestio u jednoj katoličkoj crkvi rečima: »Takav se slučaj do sad nije desio. Ja prihvaćam poziv protestantskih svećenika i želim doprineti ekumenskom duhu«.

Moskovski partijarh Aleksije slavio je sredinom jula 50 godišnjicu svog episkopata. Svečanostima tog jubileja prisustvovali su mnogi istočni patrijarsi, među kojima i srpski patrijarh g. German. Katoličku Crkvu je zvanično zastupao lozanski biskup dr Šarije i francuski dominikanac Dumont, duša — pariškog kružoka, »Istina«.

U prostorijama salcburške katedrale sada u letnjim mesecima otvorena je bila izložba: »Šta je Salcburg u povesti učinio za Slovene«. Njen cilj je bio pokazati šta je pokrajina Salcburg učinila za pokrštavanje i kulturni razvoj Slovena u alpskim krajevima i na području Dunava. Izloženi su predmeti kulturne vrednosti iz vremena sv. Ćirila i Metoda.

Oko 100 delegata raznih kršćanskih crkava, među kojima su i katolički delegati, sastali su se na univerzitetu u Melburnu, da bi osnovali jednu organizaciju koja će širiti kršćanske ideje i principe u javnom životu.

Više od 300 delegata predstavnika blizu pola miliona profesora iz Evrope, Afrike, Azije i Amerike, članova »Svetskog udruženja katoličkih profesora«, sastali su se na kongresu u Londonu od 13—16 augusta. Tema kongresa je bila: »Saradnja između katoličkih učitelja i roditelja na odgojnom planu«.

Pozdravljen od kardinala Višinskog u ime poljskog naroda, neposredno posle izbora za papu, Sv. Otac je rekao na poljskom: »Dugo da živi Poljska«. Kad ga je kardinal zamolio da blagoslovi poljski narod, papa je odgovorio: »Ja uvek blagoslivam Poljsku, koja mi je tako draga«. Ove je vesti dao kardinal Višinski u telegramu upravljenom sekretaru biskupskih konferencija u Poljskoj biskupu Choromanskom.

Primas Poljske kaže, da je imao dva sastanka sa papom i da se deo razgovora vodio na poljskom jeziku.

Deset budističkih verskih dostojanstvenika, koji su došli u Zapadnu Nemačku u svrhu ekumenskih veza, posetili su bamberškoga nadbiskupa Šnajdera. Oni su predstavnici budističke vere iz Japana, Tajlanda, Formoze, Koreje i Cejlona.

Madrid. Od početka ove godine bilo je u Španiji ponovno otvoreno za verske obrede 13 protestantskih crkvi i kapela.

Ekumenski sastanak. U opatiji Nideraltajh u Nemačkoj održavao se je od 31 jula do 4 augusta ekumenski sastanak za evangeličke, pravoslavne i katoličke kršćane. Govorilo se o temi: »Stanje dogmatike i egzegeze u evangeličkom smislu«. Učesnici su imali prilike ujedno da izbliza imadnu uvida u život benediktinaca toga samostana.

Internacionalni kongres u čast sv. Ćirila i Metoda, koji je održavan u Salcburgu od 12—16 jula ove godine imao je svoj vrhunac u nedelju 14 jula. Tada je u salcburškoj katedrali zagrebački nadbiskup Dr Šeper služio na staroslavenskom jeziku svečani pontifikal, kod kojega je hor ukrajinske katoličke crkve sv. Barbare iz Beča izveo »Slavensku Misu« od Albe Vidakovića. — Kongres se je držao pod pokroviteljstvom predsednika republike Austrije Schärfa a počasno predsedništvo su sačinjavali bečki kardinal König, minhenski kardinal Döpfner, nadbiskup iz Salcburga Rohracher i grkokatolički biskup iz Beča Tsiter, kao i savezni kancelar Gorbach, ministri Drimmel i Kreisky te predsednik austrijske akademije znanosti prof. Meister. — Iz Jugoslavije prisutan je bio i subotički biskup Mons. Zvekanović. — Na svečanoj akademiji, koja se držala u auli salcburškog univerziteta, među ostalima govorio je i biskup iz Regensburga Dr. Graber. On je ukazao na historijske činjenice, koje govore o nesporazumima između svete Braće i tadašnjih crkvenih upravljača u Salcburgu i Regensburgu. Ovi nisu shvatili velike misli i poteze svetih Apostola, koji su svojim dalekosežnim delima prevazišli granice shvatanja onoga vremena. »Činjenica, da ja, kao biskup Regensburga, držim danas ovde svečani govor, rekao je doslovce biskup, treba nesumnjivo da znači čin, kojim se hoće popraviti, da svladati deo nesavladive prolaznosti«. — »Sveta Braća Ćiril i Metod pokazali su nam, rekao je na kraju biskup Graber, da jedinstvo i izjednačivanje nisu ista stvar. Danas se prije svega radi o tome, da uvidimo, da sile koje se stiskaju odozdo teže za razbijanjem, dok pravo jedinstvo može da dođe jedino odozgo, od duha«.

»Krivotvorena historija — odgovor Rolfu Hohhutu«, naslov je knjige u kojoj generalni vikar Berlina, prelat Adolf Walter, opovrgava navode pozorišnog komada »Namesnik«. Pozorišni pisac Hohhut je bacio na papu Pija XII krivicu zbog ratnih grozota, što su ih počinili hitlerovci u drugom svetskom ratu. Prelat Walter kaže: »Žestoko ćemo se boriti protiv pokušaja, da se naš narod ponovo truje proklamiranjem nekih krivica, koje se nikako ne mogu izbrisati time, da se one prebacuju na tuđa leđa«.

IZ MISIJA

Zapadna Afrika, koja potpada pod ap. delegata u Dakaru, broji 31 milion stanovnika. Od tih su po verskoj pripadnosti 1,800.000 katolika, 600.000 protestanata, 13 miliona muslimana i 15 miliona neznabožaca. Za katolike radi 1300 stranih i 250 afričkih svećenika.

Rektor bogoslovnog semeništa Reči božje u Puni (Indija) završio je prevod čitavog Svetog pisma Starog zaveta na hindu jezik, koji je u severnoj Indiji najviše raširen.

Vredan misionar. Fr. Anri Kvin rodio se u Toronto u Kanadi. Sa rodbinom doselio se u Liverpul. Kad mu je bilo 18 godina, odlučio je da postane anglikanski misionar. 13 godina je radio u Južnoj Africi. 1914. postao je katolik, naredne godine stupio je u isusovački red i bio 1921. god. zaređen za svećenika. Godinu dana kasnije opet je u Južnoj Africi. Ove je godine umro u Solzberiju u Južnoj Rodeziji u starosti od 88 godina.

Previše redovničkih zvanja. Redovnička kuća sestara Presvetog Srca u Seulu u Koreji je sasvim puna sa 40 aspirantkinja; daljnih pet su poslali u Oklend u Novi Zeland, a ostale morat će poslati u svoje redovničke kuće u Japan.

U Katangi na misijskoj stanici Malela bio je izvanredno oduševljeno primljen Julije de Bik, predstojnik 20 ubijenih misionara Duha Svetoga. Misionaru je bilo vrlo drago da narod stoji uz misionare.

Ministrova kćerka — laički misionar. Aedamara Aiken, kćerka irskog ministra vanjskih poslova provešće najmanje godinu dana u Južnoj Rodeziji kao laički misionar — profesor u zavodu sestara sv. Križa. To je jedini katolički zavod za učitelje u Južnoj Rodeziji.

Deca za decu! Više od 30.000 funti sakupila su deca Engleske i Velsa i predala papinskoj organizaciji »Pontifical Mission« za decu u misijama. Ukupna suma što su je sakupila deca iz čitavog sveta iznosi 2 miliona funti. Ovaj novac koristiće se za podizanje škola, bolnica i sirotišta.

Četiri Irska redovnika reda »Sv. Duha« otići će u Braziliju, da bi tamo osnovali svoju prvu misijsku stanicu u Južnoj Americi. Oni će preuzeti dve župe 500 milja udaljenih jedna od druge.

Dva nova biskupa za Severni Vijetnam, imenovani su bili od pokojnog pape Ivana XXIII. Prvi je Nguyen Dinh Nhein, star 63 godine, posvećen u katedrali grada Vinh za koadjutora tamošnjem biskupu. Drugi je Trinh Van Can, star 43 god. posvećen u Hanoju, također koadjutor. Biskup Can ranije je bio župnik u Hanoju.

Ministar za prosvetu Tanganjike Eliufoo rekao je katoličkim i protestantskim prosvetnim predstavnicima, da vlada ove mlade nezavisne afričke zemlje nema namere da izvrši nacionalizaciju kršćanskih škola. U Tanganjiki ima 16% katolika, koji poseduju 2.930 škola.

Za vreme trodnevne posete istorijskim katoličkim crkvama u Goi, premijer Nehru je rekao, da je kršćanstvo u Indiji tako dugo, da je postalo gotovo jedna od sopstvenih religija ove zemlje. On se pozvao na to, da je kršćanstvo doneseno u Keralu pre gotovo 1.900 godina. Prema tradiciji, kršćanstvo je u Indiji doneo sv. Toma, koji je bio prvi propovednik Evanđelja u Indiji. Prilikom posete bazilici Bom Isus, premijer Nehru se slikao pored srebrnog relikvijara Sv. Franje Xaverskog, drugog apostola Indije. Tom prilikom premijer je vidio i »Zlatnu ružu«, dar nadbiskupu Goa od pape Pija XII. Centralna vlada Indije, dala je 43.333 funte na ime otštete za crkve u Staroj Goi.

Prije 25 godina engleski list »The Universe« objavio je sliku sa ređenja, koje je obavio Kardinal Hinsley u Westminsterskoj katedrali: Tom prilikom kardinal je zaredio 46 svećenika misionara. To je najveća grupa ikad zaređenih misionara u Engleskoj i najveća grupa zaređenih svećenika od reformacije. Danas ih je u životu još 44 i rade na mnogim misijskim postajama u raznim krajevima zemlje. Za vreme rata mnogi su podneli nevolje japanskih koncentracionih logora. Jedan od njih Msgr. J. Peeters, posvećen je prošle godine za biskupa u Buea u Kamerunu. Svaki je slavio svoj srebrni jubilej na svom radnom mestu.

Nova crkva sv. Ričarda u mestu Murabinda u Južnoj Rodeziji podignuta je na uspomenu irskog franjevca o. Ričarda Clancy, koji je umro 1962. godine u starosti od 24 godine. On je bio u misijama svega par dana, kada ga je zadesila smrt. Irski franjevci rade u rezervatu Sabi od 1959. god. Crkva je stajala 60.000 funti, a irski su katolici sakupili 56.000 funti.

U Državama Afričke Unije školuje se 2,354.0000 učenika. Od toga broja otpada na privatne škole 800 hiljada. U Kongu 50% učenika polazi privatne škole.

Ulica Ivana XXIII. U znak priznanja za očinsku brigu pokojnog pape Ivana XXIII za afrički kontinent, općinsko veće u Dakaru je odlučilo da se jedna od gradskih ulica nazove njegovim imenom.

IZ OSTALOG SVETA

Ekvador. Nadbiskup Serrano iz Kuenka morao je ozbiljno ukoriti 200 roditelja, koji su slali svoju katoličku decu u inoversku školu, gde su bila izložena heretičkim uticajima.

Neki argentinski biskupi usvojili su niz predloga koje žele izneti na drugom zasedanju II Vatikanskog koncila. Tu je i predlog da se uvedu oženjeni đakoni. Biskupi su se u toj stvari posavetovali sa teolozima i biblicistima. Poseban je predlog da se sistem župskih taksi zameni sa dragovoljnim mesečnim prilozima. (Sada je stalna taksa određena za venčanje, sahranu, razne molbe i crkvene dokumente). Neka bi se dalje uspostavio za sve župe zajednički fond kojim bi upravljao biskup. Neka bi se pojednostavilo biskupovo liturgijsko odevanje te ukinule počasne titule koje nisu u skladu sa jednostavnošću evanđelja. Crkveni posedi, koji se ne upotrebljavaju ni za bogoslužna mesta ni za semeništa, neka se razdele siromasima.

U njima se na neki način nekontrolisano obnavlja čovekova prošlost i njegovo tadašnje psihičko raspoloženje. Bog može u snu i nešto objaviti, ali to ne dolazi u obzir u svakodnevnom životu.

F. Z. Pitanje: Zašto je u naše vreme Crkva tako protivna ograničavanju poroda, kad je taj sistem već općenito prihvaćen u ljudskom društvu, pa se ne isplati već boriti se protiv toga? Odgovor: U pitanju nije stav Crkve nego zakon Božji. Kako je peta i šesta Božja zapoved nepromenljiva, to ni Čuvarica Božjeg zakona ne može menjati svoj stav. Da budemo sasvim jasni. Krivo je govoriti da je Crkva protiv svakoga ograničavanja poroda, nego samo protiv grešnog, tj. kada se prirodnom bračnom činu nekom akcijom oduzima njegova prirodna snaga. Ograničavanje poroda, koje se iz dovoljno jakih razloga vrši na taj način, da se bračni odnosi ograniče samo na dane povremene sterilnosti, dozvoljeno je. Nemoralni bračni život grešan je pred Bogom, ali i štetan za zdravlje supružnika. Oni prirodne seksualne sposobnosti izopačuju u erotičku i sterilnu igru. Prava ljubav među supružnicima pretvara se u sukob dvaju sebičnjaka, što često dovodi do bračne nevernosti i razvoda braka. Namerno se uništava majčinstvo, a zna se da je prirodna želja svake žene da bude majka. Takvi supružnici prerano ostare gubeći telesne i duhovne snage. Bedan je njihov odlazak s ovog sveta, jer nemaju nikoga koji bi ih tešio, potpomagao i nastavio njihov život.

G. L. Pitanje: Da li je tačno, da je sv. Metod bio oženjen čovek, da se je posle njegovog odlaska u samostan ona preudala za drugoga? Odgovor: Naši životopisi ne govore ništa o tome. Sasvim je moguće da je sv. Metod bio oženjen, pošto je bio već u visokoj državnoj službi. Ne može se međutim prihvatiti mišljenje da se njegova žena preudala. U stara vremena je bio običaj da bi u takvom slučaju i žena otišla u samostan.

Z. T. Pitanje: Starozavetni zakon: oko za oko, zub za zub, čini mi se vrlo okrutan. Kako je Bog mogao dati takav zakon? Odgovor: Bog nije nikada postavio Židovima taj zakon kao moralno pravilo. To su si pravilo postavili Židovi sami. Orijentalci su voleli slikovito izražavanje, tako i ovde kad se je radilo o pravilu kako treba kažnjavati zločince, kakvu naknadu tražiti. Mi bismo apstraktno kazali: koliko si uzeo, toliko vrati. Sudac mora uvek sa razborom primenjivati kaznu i tražiti oštetu, jer oko nije uvek oko, ni zub uvek zub. Jedino oko vredi više nego jedno oko.

K. Č. Pitanje: Mladić i devojka, malo stariji, žele sklopiti crkveni brak. Čuli smo, da je na djevojci izvršena operacija te da ona nije više sposobna za majčinstvo. Da li je to zapreka za sklapanje crkvenog braka? Odgovor: Sama činjenica, da kod žene — bilo usled operacije, bilo po prirodnom nekom uzroku (npr. starost) — ne može doći do majčinstva, još nije zapreka za crkveni brak. Zapreka bi bila tek tada, ako jedno ili oboje supružnika ne bi bili sposobni za vršenje bračnog čina. Osim glavne svrhe, koja je rađanje potomstva, brak ima još drugotne svrhe, kao npr. međusobno pomaganje supružnika kako u telesnom i materijalnom, tako u psihičkom i duhovnom pogledu.

»PAPA IVAN XXIII, život i ličnost«, Zagreb 1963. Izdala Družba Naše Gospe, Zagreb I, Primorska 20. Cena ciklostiranoj knjizi od 167 stranica 300 din.

POVODOM KATASTROFALNOG ZEMLJOTRESA U SKOPLJU Papa Pavao VI poslao je beogradskom nadbiskupu Dr. Josipu Ujčić telegram sledeće sadržine: Potreseni smo dubokim bolom zbog veoma žalosnih razaranja koja su opustošila područje skopljanske biskupije. Saučestvujemo u tuzi celog plemenitog jugoslovenskog naroda. Upravljamo Bogu naročite molitve, da poginulima udeli večni nebeski pokoj, a sve unesrećene da uteši svojom blagodati. Poveravamo Ti dakle, da s ovim suosećanjem našega srca upoznaš crkvene i građanske vlasti kao i predragi vaš narod.

KALENDARI ZA 1964. godinu. I ove će godine biti blagovremeno na raspoloženje zidni i džepni kalendari. Cena zidnome (u tri boje) je 20, a džepnome 40. din. Popust od 10% primaju samo poverenici koji naručuju najmanje 50 komada.

PAPINE NAKANE za mesec septembar: 1) da bi se po općem Saboru umnožio broj svećeničkih i redovničkih zvanja; 2) za katoličku Crkvu u Kongu.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br 20-268.

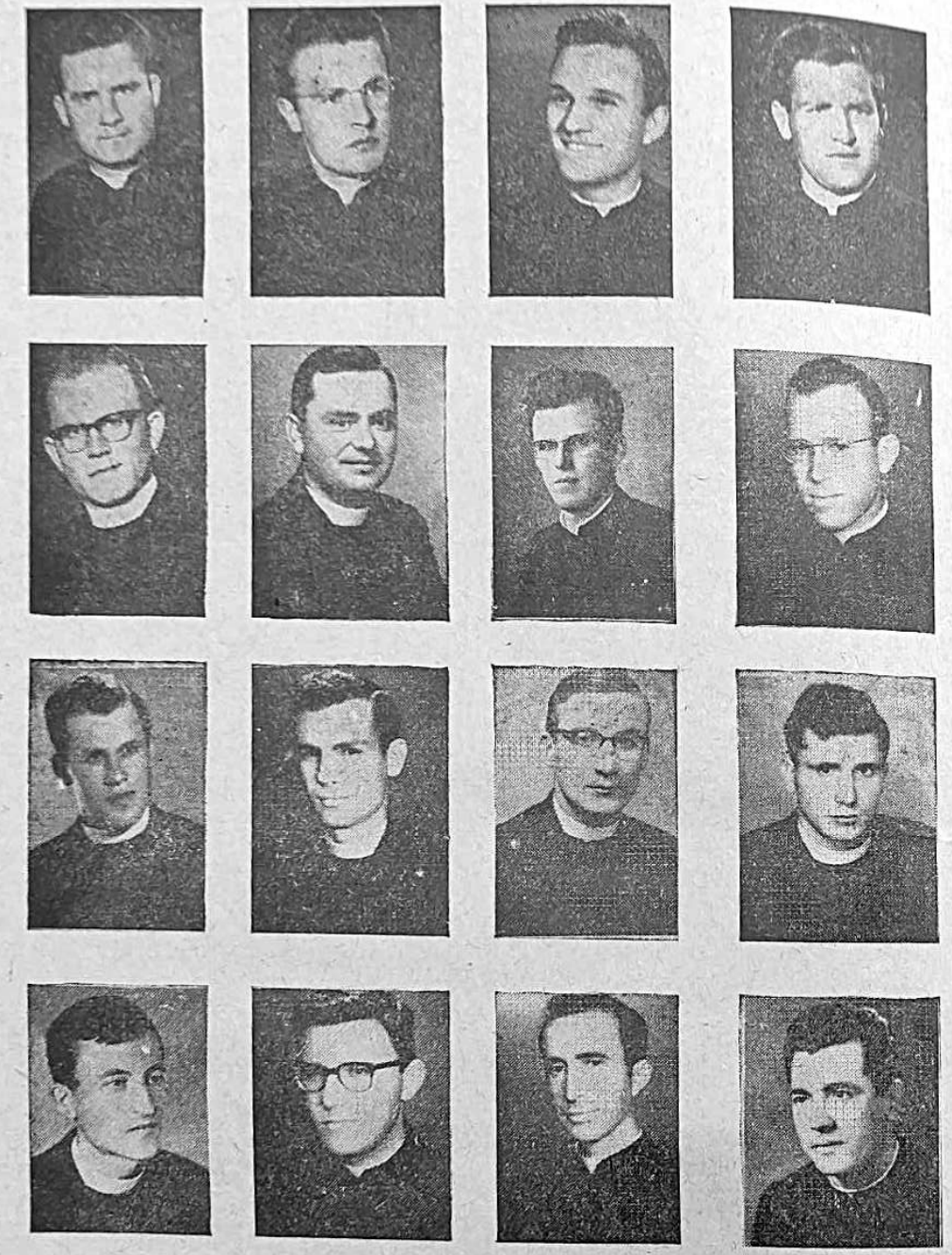

Predstavljamo vam ovogodišnje mladomisnike.

Prvi red od leve na desno: **Badurina Nedjeljko, Mikić Josip, Žagar Miljenko** i **Gortan Janko.** Drugi red: **Ivančić Mihovil, Skorin Roman, Miočić Roman** i **Pavić Josip.** Treći red: **Nefat Atilije, Miočić Frane, Popović Dinko** i **Gregov Jerko.** Četvrti red: **Begonja Anđelo, Kero Josip, Penčić Eduard** i **Ivančev Ante.**

GOD. XXXII BROJ 10 BEOGRAD, OKTOBAR 1963. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

VJERSKI ČASOPIS BLAGOVESNIK

Sveta Majko i neokaljana Device, slavna Kraljice, daj da osete Tvoju pomoć svi koji slave blagdan Tvoje presvete krunice (Ant.)

Urednikova pošta

H. A. Pitanje: Da li vredi sakramenat svete potvrde bez poslednjeg blagoslova? *Odgovor:* Prema kanonu 789, krizmanici treba da budu i na poslednjem blagoslovu, jer taj pripada obredu tog sakramenta. Stoga se uvek i opominju krizmanici da sačekaju taj blagoslov. Bitni deo sv. potvrde je onaj, koji biskup pojedinačno izvrši nad svakim krizmanikom. Budite sasvim mirni; bili ste valjano krizmani.

A. H. Pitanje: Više godina sam se ljutila na jednu osobu, misleći da to nije greh. Kad sam upoznala da je to greh, ispovedila sam se i odlučila se izmiriti sa dotičnom osobom. Već sam imala priliku, ali nisam mogla progovoriti reč izmirenja. Da li grešim kad u takvom stanju pristupam pričesnom stolu? *Odgovor:* Glavno i najvažnije da nam se oproste gresi jeste natprirodno pokajanje. Valja popraviti i nepravdu, koju smo grehom učinili. Ako se vaša srdžba očitovala grubim vladanjem, namrgođenošću, a ne uvredljivim rečima, klevetama i ogovaranjem, onda je lako. Dovoljno je da se počnete opet prijateljski ophoditi prema toj osobi. Ako ste joj oduzeli dobar glas, dužni ste to, u granicama mogućnosti, da popravite. Formalni čin vanjskog izmirenja nije toliko važan, koliko ostalo, gore navedeno.

M. K. Odgovor: Vaše pismo ne daje utisak da ste one grehe na ispovedi zatajili, nego pre da ste ih zaboravili. Uostalom, držite se uputa ispovednika. Imajte veliko pouzdanje u Boga, koji nas kao blagi otac iskreno ljubi i rado prašta. Malodušnost valja svesno suzbijati.

V. T. Pitanje: Kakav greh čine oni, koji hoće iščupati iz čoveka njegove tajne, pa stoga svoju žrtvu duboko uspavaju, te je onda napola probude i ispituju, dok žrtva, polusvesna, bespomoćno odgovara? *Odgovor:* U srednjovekovnom sudstvu mnogo se polagalo na priznanje okrivljenika, te su se stoga primenjivala teška mučila kako bi se iznudila tražena priznanja. Moderno sudstvo gradi svoj postupak na svedočanstvu drugih i na objektivnim činjenicama (corpus delicti), priznanje okrivljenog je sporednog značenja. Takva mučila su bila pre svega greh protiv pete Božje zapovedi. Osma Božja zapoved, međutim, zaštićuje čovekovo dobro ime i dela njegova duha: književna, umetnička, naučna dela, pronalaske itd. Državni zakoni o autorskim pravima ih isto štite. Ono što čovek misli, napiše u dnevnik, u privatno pismo, takođe spada pod zaštitu Božjeg i državnog zakona. Jedino iz ozbiljnih razloga državne bezbednosti u vreme rata, dozvoljava se poštanska cenzura. — Silom čoveka lišiti upotrebe zdravog razuma drogama, psihičkim ili fizičkim mučenjem, svakako je zločin nad ljudskim dostojanstvom. — Kad se nervni bolesnici dragovoljno podvrgavaju lekarima psihoanalitičke Freudove škole da ih ispituju o njihovim intimnim događajima, koji su potisnuti u podsvest, kako bi ih ozdravili od bolesnih kompleksa. Ako postoji nada da će biti od hipnoze veća korist nego šteta, tada se lečenje hipnozom može tolerisati.

G. Č. Pitanje: Da li je dozvoljena hiromantija, tojest čitanje budućnosti iz ruku? *Odgovor:* Valja razlikovati dve vrste hiromantije. Prva je stručno tumačenje čovekovog karaktera iz oblika i crta njegove ruke te približna prognoza kako će taj čovek u budućnosti postupati. Ta naučna hiromantija je dozvoljena. Druga hiromantija, u kojoj hiromant proriče što će čovek učiniti ili šta će mu se desiti, ona je šarlatanska. Buduća slobodna dela zna sigurno samo Bog. Takva je hiromantija obično gatanje, jedan oblik praznoverja, i stoga grešna. U tom slučaju greši hiromant i njegova radoznala žrtva.

T. S. Pitanje: Zašto nam svećenici predstavljaju tolike zaštitnike i zagovornike, kad samo Sveto pismo kaže da je pod nebom jedino Isusovo ime dano ljudima, u kome se nam treba spasiti? *Odgovor:* Tačno je da bez Isusa niko ne bi došao u nebo. Međutim, Bogorodica Marija je učestvovala u spasiteljskom delu na Golgoti, a sada je Ona ispred svih svetaca prva i najjača zagovornica. Krist je odlikovao i ostale svece posebnim pravom da pomažu svojim zagovorom vojujućoj Crkvi na zemlji. Ti zaštitnici i zagovornici ne umanjuju Kristovu veličinu, nego je povećavaju. Krist nije plemenit samo prema grešnicima, nego i prema svecima, jer im daje udela u svom spasiteljskom radu.

D. M. Pitanje: Etnologija sa svojim uzorcima neandertalskog, hajdelberškog, kromanjonskog, krapinskog čoveka, stoji na stanovištu da je prvi čovek više ličio na majmuna nego na čoveka. Po mome mišljenju iz Božjih stvoriteljskih ruku nije moglo proizaći neko neugledno bedno ljudsko stvorenje, nego savršen, divan čovek. Šta kažete na to? *Odgovor:* Adam, koji je izašao iz Božje stvoriteljske ruke, bio je kruna vidljivog stvarstva, jedino razumno biće na čitavoj zemlji. Čovekova je odlika u prvom redu u njegovoj duši, koja misli i slobodno bira što hoće. Kako je izgledalo njegovo telo, o tome Sveto pismo ćuti. Nagađanja u toj stvari nisu korisna, a za veru i spasenje bez značenja. Crkva poštuje svaki ozbiljan naučni rad, pa ostavlja naučnicima potrebnu slobodu mišljenja.

I. R. Odgovor: Poslanim zahvalnicama ste ispunili svoj zavet. Zbog nedostatka prostora ne objavljujemo ih.

SKOPSKA TRAGEDIJA

Čoveku gotovo stane pero kad hoće da oda poštu skopskim žrtvama te kad iz te tragedije želi da povuče neke zaključke.

U petak, 26. jula u 5,17 ujutro silan je zemljotres uzdrmao lepi, ponosni grad na Vardaru — Skoplje te ga gotovo u tren oka sravnio sa zemljom. Računa se da je oko 2000 stanovnika izgubilo živote, nekih 2500 je bilo ranjenih, a gotovo svi ostali izgubili su krov nad glavom. 35.000 stanova je uništenih, 80% građevina onesposobljenih. Tako je Dušanov grad na Vardaru, prestonica SR Makedonije, doživeo svoju užasnu katastrofu. Od dana potresa do 16. avgusta zabeleženo je 300 potresnih drmanja. U razvoj tog grada godinama su se ulagale dve trećine ukupnih investicija SR Makedonije, a sada...

Teško se je uživeti u veličinu nesreće, oceniti dubinu bolova nad nestankom dragih osoba, gorčinu zbog gubitaka svega na što je čovek tako vezan.

1. Manifestacija bratske ljubavi

Prigodom te iznenadne katastrofe valja javno priznati i pohvaliti, što se pokazala opšta bratska ljubav, spremna da pomogne bednima. To važi najpre za jugoslovenske narode, koji su se kao jedan digli da pruže bratsku ruku unesrećenima. Isto tako se u čitavom svetu manifestiralo saosećanje sa skopskim žrtvama i velikodušno se pružila pomoć. U tom slučaju pale su granice, nestale razlike koje inače dele narode i države u razne tabore, stupilo je na javu ono prvobitno u ljudima, ono prirodno: u nastradalima svi su gledali svoju braću, kojoj treba pomoći.

Opet se obistinilo što je kazao starokršćanski pisac Tertulijan: »Ljudska je duša po prirodi kršćanska.« A kršćanska je karakteristika bratska ljubav prema Kristovim rečima: »Ako imadete ljubav jedan prema drugome, po tome će svi upoznati da ste moji učenici« (Iv 13, 35).

Samo je želeti da bi svest opšteg bratstva i jedinstva, te spremnost pomoći braći u nevolji, ostala u svima nama živa i aktivna; da ne bi bile potrebne tako strašne nesreće, pa da se tek onda podsetimo da smo svi ljudi ipak braća među sobom, dužni ljubiti i pomagati jedan drugoga.

2. Prolaznost naših snova

Gotovo svim skopskim žiteljima odjednom je presečen običan tok života. Svako je imao svoj kutić, nešto milo i drago, svoj san, što želi da ostvari, postigne. Odjednom, bili su svi planovi uništeni, gotovo sve izgubljeno; svako je morao biti srećan i Bogu zahvalan, ako je spasio goli život.

Istina, slične se tragedije u većem ili manjem obimu dešavaju vrlo često. To su zemljotresi, kao pre nekoliko godina u Agadiru, velike poplave, o kakvim čujemo često iz Indije i Kine, snežne lavine i odronjavanje zemljišta, zbog kojih je u Peruu, pre koju godinu, nastradalo više sela; silni požari, potapanje brodova, teške saobraćajne nesreće u vazduhu, na kopnu i u vodi. Kad bismo te prirodne nesreće, koje čovek nije prouzrokovao, proširili na zlo vezano uz ratove i koncentracione logore, šta bismo tek onda morali kazati? Samo, naša je država u prošlom ratu izgubila preko 1,7 miliona života!

Još veće opravdanje za našu tezu o prolaznosti svih zemaljskih stvari! Kako je nerazborito vezati uz njih svoje srce! Krist nas blago poziva: »Ne sabirajte sebi blago na zemlji, gde ga izgriza moljac i rđa, gde lopovi prokopavaju zidove i kradu ga! Nego sabirajte sebi blago na nebu« (Mt 6, 19. 20).

Strašan je osećaj očaja, kad čovek vidi da je sve propalo u što je verovao, u što se uzdao, za što je živeo. Ko je živeo samo za ta zemaljska dobra, a onda ih odjednom izgubio, pred njim zuji strašna praznina, vakuum, smrt. Dok kršćanin, koji je prožet svojom verom, srazmerno lako podnese još ta-

ko velike materijalne gubitke, pa novom energijom prione uz dalnji rad. Stoga je već starozavetni Mudrac davao mudre savete: »Dan smrti više je vredan nego dan rođenja. Bolje je ući u kuću žalosti, negoli u kuću gde se gosti.« (Prop. 7, 1. 2).

3. I patnje imaju svoj smisao.

Trpljenje je za svakog čoveka najteža stvar s kojom se susreće u životu. Svaki čovek mora nositi svoj krž koji mu je određen. Ima ljudi koje trpljenje slomi: izvrše samoubistvo, polude, izgube veru u Boga, postaju zli. Koliko puta se čuje iz usta prosečnih ljudi žalba: gde je Bog da pusti da toliko trpim. Neki ljudi uzimaju trpljenje na svetu kao polaznu tačku svog rezonovanja da nema Boga.

Istina je da je čovek stvoren za sreću. Toj se težnji čovek ne može oteti. Štogod činio, uvek traži sreću. Posle praroditeljskog greha svet je postao suzna dolina. Adamu, a time svim ljudima, kazano je: »U znoju lica svoga ješćeš hleb, dok se ne vratiš u zemlju, iz koje si uzet.« (1 Mojs 3, 19).

Što god se lepo, dobro, savršeno postiže na zemlji, sve se to postiže mukom i trpljenjem. Tako se stvara materijalna kultura, tako i duhovna. Covek, koji se ne zna ničega odreći, nego uvek udovoljava svojim strastima, bedno je stvorenje, rob svojih nižih nagona! Karakteri, junaci se poznaju — na muci.

Trpljenje je obično sredstvo kojim Bog čoveka čisti i dovodi u svet život. Koliko puta su Jevreji u Starom zavetu skrenuli sa puta pravde i vernosti Bogu! Šta se desilo? Bog je dopustio da je njegov narod došao u ropstvo; i kad je nastalo najveće zlo, narod se setio Boga, pokajao se za svoje grehe, a Bog ga je opet spasio. I priča o izgubljenom sinu, zar ne govori rečito, kako se čovek često tek u trpljenju opameti?

Ako usporedimo i najveće zemaljske katastrofe sa katastrofom prokletnika u paklu, onda je svaka zemaljska katastrofa bleda, koliko god nam izgledala velika i teška. Stoga se držimo Kristove reči: »Ne bojte se onih koji ubijaju telo, a duše ne mogu ubiti! Bojte se radije onog, koji može i dušu i telo uništiti u paklu« (Mt 10, 28). Najbolje objašnjenje smisla trpljenja daje Kristov krž, u njemu kršćanin nalazi najsnažniju utehu.

Stagod se dogodilo na svetu, sve se uklapa u planove Božje providnosti. Iz svega zbivanja na svetu proviruje blaga ruka našeg nebeskog Oca. Obilato sipa na nas, stanovnike ove planete, svoje prirodne darove, a nadasve želi da nas dovede jednom k sebi, u nebo. Zbog tog poslednjeg mora nas umiti trpljenjem. »Svako karanje, u času događanja, pričinja se izvorom žalosti, ali kasnije onima, koji su njime izvežbani, donosi plod pun mira — pravednost« (Hebr 12, 11).

Biće sasvim u znaku kršćanske ljubavi, da se u ovom mesecu oktobru, za vreme pobožnosti svete krunice, uz ostale potrebe svete Crkve i II Vatikanskog koncila, sećamo skopskih žrtava koje su otišle s ovog sveta, da Majka Božja posreduje za njih kako bi stigle na mesto večnog svetla i pokoja, a preživelima da izmoli milost, da savladaju sve prepreke te izgrade čvrste temelje vremenite i večne sreće.

NA POVRATKU

Gospodine, ako noćas zatražiš moju dušu, uzalud sam pokušavala da steknem propadljivo na zemlji.

Položaj, imetak i prolazni zanosi samo su obmana, koja nas zarobljuje. Snaga i moć u ovom životu nemaju jezgra besmrtnosti, kao što ni radosti ne ulaze u vječno trajanje, ako Ti nisi u središtu naših traganja.

Gospodine, umorila sam se polazeći za bliskim ciljevima — klonula sam tražeći ispunjenje svojih najdubljih težnja, ispunjenje, koje bi mi ljudi darovali. Ako noćas zatražiš moju dušu, daj, Dobri, da ne požalim za nedostignutim, da se ne obazrem za neosvojenim. Daj, Dobri, da mojim očima sine jedina svjetlost istine, kako je sve moje oduvijek bilo samo u Tebi i vraća se Tebi, koji brišeš nestajanje i poklanjaš vječnost, za nemire mir, za trpljenje sreću.

Daj, Gospodine, da se utješena vratim u kuću očinsku.

Susrela se dva prijatelja i stariji počne pričati, kako je došlo do sloma njegove vere. On je nekada učio u veronauci, da je Bog stvorio svet za šest dana. Tako stoji na prvim stranicama Svetoga pisma Staroga zaveta, u prvoj Mojsijevoj knjizi. A eto, priča taj sagovornik, savremena je nauka ustanovila, da svet nije stvoren za 6 dana, nego da je njegova evolucija do današnjih dana trajala milijarde godina. Nekada su pisali, da je od stvaranja sveta do Krista prošlo svega 4000 godina. Pošto je ovo netačno, netačno je i sve ostalo što uči vera, i čoveku ne preostaje ništa drugo, nego da raskrsti s tim ostacima prošlosti i da, kao napredan i savremen čovek, veruje samo u nauku i tehnički napredak. Tako je završio svoje izlaganje taj razočarani gospodin.

Onaj, koji je dotad samo slušao, sa žaljenjem pogleda svoga prijatelja i reče mu: »Čudi me, da je tvoja vera bila tako plitka, da je sitnica tako lako i brzo razorila. Tvoji zaključci su neopravdani i pogrešni.«

Prvi se začudio neočekivanom odgovoru. Počela je duga debata, koja je konačno urodila plodom, pa je raščistila kriva shvaćanja. S takvim se prigovorima susrećemo svaki dan. Zato je potrebno, da malo dublje pogledamo problem.

Prvo da odgovorimo na drugo pitanje: koliko je godina prošlo od stvorenja sveta do Isusa Krista? Na to pitanje nam ni Sveto pismo, ni tradicija, ne daje odgovora, iz jednostavnog razloga, jer to za spasenje nije ni malo važno. Naši preci su zaista tu brojku često upotrebljavali, a primili su je od Jevreja. Svaki narod je nekada imao svoj način brojenja godina i početnu tačku. Tako su npr. Rimljani brojali od osnivanja Rima, drugi opet po drugim događajima, a Jevreji su, u ono davno vreme, kada nauka nije bila još na kritičnoj visini, uzeli kao polaznu tačku za brojanje godina stvaranje sveta, o kom se govori u prvim recima Svetoga pisma. Možete prelistati čitavo Sveto pismo i nećete nigde naći ove brojke. Ipak Jevreji još danas upotrebljavaju taj način datiranja, jer je to njihova davna tradicija.

Treba dakle samo pravilno shvatiti, zašto je do ovoga ili onoga došlo, pa će mnogo zabuna otpasti.

Ozbiljno razmatranje oboriće vrlo lako i sve ostale teškoće, koje su tako brzo srušile veru pomenutog gospodina. Moramo imati pred sobom samo nekoliko osnovnih istina, koje treba znati, ako se želi nešto da prosudi.

Kada hoćemo da damo svoj sud o nekoj knjizi ili raspravi, moramo se uvek prvo pitati, kakvu nameru je imao pisac, šta je hteo postići i za koga je pisao? To je kod proučavanja Svetoga pisma apsolutno potrebno.

Ako uzmete u ruku knjigu napisanu za decu, nećete u njoj tražiti naučne rasprave, nego pričice koje deci pomažu da se zabavljaju ili neka saznanja u granicama njihove sposobnosti. Ako je neka rasprava napisana za najšire krugove, nećete tamo tražiti visoko naučne izraze, koje niko ne razume. Drukčije predaje profesor fiziku, matematiku ili bilo koju nauku u osnovnoj školi, drukčije u višim razredima gimnazije ili na univerzitetu, a drukčije stručnjak u nekom klubu samih stručnjaka.

Za koga i s kojim ciljem je napisano Sveto pismo, pa i prva poglavlja Mojsijeve knjige, koje govore o stvaranju sveta?

Sveto pismo samo o sebi govori, da je Božja knjiga, koja čoveku govori o Bogu i dovodi ga k Bogu. Nije, dakle pisano kao naučna rasprava za neke naučnike 20. stoleća, nego za ljude svih vremena i svih stepena kulture. Pogrešno bi dakle bilo tražiti od Svetoga pisma i njegovih pisaca stručne izraze i visoko naučne rasprave.

Sveto pismo je Božja objava, koja nam govori, kako je sve od Boga, kako se Bog brine za čoveka i kako može čovek posle svršetka zemaljskog putovanja da dođe do srećnijeg života u raju, za kojim žudi svako razumno biće.

Ako skupimo ono, što je zapisano u prvoj Mojsijevoj knjizi, onda to možemo sabrati u sledeće istine:

1. Sve što postoji, vidljivo i nevidljivo, materijalno i duhovno, stvoreno je od Boga.
2. Materijalni svet nije bio odmah u početku takav, kakav je danas. Bio je dat nekakav red ka usavršavanju, mi bismo kazali: u razvoju, evoluciji.
3. Najsavršenije biće, koje je po telesnoj građi deo ovoga sveta i zato, donekle, sličan ostalim živim bićima, a po razumnoj i slobodnoj duši nadmašuje sve kao slika samoga Stvoritelja, jest čovek, kojemu je već u početku poručeno, da svojim razumom upozna tajne prirodnih zakona i da iste podredi sebi, što znači da napreduje u kulturi.
4. Da su i muž i žena ravnopravni, jer su oboje izašli iz ruke Božje.

Ako ove istine pogledamo i uporedimo s naučnim tvrđenjima, lako uočavamo da tu nema nikakve protivrečnosti, ili suprotnosti. Što savremena nauka priča stručnim izrazima, to je Sveto pismo jednostavnim rečima ispričalo pre toliko hiljada godina. Savremena nauka dakle ne obara Sveto pismo, nego nam samo pomaže, da ga lakše i bolje razumemo.

I vera i nauka priznaju saglasno, da materijalni svet ima svoj početak. Nauka ćuti o Onom, koji je taj početak dao, a Sveto pismo i vera nam na to pitanje jasno odgovaraju, da ono što nije bilo, ne može samo po sebi postati; dakle, mora imati Stvorite-

lja. I tako nas zdrav razum dovodi do prve istine: da je Bog Stvoritelj svega.

Sveto pismo kaže, da je sva stvorena materija u početku bila haotična, bez oblika. To isto tvrdi savremena nauka, koja govori o praatomu ili pramateriji, gde još nisu postojali zakoni ni formacije elemenata. Sama nauka ne zna odgovor, odakle su ti zakoni došli i kako su se mogli tako suvereno nametnuti svuda. A vera nam kratko kaže, da je Duh Božji bio nad »vodama« praatoma i taj Duh Božji je upravljao svim. Što se razvijalo do harmoničnog reda i savršenstva.

I nauka priznaje da se čovek pojavio poslednji između svih živih bića na zemlji — kao kruna svega.

A protiv naroda, koji su u Mojsijevo doba smatrali ženu za niže biće, Sveto pismo naglašava ravnopravnost, jer su oboje stvorovi Božji i deca Božja.

Zašto se onda govori o danima stvaranja? Ako pažljivo čitate to poglavlje, odmah ćete videti da sedmi dan stvaranja sveta još uvek traje, dok su drugi završeni. Kad sedmi traje toliko vremena, od pojave prvog čoveka, zašto bi drugi bili kraći? Dan se računa po suncu, a u početku još nema sunca. Nema dakle ni dana u našem smislu reči.

Ako pažljivo pročitamo sledeće stranice Svetog pisma, pogotovo Sinajski zakonik, odmah nam je jasno, da je Bog dao opisati stvaranje sveta u 6 dana, jer hoće da čovek 6 dana radi, a sedmi dan Njemu da posvećuje. Ne sme taj dan raditi, kako bi pun svežine mogao razmatrati uzvišene božanske istine. Tako će, usred briga za svagdanji hleb, ostati dete Božje. To će mu dati snage i poleta, da lako izdrži sva iskušenja života. A svetkujući dan Gospodnji, spremamo se za večno svetkovanje u nebeskom Domu.

VJEČNI PRATILAC

Gospodine, jedan moj brat, sustao od lutanja, potužio se Tebi na svoju osamljenost.

— Nikoga svoga nemam — kazao je ojađeno. — Nijedan dom u svijetu nije moj zaklon. Zašto si mi dosudio takvu sudbinu?

Šutio si, Gospodine, na čovjekovu tužaljku, a samotnik je usplamtio još gorčim jadom.

— Ne odgovaraš mi, jer i nema odgovora, koji bi me smirio. Puštaš da patim, jer mi nikoga i ne možeš pokazati, koji bi polazio sa mnom mojim tvrdim stazama.

I dalje Ti si šutio, Gospodine, dok si koračao pokraj jadnika, ali njegove oči su se otvorile i on je ugledao Tebe, kako pognut vučeš na krvavim ramenima svoj križ, svoj golemi teret.

— Da Ti pomognem? — čovjek se trudio. — Samo, ne ću to moći — zavapio je strahom, da se prenaglio, kada Ti je ponudio svoju pomoć.

Tada si progovorio, Bože.

— Moj križ ti ne bi mogao ponijeti — čovjek je razumio Tvoj odgovor.

— Ali kadgod ti bude teško, pogledaj na mene, jer ja sam uza te na tvojem putu.

Moj brat, zatrovan tugom, kleknuo je pred Tobom, Gospodine.

On nije sam u svijetu. Ti si njegov vječni pratilac.

KRALJICI KRUNICE

Pred Tvojim likom, Majčice
brojim zrnca krunice,
nižem bijele ružice,
kitim svete stazic

kraj nazaretske kućice
i betlehemske štalice,
gdje Sina svog si rodila
i u hram Božji vodila.

I molim, Majko, vruće
da Tvoje oko pazi
da moja duša stupa
uvijek po bijeloj stazi.

Pred Tvojim likom, Majčice
brojim zrnca krunice,
nižem rujne ružice,
ronim gorke suzice.

Rosne sipam cvjetove
na staze one krvave,
gdje Tvoja duša patila,
na Golgotu ga pratila.

K Tebi, Majko vapijem
da Tvoje oko pazi
da duša hrabro stupa
po časnoj križa stazi.

Pred Tvojim likom, Majčice
brojim zrnca krunice,
nižem žute ružice,
sijem rosne latice

Kraj Maslinske gorice
i slavne Božje grobnice.
Slušam rajske pjesmice
što Tebe slave djevice.

I molim, Majko, vruće
da Tvoje oko pazi
da jednom dođem k Tebi
po svijetloj Božjoj stazi.

— Treba nam svećenik za sahranu. I to danas posle podne.

— A ko je umro to? I gde je pokojnik stanovao?

— To je naš rođak. A stanovao je tu u susednoj ulici, sasvim blizu.

— Pa je li katolik? Nikada nisam čuo za njega, niti sam ga ikada u crkvi video. Vi znate, da mi možemo samo katolike sahranjivati.

— Razume se, pokojnik je bio katolik. Bio je kršten i njegova je majka redovno odlazila u crkvu.

— To je pohvalno što je njegova majka pohađala crkvu, ali to nije dokaz za pokojnikovu veru. Svetoj je misi dužan svaki katolik lično prisustvovati i to redovno, svake nedelje, i u zapovedne blagdane. Da li je pokojnik bio crkveno venčan?

— On je bio crkveno venčan sa prvom ženom, ali su se razišli. Sada je živeo sa drugom raspuštenicom, nevenčano.

— Onda se nije pokazivao u crkvi, jer bi ponovo i ponovo čuo, da takav vanbračni život nije dozvoljen ni po Božjim ni po zemaljskim zakonima. To je neprekidni smrtni greh. A gde je greh, nema Božjeg blagoslova. Bez Božjeg blagoslova ne može biti trajne i istinske sreće na zemlji, a da o večnosti i ne govorimo.

— Da li se pokojnik barem pokajao za svoje grehe i da li ste umirućemu pozvali nekog svećenika, da mu podeli sakramente za umiruće: sv. poputbinu posle dobre ispovedi, sv. bolesničko pomazanje i papinski blagoslov sa potpunim oprostom? Sve je to potrebno, da bi lakše prošao na sudu Božjemu. Poznato vam je, da će svaki polagati pred Bogom račun za čitav svoj život. Nije to laka stvar. A od toga ovisi sva večnost: večna sreća ili večno prokletstvo.

— Znate, da kažemo istinu, nismo se setili. A bilo bi i neugodno bolesniku reći, da se spremi za smrt...

— Kad nema kršćanskoga shvaćanja smrti, onda se postupa tako. A to je bezdušno. Vi ste najveći neprijatelji pokojniku, a sada ga oplakujete i kupujete mu vence. Niste na vreme pozvali svećenika i uskratili ste pokojniku najveću utehu. Uskratili ste mu ono, što jedino vredi, kad se napušta ovaj svet. Tako ga prate na drugi svet samo njegovi teški gresi, a da ste na vreme pozvali svećenika, da mu podeli sakramente za umiruće, pratile bi, na tom sudbonosnom putu, njegovu, u ispovedi očišćenu dušu, molitve svete Crkve. Tako bi sa verom i nadom u bolji život napustio ovu suznu dolinu, a vama bi ostala mirna savest, da ste učinili sve, što se u takvom momentu može učiniti.

— Pa valjda znate, velečasni, da živimo u novim vremenima. Ne može se danas vršiti sve onako, kako je nekada bilo.

— Vrlo dobro znamo za nova vremena. Ali i u novim vremenima ljudi umiru. A kad umiru, treba da pomisle i na ono, što će biti posle smrti. Treba se, dakle, na smrt pripremiti. Pred istinom i činjenicom ne treba zatvarati oči. Samo istina može čoveka osloboditi. Kad idete na železničku stanicu, da li ulazite u prvi vagon na koji naiđete, ili se prvo dobro raspitate, na kojem je koloseku kompozicija za mesto kuda želite putovati? Kad ste, dakle, tako briźljivi na jednom kratkom zemaljskom putovanju, kako možete tako neodgovorno polaziti na stanicu večnosti?

— Oprostite, mi žurimo. Kažite nam, što je sve potrebno za sahranu?

— Budući da pokojnik za svoga života nije mario ni za Boga, ni za Crkvu, ni za svećenika, nije red da mu se to nameće posle smrti. Bez Boga i Crkve je živeo, pa neka se bez Božjeg blagoslova i sahrani.

— A šta će ljudi reći?

— Zaista nerazumljivo. Stalo vam je do ljudi, a do mišljenja Onoga, koji jedini može dati večni život, nije vam stalo. Budimo dosledni. Crkva ne šalje svećenika na sprovod svojih vernika zbog parade i ljudskih obzira, nego iz žive vere, da je duši pokojnika, koji je kao vernik živeo i umro molitva Crkve korisna i potrebna. Molitva Crkve, Svete mise i dobra dela, to je jedino, što prati dušu preko praga smrti. I najskuplji venci i raskošno cveće, suze i naricanja, sve je to bez vrednosti na pragu večnosti. Zapamtite: ako je neko u grehu umro, niko ga iz pakla ne može izbaviti. Uzaludna je pratnja svećenika. Bila bi to samo vanjska parada, bez sadržaja. A Crkva ne želi parade ili vanjske forme. U Crkvi mora svaka vanjska radnja biti odraz unutrašnjeg uverenja.

— A šta će ljudi reći...?

— Bolje pitajte: šta će večni Bog odlučiti?

***

Duboko značajne su, dirljive i pune utehe molitve, koje Crkva moli prilikom sahrane. Jedna glasi: »Bože, kojemu je vlastito vazda se smilovati i opraštati, smerno te molimo za dušu službenika (službenice) tvoga kome si naredio da danas pođe s ovoga sveta; ne predaj je u ruke neprijatelju i ne zaboravi je zauvek, već reci svetim anđelima, da je prime i povedu u rajsku domovinu. Ona se je u Te nadala i verovala: neka dakle ne podnosi paklene muke, nego neka uživa radosti večne...«

Krist sam govori: »Ja sam uskrsnuće i život, koji veruje u me, živeće, ako i umre!« Potrebna je, dakle, vera i život po veri!

XXIV Veliki planovi

Iz Bolivije Elfi je morao hitno opet u Argentinu, kamo su ga zvali tamošnji biskupi.

Najviše se zadržavao u Buenos Airesu, gdje mu je jedna legionarica odstupila svoj stan, a sama otišla k svojoj prijateljici.

Elfi je nakon svagdanje sv. Mise otišao u kavanu, gdje je uz doručak pročitao dnevne novine. Uvijek je bio obaviješten i u pogledu političkog položaja. Svojim oštrim razumom i jakom vjerom smatrao je, da je i historija, konačno, lijek za duše. U tom svijetlu išao je svim događajima s ljubavlju ususret.

Kako je sve svoje duševne i tjelesne snage posvećivao djelovanju u Južnoj Americi, njegovo je srce ipak prelazilo granice tog kontinenta. Njegova je ljubav obuhvatala cijeli svijet.

Progonila ga je jedna velika briga: šta je s velikom Rusijom?

Već 1956. počeo je učiti ruski i to sam pomoću gramofonskih ploča, te je naskoro dobro naučio taj jezik.

U Buenos Airesu bila je velika ruska kolonija bijeloruskih emigranata. Elfi je brzo sklopio s njima prijateljstvo. Uspio je čak, da su mu preveli priručnik Legije na ruski. Sad samo još pitanje, kako doći u SSSR?

Išao je na tamošnje rusko poslaništvo, te zamolio za vizu. Rekli su mu, da može u SSSR samo organiziranom skupinom a nikako sam.

»Ako dobijem vizu, hoćete li mi dozvoliti, da putujem u SSSR?« pisao je u Dublin.

U Dublinu su sve dobro promislili te mu saopćili, da bi putovanje bilo preskupo, a uspjeha ne bi bilo nikakvog, jer vrijeme nije zrelo za rad Legije.

Elfi je nerado odustao od svog velikog plana te nastojao, da barem kod ruskih emigranata uspije sa Legijom. Nakon napornog rada i briga u decembru 1957. sastao se prvi prezidij pravoslavaca. Članovi su bili muškarci. Prvom zasjedanju prisustvovao je i pravoslavni arhiepiskop, koji je rekao među ostalim: »Marijina legija je nebeski blagoslov i oruđe prave Crkve.«

Elfi je bio sretan. Oduševljavao je pravoslavne legionare, da pridobiju još novih članova.

XXV Pobjeda u Argentini

Već smo pisali, da u Argentini većina biskupa nije dozvolila širenje Marijine legije, jer su oni bili mišljenja, da je dovoljno, ako tamo radi Katolička Akcija.

Katolička Akcija učinila je mnogo dobra te su se biskupi nekako bojali, da dozvole djelovanje još nekoj drugoj organizaciji, jer da bi onda članovi Katoličke Akcije smatrali, da njihov rad nije dovoljno uspješan.

Ali Katolička Akcija nije ušla u ono sitno djelovanje po župama i kućama i kod malog čovjeka. To je objašnjavao Elfi i nadbiskupu u Buenos Airesu.

»Ja ne želim Legije«, rekao je nadbiskup ponovno.

»A zašto ne?«

»Mi radimo upravo na tome, da reorganiziramo Katoličku Akciju. Legija bi mogla dovesti do razdora.«

Elfi je skoro izgubio strpljivost.

»Prije 6 godina došli smo prvi put u Buenos Aires. Tada je kardinal C. odbio Legiju, jer se upravo radilo na reorganiziranju Katoličke Akcije. Nakon 6 godina govorite isto. Zašto otklanjate pomoć Marijine legije, kad je niste ni pokušali?«

»Pustite mi vremena, ja ću još razmisliti.«

Kako je nadbiskup razmislio, Elfi nikad nije saznao.

Tada je iznenada došla pomoć za Elfija.

Grad Buenos Aires sa skoro 4 milijuna stanovnika potpadao je do tada samo jednoj biskupiji. Bilo je zaista teško upravljati tako ogromnom dijecezom, pa je Sveta Stolica imenovala još 4 biskupa; dotadašnjoj nadbiskupiji potpadao je samo centar grada, a ostali dijelovi novim biskupijama. U jednoj od tih bio je imenovan za biskupa salezijanac, pa je odmah dozvolio širenje Marijine legije, koja je za kratko vrijeme pridobila mnogo članova; ovi su vrlo marljivo radili za obnovu vjerskog života.

U industrijskom dijelu Buenos Airesa, takozvanom Lomas de Zamora, svi su legionari bili tvornički radnici, koji su hrabro počeli s pohodima u kuće.

Kad su ostali biskupi vidjeli lijepe uspjehe legionara, zamolili su Elfija, da i kod njih ustanovi Legiju.

Jednoga dana susreli su se na željezničkoj stanici nadbiskup i Elfi.

Nadbiskup je viknuo mladom apostolu: »Sada ste me sasvim okružili.«

»To je istina i nadam se, da ćete naskoro i vi potpadati u taj krug.«

Nije se varao. Decembra 1957. primio je dozvolu, da i u centru grada ustanovi Marijinu legiju.

Osam godina borio se i strpljivo čekao na taj veliki dan. Bio je zaista sretan.

XXVI Pionirski rad u Urugvaju

Početkom 1958. godine predao se Elfi svim snagama svome poslu. Sa svih strana dobivao je pozive.

Najprije se odlučio za Urugvaj, a ostale svoje saradnike razaslao je po raznim biskupijama Argentine.

Urugvaj je jedna od najmlađih, ali najciviliziranijih država Južne Amerike. U nju se nastoje ugledati ostale susjedne države. Glavni grad je Montevideo.

U početku Legija je imala vrlo malo uspjeha. Utjecaj bezbožnih akcija bio je veoma jak.

U južnom dijelu zemlje, u biskupiji Salto, živjela je obitelj grofa Auersperga, koja se tamo doselila iz Austrije. Lijepa gospođa Auersperg bila je veoma oduševljena za Marijinu legiju, a isto i njen muž. Zamolili su za dozvolu, da javno šire Legiju, ali su bili odbijeni. Tako su mogli djelovati samo u svojoj župi i među svojim prijateljima. Gospođa je bila veoma požrtvovana, mnogo je molila te činila dobra djela za uspjeh Legije.

Kao obično kad je stigao u novu zemlju, Elfi se javio najprije domaćem nunciju. Taj ga je veoma ljubazno primio, jer je već u Parizu upoznao Marijinu Legiju.

Nadbiskup u Montevideu rado je dozvolio širenje Legije u svojoj biskupiji.

Elfi se odmah dao na posao. Govorio je svećenicima na njihovom sastanku te posjetio više župnika.

Saznao je, da i red irske Školske braće ima u gradu svoj samostan. Radostan se javio na vratima samostana, zamolivši za razgovor s ocem superiorom.

Odveli su ga u čekaonicu, gdje je morao prilično dugo čekati — kao što je to već običaj u nekim samostanima.

Konačno su se otvorila vrata.

»Gospodin superior...«

»Elfi!«

Je li moguće? Pater, koji je stajao pred njim, bio je u Dublinu Elfijev učitelj fizike. Bilo je pričanja na veliko! Dakako, Marijina Legija dobila je u samostanu odmah nove saradnike i novi prezidij.

U junu 1958. bila je u Montevideu ustanovljena kuća sa 23 prezidija. Jedan od tih preuzeo je posebnu dužnost, da radi za obraćenje tamošnjih Židova, a drugi za zalutale djevojke.

Obitelj Auersperg odmah je tražila kontakt s Elfijem. Posjetili su ga u Montevideu. Pričali su mu, koliko su članova Legije pridobili te kako je nemoguće pridobiti biskupa.

S tom obitelji ostao je Elfi u iskrenom prijateljstvu.

Legionari su radili tako marljivo, da su kroz nekoliko mjeseci ustanovili Legiju, skoro u svim biskupijama Urugvaja.

Napokon se i biskup iz Salta odlučio, da dopusti širenje Legije.

Gospođa Gita Auersperg bila je presretna. Zamolila je Elfija, da dođe, kad se ustanovi prvi prezidij.

Elfi je rado obećao, ali je Bog drugačije odlučio: na zemlji se nisu više nikad vidjeli.

(Nastavit će se)

Život s Crkvom

JEDINSTVO MNOŠTVA

Čovjek je po svojoj prirodi društveno biće. Svoj zemaljski život počinje u osnovnoj ćeliji ljudske zajednice, u obitelji. Po obitelji uključuje se u zajednicu naroda, države i čitavog ljudskog roda. Društvo, zajednica dužna je brinuti se o pojedincu, osigurati mu njegova prava i mogućnost razvoja, a pojedinac mora sa svoje strane doprinositi normalnom razvoju zajednice vršeći svoje dužnosti.

Ali osim ovog fizičkog svijeta postoji za čovjeka još drugi svijet: natprirodni, duhovni. Čovjek naime nije samo neka više razvijena životinja, nego je po duši veza između zemlje i neba, materijalnog i duhovnog svijeta, on je pozvan da postane na zemlji dijete Božje, a poslije završenog zemaljskog putovanja stanovnik nebeskog kraljevstva.

I kao što po tjelesnom životu pripada zemaljskoj ljudskoj zajednici, tako po svojoj duši pripada božanskoj obitelji na zemlji, Kristovoj Crkvi. Po rođenju uključuje se čovjek u obitelj i narod, po svetom krštenju, tom duhovnom rođenju, učlanjuje se u svetu Crkvu. Još više. Čovjek ne postaje samo neki obični član neke zajednice, nego dio tajanstvenog božanskog organizma kao ćelija Kristovog tajanstvenog tijela ili grančica na stablu Krista.

Otsječena grančica ili otsječena ćelija ne može dugo živjeti. Tako ni čovjek ne može imati u sebi natprirodni, Kristov — božanski život bez organizma Crkve, u kojoj Krist živi i neprekidno obnavlja svoju žrtvu za spasenje svijeta. Nož koji odvaja dušu kršćanina od stabla — Krista je smrtni grijeh. Vraćanje duhovnog života ili ponovno oživljavanje uda otajstvenog tijela vrši se po sakramentu svete ispovijedi.

Razumljivo i prirodno je dakle, da se čovjek ni u vjerskom životu ne može odvojiti od ostalih članova Crkve. On mora s ostalima zajedno doprinositi životu Crkve vršeći svoje vjerske dužnosti i zajednički slaveći Boga u svetoj liturgiji.

Nije dakle dovoljno da pojedinac obavlja svoje privatne pobožnosti, nego mora barem u nedjelju i blagdane, zajednički slaviti Boga u svetoj liturgiji. U svakoj svetoj misi Krist obnavlja svoju kalvarijsku žrtvu. Krist se za nas žrtvuje, zato moramo na sv. misi biti mi prisutni. S oltara pod misom teku rijeke

POD VJESALIMA SLAVE

(Nastavak 4)

Čaša vode i kockica sladora

»Po godinama najstarija, ali po srcu najmlađa«, tako je pisala predstojnica nadbiskupu o sestri Beati.

To je bilo posve točno i to se vidjelo na prvi pogled. Sitna malena, brza i pokretna, velikih živahnih očiju i vječno nasmiješena, sestra Beata je doista bila veselje samostana.

Već drugu godinu nije radila u bolnici, pa se prije svega brinula za knjižnicu. Sada je odijelila knjige, koje bi se imale prenijeti u prizemlje da knjigoveža dođe po njih i da ih odnese i uveže, jer su se mnoge već skoro raspale.

Slagala je knjige jednu na drugu i pjevuckala pjesmicu: »Polje mi stoji, o Marija! Polje široko, aleluja...« Povremeno bi joj pogled pao na stolić za pisanje. Onda se uvijek malo stresla i podsjetila da nije davno, davno odgovorila svojoj nećakinji Marici, koja je završavala srednju školu i spremala se stupiti u samostan, pa onda, kao sestra, nastaviti studije.

Jednog trenutka je čak ostavila knjige i prišla stolu. Onda je još i sjela za stol, uzela papir i počela tražiti dobro pero i držalo u škatulji, gdje ih je bilo bar deset komada. Dizala je ispred lica čitav snop starih držala s perima i gledala ih žalosno, uzdišući:

— Joj, joj! Opet sam zaboravila kupiti novo pero! Eto, imam puno starih i sva su ova moja pera, ali ni jedno ne vrijedi ništa... Joj, ovo bježi kao po ledu!...

Bacila ga je u košaru za papire i uzela drugo.

— Ovo će biti bolje! — reče. Počela je pisati i viknula: — Uf, uf! Puklo je kao od stakla! (I ono je odletjelo u košaru, pa je sestra Beata uzela treće i tješila se:) — Eh, ovo već liči na dobro pero! (Zaškripjelo je, zapucketalo, a ona ga je ispustila na stol i skočila:) — Joj! Sve sam zapackala! Samo da netko ne dođe i vidi ovu packariju!...

Brzo je pospremila sve na stolu i vratila se svojim knjigama. Htjela je iskoristiti vrijeme, dok slaže knjige, pa da barem u mislima složi pismo za Maricu. Pisala je to pismo u sebi:

»Draga moja mala Marice! Evo sad ti piše tvoja... tvoja časna sestra... Što? Pa nisam joj sestra!... Evo sada ti piše tvoja... časna teta Beata... Jako sam se veselila kada sam čitala tvoj dragi list... Hahaha! I smijala sam se. Baš si zgodno rekla onom dečku, koji ti je na školskoj svečanosti darovao srce od licitarskoga kolača. Jako zgodno!... On je za uzvrat tražio tvoju ruku i srce, a ti si rekla da mu možeš dati isto takvo srce od kolača, jer si tvoje pravo srce spremila na drugo mjesto, za budućnost pod krovom našeg samostana!... Jako, jako zgodno si to rekla! Baš se veselim od svega srca... Šta sam sad napisala... tojest rekla ... tojest pomislila?... Od svega srca... Pa, da. Ili bolje — od svoga srca. Pa, jasno — od svoga. Ne od onoga od kolača!... Nitko neće razumjeti ovakvo pismo!... Moram nešto pametno napisati: glavno je, draga moja djevojko, da ćeš za godinu biti časna sestra Marica...«

---

milosti, i mi moramo osobno sa tih izvora piti. Inače će naš duhovni život brzo odumrijeti.

Jedno je tajanstveno tijelo Kristovo, jedna je sama Crkva kao posrednica milosti. Krist je glava, mi udovi. Gdje je glava, tamo su i ostali organi. Tako nas ima na svetoj misi mnoštvo, a ipak je jedinstvo duha, vjere i života milosti, jedinstvo žrtve. Mnogo je glasova, ali je jedna jedinstvena melodija hvalospjeva trojedinom Bogu.

Naša zasebna molitva je slabi vapaj grešnika. A kada se u božanskoj zajednici pod misom s Kristom ujedinjeni obraćamo nebeskom Ocu, svaka je molitva i žrtvica po vezi s Kristovom žrtvom postala velika i Ocu draga. Sami dakle ništa ne možemo, a s Kristom ujedinjeni možemo sve.

Razumije se, da nije dovoljno za istinsko sudjelovanje u svetoj liturgiji samo pjevati i odgovarati na pozdrave svećenika, nego valja i blagovati od svete žrtve nebesku hranu, koja daje vječni život, pristupati svetoj pričesti po mogućnosti sve nedjelje i blagdane. Ljudi se za blagdane praznično oblače i priređuju svečane objede, a mi kršćani moramo obući svoje duše u svečano odijelo posvećujuće milosti i nahraniti se na svečanoj gozbi svete mise.

Divan prizor. U crkvi na misi mnoštvo ljudi, jedinstvo vjere! Svi blagujemo od istoga Kruha za život vječni. Isti Krist nas sve ujedinjuje, zato možemo i moramo govoriti: Oče naš!

Svi su ljudi od Boga pozvani da se kao djeca Božja skupe u istoj zajednici Crkve na zemlji, da bi jednom zajednički slavili zajedničkog Oca u nebu. Na to nas poziva poglavar Crkve, a put nam pokazuju veliki slavenski apostoli sveta braća Ćirilo i Metodije, koji su sa Istoka pošli do Petrove pećine i nepogrešivog učitelja istine, da svima kažu put do jedinstva vjere. Može biti mnoštvo jezika i obreda, ali mora biti jedinstvo vjere u Crkvi.

Prestala je sastavljati pismo, uzela je veliki kup knjiga, visok kao toranj i ponijela ga u drugu sobu. Knjige su joj bile iznad lica i očiju, pa nije dobro vidjela ispred sebe, ali se nije previše brinula za to. Sretno je prošla kroz dvije sobe, a to se nadala i za treću, jer je znala da su sva vrata otvorena i samo zastrta zastorima, kroz koje se ona uvijek bez muke provlačila.

Ali, na pragu treće sobe dogodilo se nešto neočekivano. Nešto je iskočilo iz zastora, nahrupilo na sestru Beatu, skoro ju je srušilo na zemlju, a ona je vrisnula i sve su se knjige razletjele po sobi.

— Joj! U pomoć! Što je to? Ajme meni! — vikala je sestra Beata i tek tada joj je bilo jasno da se sudarila sa sestrom Agnezom, koja je iza zastora izletjela kao vihor.

— Oh!... Sestro Beata! Oprostite! Ja sam kriva! — mucala je užasnuta Agneza. — Letim kao muha bez glave! Odmah ću pokupiti knjige...

Klekla je na pod i počela skupljati knjige što je brže mogla. Opet je bila ukleta kraljevna u začaranoj šumi. Tek što se rastala od sestre predstojnice i potrčala za Klarom — dogodio se ovaj nevjerojatni sudar. Opet se otvorilo more pred njezinim nogama. Sada je to bilo more knjiga. Skupljala ih je i skupljala, dok se sestra Beata spustila na stolac, uzdišući slabim glasom:

— Kako sam se prepala! Joj! Joj!... Znam da nije tako kao što govorite, sestro Agneza! Niste vi krivi. Ja sam naslagala knjige preko glave, pa nisam vidjela prst pred nosom...

Naglo se uhvatila rukom za srce i prostenjala:

— Ajme! Srce mi tako strašno lupa... Već znate da mi se to događa... Poznate moje nevaljalo, staro srce. Oh, dobra sestro Agneza! Bila bih vama jako zahvalna, kad biste mi donijeli čašu vode! Odmah mi je puno bolje kada popijem malo vode...

Agneza se podigla s poda zapanjena i ukočena, kao da se skamenila. Potom je izgubljeno klimnula glavom i požurila iz sobe. Dotle je sestra Beata govorila samoj sebi:

— Zaboravila sam reći sestri Agnezi da donese i kocku sladora. Ovakvom starom, nevaljalom srcu ne pomaže sama voda bez malo sladora... Joj, što sam se prepala! Ajme meni!...

— Izvolite, sestro Beata, — već je Agneza stajala uz nju sa čašom vode. — Odmah će vam biti bolje...

— Ne, ne. Bez sladora ne može biti bolje. Oprostite, draga sestrice Agneza! Zaboravila sam reći da uz vodu mora biti i kockica sladora. Inače sama voda baš ništa ne koristi. Znam da ste dobro i plemenito dijete i da ćete mi oprostiti što vas mučim...

Oko Agneze se okretala soba. Ostavila je čašu na stol i istrčala van. Sestra Beata je opet imala vremena razmišljati i bezglasno razgovarati sa sobom:

— Gle! Već se i samo primirilo to staro kuckalo! Čuješ? Opet fino kuca, kao urica! Kuc-kuc! Nema više bum-bum-bum! Pa, da! Tako je! Čemu smo uopše toliko gnjavili dragu sestricu Agnezu, ako si se kanilo i samo smiriti, staro, nevaljalo kuckalo!

Agneza je donijela slador i bila je dočekana riječima:

— Oh, hvala, hvala! I oprostite mi, po sto puta vas molim!... Ne treba slador. Ni voda. Ništa. Već je dobro. Pomislite, samo od sebe se umirilo! To se rijetko događa. Slobodno stavite sve tamo na stol! Već mi je sasma dobro...

Ustajala je sa stolca, a sestra Agneza je gledala u vrata kao u spasenje. Nasmiješila se u znak pozdrava i pošla, a sestra Beata reče:

— Ipak, ne bih sad odmah smjela posve sama nositi u drugu sobu ove knjige. Mogle bi mi opet pasti, pa bih se još jednom strašno prepala... Pomozite mi, sestrice, samo toliko da u susjednu sobu skupa odnesemo ove nesretne knjige!...

Vidjela je da tako mora učiniti. Tako bi uradila da sestra Beata i nije ništa rekla. Da se pribere zgrabila je čašu s vodom i ispila na dušak. A onda je prihvatila gotovo sve knjige i požurila s njima naprijed. Sestra Beata je nosila dvije-tri preostale knjige i pošla za Agnezom, pjevuckajući:

— Sve je do-obro, kad se do-obro završi!...

Oni koji se neće pomiriti

Klara je utrčala u sobu vrlo raspoložena i pobjedonosno mahala poštanskom potvrdom.

Ugledala je na podu svoj tranzistor i začudila se. »Kako sam ga zaboravila tu, na podu?« — pitala se. — »Doista čudno«. Podigla ga je i okrenula kotačić. Zabrujala je divlja plesna glazba, a slikarica se zavrtjela oko se kao pijana.

Utrčala je, a zatim ustuknula sestra Agneza.

— Oh, dobro je da ste se vratili, — reče s olakšanjem. — Oprostite, ako ste našli tranzistor na tlu. Pao je zajedno sa knjigama sestre Beate... Ponijela sam ga za vama. Zar ne da ste se predomislili i odustali od...

Klara je zgrabila sestru Agnezu za obje ruke, okrene ju po sobi jednom u taktu plesne glazbe, a onda je pusti, vičući:

— Sve je u najboljem redu! Baš onako, kako mora biti! Sve je već gotovo!...

Agneza se naglo povukla iza stolca, na čiji naslon je spustila ruke da ne bi pala. Pitala je:

— Gotovo? Što mislite reći?...

— Tek što sam sišla sa slikom dolje, pred poštu, polazio je poštanski auto u grad...

— Gospođice Klaro!

— Valjda vam je jasno da nijesam oklijevala. Predala sam odmah sliku i uzela potvrdu. Taj postupak je barem jednostavan. Vaša slika već putuje u grad, na veliki umjetnički natječaj!

Prišla je bliže i gledala ravno u oči sestre Agneze:

— Budite iskreni! Zar vam nije baš ni malo drago? I kakovog bi grijeha moglo biti u tomu?...

Glazba iz tranzistora je treštala sve bješnje. Klara ga smiri hitrom kretnjom. Promatrala je sestru Agnezu, koja se polako spustila na stolac i progovorila, gušeći suze:

— Bože moj! Ja ne idem za takovim stvarima. Ja ne želim to... Ne želim...

— Umirite se, sestro! Pa to nije za plakanje!...

— Ja imam svoj put i ne želim skretati drugim putovima...

Najednom je ustala i pošla prema Klari. U glasu joj je odjeknulo strahovito ogorčenje:

— Kako ste smjeli?... Kako ste se usudili?... To je nedopustivo! Nedostojno!...

U sobi se stvorila sestra Beata. Čula je viku i došla. Zapanjeno je gledala sestru Agnezu, tu mirnu, tihu Božju ovčicu, kako se žesti i kako je blijeda, namrštena i stroga.

— Joj! Joj! A što je to? — pitala je starica smeteno.

— Vi niste imali prava! — vikala je i dalje Agneza.

U tome stupi unutra i sestra Doroteja. Na njezinu se licu nije dalo pročitati ništa, ali je odmah htjela prekinuti nedoličnu scenu.

— Što se događa? — upita mirno. — Opet vičete, sestro Agneza! Ne razumijem...

— I ne možete razumjeti! — nije ni malo snizila glas upozorena. — Vi svi ne znate... Ne slutite...

— Je li to glas sestre Agneze? — zakrči joj riječ unišla predstojnica. Pitala je to vrlo blago. — Nešto krupno se moralo odigrati, kad je sestra Agneza toliko povisila glas. Umirite se, dijete moje!...

Doroteja se obrati van reda ljubazno Klari:

— Vi nešto znate, gospođice. Vi biste nam mogli objasniti. Sestra Agneza je previše uzbuđena...

Slikarica je slegla ramenima i odmahnula rukom. Bilo je u toj kretnji nešto primitivno i prosto.

— A što bih ja mogla znati? — rekla je. — Sestra tu viče na mene kao da je opsjedaju zli dusi...

— Joj, kako vi bedasto govorite! — uzviknula je sestra Beata. Brzo je poklopila šakom usta i naklonila se spram predstojnice i Doroteje. — Oh, oprostite!... I gospođicu Klaru, također, molim za oproštaj! Kad je čovjek star, događa se da mu jezik žuri ispred pameti... Ispričavam se!...

Sada je sestra Agneza gledala čvrsto u oči slikarice i govorila:

— Vi imate pravo, gospođice. Kao da me, doista, opsjedaju zli dusi...

— Pođimo u našu kapelicu, pred oltar! Tamo je zaštita i lijek za svaku žalost. Tamo ćemo se pomoliti i uminut će sve tegobe...

Sestra Doroteja je uzela Agnezu ispod ruke i povela ju iz sobe. Išle su za predstojnicom, koja je već izišla. Sestra Beata je sitno capkala za njima. Agneza je poklekla, kao da će pasti, ali se uspravila i okrenula Doroteji.

— Hvala, sestro! Ne znam zašto se tako najednom ćutim slaba. Koljena mi podrhtavaju. Treba mi puno pomoći i snage. A to ću dobiti pred licem Najmilijeg...

— Ne budite kukavica, — nasmiješi se Doroteja. — Gospodin nikad nije ostavljao svoje junake.

Agneza je zastala i rekla:

— Govorite o Božjim junacima. To su sveci. Uvijek sam željela naslikati lice jednog Božjeg junaka. Ne da preslikam sa tuđe slike. Da sama naslikam. Do sada se nisam usudila... Lice Božje ne bih nikad smjela oblikovati na platnu... Ali, eto, lica junaka nebeskih... Na njima su sjene mučeništva, najveće jakosti. Strpljivosti i poniznosti — najveće pobjede... Bili su nevini kao djeca, a poznavali su najveće iskustvo... Grijesi i iskušenja su na njih navaljivali više nego na ikog... A opet, oni se ni za tren nisu htjeli pomiriti sa tminom... Gusta je bila uvijek tmina oko njih. Ona je najgušća gdje je svjetlo najsnažnije... Htjela bih slikati one, koji se nisu i neće nikad pomiriti s tminom...

Vi ste u groznici. Hajdemo u kapelu! Tamo ćete se pribrati, — reče sestra Doroteja.

Otišle su, a Beata se okrenula i upitala Klaru:

— A vi ne biste pošli u kapelu?

— Ne, hvala, — odgovori Klara rastreseno.

— Zašto ne? Uha vam ne bi otpala, — reče sestra Beata i ponovo se lupi šakom po ustima. — Oh, oprostite! Vidite kako je strašno kad čovjek ostari! Jezik leti previše brzo. Kad bi barem noge htjele tako!... Već sam zakasnila!... Oprostite!...

Nestala je iza zastora na vratima, a slikarica je promrmljala:

— Možete klečati i moliti. Ipak će biti kako ja hoću. Uvijek je bilo kako ja hoću, pa će tako biti i ovdje!...

— Nastavit će se —

Iz katoličkog sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Pomoć za žrtve zemljotresa u Skoplju. Od predstavnika katoličke Crkve i njenih dobrotvornih organizacija skopskim je žrtvama pružena velikodušna pomoć. Među prvim darovaocima bili su papa Pavle VI koji je poklonio svu svoju ušteđevinu te pozvao prikupljene vernike na trgu sv. Petra da pruže pomoć postradalima u Skoplju. S većim svotama istakli su se kelnski kardinal Frings sa 9 miliona din., bečki kardinal König sa 3 miliona din., a isto tako pozvali svoje vernike da skupljaju novčanu pomoć. Novčanu pomoć pružili su i naši vernici, svećenici i biskupi kao i naši sunarodnjaci svećenici i vernici u inostranstvu te je slali preko naših državnih predstavnika. — Neposredno posle saznanja o zemljotresnoj katastrofi internacionalni »KARITAS« sa sedištem u Rimu poslao je lekarske grupe sa krvnom plazmom, zavojnim materijalom i lekovima u vrednosti od 7,5 miliona din. iz Rima i Brisela. Kako nam je poznato, katoličke dobrotvorne organizacije poslale su već sledeće pošiljke u materijalu: 1) 6 vagona odeće kao pomoć američkih biskupa, 2) oko 250 kg multivitamina od pomoćnog njujorškog biskupa Swanstroma, 3) austrijski Karitas iz Graca dovezao je 3 vagona pomoći direktno u Skoplje. 4) Američki katolici poslali su dalje iz Trsta 1500 bala odeće te 300 poljskih kreveta sa gumenim dušecima. 5) Francuski Karitas poslao je preko kanonika Rodena 400 dušeka i 4 tone konzervi u vrednosti od 5 miliona din. 6) Karitas universalis šalje iz Nemačke kamionima dva montažna objekta: jedan će služiti za privremenu crkvu, a drugi za stanove tamošnjih svećenika.

Kako su prošli katolici u Skoplju? Sveštenim licima i časnim sestrama se nije ništa teže dogodilo. Broj nastradalih domaćih vernika nije velik, dok je među strancima koji su boravili u Skoplju kao turisti nastradao veći broj. Crkveni objekti su uništeni, jedino će se kuća ss. milosrdnica popraviti.

Beogradski nadbiskup koadjutor Bukatko je u spremstvu skopskog biskupa Čekada i predstavnika vlasti SR Makedonije posetio nastradalo područje i obećao da će poraditi i za daljnju pomoć od strane katoličke Crkve.

Na koncil. I na drugo zasedanje II Vatikanskog sabora otišli su velikom većinom naši biskupi u pratnji svojih konzultora i sekretara.

IZ VATIKANA

Sv. Otac Papa posetio je vatikansku poštu. Kad se, nakon završetka posete popeo u kola, primetio je, da su službenici očekivali da ga mogu zajednički pozdraviti. Odmah je izašao iz kola i slikao se u krugu vatikanskih poštara.

Papa Pavao VI pozvao je 5 jula svoje najuže saradnike na ručak, da bi s njima mogao slobodno razgovarati o raznim tekućim problemima. Tek iza godine 1870 nastao je običaj u Vatikanu, da papa sam obeduje. Već je pokojni Ivan XXIII prekinuo taj običaj, kad je pojedine posetioce pozivao k sebi na obed.

Papa Pavao VI poslao je zlatne spomen medalje prigodom svog krunisanja izraelskom državnom predsed niku Šasaru i jordanskom kralju Huseinu.

Predsednik »Karitasa«, međunarodnog dobrotvornog udruženja, te generalni sekretar papinskog društva, naslovni biskup Baldeli umro je 20 jula, u Rimu, u starosti od 76 godina. Pokojnik je bio veoma aktivan u raznim dobrotvornim akcijama.

Proglašenje blaženim biskupa Nojmana bilo je odloženo zbog smrti pape Ivana XXIII. Sada je datum beatifikacije određen za 13 oktobar Katolici iz Sudeta sudelovaće u velikom broju na ovim svečanostima, jer je novi blaženik, iako je umro kao biskup u Filadelfiji, bio rodom iz Sudeta.

Sv. Kongregacija obreda uzela je slučaj o. Džona Stiba za moguću beatifikaciju. O. Džon je rođen u luteranskoj porodici, u Nemačkoj. Kad je došao u Italiju, prešao je na katoličku veru. Osnovao je institut »Zahvalnih sestara« 1840. Umro je 1856.

Kardinal Valeri umro. U Rimu je umro dne 22. jula u starosti od 80 godina kardinal Valeri, prefekt Kongregacije za redovnike. Njegovom je smrću broj kardinala smanjen na 80. Papa Pijo XII pozvao ga je 1948 u Rim u kongregaciju za Istočnu Crkvu i uzdigao ga 1953 na kardinalsku čast. Imenovao ga je predsednikom pripravne koncilske komisije.

Apostolski prefekti mogu prisustvovati koncilu. Pokojni papa Ivan XXIII jasno je odredio, neposredno prije svoje smrti, da i apostolski prefekti mogu prisustvovati koncilu. Apostolski prefekti su crkveni poglavari u misijskim područjima, u kojima još nema biskupa.

Prva biografija pape Pavla VI. izdata je prije nego što je on postao papa, pod naslovom »Montinijeva istorija«, od Gerarda Noela. Izašla je u izdanju velike izdavačke kuće Herder. Noel sada namerava knjizi dodati i čin krunjenje kardinala Montinija za papu. Knjiga je pisana u jasnom i jednostavnom stilu, te sadrži mnoge nepoznate anegdote iz papinog života.

Sport i turizam, treba da imaju pre svega vaspitni karakter, a ne da budu neke profesije i način zarade, rekao je sv. Otac svećenicima — kapelanima omladinske katoličke akcije u Italiji, prilikom jedne audijencije.

Na prvoj generalnoj audijenciji sv. Otac je govorio na pet jezika: italijanski, francuski, španski, nemački i engleski. Sv. Otac je proveo 45 minuta u razgovoru sa oko 5.000 hodočasnika iz ovih zemalja.

Novi milanski nadbiskup. Papa Pavle VI imenovao je milanskog pomoćnog biskupa Ivana Kolomba novim milanskim nadbiskupom. Imenovani je star 61 godinu, zaređen za svećenika 1926, posvećen za biskupa 1960. Duže vremena bio je profesorom i rektorom milanskog bogoslovnog fakulteta.

Papa Pavle VI čestitao je vladama SAD, SSSR i Velike Britanije na Moskovskom sporazumu o delimičnoj zabrani atomskih proba.

Kongoanskog premijera Cirila Adula primio je sv. Otac 5. VIII u privatnu audijenciju. Razgovor je trajao pola sata.

Prigodom audijencije, u Kastel Gandolfo, Papa je rekao barcelonskim radnicima: Svakako znate koliki interes, koliku ljubav Crkva posvećuje radnicima i kako je ona poslednjih godina unapredila svoju nauku, da bi vaša prava bolje razradila i uspešnije branila, da bi vam pomogla u ispunjavanju vaših dužnosti, da se očuva versko i moralno nasleđe radnika. Crkva štiti dostojanstvo radnika, bilo kakav posao on obavljao, da bi telesni napor dobio duhovnu vrednost, da bi se otklonile pogrešne ideje koje su se posebno širile među radništvom, čak i takve klevete — da Crkva nije prijatelj radničkih masa.

O Katoličkoj akciji. Papa je govorio Italijanskim delegatima o Katoličkoj Akciji. Njegova je iskrena želja da italijanska KA jače razvije svoju delatnost. Svećenici u svojstvu duhovnih asistenata KA dužni su pridobivati nove članove, u njih uliti novog poleta, kako bi se moderno društvo proželo kršćanskim duhom. Članovi KA međutim, moraju biti sposobni da na svoju odgovornost obavljaju poslove, iako ostaju u tesnoj vezi sa hijerarhijom. Crkva gaji prema njima poverenje da će kao braća sarađivati na velikom apostolstvu Crkve. Neka vam budu na uzor vernici u Filipinama, koje apostol Pavao naziva zbog njihove aktivnosti »mojom radosti i mojom krunom«.

Papa je primio u audijenciju Bakuo Seki, predstavnika jedne grane japanskih budista, prozvane Zen, koja ima 9 miliona članova. Sekta se ističe velikom radinošću.

Pokojni papa Ivan ostavio je fatimskom svetištu jedan naprsni krž, koji je dobio još kao apostolski delegat u Turskoj i Grčkoj. Križ je bio uručen lejrijskom biskupu Msgr Pereira—Venancio.

Papa Pavle VI je dao instrukciju da se u svim zvaničnim aktima njegov naslov svede na uobičajeni izraz: »Sveti Oče«.

Kardinal Antoniuti je, posle smrti kardinala Valerio Valeri, imenovan prefektom kongregacije za redovnike.

U vatikanskim se krugovima računa da će se drugo zasedanje II Vatikanskog koncila završiti 4 decembra, ali se predviđa i treće zasedanje.

Skautima, koji su se skupili na Maratonu, blizu Atine, papa Pavle VI uputio je poruku, u kojoj je naglasio odgojne vrednosti skautizma. Papa poziva skaute da izađu iz uzanog kruga sebičnosti, te nastoje ukloniti svađe i prepirke među narodima i rasama, pa i veštačke pregrade među njima.

Južnovietnamskim studentima papa Pavle VI je kazao da ima Crkva uzvišeno i odgovorno poslanstvo zračiti u svet evanđelje bratstva. Isto tako se zna da je Papa poslao pismo predsedniku Ngo Diemu u kome se zauzima za strpljivost među pripadnicima raznih vera.

IZ MISIJA

U Nairobi-u, u istočno-afričkoj državi Kenija, posvećena je 6. jula nova katedrala u čast sv. Obitelji. Katolici te zemlje izrazili su svoju radost zbog velike kuće Božje na taj način, da je svečanosti posvete prisustvovalo preko 15.000 vernika. Prvu svečanu misu služio je kardinal Rugamba, koji se tom prilikom služio kaležom, što ga je poklonio Papa Ivan XXIII. Papa Pavao VI. poslao je svog naročitog delegata u osobi nadbiskupa Gvida Del Mestri.

28 godina radi u misijama u Indiji sestra Relinda Mauraher, redovnica sv. Križa, rodom iz Austrije. Kongregacija sv. Križa ima sada u Indiji, pored 46 članica evropskog porekla i 44 sestre domorotkinje, 30 novakinja, 18 postulantkinja i 40 kandidatkinja. Ovaj domaći naraštaj veoma je važan, da bi sestre mogle nastaviti svoje blagotvorno delovanje, jer je veoma otežan, skoro onemogućen, dolazak novih sestara iz inostranstva.

4000 ljudi je govorilo: »Naše škole su u redu...« U mestu Arua, u Ugandi, više od 4.000 osoba je učestvovalo u mirnim demonstracijama a u znak protesta zbog ponovnog kritikovanja misijskih škola i misionara u nacionalnim skupštinama Ugande. Polovina osnovnih škola i gimnazija u Ugandi su katoličke.

Kralj Mwambutsa IV., vladar Burundija, prisustvovao je u katedrali »Marije kraljice sveta« u gradu Usumbura, prigodom prve godišnjice nezavisnosti te zemlje. Svečanost je vodio biskup Ntuyaloga, rođeni Burundijac. Država Burundi ima skoro 2 miloina katolika.

20 bolničarki i jedan lekar bivše vojne bolnice u Tajpehu, na Formozi, primljeni su u Crkvu otkako je pre godinu dana u tu bolnicu postavljen za kapelana nemački lazarista o. Gerard Beno. Isto tako je on krstio 30 pacijenata, koji su se nalazili u smrtnoj opasnosti, od kojih su 23 umrli. 20 drugih osoba primilo je već pouku veronauke izvan bolnice, dok sada poučava još jednu grupu od 58 lica. Pater sada gradi crkvu, koja će služiti i za bolesnike i za gradsko područje.

O. Viktor Sedej, isusovac, naš zemljak, dugogodišnji misionar u Indiji, umro je u Kalkuti 22-VI-1963 godine, nakon dugotrajne i teške bolesti, u 61 godini života. Pokojnik je bio jedan od pionira jugoslovenske misije u Bošontiju u Indiji. Bio je produhovljeni propovednik Kristove blagovesti i odličan organizator kao i kulturni radnik.

Uganda. Ženska Katolička Akcija je tamo podeljena na 350 klubova, koji imaju ukupno 7000 članica. Jedan od tih klubova davao je koncert i poslužio čajem zatvorene žene u Luziri, blizu prestonice Kampana. Ta je priredba vrlo dobro odjeknula.

Malo statistike. Godine 1949 radilo je u Africi 7 500 svećenika, na svakog svećenika dolazilo je 1 467 vernika. Godine 1961 bilo je već 12 562 svećenika, a na svakog je dolazilo 1 755 vernika. Za 12 godina broj se katolika u Africi više nego udvostručio.

Gvineja je dala biskupu u Konakri lep komad zemljišta za podizanje novog malog semeništa. U toj je zemlji većina stanovništva muslimanska, ima mnogo i neznabožaca, a katolika vrlo malo.

U Indiji su za biskupije Bombaj, Puna i Nagpur odobrili u liturgiji upotrebu jezika marati i konkani za pet godina.

Japan ima 95 miliona stanovnika, a samo 750.000 kršćana, i to 300.000 katolika. 400.000 protestanata, 30 000 pravoslavaca i nekoliko hiljada neopredeljenih kršćana. Na koncilu je učestvovalo 13 japanskih biskupa, svi domoroci.

Izvan Narodne Republike Kine živi oko 30 miliona Kineza. Među njima ima blizu jedan milion katolika sa 1 600 svećenika. Katolički Kinezi imaju svoje sedište u Singapuru. Tri četvrtine kineskih katolika živi u jugoazijskim zemljama; oni predstavljaju samo 2% tamošnjih Kineza. U NR Kini je bilo 1949 godine 3,8 miliona katolika sa blizu 6 000 svećenika.

Družba reči Božje ima u misijama 61,2% svojih članova, odnosno 1690 svećenika, salezijanci 38% svojih svećenika, Marijini oblati 31,5%, dok su isusovci na četvrtom mestu sa 28% svojih svećenika u misijama.

Nova bolnica. Dok je bio sadašnji papa još nadbiskup u Milanu, obećao je jednu bolnicu za Kriundu u Severnoj Rodeziji. Kao papa, sada je poslao svog prijatelja dr Pinjateli-a da prouči tamo mogućnost podizanja jedne veće bolnice.

U Butare u Ruandi otvara se u novembru novi univerzitet sa tri fakulteta, i to medicinskim, pedagoškim i socijalnih nauka. Upisano je već 50 studenata; 15 studenata medicine već su uposleni. Univerzitet vode kanadski misionari. Prvi rektor je dominikanski pater Levesk, osnivač fakulteta socijalnih nauka na univerzitetu Laval u Kvibeku.

Iz Hongkonga dolazi vest da su kod Kvanšova, na južnokineskoj obali, pronašli jedan neoštećen četvorouglasti kamen na kome je graviran jedan okrunjen anđeo sa starosirskim natpisom i jednu trouglastu ploču sa brižno urezanim križem, okruženim oblakom. To je dokaz da je u srednjem veku nestorijansko kršćanstvo prodrlo duboko u Kinu.

U južnoindijskoj biskupiji Tutikorin su se među metodistima održavala predavanja o jedinstvu kršćana. Neki metodisti su se izjasnili spremnima stupiti u katoličku Crkvu. Međutim, pre toga moraju se rešiti još mnoga pitanja. U Kerali će se, u novembru, održati sveindijski kongres o pitanju crkvenog jedinstva.

U El Obeldu u Sudanu bila je posvećena nova katedrala »Kraljice Afrike«. Smatra se najlepšom zgradom u gradu. Pobudila je sa svojim freskama velik interes među muslimanskim stanovništvom. Slike je izradila jedna ruska redovnica. Glavna slika predstavlja Majku Božju, a pokraj nje stoji Josipa Bakhita, sudanska redovnica, koja je umrla na glasu svetosti, pa je za nju već pokrenut postupak za proglašenje blaženom.

Prvi indonežanski biskup Soegijapranata, iz Semaranga, umro je pre kratkog vremena u Stajlu, u Holandiji. Rodio se kao musliman, sa 14 godina postao je katolik, sa 35 godina isusovac, sa 44 godine biskup. Zauzimao se za nezavisnost svoje zemlje. Bio je prijatelj predsednika Sukarna.

IZ EVROPE

Ćirilo-metodski kongres u Salzburgu trajao je pet dana. Oko 80 učenjaka iz 16 nacija obrađivalo je u predavanjima i diskusijama slavensku kulturu. Oko 400 predstavnika prisustvovalo je iz Mađarske, Italije, Čehoslovačke, SAD, Jugoslavije, Švajcarske, Poljske, Francuske, Belgije, Norveške, Kanade, Holandije, Velike Britanije, Švedske, Njemačke i Austrije.

Papa Pavao VI. imenovao je naslovnog biskupa Pierre-a Veuillor-a, za koadjutora s pravom nasledstva 80 godišnjemu kardinalu Feltin-u nadbiskupu pariškom. Budući nadpastir rođen je u Parizu 1913. godine.

Apostolski delegat u Velikoj Britaniji, nadbiskup Gerald Patrick O'Hara, umro je 16. jula u starosti od 68 godina od teškog srčanog napada. O'Hara je bio od 1946—1960 posljednji zastupnik Vatikana u Rumuniji; od 1954 delovao je kao apostolski delegat u Engleskoj.

Katolička dobrotvorna organizacija SOS u Beču pozvala je preko štampe sve ljude dobre volje, da preko njenog čeka prilože pomoć za postradalu decu u Skoplju. Isto je učinila i organizacija Karitas u Pasau, u Zapadnoj Nemačkoj.

Prvi državni poglavar, koji je bio primljen u službenu audijenciju kod Pape Pavla VI. bio je italijanski državni predsednik Senji 24. jula. predsednik Kennedy bio je primljen kod sv. Oca samo u privatnu audijenciju.

Ruski pravoslavni patrijarh iz Moskve, Aleksije, poslao je naročite poruke papi Pavlu VI. i predsedniku sekretarijata za sjedinjenje kršćana, kardinalu Bei. Ove će predati biskup Charriere, koji je bio sudelovao zajedno sa P. Dumontom, na proslavi 50 godišnjice biskupskog jubileja Patrijarha. U jednom intervjuu sa francuskim katoličkim listom »La Croix« biskup Charriere je objasnio, da su razgovori s poglavarom ruske, pravoslavne Crkve bili korisni za poboljšanje odnosa sa Katoličkom Crkvom. Švajcarski se biskup izjasnio pozitivno o držanju ruskih vernika, koji pokazuju neobičnu vitalnost. Katolička zajednica u Moskvi broji oko 40 000 članova.

Žena doktor kanonskog prava. Po prvi put u istoriji katoličkog univerziteta, u Luvenu, bila je promovisana za doktora crkvenog prava Jakoba Hamenburg, koja već poseduje doktorat iz građanskog prava.

Porodica O'Hara ima 8 braća — 8 svećenika. Prošlog meseca mogla su se sastati samo četvorica braće kod svojih roditelja, koji žive u Irskoj. Poslednji put sva su se braća sastala prilikom zlatnog jubileja njihovih roditelja.

Karl Wick, član švajcarskog Parlamenta, i urednik katoličkih novina »Vaterland«, veruje da bi švajcarska vlada mogla sada uspostaviti i formalne diplomatske odnose sa Svetom Stolicom. On veruje da je za to uzrok u atmosferi, koja je došla sa II. Vatikanskog koncila, a to je atmosfera verskog razumevanja u Švajcarskoj. Papin nuncij predstavlja sada Svetu Stolicu kod vlade u Bernu, ali Švajcarska zasada nema svog službenog predstavnika kod Svete Stolice.

Prigodom papinog krunisanja Španija je podelila dosad najveću amnestiju, kojom se okoristilo oko 4000 zatvorenika. Vatikanski su krugovi toplo pozdravili taj gest španske vlade.

London U oktobru počinje izlaziti »Daily leader«, prvi kršćanski dnevnik za svu Englesku. Imaju već 80 000 pretplatnika. Pripravni komitet računa da će novi dnevnik naići na dobar odjek među pripadnicima kršćanskih konfesija, kod mojsijevaca i ostalih ljudi dobre volje.

Moći sv. Jozafata Kunceviča bili su, kako se sada saznaje, već 1947 g. prevezene iz Beča, gde su se one čuvale u maloj crkvici sv. Barbare u Rim. Verovatno će one biti pohranjene u bazilici sv. Petra, kako bi moći zaštitnika crkvenog jedinstva bile pristupačnije njegovim štovateljima.

Čehoslovačka je imala 1948 godine 7 331 svećenika, danas ih ima samo još 3 200. Godine 1963 imala je svega 42 mladomisnika.

Malta, koja postaje 31 maja 1964 nezavisna država, ima gotovo isključivo katoličko stanovništvo. Tamo važi i za civilno područje samo crkveni brak, a razvoda braka nema.

Na katoličkom univerzitetu, u Nimvegenu, prva je žena postala doktor teologije. To je č. s. Lidija Simons iz laičkog instituta Gospe, iz Betanije.

Kardinal Bea govorio je u Salcburgu na Univerzitetskom tjednu. Njegov referat o nauci u službi jedinstva Crkve sadržavao je sledeće misli: Nauka je međunarodna, jedinstvena. Istina se traži ljubavlju. Ta može odlično poslužiti crkvenom jedinstvu. Posle II vatikanskog koncila treba da se osnuje katolički međunarodni institut za ekumenska pitanja. Bez temelja istine ništa nije čvrsto i stalno, a bez ljubavi istina je jednostrana i odbija. To je plod istorijskog iskustva. Kardinal gaji velike nade u budući institut.

Anketa u Grčkoj. Institut za javno mišljenje obavio je anketu. 1) Da li su Grci za crkveno jedinstvo pravoslavaca, katolika i protestanata? Odgovor: 62% za, 21% protiv, 17% indiferentnih. 2) Drugo pitanje: Da li bi u slučaju jedinstva svih kršćana, priznali papi u kršćanstvu prvenstvo? Odgovor: 11% za, 64% protiv, 25% indiferentnih. Sa rezultatom ankete možemo biti zadovoljni.

Luteranska biblijska društva prodala su 1962 g. 60 miliona primeraka Svetog pisma, a za 1964 planiraju prodaju od 156 miliona primeraka.

Katolički život u Austriji. Prema statistici za 1961 Austrija ima 6,4 miliona katolika, odnosno 90% ukupnog stanovništva. Jedna trećina katolika redovno obavlja svoju nedeljnu dužnost, 600 000 više i uskršnju pričest. Obraćenika bilo je 4 859, od toga 75% povratnika. Od ostale četvrtine 70% obraćenika dolazi iz protestantizma. Istovremeno otpalo je 9 642 katolika. Zaređeno 162 mladomisnika, i to 92 mirska, 70 redovničkih, 508 osoba primilo je redovničko odelo, od kojih 80% žena odnosno devojaka.

U Lurdu je prigodom hodočašća, umro nadbiskup iz Glazgova Msgr Donald Kembel u starosti od 68 godina. Njegovo su telo avionom prevezli u domovinu.

Švajcarski kanton Cirih u posebnom je glasanju s ogromnom većinom podelio katoličkoj Crkvi jednakopravni položaj sa protestantskim crkvama, za koji su se katolici decenijama borili.

Kardinal Bea je primio u Minhenu međunarodno odlikovanje Grocijuseve ustanove za zasluge na jedinstvu svih kršćana kao predsednik Sekretarijata za veze s drugim kršćanskim zajednicama.

Teška optužba. Libanski redovnik Jakov Malik, koji radi sa studentima iz afroazijskih zemalja u Nemačkoj, računa da se 90% kršćana i nekršćana razočara nad iskrenošću kršćanskog učenja, zbog lošeg primera Evropljana. U čestim razgovorima i susretima između stranih gostiju i domaćina tužilac vidi put k poboljšanju tog stanja.

Mađarska. Iz većine biskupija vlasti su povukle predstavnike ureda za bogoštovanje. Time su kontakti između biskupa, svećenika i vernika postali slobodniji. — Dok su na prvom zasedanju bila samo tri, na drugom će biti šest mađarskih biskupa. — U Budakalasu će se graditi nova crkva kao uspomena na II Vatikanski koncil.

U Atini se u ekumenskom duhu vodio teološki razgovor o sakramentima između pravoslavnih i katoličkih teologa. Sastanak je održan u rezidenciji otaca isusovaca. — Kratko vreme pre toga carigradski patrijarh Atenagoras primio je katoličkog nadbiskupa iz Atine Msgr Printesisa.

IZ OSTALOG SVETA

Nova župska crkva sv. Patrika u Oklahomi — sitiju u SAD smatra se kao najbolji primerak moderne crkvene arhitekture. Njen arhitekt je dobio zlatnu medalju u takmičenju Spis-Lerkaro. Izvođačima rada u slobodno vreme dobrovoljno se pridružilo 5 000 muškaraca i 40 žena. Izgradnja crkve bila je dovršena za dve godine.

Narodne misije u Meksiko-sitiju. U 77 župa meksikanske prestonice bilo je uposleno u narodnim misijama 454 svećenika i 750 redovnica. Evo nekih rezultata: 10 970 brakova uređeno, 851 odrasli kršten, 176 obraćenja, 40 462 prvopričesnika, 12 502 krizmana, 84 462 porodice posećene.

U Haifi u Palestini je pod misom umro nadbiskup Msgr Pier Kjapero, italijanski franjevac, generalni vikar latinskog patrijarha u Jerusalemu, u starosti od 53 godine.

Australija ima 10 miliona stanovnika. Po veri je 40% anglikanaca, 25% katolika, onda slede metodisti i presbiterijanci. Katolici su od 1954 porasli za 600 000, a u prošloj godini za 157 000.

Pomoć Latinskoj Americi, za poslednjih pet godina. Kanada je poslala 1624 misijskih radnika (svećenika, redovnica i laika), SAD 3 643, Španija 8 000 redovnika, 10 000 redovnica i 700 mirskih svećenika. Za tri godine će iz Španije otići još 1500 svećenika. Zavod u Luvenu, u Belgiji, dao je 71 svećenika, italijanski zavod u Veroni sprema 75 bogoslova, dok je Holandija poslala 1000 svećenika.

Američki žurnalist Valter Lipman govorio je preko televizije u SAD o pitanju državne pomoći katoličkim školama, gde uči 5 miliona mladih Amerikanaca. On je kazao da bi se dobrom voljom moglo naći rešenje, da se pomogne i javnim i privatnim školama.

Izraelska vlada traži da se u Izraelu potpuno prestane sa svakim misijskim radom. Ona se čak protivi što se neki Jevreji iz religioznih pobuda obraćaju kršćanskim misionarima tražeći versku pouku. U izjavi predstavnika ministra za vere tvrdi se da kršćanstvo predstavlja strani uticaj za jevrejski narod. U Izraelu je 1961 živelo 50 000 kršćana, od kojih je 91% rođeno u Palestini.

Kuba. Prema zvaničnim izjavama, katolički misionari iz Belgije i Kanade imaju slobodnu vizu za Kubu, kako bi nadoknadili gubitke zbog odlaska španskih svećenika. Na Kubi se govori španski; svećenici koji govore francuski lakše će ga naučiti.

Portoriko traži domaće biskupe. Ovo je ostrvo bilo tek 1896 priključeno SAD. Stanovnici su ogromnom većinom španskog porekla, govore španski, a po veri su katolici. Njihovi su biskupi osim jednog Amerikanci, a po župskim školama uči se engleski. Postavljen je zahtev za domaćim biskupima i za učenje španskog jezika u školama.

Pre kratkog vremena u Čikagu su održane demonstracije katoličkih studenata, koje su predložili svećenici i časne sestre. Razlog je bio taj, što je predsednica kluba katoličkih žena iz Čikaga odbila da u članstvo kluba primi i crne žene. Predsednica kluba Frank Lewis je rekla, da je to privatan klub i da oni mogu odbiti crnkinje. Svećenici, časne sestre i studenti nosili su transparente, na kojima je bilo napisano: »Katolici ne poznaju diskriminaciju. Crkva je za sve ljude. Ilinojski klub katoličkih žena nije katolički itd.

Krunica u obitelji. Jedna od činjenica, koji dokazuju, da je predsednik SAD dobar katolik, je ta što se već godinama u njegovoj obitelji svake večeri moli krunica. To je objavio župnik crkve sv. Edvarda u Palm Beachu, Msgr. M. O'Mahoney. Župnik veli, da predsednik već godinama dolazi u njegovu crkvu redovito, kad god se nalazi na odmoru u Palm Beachu.

Kardinal na međuverskom sastanku. Svetska konferencija za veru i crkvenu organizaciju, koja je zasedala u Montrealu (Kanada) od 12. — 26. jula, imala je u nedelju 21. jula svoj vrhunac. Na vrlo posećenom sastanku govorio je, pored predstavnika protestantskih, anglikanskih i pravoslavnih kršćana, nadbiskup Montreala kardinal Leger. U svom govoru kardinal je istakao, da je snažnije ono, što nas ujedinjuje, nego ono što nas razdvaja. Još nikada dosada nije se to dogodilo, da bi jedan kardinal na priredbama ekumenskoga veća Crkava uzeo reč. Događaj je učinio snažan utisak na učesnike konferencije. Pod tim utiskom generalni sekretar Ekumenskoga saveta Huf je rekao, da su verske organizacije na početku novih puteva. One ne smeju podleći međusobnom indiferentizmu, nego treba da nastoje, da u razgovorima postanu Božje obitelji.

T. L. Pitanje: U poslednje vreme neke su novine objavile članak da su lurdska čudesa najveća obmana (opsena) našeg vremena. Šta kažete na to? Odgovor: Hartija sve podnese štogod ljudi napišu. Kao što dosad nijednom protivniku lurdskih čudesa nije uspelo zaustaviti reke hodočasnika koji iz religioznih razloga putuju u Lurd, tako ih neće zaustaviti ni pomenuti članak. Lurdska ozdravljenja stoje već od 1882. god. pod kontrolom Lurdskog lekarskog ureda. U prošlom veku se broj članova tog ureda kretao između 50 i 60, a danas ih ima preko 300. Svi su oni članovi medicinskih Akademija, univerzitetski profesori, uvaženi lekari po bolnicama velikih evropskih i američkih gradova; pripadaju raznim narodnostima i verama: katolici, protestanti, mojsijevci, ateisti. Svi lekari imaju slobodan pristup do svih podataka, učestvuju u pregledima iznenadno ozdravljenih, diskutuju, raspravljaju itd.

Ozdravljenja nervnih bolesti ne uzimaju se u obzir, pa ni onih bolesti sumnjivog uzroka. Tako je bio već 1885. god. odbačen slučaj iznenadnog ozdravljenja uzete žene, koja je bolovala 14 godina, i ostavila u Lurdu svoje štake.

Poslednjih 60 godina Lurdski lekarski ured pokazuje sledeću statistiku iznenadnih medicinski neobjašnjenih ozdravljenja. Najviše je bilo ozdravljenja od raznih tuberkuloznih bolesti, onih na plućima, kostima, utrobi, kuku, koži, od Potove bolesti: ukupno 581 ozdravljenje; 394 ozdravljenja bolesti na organima za varenje, 68 na krvnom optoku (od toga 43 na srcu), 99 na organima za disanje, 41 na bubrezima, 96 na kičmenom stubu, 383 bolesti na mozgu, 95 od zapaljenja kostiju, 128 na zglobovima, 31 na koži, 96 tumora, 107 od reumatizma, 15 raka, 27 teže ozlede, 34 slepa, 28 gluhonemih. Ko bi hteo sva ta izlečenja oboriti, došao bi u sukob sa najboljim predstavnicima medicinske nauke za poslednjih 60 godina. Svakako nezahvalan posao, bez velike nade na uspeh! Valja primetiti da Crkva ostavlja tom Lurdskom lekarskom uredu potpuno slobodne ruke u njihovom radu. Od svih tih ozdravljenja Crkva je samo 60 proglasila čudesima. Crkvi nije do senzacija; obratno, svuda pokazuje izvanrednu opreznost, a isto to traži i od svojih vernika. No, prema rečima samog Osnivača Crkve čudesa će uvek pratiti život Kristove Crkve, pa bilo to kome drago ili ne.

KALENDARI ZA 1964. godinu. I ove će godine biti blagovremeno na raspoloženje zidni i džepni kalendari. Cena zidnome (u tri boje) je 20, a džepnome 40 din.

PJESMA O MIRU

Mir na strmim liticama
da ne oklizne noga,
jer ponori bijesno dozivaju.
Mir na jezerima i lopočima,
mir u ime Boga,
pred kojim se grijesi mržnje
uzalud skrivaju.

Mir pokraj buke željeza i kotača,
mir ljudski i vlast
nad hitrom prijetnjom strojeva.
Mir Kristov,
umjesto zveka paklenog mača.
Neka je miran rast
naraštaja,
koji koraća
po zgarištu bojeva.

Mir — površini zemlje!
I nemir — srca dubinama!
Da nehaj — ljubav ne uspava,
da mlakost — dobrotu ne zgazi!
Nemir za duha visinama,
za mirom bližnjeg,
za svijetlom ljudskih prava,
na jednoj, božjoj,
svih ljudi svijeta stazi.

KRALJICA SVETE KRUNICE

Zrnca čisla zovu nas da spominjemo najveće i najslavnije događaje našega spasenja. Sa krunicom u ruci polazimo, Majko, od stanice do stanice svetih radosti, krvavih trpljenja i božanskog triumfa.

Majko, prožmi naša srca zahvalnošću, što primismo neprolazno milosrđe. Pogasi ohlost naše misli, da se ponizni uputimo putovima, kojima si prolazila sa svojim Sinom, našim Otkupiteljem. Zapali ljubav u našoj duši za život veličine i opomeni nas, da su sitna zrnca čisla uzvišeni spomenici Dobrote, koja se utjelovila u Tvojem krilu i ponijela zbog nas križ stradanja i muke.

U mjesecu posvećenom Tebi, Kraljice svete krunice, molimo za Tvoju pomoć u našim teškoćama i za Tvoj blagoslov našim zazivima.

Molimo, da nas, od rođenja do smrti, prati svjetlost božanske istine i svjetlost Tvoje blizine.

PAPINE NAKANE Apostolata molitve za mesec oktobar: 1) Obraćenje svih oni koji progone Crkvu. 2) Da vernici svega sveta ozbiljnije pomažu »Delo sv. Petra«, tj. Delo za odgoj domaćeg klera u misijama.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.

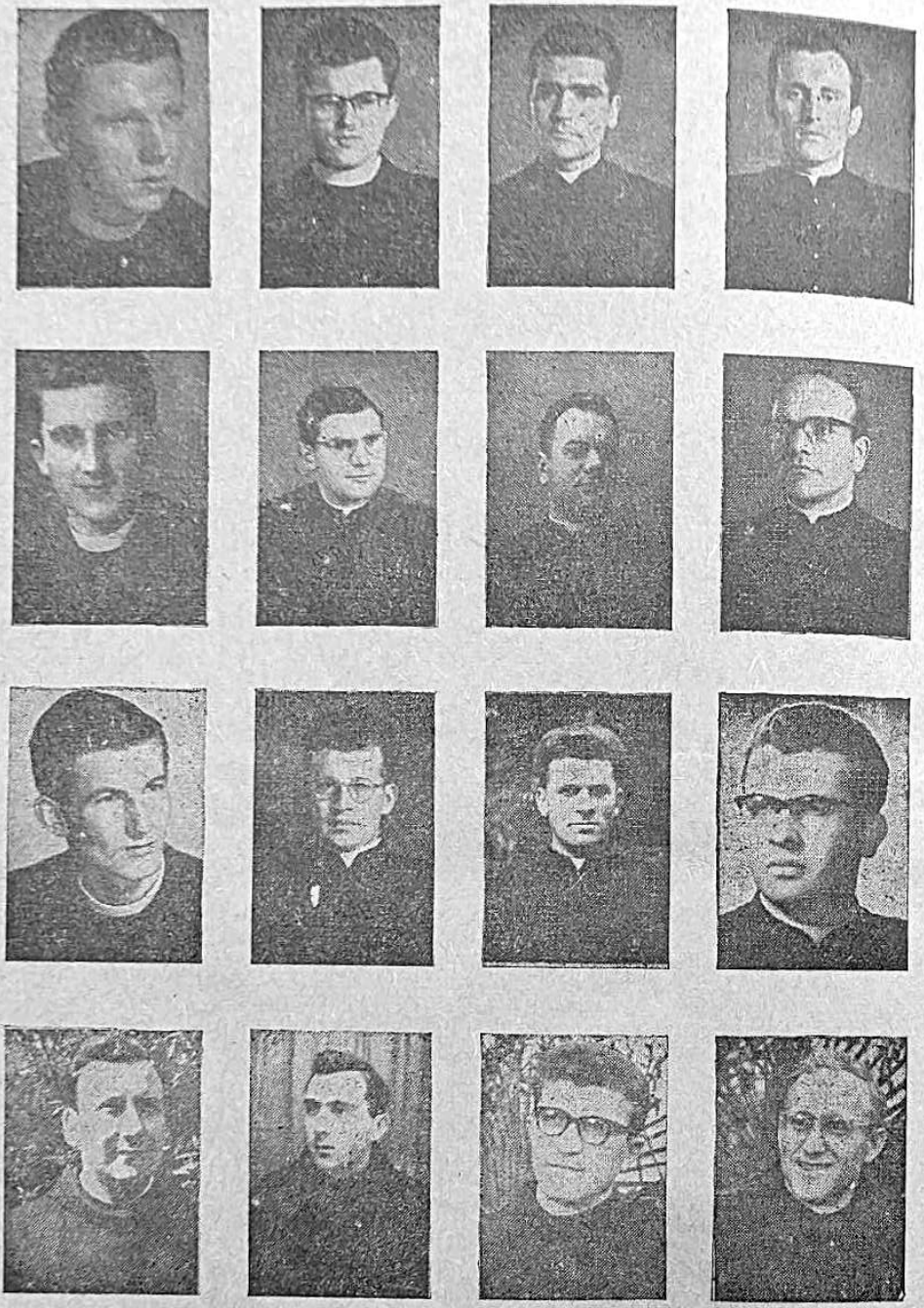

PREDSTAVLJAMO VAM SLEDEĆE OVOGODIŠNJE MLADOMISNIKE: u prvom redu od leve na desno: **Šarc Ivan, Jurković Ivan, Peranić Ivan, Kancijanić Marijan;** u drugom redu: **Šupraha Čedo, Kecerin Ivan, Czindel Lajoš, Dabo Bogumil;** u trećem redu: **Grubišić Slavko, Galović Marijan, Ožura Marijan, Grlica Nikola;** u četvrtom redu: **Kosec o. Branko, Škunca fra Bernardin, Vlašić fra Andrija i Patafta o Rikard.**

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 11 BEOGRAD, NOVEMBAR 1963. CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

Pogled na Forum Romanum i Kapitol u pozadini

»Dolazi vreme kad od ovoga što promatrate neće ostati ni kamen na kamenu. Sve će se srušiti« (Lk 21,6).

Urednikova pošta

B. D. Pitanje: Koje zemlje imaju najviše, a koje najmanje biskupa? Odgovor: U zemljama gde ima katolika malo, Sirija ima srazmerno najviše biskupa, 18 na 150 000 vernika, onda Egipat 13 na 160 000, pa Japan sa 17 biskupa na 300 000 vernika i Liban sa 28 na 600 000 vernika. — Od velikih katoličkih zemalja najviše biskupa imaju: Italija 8 na jedan milion vernika, Francuska 4 na jedan milion, SAD 4 na jedan milion, Španija 3 na jedan milion kao i Brazil isto 3 na jedan milion vernika. — Obzirom na broj katolika najmanje biskupa imaju Nemačka, Poljska i Meksiko. Od naroda imaju srazmerno najmanje biskupa Slovenci, na preko jedan i po miliona katolika dolaze samo dva biskupa.

P. H. Pitanje: Otkada postoje naša misna odela? Odgovor: Naša liturgijska odela su nastala iz antičnog svetovnog odela, kakvo je u grčkolatinskom svetu bilo uobičajeno u 4 veku. Na Zapadu se odevanje promenilo pod uticajem Germana u 7 veku. Crkva je za službu Božju zadržala staro odelo. Misnica se razvijala od okruglog plašta, koji je u sredini imao otvor za glavu. U srednjem veku oblik se kruga sve više gubio, kako bi ruke bile slobodnije. Nastala je tzv. gotska kazula. Kasnije u baroku misnice su se još suzile, pa su nastale misnice u obliku kontrabasa.

G. L. Pitanje: Koji papa je prvi nosio tijaru? Odgovor: U staro kršćansko doba biskupi su nosili mitru čunjastog oblika, kao što je još danas nose biskupi istočnih obreda. Takvu je mitru nosio i papa. Od 10 veka počela se činiti razlika između mitre i papinske tijare. Na donji rub mitre učvršćen je jedan zlatni venac, tako je nastala tijara. Papa Bonifacij VIII uveo je dva zlatna venca, jer da ima papa duhovnu i zemaljsku vlast, a Benedikt XII (1334—1342) dodao je još treći venac. Tri venca oko tijare simbolizuju trostruku duhovnu vlast pape: svećeničku, pastirsku i učiteljsku.

R. L. Pitanje: Da li nije bolje malom laži poštedeti bližnjega nego ga istinom uvrediti odnosno mu naškoditi? Odgovor: Prema učenju apostola Pavla (Rimlj. 3, 8) nikada nije dozvoljeno činiti zlo, da bismo postigli nešto dobro. Ne možemo lagati na korist bližnjega kao ni krasti, kako uči sv. Avgustin. Laž je uvek zabranjena. Međutim, nismo uvek dužni kazati svu istinu. Katkada moramo izbeći odgovor, poslužiti se dvoznačnim rečima, odnosno pridržajem u mislima te dopustiti da nas neželjeni sabesednik krivo razume.

F. K. Pitanje: Šta se misli kad se kaže da je duša besmrtna? Odgovor: Čovek je sastavljen iz tela i duše. Bog neposredno stvori dušu u času čovekovog začeća. Duša je počelo života i nosilac našeg razuma i slobodne volje. Smrću duša ne prestane živeti; do sudnjeg dana ostaje odeljena od tela, a posle će biti u sve veke sjedinjena sa svojim telom u nebu ili paklu.

G. K. Pitanje: Ako nas Bog toliko voli, zašto nas nije stvorio bez slobodne volje te nam tako obezbedio nebo? Odgovor: Čovek bez slobodne volje bio bi robot, a za robote nema mesta na nebu. Slobodna volja najveća je čovekova odlika; samo jer smo slobodni, možemo zaslužiti nebo.

T. Z. Pitanje: Zar nije štovanje svetačkih moći praznoverje? Odgovor: Kad bi neko verovao da svetačke moći sadržavaju neku magičnu snagu, koju možemo štovanjem staviti u svoju korist, to bi bilo praznoverje. Crkva, međutim, uči da u moćima gledamo sveca kome moći pripadaju te očekujemo da će nam svetac svojim zagovorom kod Boga pomoći. Sva čast iskazana moćima ide svecu, a ona konačno Bogu, od koga su sveci primili svoju svetost.

K. V. Pitanje: Kakav smisao ima danas Kongregacija za izgradnju bazilike sv. Petra, kad je ona odavno već sagrađena? Odgovor: Početak te kongregacije treba tražiti u kolegiju od 60 članova kome je papa Klement VII (1523—1534) stavio u dužnost izgraditi sadašnju baziliku. Klement VIII (1592—1605) je taj kolegij podigao na čast kongregacije sa prefektom na čelu. Sada je njen zadatak upravljati imovinom bazilike sv. Petra i održavati baziliku samu u dobrom stanju. Za održavanje bazilike uposleno je više inženjera, arhitekata i čitav radni kolektiv, nazvan »petrini«. Danas je prefekt te kongregacije kardinal Pavle Marela, a njen sekretar nadbiskup Principi Primo.

M. I. Odgovor: Normalni bračni odnosi među supružnicima u vreme povremene sterilnosti su dozvoljeni. Tri su naime cilja braka: porod, međusobna materijalna i duhovna pomoć supružnika i lek protiv neurednih strasti.

F. K. Pitanje: Da li nisu devetnice, tj. molitve kroz devet dana poganskog porekla? Odgovor: Stari Grci i Rimljani su poznavali devetnice, napose u smrtnim slučajevima držali su devet dana kućnu žalost i prinosili za pokojnika žrtve i molitve. Crkva je poganski običaj devetnice prihvatila i posvetila. Samo ono naime što je samo u sebi zlo i grešno, ne smemo prihvatiti.

G. U. Pitanje: Zašto su zakoni posta i nemrsa u raznim biskupijama tako različni? Zar ne bi bilo korisno posnu praksu barem u jednoj državi ujednačiti? Odgovor: Op-

Prvog novembra slavi se blagdan Svih svetih. Dok se ta svetkovina na Istoku odavno slavila na prvu nedelju posle Duhova, papa Grgur III odredio je 731. god. za rimsku Crkvu sadašnji datum. Među tri zapovedna svetačka blagdana u krugu crkvene godine nalazi se i blagdan Svih svetih.

Crkva nas tog dana poziva: »Gospodinu, Kralju kraljeva dođite, poklonimo se, jer on je kruna sviju svetaca«. Kristu duguju sveci svoju svetačku krunu, a opet u svecima, u njihovim delima i krepostima zrači Krist. Sveci su stepenice kojima se i mi penjemo Kristu.

Kako su sveci naša starija braća, kojima treba jednom da se pridružimo, biće korisno da malo o njima razmislimo.

Ko su sveci?

To su ljudi koji su pre nas živeli na zemlji. Njihov je život bio sličan našemu. Određenog dana su se rodili na određenom mestu, imali svoje roditelje i rodbinu. Njihove telesne i duševne sposobnosti bile su ograničene isto kao naše. Pojavljivale su se u njima i zle sklonosti, poznavali su svu težinu moralnog usavršavanja, padali u grehe i dizali se, poznavali sablazan okoline pa i poticaje dobrih ljudi na duhovno uzdizanje. U njima je prevagnulo dobro, usavršili se u krepostima, umrli u ljubavi Božjoj i prispeli u nebo. Neke je svece Bog proslavio čudesima i Crkva ih je proglasila blaženima ili svecima.

Ogromna većina svetih, međutim, neće nikada krasiti naše oltare, ali su i oni zauvek na nebu, neopisivo srećni.

U svakom svecu razlikujemo dvostruki elemenat: božanski i ljudski; odličnom saradnjom obaju elemenata postiže se svetost.

Božanski elemenat je sve ono što je Bog u svecu svojom milošću stvorio i postigao. Počelo je svetim krštenjem kada je budući svetac postao Božje dete, Kristov brat i baštinik nebeskog kraljevstva. Taj sakramenat je bio temelj i osnova sveg duhovnog života. Od tog momenta Bog se nastanio u novokršteniku, brinuo se za nj, čuvao ga više, nego što se ikoja majka brine za svoje čedo. Tada ga je Crkva primila za svoga člana, molila se za nj, savetovala i pomagala roditelje da već od detinjstva kršćanski odgajaju dete, posvećeno prvim sakramentom.

Koliko je dete prirodno raslo i razvijalo se, i milost je Božja uticala na razvoj njegova duhovnog života. Došlo je vreme veronauke, prve pričesti i krizme, izbor zvanja. Koliko delovanja milosti i poticaja odozgo na mladu dušu, da je sve više čeznula za duhovnim, uzvišenim! Takav se rad milosti nastavljao kroz čitav život sve do blažene smrti, kada je Bog svetačku dušu, urešenu krepostima junačkog stepena, uzeo na svoj nebeski dvor.

Bogatstvo milosti Božje uspelo je odgojiti bezbrojne svece bez obzira na pol i starost, rasu i jezik, kulturni i socijalni položaj. »Uto se pojavi pred mojim očima veliko mnoštvo, koje niko ne može izbrojiti iz svakog naroda i plemena, puka i jezika« (Otkr 7, 9).

Ljudski elemenat u svecu je sve ono što je od sveca samoga odnosno od ljudi. Svaki čovek, pa i svetac, ljudsko je dete, nosi na sebi sva obeležja svog roda, krvi i običaja, svog vremena pa i svoje individualnosti. Nijednom svecu nije bilo lako podrediti svoju čovečnost delovanju milosti Božje, ali su konačno istrajnom, predanom saradnjom uspeli postati poslušno oruđe u Božjim rukama iz kojeg je Duh Sveti kao iz citare izvodio najlepše melodije. Tom saradnjom sa Duhom Svetim svetac je sve više i više svlačio sa sebe starog grešnog čoveka i oblačio se u Isusa Krista.

Tako je svetac postajao sve više ugodan miris Kristov, iz koga je zračila

Kristova dobrota, blagost, poniznost, strpljivost, a nadasve ljubav prema Bogu i bližnjemu. Dok je svetac hodao po zemlji, morao se stalno boriti s ljudskim slabostima i grehom. Tek na samrti se za uvek oslobodio svih ljudskih nesavršenosti. Blago čoveku koji podnosi kušnju, jer će, pokazavši se tako valjanim primiti venac, koji je Bog obećao onima koji ga ljube« (Jak 1, 12).

Svečeva uloga na zemlji

Pravednik moj, kazao je apostol, živi iz vere. Na sva zbivanja u svetu, gleda kroz prizmu vere. Neka dođe sunčano vreme ili oluja, svetac ostaje smiren, staložen, pošto je njegovo srce ukorenjeno u Bogu, u koga se potpuno pouzdaje. Mogli bismo ga nazvati trubadurom Božjim, koji svojim životom i rečima peva svojoj okolini: »Kako je sladak, Gospodine, duh tvoj« (Sap 12, 1).

U poplavi svetovnog duha, na veličanje greha i zločina, svetac ostaje veran osnovnim težnjama ljudskog srca koje sve zemaljske naslade ne mogu utažiti. On je kao Orfej, koji svojom slatkom pesmom razoružava zverske nagone niskih strasti i mekša kamene poklonike zlata. Svetac svojim primerom kao magnet podiže svoju okolinu i usmeruje prema duhovnim vrednotama.

Već podsvesno deluje na svoje bližnje, ali i svesno im poklanja svoju ljubav. Kristov se čovek ne može oglušiti na ljudsku bedu i zemaljske potrebe, nego se majstorski snalazi i u najtežim prilikama pronalazi mogućnost činiti dobro svojoj subraći. Maksimilijan Kolbe je i u ćeliji smrti bio dovoljno jak, da ljudski pakao pretvori u predsoblje neba, umesto psovki i očaja čula se pesma i molitva. Kao što je Krist svuda činio samo dobro, tako i svetac zrači u okolinu Kristovu dobrotu.

Sveci na zemlji uveliko leče ljudsku bedu i doprinose da svet ne zaboravi na Boga i spas svoje duše.

Uloga sveca na nebu

Dok su sveci živeli na zemlji, njihov je delokrug bio dosta ograničen. Kad su se uzdigli na nebeske visine, proširio se i horizont njihova uticaja.

Sveci na nebu ne gube vezu sa zemljom, ne gasi se njihova ljubav prema braći koja se još na zemlji bore. Proslavljaju Boga ali ujedno upućuju prema Božjem prestolu svoje žarke molitve i preporuke za članove vojujuće Crkve i sve one koji su u opasnosti večne propasti. Sveci su na nebu naši zagovornici, zaštitnici, prijatelji i pomoćnici, jači nego što su bili na zemlji.

Opravdano, dakle, poziva Crkva svoje vernike da slave i poštuju svece te im se utiču u zagovor. Iako su na nebu, oni su još uvek udovi Kristova otajstvena Tela te rado pomažu drugim udovima.

Štovanjem svetaca ne umanjuje se štovanje Boga, pošto je Bog sam koji proslavlja svece čudesima i večnom slavom na nebu. Kristove su reči: »Ko mi služi, njega će poštivati Otac« (Iv 12, 26). Kako se vidi iz Jobove knjige, Bog sam hoće da nas sveci, ugodnici Božji zagovaraju pred njegovim prestoljem (Prim. Job 42, 8). Štovanje kojim obasipamo svece, odnosi se u krajnjoj liniji na Boga, jer su sveci sve primili od dragoga Boga.

Sveci su ponos i slava ljudskog roda; u njima se ljudska priroda u saradnji s milošću Božjom najsavršenije razvila i donela najlepše plodove. Sveci su najveći junaci i najpožrtvovaniji dobročinitelji. Oni zaslužuju da im Crkva diže spomenike i stavlja na oltare. Oni su najlepši venac koji okružuje Krista, a ujedno u njima se Krist najzornije objavljuje svetu.

»Večno živi ime njihovo, i slava se njihova ne gasi nikada« (Sir 44, 13). Stoga nije od male koristi svaki dan čitati iz životopisa svetaca i nasledovati njihov primer. Kad su mogli postići svetost ovi i ove, zašto ne bi mogao ti, dragi prijatelju!

Procvale Božje njive

Sa drveća otpada požutjelo lišće, u šumarcima nema više radosne pjesme ptićica. Čak se sunce rijetko viđa, jer ga prečesto pokrivaju tmurni oblaci, a po dolinama vuku se neprijatne magle. Ljudi se povlače u zatvorene prostorije, a od vrućih ljetnih dana i ljetovanja ostale su samo uspomene i možda manje prijatna dugovanja, koja čekaju na otplatu. Sva se priroda uozbiljila, nestala je ljepota proljeća, toplina ljeta i bogatstvo jeseni. Sve ide u susret zimi i smrti. Stoga postaje sve tako svečano, ozbiljno.

Jedno mjesto ipak čini iznimku. Božje njive, groblja, koja su bila preko ljeta često zaboravljena, privlače mnoge, vjerujuće i nevjerne. I oni koji inače nerado misle na smrt i groblje, osjećaju u svojim dušama potrebu da svrate ovamo, pogotovo ako su već sahranili svoje drage.

Kad se približi DUŠNI DAN, na groblja žure čitave procesije. U njima ima priprostih starica i otmjenih dama, zrelih ljudi i mladeži. Ne dolaze praznih ruku kao na šetnju. U rukama nose jesensko cvijeće, krizanteme, a i bijele i žute svijeće. Žure među humkama, dok ne stignu do poznatog mjesta, do groba roditelja, braće i sestara, dragih i nezaboravnih pokojnika.

Noga koja je žurila, zaustavi se kod groba. Na licu nema smijeha, nastaje ozbiljna tišina. Oko se upire u grob, kao da očekuje da će progovoriti i nešto poručiti onaj, čije se tijelo ovdje krije. Sveta tišina vlada u duši, koja nešto ozbiljno proživljava...

Dolaze i odlaze... Groblje se pretvara u cvijetnu livadu. Pogotovo uoči DUŠNOG DANA sve se izmijenilo. Dok je sva ostala priroda tako pusta i mrtva, Božje su njive procvale, okitile se najljepšim jesenskim cvijećem. A među cvijećem titraju plamenčići brojnih svijećica kao da bi htjeli otjerati mrak i hladnoću u jesenskoj prirodi i u hladnoj, izgubljenoj duši.

Božje su njive procvale i progovorile... Mnogi bi htjeli da bi šutjele, ali se one ne dadu ušutkati. Njihov zbor probija sve oklope samoobmane i lažne filozofije. To su snažnije propovijedi od onih koje znadu izreći najvatreniji Božji službenici. Tu govori i propovijeda sve: cvijeće, i svijeće, nadgrobni križevi i grobovi sa njihovim stanovnicima.

Proslava DUŠNOG DANA na Božjoj njivi. Veličanstven je to zbor. Mogli bismo ga nazvati hodočašćem. Zbor bratskog jedinstva, na kome su duhovno sjedinjeni živi i mrtvi. U punom smislu riječi mrtvog čovjeka nema, jer čovjek ne može potpuno nestati. Smrt samo razdijeli dušu i tijelo, ali ih ne uništi. Tijelo se, istina, ovdje u grobu raspada u sastavne dijelove, ali zato duša živi dalje, tamo gdje se daljine ne mjere našim dužinskim mjerama ni vrijeme našim satovima. A i tijelo, koje se u grobu raspada, prema Božjem planu ne nestaje potpuno. Ono će se ponovno pojaviti i sjediniti se sa dušom da bude poslije sudnjeg dana opet potpuni čovjek iz duše i tijela.

Ovaj veličanstveni zbor naroda uoči Dušnog dana je veličanstvena manifestacija vjere u uskrsnuće tijela i u život vječni. Da li bi imalo smisla dolaziti na grob pokojnika, kad ne bismo vjerovali, da ovdje nije ostalo samo nešto natrulih kostiju i blatnjave zemlje, nego da ovdje čeka fizički nestalo tijelo uskrsnuće i sjedinjenje sa dušom? Jest, htjeli — nehtjeli, svi mi vjerujemo da će naše tijelo uskrsnuti i sjedinjeno sa dušom otići u život vječni. Tijelo je naime bilo na zemlji sredstvo kojim je duša radila, pa mora sa dušom primiti i vječnu nagradu ili kaznu. To će tijelo tada biti sasvim preobraženo, produhovljeno.

Mnogi govore da u to ne mogu vjerovati, jer ne mogu razumjeti. Dragi prijatelju, kako je površan tvoj prigovor! Kad bi moglo postojati samo ono što možeš ti shvatiti, što bi uopće postojalo? Bog koji je sve ni iz šta stvorio i koji je u vidljivi svijet najrazličnije zakone uložio, uskrisit će i mrtva tijela. U Kristu i Majci Božjoj izvršilo se već uskrsnuće tijela, a time je svima nama dato najbolje jamstvo općenitog uskrsnuća mrtvih na sudnji dan.

Želiš li malo skromno poređenje? Gledaj zemljoradnika koji s jeseni sije pšenično sjeme u uzorane njive. To će se sjeme u zemlji pokvariti, propasti, umrijeti, kako bi se nestručno kazalo. Ali uskoro proklije iz sjemena nova biljka koja će donijeti novo sjeme. Tako će i naše raspadljivo tijelo jednom uskrsnuti iz svoje raspadljivosti. I tada će se na tijelu, koje će biti bez ikakvih nedostataka koje prate čovjeka na ovoj zemlji, odražavati ljepota i savršenost duše.

DUŠNI DAN. Pokojnici poručuju živima koji stoje i šetaju među grobovima: Ne oglušujte se ispraznim frazama! Znajte da ste samo putnici na svijetu. I mi smo bili, što ste vi sada. Uskoro ćete se pridružiti nama na Božjoj njivi. Tijelo će biti položeno u grob, a duša će u onaj čas stupiti pred sveznajućeg i pravednog Boga da primi nagradu ili kaznu za svoja djela. Strašan je onaj čas, jer se tada ne može ništa više promijeniti, ništa sakriti od Božjeg oka. Nemojte zaboraviti da je božanska ambulanta i prethodna obračunska stanica sveta ispovijed. A najbolja hrana za daleki put u vječnost je sveta pričest.

Naši pokojnici su nam jasno govorili, ozbiljno nas upozorili kako treba živjeti, da bismo preko praga smrti uništili u ljepši život nebeskog blaženstva, gdje će nam se otkriti sve tajne vjere i prirode. A mi smo im

Biološki nemoguće

Približio se blagdan Svih svetih i Dušni dan. Sa svih strana dolaze ljudi na groblje da ukrase grobove svojih dragih. U mnogim se mestima groblja pretvaraju u vrtove, pune jesenskog cveća.

Pokraj groblja šetaju dva stara penzionera. Posmatraju društvo kako žuri da okiti grobove. Stigoše do usamljene klupice iznad groblja i zamišljeno šute. Kad pripališe cigarete, progovori stariji lako kašljući:

— Uskoro ću i ja među one tamo dole. Nemam nikoga više na zemlji, ali mi je ipak neprijatna misao na smrt. Gle, oni koji su tamo dole sahranjeni, imaju rodbinu da im okiti grob za Dušni dan, dok sam ja ostao potpuno sam u tuđem svetu. Imao sam sina jedinca, pa je poginuo u ratu. Žena je posle dugotrajnog bolovanja prerano umrla. Nakopala si je bolest pobačajem drugog deteta. Tako ostadoh sam pod svoju starost. Imam svoju penziju, ali nemam duše na pomoć u svojoj starosti, nemam ko bi mi na samrti zapalio sveću i onda zaklopio oči. Zar nije to bedno?

Drugi starac se nervozno premeštao na klupici, puhao oblake dima i štapićem skupljao otpalo lišće. I kad je prvi prestao, on progovori:

— Baš si dosadan s tim mudrolijama. Što se mučiš žalosnim mislima? Protiv prirodnih zakona nema pomoći. Istina, treba umreti. Ali zašto se prerano mučiti time? Umreš ti, umrem ja, umremo tako svi. Sledi sahrana, telo se raspada, i stvar je svršena. Baš me briga da li će neko dolaziti na moj grob ili ne! Sa smrću je svemu kraj. Znaš, mnogo sam čitao, i knjige su mi odnele veru u zagrobni život.

— Ja naprotiv iz dana u dan čvršće verujem u zagrobni život. Čudi me kako možeš tako besmisleno govoriti, kada si s jednom nogom već u grobu. Zašto se varaš? Zbog svojih greha mi bismo želeli da nema zagrobnog života, ni Božjeg suda, ni pakla. Ali, priznali mi ili ne, u svojoj duši živo osećamo da u tom smrtnom telu živi besmrtni duh. Budi iskren i priznaj da dušu potresa pomisao, da moraš uskoro pred Boga na račun.

— Ali si zapeo! Propovedaš kao svećenik na oltaru. Priznajem, nekada sam verovao, pa i sada mi često dolazi misao da možda sa smrću nije svemu kraj. Ali ja sam savremen i načitan čovek. U tolikim se knjigama čita, na tolikim se mestima sluša da je verovanje u zagrobni život zastarela stvar, da posle smrti nema ništa, ni duše ni suda ni neba ni pakla.

— Jeste, mnogi žele da nema zagrobnog života, naročito da nema Božjeg suda i pakla. Ja sam ubeđen: kada bi vera govorila samo o nebu, a ništa o grehu i paklu, niko se ne bi bunio protiv vere. A ovako?! Mnogi osećaju da čine zlo i da će odgovarati pred neprevarljivim i nepodmitljivim Bogom, pa žele da ga nema. Jeste, takvi ljudi bi po svaku cenu želeli da je smrću svemu kraj, da ne bi trebalo odgovarati pred sveznajućim Bogom koga su toliko vređali. Svoje želje pretvaraju u slepo verovanje da posle smrti ništa nema, iako verovanje svih naroda, svih vremena, pa i vlastita savest svedoči protivno.

— Divim se čvrstini tvog verovanja. Govoriš kao da si stvarno potpuno siguran u sve što navodiš. Ne vidiš li kako se savremeni ljudi kreću u protivnom pravcu?

— I ja sam bio neko vreme kolebljiv u svojoj veri, pogotovo dok nisam načinio temeljit obračun u svojoj duši, dok nisam dobro obavio veliku ispoved. I mene je svet svojim frazama privlačio, takva je nauka komotnija. Ali kad sam počeo ozbiljnije razmišljati i studirati, vratio sam se veri svoje mladosti. U toj veri nalazim puno utehe i snage u tegobnim danima svoje starosti.

Još ti želim odgovoriti na neke tvoje prigovore. Kažeš da ima u savremenom životu mnogo propagande protiv vere pod izlikom savremenosti. Jesi li katkada pitao, šta kaže statistika o verujućima i ateistima? Upravo ta statistika nepobitno potvrđuje da ima na svetu neuporedivo više verujućih nego ateista. Većina sveta je dakle za veru!

Drugi se prigovor odnosi na modernu nauku, tobožnju neprijateljicu vere. I tu valja postaviti stvari na njihovo mesto. Kad treba da opravljaš zube, potražiš zubara a ne cipelara. Investitor novogradnje treba za novu kuću arhitekta a ne apotekara. Tragično je što u verskim i filozofskim pitanjima svako smatra sebe stručnjakom, iako nema ni pojma o tim stvarima. Najbolje obara gornji prigovor činjenica, da je baš među najvećim savremenim naučnicima preko 80% verujućih. Još uvek važi poznata poslovica: površno znanje odvodi od Boga, temeljito znanje privodi Bogu. Iz redova atomskih stručnjaka nikla je poslovica: prava vera i zdrava nauka se ne isključuju, nego dopunjuju. Gde prestaje nauka, tamo vera nastavlja. Nauka vodi čoveka kroz materijalni svet, a vera otkriva najdublje tajne uzročnosti i smisla svega. Vera vodi čoveka preko granice vremena i prostora u čiste sfere duhovnosti.

— Zanio si se kao pravi propovednik! Ako produžiš, još ćeš i mene oduševiti. Moram priznati da ima privlačive logike u tvojim dokazivanjima.

Ali protiv nauke se ne može! Kad sedimo već pokraj groblja, pozabavimo se samo još pitanjem uskrsnuća tela, što je predmet kršćanskog verovanja. Pozitivna nauka, međutim, tvrdi: što je mrtvo, mrtvo je i ne može više oživeti. Mrtvo se telo raspada u grobu u svoje prvobitne sastojke. Ono više ne postoji, pa ne može ni oživeti a kamoli večno živeti.

— Slažem se da je uskrsnuće mrtvih po prirodnim biološkim zakonima nemoguće. A ko tvrdi da će prirodni biološki zakoni proizvesti uskrsnuće mrtvih? Obratno, vera nas uči da će to veliko delo izvršiti samo svemogući Bog. Onaj isti Stvoritelj, koji je jednim činom volje stvorio sav svet ni iz čega, on će istim činom svoje volje na sudnji dan sjediniti preobraženo besmrtno telo s dušom za večni život u nebu ili večnu kaznu u paklu. Njega slušaju bezbrojne svemirske maglice sa milijardama sunaca, pa će ga slušati i sićušni elementi koji su nekada sačinjavali čovekovo telo. Tada će Bog svet tako preobraziti da će biti novi svet u kome neće više važiti sadašnji fizički, kemijski i biološki zakoni. I novostvoreno telo neće biti vezano ni na vreme ni na prostor, neće mu biti više potrebna hrana, biće produhovljeno, besmrtno.

— Srećan si što si tako siguran u svojoj veri. Tako imaš u svojoj starosti utehu u nadi na lepši život u večnosti, dok ja samo strahujem pred onim što će neminovno doći. Želim sebe ubediti da je sa smrću svemu kraj, ali se u dubini duše nešto buni. Čini mi se da vera mladosti nije potpuno iščezla.

— Vidiš, budi se glas savesti, glas Božji. Slušaj ga i moli se! Vrati se veri svoje mladosti, pa ćeš i ti naći mir i utehu za dane starosti. Dani života su nam odbrojani, valja ih iskoristiti i dobrim delima obezbediti srećnu večnost. Tako smrt za nas neće biti svršetak, nego samo prelaz u lepši, bolji, srećniji život.

---

donijeli uz cvijeće i svijeće pozdrave, molitve i svete mise s malim žrtvicama, da bismo se na taj način odužili što su nam za života učinili dobra. Tim sredstvima možemo pomoći onima koji zbog svojih grijeha još stradaju u čistilištu, da im se ublaže patnje, da im se podijeli pomilovanje i što prije da stignu u rajsku domovinu.

Svijeća na grobu govori da pokojnici nisu nestali, nego da još žive. Križ nas tješi da će svi koji su s Kristom živjeli, u njega vjerovali te se uzdali, po dobroti i milosrđu njegova božanskog Srca naći svoj vječni mir i pokoj.

Okićeni i rasvijetljeni grobovi su ispovijest vjere u zagrobni život duše i konačno uskrsnuće tijela i vječni život u kući nebeskog Oca.

Dušni dan

Svjetlucaju u sutonu plamičci
na groblju, nad prahom tijela.
Danas pohodimo one,
koji su bili i jesu i bit će —
dio našeg života.

Ne smijemo se prevariti
u broju svijeća, u broju cvjetova,
što ih nosimo u rukama.
Svakom od dragih danas moramo darovati
svoju svijeću i svoj cvijet.
I svoju molitvu.

Ne smiju nas prevariti
natpisi i pohvale u mramoru,
visina i sjaj grobnica.

Moramo dobro promisliti
za čiju bijednu, siromašnu dušu,
pod blistavim spomenikom
moramo dugo i svesrdno moliti.

I moramo promisliti
kod čijeg imena
na trulom, krivom, drvenom križu
moramo, uz molitvu za mrtve,
još nešto lijepo zamoliti:
da duša sa ovim imenom,
na krivom, trulom križu,
duša sad daleko od ovih grobišta,
među nebeskim svijetlima,
a čiju dobrotu još pamtimo —
za nas moli u nebu!
Da za nas puno moli.

Ovo nije dan mrtvih,
već Dušni dan.
Doista, dan svih duša,
i onih, slobodnih od tijela
i onih, još vezanih za tijelo.
Jednim i drugim
treba uzajamne molitve,
da bismo se svi našli
u radosnom susretu,
kad prođemo ovo posvećeno zemljište,
mjesto grobova,
vrata Smrti,
vrata Života
(izbor zavisi od nas),
tu, na pragu Domovine Vječne.

XXVII. *Posljednjim snagama*

Već u februaru 1958. morao je Elfi 7 dana u krevet. Imao je jake bolove u želucu. Kad su mu prijatelji savjetovali da se čuva, odgovorio je: »Ah, to je bolest poslanika Legije. Nakon par dana mliječne dijete, proći će.«

Bilo je zaista tako. Stalna promjena, neredovno uzimanje i brzo gutanje hrane imalo je loše posljedice za zdravlje. Mnogi legionari oboljeli su na želucu ili jetrima. Mliječna dijeta pomogla je samo za kratko vrijeme.

Posao u Argentini veoma se namnožio. Sa svih strana tražili su Elfija. Tada je zamolio u Dublin: »Ne biste li mi mogli dati jedna kola? Ne znam više, kako da udovoljim svim pozivima. Svakog dana izlazim u 7 ujutro i vraćam se u pola noći.«

Savjetovali su mu, neka ostaje »poslanik u fotelji«: neka kod kuće izrađuje planove za svoje saradnike, a da se sam ne muči po terenu.

To on nije mogao. U Argentini je imao doista odlične i požrtvovne saradnike. Za njih je izrađivao radne planove, ali su oni očekivali, da ih i sam posvuda prati. Svaki teži posao čekao je na nj.

Kakvim tempom je radio, svjedoči činjenica, da je za 10 dana ustanovio 20 prezidija. Ali svakim predavanjem popuštale su mu fizičke snage.

Iz domovine su mu pisali, neka ne žuri toliko, neka čuva svoje zdravlje. Ali kako su potrebe rasle, nije mogao poslušati ove, inače dobre savjete.

Prije svega trebalo je ustanoviti Marijinu legiju u centralnoj nadbiskupiji u Buenos Airesu. U augustu 1958. bila je ustanovljena kurija sa 23 prezidija.

»Koliko sam čeznuo za tim, da vam mogu saopćiti tu vijest«, pisao je u Dublin.

Nova kurija radila je brzinom vjetra. Lijepi uspjesi nadilazili su sva očekivanja. Posvuda je klijao svježi kršćanski život. Najveća radost za Elfija bila je nova kurija na sveučilištu u Buenos Airesu, u središtu bezvjerstva. Neki ateisti postali su vjerni legionari. Mladež voli borbu; želi ideale, za koje se isplati živjeti i umrijeti. Ako se kršćanstvo u praksi izrodi te postane kao neki osiguravajući zavod, koji daje premije za posmrtni život, a zato traži samo ono najmanje što je čovjek dužan učiniti, da postigne vječni život, »ako taj uopće postoji«, tada mladež ohladi za kršćanstvo i priključuje se krivim idolima.

Na sveučilištu su se održali sastanci Legije u sobi, gdje je svaki imao pravo prisustvovati. Dolazili su i neprijatelji Legije s namjerom, da ismjehavaju svoje drugove, a odlazili su ozbiljni i tihi.

Naravno, Elfi je imao među neprijateljima-studentima odlučne protivnike, koji su mu prijetili, da će ga jednostavno izbaciti iz grada.

Često mu je nepoznati ženski glas javljao telefonom: »Prestanite tim djelovanjem!« Legija se u Buenos Airesu neće probiti — mi ćemo se za to pobrinuti.«

»A tko ste Vi?« Na to pitanje nije bilo odgovora. Elfi se nije uplašio. Ustrajno je nastavio radom. Ali su njegove tjelesne snage popuštale: postajao je sve nervozniji, krvni pritisak je padao. On međutim nije mirovao; u dva dana održao je četiri predavanja. Hitno je zamolio za jednoga poslanika za Argentinu. Javili su mu da dolazi mladi Irac Noel. Elfi je bio sretan. Naučit će svog novog saradnika, pa će onda moći posao podijeliti.

XXVIII. *Zreo za život i smrt*

Engleska konvertitkinja Žanet Stuart rekla je jednom: »Kad smo najsposobniji za život, tada će nas Bog uzeti k sebi«.

U tom je paradoksu skrivena duboka istina. Kada se čovjek sasvim odreče svojih želja i čežnji te se isključivo preda Bogu i Njegovoj volji, jednom riječu, kada samoga sebe potpuno svlada, tada je već zreo za nebo.

Elfijeva savršenost bila je tako nenametljiva, da su je otkrili samo oni, koji su ga dobro poznavali. U tome se slažu svi svjedoci. Bio je uvijek iskreno raspoložen, veseo mladić, uvijek spreman za dosjetke. Najljepša njegova odlika bila je blagost. Opravdano su mu dali ime »el corderito« — janješce. Bio je krotak i ljubazan kao janje, a ujedno pametan, uvijek je znao šta hoće.

Svi su ga voljeli. Tko je jednom s njim došao u dodir, želio je, da ga opet vidi, tako privlačiva je bila cijela njegova pojava.

Jednom su ga pozvali na neki zvanični ručak. Kraj njega je sjedio neki mrki gospodin, sa sobom i cijelim svijetom nezadovoljan. Nitko nije želio njegova društva. Taj čovjek, koji na svom bližnjem nije vidio ni trunka dobroga, pitao je posle svečanosti gospodara: »Tko je bio taj krasni mladić kraj mene? Želio bih ga još vidjeti.« Nikada ga nisu vidjeli nestrpljivog ili srditog. Jednom su ga zamolili, da nastoji pridobiti osobito tvrdokornog čovjeka. Pokušao je razgovor s njim više puta, ali bez uspjeha. Čovjek je postao još tvrđi. Tada mu je Elfi rekao ljubazno i mirno: »Čuvajte se! Ako tako nastavite, bit ćete prokleti.« To je pomoglo.

U Salti je upoznao neku učiteljicu, koja nije bila oduševljena za Legiju. Kako je Elfi znao za njene sposobnosti, zamolio ju je za razgovor.

U skraćenom obliku donosimo članak koji je izašao u ovogodišnjem Linzer Kirchenblatt br. 36, 37. Radi se o jednom novom pokretu laičkog apostolata u Italiji, koji se naziva »Za kršćansku državu«. Nadamo se da će taj pokret interesirati naše čitatelje.

Središte modernog apostolata u Asiziju

Don Đovani Rosi je decembra 1939. skupio u Asiziju malu četu mladih muškaraca i žena, i tako je nikla nova organizacija »Pro civitate christiana — Za kršćansku državu«. Asiški ju je biskup kanonski potvrdio i nešto kasnije je bila priznata kao moralnopravna osoba.

Radi se o zajednici mladih muškaraca i žena sa fakultetskom spremom, koji se obavezuju žrtvovati mladost, obitelj, zvanje velikom zadatku — služiti Kristu. Žive u djevičanstvu, siromaštvu i poslušnosti, ali ipak ostaju svetovnjaci. Na zajednicu ih veže samo obećanje, ne zavet, koje polažu posle trogodišnjeg pokusnog perioda i završenog potpunog bogoslovnog kursa. Zovu se dobrovoljci. Sastaju se kod bogoštovnih čina, u studiju i radu. Nekoliko svećenika duhovnim vodstvom podupire i usavršava rad tih laika.

Njihov je glavni program: svim raspoloživim sredstvima približiti ljudima živu prisutnost Kristovu. Nemaju kruto određeni program, nego su za raznovrsnost poduhvata i rada.

Novi putevi

Don Đovani Rosi je duša tog pokreta. Eto nekoliko izvadaka iz njegovih govora, iz kojih se vidi kakav duh želi predati svojim dobrovoljcima: »Naš je dobri narod naviknuo posmatrati veru kao sahranu treće klase. Donesimo mu zato veru punu svetla na prostodušan, veseo način kao predokus neba, kao jedinu moguću sreću na zemlji. Pokažimo mu kako je krepost lepa i korisna. Nemojmo mu ništa govoriti o manama — ljudi ih inače poznaju bolje nego mi — i videćete da ni obrazovani ni priprosti ljudi neće moći odoleti njenoj očaravajućoj snazi. Naš narod, većinom naviknut samo na moralne propovedi, gladan je takvih pouka, jer su mu bile dosad suviše apstraktne i udaljene od dnevnog života.

Mi se moramo vratiti verskim istinama i nastojati upoznati ih u njihovoj punoj i savršenoj harmoniji, da bismo ih mogli onda tumačiti narodu razumljivim, jasnim i živim rečima. Onda će ih narod uzljubiti. Ako verska istina ne postane opet pravi koren čitavog socijalnog života, onda su moralne propovedi samo gubitak vremena. Nemojte se gubiti u tračenju nego podučavajte. Govo-

---

»Treba mi hitno netko, tko bi mi pomogao širiti Marijinu Legiju, a to ste upravo vi.«

Učiteljica se nikako nije s time slagala. Ali da ne uvrijedi ljubaznog mladića, obećala mu je, da će postati legionarica. Prisustvovala je samo jednom sastanku i kad je Elfi otputovao iz grada, ona se opet povukla.

Godinu dana kasnije došao je Elfi opet u Saltu te zatražio razgovor s učiteljicom. Otada je ona jedna od najaktivnijih legionarica.

U Americi se učiteljice već nakon 20 godina službovanja penzioniraju. Tada im je oko 40 godina. Tako je i naša učiteljica Marta još u zdravim godinama te ulaže sve svoje snage u službu Legije. Ima odlične uspjehe, koje pripisuje molitvi dobroga Elfija.

Nije čudo da je Elfi svuda pridobivao prijatelje i to najviše muškarce, starije od njega. Među njima je i irski poslanik u Argentini Horan, kome imamo zahvaliti za mnoge pojedinosti o Elfijevu životu, navedene u našim člancima. Mnogi biskupi i svećenici bili su njegovi prijatelji, a najintimniji bili su mu njegovi drugovi: Simus, Meri, Onaf, Žakina. Za ove je uvijek našao vremena da im piše.

13. jula 1958. pisao je Meri slijedeće pismo, koje je ona tek nakon njegove smrti izručila koncilu Legije:

»Za tri dana bit će 5 godina, otkako sam u Americi. Počinje 6 i možda zadnja godina moje službe kao poslanika. Jednom u 1959. godini ja ću svoju službu zvanično svršiti. Moji planovi? Nemam nikakvih! Ideali? Imam ih mnogo! Imam jednu misao, koja mi je upravo kao neka fiksna ideja! Naravno zavisi od dobrote Božje, da li će se ona ostvariti. Brak u mojim planovima ne dolazi u obzir. Kakvi su moji osjećaji na kraju mog djelovanja u službi Legije? Veoma sam sretan te hvalim Boga, koji mi je u svojoj velikoj ljubavi dao mogućnost, da sam mogao biti Crkvi na malu korist.«

Samo pola godine iza ovoga pisma »zvanično« je zaključio svoje djelovanje kao poslanik Marijine legije.

Velika je bila njegova ljubav prema Kristovoj Crkvi i prema njegovom namjesniku Papi. Vijest o smrti Pija XII bila je za njega pravi udarac.

Kad je bio izabran za novog papu kardinal Ivan Ronkali, radovao se, jer je Papa Ivan XXIII, kao nuncije u Parizu bio veliki prijatelj Marijine legije.

(Nastavit će se)

rite u prvom redu o Isusu Kristu, uvek živom Bogu, i približite ga narodu.

Da li ne vidite, kako danas mnogi naobraženi ljudi traže u izbledelim orijentalnim religijama odgovor na smisao života? Nemojmo ih nazivati fantastima, jer oni stvarno traže religiju svetla, harmonije i lepote, a na kršćanstvo pogrešno gledaju kao na plesnivi i požuteli obredni obrazac.

Samo kad bismo se prvo mi sami potpuno udubili u uzvišenu kršćansku istinu i duhovnost, i znali je onda razborito i s ljubavlju predati zalutaloj braći! Time bismo ispunili svoj zadatak.«

Novi duh

Taj uzvišeni apostolat: širiti poznavanje Isusa Krista, traži od dobrovoljaca, da oni sami žive iz Krista i za Krista posvećujući njemu molitvu, studij i rad. Iz Euharistije oni se odgajaju za svoj apostolat. Odriču se obitelji i svog zvanja, da bi se potpuno slobodno i nesmetano posvetili apostolatu.

Svaki dan razmatraju Sveto pismo, prisustvuju svetoj Misi i pričešćuju se. Uveče obavljaju svaki dan polučasovno klanjanje pred tabernakulom, izmole par desetica svete krunice i završe dan čitanjem iz životopisa svetaca. Nedeljno se jednom ispovedaju, svaki četvrtak održe sveti sat. Mesečno se jednom skupe na duhovnu pouku, a jednom godišnje na duhovne vežbe.

Posebna se važnost polaže da ti dobrovoljci steknu krepost bezuslovne poslušnosti. Ta krepost treba da posvećuje njihov rad te im daje životnu snagu. Vojnici moraju biti disciplinovani i dobro međusobno ujedinjeni. Ako se dobrovoljci nalaze u svojoj čitadeli (skup zgrada sa njihovim središtem) u Aziji, onda se dosledno pridržavaju općenitog dnevnog reda zajednice, inače ima svaki od predsednika odobreni raspored za molitvu i studij. Među njima vlada bratska ljubav i međusobno savetovanje. Poštuje se mišljenje starijih i zabranjena je neplodna i uništavajuća kritika. U stambenim i radnim prostorijama muškarci su potpuno odeljeni od žena. Vlastito i zajedničko imanje upotrebljava se u duhu evanđeoskog siromaštva. Rad, žrtve, poniznost čeliči karaktere. Na dobrovoljce postavljaju se vrlo visoki moralni zahtevi. Takvim idealistima valja odati poštovanje.

Način rada

Mnogim čitanjem, čestim razgovorima, a pre svega putovanjima dobrovoljci upoznavaju šta svet misli. Rado se zaustavljaju u industrijskim gradovima, da upoznaju mišljenje okoline u kojoj živi radništvo, ne za zabavu, nego isključivo da ispituju teren svog apostolskog rada i da dođu u dodir s narodom.

Oni se u svom teškom misijskom radu poslužuju najboljom metodom: svoje govore nadovezuju na svakodnevne prilike te se tako iz prirode podignu u natprirodni svet. Prinose i dragovoljne žrtvice da si obezbede Božji blagoslov. Vrlo paze na vanjski oblik ophođenja, napose kad se radi o pridobivanju protivnika Crkve. Oni su skromni, učtivi prema svakome, i socijalno najnižem, velikodušni u ocenjivanju slabosti i mana bližnjega. Neka svako gleda na njih kao glasnike sreće i davaoce veselja. Neuspesi ne uništavaju optimizma nego ih podstiču na veći apostolski žar.

Misije

Dobrovoljci sa svojim svećenicima kreću kao bataljoni ljubavi u industrijska središta da održe misije, koje obično traju 14 dana. One se ne ograđuju na crkve, nego započinju svuda gde ima puno ljudi. Dobrovoljci propovedaju na javnim trgovima, u bioskopima, pozorištima, pijacama, raskršćima, u dvorištima velikih ureda, u fabrikama i kasarnama. Upotrebljavaju glasnogovornike, filmske aparate, svetlosne reklame. Na kraju podele knjige i mnoštvo brošura. Najsvečanije propovedi se najradije održavaju na glavnim trgovima, gde se skupi ogromno naroda. O istoj temi govore jedan dobrovoljac i jedna dobrovoljka i na kraju jedan svećenik. Oduševljeno se obično sluša »kršćanski misterij«. To je naizmenično izneseni izveštaj o Isusovom životu, koji se efektno oživljava umetničkim slikama. Često se dešava da se zadnje misijsko veče ne održi u katedrali nego na glavnom trgu: to je euharistijska proslava sa svečanim pevanjem. I onda Isus, već dugo zaboravljen i nepoznat, oživi u mnogim ljudskim dušama. Vrlo blagotvorna tačka takvih gradskih misija jeste posveta dece Majci Božjoj i »karitativna misa«, gde se na prikazanju prinose bogati darovi za gradsku siročad.

Sitan rad

Uz takve velike priredbe tokom misija razvija se i sitan socijalni rad dobrovoljaca: posete kuća i bolesnika, govori po školama, bolnicama, zatvorima, kasarnama, pristaništima. Lepi uspesi se postizavaju religiozno-filozofskim predavanjima među intelektualcima. Iza prvog čuđenja, što slušaju laike javno govoriti o Kristu, sledi gotovo uvek srdačna spremnost i ljubazni prijem. Tako glad za Kristom potiskuje svetovni duh. Gdegod se govori o Kristu, ljudi slušaju. Čini se da svet nikada nije bio tako malen kao danas, a da Krist u svetu nikada tako velik kao danas.

Dobrovoljci nose na sebi svedočanstvo svoga kršćanstva, koje ih sve prožima. Narod vidi da oni čisto žive, da nemaju od svog apostolata nikakvu materijalnu korist i da nesebično žive za Krista. Njihovo je kršćanstvo vrlo verodostojno i stoga privlačno.

(Nastavlja se)

Pod vješalima slave

(Nastavak 5)

Ponoćna uzbuna

Bilo je puno posla u kući i sestra Beata nikako nije dospjela pisati nećakinji Marici. Napokon se strašno rasrdila na sebe samu, pa je otišla sestri predstojnici i zamolila je da smije napisati pismo — po noći, iza večere i molitve.

Suviše je odlagala to pisanje, danima i mjesecima, a neprestano je promišljala što sve da napiše, pa joj se sve pomiješalo i splelo. Dugo je sjedila za stolom, a nije mogla započeti pismo. Negdje pred polnoć stavila je prve redke na papir, a onda je išlo lako i brzo. Slova su se nizala kao gusta zrna na ogrlici.

»... Ti ćeš, Marice, misliti da je tvoja časna teta Beata postala već previše stara i da mjesecima piše jedno pismo i mjesecima čeka da ga pošalje. Nije samo starost kriva, nego je bilo i dosta posla. Uredila sam knjižnicu i arhiv. Joj, što je bilo prašine! Cijelo vrijeme sam mislila kako bi mi dobro došla tvoja pomoć, draga Marice!... A sada nastavljam pismo, jer sam ujedno uzela i dežurstvo do pola noći... Oko mene je tama... i tišina...«

Negdje, s lijeva, u blizini nešto je lupilo i prolomio se oštar krik.

Sestra Beata je skočila sa stolca i viknula:

— Joj! Nije više tišina! Što je to?

Opet se čuo krik:

— Pomoć! ... Pomozite!...

Zastor na vratima se zanjihao, a onda je preko praga zateturala Klara, držeći se za čelo i srce. Srušila se na prvi stolac, uz sama vrata i stenjala:

— Pomoć... Zlo... zlo mi je...

— Gospođice Klaro! Ostanite tako! Ne mičite se! — govorila je sestra Beata. — Odmah ću pozvati sestru Agnezu. Ona se oko bolesnika snalazi bolje od mene. I u liječenju se razumije bolje nego ja. Ne bojte se!... I meni tako katkada pozli, pa sam, eto, opet živa i zdrava... Samo tren!...

Čim je ostavila sobu, Klara je skočila sa stolca i zavrtjela se oko sebe kao pomamna. Plesala je, pjevuckala, smijala se i mahala rukama kao krilima, kao da će poletjeti. No, čim je čula glasove, opet se srušila, držala za glavu i ječala:

— Oh, zlo je... zlo...

Agneza je nosila u ruci oblog, a Beata kapljice, vodu i kocku sladora.

— Odmah će uminuti bolovi, — govorila je sestra Agneza, stavljajući Klari oblog na čelo.

— Ja uvijek uzmem dvadeset kapi, — tumačila je sestra Beata, sipajući kapi na bijelu kocku. — Evo i vama točno dvadeset kapi!...

— Hvala, hvala... tako ste dobri... — uzdisala je Klara i prevrćala očima.

— To nam je dužnost, — reče Beata. — Nema čovjek prigode svaki dan učiniti dobro djelo...

— Tako se mučite zbog mene, — odgovori Klara. — Upravo me je stid. Sestro Beata, vi ste umorni... Pođite na počinak... Nemojte se još i vi mučiti... Za mene će se brinuti sestra Agneza...

— O, nikako! — usprotivi se Beata. — Ja sam dežurna do polnoći...

— A ja od polnoći na dalje, — javi se Agneza. — Sad je za koji minut pola dvanaest. Kada sam već ustala i obukla se, neću se više vraćati u spavaonicu. Sestro Beata, slobodno pođite na spavanje. Vi ne biste smjeli više ni dežurati tako dugo. Nije to više za vas.

Beata je pljesnula rukama kao malo dijete:

— Joj, sjajno! — kliknula je. — Više od pol sata dobila sam na dar! Hvala, sestro Agneza! Vi ste doista dobro dijete! Hvala vam lijepa! Laku noć!...

Još se nisu prestali njihati zastori na vratima za sestrom Beatom, a Klara je već skočila sa stolca i zavoj sa čela bacila daleko od sebe. Prsnula je u smijeh, zavrtjela se oko sebe i zapjevala:

— Danas je krasan, danas je svečan dan...

— Smiluj nam se, Bože! — reče zapanjeno sestra Agneza. — Gospođice Klaro, ja bih morala pozvati liječnika...

— Ne, ne! Nikako! Vi mislite da sam nenadano poludjela?... Ne radi se o tomu. Nego sam presretna, jer mi se čini da je sve uspjelo...

— Vi mislite?... Ah, ne ... — reče Agneza sa slutnjom.

Klara je uze za ruke, strese ih i reče:

— Da, da... Upravo tako mislim...

Izvadila je iz džepa svoje haljine tranzistor i postavila ga na stol. Razlagala je poluglasno, tajanstveno:

— Već u deset sati radio je objavio rezultate natječaja. Ja sam prekasno otvorila radio i nisam dosta jasno čula rečenicu koja govori — o nepoznatom mladom umjetniku, koji je dobio prvu nagradu. Htjela sam sebi sama udariti čušku, što mi se dogodila takova glupost, da upravo to ne čujem...

Sestra Agneza se pribrala.

— To me, doista, ne zanima, — reče. — Vjerujte, to sve skupa ne može sa mnom imati nikakovih dodirnih točaka... Mene sa-

IZ VATIKANA

NASTAVAK II VATIKANSKOG SABORA

Na blagdan arhanđela Mihaela, dne 29. septembra, počelo je drugo zasedanje II Vatikanskog sabora. Svečanost je bila jednostavnija nego otvorenje sabora prošle godine. Skupilo se 2400 koncilskih otaca, 64 posmatrača, 500 novinara.

Papa Pavle VI je peške ušao u koncilsku dvoranu gde su ga skupljeni koncilski ocevi oduševljeno pozdravili, dok je sikstinska kapela pevala. Na oltaru iznad groba prvaka apostola Papa je zapevao »Dođi Stvorče, Duše Svet«. Pontifikalnu misu služio je na papinskom oltaru kardinal dekan Tiseran, a Papa je asistirao sa prestola.

Posle Mise Papi su se poklonili kardinali i predstavnici ostalih koncilskih otaca. Papa je izmolio verovanje i na nj položio zakletvu, što su učinili i ostali koncilski ocevi.

Uvodni govor pape Pavla VI trajao je preko jedan sat; 50 minuta na latinskom, a ostalo na grčkom i ruskom jeziku. To je bila prva izgovorena papina enciklika. Svet je lepo primio taj značajan papin govor.

Eto nekih glavnih misli iz tog govora! Koncil će nastaviti radom u duhu i za ciljeve koje je postavio pokojni papa Ivan XXIII. Kako je najvažniji predmet na koncilskom zasedanju shema o Crkvi, to je i Pavle VI najviše o njoj govorio.

1. Crkva je tajanstven organizam sastavljen od božanskog i čovečanskog elementa. Koncil će raspravljati o doktrinarnim i praktičnim istinama Crkve, o kojima se počelo već na I Vatikanskom saboru.

2. Kako postoji u Crkvi i ljudski elemenat, to je za Crkvu potrebna obnova i bolje prilagođavanje vremenu. Crkva se ipak nije izneverila svom božanskom Osnivaču.

3. Koncil će se pobazaviti pitanjem crkvenog jedinstva. Verske istine su princip jedinstva, a ne predmet polemike. Na toj osnovi je u Kristovoj Crkvi moguća različitost obreda, jezika, institucija, tradicija drugih crka-

---

mo zbunjuje vaša neiskrena igra... Ovo sa uzbunom usred noći. Čemu sve to?

— Htjela sam po svaku cijenu da budete uz mene i blizu radija u dvanaest sati, kada će se ponoviti izvještaj o velikom slikarskom konkursu... Da čujemo, da se uvjerimo... Jer, ja slutim. Ja sam gotovo sigurna da...

— Ne zanima me. Hvala. Ja ću se povući...

— Vi ćete ostati! — viknu Klara.

— Pa, dobro, — nasmiješi se setra Agneza kao djetetu, koje ne zna šta čini i koje se ne uzima ozbiljno. — Da ne biste uzbunili cijeli samostan, ostat ću. Moje dežurstvo je i onako već odpočelo...

Klarino lice se ozari. Namještala je tranzistor i nestrpljivo okretala kotačiće. Brbljala je raspoloženo:

— Onda ćete slušati i vijesti o nagradama. Oh, sve mi se čini, prema onom odlomku što sam ga dospjela čuti, da se opis slika slaže... da bi to mogla biti vaša slika...

— Ni govora. To je smiješno, — odmahnu rukom Agneza. — Uz tolika umjetnička djela istaknutih majstora...

— Zar, doista, više ne mislite na rad? Na svoj pravi, glavni posao?

— Htjela bih naslikati lice jednog sveca, — reče Agneza. — Jednog od onih, koji je prošao najteže muke duše i tijela, premnoge nevolje i bolove da bi pružio malo svoje ljubavi Bogu i bližnjima. Teško je i preteško izbrusiti i učiniti svijetlim i dostojnim sitno zrno ljubavi da bude čisto i sveto i vrijedno da se daruje Bogu i nesretnoj ljudskoj braći. To stoji prijegora i muka. Takvog junačkog sveca, koji je to mogao, htjela bih naslikati. Ali, to ne bi smjelo biti lice hladno i mrtvo kao ona lica, koja ulove fotografi na ploči i filmu. Htjela bih naslikati to lice od mudrosti, ljubavi i strpljenja... Teško je složiti boje da bi se upravo to naslikalo...

— Ove riječi svjedoci su vaše velike nadarenosti, — reče Klara. — Ipak ćete na koncu progledati... Oho! — povikala je gledajući svoj sat na ruci. — Tek što nije počelo!...

Navinula je kotačić i odmah se začuo glas iz tranzistora:

— Točno je dvadeset i četiri sata. Dragi slušatelji, prvo ćete čuti vijesti... Kao što smo već objavili, danas su saopćeni rezultati velikog nagradnog natječaja za slikarsku umjetnost. Prvu nagradu dobila je slika nepoznatog umjetnika, koja prikazuje planinsko selo u visokim Alpima. Slika je djelo izvanredno talentiranog slikara, čije ćemo ime doznati najkasnije do sutra na večer. Kritičari pišu da je to umjetnina rijetke snage i prefinjenog lirizma, što može spojiti samo dobar majstor. Modri, zeleni i bijeli tonovi, a drugih na ovoj slici i nema, daju takvu puninu kolorita, kao da je umjetnik koristio bezbroj raznih boja i nijansi...

Klara je zatvorila mali radio i klicala, poskakujući uz Agnezu:

— Ništa više ne treba slušati. To je sve. Sad smo sigurni! Samo tri boje, vele oni. A djeluju raskošno, to tvrde svi. To je vaša slika! Sestro Agneza! Vi ste pobjednica! Već vidim vijenac slave na vašem čelu! Ha-ha!...

— Nastavit će se —

va. U toj vezi Papa je pozdravio prisutne posmatrače, a izrazio žaljenje što neke drevne crkve nisu prihvatile njegov poziv.

4. Odnos Crkve prema svetu. Papa je izjavio da Crkva ima interesa i saosećanja sa problemima savremenog sveta i da će se i s njima koncil pozabaviti; pitanjem siromaštva i trpljenja, rada i nauke, odnosa prema vlastima itd. Crkva prihvaća i poštuje svako dobro u ljudskoj zajednici, pa došlo ono od vernika ili nevernika.

5. Onda je Papa, podsećajući na prazne klupe, spomenuo da neki koncilski ocevi iz nekih zemalja nisu došli. Rekao je da katolike tamo ne treba da smatraju za neprijatelje i neverne građane već za poštene i vredne članove društva kome pripadaju.

Pri kraju se Papa obratio vođama naroda i kazao: »Vi možete, radeći zajedno u pravdi i ljubavi, stvarati mir; to je najveće dobro za kojim se toliko čezne i koje Crkva toliko brani i traži.«

Zatim je Papa svima prisutnima podelio apostolski blagoslov i peške izašao iz bazilike sv. Petra.

Mirovna nagrada Ivana XXIII. Formalno je osnovana ta mirovna nagrada objavljivanjem u vatikanskom službenom listu. Fond iz koje će se svake treće godine podeljivati ta nagrada predstavlja onih 100 milinona lira Balzanove nagrade i drugi velikodušni pokloni. Papa Ivan je s tom nagradom vezao svoju vruću želju da bi se mir među ljudima i narodima temeljio na istini, pravednosti, ljubavi i slobodi.

Iz papina govora u Grotaferati. »Neka padnu pregrade koje nas dele«, govorio je Papa, misleći na istočne kršćane. Rastumačimo one tačke verske nauke, u kojima se ne slažemo te su predmet raspra. Pokušajmo načiniti zajednički i čvrsti naš »veruju«. Nećemo apsorbirati niti umrtviti to veliko cveće istočne Crkve, nego bismo ga želeli ponovo ukalemiti na jedino drveće Kristovog jedinstva. Ima krivice i na nama. Svi smo pomalo slepi, gluvi, nemamo dovoljno razumevanja.

Izašla je nova knjiga presuda Rimske Rote od 1953. U njoj ima obrađenih 121 presuda o nevaljanosti braka, a pet o drugim stvarima.

U Fraskati Papa je naglasio važnost i potrebu saradnje laika sa hijerarhijom na širenju i učvršćivanju kršćanstva. Istaknuto je da su načela bratstva, jednakosti i slobode, koja su toliko naglašavana od francuske revolucije, kao i moderna traganja radnika za socijalnom pravdom, u biti kršćanska načela. Sv. Vinko Paloti bio je preteča modernog laičkog apostolata.

Papa se u Kastel Gandolfu sastao sa svojim saučenicima, koji su bili zaređeni 1920 u Breši. Bilo ih je sedam. U srdačnom razgovoru obnavljali su stare uspomene. Na kraju je Papa podelio svakome jedan kalež i jednu krunicu.

Msgr Enriko Dante, glavni papin ceremonijar, star je 79 godina, a već je 49 godina u toj službi. Služi već 6. papu, bio je u pet konklava, vodio je oko 100 beatifikacija i 50 kanonizacija. Kao glavni ceremonijar ima pravo u liturgijskim funkcijama davati naređenja i samom papi.

Od početka II vatikanskog koncila umro je 61 koncilski otac, i to: 4 kardinala, 16 nadbiskupa te 41 biskup.

Jedinstvo Evrope. Papa se u govoru italijanskim katoličkim studentima založio za jedinstvo Evrope. Ono se može ostvariti na raznim područjima: ekonomskom, tehničkom, vojnom i kulturnom. Katolička je vera za takvo delo od neprocenjive vrednosti. Samo je jedan deo Evrope katolički, nije ni čitava kršćanska, ali je ipak sigurno da čitava Evropa crpi u velikoj meri iz tradicionalnog nasledstva kršćanske vere pravne običaje, plemenitost velikih ideja svoga humanizma i bogatstvo vitalnih načela svoje civilizacije.

Reforma Rimske kurije. Papa Pavle VI je 20. IX. pred čitavom Rimskom kurijom održao govor. Pohvalio je rad svojih saradnika u središnjoj upravi Crkve, ali je i spomenuo da se čuju i kritike na njihov rad. Ljudski elemenat potrebno je u Crkvi uvek ispravljati. Rimska kurija mora davati svima primer. Papa je navestio da će izvršiti potrebne reforme, kakve vreme i priroda stvari traži, napose da bi episkopat imao većeg udela u vodstvu Crkve. Treba da se izvrši potrebna decentralizacija te da se kurija sama jače internacionalizuje. Povišene će biti prinadležnosti svim nameštenicima, a oni će prisno sarađivati u ostvarenju ciljeva koncila.

Predsedništvo koncila se pojačalo za tri člana. Nanovo imenovana su bila sledeća tri kardinala: Višinski, poljski primas; Siri, genovski nadbiskup, i Meyer, čikaški nadbiskup. Primljena je ostavka španskog primasa Pla y Deniela.

Laici na drugom zasedanju. Papa je dozvolio nekim laicima da prisustvuju koncilskim sednicama. Oni će biti savetnici u nekim koncilskim komisijama. Prvom zasedanju prisustvovao je kao laik samo francuski akademik Žan Giton.

Koncilski pravilnik (regolamento) doživeo je izvesne promene te izašao u novom prerađenom obliku. Tačnije su određena prava predsedništva, stvoren je komitet za koncilsku štampu. Javnost će biti potpunije obaveštavana o toku debata na koncilskim sednicama. Papa želi uspešniji i brži rad, ali ne i za cenu slobode govora koncilskih otaca.

Određene su neke svečanosti tokom drugog koncilskog zasedanja. 20 oktobar će biti posveta 14 biskupa; 28 oktobra svečani spomen na pokojnog papu Ivana XXIII, a 4 novembra je proslava 400 godišnjice, kako je tridentski sabor izdao dekret o podizanju semeništa.

Imenovana su četiri koncilska moderatora. To su: kurijski kardinal Agagianian, bolonjski kardinal Lerkaro, minhenski Döpfner i belgijski Suenens. Njihov je zadatak paziti da se poštuje zakon i pridržava koncilski pravilnik.

Osniva se posebni sekretarijat za odnose katoličke Crkve sa nekršćanskim verskim zajednicama. Poznato je da su mnogi katolici i nekršćani to želeli.

Prvi predmet koji se raspravlja na sadašnjem koncilskom zasedanju jeste pitanje o Crkvi (De Ecclesia). Prvobitna shema je prerađena i skraćena.

Pet proglašenja blaženim. Tokom drugog koncilskog zasedanja biće proglašenih 5 blaženika: biskup Ivan Nojman 13. X.; pasijonist Domeniko 27. X.; osnivač redovničke družbe sv. Josipa Leonardo Murialdos 3. XI; Vinko Romano 17. XI. i Nuncio Sulpricio 7. XII.

Za nadbiskupa u Armagu primasa Irske, imenovan je Msgr Viljem Konvej, dosadašnji tamošnji pomoćni biskup.

Ruskog metropolita Nikodima Papa je primio u privatnu audijenciju 15. IX. U Vatikan ga je dopratio Msgr Vilibrands. Prijem je bio vrlo srdačan. Metropolit je nadležan za veze Ruske crkve sa inostranstvom.

Papa je primio u audijenciju grupu od 500 Slovaka. U govoru je istaknuo značaj slovenskih apostola, bogato predanje slovačkog naroda i značenje novog slovačkog zavoda u Rimu za verski život Slovaka. Kapelu u tom zavodu blagoslovio je kardinal Tiseran.

Posmatrači. Na drugom koncilskom zasedanju je preko 20 delegacija kršćanskih verskih zajednica i nekoliko gostiju koji su bili osobno pozvani. Postoji nada da će još neke pravoslavne crkve poslati svoje posmatrače.

IZ MISIJA

Raul Folero, veliki dobročinitelj gubavaca, slavio je 60 rođendan. Umesto 60 sveća prijatelji su mu poklonili 60 sanitetskih kola, koja će doći u korist 100 000 gubavaca.

U Japanu se za 10 godina broj crkava i kapela udvostručio. Prosečno se svake godine izgradi 40 novih crkava.

U Nagpuru u Indiji održao se razgovor između katolika, anglikanaca, metodista i prezbiterijanaca. Katolike je zastupao nadbiskup Suza iz Nagpura i p. Pier Dipre iz rimskog sekretarijata.

U Ugandi ima još uvek mesta za konfesionalne škole, izjavio je ministar prosvete posle završenog rada 15 članske komisije. Katolici imaju 2 618 škola.

U Strasburu se otvorila škola za laike u službi mladih kršćanskih naroda. U nju se primaju mladići i devojke od 21—35 godina starosti, koji imaju stručnu spremu, poseduju apostolski žar i sklonost za odgojni rad, telesno su i moralno zdravi. Oni se pripremaju za službu u novim afričkim i azijskim zemljama, koje su u razvoju.

Biskupi Tanganjike izdali su posebno pastirsko pismo, u kome su tražili da se svećenici ne mešaju u politiku, nego da samo tumače vernicima njihove građanske dužnosti. Za državnu vlast, kažu biskupi, da je dužna poštivati osnovna ljudska prava svih podanika.

U Africi i Aziji radi oko 40 000 svećenika i 70 000 redovnica, dok svih svećenika na svetu ima blizu 400 000, a redovnica blizu jedan milion. Azija ima 6 700 domaćih svećenika i bogat svećenički naraštaj, dok Afrika ima samo 2 343 domaća svećenika i malobrojan svećenički naraštaj. Svih domaćih biskupa u Africi i Aziji je 150.

Holandija ima 8 806 misionara, od tih 4 397 svećenika, 1 251 brata laika, 2 888 redovnica i 250 svetovnjaka. Po kontinentima oni su podeljeni: na Evropu 270, na Afriku 2 717, na Aziju otpada 3 152, na Australiju, Okeaniju i obe Amerike 2 521.

Akcija sv. Kristofora u Austriji. Ta akcija preporučuje vozačima da za svaki srećno prevoženi kilometar daruju jedan groš za nabavku motornih vozila u korist misija. Prošle su godine u Austriji tako skupili 160 000 šilinga odnosno 48 miliona dinara. Dosad je MIVA (organizacija koja vodi akciju slanja motornih vozila misionarima) poslala u misije 450 motornih vozila.

Musliman — katolički svećenik. Petar Busan Ahmed iz Filipina primio je već red subđakona. Kao đak učio je kršćansku veronauku, kasnije se obratio i stupio u red Marijinih oblata. Njegovi roditelji imaju 12 dece. Dve sestre su već stupile u katoličku Crkvu.

Sudan. Zakon o kršćanskim misionarima bio je u toliko izmenjen, da oni mogu bez posebne dozvole prikazivati filmove i deliti štampane stvari. Međutim, izgon misionara se nastavlja. Dosad je tako ostavilo zemlju 113 misionara. — Jedna kršćanska škola sa 100 učenica bila je pretvorena u muslimansku školu. Samo je 9 učenica prešlo na islam, dok su ostale učenice pobegle. 15 njih putovalo je 400 milja daleko u Ugandu, 200 km peške. — Nekoliko ljudi koji su pomogli kršćanskim izbeglicama bilo je za kaznu streljano.

U indijskoj biskupiji Tiruvala 50 jakobinskih obitelji sa 340 članova sjedinilo se sa Rimom. Oni imaju siromalankarski obred, a po verovanju bili su monofiziti.

Otpušteni iz bolnice za gubavce. U Buluba u Ugandi bilo je 398 gubavaca otpušteno iz bolnice. Njihov poglavica predao je svakome u ruke potvrdu o uslovnom ozdravljenju i otpuštanju, kojim mu se dozvoljava povratak u domaću obitelj. Svečanosti prisustvovalo je 20 000 osoba. Posebno priznanje odano je bilo redovnicama koje vode tu bolnicu.

Nemačko društvo za širenje vere pomoglo je da 1 000 mladih ljudi u misijama Azije, Afrike i Latinske Amerike mogu pohađati dvogodišnji katehetski kurs.

Hongkong ima 205 791 katolika, 15 791 katehumena. Poslednje godine bilo je kršteno 10 727 odraslih i 5 137 dece. Od 1953 broj se crkava povećao za 40%. Za 10 godina broj se katolika može učetverostručiti.

Na želju indonežanskog predsednika Sukarna telo pokojnog nadbiskupa Soegijapramata iz Semaranga, koji je nedavno umro u Holandiji, biće preneseno u domovinu. Kako je ćuo za smrt svog starog prijatelja, Sukarno je poslao ličnog poslanika u Holandiju da zamoli holandsku vladu da dopusti prenos tela u Indoneziju.

Kongo. U Leopoldvilu otvorena je nova radijska postaja kojom upravljaju misionari. U dogovoru i saradnji sa državnim vlastima ona će davati odgojne i kulturne programe. Odgojni programi davaće se na četiri glavna kongoanska jezika: na kikongo, lingala, svahili i čiluba jeziku. Ostali programi biće na francuskom jeziku. Projekt za podizanje nove radio stanice finansirali su: nemačka i belgijska vlada iz budžeta za pomoć nerazvijenim zemljama i neka privatna lica iz SAD.

Biskup Mongo iz Duale u Kamerunu je prigodom redovničkog oblačenja kazao: Biskup može imati sasvim dobre ideje, ali potpuno sam neće ništa sprovesti. Da jedna biskupija stvarno živi, mora imati kadrove, a obrazovanje kadrova iziskuje mnogo žrtava, rada i novca, pa traži i mnogo molitve.

IZ EVROPE

Kardinal Višinski se izrazio: Kad bi nam ostala jedna jedina košulja, mi ćemo još uvek ljubiti Boga. Što Crkva bude morala više trpeti, toliko će brže doći sud Božji. Sledite primer Ivana XXIII, koji je učio i praštati neprijateljima.

Kardinal dekan Tiseran je na Malu Gospu bio u Austriji te predsedavao svečanostima u velikom marijanskom svetištu Marija-Zel, prigodom njegovog patrocinija.

U Fuldi se krajem avgusta skupilo oko 70 biskupa iz Nemačke i bližih zemalja koji su pod predsedništvom kardinala Döpfnera obrađivali koncilske sheme. O toku rada obavestili su kasnije Papu.

Kardinal Kastaldo, nadbiskup Napulja, služio je 22 avgusta zahvalnu službu Božju, što je Bog poštedio grad prigodom zemljotresa 1962. Tokom te svečanosti krv sv. Januarija postala je tečna, što se inače redovito događa

na svečev blagdan 19 septembra i na subotu pre prve nedelje u martu.

Rene Maje, generalni sekretar UNESKA, izjavio je kao neutralni posmatrač: U toku poslednjih 12 meseci svako je mogao primetiti da se istorija ne razvija bez učestvovanja intelektualnih, moralnih i duhovnih snaga. Dva događaja su napose istakla tu svest: 1) kubanska kriza sa svojim osetnim strahom pred novim svetskim ratom i 2) enciklika »Mir na zemlji« od pape Ivana te izbor njegova naslednika Pavla VI, koji su probudili interes daleko izvan katoličkog pa i kršćanskog sveta.

U belgijskoj biskupiji Bruges za jedan milion vernika radi blizu 2000 svećenika, dok je u misijama njenih 2600 svećenika. Verovatno ta biskupija nadmašuje sve biskupije sveta po broju misionara.

Mađarska ima 4757 katoličkih crkava, 5400 katoličkih svećenika, 4 reda koji se posvećuju školskom radu: benediktinci, franjevci, pijaristi i Noterdamke. Otvoreno je 8 katoličkih srednjih škola, 6 bogoslovija i jedan bogoslovni fakultet u Pešti.

Katolički i pravoslavni ukrajinski vladika u Nemačkoj sastali su se u rezidenciji pravoslavnog metropolite u Karlsrue te raspravljali o pitanju ekumenskog koncila i crkvenog jedinstva.

Burgenlandska biskupija, u kojoj žive burgenlandski Hrvati, dobila je 8. septembra novi stolni kaptol od 6 članova. Svečanom ustoličenju prvih kanonika prisustvovao je papski nuncije Opilio Rossi i civilne vlasti.

12 000 redovnica Noterdamski promenilo je, odnosno počelo je sa promenom redovničkog odela u smislu želja i uputa pape Pija XII.

Španski nadbiskup Garsija iz Ovieda kazao je: Potreban je socijalni napredak, ako hoćemo ekonomski razvoj. Ako se ne poštuje pravednost, ne može se govoriti o ljudskom ekonomskom napretku.

Grupa engleskih cistercita iz opatije sv. Bernarda u Engleskoj odlazi u grad Mbengvi u Kamerunu, da bi tamo osnovala svoju postaju.

Prigodom 400 godišnjice prve bečke gimnazije, koju je osnovao sv. Petar Kanizij, održao se VI kongres evropske unije bivših isusovačkih učenika. Skupilo ih se 700 iz 16 država. Pod pokroviteljstvom bečkog kardinala Königa raspravljali su o temi: sloboda kršćana.

Paris je imenovao jednu ulicu po poznatom župniku i piscu Pier Lermitu odnosno Lutilu, kako se pisac stvarno zvao. Pier Lermit je 40 godina vodio parišku župu sv. Franje Saleškog, bio poznat pisac, a umro je pre par godina u visokoj starosti od 96 godina.

U rimskom zavodu misionara Reči Božje kardinal Bea je predavao o ekumenskom i misijskom radu. Među ostalim, govornik je naglasio potrebu da misionari visoko poštuju odeljene kršćanske misionare. Valja strogo razlikovati zabludu od čoveka koji je u zabludi. Zabludu treba odbaciti, a čoveka ljubiti i pomoći mu. Kako protestanti vrlo dobro poznavaju Sveto pismo, moraju i katolički misionari dobro poznavati tu Božju knjigu, kako bi je približili svojim slušateljima i tako poduprli svoj misijski rad.

Monaška republika na poluostrvu Atos u Grčkoj imala je prema nedavno objavljenim podacima u 1959 godini sledeći broj monaha: 1351 grčke, 123 rumunske, 119 ruske, 28 srpske, 20 bugarske i 19 neopredeljene nacionalnosti. Ukupno dakle na Atosu živi 1660 monaha u raznim manastirima i pustinjskim ćelijama. U 1903 godini bilo je na Atosu oko 8000 monaha, i to: 3946 ruske, 3276 grčke, 307 bugarske, 286 rumunske, 51 gruzinske i 16 srpske nacionalnosti. — Carigradski patrijarh, pod čiju duhovnu vlast potpada spomenuta monaška republika, predlaže 5 tačaka za obnovu tamošnjeg monaštva, kako bi Atos postao monaško središte čitavog pravoslavlja: 1) pojačanje monaškog podmlatka, 2) podizanje svepravoslavne bogoslovne akademije, 3) stvaranje kršćanske akademije za studij bizantologije, 4) podizanje doma za biskupe i svećenike, 5) organizovanje konferencije za rešavanje aktuelnih pitanja svih pravoslavnih crkava.

Čehoslovačka ima 14 miliona stanovnika. Ogromna većina su po veri katolici. Protestanata ima nekih 800 000, a pripadnika češke narodne crkve jedan milion, pripadnika istočnog obreda ima 465 000. Za poslednjih 15 godina verski se život slabije odražava. Broj svećenika je pao od 7082 na 3500, samostana od 978 na 100, crkava od 10 473 na 7000, župa od 4 568 na 4000. Katolici su podeljeni na 15 biskupija i administratura. Većim delom upravljaju biskupijama kapitularni vikari. Dok su na prvom

zasedanju bila tri biskupa, na drugom će ih biti barem pet: tri Slovaka i dva Čeha.

Mišljenje anglikanskog primasa: Možda je poslanstvo anglikanske crkve da nestane putem sjedinjenja sa drugim crkvama u raznim zemljama. Ona će tada postići svoj cilj, koji je: ostvariti univerzalnu katoličku Crkvu. O eventualnom sjedinjenju anglikanske crkve sa rimskom katoličkom Crkvom primas je podcrtao: Niko ne može znati kada će se to dogoditi. Ona će preinačiti katoličku Crkvu, kao što će preinačiti anglikansku. Na svaki način to će se jednom dogoditi.

2000 francuskih pitomaca malih semeništa skupilo se u avgustu u Parizu na svoj godišnji sastanak. Skup je otvorio u katedrali Naše Gospe pariški nadbiskup koadjutor Vejo u prisustvu dva biskupa. Seminariste je pratilo 200 profesora. U dvorani Plejel je pod predsedništvom nuncija Bertolija pročitana anketa na pitanje: šta misliš o svećeniku. Drugi dan su pojedine grupe semeništaraca šutke došle na Brdo mučenika gde su pred crkvom Srca Isusova slušali, okrenuti prema gradu, meditaciju o gradu Ninivi.

Rober Šuman, poznati francuski političar i otac pokreta za ujedinjenje Evrope, umro je na svom imanju blizu Meca u starosti od 77 godina. Bio je plemenit čovek, praktičan katolik. Ima velikih zasluga za izmirenje Francuza i Nemaca.

Komisija za reformu odgoja i studija svećeničkih kandidata. Kordinal Suenens iz Brisla kani sastaviti dve radne grupe, koje će proučavati probleme odgoja svećeničkog podmlatka i ispitati o tome 300 svećenika. U nacrtu je i reforma redovničkog osoblja i njihovog prilagođavanja potrebama vremena. Posebnim kursevima redovničke bi se osobe upoznale s metodama modernog apostolata.

Austrija. Prema novom školskom zakonu država plaća 60% nastavničkih plata u privatnim školama. Kako svaka škola ima i drugih troškova za izdržavanje zgrada, školskih prostorija i učnih pomagala, to država plaća tako samo jednu trećinu ukupnih troškova.

Nadbiskup Hinen, dosad u Liverpulu, bio je postavljen i ustoličen za nadbiskupa u Londonu. Njemu je 58 godina, potiče iz radničke porodice. Svoje je studije dovršio u Rimu. Prvo je službovao kao kapelan u Londonu, 1951 postao je biskup u Leedsu, 1957 u Liverpulu. Prigodom ustoličenja za londonskog nadbiskupa prisutni su bili zastupnici anglikanske i drugih protestantskih crkava. Nadbiskup je u odgovoru istakao da će i dalje raditi na boljem razumevanju i približavanju svih kršćana.

Anglikanski biskup Vestal vodio je krajem avgusta hodočašće svojih vernika u Lurd. Biskup je izjavio da je već više godina želeo doći u Lurd. Pre 36 godina se njegova rođena sestra u Lurdu obratila na katoličku veru.

Rodos. Na predvečerje nastavljanja Ekumenskog sabora 12 pravoslavnih crkava jednoglasno je odlučilo da se uspostave kontakti sa katoličkom Crkvom, ali se svakoj crkvi ostavlja sloboda, da li će slati posmatrače na ekumenski koncil ili ne. Jedino grčka crkva smatra da je jedinstvo sa katoličkom Crkvom nemoguće, pa stoga i kontakti i posmatrači na koncilu beskorisni.

IZ OSTALOG SVETA

Brazilska biskupija Vitorija, koja se nalazi nekoliko stotina kilometara od Rio de Janeiro vrlo je bedna. Direktor tamošnje dobrotvornosti, rođeni Austrijanac, dao je sledeće podatke: 65% stanovnika je pothranjeno, 30% novorođenčadi umire za godinu dana, 80% ljudi uopšte ne jede povrće, 90% ljudi nema cipela, 80% njih boluje od glista. U gradu Vitorija ima puno napuštene dece, skitnica, gubavaca. On je podigao jednu bolnicu za gubavce gde je mesta za 400 bolesnika.

Izraelska vlada je pozvala u zvaničnu posetu kardinala Tiserana. Računa se s tom posetom u kratko vreme.

U mirnim rasnim demonstracijama u Vašingtonu, gde se skupilo 200 000 osoba, učestvovalo je više katoličkih biskupa, 100 svećenika i drugih uglednih katolika. Tamošnji nadbiskup O'Bojl je demonstrantima održao lepi govor pozivajući učesnike da dobrotom i plemenitošću ostvare jednaka prava za sve. Protivnik se sigurnije pobeđuje blagošću i tako se stiče i Božji blagoslov. Za ciljeve demonstracije bile su otslužene i Mise.

U Guatemali je bio na ulici ubijen Tereso Oliva, vođ poljodelskih radnika. Nekoliko dana iza toga bilo je uhapšeno 25 organizovanih po-

ljodelskih radnika. U Jamajci bio je interniran sekretar kršćanskog sindikata Nikola Polard.

U zavodu sv. Filipa Nerija za kasna zvanja u Bostonu, septembra su počeli bogoslovske studije jedan slovoslagač, jedan trapistički brat, jedan profesor, jedan krojač, jedan atomist, jedan pilot, jedan inspektor, jedan profesionalni nogometaš, jedan inženjer, jedan bioskopski rukovodilac i jedan irski radnik.

Na brdu Kasciuasko od 2400 m podići će se crkva sv. Ivana apostola u čast pokojnog pape Ivana. Ta će crkva biti najveća crkva u Australiji.

U SAD je snimljen film, koji nosi naslov »Svećenik kriminalaca«. Ovaj film prikazuje život patra Čarlsa Dismasa Klark, koij je čitav život posvetio onima koji su bili pušteni iz zatvora te im pomagao da se povrate novom čestitom životu. Pater je umro u 62 godini u gradu St Luisu.

Muzej bičanja u Jeruzalemu stavio je u svoju zbirku primerak najstarijeg crkvenog posuđa, jednu srebrnu zdelicu, koja se upotrebljavala za bolesničko pomazanje. Verovatno je izrađena od 70—90 godine po Kr. U njoj je gravirano 16 redaka aramejskog teksta. Natpis svedoči da su i tada kršćani smatrali taj obred za sakramenat. Na posuđe je urezanih pet križića i dva polumeseca, simboli, kakvi se nalaze i danas u koptskom obredu, onda crtež presvetog Trojstva i dve vijuge koje predstavljaju vodu.

Vere u SAD. Prema godišnjaku američkih crkava za 1963. broj je katolika u poslednjoj godini porastao za 1,9%, tako sada ima preko 42 miliona katolika. Protestanata, podeljenih na 288 sekti, ima 64 miliona, mojsijevaca 5,3 miliona, a pripadnika nesjedinjenih istočnih crkava 2,8 miliona.

Alžir je novim ustavom proglasio islam za državnu veru. Novi predsednik republike polaže zakletvu pred svemogućim Alahom. Inače je zakonom zaštićena sloboda vere i savesti.

U 1962 godini katolički biskupi SAD poslali su preko svoje karitativne službe u razne krajeve sveta pomoći u vrednosti od 100 milijardi din. To predstavlja 44% od celokupne dragovoljne privatne američke pomoći.

Mladi jevrejski teolozi su napali i oštetili tri kršćanske škole: dve u Tel Avivu, jednu u Jerusalemu. Dve su bile francuske, jedna britanska. Tako su protestirali protiv tobožnjeg prozelitizma kršćanskih misija.

Dominikanska redovnica Marija Benigna, koja slavi 50 godišnjicu redovničkog života, posvetila je 60 godina svog života slepima, iako je sama bila više manje potpuno slepa. Za svoje velike zasluge univerzitet Fordham dodelio joj je posebno odlikovanje. Područje njenog delovanja je Nju Jork.

Brazilska savezna vlada poklonila je brazilskim biskupima u glavnom gradu Braziliji zemljište, da se sagrade njihovi središnji uredi u kojima bi zasedala biskupska konferencija.

Pomoć Latinskoj Americi. Oko 600 bogoslova iz Latinske Amerike uči u SAD. Preko polovine su u jednoj bogosloviji u Nju Meksiku, dok se ostali spremaju u raznim redovničkim bogoslovijama.

DNEVNI RED PAPE PAVLA VI
(na letnikovcu Castel Gandolfo)

U 6 budilica zvoni. Već godinama u isto vreme.

U 7 Misa. Dvore obadva sekretara.

Posle sekretarove mise brevijar: matutin, laudes, prima.

U 8,45 doručak sa sekretarima: bela kava i kruh. Letimični pregled časopisa.

U 9 rad u radnoj sobi. Priprava za audijencije.

U 10 počinju audijencije. Razgovori s najbližim saradnicima iz Državnog sekretarijata, kongregacija. Primanje raznih crkvenih i svetovnih ličnosti.

U 13, katkada i u 14 ručak sa sekretarima. Italijanski meni.

Posle ručka odmor jedan sat ili nešto više.

U 16 crna kava (espresso). Osservatore Romano.

U 16.30 u kapeli se recitira terca, seksta, nona i vespere.

Sledi šetnja po vrtu u pratnji, razgovori.

U 18 čitanje u kutiću vrta.

U 19 u radnoj sobi nastavlja se rad.

U 20.30 jednostavna, skromna večera. Televizijski program »telegiornata«.

Sledi krunica na terasi šetajući.

U 21.30 u radnoj sobi, akti, korespondenca, spremanje govora uz slušanje klasične muzike Baha i Betovena.

U 23 kompletorij u kapeli uz produžetak molitve.

Iza toga Papa radi potpuno sam do 1.00 ili 2.00 u noći.

Sličan dnevni red Papa je imao već ranije.

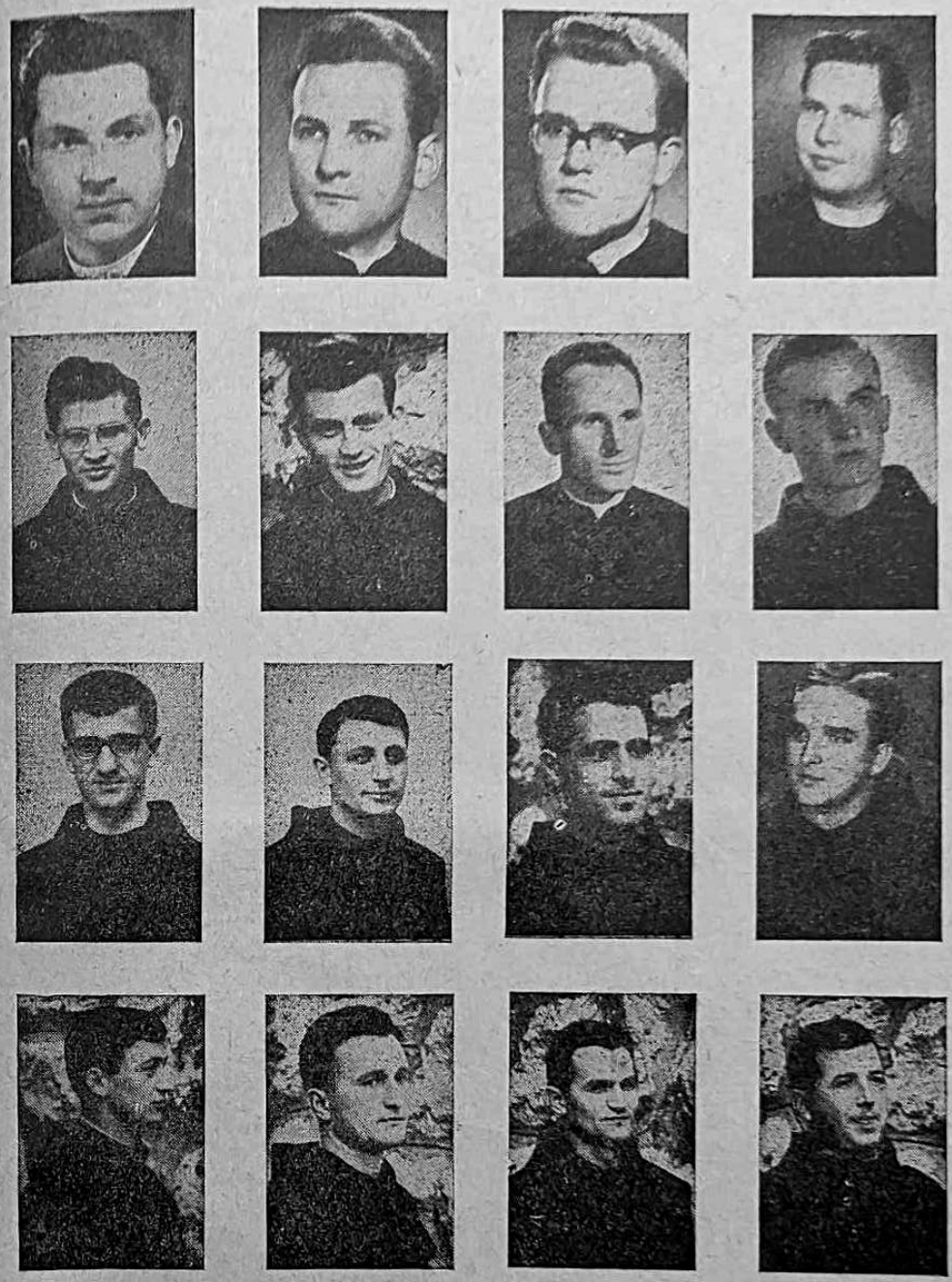

PREDSTAVLJAMO VAM OVOGODIŠNJE MLADOMISNIKE. Od leve na desno u prvom redu: **Ljubomir Erceg, Anton Horvat, Janez Vidic** i **Nedeljko Ivanov.** Drugi red: fra **Perica Vidić,** fra **Živko Petričević, Fabijan Košćak,** fra **Leopold Rochmes.** Treći red: fra **Benedikt Vujica,** fra **Rudjer Radoš,** fra **Danijel Krželj** i fra **Stjepan Gelo.** Četvrti red: fra **Zdenko Marić,** fra **Andrija Zirdum,** fra **Emanuel Jurić** i fra **Augustin Dragun.**

ćeniti propisi posta i nemrsa, koji važe za čitav svet, sadržani su u Crkvenom zakoniku. U nekim krajevima su se očuvali stari stroži običaji te su još danas obavezni za vernike dotičnih teritorija, dok su druge zemlje dobile veće povlastice od Svete Stolice. Razlog toj raznolikosti jeste razlika u klimi, radu, životu i karakteru raznih naroda i rasa. Zbog tih razloga biće vrlo teško uvesti za svu Crkvu jednoobraznost, dok je, priznajem, poželjno da bude veća jednoobraznost u jednoj državi.

R. Z. Pitanje: Šta kažete na običaj da se prigodom sahrana toliko troši za cveće, vanjski sjaj i za nadgrobne spomenike? Zar se ne bi mogli toliki novci bolje uložiti? Odgovor: Sv. Avgustin je već rekao da je vanjski sjaj sahrane više na utehu živima nego na korist mrtvima. S jedne strane se u tim stvarima očituje vera u zagrobni život, naše poštovanje i zahvalnost prema pokojnima. Sa druge strane je svakako preporučljivo biti skroman u takvim izdacima, a više darovati za karitativne, misijske, bogoštovne potrebe. Pokojni ljubljanski nadbiskup je još za života otklonio vence.

T. L. Pitanje: Često se čuje parola: ja želim detetu ostaviti slobodu da se samo odluči da li hoće da veruje u Boga ili ne, kad napuni 18 godina i postaje samostalan čovek. Da li može čovek ostati do 18 godine života indiferentan prema Bogu i tek tada zauzeti stav za ili protiv? Odgovor: Kad čovek dođe k pameti te mu se probudi savest koja mu govori šta sme, šta ne sme, niko praktično ne može ostati indiferentan prema Bogu. Ako sluša savest, čini dobro i odlučuje se za Boga, ako ne sluša savesti, čini zlo, protivi se Bogu. Upravo kao što je Isus rekao: »Ko nije sa mnom, taj je protiv mene! Ko sa mnom ne sabire, taj prosipa« (Lk 11, 23). Lepo kaže narodna izreka: prut se može savijati, dok je mlad. Ako se dete nije naučilo sagibati svoje koleno pred Bogom, neće ga sagibati ni kad postane mladić i čovek.

T. U. Pitanje: U državi Izrael se strogo poštuje subotni počinak, tada je svaki saobraćaj obustavljen bilo autobusima, železnicom, avionima. Kako da se u kršćanskom svetu tako slabo poštuje nedeljni počinak? Odgovor: Drago mi je što se u Izraelu toliko poštuju verski propisi. To bi trebalo dati nama svima podstreka da ih sledimo u tome. Jevreji, iako nisu baš religiozni, ipak poštuju neke propise svoje vere mnogo više nego nereligiozni kršćani. — Uostalom, kršćanski stav prema počinku Gospodnjeg dana razlikuje se od jevrejskog, kao što se razlikovao u tome Krist od farizeja. Krist je bio mnogo blaži. Tako i danas Crkva. Težački poslovi su u nedelju i zapovedne blagdane zabranjeni, ali ako su neki radovi nužno potrebni ili bi obustava rada nanela veliku štetu, onda se rad dopušta. Međutim je na žalost istina, da se u kršćanskom svetu dužnost nedeljnog počinka uveliko krši, što ljudima ne donosi koristi nego izaziva Božju srdžbu. Ustanovljeno je da je ljudskom telu jedan dan odmora u sedmici potreban. Radni učinak ne zavisi samo od dužine radnog vremena nego i od radnog elana, sposobnosti, dobrih uslova itd. Prinudni rad je po pravilu slabog radnog učinka.

G. G. Pitanje: Šta je obrezanje o kome se čita i u Svetom pismu? Odgovor: Već reč sama kaže da je obrezanje mala operacija, izvršena na muškom telu. Otseče se tzv. prednja kožica, kako to kaže Sveto pismo. Taj je obred bio uobičajen kod mnogih istočnih naroda, valjda zbog higijenskih razloga. Kod Jevreja je taj obred obavezan; njim se muško dete uključilo u narodno versku zajednicu odabranog naroda. Upoređuje se katkada s našim krštenjem, kojim se stupa u Kristovu Crkvu.

KRIST — REDOVNIČKI IDEAL, knjiga benediktinskog opata Dom Marmiona prevedena je na naš jezik. Ciklostirana knjiga velikog formata ima 368 stranica. Cena 800 din. Naručuje se — Dominikanski bogoslovi, Zagreb, Kontikova 1. Broj vrlo ograničen.

PČELA U BOGOSLUŽENJU, knjigu napisao i izdao Josip Reves. Cena 300 din. Naručuje se: Lulić Antun, Subotica, Mihajla Radnića 35. Knjiga se šalje pouzećem.

PAPINE NAKANE za mesec novembar 1. Da i svećenici i svetovnjaci spremno prihvate i u život provedu odluke Sabora. 2. Da se širi Evanđelje po otocima Okeanije.

OBAVEŠTENJE. Kako se približava svršetak ovog godišta, treba već misliti na novo godište. Naše uredništvo želi dati mesečniku savremenije ruho. Stoga poziva svoje pretplatnike da nam do 15. novembra pošalju svoje želje. U datim mogućnostima izaćiće se u susret. —

Molimo pretplatnike koji još nisu podmirili svoja dugovanja, da to u najskorije vreme izvrše. Ko za iduću godinu ne želi više primati naš list, neka to javi isto do 15. novembra; novogodišnji se broj počinje štampati već krajem novembra, kako biste ga mogli imati u rukama već za Božić.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXII BROJ 12 BEOGRAD, DECEMBAR 1963. CENA 40 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI LISTOVNIK

Mikelandjelov prorok ISAIJA iz Siktinske kapele

»Teši se, teši, narode moj, brzo će doći spasenje tvoje. Spasiću te, ne boj se, jer ja sam Gospodin, Bog tvoj, Svetac Izraelov, tvoj Otkupitelj« (Is).

Urednikova pošta

F. K. Pitanje: Da li se uskraćuju sakramenti umirućih katoliku, koji je u svojoj oporuci odredio da se njegovo telo posle smrti izruči anatomskom institutu za naučne svrhe? Odgovor: Crkva je samo zabranila spaljivanje mrtvaca, ali ne zabranjuje seciranje leševa iz naučnih razloga. Svejedno je da li seciranje traži državni zakon, kako bi se u izvesnim slučajevima otkrio pravi uzrok iznenadne smrti, ili se neko dragovoljno stavi na raspoloženje u te svrhe.

H. Z. Pitanje: Da li još postoji prava jevrejska rasa Abrahamovih potomaka? Odgovor: Postoji jevrejski narod, koji ima svoju državu Izrael, a inače živi raštrkan širom sveta. Svih Jevreja ima danas preko 12 miliona. Što se tiče jevrejskog krvnog nasledstva od Abrahama, to je drugo pitanje. Za Isusovo vreme Jevreji su bili rasno prilično čisti, potomci Abrahamovi. U prvim kršćanskim stolećima oko 2 miliona nesemita: Rimljana, Egipćana, Grka, Berbera prihvatilo je mojsijevsku veru te su postali Jevreji. Jevreji, raštrkani širom sveta mešali su se sa drugim narodima te privodili pripadnike drugih naroda u svoju veru, dok su se i neki Jevreji pokrštavali. Danas je u Izraelu interesantno primetiti pripadnike svih mogućih boja i rasa i jezika, ali se svi osećaju Jevrejima. U Izrael su se preselili Jevreji iz 102 zemlje. Tamo ima žutih Jevreja iz Kine, kineskih obraćenika iz srednjeg veka, opet Jevreja kavine boje iz Etiopije i Indije, pravih Crnaca iz Harlema u SAD, koji su potomci onih Crnaca koji su služili po jevrejskim porodicama, dali se obrezati te su primili mojsijevsku veru. Stoga danas nije više tako lako govoriti o čistoj jevrejskoj rasi, nego o jevrejskoj narodnosti. Dovoljna im je svest da pripadaju jevrejskoj zajednici, koja je u svojoj povesti tesno vezana na povest božanskog delovanja u njihovom narodnom životu. Tu svest nemaju samo pravoverni Jevreji, nego i oni koji ne praktikuju svoju mojsijevsku veru.

G. L. Pitanje: Mog je muža udarila srčana kap. Plašili smo se pozvati svećenika, pa je muž umro bez sakramenata. Sada osećam grižnju savesti da nisam možda ja kriva ako se on nalazi u paklu? Odgovor: Na obitelji, a napose na ženi, leži teška odgovornost da se umirućem mužu odnosno i drugom članu obitelji omogući prijem svetih sakramenata za umiruće. Neopravdan je strah da bi dolazak svećenika pogoršao zdravstveno stanje bolesnika. Svećenik ne nosi sa sobom smrt, nego Početnika života, a s njime i duševni mir. Ako je bolesnik u prijateljskim odnosima sa svećenikom, biće upravo veseo zbog takve posete. Ako bolesnik nije praktikovao svoju veru te se Bogu otuđio, onda mu je toliko potrebniji svećenik da ga izmiri s Bogom i predusretne katastrofu na sudu Božjem. Istina, bolesniku se nikada ne kaže da će tada i tada umreti, ali mu se ne sme ni prikrivati ozbiljnost stanja te ga valja upozoriti neka bude spreman na svaku eventualnost. Kao što u takvim prilikama uredi svoje službene poslove, eventualno ima i gotov testamenat, kako bi se smelo najvažnije pitanje prenebregnuti, pitanje večnosti. Strašna je vaša krivica, što ste iz neutemeljenog straha dopustili da je ovako nespreman otišao Bogu na račun. — Mi ne znamo sigurno ni za jednog čoveka da je otišao u pakao, stoga se možemo za svakog čoveka moliti neka mu bude Bog milostiv. Pazite se, gospođo, da ne biste i sami umrli bez utehe svete vere. Na to blagovremeno upozorite svoje ukućane, a najbolje je da ste uvek u posvetnoj milosti.

N. G. Pitanje: Strašno se plašim smrti. Sva se potresem kod pomisli da ću i ja sama umreti. Kako da nestane taj strah? Odgovor: Smrt je svakako teška stvar. Nje su se plašili ne samo sveci nego i sam naš Spasitelj. Oni koji junački umiru, kao vojnici na frontu, mučenici na mukama itd., redovno isto tako osećaju strah, ali ga svladavaju svojom voljom. Njih uzdiže ideal za koji se bore, za koji umiru. — Naša kršćanska vera smanjuje gorčinu smrti. Znamo naime da preko praga smrti ulazimo u bolji život na nebu. Apostol Pavle je govorio da mu je smrt dobitak. — Ako nam misao na počinjene grehe i sud Božji zagorčava misao na smrt, to nam je spasonosni poticaj, da se pokajemo za svoje grehe i činimo za njih odgovarajuću pokoru. Strah pred smrću biće tako manji. Preporučuje se više puta u životu probuditi čin predanja: primamo svaku smrt, kakvu nam Božja Providnost bude naklonila.

GRAĐANKA. Pitanje: Da li me je Bog kaznio što mi je dao teško bolesnu kćerku, jer sam ja bila nekoć vrlo zločesta? Odgovor: Bog je svakako neizmerno pravedan, koji dobro nagrađuje, a zlo kažnjava. Bolje je da nas poseti Božja kazna na ovom svetu nego u večnosti. Na ovom svetu trpljenje nema samo naknadnu vrednost, nego je i zaslužno. Misao da smo trpljenje zaslužili, jača nas da strpljivije podnosimo udarce koji nas pogađaju. No, znajmo, Bog šalje trpljenje i pravednicima. Najveću utehu u trpljenju crpimo iz razmatranja o raspetom Spasitelju.

M. V. Pitanje: Neka viša ličnost mi je kazala da ne treba da idem na ispoved, nego samo na pričest. Međutim sumnjam da li me je ona osoba ispravno savetovala? Odgovor: Moguće je da ste onu osobu i pogrešno razumeli. Ako smo od poslednje dobro obavljene ispovedi učinili koji smrtni

SA DRUGOG SABORSKOG ZASJEDANJA

Nastale promjene

Za godinu dana izvršile su se mnoge promjene. Na papinskom prijestolu ne sjedi više Ivan XXIII nego Pavle VI. Od prošlogodišnjih koncilskih otaca umro je 61, dok je mnogim drugima bolest spriječila put u Rim. Na novo je pozvano 177 koncilskih otaca. Dok su lane bila samo 43 posmatrača, sada ih ima 66. Lane je koncilskim radovima prisustvovao jedan jedini laik, ove godine ih ima 12. Lane novinarima nije bilo dozvoljeno prisustvovati sjednicama, sada govori na generalnim sjednicama nisu više stvar koncilske tajne. I u širokom svijetu nastale su kojekakve promjene.

Koncil nije više senzacija. Ljudi su se već navikli da gledaju među koncilskim ocima predstavnike Azijaca i Afrikanaca te pripadnike istočnih obreda u posebnim nošnjama. Koncil je ušao u svakodnevnost rada. I koncilski oci su navikli da slušaju smireno i pažljivo govornike raznih pa i protivnih mišljenja.

Dosadašnji rad

Dok su lane gotovo mjesec dana raspravljali o liturgiji, jednoj praktičnoj shemi, ovog puta bila je prva shema više dogmatske prirode, ona »O CRKVI«. Ta se shema smatra središnjim predmetom čitavog koncila, napose drugo poglavlje koje govori o Episkopatu. Tu se produbljivala nauka o biskupima, nasljednicima apostola i njihovom udjelu u upravljanju sveukupnom Crkvom i njezinoj nepogrešivosti. Mnogo se objašnjavala priroda zbornosti, o jedinstvenom tijelu svih apostola uključujući u nj i papu. Svaki biskup kao član tog zbora učestvuje u upravljanju općom Crkvom. Moguće je da bude ta zbornost u budućnosti vidljivija, ako se osnuje poseban senat rezidencijalnih biskupa, koji bi se povremeno sastajao u svojstvu savjetodavnog tijela papina. Vjerojatno će se ta zbornost manifestirati u proširenim pravima biskupskih konferencija.

U shemi o Crkvi govorilo se i o obnovi stalnog đakonata, kakav postoji još u istočnim crkvama. Izgleda da se većina koncilskih otaca izjašnjavala, da bi eventualni đakoni bili po pravilu neženje, ali bi se u nekim zemljama dozvoljavali izuzeci.

Svjetovnjaci

Na svjetovnjake — laike se često gledalo više kao podređene članove Crkve, koji slušaju svoje crkvene poglavare, a sami nemaju šta da kažu u Crkvi. Manjak svećenstva, otpad širokih masa potaknuo je Pija XI da je pozvao svjetovnjake da učestvuju u hijerarhijskom apostolatu Crkve, da i oni organizirano rade na širenju i učvršćivanju Crkve. Tako je ugled svjetovnjaka porastao. Na ovom zasjedanju učestvuje već 12 uvaženih katoličkih svjetovnjaka, većinom predsjednika međunarodnih katoličkih organizacija.

Treće poglavlje sheme o Crkvi nosi naslov: Narod Božji. Crkveni su oci nedavno raspravljali specifično o svjetovnjacima. I katolički svjetovnjaci su punopravni članovi Crkve te imaju kao kršćani jednaka prava i dužnosti kao hijerarhija. Učlanjenje u Krista je izvor njihove duhovne vrijednosti i časti. Hijerarhija je tek putem svećeničkog reda i kanonskog poslanstva primila službu, po kojoj se izdiže nad ostale vjernike. Vlast se međutim u Crkvi očituje prije svega u služenju.

I svjetovnjaci su u nekom smislu svećenici, jer su po krštenju postali udovi Kristova otajstvena Tijela, a po sakramentu svete potvrde još se jače srasli sa Kristom. Kao Kristovi udovi i laici učestvuju u univerzalnom svećenstvu Kristovom. Osposobljeni su da prinose Bogu žrtve usana — molitvu te učestvuju u prikazanju liturgijske žrtve svete Mise.

Kao udovi organizma Crkve, svjetovnjaci su dužni doprinositi širenju Božjeg kraljevstva. Oni to čine obavljajući religiozne čine: molitvom, dobrim primjerom, riječima, milostinjom, odricanjima, a katkada vršeći čak neke svećeničke čine. Roditelji su po prirodi prvi vjeroučitelji svoje djece, oni ih uvode u kršćanski život. Najopširnije područje djelovanja katoličkih laika je njihovo civilno zvanje. Svjetovni sektor ljudskog djelovanja, iako se razvija autonomnim zakonima, konačno potpada Bogu. Katolički laici imaju ogromno područje rada da unose poštivanje Božjih prava u radionice, u kancelarije, u parlamente, u poslovnu djelatnost, kako bi svuda na svijetu vladala načela pravde i ljubavi.

Posmatrači

Sadašnji koncil ima među ostalim zadacima i taj, da postavi temelje za ekumenske razgovore sa drugim kršćanskim crkvama u pitanju ujedinjenja svih kršćanskih crkava. Saborski oci mnogo paze da se izbjegne svaki korak koji bi pogoršao blažu klimu koja vlada i koji bi štetio očuvanju prijateljskih dodira. Na drugom zasjedanju ima više posmatrača nego na prvom, ali ni sada mnoge pravoslavne crkve nemaju na koncilu svojih zastupnika. Njihov sastanak na Rodosu zaključio je, da se uspostave dodiri s Vatikanom, ali se pojedinim crkvama ostavlja sloboda da pošalju posmatrača na koncil. Stav grčke pravoslavne crkve, kako ga je objavio javnosti atinski metropolit Hrizostomos, bio je drugačiji. Prema posljednjim vijestima, međutim, Grci su izmijenili svoje držanje. Vrlo povoljnu izjavu dao je nedavno carigradski patrijarh Atenagoras — da katolici i pravoslavni imaju istu teologiju, da mu je mnogo žao što se nije mogao sastati s Ivanom XXIII te da se nada susretu sa Pavlom VI.

Crkveno ujedinjenje nije stvar bliske budućnosti, ali su učinjeni koraci u ispravnom smjeru. Svi kršćani svih kršćanskih konfesija morali bi se za tu veliku milost moliti! Prema riječima Pavla VI na otvaranju drugog zasjedanja, treba svaka strana da bolje upozna drugu, a sve to da se čini sa puno ljubavi i strpljenja. Griješilo se svuda, treba praštati staro i graditi bolju budućnost. Vrhovna vlast u Crkvi nije toliko da vlada, nego da služi. Jako je lijepo izrazio svoju želju za jedinstvom anglikanski primas Ramzej, koji je poručio svojim vjernicima da se mole za koncil, kako bi Duh Sveti vodio koncilske oce k istini, ljubavi i crkvenom jedinstvu.

Naš udio

Briga za uspjeh koncila ne leži isključivo na koncilskim ocima nego i na nama, koji nemamo neposrednog udjela na koncilskom radu. Kao članovi Crkve dužni smo moliti se, prinositi duhovne žrtve, na što nas je i sadašnji papa ponovno pozvao. Pokazati se moramo spremnima da prihvatimo sve dekrete što će ih izdati koncil i sprovesti sve reforme što će ih koncil predložiti. I najbolji zakoni, ako ostanu mrtvo slovo, ne vrijede ništa.

Sadašnji koncil je u stvari reformni koncil, jer se sve rasprave vode pod pastoralnim vidikom. Brzi tehničko-naučni i politički razvoj svijeta postavio je mnoge probleme pred Crkvu. Koncilom se Crkva sprema da odgovori zadacima, koje joj je vrijeme postavilo.

Ne znamo kako će dugo koncil raditi. Vodstvo Duha Svetoga ne oslobađa ljude da i sami traže potrebna rješenja. Svakako će proći godine, prije nego koncilski dekreti uđu u praktičnu primjenu. Treba vremena i strpljenja.

Za svakog vjernika bit će korisno da se interesira za vijest o radu koncila, koje nam bogato pruža dvonedjeljni »Glas Koncila«. Koncil otkriva svijetu mladenačku snagu katoličke Crkve. Budimo ponosni na svoju Crkvu i poletno sarađujmo s njome u njenim velikim zadacima!

Dolazi advent, i po koncilu dolazi Krist sadašnjem naraštaju.

Poziv na crkveno jedinstvo

Odlomak papinog govora prigodom otvaranja drugog koncilskog zasedanja 29. septembra 1963.

Ima i treći zadatak pred ovim koncilom, a taj se na neki način može nazvati i njegovom duhovnom dramom; a to je onaj što nam ga je odredio papa Ivan XXIII, i odnosi se na »druge kršćane«, tj. one koji veruju u Krista, ali mi nemamo sreću da ih ubrojimo među one, koji su s nama sjedinjeni u savršenom jedinstvu s Kristom, što im jedino Katolička crkva može pružiti, a što bi po krštenju već trebali imati i virtualno želeti.

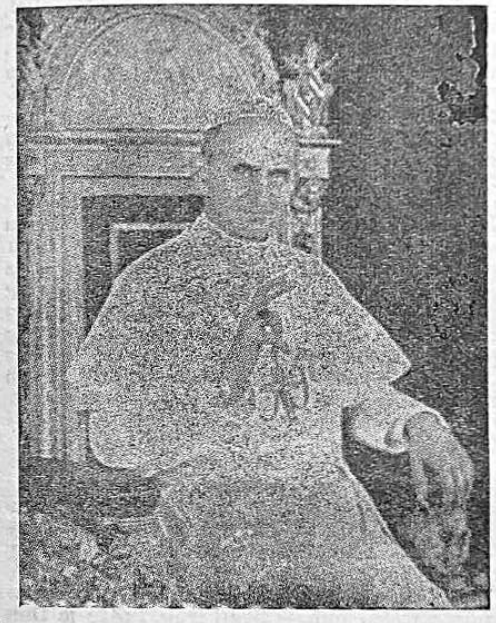

Papa Pavle VI

Doista, novija gibanja, koja su sada u punom razvoju u krilu kršćanskih zajednica, koje su od nas odvojene, očito pokazuju dve stvari: da je Kristova Crkva samo jedna i zbog toga treba da bude ujedinjena; i da se ovo otajstveno i vidljivo jedinstvo može postići po istovetnosti vere, po sudelovanju kod istih sakramenata, po organičkoj harmoniji jedinstvene crkvene uprave, makar se to dogodilo uz poštovanje širokog područja jezične raznolikosti, povesnih tradicija, mesnih povlastica, legitimnih ustanova, omiljelih aktivnosti.

Kakvo je stanovište koncila s obzirom na ove goleme povorke odeljene braće i s obzirom na mogući pluralizam tumačenja jedinstva? To je jasno. Saziv je ovog koncila značajan i pod tim vidikom. On ide za ekumenizmom, koji bi hteo da bude potpun, opći. Barem po želji, po zazivu, po pripremama. Danas u nadi, da bi sutra to bio u stvarnosti. To jest, koncil doziva, prebrojava, i u ovčinjak zatvara ovce, koje ga tvore i pripadaju mu po pravom i punom naslovu, istodobno on otvara vrata, podiže glas, teskobno čeka tolike Kristove ovce, koje sad nisu u jednom ovčinjaku. Ovaj se koncil, dakle, održava u znaku poziva, očekivanja, vere u šire i bratskije sudeoništvo u njegovom istinskom ekumenizmu.

Ovde se naša reč obraća, s poštovanjem, predstavnicima kršćanskih zajednica drugih imena, koje su odeljene od Katoličke crkve, a koje su poslale ovamo predstavnike da u svojstvu promatrača, prisustvuju ovom svečanom skupu.

Mi ih od srca pozdravljamo.

Mi im zahvaljujemo na njihovu učesništvu.

Mi preko njih šaljemo očinsku i bratsku poruku poštovanim bratskim zajednicama, koje oni ovde predstavljaju.

Naš glas podrhtava, srce nam jače kuca, jer njihova današnja blizina neizreciva je uteha i najslađa nada, kao što Nas njihova dugotrajna odvojenost duboko žalosti.

Ako smo mi što krivi za to odvajanje, mi ponizno molimo Boga da nam oprosti, i molimo za oproštenje takođe i braću, koji bi osećali da smo ih uvredili; a spremni smo, što se nas tiče, oprostiti uvrede, što su nanesene Katoličkoj crkvi, i zaboraviti boli, što su joj nanesene u dugotrajnom nesporazumu i odeljenosti.

Neka nebeski Otac primi ovu Našu izjavu, i sve nas upravi k doista bratskom miru!

Preostaju, to znamo, teška i kompliciranа objektivna pitanja, što ih treba proučiti, o njima pregovarati i rešiti ih. Hteli bismo, da to bude odmah, zbog ljubavi Kristove, koja Nas nagoni; ali smo uvereni da takvi problemi iziskuju mnoge uslove da bi bili izravnani i rešeni; uslove koji još za sada nisu zreli; a mi se ne bojimo da strpljivo čekamo blagoslovljeni čas savršenog pomirenja.

Mi, međutim, hoćemo pred prisutnim promatračima potvrditi neke kriterije koji inspiriraju Naš stav prema ponovnom usklađivanju crkvenog jedinstva s odeljenom braćom — da bi prisutni promatrači izvestili odnosne kršćanske zajednice, a i zato, da bi Naš glas dopro i do drugih poštovanih kršćanskih zajednica koje nisu prihvatile Naš poziv, da ovde budu zastupane na ovom koncilu, dakako bez ikakve recipročne obaveze. Ovde prisutni promatrači, mislimo, već znaju te kriterije; ali može biti spasonosno ovde ih izneti.

Poznaješ li Kristovu Crkvu?

Saborski oci u Rimu već više nedelja raspravljaju o Crkvi. Smatra se da će to biti glavni predmet čitavog II Vatikanskog sabora. Prosečno naobraženom verniku izgleda čudno što treba gubiti toliko dragocenog vremena za tako jasne stvari.

Zar su nas nekada pogrešno učili kad su kazali: Katolička je crkva vidljiva zajednica svih pravovernih kršćana, koji veruju istu nauku, primaju iste sakramente te priznaju rimskog papu za svog vidljivog poglavara? Šta treba tome još dodati?

Ta oznaka Crkve nije pogrešna, ali je nepotpuna. U toj oznaci katolici su po tridentskom saboru upravo one tri stvari naglašavali, koje su protestanti poricali: jedinstvenu versku nauku, svih 7 sakramenata i vrhovnog poglavara papu. Tom oznakom je jasno izražena razlika između katolika i protestanata odnosno nekatolika, ali nutarnji odnos Crkve prema Kristu, njezin život u Kristu gotovo nije ni taknut.

Naš način govora u odnosu na njih hoće da bude miroljubiv i apsolutno iskren i lojalan. Ne postavlja on prikrivene zasede, niti ide za vremenitim interesima. Mi smo dužni, da uz svoju veru, koju smatramo božanskom, prianjamo najotvorenije i najčvršće; ali smo uvereni, da to nije zapreka za željeni sporazum s odvojenom braćom, upravo zbog ovoga, što je Gospodinova istina, i po tomu načelo koje vodi k ujedinjenju, a ne k razlikovanju i odvajanju. U svakom slučaju našu veru nećemo učiniti predmetom polemike s njima.

U drugu ruku, s poštovanjem gledamo kod odvojene braće versku baštinu prvobitnu i zajedničku, sačuvanu, a delomično također i dobro razvijenu. Sa zadovoljstvom vidimo istraživanje onih, koji pošteno nastoje, da blago istine i autentičnog duhovnog života, što ih poseduju ta ista odvojena braća, iznesu na videlo i označe kao časno, s ciljem, da se poboljšaju naši odnosi s njima. Hoćemo da se nadamo, da će oni s isto takvom željom hteti izučavati našu nauku i njezino logično izvođenje iz zaklada božanske objave, i da će isto tako hteti bolje upoznati našu povest i naš verski život.

Svesni ogromnih poteškoća, koje su još uvek na putu k ujedinjenju, reći ćemo napokon još ovo, da mi Naše pouzdanje stavljamo u Boga. Produžićemo molitvom. Nastojaćemo da bolje posvedočimo naš napor k istinskom kršćanskom životu i bratskoj ljubavi. A kad bi povesna stvarnost tražila da se raspline naša nada, setićemo se ohrabrujućih reči Kristovih: »Što je ljudima nemoguće, to je Bogu moguće« (Lk 18,27).

U novije se vreme, često u vezi s liturgijskom obnovom, raspravljalo o Crkvi kao otajstvenom telu Kristovom. Sadašnji sabor želi da se i to pitanje produbi te da se Crkva osvetli i sa onih strana, o kojima se nije govorilo na I vatikanskom saboru, kada je bila proglašena nauka o papinoj nepogrešivosti.

Šta se označuje rečima »Crkva je otajstveno telo Kristovo«? Je li pod ovom istočnjačkom zornom slikom izražena samo Kristova ljubav prema Crkvi, odnosno vernicima?

Ne radi se samo o lepoj pesničkoj slici, nego o dubokoj verskoj istini. Krist nije Crkvu samo ustanovio, pa je onda ostavio da živi sama za sebe, nego ju je ujedinio sa sobom kao što je povezano u živom organizmu telo sa glavom. Svaki kršćanin stupajući po krštenju u Crkvu, učlanjuje se u Krista, postaje njegov ud, počinje iz njega živeti, kao što loza živi od čokota.

Ovim izrazom »Crkva je otajstveno telo Kristovo« dodirnuli smo nutarnju, nevidljivu stranu Crkve, njezin nutarnji život, izvor njenog bogatstva, snage i veličine. Crkva je zapravo nastavak Kristovog života na zemlji. U Crkvi, kroz Crkvu i po Crkvi Krist još dalje živi u svetu te obavlja svoju spasiteljsku delatnost. Kad je Savao progonio Crkvu, Krist se nije stideo izjednačiti se sa Crkvom i javiti se progonitelju: »Savle, Savle, zašto me progoniš?« (Dap 9, 4).

Kaže se »Otajstveno telo« da se tako Crkva razlikuje od fizičkog tela Kristova, koje je s Kristovom dušom sjedinjeno i preobraženo na nebu i u presvetom Oltarskom sakramentu. Telo Kristovo, ali nešto posebnog, tajanstvenog.

Crkvu — ‚otajstveno telo Kristovo' oživljava Kristov duh — Sveti Duh. Pošto je Duh Sveti božanska osoba, nepresušni izvor sveg duhovnog blaga milosti, onda je sasvim jasno da je Crkva sposobna da preporađa ljude, posvećuje ih i postizava čak izvanredne, herojske uspehe u svecima. Vernik, međutim, koji se odeli od Krista, koji ostavlja Crkvu, sličan je mrtvom udu odsečenom od živog tela.

Ima li drugih izraza, oznaka koji bi mogli objasniti neke osobine Crkve? Kakvi se izrazi još upotrebljavaju za Kristovu Crkvu?

Krist sam je rado govorio o Božjem kraljevstvu u divnim prilikama. Isus je nastavio tamo gde je njegov preteča Ivan završio: »Činite pokoru, jer vam se približilo kraljevstvo nebesko« (Mt 3, 2). Gospodu Bogu je Crkva mila i draga za nju se posebno brine kao za kraljevstvo, koje mu na poseban način pripada.

U Svetom se pismu nalaze i drugi izrazi za Crkvu. U 1 Petr 2, 9 čitamo: »A vi ste izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti puk... narod određeni da pripadne Bogu«. Jedan redak dalje isti apostol govori: »Vi ste sada »narod Božji«, a nekoć niste bili njegov narod«. Svim tim izrazima je zajedničko da je Crkva općinstvo koje na poseban način pripada Bogu, još više nego što mu je u Starom zavetu pripadao izabrani izraelski narod, koji je postao slika novozavetnog naroda — Katoličke crkve.

Apostol Pavao objašnjava ljubav Kristovu prema Crkvi ovako: »Muž je glava žene, kao što je Krist glava Crkve. Muževi, ljubite svoje žene, kao što je i Krist ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju... da pripravi sam sebi Crkvu punu slave, bez ljage, bez nabora, bez ičega tome slična, već da bude sveta i neporočna« (Ef 5, 23—27).

U Pavlovim se poslanicama nađu izrazi kao Božja njiva, Božji hram, Božji stan za Crkvu Kristovu. »U njemu (naime u Kristu) čitava zgrada, čvrsto povezana, raste u sveti hram Gospodinu. U njemu i vi bivate zidani skupa s ostalima za stan Božji u Duhu« (Ef 2, 21. 22).

Sv. Ciprijan uspoređuje Crkvu s majkom, kad kaže: Niko ne može imati Boga za oca ko nema Crkvu za majku. Crkveni su pisci uspoređivali blaženu Devicu Mariju sa Crkvom. Kao što je Bogorodica bila devičanska Majka Kristova, pa i naša duhovna majka, tako je i Katolička crkva devičanska majka svih kršćana, koja nas je rodila svetim krštenjem.

Crkva je božanska ustanova za spasenje duša. U njoj se nalazimo grešni i slabi ljudi, ali u njoj neprekidno radi Bog da nas posvećuje i spasava.

Da li su u pravu oni koji naglašuju da je snaga Katoličke crkve u njenoj čvrstoj organizaciji, u solidnoj središnjoj vlasti pape?

Da je Crkva ljudska ustanova, ona bi već davno propala. Kad uspoređujemo Katoličku crkvu sa drugim crkvama, možemo reći da je u papinstvu njena snaga, ali tu mislimo pre svega na Božju pomoć kojom Bog prati Crkvu, na onu pomoć koju je Krist obećao Crkvi rečima: »I vrata je paklena neće nadvladati«.

Krist živi u Crkvi kao glava sa telom. Kristov duh, tj. Duh Sveti je prava duša Crkve. Od njega izvire snaga papinstva, mudrost i učenost koncilskih otaca, hrabrost mučenika, bela čistoća devica, požrtvovnost milosrdnih sestara. Što ima lepoga, privlačnoga, uzvišenog u Katoličkoj crkvi, plod je delovanja Duha Svetoga.

Ako je dakle Crkva tako snažna i jaka u moći Duha Svetoga, zašto se onda govori o reformi Crkve, o uklanjanju preživelih formi, slaboga i truloga, o promenama koje traži vreme?

Crkva se sastoji iz živih ljudi. Dok su na zemlji, svi su ljudi grešni, bili oni obični vernici bili iz redova svećenstva. Svaki dan se moramo ispravljati, popravljati, ako hoćemo da ne kliznemo niz brdo u provaliju, nego da se penjemo u nebeske visine kršćanskog života. Mnogo bismo pogrešili, kad bismo mislili da u krilu Crkve nema ljudskih slabosti i mana. Dok Crkva putuje grešnom zemljom ona se uprlja zemaljskom prašinom. Tek na cilju, u nebu biće bez ljage i nabora. Ljudski elemenat u Crkvi, kako je kazao Pavle VI prigodom znamenitog govora o reformi rimske kurije, uvek treba čistiti i popravljati.

U vreme kada su vladali Evropom kršćanski vladari, Crkva je primala od njih razne pogodnosti, a plaćala svojom slobodom i zavisnošću. Danas se Crkva želi osloboditi takve carske prašine, želi da bude siromašnija ali slobodna u svom radu, bez mešanja zemaljskih **vladara.**

Pa i versko znanje i poznavanje verskih istina, koje su same u sebi nepromenljive, menja se i razvija, kako nam otkriva istorija pojedinih dogmi. U naše vreme raste u Crkvi značenje svetovnjaka, njihova uloga i

Četiri kardinala moderatora koji predsedavaju generalnim sednicama drugog zasedanja. Od leve na desno: **Agadjanijan, Sinens, Lerkaro** i **Depfner.**

Neka se samo odluči

— Šaljete li Vi vaše dijete na vjeronauk? — pitala je kod crne kave gospođa Mara svoju susjetku Zlatu. — Svake nedjelje čujemo u crkvi našeg župnika, kako upozorava roditelje na njihovu veliku obavezu vjerskog odgoja djece. Žali se da u našoj župi vlada veliki nehaj za vjerski odgoj mladeži. Tko ne poznaje Božjih i crkvenih zapovijedi, neće ih ni obdržavati, a bez toga nema spasenja. To se međutim postizava u prvom redu vjerskom poukom i sticanjem vjerskog uvjerenja. Inače su roditelji velikim dijelom krivi za vremenitu i vječnu nesreću svoje djece.

— Lako je njemu pričati, a teško je biti u našoj koži! Imamo stotinu obaveza pa ne stižemo svuda. Osim toga se baš u toj stvari nalazimo pred vrlo komplikovanim problemom. Moramo čuvati dijete pred duhovnim potresima, koji mogu imati nepoželjne posljedice. Na vjeronauku naime uče da je Bog stvorio svijet, a nauka govori samo o prirodi, izvan koje ništa ne postoji. Kako će se dijete snaći u tim suprotnostima, protivrečnostima? Zato sam odlučila da svoje dijete neću slati na vjeronauk. Uostalom, ono je već i onako preopterećeno tolikim dužnostima u školi i izvan nje. A kad ono odraste, neka se samo odluči...

— Smatram da vaš postupak ipak nije ispravan, tako nam je barem naš župnik početkom školske godine tumačio. Krist je veliki prijatelj mladeži. Za svoga zemaljskog života pozivao je k sebi djecu i blagosiljao ih, dok je korio apostole koji su ih odvraćali od njega da ne bi umornog Isusa još više zamarali. Nije prirodno djeci u nevino doba uskraćivati Krista i njegov blagotvorni utjecaj na njih. Može li što ljepše djelovati na mladu dušu nego pomisao na Božju prisutnost? Život sa Crkvom je odlično sredstvo da dijete postane koristan član obitelji, a onda i ljudske zajednice. Misao da će odgovarati za svoja djela, mladom čovjeku odlično pomaže da lakše svlada razna iskušenja i napasti. Upravo nedostatak takvih misli bi mogao imati nepoželjnih posljedica.

— Sve je to istina, ali kažem Vam da je u pitanju sukob u duši zbog suprotnosti nauke i religije. Dijete toga ne može riješiti i zato je bolje počekati da ono odraste te samo odluči...

— Tada će biti kasno. Ne oblikuje se punoljetan, zreo čovjek nego dijete. Duša nevinog djeteta koje još nije pokvario život, slična je prokopanoj aleji u proljeće. Sjeme plemenite biljke može lijepo da se razvije, jer je zemlja odmorena i puna korisne vlage. A kad pritisnu ljetne žege i napušteni vrt obraste korovom, onda je kasno kopati i sijati. Dobra je pouka tada kao sjeme bačeno na tvrdu cestu. Kad se duša djeteta u godinama razvoja prekrije tvrdom korom predrasuda i strasti, nema u njoj više mjesta za sjeme vjerske pouke. Tko je odrastao bez Boga, taj će i živjeti bez Boga. Tko je najljepše dane svog života predao đavlu, kako će se odjednom okrenuti Bogu? Ako ste svoje dijete htjeli spasiti od sukoba između vjere i nauke, zar mislite da ste mu pripremili za život svaki sukob između dobra i zla, između dužnosti i propusta? I kad vaše dijete navrši 18 godina života, za nj je već odavno riješeno pitanje vjere i nauke, taj se mladić već odavno odrekao svog Spasitelja.

Jeste, desi se da se netko u zrelo doba života obrati iz krive vjere i bezvjerstva na katoličku vjeru, ali to su iznimke s kojima ne možete računati.

Mladić od 18 godina stekao je svoje navike, svoje hirove i poroke, napose ako nije imao uzvišenih ideala. Kako će takav mladić htjeti slušati Kristovo evanđelje, koje traži da se odreče samoga sebe i nosi svoj križ?

— Ali mi nećemo dozvoliti da se naše dijete pokvari! Mi ćemo ga savjetovati da se čuva svih poroka, pa i lošeg društva. A kad dozrije, tada ćemo mu lijepo kazati, kako smo mi bili odgojeni, i govoriti kako je lijepo i korisno vjerovati, jer se tako mogu lakše podnositi sve poteškoće života.

— Gospođo, zar tako malo poznajete svijet i današnju mladež? Kako ćete moći zakloniti svoje dijete od utjecaja vanjskog svijeta, kad se stalno kreće u njemu? Tko će ga zaštititi od zlih nutarnjih sklonosti, koje su posljedica izvornog grijeha? Na te stvari se danas malo misli! Pogledajte samo u svoj vrtić koji brižljivo njegujete. Na prekopanu aleju usijete plemenito sjeme, a čim počnu da rastu zasijane korisne biljke, već se pojavljuje korov. Odakle je došao? Vi to ne znate, ali s time računate. Tako je i sa djetetom. Iznutra izbijaju zle sklonosti, sa strane dolaze loši utjecaji i primjeri. Za spriječavanje takvog duhovnog korova u mladoj duši najbolje je sredstvo dobar kršćanski odgoj, temeljita vjerska pouka i liturgijski život.

Vi gospođo, lišavate svoje dijete najboljeg odgojnog sredstva, predajete ga strujama života da ga nose kuda hoće. Plašim se da ćete se teško razočarati nad svojim djetetom, da ćete plakati nad njim, ali će biti kasno. Pogledajte samo otvorenim očima malo oko sebe, pa ćete vidjeti. Često su između starih i mladih prekinute sve veze, a katkada sin strpa čak svoje roditelje u starački dom, kako bi se okoristio njihovim žuljevima.

Znajte, gospođo, nije nikakvo zlo, ako ne izgledate pred svijetom najnapredniji, pa se držite starih oprobanih odgojnih načela. Vjerski odgoj bio je i ostaje najbolji. Kršćanski odgojeno dijete bit će na ponos obitelji a i koristan član narodne zajednice. Sukob između nauke i religije je prazna fraza.

---

saradnja u svećeničkom apostolatu. Unositi kršćanstvo u obitelji, u javni život, to je prvenstveno zadatak svetovnjaka.

U ekumensko doba, kada se traže putevi za ujedinjenje svih kršćanskih verskih zajednica, Crkva oseća potrebu da uz papu jače naglasi i važnost biskupa, koji zajedno s papom predstavljaju apostolski kolegij, pa kao takvi učestvuju u upravljanju sveopće Crkve.

Možemo se nadati da će sadašnji II vatikanski sabor pridoneti boljem upoznavanju misterija Crkva te joj pomoći do novog neviđenog rascvata.

Apostol bez štole

XXIX poslanik je opozvan

Kordoba je drugi najveći grad u Argentini. Kako je u glavnom gradu Buenos Airesu bilo već sve uređeno, obratio je Elfi svoju pažnju Kordobi.

Nadbiskup ga je ljubazno primio te mu vrlo rado dozvolio širenje Legije u svojoj biskupiji.

Nakon pohoda nadbiskupu, Elfi se sastao sa svojim saradnicima. Bilo je vruće decembarsko jutro. Nije se osjećao dobro.

Alfons Lambe (* 1932, † 1959)
apostol bez štole

»Šta ti je, Elfi? Veoma loše izgledaš.«

»Ne znam. Imam jake bolove u želucu. Ali proći će.«

»Idimo u restoran. Kad nešto malo pojedeš, bit će ti bolje.«

»Nemam apetita.«

»Svejedno. Pojedi nešto lagano. Već od jutra nisi ništa jeo; uz to još vrućina i posjeta kod nadbiskupa.«

Elfi je konačno popustio i pojeo nešto. Jedva je uzeo prve zalogaje, odmah je sve povratio.

»Sad će biti bolje,« nadao se.

Ali nije bilo bolje.

Povraćanju nije bilo kraja. Umjesto jela došla je krv. Prestrašeni drugovi odnijeli su ga u krevet.

Liječnički pregled ustanovio je da krvari želučani čir. Odmah su počeli liječenjem.

Jedan cijeli tjedan uživao je samo mlijeko.

»Skoro će sve krave u Kordobi prestati davanjem mlijeka,« šalio se bolesnik.

Liječnici nisu bili zadovoljni. Naišli su na neko tvrdo mjesto na desnoj strani trbušne dupljine. Potrebna je operacija. Prenijeli su ga na kliniku, »plavih sestara« u Buenos Aires, gdje su ga časne sestre vrlo lijepo primile.

Božić je proveo u bolnici. Prijatelji su ga stalno posjećivali. Irski poslanik Horan dolazio je svaki dan.

Elfi se nije smatrao bolesnikom. Zbog velikih bolova nije mogao pisati na stroju, ali rukom je pisao o svemu.

»Ustanovili smo 5 prezidija te pripremili sve za novih 6. U februaru i martu ići ću u Kordobu, da tamo ustanovim kuriju.«

U Dublinu su bili veoma zabrinuti zbog njegove bolesti. Pisali su mu, neka se odmah vrati, čim bude sposoban za transport, pa će nastaviti liječenje u domovini.

»Moje pismo iz Kordobe uzeli ste suviše ozbiljno. Ja sam u najboljem zdravlju, osim čira u želucu. Istina da sam izgubio 12 funti na težini, ali nije čudo, jer sam dulje vremena živio od mlijeka.

Moj čir isto ide na bolje samo su u crijevima nastale neke komplikacije.

Vi ste mišljenja, da se vratim u domovinu. Veoma rado bih došao na odmor, ali mislim, da to nije Božja volja. Sada počinje najugodnije godišnje doba: januar, februar i mart, kada se može najviše postići za Legiju. Ne mislite, da ću dugo ostati u bolnici. Krajem januara imam sastanak u Urugvaju. Ako i budem morao dulje ostati u krevetu, siguran sam, da mogu iz kreveta voditi djelovanje Legije.«

»Neka bi u 1959. godini Kraljica Legije donijela mnogo novih pobjeda. To je moje zadnje pismo u 1958. godini.« Datirano je 30. decembra.

Zadnje pismo majci bilo je pisano par dana prije. »Moramo moliti... Imamo tako malo vremena.«

Operacija je bila zakazana za 8. januar. Nadali su se da će se Elfi do tada toliko okrijepiti, da će lakše podnijeti operaciju.

Čir u želucu! Bio je limfo-sarkom, najgora vrsta raka. Elfijeva unutrašnjost bila ga je puna, svi važni organi bili su načeti. Liječnici nisu mogli drugo nego ranu opet zatvoriti.

Operacija je kraj života samo ubrzala. Elfi je trpio neizmjerno. K njemu su puštali samo najbliže prijatelje, među njima irskog poslanika Horana, koji je svakog drugog dana slao vijesti u Dublin.

Iz tih pisama vidi se, koliko je Elfi bio poštivan i voljen u svim krajevima, gdje je djelovao. Kardinal iz Buenos Airesa podijelio mu je sakramente za umiruće, nuncije iz Argentine poslao mu je zadnji blagoslov.

Kako nam je već poznato, imao je namjeru, da u januaru održi sastanak u Urugvaju i to sa gospodinom Auersperg.

»Sada se nećete moći sastati sa Gitom«, rekao mu je neko žalosno.

»Ah, ne mari ništa«, odgovorio je mirno. »Ipak ću je naskoro vidjeti.«

»Fantazira«, mislili su prisutni.

Ali su se sjetili njegovih riječi, kad je par tjedana kasnije grofica Gita smrtno stradala u automobilskoj nesreći.

Januar je u Argentini najtopliji mjesec. Vrućina je povećavala bolesnikove bolove. Bacao se bez olakšanja po krevetu.

21. januara 1959. smrt ga je spasila. Bilo mu je 26 godina i pol. Umro je na blagdan sv. Janje, koju liturgija nazivlje »janje bjelije od snijega«.

Elfijevi drugovi su bili sigurni, da je i on otišao u nebo kao »janješce«, pod kojim je imenom bio poznat po cijeloj zemlji.

XXX Zadnje počasti

»Danas se je Elfi pridružio blaženima.«

Tim riječima javio je telegram njegovu smrt u Dublin.

Koncil je nuđao gospođi Lambe, da joj sin bude sahranjen u domovini.

»Ne,« odgovorila je žalosna majka. »Neka se odmara u zemlji svog apostolata.«

Red »Školske braće« želio ga je imati u svojoj novoj grobnici. Bio je prvi sahranjen u njoj.

Na zadnjem putu pratilo ga je mnogo svećenika i legionara. Molili su krunicu, kako je to običaj kod Marijine legije, a zadnja molitva bila je »Magnifikat« — »Veliča moja duša Gospodina«, koju je Elfi svakog dana molio.

Neka legionarica bila je sigurna, da je Elfi svetac, pa da tjelesa svetaca ne trunu. Zbog velike vrućine osjećao se zadah od leša, te je djevojka poradi toga bila veoma razočarana. Kad se je vratila kući, u njezinoj je sobi bio vanredno ugodan miris. Zapita svoje ukućane, čime su to namirisali njezinu sobu. Svi su se čudili pitanju, jer niko nije ušao u sobu, a nikada kasnije nisu mogli saznati, odakle onaj ugodni miris.

Elfijev grob još je uvijek cilj, kamo idu mnogi biskupi, svećenici i laici.

Evo još nekoliko karakteristika o njemu:

»Bio je vanredni štovatelj Majke Božje i veoma pobožan,« piše njegov ispovjednik.

»Možemo smatrati Elfija mučenikom. Njegova smrt bila je posljedica teških napora.«

»Siguran sam, da je Majka Božja uzela Elfija k sebi, da mu naplati njegovu vjernu službu,« piše kardinal iz Armaga.

»Kad Legija ništa drugo ne bi dala, osim čovjeka, kao što je bio Alfons Lambe, već to bi bilo dovoljan znak, da je od Boga blagoslovljena,« pisao je nadbiskup iz Salte.

U Tulamore je stigao paketić, kojega je gđa Lambe otvorila drhćućim rukama. U njemu se u srebrnom okviru nalazila fotografija mladića velikih svjetlih očiju, koje su tako blago gledale, da je svakomu postalo toplo u srcu.

XXXI Tajna njegove svetosti

»Vršiti svoju dužnost« — značilo je za Elfija sve.

Bio je svakog dana na sv. pričesti, na sv. Misi, molio krunicu i oficij.

Elfijeva svetost očitovala se u vršenju dužnosti.

»Po čemu smatrate, da slijedite svoje zvanje?« zapitao ga je poslanik Horan.

»Mislim, da treba nastaviti posao, što ga upravo vršim. Treba jednostavno vršiti svoju dužnost.«

Vršenje dužnosti je zapravo velika pokora. Sigurno je savršenije u stanju velikog umora napisati još koje pismo ili voditi duhovni razgovor, jer to traži tvoje zvanje, nego tražiti vanredna djela pokore, koja obično vode do samosvjesnosti.

Elfi se je svom dušom predao u službu Majke Božje, koja ga je vodila herojskim putem odricanja, ljubavi i dobrote.

Kraj.

Od 4 novembra koncilske se diskusije simultano (istovremeno) prevode na šest jezika: na engleski, francuski, nemački, italijanski, španski i arapski jezik. 800 koncilskih otaca može slušati govore na jednom od tih jezika, dok za sve oce potrebna aparatura još nije montirana.

Nedokučivi su putevi Božji

Svećenik je postao mladić, koji se odgajao za pilota — samoubicu (kamikaza).

To je Ivan Sirieda, japanski salezijanac koji je nedavno, upravo na dan krunisanja pape Pavla VI, bio zaređen za svećenika. On je prigodom otvaranja II Vatikanskog koncila izveo pred koncilskim ocima samurajsku igru »igru mača« u nacionalnom japanskom kostimu. Prošlu godinu proživeo je u Engleskoj, a sada se nalazi u Rimu na studijama.

Majasuki Sirieda rodio se kao budist u Kogošimi, gradu samurajskih ratnika, gde su se rodili gotovi svi slavni japanski generali i admirali. Bio je najstariji sin, pa su mu dali ime Majasuki, što znači »iskren čovek«. Njegov je porodični grb križ, pa je to zbunjivalo mladog Majasukija, jer je budistički simbol kukasti krst. Njegov otac, komandant pešadijskog puka, pao je 1937. g. u borbama u Kini. Tada je mladom Majasuki bilo tek 7 godina.

Mladi Majasuki odgajao se od mladih nogu u vojničkim veštinama, prema predanju samuraja, na način kako se odgajalo samo u Kogošimi. Njegova je vruća želja bila da postane general, ništa manje, kako je izjavio nekom reporteru.

Kad je Japan stupio u drugi svetski rat, Majasuki je pošao u kadetsku školu za pilota te se i prijavio za pilota kamikaza. U momentu pada atomske bombe na Nagasaki, Majasuki, kome je tada bilo 16 godina, borio se kao drugi pilot s američkim avionima, uz jednog od tri najslavnija japanska pilota lovca. Preživeo je pad svog oborenog aviona.

Kad je prošao rat, Majasuki se vratio u Kogošimu, gde je našao razoreni dom, a majku, sestru i mlađeg brata pronašao je žive u jednoj zemunici u teškoj posleratnoj situaciji.

»To je bio najteži momenat mog života«, sam je kasnije priznao. »Mrzeo sam strance svom vatrenošću. Rat je uzeo mog oca, mog najboljeg prijatelja, moju kuću i moju veru u krajnju pobedu moje zemlje koja je bila nepokolebljiva. Moj idealizam bio je slomljen, ja sam izgubio veru.«

Neki je prijatelj uspeo nagovoriti Majasukija da pođe u krađu čavala, potrebnih za opravku njegove porodične kuće. To će uzeti strancima, koji su upropastili njihovu zemlju, pa mu neće nijedan narodni čovek to zameriti.

Majasuki sam ovako opisuje taj poduhvat: »Otišli smo do magacina obližnje katoličke crkve koju su Amerikanci podigli. Metnuo sam čavle u svoj ranac i već sam hteo otići, kad me radoznalost natera da zavirim u crkvu. Kao dečaka učili su me da strani misionari žrtvuju malu decu na svojim oltarima i da onda piju njihovu krv.

Priljubio sam se uz spoljni zid da bi pogledao kroz prozor. U crkvi se nalazio samo svećenik koji je molio svoj brevijar. Istog časa sam pogledao dole kad je on pogledao gore. Naše su se oči srele. Bio sam preplašen, skočio sam na zemlju i odjurio. Svećenik je potrčao za mnom i uskoro me je imao u šakama. Tog trenutka ja nisam shvatio da me on čini zarobljenikom božanske ljubavi. Sve o čemu sam mislio, bio je stid zbog krađe koju sam izvršio. Sklopio sam ruke i molio da me stavi u zatvor, ali samo da ne kaže majci šta sam učinio.«

Svećenik nije ništa kazao, nego me samo odveo do skladišta, pokazao na bure čavala i pozvao me neka ih samo uzmem, koliko trebam. Ako će ih još trebati, neka se samo navratim. Bio sam preneražen. U to vreme svako je samo grabio do čega se dočepao, dok je ovde čovek koji je želeo da daje.

Majasuki se vraćao opet i opet u crkvu ne samo zbog čavala, nego da razvije izvanredno poznanstvo s italijanskim salezijancem Adinom Ronkato. Nakon izvesnog vremena dobrom je misionaru pošlo za rukom da pridobije za kršćanstvo sve članove obitelji Sirieda.

Na Veliku Gospu 1948. primili su sveto krštenje Majasuki ,njegova sestra, čije ime znači »dama od punine«, i njihov mlađi brat »hrabri čovek«. Naposletku se pokrstila i njihova majka »dama od dugovečnosti«.

Njegova sestra svršila je medicinu i postala lekar, a onda je stupila k časnim sestrama Marije Pomoćnice. Njegov brat studira kod salezijanaca, a majka, koja je prvo gledala na obraćenje svoje dece kao na veliku sramotu, pokrstila se sama te je sada vodeća članica Katoličke Akcije u Japanu.

Majasuki je na krštenju dobio ime Ivan. Uskoro je krenuo sa svojim Don Ronkatom u školu da uči za svećenika. Kad se jednom zapalila škola, Don Ronkato nije mogao pronaći jednog Ivanovog prijatelja, te se ponovo vratio u vatru da ga traži. Pronašao ga je, ali dok su bežali, provalio se pod njima pod te su tako obojica našli smrt u vatri. »Tog trenutka odlučio sam«, priznaje Ivan,« preuzeti zadatak Don Ronkatija, tamo gde ga je on zbog rane smrti prekinuo.«

»Hteo sam da budem takav kao on, jer je to način kako se odgajaju u dečacima zvanja. Odlučio sam tada, da postanem njegov svećenik te da prvu svetu Misu služim u rodnom mestu Don Ronkatija u prisutnosti njegove majke.«

To se ostvarilo 30.VI 1963. na dan papinog krunisanja u gradu Noale, u blizini Venecije. Tada je majka Don Ronkatija i primila svetu pričest iz ruku japanskog mladomisnika koga je odgojio njezin prerano umrli sin.

Središte

Čitadela je kompleks zgrada među franjevačkim svetištima s umetničkom crkvom. Osim radnih prostorija za zajednicu, tamo se nalaze brojne dvorane i sobe, vrtovi i parkovi, gostima na raspolaganje. Ovde se primaju oni koji ne veruju, otpadnici i verski kolebljivci, koji traže nutarnji mir u jednom krugu ispunjenom svetlom i veseljem. Čar umbrijske pokrajine, stare asiške bazilike, nadasve ljubazno gostoprimstvo u kući, sve to stvara atmosferu prijatnog raspoloženja i nutranjeg oslobođenja.

U čitadelu dolaze posetioci iz najrazličnijih klasa, naroda i veroispovesti. Svi se primaju istom srdačnošću. Mnogi protestanti, pastori i njihovi biskupi bili su već tamo gosti. Jedan danski pastor kazao je na rastanku Don Rosiju: »Jedno je učinilo na me jak utisak: život dobrovoljaca je potpuno usmeren na prisutnost Isusovu u tabernakulu«. Srce i duša kuće jeste tabernakul, pod čijom se zaštitom razvija sav život pokreta »Za kršćansku državu«.

Kršćanski vidikovac

Pokraj krasne crkve gde se obrazuje duh pokreta, diže se »Osservatorio cristiano — Kršćanski vidikovac«, koji isto zauzima važno mesto. Radi se o nekom muzeju, zbiru svedočanstava, kako je kršćanstvo tokom stoleća očekivalo Krista, gledalo i doživljavalo. Školovano osoblje registrira sve i brižljivo deli po raznim strukama.

Ikonografski odeljak broji preko 30.000 fotografija umetničkih dela svih zemalja od prvih kršćanskih vekova do danas. Sve te slike predstavljaju Krista. Galerija savremene kršćanske umetnosti ima 300 kipova, originalnih slika i skica najslavnijih talijanskih majstora, koje sve predstavljaju Krista. Posebni interes pobuđuje odeljak »Isus božanski radnik« sa 50 umetničkih dela te vrste.

Šta su muzičari komponovali o Kristu, skupljeno je na preko 2000 gramofonskih ploča. Bibliografski odeljak pruža ogroman skup dela o Kristu, od najstarijih rukopisa do sadašnjih izdanja. Tu ima 10 000 kristoloških dela. »Kršćanski kvadrant« krije mnoge dokumente o prisutnosti Kristovoj u sadašnjici; 300 korespondenata u Italiji i izvana radi na tome. Te se kronike izdaju jednom godišnje u »Krist u svetu«. »Kršćanska tribina« objavljuje povremeno pitanja o Kristu, da se vidi koliko se ljudi interesuju za objavljene verske istine.

Duhovnom oružju dobrovoljaca u njihovoj borbi za Krista i ljudske duše teško je još što dodati.

Glas

Zvučnik pokreta »Za kršćansku državu« jeste dvosedmični časopis »La Rocca — Kula«, koja je počela izlaziti 1940. god. Sada izlazi obično na 16 stranica te broji mnoge ugledne ličnosti među svoje saradnike. Sadržaj mu je teologija za laike s odgovorima na verske prigovore, dalje vesti o obraćenjima. Donosi i novosti iz područja apostolata, pregled o životu Crkve u raznim zemljama. Jedan odeljak se posvećuje pozorištu i filmu osvrtom na socijalna i karitativna pitanja. U listu se nalazi još evanđeoska stranica i pisma čitaocima. Duša tog časopisa je Don Rosi, osnivač dobrovoljaca, koji svakih 14 dana izveštava svet o radu svoje garde te sve optimistički poziva na kršćansku obnovu.

Odlična izdavačka kuća

S ponosom gledaju dobrovoljci na svoju izdavačku kuću, koja je smeštena u jednoj svetloj, lepoj vili te je kao sve zgrade čitadele harmonično uključena u općenitu sliku Asizija. Publika prima s oduševljenjem njena izdanja. Ta hoće u prvom redu buditi ljudima savest te im davati odgovor na njihova verska pitanja.

Ovde valja spomenuti apologetsko delo »Simbol«, 15 svezaka predavanja koja se održavaju u kursevima »kršćanskog studija«; dalje »Knjige učeće mladeži«, koje obrađuju teme kao psihoanaliza, egzistencijalizam, estetika, istorija religija. Lep izbor pružaju knjige o kršćanskoj kulturi, kao što su: ‚Kršćanstvo', ‚Božja objava', ‚Živi još Bog?', ‚Misterij ljudske duše', ‚100 problema vere', ‚Herezija stoleća', ‚Kristova trilogija', dakle bogat izbor pomagala za odbranu vere.

Velik uspeh je zabeležila knjiga »Ljudi susreću Krista«. U njoj 40 savremenika pripoveda o svome obraćenju. Za tri godine ona je doživela 11 izdanja i bila prevedena na više jezika.

Kursevi

Kurs o kršćanskim studijama za intelektualce već se održava 20 godina; na njemu ima sve veći broj učesnika, danas već 2000. Za vreme kursa raznim se umetnicima pruža prigoda da izlažu svoja dela. Te izložbe pomažu tome da se slikari i vajari nadahnjuju kršćanskim duhom i uspostave tesniju vezu između Crkve i umetnosti.

Održavaju se kursevi za visokoškolce, priređuju se sastanci stručnjaka raznih naučnih grana, na kojima se nađu eksperti u literaturi, filozofiji, pozorištu, filmu itd. Povremeno se sazivaju tvornički radnici i radnice bez obzira na versko ubeđenje. Skupi

IZ VATIKANA

Papa je primio u audijenciju članove 33 generalnog kapitula lazarista, koji se prvi puta od osnivanja 1625. god. održao u Rimu. Sveti otac je prisutnima savetovao neka ne teže ka radikalnim promenama, nego neka mudro i goruće proučavaju i prilagođavaju svoje redovničko pravilo. O sv. Vinku rekao je, da je velika crkvena ličnost. Družba lazarista broji 5 966 članova.

Internacionalizacija Rimske kurije. Papa Pavle VI navestio je da će središnji crkveni uredi u Rimu dobiti jači međunarodni karakter. Sada ima u Svetom oficiju među 33 nameštenika samo 8 Neitalijana, u Propagandi među 37 činovnika 6 Neitalijana. U prvoj sekciji Državnog sekretarijata među 28 činovnika samo je jedan Švajcarac, u drugoj sekciji među 80 činovnika ima 16 pripadnika neitalijanske narodnosti. Među stalnim funkcionerima Papina dvora samo je jedan Neitalijan, i to generalni vikar za Vatikan, Holanđanin Van Lierde. Među vodećim kurijalnim mestima ima samo 6 Neitalijana. Među 60 nuncija i pap. delegata samo je 10 Neitalijana, i to: dva Francuza, dva Švajcarca, dva Irca, jedan Amerikanac i jedan Australijanac i jedan Belgijanac.

Sveti oficij dozvolio je saradnju katoličkih i protestantskih teologa, kada pišu naučne članke i knjige. Nadležni biskupi mogu dati svojim teolozima potrebnu dozvolu, ali samo osobno. — Članovima Svetog oficija imenovani su kardinali Augustin Bea i Ildebrando Antoniuti.

Treća kopija kaleža »de burgo« nalazi se već u Vatikanu. Kalež »de burgo« izrađen je 1494. godine te se nalazi u Nacionalnom muzeju u Dablinu. Treću kopiju poklonili su papi Pavlu VI irski kirurzi, koji su učestvovali na kongresu kirurga u Rimu.

Papa je imenovao Msgr Igino Cardinale za ap. delegata u Britaniji, a Msgr Paolino Limongi nuncijem u Kostariki.

---

ih se odjednom do 200, što sposobnijih, koji ostaju u čitadeli po pet dana. U zimskim mesecima dolaze na red radnici sa sela.

Svi su jednako srdačno primljeni i dobro posluženi. Posle svakog predavanja dobrovoljaca sledi diskusija da se uklone sumnje i zablude, a takvi razgovori produžavaju se u familijarnom tonu i za vreme jela. Najprivlačniju tačku predstavljaju posete franjevačkim svetištima, izlet u Perudju i umetničke priredbe.

Sa hodočasnim štapom

Od nemale važnosti u radnom području dobrovoljaca su i hodočašća, pošto se vodi računa o želji modernog čoveka da putuje i sve bolje upozna brojna svedočanstva za Krista. Italija je prebogata delima kršćanske umetnosti, pa takva hodočašća otvaraju učesnicima široku i utešnu panoramu kršćanskog života i donose postojane duhovne plodove. Ta hodočašća upravljaju se u prvom redu brojnim italijanskim svetištima, a onda i preko granice, napose u Svetu zemlju zbog boljeg razumevanja evanđelja.

Sastajališta

Don Rosi je upoznao i potrebu za postojanjem u što više talijanskih gradova posebnih kuća, gde bi se mogli sastajati prijatelji istog mišljenja, koji čeznu za istim idealom — svim ljudima približiti Isusa Krista. Takve kuće, prozvane »kršćanske kuće« treba da budu slične duhovnim kućama starokršćanske Crkve. Vlasnik ili vlasnica takve kuće poziva svakih 14 dana prijatelje i poznanike, napose one koji stoje slabo u veri. Uvek je prisutan i jedan svećenik. Tamo se raspravlja i slobodno diskutira o verskim pitanjima. Trenutno ima preko 200 takvih kuća u čitavoj Italiji od Pijemonta do Sicilije. Postoje kuće za intelektualce, radnike, studente, omladince. Svake se godine sastaju vlasnici i vođe takvih kuća u čitadeli u Asiziju gde izmenjuju svoja iskustva i savetuju se o novim putovima. Svakih 14 dana primaju list »Pismo«, koji održava živu vezu s vrhovnim vodstvom dobrovoljaca.

Čovečanstvo traži Krista, ali ga često ne nalazi, pošto se između čoveka i Boga ušuljaju tolike stvari. Dobrovoljci nastoje te smetnje ukloniti. Čitadela u Asiziju nije neki samostan, nego više mirna oaza bogata na veselju i bratskom duhu.

Rad dobrovoljaca može se karakterizirati rečju Rene Bazina: »Svet lutalica, tražeći istinu, pripada meni. Tu se osećam kao milosrdna sestra. Oni dolaze k meni, a ja bez reči saosećam s njima. Znam koliko su napora morali uložiti za taj korak, pa ih iskreno ljubim.«

(Svršetak)

Papa novinarima: Prigodom posebne audijencije 1. oktobra Papa je održao novinarima koji su akreditirani u Uredu za koncilsku štampu značajan govor. Možda su među ostalim vrlo lepe ove papine reči: Stoga smo vrlo srećni što inteligentne osobe, kao što ste vi, imaju ovu izvanrednu priliku da promatraju »pojavu Crkve« u njezinom ljudskom liku, ali i u njezinim bitnim značajkama, koje potiču na razmišljanje: u njezinom jedinstvu, svesnom i voljenom; u njezinom katoličanstvu, univerzalnosti, koja je raznolika i izrazita, odraz sviju rasa i civilizacija; u njezinom apostolskom značaju, povesnoj neprekinutoj vezi s Kristovim apostolima; u njezinoj duhovnosti i religioznoj svetosti, neovisnoj o bilo kakvim interesima koji obično pokreću ljude. Da, Crkva kakva se prikazuje vašim očima neizbežno potiče na razmišljanje i dovodi k Onome od koga ona crpe svoj život: Kristu — nevidljivoj Glavi Crkve sakupljene na koncilu.

Papa misijskim redovima. Prigodom audijencije, u kojoj je kardinal Agagianian predstavio papi 13 vrhovnih predstavnika misijskih redova, koji imaju u misijama ukupno 11 000 misionara, Papa je među ostalim kazao da se u misijskom radu naročito očituju dva obeležja Crkve: njezina općenitost i apostolstvo. Apostolstvo dolazi od Pape koji šalje misionare u svet, a općenitost je u tome što misionari rade među svim narodima u svim mogućim zemljama. Papa je pokazao visokim misijskim predstavnicima svoju veliku ljubav i privrženost misijskom radu.

Invalidima od dečje paralize. Papa je primio oveću grupu tih bednika te duboko dirnut rekao, da im na žalost ne može vratiti zdravlje, ali da ih želi utešiti, da bi oni znali da ih Papa voli te im želi svako dobro. Trpljenje i nevolje, prema papinim rečima, će te bolesnike više približiti Kristu, napose ako ih podnose sjedinjeni s Kristom. U trpećem Kristu oni imaju svog najboljeg prijatelja, koji ih priprema na novi savršeniji život, u kojem će njihovi udovi opet biti zdravi te će uskrsnuli na novi život biti pratioci Kristovi.

Meksički zavod u Rimu. 12 okt. Papa je blagoslovio kamen temeljac za novi svećenički meksički zavod u Rimu, koji će se podići pomoću iz SAD, Nemačke i Španije. Papa je u prigodnom govoru istaknuo svoju ljubav prema narodima Latinske Amerike te izrazio nadu da će pomenuti zavod biti od velikog značenja za verski život Meksika.

Zanatlijama. U audijenciji italijanskim zanatlijama Papa je pokazao veliko razumevanje za njihove ekonomske poteškoće zbog sve jače industrijalizacije, i rekao im da ne smeju klonuti, pošto su potrebni ljudskoj zajednici. Na kraju ih je Papa pozvao neka budu međusobno ujedinjeni, jer je u slozi jakost, i neka budu religiozni. Njihov naporan rad neka bude prekidan svetkovanjem nedelje i molitvom. Križevi u njihovim radionicama neka budu znak Božje zaštite i blagoslova.

Prva godišnjica početka koncila slavila se u bazilici Mariji Velikoj 11. oktobra. Svečanosti su prisustvovali koncilski oci sa papom. Papa je tom prilikom veličao Majku Božju kao Bogorodicu te joj u žarkoj molitvi preporučio uspeh koncilskog rada.

Promatračima. 17 oktobra kardinal Bea je Papi predstavio u apostolskoj palati promatrače, delegate raznih kršćanskih zajednica. U ime promatrača Papu je pozdravio Kr. Skydsgaard predstavnik svetskog luteranskog saveza. Papa ih je lepim srdačnim rečima pozdravio, radostan da ih vidi, da govori s njima iskreno, bez pretvaranja. Papa je svestan poteškoća koje se nalaze na putu crkvenog jedinstva, ali ljubi, nada se, veruje i moli znajući da je to jedini put do cilja.

Ukrajinski kršćanski pokret. Papa je 18 oktobra primio u audijenciju predstavnike tog pokreta, koji slavi 10 godišnjicu svog rada, zajedno sa 5 ukrajinskih nadbiskupa i 11 biskupa. Među prisutnima bio je lep broj svećenika, redovnica i laika. Metropolit Slipij je pozdravio Papu, a Papa je prvo pohvalio vernost i istrajnu privrženost metropolitovu Kristovoj crkvi, izrazio radost što vidi toliki broj ukrajinskih biskupa, neke od njih prvi puta. Onda se obratio predstavnicima pokreta i ostalima te ih pozvao da verno čuvaju predanja svojih otaca.

Misijski poziv. Uoči misijske nedelje Papa je preko radija pozvao katolički svet na misijsku saradnju. Iza izabrane čete misionara, koji su dobili posebnu milost od Boga, moraju stajati zbijeni redovi vernika, da pomažu misije molitvama, žrtvama i prilozima. Papa je spomenuo papinska misijska udruženja i tražio da se prošire po svim biskupijama.

Posveta 14 biskupa. Na misijsku nedelju 20. oktobra Papa je u bazilici sv. Petra posvetio 12 misijskih biskupa i dva rimska prelata, koja su određena za diplomatsku službu. Posle ređenja Papa je posvećenim biskupima uputio nekoliko toplih reči, kako su postali deonici apostolskog nasledstva, ušli u tesniju vezu sa papom, a da će njihovo poslanstvo biti u tome da rečima i životom, napose trpljenjem, svedoče za Krista. Konačno im je poželeo blagoslovljen i plodan rad

Poseta Propagandi. Na misijsku nedelju posle podne Papa je posetio pitomce Propagande na Djanikulu, gde je sakupljenim pitomcima, sinovima misijskih zemalja, održao sadržajan govor u kome je veličao zvanje Kristovih blagovesnika.

Spomen Ivanu XXIII. 28 oktobra, na 5 godišnjicu izbora Ivana XXIII u bazilici sv. Petra obavila se komemorativna svečanost za pokojnog papu. Pavle VI je služio svetu misu, a kardinal Suenens je održao prigodni govor o »Dobrom Ivanu XXIII«.

Tridentski dekret o semeništima. 4 novembra obavila se kod sv. Petra proslava 400 godišnjice tridentskog dekreta o semeništima. Iza svečane mise govorili su prvo kardinal Pizzardo, a onda poljski kardinal Višinski o važnosti tog istorijskog dokumenta.

Papa u lateranskoj bazilici. 10 novembra izvršilo se svečano preuzimanje Lateranske bazilike, majke svih crkava i papine biskupske crkve u posed. U svečanoj povorci Papa je došao u Lateran, gde su se izvršili propisani obredi; onda se Papa pojavio na balkonu bazilike, skupljenom narodu progovorio nekoliko reči i podelio apostolski blagoslov.

SA KONCILA

177 novih koncilskih otaca. Na drugo saborsko zasedanje pozvano je bilo 98 novoimenovanih biskupa, 75 apostolskih prefekata i 4 nova redovnička generala.

Sledeće istočne crkve poslale su svoje promatrače na sadašnje zasedanje: Sirska pravoslavna crkva Indije, Jakobitska sirska crkva Indije, Crkva Južne Indije i Jermenska crkva iz Ećmisina i Gruzijska crkva u SSSR. Delegacija ima 22, svih posmatrača sa gostima 66.

U bazilici sv. Petra smeštene su tri stanice prve pomoći za vreme koncilskih zasedanja. Sanitetska služba poverena je redovnicima Milosrdne Braće. Dva brata došla su čak iz Australije.

Msgr Kazulo, biskup iz Nuska u Italiji, odlučio je da ostavi svoju biskupiju i pođe u Latinsku Ameriku kao pomoćnik jednom tamošnjem biskupu. Na taj ga je čin potakic saznanje koje je stekao prigodom prvog koncilskog zasedanja o potrebama Latinske Amerike. Papa je njegovoj molbi udovoljio.

Koliko ima koncilskih otaca iz istočne polovine Evrope na sadašnjem zasedanju? Austrija 20, Poljska 30, Istočna Nemačka 7, Čehoslovačka 3, Mađarska 5, Bugarska 1, Jugoslavija 22.

Smrt među koncilskim ocima. U prve dve nedelje umrla su tri koncilska oca. Najviše je iznenadila smrt papinskog nuncija Filipina Msgr Salvatore Siino. Njega je udarila kap u papinim odajama, kad je trebalo da uđe sa drugim kolegama na audijenciju. Papa čuvši za udes pohrlio je umirućemu te mu još podelio odrešenje. Kad se vratio da nastavi audijenciju potresen je kazao: »Kako bedno biće je čovek«.

U prve tri nedelje sadašnjeg rada koncila govorilo šest jugoslovenskih biskupa: nadbiskup Šeper, biskupi Franić, Zazinović, Nežić, Čule i Oblak. Biskup Franić stavio je predlog da se osnuje posebni sekretarijat za odnose s ateistima.

14 oktobra istočni patrijarsi, koji učestvuju na koncilu, dobili su nova mesta, odmah pokraj kipa sv. Petra, sa druge strane kardinalskih sedišta. Tamo sada sede kopski, melkitski, maronitski, latinski jerusalemski, kaldejski i jermenski patrijarh, dok se sirski patrijarh Tapouni nalazi među predsednicima koncila.

Koncilska tajna se na drugom zasedanju ograničila samo na pisane koncilske sheme te na rad u koncilskim komisijama; ne odnosi se više na govore održane u koncilskoj dvorani.

Koncilskim sednicama predsedavaju sada 4 moderatora, i to: kardinali Agagianian, Lercaro, Döpfner i Suenens. Revnosnom predsedniku može izmaći i kakva greška. Kad je

predsedavajući kardinal Döpfner predstavljao koncilskim ocima novog govornika biskupa Ernesta Primeau iz Menčestera u SAD, kazao je da je iz Menčestera u Britaniji. Govornik je ispravljajući grešku primetio da biskup iz britanskog Menčestera pripada odvojenoj braći, pa ne može učestvovati u koncilskim sednicama.

Koncilske sednice se drže prvih pet radnih dana u nedelji, subota je slobodna. Koncilski se oci skupe do 9 ujutro u koncilskoj dvorani, onda počinje Misa, koju služi svaki dan drugi koncilski otac. Iza toga se svečano donese krasno uvezano Evanđelje na postavljen oltar. Onda počinju rasprave, koje traju nekoliko minuta iza 12. Nastupaju govornici, ali ne smeju preći 10 minuta, obavljaju se glasanja, davaju se razna obaveštenja.

IZ MISIJA

Basutoland. Prigodom proslave 100 godišnjice katoličkih misija, neki borbeno raspoloženi krugovi izdali su ružan pamflet protiv misionara. Reakcija je bila da su sa raznih strana, napose odgovorne političke vlasti, pohvalile prisustvo misionara u zemlji i priznale da su misionari ogromno doprineli općenitom, a napose kulturnom, napretku zemlje.

Nemački pučki misionar Ivan Lepih je osnovao već u 500 župa posebne kružoke koji se posvećuju laičkom apostolatu. U Austriji ima 2000 središta koja pomažu bolesnicima, zatvorenicima, gladnima i sirotama. P. Lepih je darovima podigao već kuću za gubavce u Koreji, bolnicu u Tokiu, sirotište u Indiji, omladinski dom u Hongkongu te više ambulanti za gubavce širom sveta.

93 godišnjem afričkom svećeniku Raponda Valker, velikom stručnjaku na polju jezikoslovlja kao i etnologije, podeljeno je bilo u Librevilu visoko crkveno odlikovanje u znak priznanja.

U misijama radi sada 750 biskupa, 30 000 svećenika, 11 000 braće laika, 72 000 redovnica, 115 000 katehista i 160 000 misijskih učitelja. Na dobrotvornom i odgojnom planu misije izdržavaju 50 000 škola sa 5 miliona učenika, 3000 apoteka za siromašne, 2000 bolnica sa 80 000 kreveta, 350 bolnica za gubavce sa 80 0000 gubavaca, 2000 sirotišta sa 100 000 siročadi. — Četiri male zemlje: Belgija, Holandija, Irska i Švajcarska davaju trećinu ukupnog misijskog personala.

Sudan. Prvih pet svećenika, koji su završili bogoslovske studije u domovini, zaredio je biskup Dud, ap. vikar iz Rumbeka. Broj domaćeg svećenstva porastao je time na 34, među kojima je ubrojen i sam biskup.

Tanganjika. Predstavnici raznih konfesija dogovarali su se o zajedničkoj molitvi u školama. Katolički biskupi saglasili su se sa molitvom kakvu mogu prihvatiti i muslimani.

U Kiondo u kongoanskoj provinciji Kivu dolazi jedan lekar na 200 000 stanovnika. Jedini lekar za grad Kiondo je m. Marija Karmel Rivas, upraviteljica misijske bolnice. To je španska redovnica koja pripada Družbi Marijinoj. Rodom je iz San Sebastijana. Posle svršenih medicinskih studija stupila je u samostan. 1954. specijalizirala se za kirurgiju i tropske bolesti. 1956. osnovala je bolnicu u Kiondi. Danas ima ta bolnica već 400 kreveta. Kroz te godine č. s. lekar obavila je 8 000 kirurških intervencija.

Nešto općenite verske statistike za Afriku. Neznabožaca animista ima još 100 miliona, 90 miliona muslimana, 30 miliona katolika, 16 miliona protestanata i 10 miliona Kopta. — Zemlje u kojima ima približan procenat stanovnika katoličke vere: Španska Gvineja 96%, Ruanda Burundi 50%, Gabon, Basutoland 40%, Kongo Leo 32%, Kongo Rep. 30%, Angola 28%, Uganda 25%, Kamerun 21% i Togo 20%. — 69 misijskih družbi širi na afričkom kontinentu katoličku veru. Najjači su beli oci sa 1643 misionara, oci Duha Svetoga 1357, isusovci 1296. — U Africi ima 284 biskupija odnosno biskupijama sličnih teritorija, 12 820 svećenika, od kojih 2277 domorodaca, 21 000 redovnica, 81 823 katehista, 41 bogoslovija i 75 malih semeništa.

Isusovci imaju u Kongu tri biskupije: Kisantu, Kikvit i Popokabaka sa nekih 1,5 miliona stanovnika, od kojih preko 600 000 katolika. Za njih imaju 408 svojih misionara.

Sultanat Sanzibar obuhvaća ostrvo Sanzibar i Pembu sa nekim manjim otočićima te ima 290 000 stanovnika. Rasno su podeljeni: 228 000 Afrikanaca, 47 000 Arapa, 18 000 Indijanaca, 3500 urođenika iz Komore i 500 Evropejaca. Po veri su većinom muslimani, katolika ima samo 2500. Oni imaju dva župe, jednu na Sanzibaru, a drugu na Pembi. Iako ih ima malo, imaju svoje škole i svoju bolnicu. Potpadaju pod biskupiju Mombasa u Tanganjiki.

U Nju Delhiju u Indiji sagrađeno je Središte za katoličke organizacije. Ono se nalazi kraj katedrale Srca Isusova i palate u kojoj se održavaju konferencije indijskih biskupa. Središte ima svoju biblioteku i čitaonicu.

Selo Bratske ljubavi. Članovi omladinske Katoličke Akcije organizovali su pomoć u duhu solidarnosti u nekom selu u Kasaju (Kongo Leo). U sušno doba oni su izrađivali ciglu za stambene kuće. Dve grupe drugova graditelja katoličkih srednjoškolaca radile su 6 nedelja na izgradnji 6 kuća kao i u radionici za stolariju. Predsednik tog sela bio je oduševljen nad takvom kršćanskom saradnjom te kazao da mu to uleva nade za budućnost, kad budu takvi preuzeli vodeće položaje u zemlji. U znak zahvalnosti i nade selo se prekrstilo u Dinanga, što znači selo bratske ljubavi.

Južna Koreja ima 25 miliona stanovnika, od kojih 575 000 katolika. Prošle godine bilo je 57 mladomisnika, pa je sada svih svećenika tamo 597, od kojih 264 redovnika. Za godinu dana krštena su 31 434 odrasla lica.

U Dematagoda na Cejlonu posvećena je nova župska crkva sv. Antuna. Obred je izvršio nadbiskup Kolomba Msgr Tomas Kurej. Uprkos poteškoćama verski život u zemlji se produbljuje.

IZ EVROPE

U Zapadnoj Nemačkoj posle rata sagradili su 8 000 crkava. Tu su ubrojene i one popravljene crkve koje su bile u ratu srušene. Nove crkve arhitektonski većinom mnogo odskaču od starih.

Francuska. Oko 25 000 ljudi uzelo je učešća u nacionalnom hodočašću izmirenja u pravdi i razumevanju, 29. septembra u Marijino svetište Šartre. Organizovale su ga visoke crkvene, vojne i političke ličnosti. Molilo se za amnestiju političkih zatvorenika. Bili su prisutni: maršal Žuen, generali Vegan i Lali, bivši ministar predsednik Pine, ambasador Fransoa Ponse te mnoge udovice umrlih maršala i generala. Misu je služio kanonik Roden, a pročitane su poruke predstavnika svih konfesija u Francuskoj. — Nekoliko kilometara od Parlza, u dolini dela Bojever jedan stari mlin postao je pre par godina izložba moderne crkvene umetnosti. Tamo se nalaze dela mnogih modernih umetnika.

Grad Upsala u Švedskoj će slaviti 1964. g. 800 godišnjicu osnivanja tamošnje nadbiskupije. Od 64 nadbiskupa 30 ih je bilo katoličkih. Prvi nadbiskup bio je cistercit, posvećen 1164. g. u Sensu u Francuskoj.

U Varšavi su zahvaljujući požrtvovnosti vernika bile popravljene sve crkve, koje su bile u ratu uništene. Još treba 40 novih crkava, ali još nisu izdate potrebne dozvole, izjavio je kardinal Višinski.

U bečkoj katedrali preuredila se kapela sv. Eligija za noćnu crkvu. Želja je kardinala Königa da muški svet u većem broju uveče sve do 10 sati drži časnu stražu pred euharistijskim Isusom.

Stav Grčke crkve prema Rimu. Izjavi atinskog metropolite Hrizostoma, koja je bila potpuno negativna, usledilo je saopćenje 53 grčka metropolita i episkopa u kome se govori o spremnosti da se pristupi razgovorima s Vatikanom, ali da treba počekati da se završi II vatikanski koncil. Razgovori se mogu voditi samo na ravnopravnoj osnovi. U Grčkoj sa 7,4 miliona pravoslavnih vernika i 41 000 katolika, od kojih samo 2 100 grkokatolika, vrlo se krivo gleda na tih dobrih dve hiljade grkokatolika kao na izdajnike i otpadnike. Na imenovanje grkokatoličkog egzarha u Atini Msgr Gad gledalo se kao na pokušaj prozelitizma, prevođenja pravoslavaca na uniju. Svakako se mnoge stare rane još nisu zalečile.

Lurdski biskup Teas raspisao je konkurs za umetničku obnovu Lurda na sve francuske i u Francuskoj živeće umetnike. Modeli i nacrti imaju se predati do 1. dec. 1964. posebnom komitetu.

Kraj Kopengahena u Danskoj osnovan je samostan redovnica sv. Ljube. U njemu živi 26 redovnica, od kojih je jedna trećina domaćih, naime Dankinja.

Bivši holandski reformatski pastor služio je mladu misu u rodnom gradu Cvole. Prisutna je

bila i njegova žena, koja je međuvremeno isto postala katolikinja, dva sina studenta i brojni njegovi prijatelji-protestantski pastori. Mladomisnik Fr. Loos je doktorirao na katoličkom univerzitetu u Nimvegenu te postao profesor u semeništu.

U Peskari u Italiji poljski kardinal Višinski blagoslovio je 6. oktobra kamen temeljac za šest novih crkava koje će se tamo graditi ujedno s jednim zavodom za studente. U predvečerje tog dana prolazila je ulicama Peskare prosesija u čast Čenstohovske Majke Božje. Tom zgodom kardinal je posvetio novu župsku crkvu sv. Andrije, služio svetu Misu i održao prigodni govor u kome je pohvalio pobožnost i požrtvovanost svojih poljskih vernika.

Čehoslovačke vlasti pustile su na slobodu praškog nadbiskupa Berana, brnskog biskupa Skoupa i još neke druge. Sada se nalaze svi

Praški nadbiskup Josip Beran

biskupi na slobodi, samo se ne zna da li će neki od njih moći vršiti i dalje svoju natpastirsku službu. Nadbiskup Beran je smešten u neki starački dom izvan Praga. Njegova prva izjava je bila da je njegovo puštanje na slobodu znak boljih odnosa državnih vlasti prema veri.

Karlo Rahner, profesor dogmatike u Insbruku te uvaženi koncilski teolog, pozvan je na minhenski univerzitet da preuzme stolicu koju je dosad držao profesor Romano Guardini, koji se povlači zbog visoke starosti.

Ekumenski razgovor preko američkog komunikacionog satelita telstara. 15. oktobra razvio se tako televizijski razgovor »Kršćanska revolucija« između Rima, Londona i Prinstona u SAD, i to između katoličkih, anglikanskog i protestantskog predstavnika. U Rimu su taj razgovor vodili kardinal Rugambva i nemački teolog Küng.

Posle ovog koncilskog zasedanja oveća grupa koncilskih otaca odlučila se na hodočašće u Svetu zemlju. Hodočašće je organizovao melkitski nadbiskup Msgr Hakim.

Carigradski patrijarh Atenagoras požalio se što nije uspeo posetiti pokojnog papu Ivana te izrazio nadu da će to učiniti papi Pavlu VI. Kazao je da su svi katolici i pravoslavni vrlo blizu, pošto imaju jednu te istu teologiju. U Rimu je njegova izjava bila vrlo povoljno primljena.

Biskup katoličkih škola. Blaženi Ivan Nojman, koga je Crkva 13 oktobra 1963. postavila na oltar, s pravom se može nazvati biskupom katoličkih škola.

Rodom iz Sudeta, otišao u SAD 1836. godine. Vodila ga je želja za spasavanjem duša. Kao putujući misionar, župnik, redovnik, redovnički predstojnik i na kraju kao biskup sve dublje je upoznao potrebu katoličkih škola za odgoj katoličke dece.

Na prvoj biskupskoj konferenciji u Baltimoru 1852. izložio je svoja načela u tom pitanju: Svako katoličko dete mora dobiti katolički odgoj. Uspeh katoličkog odgoja je katolički život. Između nauke i života ne sme postojati protivurečje. Uticaj katoličkog odgoja mora tako dugo trajati, dok se ne učvrsti karakter mladog čoveka. Nijedno katoličko dete nam ne sme propasti. Stoga ne smemo čekati da nam država pomogne, mi si moramo sami pomoći.

Za osam godina svog biskupovanja taj školski biskup je u Filadelfiji u SAD osnovao 100 škola i podigao 800 crkava. Umro je 5 januara 1860. gotovo na ulici u 49 godini starosti.

Papa Benedikt XV je kazao za nj: Nojman je herojskom vernošću ispunjavao svoje svakodnevne dužnosti.

Njegova načela o katoličkom odgoju treba da svakoga od nas potaknu, da se dobro zamisli.

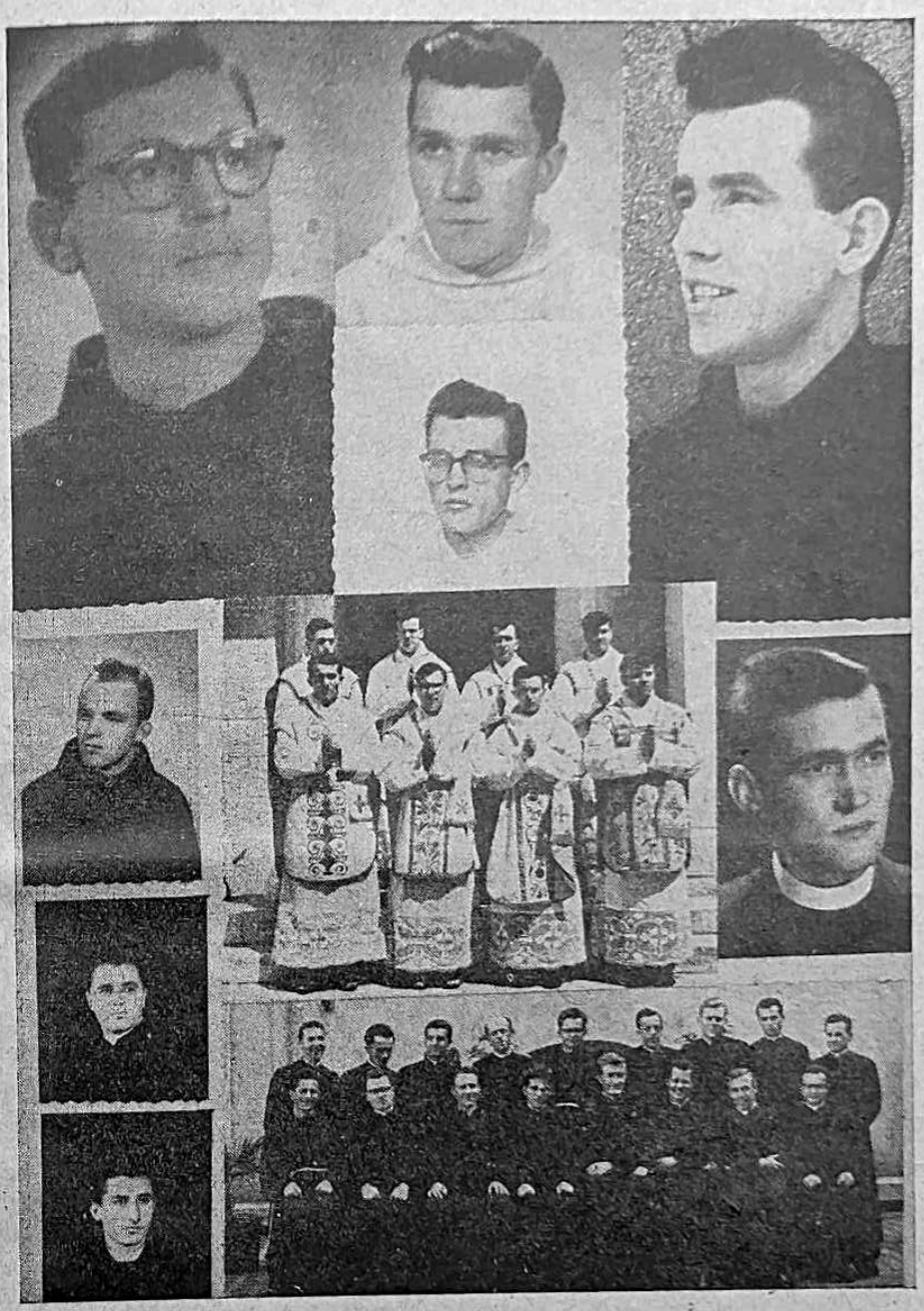

PREDSTAVLJAMO VAM poslednju grupu ovogodišnjih mladomisnika. Pojedinačni od gore na dole. Prvi red levo: fra **Zlatko Matanović,** o **Vilko Kranjec, Marinko Bilić** i **Vjekoslav Pavlinović.** U sredini: **Jerko Martinić** i **Ivo Plenković.** Red s desna: Fra **Gabrijel Tomić,** i **Kristo Tomić.** Grupu u misnim odelima sačinjavaju mladomisnici franjevačke provincije presv. Otkupitelja u Dalmaciji (Split). Grupu pri dnu sačinjavaju slovenački mladomisnici.

greh, moramo pre pričesti na svetu ispoved. Ako imamo samo lake grehe, dovoljno je i pokajanje. Pobožnim osobama koje idu često pa i svaki dan na pričest, preporučuje se česta ispoved, najmanje jednom mesečno. Istovremeno imaju pri ruci duhovno vodstvo.

G. L. Pitanje: Da li je istina da čoveku, koji nema smrtnog greha, uopće ne treba ispovedi? Odgovor: Izgleda mi da vam je ispoved teška, pa biste se rado oslobodili tog tereta. Stvar stoji ovako: Obavezna materija ispovedi su svi smrtni gresi, koje smo učinili posle krštenja, a nismo ih još ispovedili, odnosno dobili za njih odrešenje. Pokornik se mora za sve te grehe barem nesavršeno pokajati. Ako nemamo smrtnih greha, za valjanu ispoved je dovoljna materija i jedan jedini promišljeno učinjeni laki greh, za koji se barem nesavršeno pokajemo. Ako se od poslednje ispovedi ne sećamo nijednog sigurno učinjenog greha, dovoljno je ponoviti koji greh iz ranijih ispovedi uz natprirodno pokajanje za nj. Valjana ispoved uvek donosi duši mnoge koristi: oprašta nam grehe, večne i delimično vremenite kazne, daje ili umnožava posvetnu milost i daje delatne milosti za bogoljuban život te mir savesti. Ako dakle nemamo smrtnog greha, nismo strogo dužni ispovediti se, ali će biti ispoved svakome od velike koristi. Ako neko provodi mlak verski život te beži od ispovedi, nemoguće je da ne bi barem katkada smrtno sagrešio.

G. J. Pitanje: Kako gledate na samoubijstva vietnamskih budista koji se u znak protesta protiv vlade dragovoljno spaljuju? Odgovor: Mogu vam kazati samo svoj načelni stav, jer ne poznajem prilika za psihološku analizu takvog postupka. Prirodni moralni zakon, kakav uči svaka religija, zabranjuje samoubijstvo kao veliko moralno zlo. Vrlo je žalosno, ako upravo predstavnici religije teško greše protiv Božje zapovedi: ‚ne ubij' i tako sablažnjavaju druge. Koliko će im Bog ubrajati takav prestupak njegova zakona, zavisi od savesti svakog pojedinca. Poznato je da su među budistima samoubijstva u tradiciji, koja se može slediti sve do početka budizma. Da su politički takvi protesti vrlo efektni, pokazalo se time što je svetska javnost postala pažljiva na prilike u Južnom Vietnamu. I Papa Pavle VI je bio potaknut da uputi posebno pismo u Saigon i da se zauzme za mir i snošljivost.

T. K. Pitanje: Da li čine roditelji detetu nasilje, ako ga odgajaju u veri kojoj sami pripadaju? Odgovor: Dete je nastavak života svojih roditelja. Dete nužno prima od roditelja njihovu krv sa svim sklonostima, njihov jezik, narodnu pa i versku pripadnost. Roditelji gledaju u detetu svoju vlastitu sliku. Roditeljsku ljubav i brigu nije moguće nadomestiti. Dete u prvom redu pripada roditeljima. Prirodno je da dete ceni i poštuje svoje roditelje, svoj rod, svoj jezik, svoj narod pa i svoju veru, što je sve nasledio od svojih roditelja. Nasilje bi se činilo detetu, kad bi se dete otrgnulo od roditelja, što se činilo s janičarima, te se vaspitava u duhu kome se roditelji protive. Crkva toliko poštuje pravo roditelja na njihovu decu da zabranjuje krštenje deteta, ako se otac i majka tome protive. Sasvim je razumljivo da i bezverni roditelji vaspitavaju svoju decu u bezvernom duhu, jer i to smatraju nečim dobrim.

M. R. Odgovor: Vašoj želji da izložim Luterove teze, nabijene na vratima virtemberške crkve 1517. god., ne mogu udovoljiti, pošto to ne dozvoljava skromni obim lista. Zamolite nekog svećenika da vam pozajmi udžbenik crkvene povesti gde ćete naći ono što tražite.

SV. FRANJO I NJEGOVA MANJA BRAĆA od dr o. Stanka Petrov. Izdali franjevački bogoslovi u Makarskoj. Knjiga velikog formata na ciklostilu. Cena 550 din. (uračunata poštarina). Narudžbe: Franjevački bogoslovi, Makarska.

ANA MARIJA MAROVIĆ, prikaz života i rada, od Nike Luković. Knjiga malog džepnog formata. Cena 100 din. Narudžbe se šalju na: Don Niko Luković, Prčanj, Boka Kotorska.

PAPINE NAKANE za mesec decembar. 1) Da bi se među narodima međusobnim poštivanjem, poverenjem i ljubavlju svim silama širio mir. 2) Da bi delotvornom misijskom akcijom Crkve dopro Kristov mir do svih naroda.

OBAVEST. Ovim se brojem završava XXXII godište našeg mesečnika. Zahvaljujemo svim saradnicima, poverenicima i pretplatnicima što su mu svojom saradnjom i uredno uplaćenom pretplatom pomogli izlaziti. Sve one koji su još u zaostatku molimo da podmire svoja dugovanja. Manje svote neka se šalju poštanskom uputnicom, dok se veće mogu slati čekovnom uplatnicom. Ponovo upozoravamo poverenike da se mogu uvažiti promene i otkazi za jedan mesec unapred, a ne za brojeve koji su već otposlani. Sve promene za iduću godinu izvolite pismeno dostaviti do 10. decembra. Prvi broj za 1964. godinu izlazi još pre Božića. Format, obim a i pretplata ostaje nepromenjena. Dostavljene želje i saveti biće proučeni i u granicama mogućnosti prihvaćeni. Pojedini broj će biti isto 40 din., a godišnja pretplata 480 din. Poverenici koji imaju preko 10 primeraka dobivaju 10% popusta.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.